

Karelian New Testament

Language:
Country:
Publisher:
Copyright:
Last Updated: 2023-10-20
ID: 96ee0c93-63b4-4dde-865e-0ac420b4b477
ISO: krl
ISBN:

Matvein jevanheli.....	4
Markin jevanheli.....	26
Lukan jevanheli	41
Iivanan jevanheli.....	66
Apostolien kirja	84
Kirjani riimalaisilla	108
Enšimmäini kirjani korinfilaisilla	119
Toini kirjani korinfilaisilla	129
Kirjani galatalaisilla.....	136
Kirjani efessalaisilla	140
Kirjani hilippiläisillä.....	144
Kirjani kolossalaisilla	147
Enšimmäini kirjani fessalonikkalaisilla	150
Toini kirjani fessalonikkalaisilla	153
Enšimmäini kirjani Timofeilla	155
Toini kirjani Timofeilla	158
Kirjani Tiitalla	160
Kirjani Filimonilla	162
Kirjani jevreilöillä.....	163
Juakon kirjani.....	171
Petrin enšimmäini kirjani.....	174
Petrin toini kirjani	177
Iivanan enšimmäini kirjani	179
Iivanan toini kirjani	182
Iivanan kolmaš kirjani	183
Juutan kirjani	184
Jiävintä Iivanalla	185

Matvein jevanheli

1 Iisussan Hristossan, Tuavitan Pojan ta Aprahamin Pojan, heimolanka: ² Aprahamilla šynty Issakka, Issakalla Juakko, Juakolla Juuta ta hänen vellet, ³ Juutalla šynty Faresi ta Zara, kumpasien muamo oli Famara, Faresilla šynty Esromi, Esromilla šynty Arami, ⁴ Aramilla šynty Aminadavi, Aminadavilla šynty Naassoni, Naassonilla šynty Šalmoni, ⁵ Šalmonilla šynty Voosi, kumpasen muamo oli Raava, Voosilla šynty Oviti, kumpasen muamo oli Ruf, Ovitilla šynty Jessei, ⁶ Jesseillä šynty Tuavitta, čuari. Čuari Tuavitalla šynty Solomoni, kumpasen muamo oli Urijan naini, ⁷ Solomonilla šynty Rovoami, Rovoamilla šynty Avija, Avijalla šynty Asa, ⁸ Asalla šynty Josafati, Josafatilla šynty Jorami, Joramilla šynty Osija, ⁹ Osijalla šynty Joafami, Joafamilla šynty Ahasi, Ahasilla šynty Jesekija, ¹⁰ Jesekijalla šynty Manassija, Manassijalla šynty Amoni, Amonilla šynty Josija, ¹¹ Josijalla šynty Joakimi, Joakimilla šynty Jehonija ta hänen vellet šiuh aikah, kun rahvašta väkisin šiirrettih Vavilonih. ¹² Vavilonih šiirron jälkeh Jehonijalla šynty Salafiili, Salafiililla šynty Sorovaveli, ¹³ Sorovavelilla šynty Aviuti, Aviutilla šynty Jeliakimi, Jeliakimilla šynty Asori, ¹⁴ Asorilla šynty Satoki, Satokilla šynty Jahimi, Jahimilla šynty Jeliuti, ¹⁵ Jeliutilla šynty Jeleari, Jelearilla šynty Matfani, Matfanilla šynty Juakko, ¹⁶ Juakolla šynty Joosefi, Muarien mieš. Muarie šai Iisussan, kumpaista šanotah Hristossakši. ¹⁷ Tällä keinoin ihmispolvija Aprahamista Tuavittah šuate oli kaikkieh nellätoista, Tuavitašta Vavilonih šiirtoh šuate oli niise nellätoista, ta Vavilonih šiirrošta Hristossah oli šamoin nellätoista polvie. ¹⁸ Iisussan Hristossan šyntymini kävi näin. Hänen Muamo Muarie oli kihloissa Joosefin kera. Ennein kun hyö oli mänty yhteh, šelvisi, jotta Muarie on pakšuna Pyhäštä Henkeštä. ¹⁹ Hänen šulhani Joosefi oli oikiemieliini mieš eikä tahton Muariella häpietä rahvahan ieššä. Šen takie hiän tahto peitočči purkua kihlat. ²⁰ Konša Joosefi tuumaičči tätä, hänellä näyttäyty unešša Hospotin anhelii ta šano: «Joosefi, Tuavitan poika, elä varaja ottua Muarieta ičeläš naisekši. Še, mi Häneh on šikeytyn, on Pyhäštä Henkeštä. ²¹ Hiän šuau Pojan, ta šiun pitäy antua Hänellä nimi Iisussa, šentäh kun Hiän piäštäy oman rahvahan šen riähistä.» ²² Tämä kaikki oli šitä vaššen, jotta kävis toteh, mitä Hospoti oman viessintuojan kautti oli šanon: ²³ – Kačo, Neičyt tulou pakšukši ta šuau Pojan. Hänellä annetah nimi Emmanuil, mi merk-

iččöy: Jumala on miän keralla. ²⁴ Joosefi havaččautu unešta ta ruato niin, mitein Hospotin anhelii käški. Hiän otti Muarien omakši naisekši. ²⁵ Kuitenki hiän ei košken Muarieta, kuni Muarie ei šuanun Poikua, enšimmäistä laštah. Joosefi anto Pojalla nimen Iisussa.

2 Konša Iisussa šynty Juutijan Viflejemissä čuari Iirotin aikana, Jerusolimih tuli päivännoušušta päin tietäjie. Hyö kyšyttih: ² «Missä on Še jevreijen Čuari, kumpani on šyntyyn? Myö näkimä, jotta Hänen tähti šytty taivahalla, ta tulima kumartamah Hänellä.» ³ Tämän kuultuo čuari Iiroti pöläšty, ta hänen kera pöläšty koko Jerusalmi. ⁴ Hiän kučču luokšeh kaikki rahvahan ylipapit ta sakonanopaštajat ta tiijušteli heiltä, missä Hristossan pitäis šyntyö. ⁵ Hyö vaššattih: «Juutijan Viflejemissä, šentäh kun Jumalan viessintuojan kirjašša on šanottu näin: ⁶ – Šie, Viflejemi, Juutan muašša et šuinki ole pienin Juutan linnoista, šentäh kun šiušta lähtöy Halliččija, kumpani pitäy huolen Minun rahvahašta Israelista.» ⁷ Šilloin Iiroti kučču peitokkali tietäjät luokšeh ta tiijušteli heiltä, konša tähti oli tullun näkyvih taivahalla. ⁸ Šiitä hiän työnsi tietäjät Viflejemih. Hiän šano: «Mänkyä šinne ta tiijuštakkua tarkkah, missä Vaštašyntyneh on. A kun löyvättä Hänet, niin tulkua šanomah miula, jotta mie niise voisn lähtie kumartamah Hänellä.» ⁹ Čuarin šanat kuultuo tietäjät lähettih matkah. Tähti, kumpani hyö oli nähty šyttyvän taivahalla, kulki heijän ieššä. Kun še tuli šen paikan kohalla, missä Lapši oli, še pietty šiuh. ¹⁰ Tietäjät nähtih tähti ta oikein ihaššuttih. ¹¹ Hyö mäntih taloh ta nähtih Lapši ta Hänen Muamo Muarie. Šiitä hyö heityttih muah ta kumarrettih Lapšella, avattih uarrehlippahat ta annettih Hänellä lahjoja: kultua, lutanua ta miirua. ¹² Unissa Jumala varotti tietäjie mänömäštä Iirotin luokši, ta niin hyö myöššyttih toista tietä omah muah. ¹³ Tietäjien lähettyö Hospotin anhelii näyttäyty unissa Joosefilla ta šano: «Nouše, ota Lapši ta Hänen Muamo matkahaš ta pakene Jegiptih. Pisy šielä šini, kuni en käše šiun myöštyö. Iiroti meinuu löytyä Lapšen ta tappua Hänet.» ¹⁴ Joosefi nousi, otti Lapšen ta Hänen Muamon ta šamašša yöllä läksi Jegiptih. ¹⁵ Šielä hiän oli Iirotin kuolomah šuate. Näin kävi toteh še, mitä Hospoti oman viessintuojan kautti oli šanon: «Jegiptistä Mie kučuin Poikani.» ¹⁶ Konša Iiroti näki, jotta tietäjät valeheltih häntä, hiän oikein šiänty. Hiän käški tappua Viflejemissä ta šen ympärillä kaikki

kakšivuotiset ta šitā nuoremmat poikalapšet. Tämän ikärajan hiän pani tietäjiltä šuatujen tietojen mukah. ¹⁷ Näin kävi toteh tämä Jumalan viessintuojan Jeremijan einuššu: ¹⁸ – Ramašta kuuluu iäni, itku, valituš ta šuuri karjeh. Rahil itköy lapšieh eikä taho vakautuo, šentäh kun heitä ei enämpi ole. ¹⁹ Konša Iiroti kuoli, Hospotin anhelii näyttäyty Jegiptissä Joosefilla unissa ²⁰ ta šano: «Nouše, ota Lapši ta Hänen Muamo matkahaš ta myöššy Israelin muah. Ne, ket tahottih tappua Lapši, on jo kuoltu.» ²¹ Joosefi nousi, otti matkah Lapšen ta Hänen Muamon ta läksi Israelin muah. ²² Vain kun hiän kuoli, jotta Iirotin poika Arhelai oli tullun tuattoh jälkeh Juutijan čuariksi, hiän ei ruohtin männä šinne. Unissah hiän šai käšyn Jumalalta ta mäni Galileijah. ²³ Šielä hiän rupesi elämäh linnašša, min nimi oli Nasaretti. Näin kävi toteh Jumalan viessintuojan einuššuš Iisussašta, jotta Häntä ruvetah kuččumah Nasaretilaisekši.

3 Niih aikoih tuli Iivana Kaštaja ta rupesi šanelomah ihmisiällä Juutijan tyhjäššä muašša näin: ² «Jättätkkyä riähäššä elämini ta kiäntykkyä Jumalan puoleh, šentäh kun Taivahien Valtakunta on jo tullun lähellä!» ³ Juuri Iivana oli še, keštä Jumalan viessintuoja Isaija šano näin: – Karjujan iäni kuuluu tyhjäššä muašša: «Raivakkua Hospotilla tie, tašottakkua Hänellä polut!» ⁴ Iivanalla oli verbi'udan karvašta luajittu vuate ta šen piällä vyötäröllä nahkavyö. Ruokana hänellä oltih rašvakatit ta villimehiläisien mesi. ⁵ Hänen luokši tuli äijän rahvašta Jerusolimista, koko Juutijašta ta Jortanojoven lähišeutuloilta. ⁶ Hyö šanottih omat riähät, ta Iivana kašto hiät Jortanošša. ⁷ Vain kun Iivana näki, jotta monet farisseit ta saddukeit tultih hänen luo kaššettavakši, hiän šano heilä: «Työ myrkkymavon šikiet! Ken teilä šano, jotta voitta piäššä pakoh Jumalan tulijua vihua? ⁸ Anna tiän elämäštä näkyy, jotta jättijä riähäššä elämisen ta kiäntyjä Jumalan puoleh! ⁹ Ei še auta teitä, jotta oletta Aprahamin lapšie. Mie šanon teilä, jotta Jumala voit näistä kivilöistäki luatie lapšie Aprahamilla. ¹⁰ Kirveš on jo valmehena puun juurella. Joka puu, mih ei tule hyvyä marjua, kuatah ta lykätäh tuleh.» ¹¹ Šiitä Iivana pakasi kaikilla ta šano: «Mie kaššan tiät veješšä, šentäh kun työ tahotta jättyä riähäššä elämisen ta kiäntyö Jumalan puoleh. A Miun jälkeh tulou Toini, ken on milma väkövämpi. Mie en kelpua ni Hänen jalaččija kantamah. Hiän kaštou tiät Pyhäššä Henkeššä ta tulešša. ¹² Hänellä on kiäššä lapie. Šillä Hiän viskou puimapaikalla vill'at, jotta erottua jyvät ruumenista. Jyvät Hiän keryäy omah aittah, a ruumenet polttau tulešša, mi ei konšana šammu.» ¹³ Šiitä Iisussa tuli Galileijašta Jortanojovella Iivanan kaššettavakši. ¹⁴ Iivana pijätteli Häntä ta šano: «Šiun še pitäis miut kaštua, a Šie tulet miun luo kaššettavakši!» ¹⁵ Iisussa vaštasi hänellä: «Elä pane vaštah. Näin miän pitäy ruatua, jotta täyttäsimmä Jumalan oikiemiälisen tahon.» Ši-

itä Iivana myönty kaštamah Iisussan. ¹⁶ Kaššannan jälkeh Iisussa šamašša nousi veještä. Šilloin taivahat avauvuttih, ta Iivana näki Jumalan Henken, kumpani laškeutu niin kuin kyyhkyni ta ašettu Iisussan piällä. ¹⁷ Ta taivahista kuulu iäni: «Tämä on Miun armaš Poika, kumpaseh Mie olen mieltyn».

4 Šiitä Pyhä Henki vei Iisussan tyhjäh muah juavelin muaniteltavakši. ² Šielä Iisussa pyhitti nelläkymmentä päivyä ta nelläkymmentä yötä, min jälkeh Hänellä tuli nälkä. ³ Šilloin muanittelija tuli Hänen luokši ta šano: «Kun Šie kerran olet Jumalan Poika, niin käše näijen kivien muuttuo leiviksi». ⁴ Iisussa vaštasi: «Pyhissä Kirjutukšissa on šanottu: 'Ei ihmini elä yksistäh leiväštä, vain jokahisešta šanašta, mi lähtöy Jumalan šuušta'». ⁵ Šiitä juaveli vei Iisussan pyhäh linnah, pani Hänet jumalankojin kurkihirrellä ⁶ ta šano Hänellä: «Kun kerran Šie olet Jumalan Poika, niin hyppyä alaš. Onhan Pyhissä Kirjutukšissa šanottu: 'Jumala käšköy omien anhelien šuojata Šilma. Hyö kannetah Šilma käsillä, jotta et šatattais jalkuaš kiveh.'» ⁷ Iisussa šano juavelilla: «Šielä on šanottu vielä näin: 'Elä kiuşua Hospotie, šiun Jumalua'». ⁸ Šiitä juaveli vei Iisussan hyvin korkiella vuarella, näytti Hänellä muailman kaikki muat ta niijen elot ⁹ ta šano: «Kaiken tämän mie annan Šiula, kun polvistunet miun eteh ta kumartanet miula». ¹⁰ Šilloin Iisussa šano hänellä: «Mäne pois, šaatana! Pyhissä Kirjutukšissa on šanottu: 'Hospotilla, omalla Jumalallaš, šiun pitäy kumartua, ta vain Hänellä šiun pitäy sluušie'». ¹¹ Šilloin juaveli jätti Iisussan rauhah. Šamašša Hänen luo tuli anhelija, kumpaset piettih Häneštä huolta. ¹² Kun Iisussa šai tietyä, jotta Iivana Kaštaja on pantu tyrmäh, Hiän läksi Galileijah. ¹³ Nasarettih Hiän ei enämpi jänyn, vain mäni elämäh Kapernaumih, mi on järven rannalla, Savulonin ta Nefalimin heimojen mualla. ¹⁴ Näin kävi, jotta täytyttäs nämä Jumalan viessintuojan Isaijan šanat: ¹⁵ – Savulonin mua ta Nefalimin mua meren tien varrella, Jortanon takani mua, vierašmualaisien Galileija – ¹⁶ rahvaš, mi eläy pimieššä, näki šuuren valon. Niillä, ket eletäh kuoloman pimieššä muašša, rupesi loistamah valo. ¹⁷ Täštä lähtien Iisussa rupesi šanelomah: «Jättätkkyä riähäššä elämini ta kiäntykkyä Jumalan puoleh! Taivahien Valtakunta on lähellä!» ¹⁸ Konša Iisussa kulki Galileijanjärven rantua, Hiän näki kakši velleštä, Simonin, kumpaista kučuttih vielä Petriksi, ta hänen vellen Ontrein. Hyö oltih järvellä heittoverkolla kalua pyytämäššä, hyö kun oltih kalaštajat. ¹⁹ Iisussa šano heilä: «Lähtekkyä Miula matkah. Mie luajin teistä ihmisiälisen kalaštajie.» ²⁰ Šamašša hyö jätällettih verkot ta lähettih Iisussan kera. ²¹ Kotvasen matan piäštä Iisussa näki toiset kakši velleštä, Savvatein Juakon ta hänen vellen Iivanan. Hyö oltih veneheššä Savvatei-tuattoh kera verkkoja šelittämäššä. Hiät niise Iisussa kučču. ²² Hyö heti jätällettih veneh ta tuatto ta lähettih Iisus-

san kera. ²³ Iisussa käveli joka puolella Galileijašša. Hiän opašti šen šeuvin sinagogoissa, šaneli Hyvyä Viestie Taivahan Valtakunnašta ta parenti rahvašta kaikista tautiloista ta vaivoista. ²⁴ Šieltä tieto Häneštä levisi pitin koko Siirijan muata. Hänen luokši tuotih kaikki läsijät: eri tautien ta kipujen vaivuamat, piessojen valtah joutunehet, kuumatautihiset ta hulvautunehet, ta Hiän piästi hiät. ²⁵ Hänen peräššä kulki šuuri joukko rahvašta. Heitä oli tullun Galileijašta ta Dekapolin šeuvalta, Jerusalmista, Juutijašta ta vielä Jortanon takuata.

5 Konša Iisussa näki rahvašjoukot, Hiän nousi vuaralla ta istuutu. Opaššettavat tultih Hänen luokši.

² Iisussa alko paissa ta opašti heitä. Hiän šano:

³ «Ošakkahie ollah henkeššäh köyhät, šentäh kun heilä kuuluu Taivahien Valtakunta. ⁴ Ošakkahie ollah ne, ket itetäh, šentäh kun hiät piäšsetäh apiešta. ⁵ Ošakkahie ollah käršivälliset, šentäh kun hyö peritäh mua.

⁶ Ošakkahie ollah ne, kellä on oikien elämän nälkä ta jano, šentäh kun heijän toivo täyttyy. ⁷ Ošakkahie ollah ne, ket toisie armahetah, šentäh kun heitä niise armahetah. ⁸ Ošakkahie ollah puhaššytämiset, šentäh kun hyö šuahah nähä Jumala. ⁹ Ošakkahie ollah rauhanlutahtijat, šentäh kun heitä kučutah Jumalan lapšiksi.

¹⁰ Ošakkahie ollah ne, ketä ajellah oikien elämän tähän, šentäh kun heilä kuuluu Taivahien Valtakunta.

¹¹ Ošakkahie oletta työ, kun teitä Miun tähän haukutat ta ajellah ta kun teistä valehellah kaikenmoista pahua.

¹² Olkua mielissänä ta pitäkkyä iluo, šentäh kun palkka, min työ taivahissa šuatta, on šuuri. Šamoinhan ajeltih Jumalan viessintuojie, kumpaset elettih ennen teitä.»

¹³ «Työ oletta muan šuola. Vain kun šuolašta katonou maku, niin milläpä šuat šen jälelläh šuolasekši? Ei še kelpua enämpi mihkänä: še luuvvah pois ihmisien talottavakši. ¹⁴ Työ oletta muailman valo. Ei linna voi pisyö peitošša, kun še ollou ylähjänä vuaralla. ¹⁵ Eikäi lamppuo panna aštien alla, konša še šytytetäh, vain noššetah korkiella. Šieltä še valottou kaikilla, ket ollah pirtissä. ¹⁶ Näin loistakkah tiänki valo ihmisillä, jotta hyö nähtäis tiän hyvät ruavot ta kiitettäis tiän Tuattuo, kumpani on taivahissa.»

¹⁷ «Elkyä smiättikkyä, jotta Mie tuln Sakonua tahi Jumalan viessintuojien kirjutukšie hävittämäh. En Mie tullun niitä hävittämäh, vain täyttämäh. ¹⁸ Šanon teilä toven: kuni taivaš ta mua ollah olomašša, Sakonašta ei hävie yksikänä kirjain, ei pieninkänä merkki. Kaikki šiuh kirjutettu tulou tovekši.

¹⁹ Ken rikkou Sakonašta yhenki käšyn, vaikkapa pienimmän, ta opaštau rahvašta šamoin ruatamah, šemmoista ihmistä kučutah Taivahien Valtakunnašša kaikista pienimmäkši. No ken eläy Sakonan mukah ta toisilla šitä opaštau, šemmoista ihmistä kučutah Taivahien Valtakunnašša šuurekši. ²⁰ Mie šanon teilä: kun työ että täyttäne Jumalan tahtuo paremmin kuin sakonanopaštajat ta farisseit, niin työ että piäše

Taivahien Valtakuntah.» ²¹ «Työ tiijättä, jotta tuattoloilla on ammusista ajoista opaššettu: 'Elä tapa'. A ken tappau, še joutuu vaštuamah šiitä suutun ieššä. ²² Ka Mie šanon teilä: jokahini, ken tyhjän takie on vihoissah vellen piällä, joutuu vaštuamah šiitä suutun ieššä. A ken šanou vellelläh: 'Olet höperö', še joutuu vaštuamah omista šanoista Neuvokunnan ieššä, ta ken šanou: 'Šie mieletöin', še joutuu uatun tuleh. ²³ Niin jotta konša šie viet uhrilahjuaš alttarilla ta šiinä muissat, jotta vellellä on mitänih šilma vaštah, ²⁴ niin jätä lahja alttarin eteh ta käy enšin šopimašša vellen kera. Šiitä vašta mäne antamah lahja Jumalalla. ²⁵ Kun ken pannou šiut suutuh, niin šovi hänen kera suutuh matatešša. Muitein hiän viey šiut sut'jalla ta sut'ja antau varteiččijalla, ta šiitä šiut pannah tyrmäh. ²⁶ Šanon šiula toven: šieltä šie et piäše, kuni et makšane kaikkie viimeseh hienoh rahah šuate.»

²⁷ «Työ tiijättä, jotta tuattoja on opaššettu: 'Elä makua vierahan naisen kera'. ²⁸ Ka Mie šanon teilä: jokahini, ken kaččou vierahah naiseh himolla, šiämeššäh jo makasi hänen kera.

²⁹ Kun oikie šilmäš muanittanou šilma riähkäh, revällä še ta lykkyä pois. Onhan šiula parempi, jotta mänetät yhen ošan runkoštaš, mitä kun koko šiun runko luuvvah uatuh. ³⁰ Ta kun šiun oikie käsi muanittanou šilma riähkäh, niin leikkua še pois ta lykkyä mänömäh.

Šiula on parempi, jotta mänetät yhen ošan runkoštaš, mitä kun koko šiun runko joutuu uatuh. ³¹ Vielä on opaššettu, jotta mieš kun tahtonou erota naiseštah, antakkah hänellä erokirjan. ³² Ka Mie šanon teilä: mieš kun eronnou omašta naiseštah, vaikka še naini ei ole muannun toisen miehen kera, niin hiän ajau naisen vierahan miehen luo. Ta mieš, ken naipi toisen miehen jättämän naisen, makuu vierahan naisen kera.»

³³ «Työ tiijättä, jotta tuattoja on opaššettu: 'Elä valehtelee, konša pošiuuvut' ta 'Täytä Hospotilla annettu šana'. ³⁴ A Mie šanon teilä: Elä konšana pošiuvu. Elä taivahan kautti, šentäh kun še on Jumalan valtaissuin;

³⁵ elä muan kautti, šentäh kun še on Hänen jalkojen alušta, elä Jerusalmiin kautti, šentäh kun še on šuuren Čuarin linna. ³⁶ Eläkä pošiuvu oman piäš kautti, šentäh kun et šie voi muuttua yhtäkänä tukkua muššakši etkä valkiekši. ³⁷ Konša myönnättä, šanokkua vain: 'Ka no'.

Konša kiellättä, šanokkua: 'Ei'. Mitä šanotta tämän lisäkši, še on juavelista.» ³⁸ «Työ tiijättä, jotta on šanottu: 'Šilmä šilmäštä ta hammaš hampahašta'. ³⁹ Vain Mie šanon teilä: elkyä vaššuštakkua pahua. Kun ken lyönöy šilma oikieh korvah, kiännä hänellä vašenki. ⁴⁰ Kun ken tahtonou suutuo käymällä viijä šiulta paijan, anna hänellä sviitka niise. ⁴¹ Kun ken pakottanou šilma aštumah kerallah virššan matan, aššu hänen kera kakši virštua. ⁴² Anna kyšyjällä. Elä kiänny šelin šiuh, ken kyšyy šiulta laihinah. ⁴³ Työ tiijättä, jotta on šanottu: 'Tykkyä omua lähimmäistäš ta vihua omua vihamieštäš'. ⁴⁴ A Mie šanon teilä: tykkyä omie vi-

hamiehie; plahoslovikkua niitä, ket haukutah teitä; ru-
atarkkua hyvyä niillä, ket vihatah teitä; moliutukkua ni-
ijen puolešta, ket kiušatah ta ajellah teitä. ⁴⁵ Kun näin
ruatta, oletta tiän Taivahaisen Tuaton lapšie. Hiän an-
tau päiväsen noušša niin hyvillä kuin pahoilla ta työn-
täy vihman niin oikein eläjillä kuin jumalattomilla.

⁴⁶ Kun työ tykännettä vain niitä, ket teitä tykätäh, min
palkan työ šiitä šuatta? Eikö veronkeryäjät niise ruata
šamoin? ⁴⁷ Ta kun työ tervehtinettä vain omie tovaris-
soja, mitä hyvyä šiinä on? Eikö kaikki muailman rahva-
hat niise ruata šamoin? ⁴⁸ Niin jotta olkua työki täyvel-
liset, niin kuin tiän Taivahaini Tuatto on täyvellini.»

6 «Kaččokkua, jotta että rua hyvie ruatoja ihmisien
ieššä, jotta hyö nähtäis ne. Šilloin että šua palkkua
Taivahaiselta Tuatolta. ² Šentäh konša annat miilostin-
ua, elä šoita šiitä torvella, niin kuin pyhiksi luatiutujat
ruatah sinagogoissa ta pihoilla, jotta šuatais ihmisiltä
kiitošta. Šanon teilä toven: hyö jo šuatih palkka. ³ A
konša šie annat miilostinua, elkäh šiun vašen käsi ti-
etäkkäh mitä oikie ruatau, ⁴ jotta šiun miilostina pisyis
peitošša. Šiun Tuatto, kumpani näköy šenki, mi on
peitošša, makšau šiula palkan kaikkien nähen. ⁵ Konša
moliuvut, elä ole niin kuin pyhiksi luatiutujat. Hyö še
tykätäh šeisuo ta moliutuo sinagogoissa ta tien-
huaroissa, jotta ihmiset nähtäis hiät. Šanon teilä toven:
hyö jo šuatih palkka. ⁶ A konša šie moliuvut, mäne ka-
marih, pane ovi umpeh ta moliuvu šiitä Tuatollaš,
kumpani on peitošša. Tuattoš, kumpani näköy šenki,
mi on peitošša, makšau šiula kaikkien nähen. ⁷ Moliu-
tuos'sa elkyä paiskua tyhjyä niin kuin toisenvieroset.
Hyö še ollah šitä mieltä, jotta heitä kuullah, kun mali-
tušša on äijän šanoja. ⁸ Elkyä ruvekkua heijän moiksi.
Tiän Tuatto kyllä tietäy, mitä teilä pitäy, jo ennen kuin
Häneltä kyšyttä. ⁹ Šentäh moliutukkua työ näin: – Miän
Taivahaini Tuatto! Pisykkäh pyhänä Šiun nimi. ¹⁰ Tulkah
Šiun Valtakunta. Käykäh Šiun tahtuo myöte muan piäl-
lä, niin kuin käyt taivahašša. ¹¹ Anna meilä tänäpiänä
miän jokapäiväni leipä. ¹² Ta prosti meilä miän velat, ni-
in kuin myöki prostimma niillä, ket ollah meilä velašša.
¹³ Eläkä šuata meitä muanitukšeh, vain piäššä miät
juavelista, šentäh kun Šiun on Valtakunta, voima ta
kunnivo ilmasen ijän. Amin. ¹⁴ Kun työ prostinetta ih-
misillä hiän pahat ruavot, tiän Taivahaini Tuatto niise
prosti teitä. ¹⁵ Vain kun työ että prostine ihmisillä hiän
pahoja ruatoja, niin tiän Tuattokana ei prosti tiän pa-
hoja ruatoja. ¹⁶ Ta konša pyhitättä, elkyä olkua šynkän
näkösie niin kuin pyhiksi luatiutujat. Hyö ollah
nolvakan näkösie, jotta kaikin nähtäis, jotta hyö še py-
hitetäh. Šanon teilä toven: hyö jo šuatih palkka. ¹⁷ A šie
konša pyhität, voitele tukkaš ta peše šilmäš. ¹⁸ Šilloin
šiun pyhittämistä ei nähä ihmiset, vain näköy Tuattoš,
kumpani on peitošša. Šiitä Tuattoš, kumpani näköy
šenki, mi on peitošša, makšau šiula palkan kaikkien
nähen.» ¹⁹ «Elkyä keräkyä ičellänä eluo muan piällä.

Tiälä koi ta ruošme pilatah niitä, ta rosvot purkauvutah
šiämeh ta varašsetah. ²⁰ Keräkyä ičellänä eluo taiva-
hah. Šielä ei koi eikä ruošme pilata šitä eikä rosvot
murtauvuta ta varašseta. ²¹ Missä on tiän elot, šielä on
tiän šytänki. ²² Šilmä on runkon lamppu. Kun šiun
šilmä ollou terveh, niin koko runkoki on valošša. ²³ Kun
šiun šilmä ollou paha, niin koko runkoki on pimieššä. A
kun še valo, mi šiušša on, ollou pimietä, niin mitein šu-
uri šilloin on pimie! ²⁴ Kenkänä ei šuata paššata kahta
isäntyä. Kun hiän tykännöy yhtä, niin toista vihua;
kun yhtä pitänöy arvošša, niin pahekšiu toista. Ei teilä
voi yhtä aikua olla kahta isäntyä, Jumalua ta pohasvut-
ta.» ²⁵ «Šentäh Mie šanon teilä: elkyä huolehtikkua ši-
itä, mitä šöisijä tahi joisija. Elkyä huolehtikkua šiitä,
mitä piällä panisija. Eiköš elämä ole enämmän kuin
ruoka ta runko enämmän kuin vuattiet? ²⁶ Kaččokkua
taivahan lintuja: ei hyö kylvetä, ei leikata eikä kerätä ai-
tan puurnuloih, kuitenkin tiän Taivahaini Tuatto ruokkiu
hiät. Ettäköš työ ole äijy kallehemmat lintuja? ²⁷ Ken
teistä vois huolehtimalla pitentyä omua elämyä hoti
kynärän verran? ²⁸ Ta mitä työ vuatteista huolehitta?
Kaččokkua nurmen kukkie, mitein ne kašvetah: ei ne
ruata, ei kesrätä. ²⁹ Mie šanon teilä, jotta ei ni
Solomoni kaikešša loissoššah ollun niin vorssa kuin
minih noista kukista. ³⁰ Kun kerran Jumala näin šuorit-
tau nurmen heinän, mi tänäpiänä kašvau, a huomena
lykätäh kiukuah, niin tottaš Hiän tiätki šuorittau, työ
vähäuškoset! ³¹ Šentäh elkyä huolehtikkua ta elkyä
šanokkua: 'Mitä myö nyt šyömmä?' tahi 'Mitä juomma?'
tahi 'Mitä piällä panemma?' ³² Tätä kaikkie šuahušsetah
toisenvieroset. Tiän Taivahaini Tuatto kačo tietäy, jotta
teilä pitäy kaikkie tätä. ³³ Huolehtikkua ennen kaikkie
šiitä, jotta löytäsiä Jumalan Valtakunnan ta täyttäsiä
Hänen oikien tahon, šiitä työ šuatta kaiken tämänki.
³⁴ Niin jotta elkyä huolehtikkua huomisešta päiväštä,
huomini pitäy ičeštäh huolen. Jokahisella päivällä riit-
täy šen omat huolet.»

7 «Elkyä suutikkua, jotta teitä ei suutittais. ² Niätšen
millä suutulla työ suutitta, šillä teitäki suutitah. Ta
millä miärällä työ miäryättä, šillä šamalla miärällä teilä-
ki miärätäh. ³ Mitein šie niät ruhkan vellen šilmäššä,
vain et huomua hirttä omašša šilmäššäš? ⁴ Mitein šie
voit šanuo vellellä: 'Anna otan ruhkan šiun šilmäštä',
kun šiula omašša šilmäššä on hirši? ⁵ Voi šie pyhäksi lu-
atiutuja! Ota enšin hirši omašta šilmäštä, vašta šiitä
niät ottua ruhkan vellen šilmäštä. ⁶ Elkyä antakkua
koirilla šitä, mi on pyhä, ta elkyä lykkikyä simčukkoja
šikojen eteh. Šijat tallotah simčukat jalkoih ta koirat
hypätäh tiän piällä ta revitelläh tiät.» ⁷ «Kyšykyä, niin
teilä annetah. Eččikyä, niin löyvättä. Kopistakkua, niin
teilä avatah. ⁸ Niätšen joka kyšyjä šuau, joka eččijä
löytäy ta joka kopistajalla avatah. ⁹ Eihän teistä
kenkänä anna pojallah kovie, kun hiän kyšyy leipyä,
¹⁰ tahi kiärmistä, kun hiän kyšyy kalua? ¹¹ Kun kerran

työ, pahat ihmiset, šuatatta antua omilla lapšilla hyvie lahjoja, niin tottaš tiän Taivahaini Tuatto antau hyvyä niillä, ket Häneltä kyšytäh. ¹² Kaikki, mitä tahotta, jotta ihmiset ruattais teilä, ruatakkua työki heilä. Näin opaššetah Sakona ta Jumalan viessintuojien kirjutukšet. ¹³ Mänkyä šiämeh ahtahašta veräjäštä. Monet männäh välläštä veräjäštä ta levietä tietä myöte, ka še vief uatuh. ¹⁴ Mitein ahaš on veräjä ta kaitani še tie, mi vief elämäh, ta vähä on niitä, ket löyvetäh še!»

¹⁵ «Varokkua Jumalan viessintuojiksi luatiutujie. Hyö tullah tiän luo lampahien vuatteissa, vain šiämēššäh ollah puričat hukat. ¹⁶ Työ tunnetta hiät heijän antimista. Eihän viinamarjoja kerätä piikkituomešta eikä fiinikkoja piitijäisistä? ¹⁷ Hyväh puuh tulou hyvie antimie, a pahan puun antimet ollah pahoja. ¹⁸ Hyvä puu ei voi antua pahoja antimie eikä paha puu hyvie antimie. ¹⁹ Joka puu, mi ei anna hyvie antimie, kuatah ta lykätäh tuleh. ²⁰ Niin jotta viessintuojiksi luatiutujat työ tunnetta heijän antimista. ²¹ Ei jokahini, ken šanou Miula: 'Hospoti, Hospoti', piäše Taivahien Valtakuntah. Šinne piäšöy vain še, ken ruatau Miun Taivahaisen Tuaton tahtuo myöte. ²² Monet šanotah Miula suutapäivänä: 'Hospoti, Hospoti! Šiun nimeššähän myö toima šanan Jumalalta, Šiun nimeššä myö ajoma ihmistä piessoja ta Šiun nimeššä ruatoma monie šuurie töitä.' ²³ Ka šiitä mie vaštuan heilä: 'Mie en tiijä teitä. Mänkyä pois Miun luota, pahanruatajat!'» ²⁴ «Jokahini, ken kuulou nämä Miun šanat ta ruatau niijen mukah, on kuin tolkukaš mieš, kumpani rakenti talon kallivolla. ²⁵ Rupesi vihmumah, vesi nousi, kova tuuli piekši taluo, vain še ei kuatun, šentäh kun še oli rakennettu kallivollla. ²⁶ Jokahini, ken kuulou nämä Miun šanat, vain ei rua niijen mukah, on kuin tolkutoin mieš, kumpani rakenti talon hiekalla. ²⁷ Rupesi vihmumah, tulvavesi nousi, kova tuuli piekši taluo. Šiitä še talo kuatu ta hajosi muan tašolla.» ²⁸ Konša Iisussa lopetti tämän pakinan, rahvašjoukot kummekšittih Hänen opaššušta. ²⁹ Hiän opašti niin kuin še, kellä on annettu valta, eikä niin kuin sakonanopaštajat ta farisseit.

8 Konša Iisussa šolahti vuaralta, Hänen peräššä matkasi šuuri rahvašjoukko. ² Šiitä Hänen luokši tuli prokasatautini mieš, heittäyty muah Hänen eteh ta šano: «Hospoti! Šie voit miut puhistua, kun vain tahtonet.» ³ Iisussa ojenti kiän, košetti mieštä ta šano: «Mie tahon. Puhissu.» Šamašša mieš puhistu prokasatauvista. ⁴ Iisussa šano hänellä: «Kačo, jotta kellänä et pakaja täštä. Mäne vain näyttämäh iččieš papilla ta ana uhrilahja, min Moissei on käšken antua. Šiitä ihmiset tiijetäh, jotta šie parenit.» ⁵ Konša Iisussa tuli Kapernaumih, eryäš šuan saltatan piälikkö tuli Hänen luokši ta kyšy Häneltä apuo. ⁶ Mieš šano: «Hospoti, miun paššarin hulvasi. Hiän makuau koissa šuurissa tušissa.» ⁷ Iisussa šano: «Mie tulen ta parennan hänet.» ⁸ Šiüh šuanpiälikkö vaštasi: «Hospoti, mie en

ole šen arvoni, jotta Šie tulisit miun katon alla. Šano vain šana, ta paššari parenou. ⁹ Mie iče niise tottellen toisien käškyjä ta komentelen omie saltattoja. Kun šanon yhellä: 'Mäne', hiän mänöy, tahi toisella: 'Tule', hiän tulou, tahi kun šanon paššarillani: 'Rua tämä', hiän ruatau.» ¹⁰ Tämän kuultuo Iisussa hämmäšty ta šano peräššä aštujilla: «Šanon teilä toven: näin lujua uškuo en ole nähnyh yhelläkänä israelilaisella. ¹¹ Mie šanon teilä, päivännoušušta ta päivänlašušta päin tulou monie, kumpaset Taivahien Valtakunnašša istuuvu-tah stolah yeššä Aprahamin, Issakan ta Juakon kera. ¹² A jevreit, ket oli šynnytty Valtakunnan perijiksi, luuvvah pois pimieh. Šielä on itku ta hampahien kriičkeh.» ¹³ Šiitä Iisussa šano šuanpiälikköllä: «Mäne. Käykäh šiula šiun ušon mukah.» Šiinä šamašša paššari pareni. ¹⁴ Iisussa mäni Petrin kotih ta näki, jotta hänen anoppi veny šuurešša kuumiešša. ¹⁵ Iisussa košetti naisen kättä, ta kuume läksi häneštä. Hiän nousi šijaltah ta rupesi paššuamah heitä. ¹⁶ Konša tuli ilta, Iisus-luo tuotih monie piessojen piekšämie ihmisie. Hiän ajo šanalla piessat pois ta parenti kaikki läšijät. ¹⁷ Näin tuli tovekši tämä Jumalan viessintuojan Isaijan šana: – Hiän otti omilla nisoillah miän tauvit ta kanto miän kivut. ¹⁸ Konša Iisussa näki äijän rahvašta ympärillä, Hiän käški opaššettavien lähtie järven toisella puolella. ¹⁹ Šilloin eryäš sakonanopaštaja tuli Hänen luo ta šano: «Opaštaja, mie matkuan Šiun kera, kunne šuinki Šie lähtenet.» ²⁰ Iisussa vaštasi hänellä: «Repoloilla on kolot ta taivahan lintusilla pešät, a Ihmisen Pojalla ei ole kunne piätäh painua.» ²¹ Toini mieš, yksi Iisus-luan opaššettavista, šano Hänellä: «Hospoti, anna mie enšin käyn hautuamašša tuattuoni.» ²² Ka Iisussa šano hänellä: «Lähe Miun matkah! Anna kuollehien hauvata omat kuollehet.» ²³ Iisussa aštu veneheh, ta opaššettavat niise mäntih Hänen kera. ²⁴ Äkkie järvellä nousi šuuri myršky. Uallot tultih venehen laijoista piälličči, a Iisussa makasi. ²⁵ Šilloin opaššettavat tultih Hänen luo ta noššatettih Hänet. Hyö šanottih: «Hospoti, pelašša miät! Myö uppuomma.» ²⁶ Iisussa šano heilä: «Mintäh työ niin varajatta, vähäuškoset?» Šiitä Hiän nousi ta kielti tuulija ta järvie, ta niin tuli rašvatyyni. ²⁷ Ihmiset hämmäššykšissäh paistih: «Ken Hiän on, kun Häntä totellah tuulet ta järviki?» ²⁸ Konša Iisussa tuli järven toisella puolella, Gergesan šeuvoilla, Häntä vaštah tuli kallivokololoissa ollehista kalmoista kakši mieštä. Heissä oli piessoja. Hyö oltih niin vihaset, jotta kenkänä ei ruohtin kulkie hiän kyličči mänijjä tietä. ²⁹ Hyö karjuttih: «Mitä Šie meistä tahot Iisussa, Jumalan Poika? Tulitko Šie tänne muokkuamah meitä ennein aikua?» ³⁰ Loittuona heistä oli šuuri šikakarja šyömäššä. ³¹ Miehišä olijat piessat molittih Iisus-lua: «Kun ajanet miät pois, niin käše miät šikalaumah.» ³² «Mänkyä!» Iisussa šano. Šilloin piessat lähettih miehištä ta mäntih šikoih, ta šamašša koko lauma

juoksi jyrkkyä rantua alaš järveh ta upposi. ³³ Šikojen paimenet lähettih pakoh. Hyö mäntih linnah ta kerrotih kaikki, mitä oli nähty ta mitein piessojen vaivuamilla miehillä kävi. ³⁴ Šiitä koko linnoveh läksi Iisussalla vaštah. Hänet nähtyö hyö molittih, jotta Hiän mänis pois heijän šeuvalta.

9 Iisussa aštu veneheh, mäni järven poikki ta tuli kotilinnah. ² Ta jopahan kannetah Hänen luo hulvattuo, kumpani veny šijalla. Kun Iisussa näki heijän ušon, Hiän šano hulvatulla: «Elä varaja, poikani, šiun riähät on prostittu». ³ Šiitä eryähät sakonanopaštajat šanottih ičekšeh: «Pitäykö Hiän Iččieh Jumalana, kun tuommoista pakajau?» ⁴ No Iisussa näki, mitä hyö ajatellah, ta šano: «Mintäh teilä on pahoja ajatukšie šiämeššä?» ⁵ Mi on helpompi, šanuoko hulvatulla: «Šiun riähät on prostittu», vain šanu: «Nouše ta aššu?» ⁶ Kaččokkua, Mie näytän teilä, jotta Ihmisen Pojalla on valta prostie muan piällä riähkie» – šiitä Hiän šano hulvatulla – «nouše, ota oma šija ta mäne kotih.» ⁷ Šilloin mieš nousi, otti šijan ta läksi kotih. ⁸ Tämän nähtyö rahvaš oli ihmeissäh ta kiitti Jumalua, kumpani on antan ihmisillä tämmösen vallan. ⁹ Konša Iisussa läksi linašta, Hiän näki miehen, kumpani istu tullissa. Miehen nimi oli Matvei. Iisussa šano hänellä: «Lähe Miun kera». Mieš nousi ta läksi Iisussan matkah. ¹⁰ Jälešti Iisussa oli Matvein luona šyömäššä. Šinne tuli äijän veronkeryäjie ta muita riähkähisie, hyö issuttih stolašša Iisussan ta Hänen opaššettavien kera. ¹¹ Tämän nähtyö farisseit šanottih Iisussan opaššettavilla: «Mintäh tiän Opaštaja šyöy ta juou yheššä veronkeryäjien ta muijen riähkähisien kera?» ¹² Iisussa kuuli šen ta šano: «Eihän tervehet tarvita liäkärie, vain läsijät. ¹³ Mänkyä ta opaštukkua, mitä tarkotetah nämä šanat: ‘En Mie taho uhrilahjoja, vain tahon, jotta työ armahtaisija toini toista’. En Mie tullun kuččumah oikiemielisie, vain riähkähisie, jotta hyö jätettäis riähäššä elämini ta kiännyttäis Jumalan puoleh.» ¹⁴ Šiitä Iivanan opaššettavat tultih Iisussan luo. Hyö šanottih: «Myö ta farisseit rikeneh pyhitämmä, a mintähpäš šiun opaššettavat ei pyhitetä?» ¹⁵ Iisussa vaštasi heilä: «Voijahkoš hiävierahat itkie, kuni šulhani vielä on hiän kera? No tulou aika, konša šulhani otetah heiltä pois, ta šilloin hyö pyhitetäh. ¹⁶ Kenkänä ei pane vanhah vuattieh paikkua uuvvešta kankahašta. Vanha vuate repiey šemmosen paikan laijoista, ta niin reikä tulou entistä šuuremmakši. ¹⁷ Eikä uutta viinua kuata käymäh vanhoih nahkavärččilöih. Šilloinhan nahka halkieu, viina valuu muah ta värčit pilauvutah. Uuši viina lašetah uuših nahkavärččilöih. Šilloin viina ta värčit šäilytäh.» ¹⁸ Konša Iisussa vielä pakasi heilä, Hänen luokši tuli eryäš rahvahan vanhimmista. Hiän heittäyty muah Iisussan eteh ta šano: «Miun tytär vašta kuoli. Tule Šie ta pane käteš hänen piällä, niin hiän eleytyy.» ¹⁹ Iisussa nousi ta läksi miehen kera, ta Hänen

opaššettavat niise lähettih. ²⁰ Šilloin Iisussan lähellä tuli takuata yksi naini, kumpaista jo kakšitoista vuotta vaivasi verenvuoto. Hiän košetti Iisussan sviitkan helmuu. ²¹ Naini niätšen ajatteli: «Kun vain šaisin košettua Hänen sviitkah, niin parenisin». ²² Iisussa kiänty, näki naisen ta šano: «Elä varaja, tyttäreni, šiun uško parenti šiut». Šiitä šuate naini oli terveh. ²³ Konša Iisussa tuli vanhinnan taloh ta näki šurupillinšoitattajat ta ihmijoukon hälisömäššä, ²⁴ Hiän šano: «Mänkyä pois! Tyttö ei ole kuollun, hiän makuu.» Ihmiset nakrettih Häntä. ²⁵ A konša rahvaš oli ajettu pihalla, Iisussa aštu kamarih, otti tyttö kiäštä, ta tyttö nousi. ²⁶ Tieto täštä levisi koko šen muan ympäri. ²⁷ Konša Iisussa läksi šieltä, Hänen peräššä matkasi kakši šokieta. Hyö karjuttih: «Armaha meitä, Iisussa, Tuavitan Poika!» ²⁸ Kun Iisussa mäni taloh, šokiet tultih Hänen luo. Iisussa kyšy heiltä: «Ušottako työ, jotta Mie voin auttua teitä?» «Ušomma, Hospoti», hyö šanottih. ²⁹ Šiitä Iisussa košetti hiän šilmie ta šano: «Käykäh teilä tiän ušon mukah». ³⁰ Ta hiän šilmät avauvuttih. Iisussa lujašti kielti heitä: «Kaččokkua, jotta kenkänä ei šais tietyä täštä». ³¹ Lähettyö šieltä hyö kuitenkin levitettih tietuo Iisussašta ympäri šitä šeutuo. ³² Konša miehet oltih lähöššä, Iisussan luo tuotih mykkä mieš, kumpaista muokkasi piessa. ³³ Iisussa ajo piessan pois, ta mykkä rupesi pakajamah. Rahvaš hämmäšty ta šano: «Tämmöistä ei ole konšana nähty Israelissa». ³⁴ Šiih farisseit šanottih: «Piäpiessan voimalla Hiän ajau piessoja pois». ³⁵ Iisussa kulki kaikissa linnoissa ta kylissä. Hiän opašti sinagogoissa, šaneli Hyvyä Viestie Taivahien Valtakunnašta ta piäšti ihmiset kaikista tautiloista ta vaivoista. ³⁶ Konša Hiän näki rahvašjoukot, Hänen tuli suali heitä, šentäh kun hyö oltih vaipunehet ta avuttomat, kuin lampahat ilmain paimenta. ³⁷ Šilloin Hiän šano omilla opaššettavilla: «Vil’ua on äijän, ka leikkuajie on vähän. ³⁸ Niin jotta molikkua elon Isäntyä, jotta Hiän työntäis ruatajie elonkorjuuh.»

10 Iisussa kučču kakšitoista opaššettavua luokšeh ta anto heilä vallan ajua ihmisistä piessoja ta piäštyä heitä kaikista tautiloista ta vaivoista. ² Nämä olah niijen kahentoista apostolin nimet: enšiksi Simoni, kumpaista kučutah Petriksi, ta hänen velli Ontrei, Savvatein Juakko ta hänen velli Iivana, ³ Hilippä, Varfolomei, Homa, veronkeryäjä Matvei, Alfein Juakko, Levvei, toiselta nimeltäh Faddei, ⁴ Simoni Kananiitti ta Juuta Iskariot, kumpani jälešti petti Iisussan. ⁵ Nämä kakšitoista apostolie Iisussa toimitti matkah ta neuvo heitä näin: «Elkyä mänkyä vierašheimosien luo elkyäkä mihkänä Samarijan linnah. ⁶ A parempi mänkyä Israelin rahvahan ekšynehien lampahien luo ⁷ ta šanelkua heilä, jotta Taivahien Valtakunta on lähellä. ⁸ Parentakkua läsijie, noššattakkua kuollehie, puhistakkua prokasatautisie ta ajakkua pois piessoja. Ilmasiksi šaita, ilmasiksi antakkua. ⁹ Elkyä pankua vyöh

matkua varoin kultua, hopieta tahi vaškje. ¹⁰ Elkyä otakkua matkah sumččua, toista paitua, jalaččie tahi matkakeppie. Ruataja on ruokah tienannun. ¹¹ Konša tuletta mih linnah tahi kyläh, tiijuštakkua, ken šielä on kunnan eläjä, ta jäkyä hänen luo elämäh, kuni että lähe šieltä pois. ¹² Konša tuletta taloh, tervehtikkä talon väkie šanoilla: 'Rauha tällä talolla'. ¹³ Kun talo olou šen arvon, niin jäkäh šinne tiän toivottama rauha. Kun talo ei olle šen arvon, niin myöštykkäh tiän toivotama rauha teilä. ¹⁴ Kun teitä ei missä talošša tahi linnašša otettane vaštah eikä kuunneltane tiän šanoja, puistakkua pölyt jaloista ta lähtekkyä šieltä. ¹⁵ Šanon teilä toven: suutupäivänä Sodom in ta Gomorran mua piäšöy vähemmällä mitä še linna.» ¹⁶ «Mie työnnän tiät kuin lampahat hukkien keškeh. Šentäh olkua viisahie kuin kiärmehet ta vijattomie kuin kyyhkuset. ¹⁷ Olkua varoillana, šentäh kun ihmiset viijäh tiät suutuh ta ruoškitah teitä sinagogoissa. ¹⁸ Teitä viijäh muaherrogen ta čuarien eteh Miun takie, jotta kertosiija Miušta heilä ta toisenvierosilla. ¹⁹ Kun tiät annetah herrojen käsih, elkyä huolehtikkua, mitein tahi mitä paissa, šentäh kun šiinä šamašša teilä annetah ne šanat, mit on šanottava. ²⁰ Että še työ iče pakaja, teissä pakajau tiän Tuaton Henki. ²¹ Velli antau oman vellen kuolomah, tuatto lapšen, ta lapšet nouššah omie vanhempie vaštah ta tapetah hiät. ²² Kaikin ruvetah vihuamah teitä Miun nimen tähän, ka še, ken keštäy loppuh šuate, pelaštuu. ²³ Konša teitä yheššä linnašša ajellah, puakkua toiseh. Šanon teilä toven: työ että kerkie kiertyä Israelin kaikkie linnoja, kun Ihmisen Poika jo tulou jälleläh muan piällä. ²⁴ Ei opaššettava ole omua opaštajua ylempi eikä paššari ole ylempi omua isäntyä. ²⁵ Riittäy, kun opaššettava piäšöy opaštajan moisekši ta paššari isännän moisekši. Kun talon isäntyä nimitettäneh velsevuliksi, niin šitä helpommin näin ruvetah nimitämäh hänen talovehta. ²⁶ Niin jotta elkyä varakkua ihmisie. Ei ole mitänä peitettyö, mi ei tulis näkyvih, eikä mitänä peitošša piettyö as's'ua, mi ei tulis tietoh. ²⁷ Mitä Mie šanon teilä pimieššä, še šanokkua valkien aikana, ta mitä kuuleta korvah čuhutettuna, še karjukkua kattoloilta kaikkien kuullen. ²⁸ Elkyä varakkua niitä, ket tapetah runko, ka henkie ei voija tappua. Vain varakkua Häntä, ken voit henken ta runkon luuvva uatuh. ²⁹ Yhellä hienolla rahalla šuau kakši varpuista, kuitenkin yksikänä niistä ei tipaha muah tiän Tuaton tietämättä. ³⁰ Tiän joka tukkaki on luvettu. ³¹ Šentäh elkyä varakkua. Olettahan työ kallehemmat kuin kaikki varpuset.» ³² «Ken šanou ihmisien ieššä, jotta on Miun oma, šitä Mieki šanon omakši Tuattoni ieššä taivahissa. ³³ Vain ken ihmisien ieššä kieltäytyy Miušta, šitä Mieki kieltäyvyn Tuattoni ieššä taivahissa. ³⁴ Elkyä smiettikkäy, jotta Mie tuln tuomah muan piällä rauhua. En Mie tullun tuomah rauhua, vain miekan. ³⁵ Mie tuln noštamah pojan tuattuo vaštah, tyttären

muamuo vaštah, min'n'an anoppie vaštah. ³⁶ Ihmisen vihollisekši tulou hänen oma taloveh. ³⁷ Ken tykkyäy tuattuoh tahi muamuoh enemmän kuin Milma, še ei kelpua Miula. Ken tykkyäy poikuah tahi tytärtäh enemmän kuin Milma, še ei kelpua Miula. ³⁸ Eikä še kelpua Miula, ken ei ota omua ristie ta aššu Miun peräššä. ³⁹ Ken tahtou šäilyttyä oman elämän, še mänettäy šen. No ken Miun tähän mänettäy oman elämän, še šäilyttäy šen. ⁴⁰ Ken ottau vaštah tiät, ottau vaštah Miut. Ken ottau Miut vaštah, ottau vaštah Hänet, ken Miut työnsi. ⁴¹ Ken ottau Jumalan viessintuojan vaštah šentäh, kun še on viessintuoja, šuau viessintuojan palkan. Ken ottau oikiemielen vaštah šentäh, kun še on oikiemieleni, šuau oikiemielen palkan. ⁴² Ta ken yhellä näistä Miun pienistä antau kauhallisen viluo vettä vain šentäh, kun še on Miun opaššettava, šanon teilä toven: hiän ei jä ilmain palkkua.»

11 Kun Iisussa oli antan kahellatoista opaššettavalah nämä neuvot, Hiän läksi šieltä opaštamah ta šanelomah Hyvyä Viestie muissa šen šeuvin linnoissa. ² Kun Iivana Kaštaja kuuli tyrmäššä Hristossan ruatoloista, hiän työnsi kakši omua opaššettava ³ kyšymäh Häneltä: «Oletko Šie še, ketä vuotetah tulo vakši, vain pitäykö miän vuottua toista?» ⁴ Iisussa vaštasi heilä: «Mänkyä ta šanokkua Iivanalla, mitä kuuleta ta niättä: ⁵ Šokiet ruvetah näkömäh ta rammat kävelömäh, prokasatautiset puhissutah ta kuurnehet ruvetah kuulomah, kuollehet noššatetah ta köyhillä šanellah Hyvyä Viestie. ⁶ Ošakaš on še, ken ei kieltäyvy Miušta.» ⁷ Konša Iivana Kaštajan opaššettavat mäntih, Iisussa alko paissa rahvalla Iivanašta. Hiän šano: «Mitä työ läksijä kaččomah tyhjäššä muašša? Ruokoheinyäkö, mitä tuuli heiluttau? ⁸ Vain mitäpä työ mäniä kaččomah? Mieštäkö vorssissa vuatteissa? Ne, ket vorssuijah šomissa vuatteissa, eletäh čuarien horomissa. ⁹ Ka niin mitäpä työ eččijä šieltä? Jumalan viessintuojuako? Oikein, ta Mie šanon teilä, jotta Iivana on enemmän kuin viessintuoja. ¹⁰ Hiän on še, keštä on šanottu Pyhissä Kirjutukšissa näin: – Mie työnnän viessintuojani Šiun iellä, hiän raivuu Šiula tien. ¹¹ Šanon teilä toven: ei ole šyntyn yhtäkänä ihmistä, ken ois ollun Iivana Kaštajua šuurempi. Kuitenki kaikkein pieninki Taivahien Valtakunnašša on häntä šuurempi. ¹² Iivana Kaštajan päivistä alkuan täh šuate Taivahien Valtakunta on ollun murtautumašša ihmisien keškeh, ta muutomat tahotah väkeh temmata še ičelläh. ¹³ Kaikki viessintuojat ta Moissein Sakona Iivanan aikah šuate einuššettih täštä Valtakunnašta, ta šiitä tuli Iivana. ¹⁴ Ta uškokkua tahi elkyä, Iivana onki Il'la, kumpasen piti tulla. ¹⁵ Kellä on korvat, millä kuul-la, še kuulkah! ¹⁶ Mih Mie vertuas in tämän ajan ihmisie? Hyö ollah kuin lapšet, kumpaset issutah pihalla. Yhet karjutah toisilla: ¹⁷ 'Myö šoittima teilä pillillä, vain työ että tanššin'. A toiset vaššatah: 'Myö iänelläitkimä,

vain työ että itken miän kera'.¹⁸ Iivana tuli, hiän ei šyö eikä juo, ta rahvaš šanou: 'Häneššä on piessa'.¹⁹ Ihmisen Poika tuli, Hiän šyöy ta juou, ta rahvaš šanou: 'Mimmoni šyömäri ta juomari, veronkeryäjien ta muijen riähkähisien tovarissa!' No Viisahan ruatoloista näkyy tosi Viisahuš!»²⁰ Šiitä Iisussa rupesi moittimah niitä linnoja, kuissa Hiän oli luatin ušeimmat omista šuurista töistä, šentäh kun ne linnat ei jätetty riähäššä elämistä eikä kiännytty Jumalan puoleh. Hiän šano:²¹ «Voi šilma, Horasini! Voi šilma, Vifsaida! Kun Tiirašša ta Sidonissa ois luajittu ne šuuret ruavot, kuita tiän piholla luajittih, niin niijen eläjät ois jo ammuin šuoriuvuttu värččivuatteih. Hyö ois issuttu tuhkašša, jätetty riähäššä elämini ta kiännytty Jumalan puoleh.²² Mie šanon teilä: Tiira ta Sidoni piäššäh suutupäivänä vähemmällä mitä työ, Horasini ta Vifsaida.²³ Ta šie, Kapernaumi, šiotko muka taivahah ylennetäh? Alaš šit luuvvah, alaš tuonelah šuate! Kun Sodomissa ois luajittu ne šuuret ruavot, mit šiuon piholla luajittih, še ois pissyššä vielä tänäpiänä.²⁴ Mie šanon: Sodomian mua piäšöy suutupäivänä vähemmällä mitä šie, Kapernaumi.»²⁵ Tuoh aikah Iisussa rupesi tuaš pakajamah. Hiän šano: «Tuatto, taivahan ta muan Hospoti! Mie kiitän Šilma šiitä, jotta Šie peitit nämä as's'at viisahilta ta tolkkukahilta ta näytit ne lapšen moisilla.²⁶ Tämän Šie, Tuatto, kačoit hyväkši.²⁷ Tuattoni on antan kaiken Miun valtah. Poikua ei tiijä kenkänä muu kuin Tuatto, eikä Tuattuo tiijä kenkänä muu kuin Poika ta še, kellä Poika tahtou Hänet ilmottua.²⁸ Tulkua Miun luokši kaikki ruavon ta jykien takan vaivuttamat. Miun luona šuatta levähtyä.²⁹ Ottakkua Miun kantamuš harteilana ta opaštukkua Miušta: Mie olen hyväluontoni ta nöyrä. Näin työ šuatta levähtyä.³⁰ Miun kantamušta on helppo kantua ta Miun kuorma on kepie.»

12 Niih aikoih Iisussa käveli šuovattana vii'apellon poikki. Hänen opaššettavilla tuli nälkä, ta hyö alettih katkua tähkie ta šyvvä jyvie.² Farišseit nähtih še ta šanottih Iisussalla: «Kačo nyt! Šiuon opaššettavat ruatah šemmoista, mitä šuovattana ei šua ruatua.»³ A Iisussa vaštasi heilä: «Ettäkö ole luken, mitä Tuavitta ruato, konša hiän ta hänen miehet oltih näläššä?»⁴ Hiän mäni jumalankotih ta šöi uhrileivät, kumpasie hiän ei šuanun šyvvä eikä hänen miehet, vain papit.⁵ Tahie ettäkö ole Moissein Sakonašta luken, jotta papit ruatah jumalankojissa šuovattanaki? Näin hyö rikotah šuovattakäškyö, ta kuitenki ei olla viäräpäitä.⁶ Mie šanon teilä: täššä on še, ken on jumalankotie šuurempi.⁷ Työ että suutis šyüttömie, kun malttasija, mitä merkitäh nämä šanat: 'En Mie uhrilahjoja taho, kun tahon, jotta työ armahtaisija toini toista'.⁸ Ihmisen Poika on šuovatanki Isäntä.»⁹ Iisussa läksi šieltä ta mäni šen šeuvin sinagogah.¹⁰ Šielä oli mieš, kumpasen käsi oli kuivan. Farišseit ečittih mitäni, mistä viärityä Iisussua, ta kyšyttih Häneltä: «Šuauko šuovattana paren-

tua?»¹¹ Iisussa vaštasi heilä: «Kun kellä teistä ollou lammaš ta še kirvonnou hautah šuovattana, niin eikö hiän tartu šiieh lampahah ta vejä šitä ylöš?»¹² Onhan ihmieni äijy kallehempi kuin lammaš. Niin jotta šuovattana on valta luatie hyvyä.»¹³ Šiitä Hiän šano miehellä: «Ojenna kateš». Mieš ojenti kiän ta še tuli entisekšeh, yhtä tervehekši kuin toiniki käsi.¹⁴ No farišseit lähettih pihalla ta ruvettih aprikoimah, mitein šuatais Iisussa tappua. Konša Iisussa šai tietyä täštä, Hiän läksi šieltä pois.¹⁵ Iisussan peräššä matkasi hyvin äijän rahvašta, ta Hiän parenti hiät kaikki.¹⁶ Iisussa kielti, jotta hyö ei paistais Häneštä kaikkien kuullen.¹⁷ Näin tuli tovekši tämä, mitä Jumala šano oman viessintuojan Isaijan kautta:¹⁸ – Täššä on Miun Käškyläini, kumpasen Mie valičin, Miun Armaš, kumpasie olen mieltyn. Mie lašen Henkeni Hänen piällä, ta Hiän pitäy muailman kanšoil-la oikien suutun.¹⁹ Hiän ei riitele eikä karju, ei kuulla Hänen iäntä pihalla.²⁰ Murtunutta ruokoheinyä Hiän ei katkua, šavuojuua lampunšyväintä Hiän ei šammuta, kuni ei šuata oikieta suutuo voittoh.²¹ Hänen nimeh kaikki rahvat pannah omat toivot.²² Šiitä Iisussan luo tuotih piessan muokkuama mieš, kumpani oli šokie ta mykkä. Iisussa parenti hänet, niin jotta mieš rupesi pakajamah ta näkömäh.²³ Kaikki ihmiset kummekšittih ta kyšeltih: «Oisko še tämä Hristossa, Tuavitan Poika?»²⁴ Kun farišseit kuultih še, hyö šanottih: «Velsevulin, piäpiessan, voimalla Hiän ajau pois piessoja.»²⁵ Iisussa tiesi hiän mielet ta šano heilä: «Kun valtakunta jakautunou keškenäh toruajih joukkoloih, niin še häviev. Eikä yksikänä linna tahi pereh keššä, kun niijen eläjät riijeltäneh keškenäh.²⁶ Kun šaatana ajanou pois šaatanan, šilloin še on riitautun iččeh kera. Miteinpä hänen valtakunta vois šilloin pisyö tukušša?»²⁷ Työ šanotta, jotta Mie ajan pois piessoja velsevulin voimalla. Ka kenenpäš voimalla teikäläiset niitä ajetah? Eiköš Jumalan voimalla? Heistä työ niättä, mitein viäräššä oletta.²⁸ A kun Mie Jumalan Henken voimalla ajanen piessoja ihmisistä, šilloinhan Jumalan Valtakunta on jo tullun tiän luo.²⁹ Mitein kenkänä vois purkautuo voimakkahan miehen taloh ryöštämäh hänen hyvysie, kuni ei šitone enšin šitä mieštä? Šiitä vašta hiän voit ryöštyä talon.³⁰ Ken ei ole Miun puolella, še on Milma vaštah; ta ken ei keryä Miun kera, še hajotau.³¹ Šentäh šanon teilä: joka riähkä ta pahat šanat prostitah ihmisillä, vain Pyhäštä Henkeštä šanottuja pahoja šanoja ei prostita.³² Ken pakajau Ihmisen Poikua vaštah, häntä prostitah. A ken pakajau Pyhyä Henkie vaštah, häntä ei prostita, ei täššä muailmašša eikä tulijašša.»³³ «Kun puu ollou hyvä, šen antimet niise ollah hyvät. Vain kun puu ollou paha, šen antimet niise ollah pahat. Antimista puu tunnetah.³⁴ Työ kiärmehen šikiet, mitein voisija paissa hyvyä, kun iče oletta pahoja! Ihmisen šuu pakajau šitä, mi täyttäy hänen šytämen.³⁵ Hyvä ihmieni tuou šytämen aitašta

hyvyä, paha ihmini tuou pahua. ³⁶ Mie šanon teilä: jokahisešta tyhjäh šanotušta šanašta ihmiset jouvutah vaštuamah suutupäivänä. ³⁷ Niätšen šiun šanojen mukah šiut luvetah šyüttömäkši ta šiun šanojen mukah šiut suutitah viäräpiäkši. ³⁸ Šiitä eryähät sakanopaštajat ta farisseit šanottih Iisussalla: «Opaštaja, myö tahtosima, jotta Šie näyttäsit meilä minnih merkin!» ³⁹ No Iisussa vaštasi heilä: «Tämä paha ta jumalatoimih ihmispolvi vuatiu merkkie, vain šillä ei anneta muuta merkkie kuin Jumalan viessintuoja Joonan merkki. ⁴⁰ Niin kuin Joonan oli meričuuton vačašša kolme päivyä ta kolme yötä, šamoin Ihmisen Poika on muan šiämeššä kolme päivyä ta kolme yötä. ⁴¹ Suutupäivänä Ninevin eläjät nouššah kuollehista yheššä tämän ihmispolven kera ta suutitah še viäräpiäkši. Hyö niätšen jätettih riähäššä elämini ta kiännyttih Jumalan puoleh, kun Joonan šaneli heilä Jumalan šanua. A täššä teilä on Joonan šuurempi! ⁴² Suutupäivänä šuven čarovna noušou kuollehista yheššä tämän ihmispolven kera ta suuti šen viäräpiäkši. Hiän niätšen tuli maailman rannoilta šuate kuuntelomah Solomonin viisahutta, a täššä teilä on šuurempi kuin Solomon!» ⁴³ «Konša piessa lähtöy pois ihmiseštä, niin še kävelöy vejetömissä paikoissa ta eččiy levähyššijua, vain ei lövyä. ⁴⁴ Šilloin še šanou: 'Miepä myöššyn omah kotih, mistä läksin'. Kun še tulou jällelläh, niin näköy, jotta koti on tyhjä, pyyhitty ta šiivottu. ⁴⁵ Šiitä še mänöy ta ottou matkahah šeiččemen muuta piessua, vielä pahempua kuin še iče. Ne männäh šiih ihmiseh ta eletäh häneššä. Näin šen ihmisen elämä tulou pahemmakši, mitä še ennen oli. Šamoin käyt tällä pahalla ihmispolvella.» ⁴⁶ Konša Iisussa vielä pakasi rahvahalla, Hänen muamo ta vellet tultih šinne. Hyö šeisottih pihalla ta tahottih paissa Hänen kera. ⁴⁷ Eryäš mieš šano Iisussalla: «Muamoš ta velleš šeisotah pihašša ta tahotah paissa šiun kera». ⁴⁸ Iisussa šano hänellä: «Ken on Miun muamo? Ket ollah Miun vellet?» ⁴⁹ Šiitä Hiän juohatti kiälläh opaššettavah ta šano: «Kačo, täššä ollah Miun muamo ta vellet. ⁵⁰ Jokahini, ken eläy Miun Taivahaisen Tuaton tahtuo myöte, on Miun velleni ta čikkoni ta muamoni.»

13 Šamana päivänä Iisussa läksi uloš, mäni järven rannalla ta istuutu. ² Hänen ympärillä keräyty niin šuuri joukko rahvašta, jotta Hiän aštu veneheh. Hiän istu veneheššä, a rahvašjoukko šeiso rannalla. ³ Hiän pakasi heilä monista as'soista peittopakinoilla. Hiän šano: «Mieš läksi kylvämäh. ⁴ Konša hiän kylvi, eryähät šiemenet tipahettih tien viereh, ta linnut tultih ta n'okittih jyvät. ⁵ Toiset šiemenet kirvottih kiviseh muah, missä oli vain vähän multua. Ruttoseh ne nouštih orahalla, šentäh kun šiinä ei ollun multua pakšuh. ⁶ Vain kun päiväni nousi, še puahto orahat ta ne kuivettih, kun niillä ei ollun kunnan juurie. ⁷ Eryähät šiemenistä kirvottih ohtajaisikkoh, ohtajaiset kašvettih ta tupe-

hutettih orahat. ⁸ No oša jyvistä kirposi hyväh muah ta anto eluo, mi šata, mi kuušikymmentä, mi kolmekymmentä jyvä. ⁹ Kellä on korvat, millä kuulla, še kuulkah!» ¹⁰ Opaššettavat tultih Iisussan luokši ta kyšyttih: «Mintäh Šie pakajat heilä peittopakinoilla?» ¹¹ Iisussa vaštasi: «Šentäh, kun teilä on annettu tietyä Taivahien Valtakunnan peittoas'sat, vain heilä ei ole. ¹² Kellä on, šillä annetah, ta hänellä on kyllitellein. A kellä ei ole, šiltä otetah pois vielä še, mitä hänellä on. ¹³ Mie pakajan heilä peittopakinoilla, šentäh kun hyö kačotah, ta kuitenkin ei nähä; kuunnellah, ta kuitenkin ei kuulla eikä malteta. ¹⁴ Heissä täytyy tämä Isaijan einuššuš: – Vaikka kuin kuunteletah, että kuitenkin malta. Vaikka kuin kačotta, että kuitenkin niä. ¹⁵ Vet tämän rahvahan šytän on kovettun, korvillah hyö pahoin kuullah ta šilmät hyö ummisettih, jotta ei šilmilläh nähtäis, ei korvillah kuultais eikä šytämelläh maltettais, jotta ei kiännyttäis Jumalan puoleh enkä Mie parentais heitä. ¹⁶ Tiän šilmät ollah ošakkahat, kun ne nähäh, ta korvat ollah ošakkahat, kun ne kuullah! ¹⁷ Šanon teilä toven: monien Jumalan viessintuojien ta oikiemielisien ihmisen himotti nähä šitä, mitä työ niättä, vain ei nähty, ta kuulla šitä, mitä työ kuuletah, vain ei kuultu.» ¹⁸ «Niin jotta kuunnelkua, mitä peittopakina kylvämäštä merkicčöy. ¹⁹ Konša ken kuulou šanan Taivahien Valtakunnašta eikä malta šitä, tulou juaveli ta šieppuau hänen šiämeh kylvetyn šanan. Tämä tarkottau tien viereh kylvetyö šiementä. ²⁰ Kylvö kiviseh paikkoih on kuin še, ken šanan kuultuo hyvällä mielin ottou šen šamašša vaštah. ²¹ No kun häneššä ei ole juurta, šentäh hänen uško keštäy vain pienen rupieman. Konša häntä ruvetah ahistamah tahi ajelomah šanan tähän, hiän šamašša lopettau uškomisen. ²² Kylvö ohtajaisikkoh tarkottau ihmistä, kumpani kuulou šanan, vain tämän maailman huolet ta pohasvuon muanituš tupehutetah šana ta še ei anna eluo. ²³ Kylvö hyväh muah tarkottau ihmistä, ken kuulou šanan ta malttau šen. Nämä ihmiset annetah eluo: ken šata, ken kuušikymmentä, ken kolmekymmentä jyvä.» ²⁴ Iisussa pakasi heilä vielä toisen peittopakinan Taivahien Valtakunnašta. Hiän šano: «Mieš kylvi peltoh hyvyä šiementä. ²⁵ Kun kaikin muattih, tuli hänen vihamieš ta kylvi vehnän šekah rikkavehnyä ta mäni pois. ²⁶ Kun vil'la nousi orahalla ta alko jo tulla tähkällä, šiitai rikkavehnä tuli näkyvih. ²⁷ Ruatajat mäntih isännän luokši ta šanottih hänellä: 'Isäntä, šiehän kylvit peltoh hyvyä šiementä. Mistä šiih on tullun rikkavehnyä?' ²⁸ Isäntä šano heilä: 'Še on vihamiehen hommie'. Miehet kyšyttih häneltä: 'Tahotko, jotta myö lähemmä ta kitemmä ne?' ²⁹ Isäntä vaštasi: 'Ei pie. Rikkavehnie kitkiessä työ nyhittä niijen kera vehnätki. ³⁰ Kašvakkah ne yheššä elonkorjuuh šuate. Konša korjuu-aika tulou, mie šanon leikkuajilla: Keräkyä enšin rikkavehnät ta šitokkua ne kupuloih poltettavakši. A vehnä korjakkua miun aittah.'» ³¹ Iisus-

sa pakasi heilä vielä tämmösen peittopakinan. «Taivahien Valtakunta on niin kuin gorčitsan šiemen, kumpasen mieš kylvi peltoh. ³² Še on kaikista šiemenistä pienin, no konša kašvau, še tulou kaikkie pellon kašvija šuuremmakši. Viimein šiitä tulou puu, niin jotta taivahan linnut tullah ta luajitah pešät šen okšilla.» ³³ Vielä Hiän šano heilä peittopakinan: «Taivahien Valtakunta on kuin taikinan hapatuš. Konša naini ševotti šen kolmeh vakkah jauhoja, koko taikina muikosi.» ³⁴ Kaiken tämän Iisussa pakasi rahvahalla peittopakinoilla. Ilmain peittopakinoja Hiän ei paissun heilä mitänä, ³⁵ jotta täytyis tämä Jumalan viessintuojan šana: – Mie avuan šuun ta pakajan peittopakinoilla, šanelen šiitä, mi on ollun peitošša muailman luatimisešta šuate. ³⁶ Šiitä Iisussa toimitti ihmiset pois ta mäni taloh. Opašsettavat tultih Hänen luo ta šanottih: «Šelitä meilä peittopakina pellon rikkavehnäštä.» ³⁷ Hiän vaštasi heilä: «Hyvän šiemenen kylväjä on Ihmisen Poika. ³⁸ Pelto on muailma. Hyvä šiemen tarkotau Taivahien Valtakunnan lapšie, rikkavehnä tarkotau niitä, ket ollah juavelin vallašša. ³⁹ Vihamieš, kumpani rikkavehnyä kylvi, on juaveli. Vil'ankorjuu on muailman loppu, ta leikkuajat ollah anhelit. ⁴⁰ Niin kuin rikkavehnä kerätäh ta tulešša poltetah, šamoin käyt muailman lopušša. ⁴¹ Ihmisen Poika työntäy omie anhelija, ta hyö kerätäh Hänen Valtakunnašta kaikki ne, ket muanitetah rahvašta riähkäh ta luajitah pahua, ⁴² ta lykätäh hiät tuliseh kiukuah. Šielä on itku ta hampahien kriičkeh. ⁴³ A oikiemieliset loissetah Tuattoh Valtakunnašša niin kuin päiväni. Kellä on korvat, millä kuulla, še kuulkah!» ⁴⁴ «Taivahien Valtakunta on niin kuin peltoh peitetty uarreh. Konša mieš löysi šen, hiän peitti šen uuvveštah. Šiitä hiän hyvillä mielin möi kaiken, mitä hänellä oli, ta ošti šen pellon. ⁴⁵ Taivahien Valtakunta on vielä tämmöni. Kupča ečči kaunehie simčukkoja. ⁴⁶ Konša hiän löysi yhen hyvin kallehen simčukan, hiän möi kaiken, mitä hänellä oli, ta ošti šen. ⁴⁷ Taivahien Valtakunta on vielä niin kuin nuotta, kumpasen kalamiehet lašettih mereh ta kumpaseh puuttu kaikenmoista kalua. ⁴⁸ Konša nuotta oli täyši, hyö vejettih še rantah, istuuvuttih ta pantih hyvät kalat vakkoih, a pahat luotih pois. ⁴⁹ Šamoin käyt muailman lopušša: anhelit tullah, erotetah pahat oikiemielisistä ⁵⁰ ta lykätäh hiät tuliseh kiukuah. Šielä on itku ta hampahien kriičkeh.» ⁵¹ Iisussa kyšy opašsettaviltah: «Maltattako työ nyt kaiken tämän?» «Maltamma, Hospoti», hyö vaššattih. ⁵² Šilloin Hiän šano heilä: «Šentäh joka sakonanopaštaja, kumpasešta on tullun Taivahien Valtakunnan opaštuja, on niin kuin isäntä, kumpani tuou omašta aitaštah uutta ta vanhua tavarua.» ⁵³ Nämä peittopakinat šaneltuo Iisussa läksi šieltä ⁵⁴ ta mäni kotilinnah. Hiän opašti ihmisie heijän sinagogašša. Ihmiset oltih hämmäššykšissäh ta kyšyttih: «Mistä Hänellä on tämä viisahuš? Mistä Hänellä on voima lu-

atie kummie? ⁵⁵ Eikö Hiän ole še kirvešmiehen poika? Eikö Hänen Muamon nimi ole Muarie, ta eikö Juakko, Josija, Simoni ta Juuta olla Hänen vellijä? ⁵⁶ Kaikki Hänen čikot niise eletäh tiälä miän joukošša. Mistä Hiän on šuanun tämän kaiken?» ⁵⁷ Ta niin hyö kieltävyttih Häneštä. Iisussa šano heilä: «Missänä muuvvalla Jumalan viessintuojua ei niin pahekšita kuin hänen kotilinnašša ta omašša koissa.» ⁵⁸ Ta Hiän ei ruatan šielä montakana šuurta ruatuo, šentäh kun hyö ei ušottu Häneh.

14 Noih aikoih muan nellännekšen herra Iiroti kuli pakinoja Iisussašta. ² Hiän šano omilla käškyläisillä: «Še on Iivana Kaštaja. Hiän on nouššun kuollehista, šentäh Hänellä ollah nämä voimat.» ³ Iiroti niät oli käšken ottua Iivanan kiini, panna hänet rautoih ta viijä tyrmäh. Tämän hiän oli ruatan Hilippä-velleh naisen Irodiadan tähän. ⁴ Iivana niätšen oli šanon Iirotila: «Šiun ei šua elyä velleš naisen kera.» ⁵ Iiroti ois tahton tappua Iivanan, ka varasi rahvašta, kumpani piti Iivanua Jumalan viessintuojana. ⁶ Šiitä Iiroti luati omana šyntymäpäivänä pruasniekan, ta Irodiadan tytär tanšši vierahilla. Še niin miellytti Iirotie, ⁷ jotta hiän lupasi tytöllä: «Mie pošiuuvun, jotta mitä vain šie tahtonet, šen šuat.» ⁸ Muamon neuvon mukah tyttö šano: «Anna miula ta šillä kertua luuvvalla Iivana Kaštajan piä.» ⁹ Čuari apeutu, ka kun hiän oli vierahien kuullen pošiuutun, hiän käški ruatua, mitä tyttö tahto. ¹⁰ Hiän työnsi tyrmäh šanan ta käški leikata Iivanalta piän. ¹¹ Piä tuotih luuvvalla ta annettih tytöllä, ta tyttö vei šen muamollah. ¹² Iivanan opašsettavat tultih ta otettih ruumis ta hauvattih še. Šiitä hyö mäntih ta šuatettih šana Iisussalla. ¹³ Tämän kuultuo Iisussa läksi šieltä venehellä elämättömäh paikkah, jotta vois olla yksinäh. Rahvaš šai tietyä šiitä, ta linnoista liikkeyty ihmisie maičči Hänellä jälkeh. ¹⁴ Konša Iisussa tuli rantah ta nousi veneheštä, Hiän näki kaikki nämä ihmiset. Hänellä tuli suali heitä ta Hiän parenti kaikki läsijät. ¹⁵ Iltapuoleh opašsettavat tultih Iisussan luokši ta šanottih: «Tämä on elämätöin paikka, ta on jo myöhäni aika. Toimita ihmiset pois, jotta hyö mäntäis kylih ta oššettais ičelläh ruokua.» ¹⁶ Iisussa šano heilä: «Ei heijän tarviče männä. Antakkua työ heilä ruokua.» ¹⁷ «Meilä ei ole keralla muuta kuin viisi leipyä ta kakši kalua», hyö vaššattih. ¹⁸ «Tuokua ne tänne Miula», šano Iisussa. ¹⁹ Hiän käški rahvahan ašettuo nurmella. Šiitä Hiän otti ne viisi leipyä ta kakši kalua, kaččo ylähäkši taivahah ta šano passipot Jumalalla. Hiän katkuali leivät ta anto palat opašsettavilla, ta opašsettavat juattih ne rahvahalla. ²⁰ Kaikin šyötih kyllitellein, ta šyömättä jänehie paloja kerättih kakšitoista täyttä vakkua. ²¹ Šyömäššä oli viitisentuhatta mieštä ta lisäkši naisie ta lapšie. ²² Rutto šen jälkeh Iisussa käški opašsettavien aštuo veneheh ta lähtie toisella rannalla, kuni Hiän toimittau rahvašjoukon pois. ²³ Rahvahan

lähettyö Hiän nousi vuaralla, jotta vois moliutuo yksinäh. Konša tuli ilta, Hiän oli šielä yksin. ²⁴ Veneh oli jo kešellä järvie ta uallot lyötih šitä lujašti, šentäh kun oli vaštatuuli. ²⁵ Yön nellänen vahin aikah Iisussa tuli opaššettavie kohti aštumalla vettä myöte. ²⁶ Konša opaššettavat nähtih Hänet järvie pitin aštumašša, hyö pöläššyttih ta karjeuvuttih: «Tuo on kuutessiutuja!» ²⁷ No šamašša Iisussa rupesi pakajamah heilä ta šano: «Olkua rauhašša. Mie še täššä olen. Elkyä varakkua.» ²⁸ Šiitä Petri šano hänellä: «Hospoti, kun še ollet Šie, niin käše miun tulla Šiun luo vettä myöte». ²⁹ «Tule!» šano Iisussa. Petri šolahti veneheštä ta läksi vettä myöte Iisussah päin. ³⁰ Vain kun hiän näki, mitein lujašti tuuli, hiän pöläšty ta alko upota. Šiitä hiän karjeutu: «Hospoti, pelašša miut!» ³¹ Iisussa šamašša ojenti kiän, tarttu häneh ta šano: «Vähäuškoni! Mintäh šie rupesit epyälömäh?» ³² Konša hyö nouštih veneheh, tuuli vakautu. ³³ Kaikin, ket oltih veneheššä, kumarrettih Hänellä ta šanottih: «Šie tosieh olet Jumalan Poika». ³⁴ Järven poikki piäštyö hyö tultih Gennisaretin muah. ³⁵ Kun šen šeuvin ihmiset tunnettih Iisussa, hyö työnnettih šana joka šuunnalla, ta Hänen luo tuotih kaikki läšijät. ³⁶ Hyö kyšyttih, jotta šaisko košettua hoti Hänen sviitkan helmah. Ta kaikki ne, ket košetettih šiuh, parettih.

15 Šiitä Iisussan luo tuli Jerusolimista farisseita ta sakananopaštajie. ² Hyö kyšyttih: «Mintäh Šiun opaššettavat rikotah tuattoloilta perittyjä tapoja? Hyöhän ei šyömäh ruvetešša peššä käsieh.» ³ Iisussa vaštasi heilä: «Mintähpä työ iče omilla perintötavoilla rikotta Jumalan käškyö? ⁴ Onhan Jumala käšken: ‘Kun nivoita tuattuoš ta muamuoš’ ta ‘Ken kironnou tuattuoh tahi muamuoh, še šuakah kuritukšekši kuoloman’. ⁵ A työ opaššatta, jotta kun ken šanonou omalla tuatolla tahi muamalla: ‘Mitä šiun piti miušta šuaha, šen olen luvannun uhrilahjakši’, ⁶ šilloin hänen ei tarviče enämpi auttua tuattuoh tahi muamuoh. Tällä keinoin työ omalla perintötavalla šaita tyhjäkši Jumalan käšyn. ⁷ Työ pyhiksi luatiutujat! Oikein še Jumalan viessintuoja Isaija einuštiteistä. Šiinä einuškuešša ollah nämä Jumalan šanat: ⁸ – Tämä kanša kunnivoittau Milma huulillah ta kiittäy Milma kielelläh, no šen šytän on loittuona Miušta. ⁹ Tyhjäh hyö Miula kumarrellah, kun opaššetah omie opaššukšie, ihmisien kekšimie käškyjä.» ¹⁰ Iisussa kučču ihmisjoukon luokšeh ta šano: «Kuunnelkua ta malttakkua. ¹¹ Ei ihmistä šua pakanakši še, mi mänöy šuušta šiämeh. Še ihmisen šuau pakanakši, mi tulou hänen šuušta uloš.» ¹² Šilloin opaššettavat tultih Iisussan luo ta šanottih: «Tiijätkö, jotta farisseit šiännnyttih Šiun piällä, kun pakasit noin?» ¹³ Hiän vaštasi: «Joka taimi, mi ei ole Miun Taivahaisen Tuaton issuttama, kisotah juurineh pois. ¹⁴ Elkyä välittäkkyyä farisseiloista, hyö ollah šokeita šokeijen kulettajie. Kun šokie kulettau šokietä, niin

molommat lanketah hautah.» ¹⁵ Petri šano Hänellä: «Šelitä meilä, mitä merkitäh ne šanat, mistä farisseit šiännnyttih.» ¹⁶ Iisussa vaštasi: «Noin tolkuttomieko työki vielä oletta? ¹⁷ Ettäkö malta, jotta mi mänöy šuušta šiämeh, še šolahtau vaččah, ta šieltä še uloštuu? ¹⁸ Ka mi šuušta tulou, še on lähten šytämeštä ta še šuau ihmisen pakanakši. ¹⁹ Juštih šytämeštä lähētäh pahat ajatukšet, tappamiset, parikuntapettämini ta muu huoruinta, varaššukšet, viärät tovissukšet ta pahat pakinat toisista. ²⁰ Tämä kaikki šuau ihmisen pakanakši, vain ei pešömättömillä käsillä šyömini.» ²¹ Iisussa läksi šieltä ta mäni Tiiran ta Sidonin šeutuloilla. ²² Šielä tuli eryäš hananilaini naini, šen šeuvin eljä, ta karju: «Hospoti, Tuaviton Poika, armaha milma! Piessa muokkuau lujašti miun tytärtä.» ²³ Iisussa ei vaššannun naisella mitänä. Opaššettavat tultih Iisussan luo ta šanottih: «Toimita hänet pois. Hiän aštuu miän jäleššä ta karjuu.» ²⁴ Iisussa vaštasi: «Ei Milma työnnetty muijen kuin Israelin rahvahan katonehien lampahien luo.» ²⁵ Kuitenki naini tuli lähemmäkši, heittäyty muah Iisussan eteh ta šano: «Hospoti, auta milma!» ²⁶ Vain Iisussa šano hänellä: «Ei ole oikein ottua lapšilta leipä ta luuvva še koiranpentuloilla.» ²⁷ Naini vaštasi: «Oikiešša olet Hospoti, no ka šuahah še koiratki šyövä murusie, mit kirvotah isännän stolalta.» ²⁸ Šilloin Iisussa šano hänellä: «Šuuri on šiun uško, naini! Käykäh šiula niin kuin tahot.» Šiitä šuate tytär oli terveh. ²⁹ Iisussa läksi šieltä, aštu Galileijanjärven rantua ta nousi vuaralla. Konša Hiän istu šielä, ³⁰ Hänen luo tuli rahvašta šuurin joukkoloin. Heilä oli matašša rampoja, šokeita, vaivasie, mykkie ta äijän muita kipiehisie. Heitä pantih Hänen eteh, ta Hiän parenti hiät. ³¹ Ihmiset kummekšittih, kun nähtih, jotta mykät paissah, vaivaset tullah tervehiksi, rammakävelläh ta šokiet nähäh, ta hyö ylennettih Israelin Jumalua. ³² Iisussa kučču opaššettavat luokšeh ta šano: «Miula on suali näitä ihmisie. Hyö on oltu Miun luona jo kolme päivyä eikä heilä ole mitänä šyötävyä. En taho työntyä heitä tiältä näläššä, jotta hyö ei vaivuttais matalla.» ³³ Opaššettavat šanottih Hänellä: «Mistä myö tiälä elämättömäššä muašša šuamma niin äijän leipyä, jotta voisima ruokkie tämmösen rahvašjoukon?» ³⁴ «Montako leipyä teilä on?» Iisussa kyšy. «Šeiččemen ta monieš kalanmotti», hyö vaššattih. ³⁵ Iisussa käski rahvahan istuutuo muah. ³⁶ Šiitä Hiän otti ne šeiččemen leipyä ta kalat, passi-poitti Jumalua, katkuali leivät ta anto palat opaššettavilla. Opaššettavat juuttih ne ihmisillä. ³⁷ Kaikin šyötih kyllitellein, ta loppusie paloja kerättih šeiččemen täyttä vakkua. ³⁸ Šyömäššä oli nelätuhatta mieštä, ta vielä naisie ta lapšie. ³⁹ Šiitä Iisussa toimitti rahvašjoukon matkah, aštu veneheh ta tuli Magdalan šeuvin.

16 Iisussan luokši tuli farisseita ta saddukeita, kumpaset tahottih kiušata Häntä. Hyö vuajittih,

jotta Hiän näyttäis merkin taivahašta. ² Iisussa šano heilä: «Illalla työ šanotta: 'Tulou pouta, šentäh kun taivaš on ruškie', ³ ta huomenekšella šanotta: 'Tänäpäinä tulou paha šiä, šentäh kun taivaš on muššanruškie'. Pyhiksi luatiutujat! Taivašta työ maltat-ta lukie, vain aikojen merkkijä että šuata lukie. ⁴ Tämä paha ta jumalatoimihmispolvi vuatiu merkkie, ka šillä ei anneta muuta merkkie kuin vain Jumalan viessintuojan Joonan merkki.» Hiän jätti hiät šiih ta läksi pois. ⁵ Hyö ehättävyttih toisella rannalla, ka opašsettavat oli unohettu ottua leipyä. ⁶ Šiitä Iisussa šano heilä: «Kaččokkua, jotta varotta farisseijen ta saddukeijen hapatušta». ⁷ No hyö vain paistih keškenäh: «Myö emmä ottan leipyä keralla». ⁸ Iisussa huomasi šen ta šano heilä: «Vähäuškoset! Työ vain šiitä pakajatta, jotta leivät jätih? ⁹ Ettäkö työ vieläkänä malta? Ettäkö muissa niitä viittä leipyä, kumpasista riitti viijellätuhannella? Montako vakallista palasie työ keräsijä? ¹⁰ Ta ettäkö muissa šeičentä leipyä, kumpasista riitti nellällätuhannella? Montako vakallista palasie työ keräsijä? ¹¹ Mitein työ että malta, jotta en Mie teilä leiväštä paissun, konša šanoin: 'Varokkua farisseijen ta saddukeijen hapatušta?'» ¹² Šiitä hyö piäštih perillä, jotta ei Hiän käšken varuo leipätaikinahan hapatušta, kun farisseijen ta saddukeijen opaššušta. ¹³ Konša Iisussa tuli Hilipän Kesarijan šeuvoilla, Hiän kyšy opašsettaviltah: «Kenekši ihmiset ajatellah Milma, Ihmisen Poikua? Mitä Miušta paissah?» ¹⁴ Hyö vaššattih: «Yksien mieleštä Šie olet Iivana Kaštaja, toisien mieleštä Il'la, eryähien mieleštä Jeremija tahi kennih muu Jumalan viessintuojista». ¹⁵ Iisussa kyšy: «A työ? Ken Mie tiän mieleštä olen?» ¹⁶ Simoni Petri vaštasi: «Šie olet Hristossa, elävän Jumalan Poika». ¹⁷ Iisussa šano hänellä: «Ošakaš olet šie, Jonan Simoni. Tätä ei ihmini šiula ilmottan, vain ilmotti Miun Tuatto, kumpani on taivahissa. ¹⁸ Ta Mie šanon šiula: Šie olet Petri – kallivo, ta tällä kallivolla Mie rakanan uškojakuntani. Šitä ei tuonelan voimat voiteta. ¹⁹ Mie annan šiula Taivahien Valtakunnan avuamet. Mitä šie kiellät muan piällä, še on kielletty taivahissa; mih šie annat vallan muan piällä, šiih on annettu valta taivahissa.» ²⁰ Šiitä Hiän kielti opašsettavieh šanomašta kellänä, jotta Hiän on Iisussa, Hristossa. ²¹ Täštä läh-tien Iisussa alko paissa opašsettavilla, jotta Hänen pitäy männä Jerusolimih ta äijän käršie rahvahan vanhimpin, ylipappin ta sakonanopaštajien käsissä. Šielä Hänet tapetah, ta kolmantena päivänä Hiän noušou kuollehista. ²² Petri alko moittie Iisussua kahen kešen. Hiän šano: «Jumala varjelkah Šilma, Hospoti! Elkäh šiula konšana käykäh näin!» ²³ Iisussa kiänty ta šano Petrillä: «Mäne šiitä, šaatana! Šie tahot muanitua Miut riähkäh. Šiun mielet ei olla Jumalašta, vain olah ihmiseštä!» ²⁴ Šiitä Iisussa šano opašsettavillah: «Kun ken tahtonou kulkie Miun kera, hiän unohtakkah ičch, ottakkah oman rissin ta aštukkah Miun kera.

²⁵ Niätšen še, ken tahtou pelaštua oman elämän, mänettäy šen; a ken Miun tähän mänettäy elämän, še šuau šen jällelläh. ²⁶ Mitä hyötyö on ihmisellä šiitä, kun hiän šuanou omakši koko muailman, a mänettänöy oman elämän? Mitä ihmini vois antaa, jotta šais elämän jällelläh? ²⁷ Ihmisen Poika tulou Tuattoh taivahaisešša valošša omien anhelien kera, ta šilloin makšau jokahisella hänen ruatojen mukah. ²⁸ Šanon teilä toven: täššä šeisojien joukošša on eryähie, ket ei kuolla ennen kuin nähäh, jotta Ihmisen Poika tulou Čuarina.»

17 Kuuven päivän piäštä Iisussa otti matkahah Petrin, Juakon ta hänen vellen Iivanan. Hiän vei hiät korkiella vuaralla erikseh toisista. ² Šielä Hiän muuttu heijän šilmissä: Hänen näkö loisti kuin päiväni, ta Hänen vuattiet tultih valkiekši kuin valo. ³ Šiitä heilä näyttävyttih Moissei ta Il'la, hyö paistih Iisussan kera. ⁴ Šilloin Petri šano Iisussalla: «Hospoti, hyvä on miän tiälä olla. Kun tahtonet, luajimma tänne kolme šuojua: yhen Šiula, yhen Moisseilla ta yhen Il'alla.» ⁵ Petri vielä pakasi, kun hyvin valkie pilvi katto hiät ta pilveštä kuulu iäni: «Tämä on Miun armaš Poikani, kumpaseh Mie olen mieltyn. Häntä kuunnelkua!» ⁶ Konša opašsettavat kuultih iäni, hyö oikein pöläššyttih ta heityttih muah očin. ⁷ Iisussa tuli hiän luo, košetti heitit ta šano: «Nouškua, elkyä varakkua». ⁸ Ta kun hyö noššettih piä, hyö ei nähty ketänä muita kuin Iisussan. ⁹ Konša hyö šolahettih vuaranrinnettä alaš, Iisussa šano heilä: «Elkyä paiskua kellänä täštä, mitä näkijä, kuni Ihmisen Poikua ei ole noššatettu kuollehista». ¹⁰ Opašsettavat kyšyttih Häneltä: «Mintäh sakonanopaštajat šanotah, jotta Il'an pitäy tulla enšin?» ¹¹ Hiän vaštasi: «Il'la tosiekki tulou enšin ta luatiu kaikki entisen moisekši. ¹² Ta Mie šanon teilä, jotta Il'la on jo tullun. Ihmiset vain ei tunnettu häntä ta ruattih hänellä, mitä heilä himotti. Šamoin Ihmisen Poikaki joutuu käršimäh hiän käsissä.» ¹³ Šilloin opašsettavat hokšattih, jotta Hiän pakasi heilä Iivana Kaštajašta. ¹⁴ Konša hyö myöššyttih rahvašjoukon luo, Iisussan eteh tuli mieš, heitty polvilah ¹⁵ ta šano: «Hospoti, armaha miun poikuani! Hänelä on kuatumatauti, ta še muokkuau häntä lujašti. Hiän moničči kuatuu, konša tuleh, konša veteh. ¹⁶ Mie toin hänet Šiun opašsettavien luo, vain hyö ei voitu parentua häntä.» ¹⁷ Šiih Iisussa šano: «Voi tätä uškomatointa ta pilalla männyttä ihmispolvie! Pitältikö Miun pitäy vielä olla tiän kešeššä? Pitältikö Miun pitäy keštyä teitä? Tuokua poika Miun luo.» ¹⁸ Iisussa komenti piesua, ta še läksi pojašta. Šiitä šuate poika oli terveh. ¹⁹ Konša hyö oltih omistah, opašsettavat tultih Iisussan luo ta kyšyttih: «Mintähpäš myö emmä voinun ajua šitä piessua pojašta?» ²⁰ «Šentäh kun teilä ei ole uškuo», šano Iisussa. «Šanon teilä toven: kun teilä ois uškuo hoti gorčitsan šiemenen verta, työ voisija šanuo tällä vuaralla: 'Eissy täštä tuonne', ta še eistyis. Mikänä

ei ois teilä mahotoin. ²¹ A tämän luatuni piessa ei lähe millänä muulla kuin moliutumalla ta pyhittämällä.»

²² Konša hyö oltih Galileijašša, Iisussa šano opaššet-tavillah: «Ihmisen Poika annetah rahvahan käsih,

²³ hyö tapetah Hänet, ta kolmantena päivänä Hänet noššatetah kuollehista». Ta heilä tuli hyvin paha mieleštä. ²⁴ Konša hyö tultih Kapernaumih, Petrin luo tultih jumalankojin veronkeryäjät ta kyšyttih: «Tottaš tiän Opaštaja makšau jumalankojin veruo?»

²⁵ «Makšau», hiän vaštasi. Kun Petri mäni taloh, Iisussa kerkisi enšimmäisenä kyšymäh häneltä: «Mitä mieltä olet, Simoni? Keltä tämän muailman čuarit kerätäh makšuja ta veroja, omiltahko vain vierahilta?» ²⁶ «Vierahilta», šano Petri. Iisussa šano hänellä: «Omien ei šiloin tarviče makšua. ²⁷ Ka mitäpä tyhjäh šiännyttyä heitä? Mäne järvellä ta lykkyä onki veteh. Ota enšimmäini kala, mi puuttuu, ta avua šen šuu. Šielä on hopieraha. Ota še ta makša heilä Miun ta iččeš ieštä.»

18 Niih aikoih opaššettavat tultih Iisussan luo ta kyšyttih: «Ken on šuurin Taivahien Valtakunnašša?» ² Iisussa kučču luokšeh lapšen, ašetti hänet heijän kešellä ³ ta šano: «Šanon teilä toven: kun että kiäntyne Jumalan puoleh ta tulle lapšien moisiksi, niin että piäše Taivahien Valtakuntah. ⁴ Ken alentuu tämän lapšen moisekši, še on šuurin Taivahien Valtakunnašša. ⁵ Ken Miun nimeššä ottau luokšeh yhenki tämän mösen lapšen, še ottau luokšeh Miut. ⁶ A kun ken muanittanou pahah yhenki näistä pienistä, ket ušotah Miuh, šillä ois parempi, kun hänen kaklah pantais meličänkivi ta lykättäis meren šyvyteh.» ⁷ «Paha periy tämän muailman šen muanitukšien tähän! Muanitukšet varmašti tullah, vain paha periy šen ihmisen, kumpasen kautti ne tullah! ⁸ Kun šiun käteš tahi jalkaš muanittanou šilma riähkäh, leikkua še pois ta lykkyä mänömäh. Parempi šiun on yksikätsisenä tahi yksijalkasena piäššä ilmasenikuseh elämäh, mitä kun kakšikätsisenä tahi kakšijalkasena šiut luuvvah ilmasenikuseh tuleh. ⁹ Ta kun šiun šilmäš muanittanou šilma riähkäh, kiso še ta lykkyä pois. Parempi šiun on yksišilmäsenä piäššä ilmasenikuseh elämäh, mitä kun šiut kakšišilmäsenä luuvvah uatun tuleh. ¹⁰ Kaččokkua, jotta että vähekši yhtäkänä näistä pienistä. Mie šanon teilä: heijän anhelit taivahissa aina nähäh Miun Taivahaisen Tuaton šilmät. ¹¹ Ihmisen Poika tuli eččimäh ta pelaštamah šitä, mi on katon.» ¹² «Mitä arvetta: kun kellä ollou šata lammašta ta yksi niistä ekšynöy, niin eikö hiän jätä loppusie yhekšyäkymmentä yhekšyä vuaroilla ta lähe eččimäh šitä ekšynyttä? ¹³ Šanon teilä toven: kun hiän šen löytänöy, hiän on šiitä lampahašta enemmän hyvilläh kuin niistä yhekšäštäkymmeneštä yhekšäštä, mit ei ekšytty. ¹⁴ Šamoin tiän Taivahaini Tuatto ei taho, jotta yksikänä näistä pienistä hävieis.»

¹⁵ «Kun šiun uškovelli luatinou šiula pahua, mäne hänen luo ta pakaja as's'ašta hänen kera. Kun hiän šilma

kuunnellou, niin työ tuaš oletta vellet keškenäh. ¹⁶ A kun hiän ei kuunnelle šilma, mäne uuvveštah ta ota matkah yksi tahi kakši henkie, šentäh kun 'joka as's'a pitäy lujittua kahen tahi kolmen tovistajan šanalla'.

¹⁷ Kun hiän ei heitäkänä kuunnelle, šano uškojakunnalla. Kun hiän ei totelle uškojakuntuaki, niin olkah hiän šiula šamanmoini kuin toisenvieron tahi veronkeryjä.

¹⁸ Šanon teilä toven: kaikki, mitä työ kiellättä muan piällä, še on kielletty taivahissa; ta kaikki, mih työ annatta vallan muan piällä, šiieh on annettu valta taivahissa. ¹⁹ Mie šanon teilä toven: kun kakši teistä muan piällä keškenäh šopinou moliutuo mistänih as's'ašta, niin hyö šuahah še Miun Tuatolta, kumpani on Taivahissa. ²⁰ Niätšen kun missä kakši tahi kolme on keräytyn yhteh Miun nimeššä, šielä Mie olen heijän kešeššä.» ²¹ Šiitä Petri tuli Iisussan luo ta šano: «Hospoti, kun miun velli aina uuvveštah ruatanou miula pahua, niin mitein monta kertua miun pitäy prostie häntä? Šeiččemenkö kertua?» ²² Iisussa vaštasi: «Mie šanon šiula, jotta ei šeiččemen kertua, vain šeiččemenkymmentä kertua šeiččemen. ²³ Taivahien Valtakunta on kuin čuari, kumpani tahto nähä, äijänkö hänen käškyläiset ollah hänellä velkua. ²⁴ Konša hiän alko šitä tarkaštua, hänen eteh tuotih mieš, kumpani oli hänellä velašša kymmentuhatta talanttua. ²⁵ Kun miehellä ei ollun, millä makšua, niin čuari käški myyvvä hänet ta hänen naisen, lapšet ta kaikki hänen hyvyset ta makšua velan. ²⁶ Šilloin käškyläini heittäyty muah hänen eteh ta šano: 'Isäntä, vuota vähäsen! Mie makšan šiula kaiken.' ²⁷ Čuarilla tuli suali käškyläistä. Hiän piäšti miehen mänömäh ta prosti hänellä velan. ²⁸ Šiitä še käškyläini mäni pihalla ta näki toisen käškyläisen, kumpani oli hänellä velkua šata dinarie. Hiän tarttu mieheh, alko kuristua häntä ta šano: 'Makša, mitä olet velkua!' ²⁹ Mieš heittäyty muah hänen eteh ta moli häntä: 'Vuota vähäsen, mie makšan šiula kaiken.' ³⁰ Vain toini ei tahton vuottua, kun mäni ta pani tovarissan tyrmäh, kuni še makšau velan. ³¹ Muut käškyläiset nähtih tämä ta pahaššuttih äijälti. Hyö mäntih ta šanottih čuarilla, mitein kävi. ³² Šiitä čuari kučču käškyläisen luokšeh ta šano: 'Kelvotoin käškyläini! Šie molit milma ta mie prostin šiula koko velan. ³³ Eikö šiun niise ois pitän armahtua šiun tovarissua, niin kuin mie armahin šilma?' ³⁴ Vihoissah čuari anto hänet muokattavakši šiieh šuate, kuni hiän makšau koko velan. ³⁵ Näin ruatau Miun Taivahaini Tuatto teilä, kun että jokahini prosti omua velle kaikešta šytämeštä.»

19 Konša Iisussa oli lopettan nämä pakinat, Hiän läksi Galileijašta ta mäni Jortanojoven toista puolta Juutijah. ² Hänellä jäleššä matkasi äijän rahvašta, ta Hiän parenti hiät. ³ Hänen luo tultih farisseit, kumpasien himotti šuaha Hänet šanašta kiini. Hyö kyšyttih: «Šuauko mieš erota naiseštah vaikka min

kuunnellou, niin työ tuaš oletta vellet keškenäh. ¹⁶ A kun hiän ei kuunnelle šilma, mäne uuvveštah ta ota matkah yksi tahi kakši henkie, šentäh kun 'joka as's'a pitäy lujittua kahen tahi kolmen tovistajan šanalla'.

as's'an takie?»⁴ Iisussa vaštasi heilä: «Ettäkö ole luken, jotta kaiken Luatija jo alušta šuate luati ihmisen miehekši ta naisekši?»⁵ Šentäh mieš jättäy tuattoh ta muamoh ta yhtyy omah naiseh, ta näistä kahešta tulou yksi liha.⁶ Niin jotta hyö ei olla enämpi kakši, vain yksi. Ta min Jumala yhisti, šitā elkāh ihmini erotakkah.»⁷ Farisseit kyšyttih Iisussalta: «Mintäh šilloin Moissei on šanon, jotta mieš voit erota naiseštah, kun antanou hänellä erokirjan?»⁸ Hiän šano: «Moissei anto teilä vullan erota naisešta, šentäh kun työ oletta niin kovašytämisie. Kumminki alkujah ei ollun näin.⁹ Ka Mie šanon teilä: ken eruou naiseštah muušta šyystä kuin naisen huoruinnan tähen, ta akottuu toisen kera, še iče huoruiččou. Ta še, ken nai toisen miehen jättämän naisen, niise huoruiččou.»¹⁰ Opaššettavat šanottih: «Kun akottumini merkinnöy miehellä tätä, niin parempi on olla akottumatta.»¹¹ Šiih Iisussa šano: «Ei kaikin voija elyä ilmain naista, kun vain ne, kellä on annettu šemmoni oša.¹² On kaččuot akottumah kelvottomie, ket muamon vačašta šuate ollah šemmosie. Toisie ihmiset luajittih šemmosie. Ta on vielä niitaki, ket Taivahien Valtakunnan tähen eletäh ilmain naista. Ken voinou tämmösen ošan ottua, še ottakkah.»¹³ Iisussan luo tuotih lapšie, jotta Hiän panis kiät heijän piällä ta moliutuis. Opaššettavat moittittih tuojie.¹⁴ No Iisussa šano: «Antakkua lapšien olla. Elkyä pietelkyä heitä tulomašta Miun luo. Heijän moisilla kuuluu Taivahien Valtakunta.»¹⁵ Hiän pani käteh lapšien piällä ta šen jälkeh läksi šieltä.¹⁶ Šiitä Iisussan luo tuli yksi mieš ta kyšy: «Hyvä Opaštaja! Mitä hyvää miun pitäis ruatua, jotta šaisin ilmasenikusen elämän?»¹⁷ Iisussa šano hänellä: «Mintäh šie šanot Milma hyväkši? On vain yksi ainut, ken on hyvä, Jumala. Kun tahtonet piäššä ilmasenikuseh elämäh, niin elä käškyjen mukah.»¹⁸ «Mimmosien käškyjen?» mieš kyšy. Iisussa šano: «Elä tapa; elä makua vierahan naisen kera; elä varašša; tovistuas's'a elä valehtelee;¹⁹ kunnivoita tuattoš ta muamuoš ta tykkyä lähimmäistäš niin kuin iččieš.»²⁰ Nuori mieš šano: «Kaikkien näijen käškyjen mukah mie olen elän nuorešta šuate. Mitä vielä miun pitäis ruatua?»²¹ Iisussa šano hänellä: «Kun tahtonet olla täyvellini, niin mäne ta myö kaikki, mitä šiula on, ta jua rahat köyhillä. Šilloin šiula on uarreh taivahissa. Tule šiitä ta aššu Miun kera.»²² Konša nuori mieš kuuli nämä šanat, hiän läksi murehissah pois, šentäh kun hänellä oli äijän hyvysie.²³ Šiitä Iisussa šano opaššettavillah: «Šanon teilä toven: vaikie on pohatan piäššä Taivahien Valtakuntah.²⁴ Ta vielä šanon teilä: helpomp on verbl'udan männä nieklan šilmästä läpi kuin pohatan piäššä Jumalan Valtakuntah.»²⁵ Tämän kuultuo opaššettavat ihmeteltih ta kyšyttih: «Kenpä šilloin voipi pelaštuo?»²⁶ Iisussa kaččo heih ta šano: «Ihmiset šitā ei voija, ka Jumala voit kaiken.»²⁷ Šiitä Petri šano Iisussalla: «A miteinpäš myö? Myö jättimä kaiken ta läksimä

Šiun matkah. Mitäpä myö šiitä šuamma?»²⁸ Iisussa šano heilä: «Šanon teilä toven: uuvven muailmanajan tullesša Ihmisen Poika istuutuu valon valtaistumellah. Šiitä niise työ, kumpaset oletta kulken Miun kera, šuata istuo kahellatoista valtaistumella ta hallita Israelin kahtatoista heimuo.²⁹ Ta jokahini, ken Miun nimen tähen jättäy oman talon, vellet, čikot, tuaton, muamon, oman naisen, lapšet tahi pelot, šuau niijen tilah šatua kertua enämmän ta periy ilmasenikusen elämän.³⁰ Vain monet enšimmäiset tullah viimesiksi ta viimeset enšimmäisiksi.»

20 «Taivahien Valtakunta on kuin talon isäntä, kumpani huomenekšella aikaseh läksi palkkuamah ruatajia viinasatuh.² Hiän šopi ruatajien kera, jotta päiväpalkka on yksi dinari, ta työnsi hiät viinasatuh.³ Yhekšien aikana huomenekšella hiän läksi pasarilla ta näki, jotta šielä šeiso joutavie miehie.⁴ Hiän šano heilä: 'Työ niise mänkyä miun viinasatuh. Mie makšan teilä oikien palkan.' Miehiet lähettih.⁵ Kakšientoista ta šiitä vielä kolmien aikah isäntä tuaš mäni ta ruato šamoin.⁶ Šiitä kun hiän läksi viisien aikah, hiän näki vieläki joutavina šeisojia ta kyšy heiltä: 'Mintäh työ šeisotta tiälä koko päivän ruavotta?'⁷ Hyö šanottih: 'Kenkänä ei palkannun meitä'. Hiän šano heilä: 'Työ niise mänkyä miun viinasatuh. Mie makšan teilä oikien palkan.'⁸ Konša tuli ilta, viinasatun isäntä šano ruatajien piäliköllä: 'Kuču ruatajat ta makša heilä palkka. Ket tultih viimesekši, niillä makša enšin, ta enšimmäisillä viimesekši.'⁹ Ne, ket tultih viisien aikana, šuatih dinari miehieh.¹⁰ Enšiksi tulleet smietittih, jotta hyö šuahah enämmän. Eipähän šuatu kun vain dinari miehieh.¹¹ Šuatih ta šiännyttih ta šanottih isännällä:¹² 'Nämä viimesekši tulleet ruattih yksi tunti, ta kuitenkin šie annoit heilä šaman verran kuin meiläki, kumpaset kantoma päivän kuorman ta keštämä äkien'.¹³ Täh isäntä šano yhellä heistä: 'Hyvä mieš, en mie šilma valehellun. Emmäkö myö šopin dinarin palkašta?'¹⁴ Ota omaš ta mäne. Mie tahon makšua tällä viimesekši tullehella šaman verran kuin šiulaki.¹⁵ Tottaš mie voin omilla rahoillani ruatua mitä tahon? Vain kačotko šie viärällä šilmällä šitā, jotta mie olen hyvä?'¹⁶ Näin viimeset tullah enšimmäisiksi ta enšimmäiset viimesiksi. Kučuttuja on äijän, a valittuja vähän.»¹⁷ Konša hyö noustih Jerusolimih mänijyä tietä, Iisussa kuču kakšientoista opaššettavuah erikseh ta pakasi heilä näin:¹⁸ «Myö mänemmä nyt Jerusolimih. Šielä Ihmisen Poika annetah ylipappien ta sakonanopaštajien käsiah. Hyö suutitah Hänet kuolomah¹⁹ ta annetah Hänet toisenviirosilla nakrettavakši, ruoškittavakši ta ristih nuaklittavakši. No a kolmantena päivänä Hiän noušou kuollehista.»²⁰ Šiitä Iisussan luo tuli Savvatein poikien muamo yheššä poikieh kera, polvistu Hänen eteh ta tahto kyšyö mitä lienöy.²¹ Iisussa šano hänellä: «Mitä šie tahot?» Naini vaštasi: «Lupua miula, jotta Šiun Val-

takunnašša nämä miun kakši poikuani piäššäh istumah Šiun vierellä, yksi oikiella ta toini vašemella puolella». ²² Iisussa šano: «Työ että tiijä, mitä kyšyttä. Voittako juuvva šen muokkamal'lan, kumpani tulou Miula juotavakši, ta voittako keštyä šen kaššannan, millä Miut kaššetah?» Hyö šanottih: «Voimma». ²³ Šiitä Hiän šano heilä: «Miun mal'lan työ vielä juottaki, ta šilä kaššannalla, millä Miut kaššetah, tiät niise kaššetah. No ka ei še ole Miun vallašša, ken istuu Miun oikiella tahi vašemella puolella. Ne paikat ollah niijen, kellä Tuattoni on ne tarkottan.» ²⁴ Konša toiset kymmenen opaššettavua kuultih täštä, hyö šiännyttih vellekšien piällä. ²⁵ Šilloin Iisussa kučču hiät luokšeh ta šano: «Työ tiijättä, jotta halliččijat ollah rahvahien herroina ta mieron šuuret pietäh kanšoja oman vallan alla. ²⁶ Ka näin ei šua olla tiän kešeššä. Ken tahtou tiän joukošša olla šuurena, še olkah toisien kaškyläisenä, ²⁷ ta ken tahtou tiän joukošša olla enšimmäisenä, še olkah toisien orjana. ²⁸ Ihmisen Poika niise ei tullun šitä varoin, jotta Häntä paššattais, vain tuli paššuamah ta antamah oman henken, jotta piäštyä monie riähän valašta.» ²⁹ Konša hyö lähettih Jerihonista, Iisussan jäleššä aštu šuuri rahvašjoukko. ³⁰ Tien viereššä istu kakši šokieta. Hyö kuultih, jotta Iisussa matkuau šiitä kyličči, ta karjeuvuttih: «Hospoti, Tuavitan Poika! Arma ha meitä!» ³¹ Rahvaš vuati, jotta hyö oltais iänettäh, vain hyö ruvettih karjumah vielä lujempah: «Armaha meitä, Hospoti, Tuavitan Poika!» ³² Šilloin Iisussa pietty, kučču hiät luokšeh ta kyšy: «Mitä työ tahotta, jotta Mie teilä ruatasin?» ³³ Hyö šanottih: «Hospoti, anna miän šilmih näkö». ³⁴ Iisussalla tuli heitä suali. Hiän košetti heijän šilmie, ta šamašša hyö ruvettih näkömäh. Šiitä miehet lähettih aštumah Hänen kera.

21 Konša hyö läheššyttih Jerusalmie, hyö tultih Vifagijah, mi on Voipuuvuaralla. Iisussa työnsi ieltäpäin kakši opaššettavua ² ta šano heilä: «Mänkyä tuoh kyläh, mi on kohakkah. Šamašša niättä šielä oslantamman kiini šivottuna ta varšan šen viereššä. Kerittäkkyä ne ta tuokua Miula. ³ Kun ken šanonou teilä mitänih, niin vaššakkua, jotta Hospoti tarviččou niitä, ka ruttou työntäy ne jälelläh.» ⁴ Näin kävi, jotta tulis tovekši tämä Jumalan viessintuojan šana: ⁵ – Šanokkua tytär Siijonilla: Kačo, šiun Čuari tulou šiun luo! Hiän on hyväluontoni, račaštau oslantammalla, veto-oslan varšalla. ⁶ Opaššettavat lähettih ta ruattih niin kuin Iisussa kaški. ⁷ Hyö tuotih osla ta varša ta pantih niijen šelkäh omie vuateita, ta Iisussa istuutu oslalla šelkäh. ⁸ Ihmisie oli äijän, ta hyö leviteltih vuateitah tiellä, toiset katattih puista okšie ta levitettih niitä tietä pitin. ⁹ Rahvašjoukko, kumpani aštu Iisussan ieššä ta jäleššä, karju: – Osanna, Tuavitan Poika! Plahoslovittu olkah Hiän, kumpani tulou Hospotin nimeššä! Osanna ylähänä taivahissa! ¹⁰ Konša Iisussa tuli Jerusalmih, koko linna rupeši kuohumah. Kaikin

kyšeltih: «Kenpä Tämä on?» ¹¹ Ihmiset šanottih: «Hiän on Iisussa, Jumalan viessintuoja Galileijan Nasaretista». ¹² Iisussa mäni jumalankotih ta ajo šieltä pois kaikki myöjät ta oštajat. Hiän kuato rahanvajehtajien stolat ta kyyhkyjenmyöjien laučat ¹³ ta šano heilä: «Pyhissä Kirjutukšissa on šanottu: 'Miun taloni pitäy olla molintatalona'. A työ luatija šiitä rosvojen pešan.» ¹⁴ Jumalankojissa Iisussan luo tuli šokeita ta rampoja, ta Hiän parenti hiät. ¹⁵ Ylipapit ta sakonanopaštajat nähtih, mimmosie kummie Iisussa luati, ta kuultih, kun lapšet karjuttih jumalankojissa: «Osanna, Tuavitan Poika!» Šiitä hyö šiännyttih ¹⁶ ta šanottih Iisussalla: «Kuuletko Šie, mitä hyö šanotah?» Iisussa šano heilä: «Kuulen. Ettäkö työ ole konšana luken näitä šanoja: 'Vaštašyntynehien ta nännilapšien huulet Šie panit kiitämäh Iččieš'?» ¹⁷ Hiän jätti hiät šiieh, läksi linnašta Vifanijah ta oli šielä yötä. ¹⁸ Huomenekšella linnah matatešša Iisussalla tuli nälkä. ¹⁹ Hiän näki tien viereššä smokvapuun ta mäni šen luo, ka ei löytän šiitä mitänä muuta kuin lehtijä. Šilloin Hiän šano puulla: «Elkäh šiuh enämpi konšana tulkah antimie». Šiinä šamašša smokvapuu kuivi. ²⁰ Konša opaššettavat nähtih tämä, hyö kummekšittih šitä ta šanottih: «Mitein še tuo smokvapuu noin ruttou kuivi?» ²¹ Iisussa vaštasi: «Šanon teilä toven: kun teilä ois uškua ettäkö epyälis, niin työ voisija ruatua smokvapuulla tämän, min Mie ruavoin, ta vielä enämmänki. Työ voisija šanuo tällä vuarallaki: 'Nouše paikaltaš ta heity mereh'. Ta niin ni kävis. ²² Kaiken, mitä šiunki malitušša ušon kera kyšyttä, työ šuatta.» ²³ Konša Iisussa mäni jumalankotih ta opašti šielä, Hänen luo tultih ylipapit ta rahvahan vanhimmat ta kyšyttih: «Millä vallalla Šie tämmöistä ruat? Ken Šiula anto täh vallan?» ²⁴ Iisussa vaštasi heilä: «Miula niise on teilä kyšymyš. Kun työ vaššannetta šiieh, niin šiitä Mie niise šanon, millä vallalla Mie kaikkie tätä ruan. ²⁵ Šanokkua, ken anto Iivanalla vallan kaštua? Jumalako vain ihmiset?» Hyö paistih keškenäh näin: «Kun šanonemma: 'Jumala, niin Hiän šanou meilä: 'Mintähpä šilloin että uškon häntä?' ²⁶ A kun šanonemma: 'Ihmiset', niin jouvumma varajamah rahvašta, šentäh kun kaikin pietäh Iivanua Jumalan viessintuojana.» ²⁷ Ta hyö vaššattih Iisussalla: «Emmä tiijä». Šiieh Iisussa šano: «En Miekänä šilloin šano teilä, millä vallalla Mie tätä kaikkie luajin». ²⁸ «Mitä työ šanotta täštä? Yhellä miehellä oli kakši poikua. Hiän mäni enšimmäisen luo ta šano: 'Poikan, mäne rua tänäpiänä viinasatušša'. ²⁹ Poika vaštasi: 'Mie en kehtua'. A jälešti hiän muutti mieleh ta läksi. ³⁰ Tuatto mäni toisen pojan luo ta šano šamoin. Poika vaštasi: 'Lähen, tuatton', vain iče ei lähten. ³¹ Kumppi näistä kahešta ruato, niin kuin tuatto tahotto?» Hyö šanottih: «Enšimmäini». Iisussa šano: «Šanon teilä toven: veronkeryäjät ta iččiehyöjät naiset mänäh Jumalan Valtakuntah ennen teitä. ³² Iivana tuli näyttämäh teilä oikieta tietä, vain työ että uškon hän-

tä. A veronkeryäjät ta iččiehmyöjät naiset ušottih. Vaikka työ näkijä šen, että šenki jälkeh muuttan mieltä et-täkä uškon häntä.»³³ «Kuulkua nyt toini peittopakina. Oli yksi isäntä, kumpani issutti viinasatun. Hiän luati aijan šen ympärä ta louhi kallivoh altahan, jotta tallata šiinä viinamarjoja. Vahilla hiän rakenti lavan. Šiitä hiän vuokrasi satun viinamarjan kašvattajilla ta iče läksi vierahih maih.³⁴ Konša tuli korjuu-aika, hiän työnsi omie paššarija viinasatun hoitajien luo ottamah hänelä kuuluja marjaoša.³⁵ Ka nämäpä otettih paššarit kiini. Ketä piekšettih, ketä tapettih, ketä kivitettih.³⁶ Isäntä työnsi toisie paššarija, enämmän mitä enšimmäiselä kerralla. Heilä kävi šamalla keinoin.³⁷ Viimein hiän työnsi vuokruajien luo oman pojan tuumien: 'Miun poikuani hyö ei ruohita koškie'.³⁸ Vain konša hyö nähtih poika, niin paistih keškenäh: 'Tällä jiyä tuaton kuoltuo viinasatu. Tappakka hänet, niin satu on miän.'³⁹ Hyö otettih poika kiini, vejettih viinasatušta ta tapettih.⁴⁰ Konša viinasatun isäntä tulou, mitä hiän ruatau noilla viinasatun hoitajilla?»⁴¹ Kuuntelijat šanottih: «Hiän hävittäy nuo pahanruatajat ta vuokrua satun toisilla viinankašvattajilla, kumpaset annetah isännällä kuuluja marjaoša miäräaikana». ⁴² Iisussa šano heilä: «Ettäkö työ konšana luken Pyhistä Kirjutukšista tätä: – Kivi, mi ei rakentajilla kelvannun, on nyt rakennukšen piäkivi. Hospotilta tämä on tullun, ta meistä še on šuuri kumma.⁴³ Tämän takie Mie šanon teilä, jotta Jumalan Valtakunta otetah teiltä pois ta annetah rahvahalla, kumpani eläy Jumalan tahon mukah.⁴⁴ Ken täh kiveh lankieu, še pahoin šattautuu, ta kenen piällä tämä kivi kuuatuu, šen še ličistäy.»⁴⁵ Kun ylipapit ta farisseit kuultih Iisussan peittopakinat, hyö hokšattih, jotta Hiän pakajau heistä.⁴⁶ Hyö ois tahottu ottua Hänet kiini, vain varattih rahvašta, šentäh kun še piti Häntä Jumalan viessintuojana.

22 Iisussa pakasi heilä vielä peittopakinoja. Hiän šano: ² «Taivahien Valtakunta on kuin čuari, kumpani hommasi hiät pojallah. ³ Hiän työnsi omie paššarija kuččumah vierahie häih, vain kučutut ei tahottu tulla. ⁴ Šiitä hiän työnsi toisie paššarija ta käški šanuo kučutuilla: 'Ruuvvat on varuššettu, härät ta lihotetut vasikat on isetty, kaikki on valmehena. Tulkua häih!' ⁵ No hyö ei välitetty kučušta, vain mäntih ken pellolla, ken kaupolla. ⁶ Eryähät otettih čuarin paššarit kiini, piekšettih hiät ta tapettih. ⁷ Tämän kuultuo čuari šiänty. Hiän työnsi šotajoukot, hävitti ne tappajat ta poltti heijän linnan. ⁸ Šiitä čuari šano paššariloilla: 'Kaikki on valmehena häitä varoin, ka kučutut ei oltu pruasniekan arvosie. ⁹ Mänkyä nyt tienhuaroih ta kuččukkua häih kaikkie, ketä šuinki šielä niättä.' ¹⁰ Paššarit mäntih teillä ta kerättih kaikki, ketä nähtih, niin pahat kuin hyvät, ta hiätalo tuli täyteh vierahie. ¹¹ Konša čuari tuli kaččomah hiävierahie, hiän näki šielä miehen, kumpasella ei ollun hiävuatteita piällä.

¹² Hiän kyšy šiltä: 'Hyvä mieš, mitein šie tulit tänne ilman hiävuatteita?' Mieš ei virkkan mitänä. ¹³ Šiitä čuari šano paššariloilla: 'Šitokkua hänet käsistä ta jaloista ta luokua pois pimieh. Šielä on itku ta hampahien kriičkeh. ¹⁴ Äijän on kučuttuja, ka vähän valittuja.'» ¹⁵ Šiitä farisseit mäntih ta paistih keškenäh, mitein hyö voitais šuaha Iisussa šanoista kiini. ¹⁶ Hyö työnnettih Hänen luo omie opaššettavie yheššä iirotilaisien kera šanomah: «Opaštaja, myö tiijämmä, jotta Šie pakajat totta ta oikein opaššat Jumalan tietä. Šie et välitä, mitä ihmiset Šiušta ajatellah, ta Šie piet kaikkie šamanarvosina. ¹⁷ Šano meilä, onko oikein makšua keisarilla veruo vain ei?» ¹⁸ Iisussa näki heijän ounahuon ta šano: «Työ ounaštelijat! Mintäh työ yritättä šuaha Miut šanoista kiini? ¹⁹ Näyttäkkyä Miula raha, kumpasella makšatta veron.» Hyö tuotih Hänellä dinari. ²⁰ Iisussa kyšy heiltä: «Kenen kuva ta nimi täššä on?» ²¹ Hyö šanottih: «Keisarin». Šiitä Hiän šano heilä: «Antakkua ka niin keisarilla še, mi keisarilla kuuluu, ta Jumalalla še, mi Jumalalla kuuluu». ²² Tämän kuultuo hyö hämmäšyttih, jätettih Hänet ta lähettih pois. ²³ Šamana päivänä Iisussan luo tuli saddukeita, kumpaset ei ušota, jotta kuollehet nouššah. Hyö kyšyttih Häneltä: ²⁴ «Opaštaja, Moissei on šanon näin: 'Kun mieš kuollou lapšettomana, hänen velli ottakkah lešen naisekšeh ta luatikkah vainualla jälkiläisen'. ²⁵ Meilä päin oli šeiččemen velleštä. Vanhin akottu, ta kuoli. Kun hänellä ei ollun lapšie, naini jäi hänen vellelläh. ²⁶ Šamoin kävi toisella vellellä, kolmannella ta šiitä kaikilla šeiččemellä. ²⁷ Kaikkein viimešenä kuoli iče naini. ²⁸ Konša kuollehet nouššah, kenen naini hiän šilloin on? Hiän vet oli kaikkien šeiččemen naisena.» ²⁹ Iisussa vaštasi heilä: «Työ oletta ekšykyšissä, a mintäh? Šentäh kun että tiijä Pyhie Kirjutukšie et-täkä Jumalan voimua. ³⁰ Kuollehista nouššuo ei akotuta eikä männä miehellä, vain hyö ollah niin kuin Jumalan anhelit taivahissa. ³¹ Ettäkö ole luken, mitä Jumala šano teilä? ³² Hiän šano näin: 'Mie olen Aprahamin Jumala, Issakan Jumala ta Juakon Jumala'. Ei Jumala ole kuollehien Jumala, vain elävien. Aprahami, Issakka ta Juakko eletäh ielläh kuoloman jälkehki.» ³³ Tämän kuultuo rahvaš ihmelteli Hänen opaššušta. ³⁴ Konša farisseit kuultih, jotta Iisussa typpi saddukeijen šuut, hyö kerävyyttih pakinoilla. ³⁵ Šiitä yksi heistä, kumpani oli sakonanopaštaja, tahto šuaha Iisussan šanoista kiini ta kyšy Häneltä: ³⁶ «Opaštaja, mi on šuurin käšky Sakonašša?» ³⁷ Iisussa šano: «Tykkyä Hospotie, omua Jumaluaš, koko šytämeštäš, kaikella henkelläš ta mielelläš. ³⁸ Tämä on käškylöistä enšimmäini ta šuurin. ³⁹ Toini šamanmoini käšky on: Tykkyä omua lähimmäistäš niin kuin iččieš. ⁴⁰ Näissä kahešša käšyššä on Sakonan ta Jumalan viessintuojien koko opaššuš.» ⁴¹ Konša farisseit oltih yheššä, Iisussa kyšy heiltä: ⁴² «Mitä työ ajatteletta Hristossašta? Kenen poika Hiän on?» Hyö vaššattih: «Tuavitan». ⁴³ Šiitä Iisussa

kyšy: «Ka miteinpä Tuavitta Jumalan Henken juo-
hatukšešta kučuu Häntä omakši Hospotiksi? Tuavitta-
han šanou: ⁴⁴ – Taivahaini Hospoti šano miun Hospotila:
Issu Miun oikiella puolella, kuni Mie lyön muah Šiun
viholliset, panen hiät Šiun jalkojen alla. ⁴⁵ Kun Tuavitta
iče šanou Hristossua omakši Hospotiksi, niin miteinpä
Hiän voit olla Tuavitan poika?» ⁴⁶ Yksikänä ei šuat-
tan vaššata Hänellä. Šiitä päivästä alkuan enämpi
kenkänä ei ruohtin kyšyö Häneltä mitänä.

23 Šiitä Iisussa pakasi rahvašjoukolla ta omilla
opaššettavillah näin: ² «Sakonanopaštajat ta
farisseit issutah nyt Moissein istumella. ³ Šen takie ru-
atakkua, mitä hyö käšetäh, ta eläkkyä heijän
opaššukšien mukah. Heijän elämästä elkyä ottakkua
mallie, šentäh kun hyö ei iče eletä, niin kuin opašše-
tah. ⁴ Hyö šivotah yhteh jykeitä takkoja, kumpasie on
vaikie kantua. Ne hyö pannah ihmisien harteilla, vain
iče ei tahota šormiekana liikahuttua, jotta auttua heitä.
⁵ Hyö ruatah kaiken vain šitä varoin, jotta rahvaš näkis.
Hyö kannetah leveitä piiplijanlauše-loutija očallah ta
heilä on šuurie tupšuja sviitkojen helmoissa. ⁶ Hyö
tykätäh istuo pruasniekkastolašša kunnivopaikoilla ta
sinagogašša enšimmäisillä istumilla. ⁷ Hyö ollah mielis-
säh, kun ihmiset piholla tervehitäh heitä ta kučutah
heitä ravviksi – opaštajakši. ⁸ Työ elkyä ottakkua ičel-
länä ravvin nimie, šentäh kun teilä on vain yksi Opašta-
ja, Hristossa, ta työ kaikin oletta vellijä keškenäh. ⁹ Ta
tuatoksi elkyä kučukkua ketänä muan piällä, šentäh
kun teilä on vain yksi Tuatto, Hiän, kumpani on
taivahissa. ¹⁰ Elkyäkä ottakkua ičellänä muasterin
nimie, šentäh kun teilä on vain yksi Muasteri, Hris-
tossa. ¹¹ Ken teistä on šuurin, še olkah toisien paššua-
jana. ¹² Ken iččieh ylentäy, še alennetah, a ken iččieh
alentau, še ylennetäh.» ¹³ «Voi teitä, sakonanopaštajat
ta farisseit! Työ, pyhiksi luatiutujat! Taivahien Valtakun-
nan työ panetta umpeh ihmisiltä. Iče että mäne šinne,
ettäkä laše niitä, ken mänis. ¹⁴ Voi teitä, sakonanopaš-
tajat ta farisseit! Työ, pyhiksi luatiutujat! Työ viettä
leškilöiltä talot ta moliovutta pitälti vain šentäh, jotta
ihmiset nähtäis. Šitä kovemman suutun työ šuatta.
¹⁵ Voi teitä, sakonanopaštajat ta farisseit! Työ, pyhiksi
luatiutujat! Työ kierrättä muat ta meret, jotta šaisija
kiännyttyä vaikka vain yhen ihmisen tiän opaššet-
tavakši. Ta kun ken kiännyy, työ luajitta häneštä uatuh
mänijän, kahta kertua pahemman, mitä iče oletta.
¹⁶ Voi teitä, työ šokiet kulettajat! Työ šanotta: 'Ken poši-
utuu jumalankojin kautti, še šana ei makša mitänä. A
ken pošiutuu jumalankojin kullan kautti, šen pitäy
pisyö omašša šanašša.' ¹⁷ Työ mielettömät ta šokiet! Mi
on tärkeimpi, kulta vain jumalankoti, mi šen kullan py-
hittäy? ¹⁸ Työ šanotta vielä näinki: 'Ken pošiutuu alt-
tarin kautti, še šana ei makša mitänä. A ken pošiutuu
lahjan kautti, mi on alttarilla, šen pitäy pisyö omašša
šanašša.' ¹⁹ Työ mielettömät ta šokiet! Mi on tärkeimpi,

lahja vain alttari, mi šen lahjan pyhittäy? ²⁰ Kun ken
pošiutunou alttarin kautti, hiän pošiutuu šamalla
kaiken alttarilla olijan kautti. ²¹ Ta kun ken pošiutunou
jumalankojin kautti, še pošiutuu šamalla šielä Eläjän
kautti. ²² Ta kun ken pošiutunou taivahan kautti, še
pošiutuu šamalla Jumalan valtaistumen kautti ta vielä
Šen kautti, ken šillä istuu. ²³ Voi teitä, sakonanopašta-
jat ta farisseit! Työ, pyhiksi luatiutujat! Työ annatta Ju-
malalla kymmenešöšan kaikista makuheiniestä, ka uno-
hatta šen, mi Sakonašša on šuurinta: oikeuven, armon
ta ušon Jumalah. Näijen käškyjen mukah tiän pitäis
elyä eikä ni kymmenennen ošan antamista unohtua.
²⁴ Työ šokiet kulettajat! Šiäkšen tähän šiivilöičettä juo-
man, a verbl'udan nielasetta! ²⁵ Voi teitä, sakonanopaš-
tajat ta farisseit! Työ, pyhiksi luatiutujat! Työ puhissatta
piältä päin mal'lat ta staučat, vain šiämeštä ne ollah
täyvet ahnehutta ta viäryttä! ²⁶ Šokie farissei, peše
enšin mal'la ta staučča šiämeštä, šiitä ne piältä päin ni-
ise ollah puhtahat! ²⁷ Voi teitä, sakonanopaštajat ta
farisseit! Työ pyhiksi luatiutujat! Työ oletta niin kuin
kalkilla valotetut kivikalmit: piältä päin ne näydetäh
kaunehilta, vain šiämeštä ollah täyvet kuollehien luita
ta kaikenmoista ilkieta. ²⁸ Šamoin työki näytättä hyviltä
piältä päin, ihmisien šilmissä, a šiämeštä oletta täyvet
valehušta ta viäryttä. ²⁹ Voi teitä, sakonanopaštajat ta
farisseit! Työ, pyhiksi luatiutujat! Työ panetta
muistopaččahie Jumalan viessintuojien hauvoilla ta ko-
risteletta oikiemielisien hautakivijä. ³⁰ Työ šanotta: 'Kun
myö oisima elän tuattojen aikah, niin emmä ois tap-
pan Jumalan viessintuojie niin kuin hyö'. ³¹ Näin työ
kuitenki iče näytättä, jotta oletta niijen jälkiläiset, ket
tapettih Jumalan viessintuojat. ³² Elkyä olkua tiän tuat-
toja pahemmat. Lopettakkua še, mitä hyö oli alotettu.
³³ Työ kiärmehet, myrkkymavon šikiet! Työ että piäše
pakoh, tiät suutitah uatuh. ³⁴ Kuunnelkua! Mie työnnän
tiän luo Jumalan viessintuojie, viisahie miehie ta sako-
nanopaštajie. Yksie heistä työ tapatta ta nuakličetta
ristih, toisie ruoškitta sinagogoissa ta ajeletta linnašta
toiseh. ³⁵ Näin tiän piäh pannah kaikki vijatoin veri, mi
muan piällä on valutettu, oikiemielisien Avelin vereštä
alkuan Varahien pojan Saharein vereh šuate. Hänet
työ tappoja jumalankojin ta alttarin välissä. ³⁶ Šanon
teilä toven: tämä ihmispolvi joutuu vaštuamah täštä
kaikešta!» ³⁷ «Jerusalimi, Jerusalimi! Šie tapat Jumalan
viessintuojat ta kivität šiun luo työnnetyt. Mitein
moničči Miun on himottan kerätä šiun lapšet, niin kuin
kana keryäy poikaset šiipien alla! Vain työ että tahton
tulla. ³⁸ Šentäh kuulkaa: tiän talo jäy tyhjäksi. ³⁹ Ta Mie
šanon teilä, jotta täštä lähtien työ että niä Milma, kuni
että šano: 'Plahoslovittu olkah Hiän, ken tulou
Hospotin nimeššä!»

24 Konša Iisussa tuli jumalankojista ta oli lähöššä
pois, opaššettavat tultih Hänen luo jotta näytyä
jumalankojin rakennukšie. ² Iisussa šano heilä: «Niät-

täkö kaiken tämän? Šanon teilä toven: täh ei jä kive kiven piällä, kaikki hajotetah muan tašalla.»³ Konša Iisussa istu Voipuuvaralla yksinä, opašsettavat tultih Hänen luo ta kyšyttih: «Šano meilä, konša tämä kaikki tapahtuu? Mi on merkinä Šiun tulošta ta tämän maailmanajan lopushta?»⁴ Iisussa vaštasi: «Varokkua, jotta kenkänä ei muanittais teitä viäräh.⁵ Monet tullah Miun nimisinä ta šanotah: 'Mie olen Hristossa', ta ekšytetäh monie.⁶ Tiän korvih kantautuu šovan iänie ta työ kuuleta viestijä šovista, ka elkyä pöläštykkyä. Tämän kaiken pitäy tapahtuo, vain še vielä ei ole loppu.⁷ Rahvaš noušou rahvašta vaštah ta valtakunta valtakuntua vaštah, ta joka puolella on nälkyä, tappajie tautija ta muanjärissykšie.⁸ No kaikki ne ollah vašta šynnytyštuškieien alkuo.⁹ Šiitä tiät annetah muokatavakši ta monie teistä tapetah, ta kaikki rahvahat vihatah teitä Miun nimen tähän.¹⁰ Šilloin monet kieltävytäh ušošta, petetäh toisieh ta vihatah toini toista.¹¹ Monet luatiuvutah Jumalan viessintuojiksi ta ekšytetäh monie.¹² Ta kun pahuš lisäytyy, monet ei enämpi tykätä toini toista.¹³ Vain ken keštäy loppuh šuate, še pelaštuo.¹⁴ Tämä hyvä viesti Jumalan Valtakunnašta šanellah joka puolella muailmua, tovisukšekši kaikilla rahvahilla, ta šiitä vašta tulou loppu.»¹⁵ «Konša työ niättä pyhäššä paikašša pakanan ta ilkien olijan, kumpasešta pakasi Jumalan viessintuoja Tanila – lukija malttakkah tämän! –¹⁶ šiitä kaikki Juutijašša eläjät puakkah vuaroilla.¹⁷ Še, ken on taloh katolla, elkäh šolahtakkah käymäh mitänä tavaroja pirtistä.¹⁸ Ta ken on pellolla, še elkäh myöštykkäh kotih vuatteita käymäh.¹⁹ Voi niitä, kumpaset niinä päivinä ollah pakšuna tahi imetetäh!²⁰ Moliutukkua, jotta tiän pako-reissu ei šattuis talvisaikah eikä šuovattana.²¹ Niät kun šiieh aikah tulou šemmoni šuuri ahissuš, mimmoista ei ole ollun muailman alušta täh päiväh šuate eikä konšana enämpi tule.²² Kun šitä aikua ei lyhennettäis, niin yksikänä ihmini ei jäis henkih. Kuitenki valittujen vuokši še aika lyhennetäh.²³ Kun ken šilloin šanonou teilä: 'Niättäkö, tiälä on Hristossa', tahi: 'Hiän on tuola', niin elkyä uškokkua.²⁴ Niät kun tulou niitä, ket luatiuvutah Hristossakši ta Jumalan viessintuojakši. Hyö luajitah šuurie merkkiruatoja ta kummie, jotta šuatais ekšyttyä valitut niise, kun šuinki vain voitais.²⁵ Tämän Mie olen teilä nyt ieltäpäin šanon.²⁶ Niin jotta kun teilä šanottaneh: 'Hristossa on tyhjäššä muašša', elkyä lähtekkyä šinne, tahi kun šanottaneh: 'Hiän peittäyty tuoh taloh', elkyä uškokkua.²⁷ Ihmisen Poika tulou niin kuin tulenisku, kumpani leimahtau päivännoušušta ta valottau taivahan päivänlaškuh šuate.²⁸ Missä on ruato, šinne korpit kerävytäh.»²⁹ «Ta ruttoh noijen hätäpäivien jälkeh päiväni pimenöy ta kuu ei anna valuo. Tähet kirvotah taivahašta ta taivahien voimat tärähetäh.³⁰ Šilloin taivahalla ilmeštty Ihmisen Pojan merkki. Kaikki muan heimot ruvetah tušissah voiker-

tamah, kun nähäh Ihmisen Poika tulomašša taivahan pilvien piällä šuurešša voimaššah ta jumalallisešša valoššah.³¹ Šuuren torven toittottuas'sa Hiän työntäy omie anhelija keryämäh Jumalan valitut muan nelläštä puolešta, taivahanlajijašta toiseh laitah šuate.³² Opaštukkua šiitä, mitein smokvapuulla käyt: konša šen okšat virotah ta puhetah lehteh, työ tiijättä, jotta keša on läššä.³³ Šamoin, konša niättä kaiken tämän, tietäkkyä, jotta Ihmisen Poika on läššä, aivan ovilla.³⁴ Šanon teilä toven: tämä ihmispolvi ei kavo šini, kuni kaikki tämä ei tapahu.³⁵ Taivaš ta mua kavotah, a Miun šanat ei kavota.³⁶ No šitä päivyä ta tuntie ei tiijä kenkänä, ei ni taivahan anhelit, šen tietäy vain Miun Tuatto.³⁷ Niin kuin oli Noijan päivinä, šamoin käyt šiloinki, konša Ihmisen Poika tulou.³⁸ Vejennoušun iellä ihmiset šyötih ta juotih, akotuttih ta mäntih miehellä ihan šiieh päiväh šuate, konša Noija mäni laivah.³⁹ Hyö ei arvattu vuottua mitänä, kuni vejet ei nouštu ta hävitetty heitä kaikkie. Šamoin käyt niinä päivinä, konša Ihmisen Poika tulou.⁴⁰ Šilloin kakši mieštä on pellolla: yksi otetah, toini jätetäh.⁴¹ Kakši naista on käsikivellä jyvie jauhomašša: yksi otetah, toini jätetäh.⁴² Šentäh valvokkua, työ kun että tiijä, konša tiän Hospoti tulou.⁴³ Työhän tiijättä, jotta kun talon isäntä tietäis, mih yōnaikah rosvo tulou, hiän valvois eikä antais šen purkautuo talohoh.⁴⁴ Šentäh työki olkua valveilla: Ihmisen Poika tulou šemmošeh aikah, konša työ että tiijä vuottua Häntä.»⁴⁵ «Ken on še varma ta viisaš paššari, kumpasen isäntä panou toisien paššarien vanhimmakši antamah heillä ruokua oikieh aikah?⁴⁶ Ošakaš on še paššari, kumpasen hänen isäntä kotih tultuo näköy näin ruatamašša!⁴⁷ Šanon teilä toven: isäntä panou hänet koko talon kaččojakši.⁴⁸ No kun še paššari ollou kelvotoin, hiän smiättiy ičekšeh: 'Isäntä ei rutto tule',⁴⁹ ta hiän rupieu lyömäh toisie paššarija ta iče šyöy ta juou humalniekkojen kera.⁵⁰ Šen paššarin isäntä tulou šinä päivänä, kumpasena hiän ei vuota, ta šillä tunnilla, kumpaista hiän ei arvua.⁵¹ Isäntä piekšäy paššarin kuolijakši ta luou hänet šamah paikkah, missä ollah pyhiksi luatiutujat. Šielä on itku ta hampahien kriičkeh.»

25 «Taivahien Valtakunta on niin kuin kymmenen neičyttä, kumpaset otettih omat lamput ta lähettih šulhasella vaštah.² Viisi heistä oli viisašta ta viisi tolkutointa.³ Tolkuttomat otettih lappu, ka ei otettu öljyö.⁴ Viisahat otettih lampun lisäkši öljyaštiet.⁵ Kun šulhani viikoštu, niin hyö kaikin vaivuttih ta uinottih.⁶ Keškijöllä kuulu karjeh: 'Šulhani tulou! Mänkyä hänellä vaštah!'⁷ Šiitä kaikki neiččyöt havaččauvuttih ta kohennettih tulta lappuloissa.⁸ Tolkuttomat šanottih viisahilla: 'Antakkua meilä öljyö, muitein miän lamput šammutah'.⁹ No viisahat vaššattih: 'Öljyö ei riitä kaikilla, meilä ta teilä. Parempi mänkyä myöjien luo ta oštakkua.'¹⁰ Konša hyö mäntih oštamah, šulhani tuli.

Neiččyöt, kumpaset oltih valmehena, mäntih hänen kera hiätaloh, ta ovi pantih umpeh. ¹¹ Jälešti tultih ne toisetki neiččyöt ta karjuttih: 'Hospoti, Hospoti, avua meilä ovi!' ¹² Ka hiän vaštasi: 'Šanon teilä toven: mie en tiijä teitä.' ¹³ Niin jotta valvokua, šentäh kun työ että tiijä, minä päivänä ta millä tunnilla Ihmisen Poika tulou.» ¹⁴ «Taivahien Valtakunta on vielä tämmöni: Mieš läksi vierahih maih. Šitä ennen hiän kučču paššarit ta jätti heijän hoijettavakši kaikki omat hyvysset. ¹⁵ Yhellä hiän anto viisi talanttua hopieta, toisella kakši ta kolmannella yhen, jokahisella hänen nerojen mukah. Ta heti šen jälkeh hiän läksi muašta. ¹⁶ Še, ken šai viisi talanttua, pani ne käyttöh ta tienasi niillä vielä viisi talanttua. ¹⁷ Šamoin ruato še, kumpani šai kakši talanttua, hiän tienasi toiset kakši. ¹⁸ A še, ken šai yhen talantan, mäni ta kaivo hauvan ta peitti muah isännän rahan. ¹⁹ Pitän ajan piäštä isäntä tuli jällelläh kotih ta kyšy paššariloilta, mitein hyö piettih rahat. ²⁰ Še, ken oli šuanun viisi talanttua, tuli ta toi vielä toiset viisi ta šano: 'Isäntä, šie annoit miula viisi talanttua. Kačo, nämä toiset viisi mie niillä tienasin.' ²¹ Isäntä šano hänellä: 'Hyvin ruattu! Šie olet hyvä ta varma paššari. Šiuh voit užkuo pieneššä as's'ašša, nyt mie panen šiut šuurien as's'ojen kaččojakši. Tule pruasnuimah miun kera!' ²² Še, kumpani oli šuanun kakši talanttua, niise tuli ta šano: 'Isäntä, šie annoit miula kakši talanttua. Kačo, nämä toiset kakši mie tienasin niillä.' ²³ Isäntä šano hänellä: 'Hyvin ruattu! Šie olet hyvä ta varma paššari. Šiuh voit užkuo pieneššä as's'ašša, nyt mie panen šiut šuurien as's'ojen kaččojakši. Tule pruasnuimah miun kera!' ²⁴ Viimesekši tuli še paššari, kumpani oli šuanun yhen talantan, ta šano: 'Isäntä, mie tiesin, jotta šie olet kovaluontoni mieš. Šie leikkaat šieltä, kunne et ole kylvän, ta keryät šieltä, kunne et ole šientä luonun. ²⁵ Mie varasin ta kaivoin talantan muah. Kačo, täššä on šiun omaš.' ²⁶ Isäntä šano hänellä: 'Šie kelvotoin ta laiska paššari! Šie tiesit, jotta mie leikkuan šieltä, kunne en ole kylvän, ta keryän šieltä, kunne en ole šientä luonun. ²⁷ Šentäh šiun ois pitän viijä miun raha pankkih, niin tultuoni mie oisin šuanun omani jällelläh lisän kera.' ²⁸ Šiitä hiän šano: 'Ottakkua pois hänen talantta ta antakkua še šillä, kellä on kymmenen talanttua. ²⁹ Jokahisella, kellä on, šillä annetah, ta hiän šuau kypypisen kyllitellein. A kellä ei ole, šiltä otetah pois šeki, mitä hänellä on. ³⁰ Luokua tuo kelvotoin paššari pois pimieh. Šielä on itku ta hampahien kriičkeh.'» Tämän pakinan jälkeh Iisussa vielä lisäsi: «Kellä on korvat, millä kuulla, še kuulkah!» ³¹ «Konša Ihmisen Poika tulou jumalalliseššä valoššah ta kaikki pyhät anhelit Hänen kera, Hiän istuutuu čuarinistumellah. ³² Hänen eteh kerätäh kaikki rahvahat, ta Hiän erottau ne kahteh joukkoh, niin kuin paimen erottau lampahat ta kosat. ³³ Hiän panou lampahat oikiella puolellah, a kosat vašemella. ³⁴ Šiitä Čuari

šanou oikiella kiällä oljilla: 'Tulkua tänne työ, kumpaset Miun Tuatto on plahoslovin. Työ šuatta perinnökši Valtakunnan, kumpani on ollun teitä vaššen valmehena muailman luatimisešta šuate. ³⁵ Miula oli nälkä, ta työ antoja Miula ruokua. Milma janotti, ta työ antoja Miula juuvva. Mie olin kojitoin, ta työ ottija Miut luokšena. ³⁶ Mie olin alačoin, ta työ šuorittija Miut. Mie läsin, ta työ kävijä Milma kaččomašša. Olin tyrmäššä, ta työ tulija Miun luo.' ³⁷ Šiitä oikiemieliiset šanotah Čuarilla: 'Hospoti, konšapa myö näkimä Šiut nälkähisenä ta antoma Šiula ruokua, tahi janošša ta antoma Šiula juuvva? ³⁸ Konša myö näkimä Šiut kojittomana ta ottima luokšena, tahi alaččomana ta šuoritima Šiut? ³⁹ Konša myö näkimä Šiut läsijänä tahi tyrmäššä ta tulima Šiun luo?' ⁴⁰ Čuari šanou heilä: 'Šanon teilä toven: min työ oletta ruatan yhellä näistä Miun pienimmistä vellilöistä, šen työ oletta ruatan Miula'. ⁴¹ Šiitä Hiän šanou vašemella kiällä oljilla: 'Mänkyä pois Miun luota, työ kirotot. Mänkyä ilmasenikuseh tuleh, mi on varuššettu juavelilla ta hänen anheliloilla. ⁴² Miula oli nälkä, vain työ että antan Miula ruokua. Milma janotti, vain työ että antan Miula juuvva. ⁴³ Mie olin kojitoin, vain työ että ottan Milma luokšena. Mie olin alačoin, vain työ että šuorittan Milma. Mie läsin ta olin tyrmäššä, vain työ että käynyn Milma kaččomašša.' ⁴⁴ Šilloin nämä niise šanotah: 'Hospoti, konšapa myö näkimä Šilma nälkähisenä tahi janošša, kojittomana tahi alaččomana, tahi läsijänä tahi tyrmäššä, ta emmä auttan Šilma?' ⁴⁵ Šiitä Čuari šanou heilä: 'Šanon teilä toven: kaiken, mitä työ jättijä ruatamatta yhellä näistä pienimmistä, šen työ jättijä ruatamatta Miula'. ⁴⁶ Ta niin hyö kaikki lähetäh, nämä männäh ilmasenikusih muokkih, a oikiemieliiset ilmasenikuseh elämäh.»

26 Konša Iisussa lopetti kaikki nämä pakinat, Hiän šano opaššettavillah: ² «Työ tiijättä, jotta kahen päivän piäštä on Äijäpäivä. Šilloin Ihmisen Poika annetah ristih nuaklittavakši.» ³ Šamah aikah ylimmäiset papit, sakonanopaštajat ta rahvahan vanhimmat kerävytyh ylipappi Kaijafan taloh. ⁴ Hyö piettih neuvuo keškenäh, mitein viisahuolla šuaha Iisussa käsih ta tappua Hänet. ⁵ «Kuitenki pruasniekkana šitä ei šua ruatua», hyö šanottih, «jotta rahvaš ei alkais elämöijä». ⁶ Konša Iisussa oli Vifanijašša prokasatautisen Simonin taloššä, ⁷ Hänen luo tuli naini, kumpasella oli alabasteripullošša kallista hyvänhajuista voijetta. Iisussan šyyvveššä naini valutti hajuvoitien Hänellä piäh. ⁸ Opaššettavat nähtih še ta alettih paheksuo. Hyö šanottih: «Tyhjäh valelou voijetta. ⁹ Oishan šen voinun myyvvä hyvällä hinnalla ta antua rahat köyhillä.» ¹⁰ Iisussa huomasi tämän ta šano: «Mintäh työ pahotatta naisen mieltä? Hiän ruato Miula hyvän ruavon. ¹¹ Köyhät ollah aina tiän kera, vain Mie en aina ole. ¹² Kun hiän kuato voitien miun piällä, hiän jo valmehekši

voiteli Miun Runkon hautuamista varoin. ¹³ Šanon teilä toven: koko maailmašša, missä ikänäh vain ruvettaneh šanelomah Hyvyä Viestie, šielä muissellah tätäki naista ta kerrotah, mitä hiän ruato.» ¹⁴ Šiitä yksi kaheštatoista opaššettavašta, Juuta Iskariot, mäni ylipappien luo ¹⁵ ta šano: «Äijänkö makšatta miula, kun mie antanen Iisussan tiän käsih?» Hyö makšettih hänellä kolmekymmentä hopierahua. ¹⁶ Šiitä šuate Juuta ečči paššalie aikua, konša vois antua Iisussan heijän käsih. ¹⁷ Riešanleivän pruasniekan enši päivänä opaššettavat tultih Iisussan luo ta kyšyttih: «Kunne tahot miän valmistavan Šiula Äijänpäivän illallisen?» ¹⁸ Iisussa šano: «Mänkyä linnah». Hiän neuvo heilä, kenen luo männä, ta käški šano šillä ihmisellä: «Opaštaja šanou: 'Miun aika on lähellä. Šiun luona Mie šyön Äijänpäivän illallisen omien opaššettavien kera.'» ¹⁹ Opaššettavat ruattih, mitein Iisussa käški, ta valmisettih Äijänpäivän illallini. ²⁰ Konša tuli iltä, Iisussa rupesi illallisella kahentoista opaššettavan kera. ²¹ Šyönnin aikana Hiän šano: «Šanon teilä toven: yksi teistä pettäy Miut». ²² Apevukšissah hyö alettih toini toisen jälkeh kyšellä: «Hospoti, en šuinki še mie ole?» ²³ Iisussa vaštasi heilä: «Mieš, ken šyöy Miun kera šamašta aštiešta, pettäy Miut. ²⁴ Ihmisen Poika lähtöy tästä maailmašta juštih niin, mitein Häneštä šanotah Pyhissä Kirjutukšissa. No paha periy šen ihmisen, ken pettäy Ihmisen Pojan! Šillä ihmisellä ois ollun parempi, kun ei ois ni šyntyn.» ²⁵ Šiitä Juuta, Hänen pettäjä, kyšy: «Ravvi, en šuinki še mie ole?» Iisussa vaštasi: «Ičepä šie šen šanoit». ²⁶ Konša hyö oltih šyömäššä, Iisussa otti leivän, passipoitti Jumalua, katko leivän, anto opaššettavillah ta šano: «Ottakkua ta šyökyä, tämä on Miun Runko». ²⁷ Šiitä Hiän otti mal'lan, passipoitti Jumalua, anto heilä ta šano: «Juokua kaikin tästä. ²⁸ Tämä on Miun Veri, Uuvven Šopimukšen Veri, mi valutetah monien puolešta, jotta heijän riähät prostittais heilä. ²⁹ Ta Mie šanon teilä: tästä lähtien Mie en juo viinamarjašta luajittuo ennen kuin vašta šinä päivänä, konša juon tiän kera uutta viinua Tuattoni Valtakunnašša.» ³⁰ Hyö laulettih passipo-psalmi ta lähettih Voipuuvaralla. ³¹ Šiitä Iisussa šano heilä: «Tänä yönä työ kaikin kieltävyttä Miušta, šentäh kun Pyhissä Kirjutukšissa šanotah: 'Mie lyön paimenen muah, ta lampahat hajauvutah'. ³² No kumminki kuollehista nouštuoni Mie mänen teitä iellä Galileijah.» ³³ Petri šano Hänellä: «Vaikka kaikki muut kieltävyttäis Šiušta, mie en konšana kieltävyvy». ³⁴ Iisussa šano: «Šanon šiula toven: tänä yönä, ennen kuin kukko kiekuu, šie kolmičči kieltävyvyt Miušta». ³⁵ Petri šano: «Pitänöy miun vaikka kuolla Šiun kera, niin ijäššäh en Šiušta kieltävyvy». Šamua šanottih kaikki toisetki opaššettavat. ³⁶ Šiitä Iisussa tuli opaššettavien kera Gefsimanija-nimiseh paikkah ta šano heilä: «Istukkua täššä šini, kuni Mie käyn tuola moliutumašša». ³⁷ Hiän otti matkah Petrin ta molommat Savvatein po-

jat. Mureh ta tuška rupesi nyt painamah Häntä. ³⁸ Hiän šano heilä: «Miun henkeni on tušašša, kuoloman tušašša. Vuottakkua täššä ta valvokkua Miun kera.» ³⁹ Hiän mäni vähäistä loitommakši, heittäyty očin muah ta moli: «Tuattoni Miun! Kun šuinki šuanou, niin mänkäh tämä muokkamal'la Miun kyličči. Ka elkäh käykäh niin kuin Mie tahon, vain niin kuin Šie tahot.» ⁴⁰ Hiän myöšty opaššettavien luo ta näki, jotta hyö muatah. Šiitä Hiän šano Petrillä: «Ettäkö työ ni yhtä tuntie jakšan valvuo Miun kera? ⁴¹ Valvokkua ta moliutukkua, jotta että joutuis pahan muanitukšeh. Teilä on tahto hyväh, ka ihmisluonto on heikko.» ⁴² Hiän tuaš mäni loitommakši ta moliutu uuvveštah: «Tuattoni Miun! Kun Miun tovenki pitänöy juuvva tämä muokkamal'la, niin käykäh niin kuin Šie tahot.» ⁴³ Konša Hiän tuli jälleläh, niin tuaš näki opaššettavat makuamašša. Heijän šilmät mäntih ičeštah umpeh. ⁴⁴ Hiän jätti hiät šiih, mäni tuaš ta moliutu kolmannen kerran šamoilla šanoilla. ⁴⁵ Šiitä Hiän tuli opaššettavien luo ta šano heilä: «A työ aina vain makuatta ta levähtelettä? Aika on tullun. Ihmisen Poika annetah riähkähisien käsih. ⁴⁶ Nouškua, nyt lähemmä! Miun pettäjä on jo lähellä.» ⁴⁷ Iisussan vielä paisešša tuli Juuta, yksi kaheštatoista opaššettavašta, ta hänen kera šuuri miešjoukko miekat ta šaipähät käsissä. Ylipapit ta rahvahan vanhimmat oli hiät työnnetty. ⁴⁸ Iisussan pettäjä oli ieltäpäin šopin hiän kera merkistä: «Kellä mie šuuta annan, Še on še Mieš. Ottakkua Hänet». ⁴⁹ Hiän mäni šuorah Iisussan luo ta šano: «Terveh, Ravvi!» ta anto Hänellä šuuta. ⁵⁰ No Iisussa šano hänellä: «Velli, rua še, mitä vaššen tulit.» Šiitä miehet aššuttih lähemmäčči, käytih Iisussah käsin ta šivottih Hänet. ⁵¹ Yksi Iisussan kera olijista vejälti miekan huotrašta ta iski ylipapin käškyläistä niin, jotta šiltä läksi korva. ⁵² Šiitä Iisussa šano hänellä: «Pane miekkaš huotrah. Ken miekkah tarttuu, še miekašta kuolou. ⁵³ Vain toivotko šie, jotta Mie en vois kyšyö apuo Tuatoltani? Hiän šamašša työn-täis tänne kakšitoista lekionie anhelija ta enämmänki. ⁵⁴ Vain miteinpä šilloin tultais tovekši Pyhät Kirjutukšet, kumpasien mukah näin pitäy käyvä?» ⁵⁵ Šiitä Iisussa šano miešjoukolla: «Työ läksijä ottamah Milma niin kuin rosvuo, miekat ta šaipähät käsissä työ tulija. Joka päivä Mie issuin tiän kera jumalankojissa opašta-mašša, ta työ että ottan Milma kiini. ⁵⁶ Ka kaikki tämä on tapahtun, jotta Jumalan viessintuojien kirjutukšet tultais tovekši.» Šilloin kaikki opaššettavat jätettih Hänet ta puattih. ⁵⁷ Kiiniottajat vietih Iisussa ylipappi Kaijafan luo, kunne sakonanopaštajat ta rahvahan vanhimmat oli jo kerävytty. ⁵⁸ Petri aštu ei väki pitän matan piäššä Iisussalla peräššä ylipapin pihah šuate. Šielä hiän istuutu käškyläisien joukkoh jotta nähä, mitein täššä nyt käyt. ⁵⁹ Ylipapit ta koko Neuvokunta ečittih valehtovissušta Iisussua vaštah, jotta šuatais Hänet tappua. ⁶⁰ Šemmoista ei kumminki löytyn, vaik-

ka monie valehtovistajie kävi. Viimein aštu eteh kakši mieštä, ⁶¹ kumpaset šanottih: «Hiän šano, jotta Hiän voipi hajottua jumalankojin ta rakentua šen uuvveštah kolmešša päiväššä». ⁶² Šiitä ylipappi nousi ta kyšy Iisusalta: «Mintäh Šie et vaštua mitänä heijän viärikykših?» ⁶³ Ka Iisussa oli iänettäh. Šilloin ylipappi šano Hänellä: «Vuajin Šilma elävän Jumalan nimeššä šanomah, oletko Šie Hristossa, Jumalan Poika». ⁶⁴ Iisussa vaštasi hänellä: «Ičepä šie šen šanoit. A Mie šanon teilä: täštä lähtien työ niättä Ihmisen Pojan istumašša šuuren Jumalan oikiella puolella ta niättä, mitein Hiän laškeutuu tänne taivahan pilvien piällä.» ⁶⁵ Šiitä ylipappi revälti omat vuattiet ta šano: «Hiän panou Iččeh Jumalan vertasekši. Mitä vaššen meilä vielä tovistajie pitäy! Iče kuulija, mitein Hiän šano Iččieh Jumalakši. ⁶⁶ Mitä šanotta?» Šielä olijat vaššattih: «Hiän on viäräpiä, kuoloma Hänellä». ⁶⁷ Šiitä hyö šylettih Iisussalla šilmih ta lyötiH Häntä. Eryähät lyötiH Häntä näkyö vaššen ⁶⁸ ta šanottih: «Šanopa nyt, Hristossa, ken Šilma löi!» ⁶⁹ Petri istu pihalla. Hänen luo tuli paššarityttö ta šano: «Šie niise olit tuon galileijalaisen Iisussan kera». ⁷⁰ Petri eikki kaikkien kuullen ta šano: «En tiijä enkä malta, mistä šie pakajat». ⁷¹ Konša hiän läksi šieltä veräjillä päin, hänet näki toini paššarityttö ta šano šielä olijilla: «Tämä niise oli Iisussa Nasaretilaisen kera». ⁷² Tuaš Petri eikki ta pošiutu: «Mie en tunne šitä Mieštä». ⁷³ No kotvasen piäštä Petrin luo tuli muita šielä šeisojje ta hyö šanottih: «Šie tosiehki olet heijän joukošta, šen kuulou jo šiun pakinašta». ⁷⁴ Šiitä Petri šano: «Mie en tiijä, en tunne šitä Mieštä. Tappakkah Jumala miut, kun valehellen.» Ta šillä kertua kukko kieku. ⁷⁵ Petri muisti, mitä Iisussa oli šanon: «Ennein kuin kukko kiekuu, šie kolmičči kieltäyvyt Miušta». Hiän läksi šieltä ta rupesi lujašti itkömäh.

27 Aikaseh huomenekšella kaikki ylipapit ta rahvahan vanhimmat kerävyttih ta šovittih keškenäh, jotta tapetah Iisussa. ² Hänet šivottih nuorih, vietih šieltä ta annettih muaherra Ponttei Pilatilla. ³ Juuta, Iisussan pettäjä, näki, jotta Iisussa oli suutittu kuolomah. Šiitä hiän malto, jotta oli ruatan viärin. Hiän vei kolmekymmentä hopierahua jälelläh ylipappiloilla ta vanhimmilla ⁴ ta šano: «Mie ruavoin riähän, kun möin vijattoman veren». Ka hyö šanottih: «Mitä še meilä kuuluu. Še on šiun as's'a.» ⁵ Šiitä Juuta loi rahat jumalankojin lattiella, mäni šieltä ta hirttäyty. ⁶ Ylipapit otettih rahat ta šanottih: «Näitä ei šua panna jumalankojin rahaštoh, šentäh kun ne ollah verirahoja». ⁷ Hyö paistih keškenäh ta piätettih oštua niillä patojenluatijan pelto vierašmualaisien hautumuakši. ⁸ Šentäh täh päiväh šuate šitä peltuo on šanottu Veripellokši. ⁹ Näin kävi toteh Jumalan viessintuojan Jeremijan tämä šana: – Hyö otettih ne kolmekymmentä hopierahua, hinta, min Israelin rahvaš pani Häneštä, ¹⁰ ta oššettih niillä patojenluatijan pelto, niin kuin Taivahai-

ni Hospoti oli miula šanon. ¹¹ Iisussa tuotih muaherran eteh. Muaherra kyšy Häneltä: «Oletko Šie jevreijen Čuari?» Iisussa šano: «Šie šen šanoit». ¹² Ta konša ylipapit ta rahvahan vanhimmat viäritettih Häntä, Hiän ei vaššannun mitänä. ¹³ Šilloin Pilatti šano Hänellä: «Etkö kuule, kuin äijän toviššukšie heilä on Šilma vaštah?» ¹⁴ Ka Iisussa ei vaššannun yhtehkänä hänen kyšymykšeh. Šitä muaherra äijälti kummekšu. ¹⁵ Äijänpäivän pruasniekkana muaherralla oli tapana piäštyä tyrmäštä yksi vanki, še, kumpasen rahvaš tahto. ¹⁶ Tyrmäššä oli šilloin kuulusa Varavva-nimini vanki. ¹⁷ Konša rahvaš keräyty, Pilatti kyšy heiltä: «Kumpasen tahotta, jotta mie teilä piäštäsin: Varavan vain Iisussan, kumpaista šanotah Hristossakši?» ¹⁸ Hiän kun niät tiesi, jotta hyö kajehukšešta oli annettu Iisussa hänellä käsih. ¹⁹ Konša Pilatti istu sut'janistumella, hänen naini työnsi hänellä šanan: «Mitänä elä rua šillä Pyhällä Miehellä. Viime yönä milma muokkasi uni Häneštä.» ²⁰ Ylipapit ta rahvahan vanhimmat yllytettih rahvašta vuatimah, jotta Varavva armahettais, a Iisussa tapettais. ²¹ Muaherra kyšy heiltä: «Kumpasen näistä kahešta tahotta, jotta mie piäštäsin?» Hyö šanottih: «Varavan». ²² Pilatti kyšy: «Mitäpä mie šilloin ruan Iisussalla, kumpaista šanotah Hristossakši?» Kaikin vaššattih: «Hänet pitäy nuaklita ristih!» ²³ «Mitä pahua Hiän on ruatan?» kyšy Pilatti. No hyö vielä entistä lujempah karjeuvuttih: «Hänet pitäy nuaklita ristih!» ²⁴ Pilatti näki, jotta hiän ei voi mitänä, ta rahvaš rupieu kohta elämöimäh. Hiän otti vettä, pesi kiät heijän ieššä ta šano: «Mie en ole viäräpiä tämän oikien Miehen vereh. Iče jouvutta vaštuamah täštä.» ²⁵ Koko rahvašjoukko karju: «Tulkah Hänen Veri miän ta miän lapšien piällä!» ²⁶ Šiitä Pilatti piäšti heilä Varavan, a Iisussua käški ruoškie ta antua ristih nuaklittavakši. ²⁷ Šiitä muaherran saltatat vietih Iisussa horomien pihah ta kerättih koko saltattajoukko Hänen ympärillä. ²⁸ Hyö jakšettih Iisussa ta šuoritettih Hänet ruškieh sviitkah, ²⁹ viännettih piikkiokšista korona Hänen piäh ta pantih keppi Hänen oikieh käteh. Šiitä hyö polvissuttih Hänen eteh ta ivual'tih Häntä: «Terveh Šiula, jevreijen Čuari!» ³⁰ Hyö šylettih Häneh, otettih keppi ta lyötiH šillä Häntä piäh. ³¹ Kun hyö oli näin ivual'tu Iisussua, hyö otettih Hänen piältä ruškie sviitka, šuoritettih Hänet Hänen omih vuatteih ta lähettih viemäh ristih nuaklittavakši. ³² Matala saltatat nähtih kirinejalaini mieš, Simoni nimeltäh, ta pakotettih hänet kantamah Iisussan ristie. ³³ Konša hyö tultih paikkah, mitä kučutah Golgofakši, Piäkopanpaikakši, ³⁴ hyö tarittih Iisussalla uksussua, mih oli ševotettu šappie. Hiän maisto šitä, vain ei tahton juuva. ³⁵ Konša saltatat nuaklittih Iisussa ristih, hyö juattih keškenäh Hänen vuattiet, pantih arvalla, jotta ken mitä šais. ³⁶ Šiitä hyö issuttih šielä ta varteitih Häntä. ³⁷ Hänen piän yläpuolella hyö pantih kirjutuš, mistä näki, mintäh Hänet oli suutittu kuolomah. Šiinä luki: «Tämä

on Iisussa, jevreijen Čuari». ³⁸ Yheššä Iisussan kera nuaklittih ristih kakši rosvuo, yksi Hänen oikiella, toini Hänen vašemella puolella. ³⁹ Šivučči matkuajat ivual'tih Häntä, puisseltih piätäh ⁴⁰ ta šanottih: «Šiekö voit hajottua jumalankojin ta rakentua šen uuvveštah kolmešša päiväššä? Pelašša nyt Iččeš, kun ollet Jumalan Poika. Šolaha rissiltä!» ⁴¹ Ylipapit niise ivual'tih Häntä yheššä sakonanopaštajien, rahvahan vanhimpien ta farisseijen kera. Hyö šanottih: ⁴² «Muita Hiän on auttan, vain Iččieh ei voi auttua. Kun Hiän ollou Israelin Čuari, šolahtakkah nyt rissiltä, šilloin myö ušomma Häneh. ⁴³ Hiän on pannun toivon Jumalah, pelaštakkah nyt Jumala Hänet, kun ollou Häneh mieltyn! Onhan Hiän šanon Iččieh Jumalan Pojakši.» ⁴⁴ Šamoin Häntä ivual'tih rosvot, kumpaset oli nuaklittu ristih yheššä Hänen kera. ⁴⁵ Keškipäivällä, kuuvvennen tunnin aikah, tuli pimie koko muan piällä. Šitä kešti yhekšänteh tuntih šuate. ⁴⁶ Yhekšännen tunnin aikoih Iisussa karju lujašti: «Eli, Eli, lama šavahfani?» Še merk-iččöy: Jumalani, Jumalani, mintäh Šie Miut jätit? ⁴⁷ Tämän kuultuo eryähät šiinä šeisojista šanottih: «Hiän kučču Il'ua». ⁴⁸ Šamašša yksi heistä juoksi, otti gupkan, kašto šen muikieh viinah, pani kepin piäh ta anto Hänen imie. ⁴⁹ Toiset šanottih: «Vuota kačomma, tulouko Il'a Häntä piäštämäh». ⁵⁰ Šilloin Iisussa tuaš karjahti lujašti ta anto henkeh. ⁵¹ Šiinä šamašša jumalankojin saviessa repisi kahekši, ylähyätä alaš šuate. Mua tärähteli, kallivot halkieltih, ⁵² hauvat avauvuttih, ta monet jumalanuškojat ihmiset noustih kuollehista. ⁵³ Hyö lähettih hauvoista, ta Iisussan kuollehista noušomisen jälkeh hyö tultih pyhäh linnah ta näytävvyttih šielä monilla. ⁵⁴ Kun šuan saltatan piälikkö ta miehet, ket hänen kera varteitih Iisussua, nähtih muanjärissyš ta mitä muuta oli, hyö pöläššyttih šiämettömiksi ta šanottih: «Tämä Mieš tosiehkki oli Jumalan Poika!» ⁵⁵ Šielä oli monie naisie loitompana tätä kaččomašša. Hyö oli matattu Iisussan kera Galileijašta ta pietty Häneštä huolta. ⁵⁶ Heijän joukošša oli Magdalan Muarie, oli Juakon ta Josijan muamo Muarie ta Savvatein poikien muamo. ⁵⁷ Illalla šinne tuli Joosefi, pohatta mieš Arimafijašta, kumpani niise oli Iisussan opaššettava. ⁵⁸ Hiän mäni Pilatin luo ta kyšy Iisussan Ruumista. Pilatti käški antua Šen hänellä. ⁵⁹ Joosefi otti Ruumehen, kiäri Šen puhtahah palttinah ⁶⁰ ta pani uuteh kalmakotiseh, min hiän oli vašta lohkauttan kallivoh iččieh varoin. Kalmakotisen šuuh hiän vieretti šuuren kiven ta läksi pois. ⁶¹ Magdalan Muarie ta še toini Muarie niise oltih šielä, hyö issuttih kalman vaštapiätä. ⁶² Toisena päivänä, šuovattana, ylipapit ta farisseit kerävyttih Pilatin luo ⁶³ ta šanottih: «Hyvä muaherra, meilä juohtu mieleh, jotta elyässäh tuo valehtelija šano: 'Kolmen päivän piäštä Mie noušen kuollehista'. ⁶⁴ Šentäh käše varteija kalmua kolmanteh

päiväh šuate, jotta Hänen opaššettavat ei mäntäis yöllä varaštamah Häntä ta ruvettais šanomah rahvahalla, jotta Hiän nousi kuollehista. Viimeni valehuš ois šilloin vielä pahempi enšimmäistä.» ⁶⁵ Pilatti šano heilä: «Ottakkaa vahit. Mänkyä ta varteikua kalmakotista, niin hyvin kuin šuatatta.» ⁶⁶ Hyö lähettih ta pantih kalmanšuušša olijah kiveh pečatti ta jätettih šinne vahit.

28 Šuovatan jälkeh, netälin enšimmäisen päivän koittuas'sa, tultih Magdalan Muarie ta še toini Muarie kalmakotista kaččomah. ² Äkkie tuli šuuri muanjärissyš, šentäh kun Hospotin anheli laškeutu taivahašta. Hiän mäni kalmakotisen luo, vieretti kiven ovelta ta istuutu kivellä. ³ Hiän oli nävöltäh kirkaš kuin tulenisku, ta hänen vuattiet oltih valkiet kuin lumi. ⁴ Vahit pöläššyttih häntä niin, jotta alettih vapissa ta kuavuttih muah kuin kuollehet. ⁵ Anheli kiänty naisien puoleh ta šano: «Elkyä varakkua. Mie tiijän, jotta työ ečittä ristih nuaklittuo Iisussua. ⁶ Hiän ei ole tiälä. Hiän nousi kuollehista, niin kuin Iče šano. Tulkua ta kaččokkua, tuošša on paikka, missä Hospoti veny. ⁷ Mänkyä poikkoseh šanomah Hänen opaššettavilla: 'Hiän nousi kuollehista. Hiän mänöy teitä iellä Galileijah, šielä työ niättä Hänet.' Tämä on miun viesti teilä.» ⁸ Naiset lähettih kiirehešti kalmalta. Pöläštynehinä ta šuuren ilon vallašša hyö juoštih viemäh šanua Iisussan opaššettavilla. ⁹ Heijän matatešša opaššettavien luo, Iisussa tuli heilä vaštah ta šano: «Rauha teilä!» Hyö mäntih Hänen luo, ševättih Hänen jalkoja ta kumarrettih Hänellä. ¹⁰ Šiitä Iisussa šano heilä: «Elkyä varakkua! Mänkyä ta šanokkua Miun vellilöillä, jotta heijän pitäy männä Galileijah. Šielä hyö nähäh Milma.» ¹¹ Konša naiset oltih mänöššä, muutomat kalman vahit tultih linnah ta kerrottih ylipappiloilla kaikki, mitä šielä oli ollut. ¹² Šilloin papit kerävyttih pakajamah rahvahan vanhimpien kera. Hyö annettih saltatoilla äijän rahua ¹³ ta šanottih heilä: «Šanokkua, jotta Hänen opaššettavat tultih yöllä ta varašsettih Hänet, konša työ makasi-ja. ¹⁴ Ta kun muaherra šuanou tietyä täštä, myö lepytämmä hänet. Voitta olla huoletta.» ¹⁵ Saltatat otettih rahat ta ruattih niin kuin heilä käsettih. Ta tätä starinua on levitetty jevreijen kešeššä täh päiväh šuate. ¹⁶ Šiitä yksitoista opaššettavua läksi Galileijah šillä vuaralla, kunne Iisussa oli käšken heijän männä. ¹⁷ Konša hyö nähtih Hänet, hyö kumarrettih Hänellä, kuitenkin eryähät heistä epyältih. ¹⁸ Iisussa mäni heijän luo ta pakautti heitä. Hiän šano: «Miula on annettu kaikki valta taivahašša ta muan piällä. ¹⁹ Niin jotta mänkyä ta šuakua kaikki kanšat Miun opaššettaviksi. Kaštakkua heitä Tuaton ta Pojan ta Pyhän Henken nimeššä ²⁰ ta opaštakkua heitä elämäh kaikešša, niin kuin Mie olen käšken tiän elyä. Ta muistakkua, Mie olen tiän kera joka päivä muailman loppuh šuate.» Amin.

Markin jevanheli

1 Tämä on Hyvä Viesti Iisussašta Hristossašta, Jumalan Pojašta. Še alko ² niin kuin on kirjutettu Jumalan viessintuojien kirjutukšissa, missä Jumala šano: – Mie työnnän viessintuojan Šiun iellä, hiän raivuau Šiula tien. ³ Karjujan iäni kuuluu tyhjässä muašša: Raivakkua Hospotilla tie, tašottakkua Hänellä polut. ⁴ Niin käviki, kun Iivana rupesi kaštamah ihmisie tyhjässä muašša. Hiän šano heilä, jotta heijän pitäy jättyä riähäššä elämini ta ottua kaššanta, niin Jumala prostiu heilä hiän riähät. ⁵ Iivanan luo tuli äijän rahvašta Jerusolimista ta koko Juutijašta. Hyö šanottih omat riähät, ta Iivana kašto hiät Jortanojovešša. ⁶ Iivanalla oli verbl'udan karvašta luajittu vuate ta šen piällä vyötäröllä nahkavyö. Ruokana hänellä oltih rašvakatit ta villimehiläisien mesi. ⁷ Hiän šaneli rahvahalla: «Miun jälkeh tulou milma voimakkahampi Mieš. Mie en kelpua kumartumah ta kerittämäh ni Hänen jalaččien nauhoja. ⁸ Mie kaššoin tiät veješšä, a Hiän kaštau tiät Pyhäššä Henkeššä.» ⁹ Niinä päivinä Iisussa tuli Galileijan Nasaretista ta Iivana kašto Hänet Jortanojovešša. ¹⁰ Konša Iisussa nousi veještä, Iivana näki, jotta taivahat avauvutah ta Henki laškeutuu Iisussan piällä niin kuin kyyhkyni. ¹¹ Taivahista kuulu iäni: «Šie olet Miun armaš Poikani. Šiuh Mie olen mieltyn.» ¹² Heti šen jälkeh Pyhä Henki ajo Iisussan tyhjäh muah. ¹³ Hiän oli tyhjässä muašša nelläkymmentä päivyä šaatanan kiušattavana. Hiän oli šielä villi-elukkojen kešeššä, no anhelit piettih Häneštä huolta. ¹⁴ Kun Iivana oli pantu tyrmah, Iisussa myöšty Galileijah ta šaneli šielä Hyvyä Viestie Jumalan Valtakunnašta. ¹⁵ Hiän šano: «Aika on tullun, Jumalan Valtakunta on jo tullun lähellä. Jätäkkyä riähäššä elämini, kiäntykkyä Jumalan puoleh ta uškokkua Hyvyä Viestie.» ¹⁶ Konša Iisussa kulki Galileijanjärven rantua, Hiän näki Simonin ta hänen vellen Ontrein. Hyö oltih järvellä heittoverkolla kalua pyytämäššä, hyö niätšen oltih kalaštajat. ¹⁷ Iisussa šano heilä: «Lähtekkyä Miun kera. Mie luajin teistä ihmisien kalaštajie.» ¹⁸ Hyö šamašša jätettih verkot ta lähettih Iisussan kera. ¹⁹ Kotvasen matan piäštä Iisussa näki Savvatein Juakon ta hänen vellen Iivanan. Hyö oltih veneheššä verkkoja šelittämäššä. ²⁰ Šiinä šamašša Iisussa kučču hiätki matkah. Hyö jätettih Savvatei-tuatto kasakkojen kera veneheh ta lähettih Iisussan matkah. ²¹ Hyö tultih Kapernaumin linnah. Šamašša Iisussa mäni šuovattana sinagogah ta rupesi opaš-

tamah. ²² Ihmiset kummekšittih Hänen opaššušta. Hiän opašti heitä niin kuin še, kellä on annettu valta, ei niin kuin sakonanopaštajat opaššettih. ²³ Juštih šilloin sinagogašša oli mieš, kumpasešša oli piessa. Še karjoutu: ²⁴ «Mitä Šiula meistä pitäy, Iisussa Nasaretilaini? Tulitko Šie meitä hävittämäh? Mie tiijän, ken Šie olet, Jumalan Pyhä!» ²⁵ No Iisussa komenti piessua šanoilla: «Ole iänettäš! Lähe häneštä!» ²⁶ Šilloin piessa koprissalti mieštä ta läksi häneštä lujan karjunnan kera. ²⁷ Kaikin ällissyttih ta ruvettih kyšelömäh toini toiselta: «Mipä še tämä on? Voimakaš uuši opaššuš? Piessatki totellah, kun Hiän niitä komentau.» ²⁸ Ta niin tieto Iisussašta levisi ruttoh ympäri koko Galileijua. ²⁹ Iisussa läksi Juakon ta Iivanan kera sinagogašta. Hyö mäntih šuurua piätä Simonin ta Ontrein kotih. ³⁰ Simonin anoppi veny kuumiešša, ta šamašša häneštä šanottih Iisussalla. ³¹ Iisussa mäni läsijän luo, otti häntä kiäštä ta autto noušša. Kuume läksi naisešta, ta hiän rupesi paššuumah vierahie. ³² Illalla, konša päiväni jo laški, Iisussan luokši tuotih kaikki kipiehiset ta piessojen piekšämät. ³³ Koko linna keräyty oven eteh. ³⁴ Iisussa parenti monie läsijie kaikenmoisista tautiloista ta ajo ihmisistä monie piessoja. Hiän ei antan piessoilla paisa, šentäh kun ne tiijettih, jotta Hiän on Hristossa. ³⁵ Aikaseh huomenekšella, konša oli vielä pimie, Iisussa nousi ta mäni uloš. Hiän mäni šemmošeh paikkah, missä ei ollun ketänä, ta moliutu šielä. ³⁶ Simoni ta hänen tovarissat lähettih eččimäh Iisussua. ³⁷ Hyö löyvettih Hänet ta šanottih: «Kaikin ečitäh Šilma.» ³⁸ Iisussa šano heilä: «Läkkä tiältä ta mänkä lähimmäisih kylieh ta linnoih. Miun pitäy šieläki šanella Hyvyä Viestie, šentäh kun šitä varoin Mie olen tullun.» ³⁹ Niin Hiän läksi ta käveli joka puolella Galileijašša. Hiän šaneli Jumalan šanua sinagogoissa ta ajo ihmisistä piessoja. ⁴⁰ Iisussan luo tuli prokasatautini mieš, heitty Hänen eteh polvillah ta rupesi molimah Häneltä apuo. Mieš šano Hänellä: «Šie voit puhistua miut, kun vain tahtonet.» ⁴¹ Iisussalla tuli suali häntä. Hiän ojenti käteh, košetti mieštä ta šano: «Mie tahon. Puhissu.» ⁴² Šillä šanalla prokasatauti läksi mieheštä ta hiän puhistu. ⁴³ Iisussa käški miehen lähtie šielä ta lujašti varotti häntä: ⁴⁴ «Kačo, jotta kellänä et pakaja täštä mitänä. Mäne vain näyttämäh iččieš papilla ta anna omašta puhistumisešta Jumalalla še uhrilahja, min Moissei on käšken antua. Šiitä ihmiset tiijetäh, jotta šie parenit.» ⁴⁵ Vain

mieš kun läksi, niin rupesi joka paikašša pakajamah täštä ta levittämäh tietuo šiitä, mitein hänellä oli käynyn. Šentäh Iisussa enämpi ei voibun kaikkien nähnen männä linnoih. Hiän eleli rahvahattomissa paikoissa, ka joka puolelta tuli ihmisie Hänen luo.

2 Moniehan päivän piäštä Iisussa tuaš mäni Kapernaumih. Ihmiset kuultih, jotta Hiän on koissa. ² Kohta šinne keräyty niin äijän rahvašta, jotta ei ni pihalla oven luona ollun enämpi tilua. Iisussa šaneli heilä Jumalan šanua. ³ Šiitä Hänen luokši tuotih hulvatuo. Nellä mieštä oli kantamašša voimatointa. ⁴ Kun hyö ei voitu rahvašjoukon takie piäššä Iisussan luo, niin noustih katolla ta purettih katto šiitä kohašta, missä Iisussa oli. Reijän luajittuo hyö lašettih alahuakši šija, millä hulvautunut veny. ⁵ Kun Iisussa näki heijän ušon, Hiän šano hulvatulla: «Poikani, šiun riähät on prostitutu». ⁶ No šielä istu vielä muutomie sakonanopaštajie. Hyö ajateltih ičekšeh: ⁷ «Mintäh tuo Mieš tämmöistä pakajau? Pitäykö Hiän Iččieh Jumalana. Eihän še kenkänä muu voi prostie riähkie kuin yksistäh Jumala.» ⁸ Iisussa henkeššäh šamašša jo tiesi heijän mielet ta šano heilä: «Mintäh työ šemmoista piettä šiämeššä? ⁹ Mi on helpompi, šanuoko hulvatulla: ‘Šiun riähät on prostitutu šiula’, vain šanuo: ‘Nouše, ota oma šijaš ta aššu?’ ¹⁰ Kaččokkua, Mie näytän teilä, jotta Ihmisen Pojalla on valta muan piällä prostie riähkie – Hiän kiänty nyt hulvatun puoleh ta šano hänellä – ¹¹ «Mie šanon šiula: Nouše, ota šijaš ta mäne kotih». ¹² Šilloin mieš šamašša nousi, otti šijan ta läksi talošta kaikkien nähnen. Kaikin kummekšittih tätä, kiitettih Jumalua, ta šanottih: «Tämmöistä ijäššäh emmä ole nähny». ¹³ Šiitä Iisussa mäni tuaš järven rantah. Šuuri rahvašjoukko tuli Hänen luokši ta Hiän opašti heitä. ¹⁴ Tullin kyličči matatešša Hiän näki šielä Alfein Leevin istumašša omalla ruatopaikallah. Iisussa šano hänellä: «Lähe Min kera». Leevi nousi ta läksi Iisussan matkah. ¹⁵ Jälešti Iisussa oli verolla Leevin koissa. Šielä oli äijän veronkeryäjie ta muita riähkähisie, kumpaset kulettih Iisussan matašša. Hyö šyötih yheššä Iisussan ta Hänen opašsettavien kera. ¹⁶ Kun farisseit ta sakonanopaštajat nähtih Iisussa šyömäššä hiän kera, niin hyö šanottih Hänen opašsettavilla: «Mintäh Hiän šyöy yheššä veronkeryäjien ta muijen riähkähisien kera?» ¹⁷ Iisussa kuuli šen ta šano: «Eihän tervehet tarvita liäkärie, vain läsiät. En Mie tullun kuččumah oikiemielisie, vain riähkähisie, jotta hyö jätettäis riähäššä elämini ta kiännyttäis Jumalan puoleh.» ¹⁸ Iivanan ta farisseijen opašsettavat pyhitettih. Iisussalta tultih kyšymäh: «Mintähpäš Iivanan ta farisseijen opašsettavat pyhitetäh, a šiun opašsettavat ei pyhitetä?» ¹⁹ Iisussa vaštasi heilä: «Vojahkoš hiävierahat pyhittyä, konša šulhani vielä on hiän kera? Kuni šulhani on hiän kera, niin ei hyö voija pyhittyä. ²⁰ Ka vielä tullah päivät, konša šulhani otetah heiltä pois. Šilloin, niinä päivinä, hyö py-

hitetäh. ²¹ Kenkänä ei ompele vanhah vuattieh paikkua uuvvešta kankahašta. Uuši paikkahan, konša kučistuu, revittäy vanhan vuattien, ta reikä tulou entistä šuuremmakši. ²² Eikä kenkänä pane uutta viinua käymäh vanhoih nahkavarččilöih, šentäh kun nuori viina revittäy ne. Šiitä viina valuu muah ta värčit pilauvutah. Uuši viina pitäy kuatua uuših värččilöih.» ²³ Kerran šuovattana Iisussa käveli vil’lapellon poikki. Hänen opašsettavat ruvettih matatešša katkomah tähkie. ²⁴ Šiitä farisseit šanottih Iisussalla: «Kačo nyt! Mintähpä šiun opašsettavat ruatah šemmoista, mitä šuovattana ei šua ruatua?» ²⁵ A Iisussa vaštasi heilä: «Ettäkö ole konšana luken, mitä Tuavitta ruato, konša hänellä ta hänen miehillä tuli nälkä eikä heilä ollun šyömistä? ²⁶ Hiän mäni jumalankotih – ylipappina oli šilloin Aviafari – ta šöi uhrileipie ta anto niitä vielä omilla miehillä. Kuitenki vain papit šuatih šyvvä niitä.» ²⁷ Iisussa vielä lisäsi: «Šuovatta on ihmistä varoin, eikä ihmini šuovattua varoin. ²⁸ Niin jotta Ihmisen Poika on šuovatanki Isäntä.»

3 Iisussa mäni tuaš sinagogah. Šielä oli mieš, kumpasen käsi oli kuivan. ² Farisseit piettih Iisussa šilmällä, jotta nähtäis, eikö Hiän rupie parentamah šitä mieštä šuovattana. Hyö niätšen tahottih löytyä mitäni, mistä viärittyä Häntä. ³ Iisussa šano miehellä, kumpasen käsi oli kuivan: «Nouše ta aššu eteh». ⁴ Šiitä Hiän kyšy farisseiloilta: «Mitä šuau ruatua šuovattana: hyvyäkö vain pahua? Pitäykö pelaštua ihmishenki, vain tappua ihmini?» Hyö ei virketty mitänä. ⁵ Iisussa kaččo heih vihasešti ta murehti šitä, mitein kovašytämiset hyö ollah. Šiitä Hiän šano miehellä: «Ojenna käteš.» Mieš ojenti käteh, ta še tuli entisekšeh, tervehekši niin kuin toiniki käsi. ⁶ Šilloin farisseit lähettih pois ta ruvettih šamašša iirotilaisien kera aprikoimah, mitein šuatais Iisussa tappua. ⁷ Iisussa läksi opašsettavien kera järven rannalla. Hänen kera matkasi šuuri joukko rahvašta Galileijašta. Ihmisie tuli niise Juutijašta, ⁸ Jerusolimista, Itumeijašta, Jortanojoven takuata ta vielä Tiran ta Sidonin šeutuloilta. Heitä tuli šuurin joukkoloin Hänen luo, kun hyö kuultih, mitä kaikkie Hiän ruatau. ⁹ Iisussa käški opašsettavien pityä veneh Häntä varoin valmehena, jotta Hiän ei jäis ihmisjoukon jalkoih. ¹⁰ Hiän niätšen oli parentan monie, ta niin kaikki ne, kellä oli vaivoja, tunkeuvuttih lähemmäš Häntä, jotta šuatais košettua Häneh. ¹¹ Ta piessat aina, kun vain nähtih Hänet, heityttih muah Hänen eteh ta karjuttih: «Šie olet Jumalan Poika!» ¹² No Iisussa kielti heitä lujašti šanomašta, ken Hiän on. ¹³ Šiitä Iisussa nousi vuaralla ta kučču luokšeh niitä, ketä Hiän tahto. Ta ne mäntih. ¹⁴ Iisussa valičči niistä kakšitoista, jotta hyö oltais Hänen kera ta jotta Hiän työntäis hiät šanelomah Hyvyä Viestie ¹⁵ ta antais heilä vullan parentua läsiäjie ta ajua ihmistä piessoja. ¹⁶ Nämä kakšitoista oltih: Simoni, kumpasella Hiän anto nimen Petri, ¹⁷ Savvatein

Juakko ta hänen velli Iivana, kumpasilla Hiän anto nimen Voanerges – mi merkiččöy: ukkosenjryn pojat –¹⁸ ta vielä Ontrei, Hilippä, Varfolomei, Matvei, Homa, Alfein Juakko, Faddei, Simoni Kananiitti¹⁹ ta Juuta Iskariot, kumpani jälešti petti Iisussan.²⁰ Šiitä Iisussa tuli kotih. Tuaš keräyty niin äijän rahvašta, jotta Hiän ta opaššettavat ei piäšty šyömähki.²¹ Kun Iisussan omahiset kuultih täštä, hyö lähettih käymäh Häntä pois, šentäh kun smietittih, jotta Hiän ei ole järelläh.²² Jerusolimista oli tullun sakonanopaštajie. Hyö šanotih: «Häneššä on velsevuli, iče piäpiessa. Šen voimalla Hiän ajau pois piessoja.»²³ Iisussa kučču hiät luokšeh ta rupesi pakajamah hiän kera peittopakinoilla. Hiän šano: «Mitein še šaatana voipi ajua pois šaatanan?»²⁴ Kun valtakunta jakautunou keškenäh toruajih joukkoloih, niin še valtakunta hajuou.²⁵ Tahi kun pereheššä šyntynöy keškenäisie riitoja, še pereh ei pisy ehienä.²⁶ Šamoin šaatanaki, kun nouššou iččieh vaštah ta riitautunou iččeh kera, hiän ei keššä, še on hänen loppu.²⁷ Eihän kenkänä voi purkautuo voimakkaan miehen taloh ryöštämäh hyvysie, kuni ei šitone enšin šitä mieštä. Šiitä vašta hiän voit ryöštyä talon.²⁸ Šanon teilä toven: kaikki prostitah ihmisillä, hiän kaikki riähät ta pahat pakinat toisista, vaikka hyö ois paistu mitä.²⁹ Vain ken pakajau pahua Pyhäštä Henkeštä, šillä šitä ei ijäššäh prostita. Suutušša še pannah hänellä ilmasenikusekši riähäkši.»³⁰ Näin Iisussa šano šentäh, kun rahvaš pakasi, jotta Häneššä on piesa.³¹ Iisussan muamo ta vellet tultih šinne, miššä Hiän oli. Hyö jätiäh šeisomah talon pihalla ta työnnettih kuččumah Iisussua.³² Iisussan ympärillä istu äijän rahvašta. Hyö šanottih Hänellä: «Šiun muamo, vellet ta čikot ollah tuola pihalla ta kyšytäh Šilma.»³³ Iisussa vaštasi heilä: «Ken on Miun muamo? Ket ollah Miun vellet?»³⁴ Šiitä Hiän kaččo ihmisih, kumpasie istu joka puolella Hänen ympärillä, ta šano: «Täššä ollah Miun muamo ta vellet.³⁵ Jokahini, ken eläy Jumalan tahtuo myöte, on Miun velli ta čikko ta muamo».

4 Iisussa rupesi tuaš opaštamah järven rannalla.

Hänen ympärillä keräyty niin äijän rahvašta, jotta Hänen piti aštuo veneheh. Hiän istu järvellä veneheššä, a rahvašjoukko oli rannalla.² Hiän opašti heilä monenmoisie as'soja peittopakinoilla. Hiän pakasi heilä näin:³ «Kuulkua! Mieš läksi kylvämäh.⁴ Konša hiän kylvi, niin šattu niin, jotta eryähät šiemenet tipahettih tien varteh, ta linnut tultih ta šyötih jyvät.⁵ Toiset šiemenet kirvottih kiviseh muah, missä oli vain vähän multua. Ruttoseh ne nouštih orahalla, šentäh kun šiinä ei ollun pakšuh multua.⁶ Ka konša päiväni nousi, še puahto orahat ta ne kuivettih, kun niillä ei ollun kunnan juurie.⁷ Eryähät šiemenistä kirvottih ohtajaisikkoh. Ohtajaiset kašvettih ta tupehutettih orahat, eikä ne annettu eluo.⁸ Ka oša šiemenistä kirposi hyväh muah. Ne nouštih orahalla, kašvettih ta annettih eluo,

mi kolmekymmentä, mi kuušikymmentä, mi šata jyvä.»⁹ Šiitä Iisussa šano heilä: «Kellä on korvat, millä kuulla, še kuulkah!»¹⁰ Konša Iisussa jäi yksin, niin kakšitoista opaššettavua ta muut Hänen kera olijat ruvettih kyšelömäh Häneltä täštä peittopakinašta.¹¹ Hiän šano heilä: «Teilä on annettu tietyä Jumalan Valtakunnan peitošša pietyt as's'at. A noilla ulkopuolisilla kaikešta paissah vain peittopakinoilla.¹² Šentäh hyö kačotah šilmilläh eikä nähä, kuunnellah korvilläh, vain ei kuulla eikä malteta. Muitein hyö kiännyttäis Jumalan puoleh, ta heijän riähät prostittais heilä.»¹³ Šiitä Iisussa šano heilä: «Ettäkö työ malta tätä peittopakinašta? Miteinpä työ ka niin voitta malttua muita peittopakinoja?»¹⁴ Kylväjä kylväh Jumalan šanan.¹⁵ Tien viereh kylvetty šiemien tarkottau niitä ihmisie, ket kuullah šana, vain šamašša kačo šaatana tulou ta tempuau pois heijän šytämeh kylvetyn šanan.¹⁶ Kylvö kiviseh muah tarkottau niitä ihmisie, ket šanan kuultuo otetah še heti ilomielin vaštah.¹⁷ No kun heissä ei ole juurta, heijän uško keštäy vain rupieman. Konša heitä ruvetah ajelomah tah ahistamah šanan tähen, niin hyö šillä kertua jätetäh še.¹⁸ Toiset tuaš ollah niin kuin ohtajaisikkoh kylvetty šiemien. Hyö kuullah Jumalan šana,¹⁹ ka tämän muailman huolet, pohasvuon muanitukšet ta muut himot piäššäh valtah hiän šytämässä ta tupehutetah šana, ta še ei anna eluo.²⁰ Kylvö hyväh muah tarkottau niitä ihmisie, ket kuullah Jumalan šana ta otetah še vaštah. Nämä ihmiset annetah eluo: ken kolmekymmentä, ken kuušikymmentä, ken šata jyvä.»²¹ Iisussa šano: «Šitä varoinko lamppu tuuvvah pirttih, jotta panna še vakan tah šijan alla? Omalla paikallah še pannah.²² Ei ole mitänä peitettyö, mi ei tulis näkyvih, eikä mitänä peitošša piettyö as's'ua, mi ei tulis päivänvaloh.²³ Kun kellä ollou korvat, millä kuulla, še kuulkah.»²⁴ Šiitä Hiän lisäsi: «Pankua mieleh, mitä kuuletta. Millä miärällä työ miäryättä, šillä šamalla miärällä teiläki miäretäh. No teilä, ket kuuletta, vielä lisän kera annetah.²⁵ Niätšen kellä on, šillä annetah. A kellä ei ole, šiltä otetah pois šeki, mi hänellä on.»²⁶ Iisussa šano: «Jumalan Valtakunta on tämmöni. Mieš kylväh šiemenen muah.²⁷ Hiän makuau yöt ta valvou päivät, ka šiemien noušou orahalla ta kašvau, a hiän ei tiijä mitein.²⁸ Mua ičeštäh kašvattau vil'lan: enšin korren, šiitä tähkän, viimesekši täyven jyvän tähkäh.²⁹ Konša vil'la on kypšyn, mieš šamašša työntäy leikkuajat, šentäh kun leikkuun aika on tullun.»³⁰ Ta vielä Iisussa šano: «Mihpä myö voisima verrata Jumalan Valtakuntua? Mi peittopakina paššuais šitä šelitämäh?»³¹ Še on niin kuin gorčitsanšiemien, kumpani on pienin kaikista kylvöšiemenistä muan piällä.³² No še kašvau, ta šiitä tulou šuurempi kuin kaikki muut kotipellon kašvit. Šen okšat ollah niin šuuret, jotta taivahan linnut vojiah luatie pešät niijen pilvekšeššä.»³³ Monilla tämmösillä peittopakinoilla Iisussa pakasi

rahvahalla Jumalan šanua šen verran, min verran hyö voitih ottua vaštah. ³⁴ Ilmain peittopakinoja Hiän ei paissun heilä mitänä. Ka šiitä, konša ei ollun muita ihmisie, Hiän šelitti opaššettavillah kaiken. ³⁵ Šamana päivänä illan tultuo Iisussa šano opaššettavilla: «Läkkä järven toisella puolella». ³⁶ Opaššettavat toimitettih ihmiset pois ta iče aššuttih veneheh, kumpasešša Iisussa jo istu. Muitaki venehie läksi Hänen kera. ³⁷ Äkkie nousi šuuri myršky. Uallot lyötih veneheh, niin jotta še rupesi jo täyttymäh. ³⁸ No Iisussa vain makasi venehen peräššä, piä pielukšella. Opaššettavat noššatettih Hänet ta šanottih: «Opaštaja, etkö Šie välitä šiitä, jotta myö uppuomma?» ³⁹ Iisussa nousi, kielti tuulta ta káški järvie: «Laivene, ole hil'ua!» Tuuli ašettu ta tuli ihan rašvatyyni. ⁴⁰ Iisussa kyšy opaššettavilta: «Mintäh työ noin varajatta? Kuin še teilä ei ole uškuo?» ⁴¹ Šiitä hyö vašta äijälti vareuvuttih ta kyšeltih toini toiselta: «Kenpä tämä Mieš on? Tuuli ta järviki totellah Häntä?»

5 Hyö tultih järven toisella puolella gadarilaisien alovehella. ² Kun Iisussa nousi veneheštä rannalla, niin Hänellä vaštah tuli kallivokalmoista mieš, kumpasešša oli piessa. ³ Hiän eli kallivokololoissa olijissa kalmoissa, eikä ni riimuloilla kenkänä voinun enämpi šituo häntä. ⁴ Moničči häntä oli pantu jalkauratoih ta käsiriimuloih, vain hiän kačo katko riimut ta rikko rauvat, eikä kellänä ollun väkie vakauttua häntä. ⁵ Yötä päivyä hiän olekšenteli vuaroissa ta kalmakololoissa, karju ta viilekši iččieh kivilöillä. ⁶ Kun hiän nyt loittuota näki Iisussan, niin tuli juokšujalkua, heittäyty muah Hänen eteh ⁷ ta karju lujašti: «Mitä Šie miušta tahot, Iisussa, Ylimmäisen Jumalan Poika? Jumalan nimeššä molin, elä muokkua milma!» ⁸ Iisussa kun niät oli juštih káškömäššä, jotta piessa läksis pois mieheštä. ⁹ Iisussa kyšy: «Mi šiun nimi on?» Hiän vaštasi: «Lekioni on miun nimi, šentäh kun meitä on äijän». ¹⁰ Piessat molittih Iisussua, jotta Hiän ei ajais heitä šiltä šeuvalta. ¹¹ Ei kovuan loittuona vuaran rintieillä oli šuuri šikakarja šyömäššä. ¹² Piessat molittih Iisussua: «Laše miät šikakarjah, anna miän männä noih šikoih». ¹³ Iisussa anto niillä luvan. Šilloin piessat lähettih mieheštä ta mäntih šikoih. Karja läksi juokšulla jyrkkyä termyä alaš järveh. Šikoja oli šiinä kakšituhatta, ta ne kaikki upottih. ¹⁴ Šikojen paimenet juoštih pakoh ta šuatettih tieto täštä linnah ta kylieh. Ihmiset lähettih kaččomah, mitä šielä on šattun. ¹⁵ Hyö tultih Iisussan luo ta nähtih mieš, kumpasešša oli ollun lekioni piessoja. Hiän istu vuattiet piällä ta täyveššä järeššäh. Hyö pöläššyttih. ¹⁶ Ket nähtih kaiken, ne kerrottih heilä, mitä piessojen muokkuamalla tuli, ta minne jouvuttih šijat. ¹⁷ Šiitä hyö kaikin ruvettih molimah Iisussua, jotta Hiän mänis pois heijän alovehelta. ¹⁸ Kun Iisussa aštu veneheh, niin mieš, kumpani piäsi eris piessoista, pyrki Hänellä matkah. ¹⁹ No Iisussa ei ottan häntä, vain šano hänellä: «Mäne kotihis,

omieš luo ta šano heilä kaikki, mitä Hospoti šiula ruato ta mitein Hiän armahti šilma». ²⁰ Mieš läksi ta rupesi Dekapolin šeuvalta šanelomah, mitä Iisussa oli ruatan hänellä. Kaikin kummekšittih šitä. ²¹ Kun Iisussa myöšty venehellä järven toisella puolella, Hänen luo keräyty äijän rahvašta. Konša Hiän oli vielä rannalla, ²² šinne tuli yksi sinagogan vanhimmista, Jairi nimeltäh. Iisussan nähtyö Jairi heittäyty Hänen jalkoih ²³ ta pyritämällä pyritti Häntä: «Miun tytär on kuolomaisillah. Lähe ta pane käteš hänen piällä, niin hiän parenou ta jjäy eloh.» ²⁴ Iisussa läksi miehen kera. Hänellä jäleššä matkasi šuuri rahvašjoukko ta tunkeutu Hänen ympärillä. ²⁵ Šielä oli yksi naini, kumpaista jo kakšitoista vuotta vaivasi verenvuoto. ²⁶ Hiän oli äijän käršin monien liäkärrien käsissä ta pannun niih kaikki omat elot. Mitänä apuo hiän ei kuitenki šuanun, vaiva vain entiseštäh paheni. ²⁷ Hiän oli kuullun Iisussašta ta tuli rahvašjoukošša Iisussan tuakši ta košetti Hänen sviitkah. ²⁸ Naini niätšen ajatteli: «Kun vain šaisin košetua hoti Hänen sviitkah, mie parenisin». ²⁹ Šamašša verenvuoto loppu ta naini kuuli runkoššah, jotta nyt hiän piäsi vaivašta. ³⁰ Iisussa heti kuuli, jotta Häneštä läksi voimua. Hiän kiänty rahvašjoukkoh päin ta kyšy: «Ken košetti Miun vuatteih?» ³¹ Opaššettavat šanottih Hänellä: «Niäthän Šie Iče mimmoni rahvašjoukko tunkiu šiun ympärillä, ta kyšyt: ken Milma košetti?» ³² No Iisussa kaččeli ympärillä, jotta näkis, ken šen ruato. ³³ Naini vapisi pöläššykšeštä, šentäh kun tiesi, mitä hänellä kävi. Hiän tuli Iisussan eteh, heittäyty muah ta šano Hänellä kaiken. ³⁴ Iisussa šano naisella: «Tyttäreni, šiun uško parenti šiut. Mäne rauhašša, šie piäsit vaivaštaš.» ³⁵ Iisussa ei vielä kerinnyn lopettua pakinuah, kun sinagogan vanhimmalla tuotih koista viesti: «Tyttäreš jo kuoli, elä enämpi vaivua Opaštajua». ³⁶ Kun Iisussa kuuli tämän, Hiän šano Jairilla: «Elä varaja, vain ušo». ³⁷ Hiän ei ottan ketänä muuta kerallah kuin Petrin, Juakon ta hänen vellen Iivanan. ³⁸ Hyö tultih sinagogan vanhimman kotih, ta Iisussa näki šielä šuuren hälinehen. Šielä oli ihmisie valittamašša ta iänellätkömäššä. ³⁹ Pirttih mäntyö Hiän šano: «Mitäpä tiälä häliššäh ta itetäh? Lapši ei ole kuollun, hiän makuau». ⁴⁰ Iisussua ruvettih nakramah. A Hiän ajo kaikki ihmiset pihalla, otti kerallah lapšen tuaton ta muamon ta omat matkalaiset ta mäni kamarieh, missä lapši oli. ⁴¹ Hiän otti lašta kiäštä ta šano hänellä: «Talifa kumi!», mi merkiččöy «Tyttö, šanon šiula: nouše!» ⁴² Šielä šanalla tyttö nousi jaloillah ta rupesi kävelömäh. Hiän oli kakšitoistavuotini. Kaikin, ket nähtih tämä, äijälti kummekšittih. ⁴³ Iisussa kielti heitä lujašti šanomašta täštä kellänä ta káški antua työllä šyvyvä.

6 Iisussa läksi šieltä ta tuli kotilinnah. Opaššettavat matattih Hänen kera. ² Kun tuli šuovatta, Hiän rupesi opaštamah sinagogašša. Monet kuulijista ihmeteltih ta kyšyttih: «Mistä Tuo ollou šuanun kaiken

tämän? Mi ollou tuo Hänellä annettu viisahuš? Ta mitä ollah nuo šuuret ruavot, kumpasie Hiän ruatau käsillä? ³ Eikö Hiän ole še kirvešmieš, Muarien poika, Juakon, Josijan, Juutan ta Simonin velli? Tiälä Hänen čikotki eletäh miän joukošša.» Ta niin hyö kieltävyvtti Häneštä. ⁴ Iisussa šano heilä: «Missänä muuvalla Jumalan viessintuojua ei niin pahekšita kuin omašša kotilinnašša, heimolaisien luona ta omašša koissa». ⁵ Ta Hiän ei voinun ruatua šielä yhtänä šuurta ruatuo, vain muutomie voimattomie Hiän parenti panomalla kiät heijän piällä. ⁶ Iisussa kummekši šitä, jotta ihmiset ei ušottu Häneh. Šiitä Hiän kulki kyläštä toiseh ta opašti. ⁷ Iisussa kučču luokšeh kakšitoista opašsettavuah. Hiän toimitti heitä matkah kakšin miehin ta anto heilä vallan ajua ihmisistä piessoja. ⁸ Hiän kielti heitä ottamašta matkah muuta kuin matkakepin: hyö ei šuatu ottua leipyä, ei sumččua eikä rahua vyöh. ⁹ Jalačit hyö šuatih panna jalkah, no ei šuatu panna piällä kahta paitua. ¹⁰ Iisussa šano heilä: «Mih taloh mänettä yökši, šiinä eläkkä šini, kuni ei tule aika lähtie pois. ¹¹ Missä paikašša teitä ei otettane vaštah eikä kuunneltane, lähtekkyä šielä ta puistakkua pölyt jaloista. Še on tovissukšena šen paikan eläjie vaštah. Toven šanon teilä: suutupäivänä Sodomian ta Gomorran eläjillä on helpompi kuin šen linnan eläjillä.» ¹² Šiitä opašsettavat lähettih ta šaneltuh, jotta kaikkien pitäis jättyä riähäššä elämini ta kiäntyö Jumalan puoleh. ¹³ Hyö ajettih pois monta piessua ihmisistä ta voijettih pyhävoilla monie läsijie ta niin parennettih hiät. ¹⁴ Čuari Iiroti niise kuuli Iisussašta, Hänen nimi niätšen tunnettih jo joka puolella. Iiroti šano: «Iivana Kaštaja on nouššun kuollehista, šentäh Hänellä ollah nämä voimat». ¹⁵ Eryähät šanottih: «Hiän on Il'la», a toiset: «Hiän on Jumalan viessintuoja, yhenmoini kuin ammuset viessintuojat». ¹⁶ Kun Iiroti kuuli šen, hiän šano: «Iivana, še mieš, keltä mie käsin leikata piän, on nouššun kuollehista». ¹⁷ Iiroti niät oli kašken ottua Iivanan kiini, panna hänet rautoih ta viijä tyrmäh. Tämän Iiroti oli ruatan Hilippä-velleh naisen Irodiadan vuokši, kumpasen oli nainun. ¹⁸ No a še Iivana oli šanon Iirotila: «Šiun ei šua elyä velleš naisen kera». ¹⁹ Šentäh Irodiada ei voinun šietyä Iivanua ta ois tah-ton tappua hänet, ka eipä voinun. ²⁰ Iiroti niät varasi Iivanua, šentäh kun tiesi hänet oikiemielisekši ta pyhäkši miehekši. Iiroti šuojeli Iivanua ta mielelläh kuunteli häntä, vaikka hänen pakinat moničči vaivattih Iirotie. ²¹ Irodiada piäsi ruatamah, mitä tahto, kun Iiroti omana šyntymäpäivänä luati pruasniekan omilla korkiearvosilla virkamiehillä ta šotapiäliköillä ta Galileijan mahtimiehillä. ²² Irodiadan tytär tuli pruasniekkah ta alko tanššie. Še miellytti Iirotie ta hänen vierahie. Čuari šano työllä: «Kyšy miulta mitä vain tahot, niin mie annan šen šiula». ²³ Hiän pošiuu ta lupasi työllä: «Mitä šiunki kyšynet miulta, šen mie šiula annan, vaikka

puoli valtakuntua». ²⁴ Tyttö läksi šielä ta kyšy muamoltah: «Mitä miun ois kyšy?» Muamo šano: «Kyšy Iivana Kaštajan piätä». ²⁵ Tyttö kiirehešti mäni jälelläh čuarin luo ta šano: «Mie tahon, jotta šie nyt ta šillä kertua toisit miula luuvalla Iivana Kaštajan piän». ²⁶ Čuari apeutu šiitä, ka kun hiän oli vierahien kuullen pošiuu, hiän ei voinun kieltäytyö omašta šanašta. ²⁷ Ta niin čuari šamašša toimitti saltatan ta kaški tuuva Iivanan piän. ²⁸ Saltatta mäni tyrmäh ta leikkasi Iivanalta piän. Šiitä hiän toi šen luuvalla työllä, a tyttö anto šen muamollah. ²⁹ Kun Iivanan opašsettavat kuultih tämä, hyö tultih ta otettih hänen ruumis ta hauvattih še. ³⁰ Apostolit kerävyvtti Iisussan luo ta šanottih Hänellä kaikki, mitä hyö oli ruattu ta mitä opašsettu. ³¹ Iisussa šano heilä: «Läkkä nyt rahvahatomah paikkah, šielä työ šuatta levähellä vähäsen». Ihmisie niät tuli ta mäni, jotta opašsettavilla ei ollun aikua ni šyvvä. ³² Šiitä hyö lähettih rahvahattomah paikkah venehellä, jotta olla omistah. ³³ No rahvaš näki heijän lähön, ta monet tunnettih hiät. Ihmisie juoksi maičči kaikista linnoista. Hyö kerittih perillä ennein heitä ta kerävyvtti yhteh Häntä vuottamah. ³⁴ Konša Iisussa piäsi rantoih ta nousi veneheštä, Hiän näki kaikki nämä ihmiset. Hänellä tuli heitä suali, šentäh kun hyö oltih niin kuin lampahat paimenta vailla. Hiän rupesi opaštamah heitä ta pakasi heilä pitälti. ³⁵ Kun päivä jo kallistu iltah, opašsettavat tultih Iisussan luo ta šanottih: «Tämä paikka on tyhjä ta on jo myöhäni aika. ³⁶ Toimita ihmiset pois, jotta hyö mäntäis lähisih taloloih ta kylih oštamah ičelläh leipyä. Heilähän ei ole mitänä šyötävyä.» ³⁷ Iisussa vaštasi opašsettavilla: «Antakkua työ heilä ruokua». Hyö šanottih Hänellä: «Meinuatko, jotta miän pitäy lähtie oštamah kahellašuaalla dinarilla leipyä ta antua ne heilä šyötäväkši?» ³⁸ Iisussa kyšy heiltä: «Kuin monta leipyä teilä on? Käykyä kaččomašša.» Hyö käytyh kaččomašša ta šanottih: «Viisi leipyä ta kakši kalua». ³⁹ Iisussa kaški opašsettavien isuttua kaikki ihmiset joukkoloih vihannalla nurmikolla. ⁴⁰ Rahvaš istuuvutti joukkoloih, šavoin ta viisinkymmenin henkin. ⁴¹ Šiitä Iisussa otti ne viisi leipyä ta kakši kalua, kaččo ylähyäkši taivahah ta šano niistä passipot Jumalalla. Hiän katkuali leivät ta anto palat opašsettavilla, ta hyö juattih ne rahvahalla. Šamoin Hiän jako kaikilla ne kakši kalua. ⁴² Kaikin šyötih kyllitellein. ⁴³ Šyömättä jänehie leivänpalasie kerättih kakšitoista täyttä vakallista ta kaluaki jäi. ⁴⁴ A šyöjie oli viisituhatta mieštä. ⁴⁵ Ruttoh šen jälkeh Iisussa kaški opašsettavien aštuo veneheh ta lähtie iellä Häntä järven poikki Vifsaidah, kuni Hiän toimittau rahvašjoukon pois. ⁴⁶ Hiän prostiutu rahvahan kera ta läksi vuvaralla moliutumah. ⁴⁷ Konša tuli iltah, niin veneh oli keškijärvellä, a Iisussa oli yksin mualla. ⁴⁸ Hiän näki, jotta opašsettavilla oli jykä šoutua vaštatuuleh. Yön nellänen vahin paikoilla Hiän tuli vettä myöte aštumalla heitä kohen ta meinas

männä heistä kyličči. ⁴⁹ Kun opaššettavat nähtih Hänet vettä myöte aštumašša, hyö smietittih šitä kuutessiu-tujakši ta karjeuvuttih. ⁵⁰ Kaikin hyö nähtih Hänet ta pöläššyttih. No šamašša Iisussa rupesi heitä pakaut-tamah ta šano heilä: «Olkua rauhašša. Mie še täššä olen. Elkyä varakkua.» ⁵¹ Šiitä Hiän aštu heijän luo veneheh ta tuuli vakautu. Opaššettavat oltih oikeista oikein kummissah. ⁵² Šeki, jotta leivät oli lisävytty, ei avannun heijän šilmie, šentäh kun heijän šytämet oltih šokiet. ⁵³ Järven poikki piäštyö hyö tultih rantoih Gen-nisaretissa. ⁵⁴ Kun vain hyö nouštih veneheštä, ihmiset tunneltih Iisussa. ⁵⁵ Hyö juoštih ympäri koko šeuvun ta šuatettih šana Iisussan tulošta. Läsijie alettih kantua šijoilla šinne, missä kuultih Hänen olovan. ⁵⁶ Kunne vain Hiän mäni, kyläh, linnah tahi taloh, šinne kannet-tih läsijie aukeilla paikoilla ta molittih, jotta ne šuatais košettua hoti Hänen sviitkan helmua. Ta kaikin, ket košetettih Häntä, paretih.

7 Muutomie sakonanopaštajie tuli Jerusolimista, ta yheššä farisseijen kera hyö mäntih Iisussan luo. ² Hyö nähtih, jotta eryähät Hänen opaššettavista šyötih leipyä pakanoilla käsillä, še tarkottau, jotta ei pešty käsieh. Ta hyö moittittih heitä. ³ Niätšen farisseit, šamoin kuin muutki jevreit, eletäh tuattojen perintö-tapojen mukah: hyö ei ruveta šyömäh, kuni ei peššä käsieh, juštih niin kuin käšköy heijän viero. ⁴ Pasarilta tultuo hyö ei ruveta šyömäh, kuni ei pešeyvytä. Äijän muutaki hyö on vielä otettu tavakšeh luatie, niin kuin stauččojen, šaviašteijen, vaškিপatojen ta skammien pešömiset. ⁵ Šiitä farisseit ta sakonanopaštajat kyšyttih Iisussalta: «Mintäh Šiun opaššettavat ei eletä tuattojen perintötäpoja myöte, vain ruvetah kačo šyömäh pešömittömin käsin?» ⁶ Šiih Iisussa vaštasi heilä: «Työ pyhiksi luatiutujat! Oikein Jumalan viessintuoja Isaija einušti teistä, kun hiän kirjutti nämä Jumalan šanat: – Tämä rahvaš kunnivoittau Milma vain šanoillah, ka šen šytän on loittuona Miušta. ⁷ Tyhjäh hyö Miula kumar-rellah, kun opaššetah omie opaššukšie, ihmisien kekšimie käškyjä. ⁸ Työ oletta hylännyn Jumalan käšyn ta ruvennun elämäh ihmisien perintötapojen mukah: työ pešettä kannuja ta kuppija ta ruatta äijän muuta šemmoista.» ⁹ Ta vielä Iisussa šano: «Hyvinpä työ šu-atatta rikkuo Jumalan käšyn, jotta voisija elyä omien perintötapojen mukah! ¹⁰ Onhan Moissei šanon: ‘Kun-nivoita tuattuoš ta muamuoš’ ta ‘Ken kironnou tuat-tuoh tahi muamuoh, še šuakah kuritukšekši kuolo-man’. ¹¹ A työ opaššatta, jotta ihmini voit šanuo omalla tuatollah tahi muamollah: ‘En voi antua šiula mitänä, šentäh kun še, mitä voisit miušta šuaha, on «korvan» – še merkiččöy: uhrilahja Jumalalla’. ¹² Näin työ annatta hänellä vallon olla ruatamatta mitänä tuaton tahi mua-mon hyväkši. ¹³ Kun työ tällä keinoin opaššatta tiän omie perintötäpoja, työ šuatta Jumalan šanan tyhjäkši. Ta äijän muutaki työ ruatta, šamanmoista.» ¹⁴ Iisussa

kučču tuaš rahvašjoukon luokšeh ta šano: «Kuun-nelkua Milma kaikin ta malttakkua. ¹⁵ Ei ihmistä voi šuaha pakanakši mikänä, mi tulou häneh ulkuota päin. Še ihmisen šuau pakanakši, mi lähtöy hänen šiämeštä. ¹⁶ Kellä on korvat, millä kuulla, še kuulkah.» ¹⁷ Konša Iisussa läksi rahvahan luota ta mäni pirttih, opaššetta-vat kyšyttih Häneltä, mitä Hiän tarkotti näillä šanoilla. ¹⁸ Iisussa šano heilä: «Noin tolkuttomieko työki oletta? Ettäkö malta, jottei mikänä, mi ulkuota päin tulou ih-miseh, voi häntä pakanoittua? ¹⁹ Eihän še mäne hänen šytämeh, vain mänöy vačchah ta šieltä še uloštuu.» Näil-lä šanoilla Iisussa näytti, jotta kaikki ruuvvat ollah puh-tahie. ²⁰ Ta Hiän jatko: «Še, mi ihmisen šiämeštä lähtöy, še šuau hänet pakanakši. ²¹ Šentäh kun juuri ihmisen šiämeštä, hänen šytämeštä, lähetäh pahat ajatukšet, parikuntapettämini ta muu huoruinta, tapannat, ²² varaššannat, ahnehuš, pahuš, valehtelomini, vällälli-ni elämä, kajehuš, Jumalan nakramini, ylpevyš ta mielettömyš. ²³ Kaikki tämä paha lähtöy ihmisen šiämeštä ta šuau hänet pakanakši.» ²⁴ Iisussa läksi šieltä Tiiran ta Sidonin šeutuloilla. Šielä Hiän mäni eryähäh taloh eikä tahton, jotta kenkänä šais šiitä ti-etyä, no kumminki Hiän ei voinun pisyö peitošša. ²⁵ Yk-si naini, kumpasen tyttäreššä oli piessa, šai kuulla Iis-ussašta. Naini šamašša tuli Hänen luo ta heittäyty Hä-nen jalkoih. ²⁶ A še naini ei ollun jevrei, kun oli finikiläi-ni Siirijašta. Hiän rupesi molimah Iisussua, jotta Iisussa ajais piessan hänen tyttäreštä. ²⁷ Iisussa šano hänellä: «Anna lapšien enšin šyvvä kyllälti. Ei ole oikein ottua lapšilta leipä ta luuvva še koiranpentuloilla.» ²⁸ Naini vaštasi Hänellä: «Hospoti, ka šuahah ne koiratki stolan alla šyvvä murusie, kut tiputah lapšilta.» ²⁹ Šiih Iisussa šano: «Kun noin šanoit, mäne. Piessa on lähten šiun tyttäreštä.» ³⁰ Kotih tultuo naini näki lapšen venymäššä makuušijalla. Piessa oli lähten häneštä. ³¹ Šiitä Iisussa läksi tuaš Tiiran ta Sidonin šeutuloilta. Hiän matkasi Dekapolin alovehen kautti ta tuli Galileijanjärven ran-nalla. ³² Šielä Hänen luo kuletettih kuurnis, kumpani oli melkein mykkä, ta molittih Häntä panomah käteh miehen piällä. ³³ Iisussa vei miehen erikseh rah-vašjoukošta, pisti šormet hänellä korvih, šylkäsi ta košetti hänen kieltä. ³⁴ Šiitä Hiän kačhti ylähäkši taivahah, henkähti šyväšti ta šano miehellä: «Effata», še merkiččöy «avauvu». ³⁵ Šamašša miehen korvat avauvuttih, ta hänen kieli piäsi liikkumah, niin jotta hiän rupesi pakajamah šelväšti. ³⁶ Iisussa kielti ihmisie šanomašta täštä kellänä. Ka mitä enämmän Hiän kielti heitä, šitä enämmän hyö paistih. ³⁷ Rahvaš äijälti kum-mekšittih ta šanottih: «Hyvin Hiän on kaikki ruatan. Ku-urnehet Hiän šai kuulomah ta mykät pakajamah.»

8 Noina päivinä keräyty hyvin äijän rahvašta Iius-san luo. Kun heilä ei ollun mitänä šyötävyä, Iius-sa kučču opaššettavat luokšeh ta šano: ² «Miula on su-ali näitä ihmisie. Hyö on oltu Miun luona jo kolme

päivä eikä heilä ole mitänä šyötävyä. ³ Mie kun työn-tänen hiät kotih nälkähisinä, hyö vaivutah matalla. Monet heistä on tultu loittuota.» ⁴ Opaššettavat šanot-tih Hänellä: «Mistäpä tiälä tyhjässä muašša vois ken löytyä leipyä, jotta ruokkie näitä kaikkie?» ⁵ «Montako leipyä teilä on?» kyšy Iisussa. Hyö vaššattih: «Šeiččemen». ⁶ Iisussa käški rahvahan istuutuo muah. Šiitä Hiän otti ne šeiččemen leipyä, passipoitti Jumalua, katko leivät ta anto palat opaššettavilla. Opaššettavat juattih ne rahvahalla. ⁷ Heilä oli vielä monieš kalanmoti. Iisussa passipoitti kaloista ta käški jakua neki. ⁸ Ih-miset šyötih kyllikšeh, ta šyömättä jänehie paloja kerättih šeiččemen vakallista. ⁹ Rahvašta oli nelisen-tuhatta. Iisussa toimitti hiät luotah ¹⁰ ta kohta šen jälkeh aštu opaššettavien kera veneheh ta läksi Dal-manutan alovehella. ¹¹ Eryähät farisseit tultih ta ruvet-tih kiistelömäh Iisussan kera. Kiušatakšeh Häntä hyö vuajittih, jotta Hiän näyttäis heilä merkin taivahašta. ¹² Iisussa henkähti šyväh ta šano: «Mintäh tämä ihmispolvi vuatiu merkkie? Šanon teilä toven: tällä polvella ei merkkie anneta.» ¹³ Ta Iisussa jätti hiät, aštu veneheh ta läksi järven toisella puolella. ¹⁴ Opaššettavat unohettih ottua matkah leipyä. Heilä oli veneheššä vain yksi leipä. ¹⁵ Iisussa rupesi varottamah heitä: «Kaččokkua, jotta varotta farisseijen ta Iirotin hapatušta». ¹⁶ No opaššettavat vain paistih keškenäh šiitä, jotta heilä ei ole leipyä. ¹⁷ Iisussa huomasi šen ta šano heilä: «Mintäh työ pakajatta šiitä, jotta teilä ei ole leipyä? Ettäkö työ vieläjänä malta, ettäkö hokšua? Onko tiän šytämet niin šokiet? ¹⁸ Onhan teilä šilmät, ettäkö niä? Onhan teilä korvat, ettäkö kuule? Ta ettäkö muissa, mitein kävi? ¹⁹ Konša Mie javoin viisi leipyä viijellätuhannella henkellä, montako täyttä vakallista palasie työ keräsijä?» Hyö vaššattih: «Kakšitoista». ²⁰ «A konša javoin šeiččemen leipyä nellällätuhannella, montako täyttä vakallista palasie työ šilloin keräsijä?» Hyö šanottih: «Šeiččemen». ²¹ Iisussa šano heilä: «Ettäkö työ vieläjänä malta?» ²² Hyö tultih Vifsaidah. Šielä Iisussan luo tuotih šokie mieš ta pyritettih košettamah šitä. ²³ Iisussa otti šokien kiäštä ta vei hänet kylän ulkopuolella. Šiitä Hiän šylkäsi miehen šilmih, pani käteh hänen piällä ta kyšy: «Niätkö mitä?» ²⁴ Mieš kaččo ta šano: «Mie niän ihmisie. Ne ollah niin kuin kävelijät puut.» ²⁵ Iisussa pani uuvveštah käteh miehen šilmillä ta käški hänen kačču. Mieš pareni kokonah ta näki kaikki tarkkah. ²⁶ Iisussa toimitti miehen kotih ta varotti: «Elä vain mäne kyläh, jotta et šielä šanois täštä kellänä». ²⁷ Iisussa ta Hänen opaššettavat lähettih kylih, kumpaset oltih Hilipän Kesarijan ympärillä. Matalla Iisussa kyšy opaššettavilta: «Ken Mie ihmisien mieleštä olen?» ²⁸ Hyö vaššattih: «Yksien mieleštä Šie olet Iivana Kaštaja, toisien mieleštä Il'la, eryähien mieleštä kennih Jumalan viessintuojista». ²⁹ Šiitä Iisussa kyšy: «A työ? Ken Mie tiän mieleštä olen?» Petri vaš-

tasi: «Šie olet Hristossa». ³⁰ Iisussa varottamalla varotti heitä šanomašta Häneštä kellänä. ³¹ Šiitä Iisussa rupesi pakajamah opaššettavilla, jotta Ihmisen Poika joutuu äijän käršimäh. Rahvahan vanhimmat, ylipapit ta sakanopäštajat kiännytäh Häntä vaštah. Hänet tapetah, ta kolmantena päivänä Hiän noušou kuollehista. ³² Hiän pakasi täštä peittelömättä. Šilloin Petri alko moittie Häntä kahen kešen. ³³ Iisussa kiänty, kaččo opaššettavien ta komenti Petrie: «Mäne šiitä, šaatana. Šiun mielet ei olla Jumalašta, vain ollah ihmiseštä.» ³⁴ Šiitä Iisussa kučču luokšeh rahvašjoukon ta omat opaššettavat ta šano heilä: «Kun ken tahtonou kulkie Miun kera, niin hiän unohtakkah iččeh, ottakkah oman rissin ta aštukkah Miun kera. ³⁵ Ken tahtou pelaštua oman elämän, še mänettäy šen. Ka ken Miun tähen ta Hyvän Viessin tähen mänettäy oman elämän, še pelaštou šen. ³⁶ Mitäpä hyötyö šiitä on ihmisellä, kun hiän šuanou omakši koko muailman, a mänettänöy oman elämän? ³⁷ Mitä ihmini vois antua, jotta šais elämän jälleläh? ³⁸ Kun ken hävennöy Milma ta Miun šanoja tämän jumalattoman ta riähkähisen ihmispolven kešeššä, niin šitä Ihmisen Poikaki häpiey, konša Hiän tulou Tuattoh jumalallisešša valošša pyhien anhelien kera.»

9 Iisussa vielä lisäsi: «Šanon teilä toven: täššä šeisojien joukošša on eryähie, ket ei kuolla kuni ei nähä, jotta Jumalan Valtakunta on tullun täyveššä voimaššah». ² Kuuven päivän piäštä Iisussa otti matkah Petrin, Juakon ta Iivanan ta vei hiät korkiella vuaralla erikseh toisista. Šielä Hiän muuttu heijän šilmissä toisenmoisekši. ³ Hänen vuattiet tultih valkiekši kuin lumi, niin valkiekši, jotta yksikänä vuattienvalkuaja muan piällä ei vois šemmosekši valottua. ⁴ Šiitä heilä näyttäyty Il'la ta hänen kera Moissei, ta hyö paistih Iisussan kera. ⁵ Šilloin Petri šano Iisussalla: «Opaštaja, hyvä on miän tiälä olla. Myö luajimma täh kolme šuojua: yhen Šiula, yhen Moisseilla ta yhen Il'alla.» ⁶ Petri niät ei tietän, mitä šanuo, šentäh kun hyö äijälti pöläššyttih. ⁷ Šamašša tuli pilvi ta katto hiät. Pilveštä kuulu iäni: «Tämä on Miun armaš Poikani. Häntä kuunnelkua!» ⁸ Yhtäkkie, kun hyö kačahettih ympärillä, niin ei nähty šielä enämpi ketänä muita kuin Iisussan. ⁹ Konša hyö šolahettih vuaranrinnettä alaš, Iisussa kielti heitä: «Elkyä paiskua kellänä täštä, mitä näkijä, kuni Ihmisen Poika ei nouše kuollehista.» ¹⁰ Hyö piettih Iisussan šanat mieleššäh ta keškenäh paistih, jotta mitähän še merkiččöy tuo «kuollehista noušomini». ¹¹ Šiitä hyö kyšyttih Iisussalta: «Eiköš sakanopäštajat šanota, jotta Il'lan pitäy tulla enšin?» ¹² Iisussa vaštasi heilä: «Il'la tosiehi tulou enšin ta luatiu kaikki entisen moisekši. A mintähpäš on kirjutettu, jotta Ihmisen Poika joutuu äijän käršimäh ta ihmiset pahekšitah Häntä? ¹³ Ka šen šanon teilä: Il'la jo on tullun! Ihmiset vain ruattih hänellä, mitä heilä himotti, ihan niin kuin Pyhissä

Kirjutuksissa on Häneštä šanottu.»¹⁴ Muijen opašsettavien luo tultuo Iisussa näki šuuren rahvašjoukon heijän ympärillä ta sakonanopaštajie, kumpaset kiissettih opašsettavien kera.¹⁵ Heti kun ihmiset nähtih Hänet, hyö hämmäššyttih, juoštih Hänellä vaštah ta tervehitih Häntä.¹⁶ Iisussa kyšy heiltä: «Mitä tiälä kiissetäh?»¹⁷ Yksi mieš rahvašjoukošta vaštasi Hänellä: «Opaštaja, mie toin poikani Šiun luo. Häneššä on piessa, še šuau hänet mykäksi.¹⁸ Konša missäki še rupieu piekšämäh poikua. Še pačkuau hänet muah, ta hänen šuušta rupieu valumah vuahtie. Hiän purou hampahat yhteh ta stönkistyy. Mie molin Šiun opašsettavie, jotta hyö ajettais piessa pois, vain hyö ei voitu.»¹⁹ Šilloin Iisussa šano heilä: «Oi tätä uškomatointa ihmispolvie! Pitältikö Miun pitäy olla tiän joukošša? Pitältikö Mie jouvun teitä keštämäh? Tuokua poika Miun luo.»²⁰ Hyö tuotih poika Iisussan luo. Kun piessa näki Iisussan, še šamašša veti pojan koukkuh. Poika kuation muah, alko piekšäytyö ta hänen šuušta läksi vuahtie.²¹ Iisussa kyšy pojan tuatolta: «Pitältikö tämä on ollun pojašša?» Tuatto šano: «Pieneštä šuate.²² Moničči piessa kuatau pojan, konša tuleh ta konša veteh, jotta šais hänet henkiltä. Kun Šie voinet mitä ruatua, niin suali meitä ta auta meitä.»²³ Iisussa vaštasi hänellä: «Mintäh šanot: 'Kun Šie voinet?' Ken uškou, še voit kaiken.»²⁴ Pojan tuatto šamašša karjahti itkien: «Mie ušon, Hospoti! Auta milma, lujita miun uškou!»²⁵ Kun Iisussa näki, jotta šiih keräytyy lisyä rahvašta, Hiän šano piessalla: «Mykkä ta kuurnis henki, Mie käšen šilma: lähe pois pojašta eläkä konšana myöššy häneh!»²⁶ Šiitä še piessa karjahti, puissalti poikua lujašti ta läksi häneštä. Poika näytti kuollehelta, ta šentäh monet šanottihki, jotta hiän kuoli.²⁷ No Iisussa otti häntä kiäštä ta autto noušša pistyh, ta poika nousi.²⁸ Šiitä, konša Iisussa mäni pirttih, ta Hänen kera oltih vain opašsettavat, hyö kyšyttih Häneltä: «Mintäh myö emmä voinun ajua piessua pojašta?»²⁹ Iisussa vaštasi heilä: «Tämän sortin piessa ei lähe muulla kuin vain moliutumalla ta pyhittämällä.»³⁰ Hyö lähettih šieltä ta matattih Galileijan poikki. Iisussa ei tahton, jotta kenkänä tietäis šiitä,³¹ šentäh kun Hiän opašti omie opašsettavieh. Hiän pakasi heilä näin: «Ihmisen Poika annetah rahvahan käsih, ta hyö tapetah Hänet. Ta kolmantena päivänä Hiän noušou kuollehista.»³² Opašsettavat ei maltettu näitä šanoja, vain ei ruohittu kyšyö Häneltä.³³ Iisussa tuli Kapernaumin linnah. Kotih piäštyö Hiän kyšy opašsettavilta: «Mistä työ matatešša pakasija?»³⁴ Hyö ei virketty mitänä, šentäh kun hyö matateššah kiissettih šiitä, ken heistä on šuurin.³⁵ Iisussa istuutu, kučču lähemmäksi kakšitoista opašsettavuah ta šano heilä: «Kun ken tahtonou olla enšimmäisenä, šen pitäy olla kaikkein viimesimpänä ta kaikkien paššujana.»³⁶ Šiitä Iisussa pani opašsettavien kešellä lapšen, šepäsi šitä ta šano:³⁷ «Ken Miun nimeššä ottau luokšeh yhenki tämmösen

lapšen, še ottau luokšeh Miut. Ta ken ottau luokšeh Miut, niin še ei ota luokšeh Milma, vain ottau Miun Työntäjän.»³⁸ Iivana šano Iisussalla: «Opaštaja, myö näkimä miehen, kumpani Šiun nimellä ajau pois ihmistä piessoja, vaikka hiän ei ole miän joukošta. Myö kieltimä häntä, šentäh kun hiän ei matkua miän kera.»³⁹ No Iisussa vaštasi: «Elkyä kieltäkyä häntä. Eihän še, ken ruatau šuuren ruavon Miun nimellä, voi šamašša šen jälkeh paissa Miušta pahua.⁴⁰ Ken ei ole teitä vaštah, še on tiän puolella.⁴¹ Šanon teilä toven: ken antanou teilä staučallisen vettä juotavaksi šentäh, kun työ oletta Hristossan omie, hiän ei jää ilmain palkkua.»⁴² Iisussa jatko: «Kun ken muanitellou pahah yhenki näistä pienistä, ken uškou Miuuh, niin šillä ois parempi, kun hänet melličänkivi kaklašša lykättäis mereh.⁴³ Kun kateš muanittanou šilma riähkäh, leikkua še pois. Parempi šiun on yksikätsenä piäššä ilmasenikuseh elämäh kuin kakšikätsenä joutuo uatuh, šammumatomah tuleh,⁴⁴ missä mato ei kuole ta tuli ei šammu.⁴⁵ Tahi kun jalkaš muanittanou šilma riähkäh, leikkua še pois. Parempi šiun on yksijalkasena piäššä ilmasenikuseh elämäh kuin kakšijalkasena joutuo uatuh, šammumattomah tuleh,⁴⁶ missä mato ei kuole ta tuli ei šammu.⁴⁷ Ta kun šiun šilmäš muanittanou šilma riähkäh, niin kiso še pois. Parempi šiun on yksišilmäsenä piäššä Jumalan Valtakuntah kuin kakšišilmäsenä joutuo uatun tuleh,⁴⁸ missä mato ei kuole ta tuli ei šammu.⁴⁹ Jokahini šuolatah tulella ta joka uhri šuolatah šuolalla.⁵⁰ Šuolua tarvita. Vain kun še mänettänöy šuolan mavun, milläpä šuat šen jällelläh šuolaseksi? Olkah teissä ičeššänä šuolua ta eläkyä keškenäh šovušša.»

10 Iisussa läksi šieltä ta mäni Juutijah, Jortanojoven tuakši. Hänen luo keräyty tuaš äijän rahvašta, ta niin kuin Hänellä oli tapana, Hiän opašti heitä.² Iisussan luo tuli farisseita, ta kiušatakšeh Häntä hyö kyšyttih: «Šuauko mieš erota naiseštah?»³ Hiän vaštasi: «Mitä Moissei on šanon šiih nähen?»⁴ Hyö šanottih: «Moissei anto meilä luvan kirjuttua erokirjan ta jättyä naisen.»⁵ Iisussa šano heilä: «Tämän käšyn hiän kirjutti teilä šentäh, kun työ oletta niin kovašytämiset.⁶ Kumminki muailman alušša Jumala luati ihmisen miehekši ta naisekši.⁷ Šentäh mieš jättäy tuaton ta muamon⁸ ta yhtyy omah naiseh, ta niin näistä kahešta tulou yksi liha. Hyö ei olla enämpi kakši, hyö ollah yksi.⁹ Ta min Jumala yhisti, šitä ihmini elkäh erottakkah.»¹⁰ Šiitä, konša hyö oltih šeinien šiämeššä, opašsettavat uuvveštah kyšyttih Häneltä šitä šamua aš's'ua.¹¹ Iisussa šelitti heilä: «Ken eruou omašta naiseštah ta akottuu toisen kera, še makuau vierahan naisen kera.¹² Ta kun naini eronnou ukoštah ta männöy uuvveštah miehellä, hiänki makuau vierahan miehen kera.»¹³ Iisussan luo tuotih lapšie, jotta Hiän koškis heih. Opašsettavat moittittih tuoje.¹⁴ Kun Iisussa huomasi

šen, Hiän šiänty ta šano heilä: «Antakkua lapšien tulla Miun luo. Elkyä pietelkyä heitä, šentäh kun heijän moisilla kuuluu Jumalan Valtakunta. ¹⁵ Šanon teilä toven: ken ei ota Jumalan Valtakuntua omah šytämeh niin kuin lapši, še ei piäše šinne.» ¹⁶ Iisussa šepäsi lapšie, pani käteh heijän piällä ta plahoslovi hiät. ¹⁷ Iisussa oli lähöššä matkah, kun eryäš mieš tuli juokšujalkua, heittäyty polvillah Hänen eteh ta kyšy: «Hyvä Opaštaja, mitä miun pitäis ruatua, jotta šaisin ilmasenikusen elämän?» ¹⁸ Šiih Iisussa vaštasi hänellä: «Mintäh šie šanot Milma hyväkši? Kenkänä muu ei ole hyvä kuin yksistäh Jumala. ¹⁹ Šie tiijät käšyt: elä tapa; elä makua vierahan naisen kera; elä varašša; tovis-tuas'sua elä valehtele; elä anašša toisen omua; kunnivoita tuattuoš ta muamuoš.» ²⁰ Mieš šano: «Kaikkien näijen käškyjen mukah mie olen elän nuorešta šuate.» ²¹ Iisussa kačhti häneh, mieš miellytti Häntä. Šiitä Hiän šano miehellä: «Yhtä as'sua šie et ole ruatan. Mäne ta myö kaikki, mitä šiula on, ta jua rahat köyhillä, niin šilma vuottau uarreh taivahissa. Šen jälkeh tule, ota oma ristis ta aššu Miun kera.» ²² Näistä šanoista mieš apeutu ta läksi pois pahalla mielin, šentäh kun hänellä oli äijän hyvysie. ²³ Iisussa kačhti ympärillä ta šano opašsettavillah: «Vaikie še on pohattojen piäššä Jumalan Valtakuntah.» ²⁴ Opašsettavat ällissyttih Hänen šanoista. A Iisussa vielä lisäsi: «Lapšeni, mitein vaikie on nijien, ket ollah kiini pohasvuošša, piäššä Jumalan Valtakuntah! ²⁵ Helpompi on verbl'udan männä nieklan šilmästä läpi kuin pohatan piäššä Jumalan Valtakuntah.» ²⁶ Opašsettavat vielä enämmän hämmäšyttih ta paistih keškenäh: «Ken še šilloin voit pelaštuo?» ²⁷ Iisussa kaččo heih ta šano: «Ihmisillä še on mahotointa, vain ei Jumalalla, šentäh kun Jumala voit kaiken.» ²⁸ Šiitä Petri rupesi pakajamah Iisussalla: «A miteinpäš myö? Myö jättimä kaiken ta läksimä Šiun kera.» ²⁹ Iisussa vaštasi: «Šanon teilä toven: ken šuinki Miun ta Hyvän Viessin takie jätti oman talon, vellet tahi čikot, tuaton, muamon tahi lapšet, tahi pellot, ³⁰ še šuau jo nyt, täššä ajašša, šatua kertua enämmän taloja, vellijä, čikkoja, tuattoja, muamoja, lapšie ta peltoja – lisäkši häntä ajellah – a tulijašša ajašša hiän šuau ilmasenikusen elämän. ³¹ No a monet enšimmäiset tullah viimesiksi ta viimeset enšimmäisiksi.» ³² Konša hyö noustih Jerusalmih mänijyät tietä, niin Iisussa kulki ieššä. Opašsettavat oltih kummissah, a jaleššä tulijat varattih. Iisussa kučču tuaš ne kakšitoista opašsettavua luokšeh ta rupesi pakajamah heilä šiitä, mitein Hänellä käyt. Hiän šano: ³³ «Myö mänemmä nyt Jerusalmih. Šielä Ihmisen Poika annetah ylipappien ta sakonanopaštajien käsiah. Hyö suutitah Hänet kuolomah ta annetah toisenviersilla. ³⁴ Ne nakretah Häntä, šyletäh Hänen piällä, ruoškith Häntä ta tapetah Hänet. No kolmantena päivänä Hiän noušou kuollehista.» ³⁵ Šiitä Savvatein Juakko ta Iivana tultih Iisussan

luo ta šanottih: «Opaštaja, voisitko šie ruatua šen, mitä myö Šiulta kyšymmä?» ³⁶ Iisussa kyšy: «Mitä työ tahotta, jotta Mie teilä ruatasin?» ³⁷ Hyö vaššattih: «Kun šie tulet jumalallisešša valošša, niin šaisimako myö šilloin istuo Šiun vierellä, yksi oikiella, toini vašemella puolella?» ³⁸ Iisussa šano heilä: «Työ että tiijä mitä kyšyttä. Voittako työ juuvva šen muokkamal'lan, min Mie juon? Voittako keštyä šen kaššannan, millä Miut kaššetah?» ³⁹ Hyö šanottih: «Voimma». Šilloin Iisussa šano heilä: «Šen mal'lan, min Mie juon, työ vielä juottaki, ta šillä kaššannalla, millä Miut kaššetah, kaššetah tiätki. ⁴⁰ Ka Miun vallašša ei ole šanu, ken istuu Miun oikiella tahi vašemella puolella. Ne paikat ollah nijien, kellä ne on tarkotettu.» ⁴¹ Kun toiset kymmenen opašsettavua kuultih täštä, hyö šiännyttih Juakon ta Iivanan piällä. ⁴² Šilloin Iisussa kučču hiät luokšeh ta šano: «Työ tiijättä, jotta ket ollah halliččijan istumella, ne ollah rahvahien herroja, ta muan mahtavat pietäh kanšoja oman vallan alla. ⁴³ Näin ei šua olla tiän kešeššä. Ken tahtou tiän joukošša olla šuurena, še olkah toisien käškyläisenä. ⁴⁴ Ta ken tahtou tiän joukošša olla enšimmäisenä, še olkah kaikkien orjana. ⁴⁵ Ei ni Ihmisen Poika tullun šitä varoin, jotta Häntä paššattais, vain tuli paššuumah ta antamah oman henken, jotta piäštyä monie riähän vallašta.» ⁴⁶ Hyö tultih Jerihonin linnah. Konša Iisussa matkeutu Jerihonista opašsettavieh kera ta šuuren rahvašjoukon šuattamana, tien viereššä istu šokie Vartime, Timein poika. Hiän kyšy miilostinua. ⁴⁷ Kun hiän kuuli, jotta šivučči matkuaja on Iisussa Nasaretilaini, hiän karjeutu: «Iisussa, Tuavitan Poika, armaha milma!» ⁴⁸ Monet käšettih hänen olla iänettäh. Ka hiän vain karju entistä lujempah: «Tuavitan Poika, armaha milma!» ⁴⁹ Iisussa pietty ta šano: «Kuččukkaa hänet tänne». Hyö kučuttih šokie, šanottih hänellä: «Elä varaja. Nouše, Hiän kučču šilma.» ⁵⁰ Mieš lykkäsi sviitkan, nousi kiirehešti ta tuli Iisussan luo. ⁵¹ Iisussa kyšy häneltä: «Mitä šie tahot, jotta Mie šiula ruatasin?» Šokie šano Hänellä: «Opaštaja, anna miun šilmih näkö.» ⁵² Šiih Iisussa šano: «Mäne, šiun uško parenti šiut». Šamašša mieš rupesi tuaš näkömäh, ta hiän läksi Iisussan matkah.

11 Kun hyö lähešyttih Jerusalmie, hyö tultih Vifagijah ta Vifanijah, mit oltih Voipuuvaran rintellä. Iisussa työnsi ieltäpäin kakši opašsettavua ² ta šano heilä: «Mänkyä tuoh kyläh, mi on kohakkah. Heti kun tuletta šinne, työ niättä kiini šivotun oslanvaršan. Šen šeläššä kenkänä ei ole vielä istun. Kerittäkyä še ta tuokua tänne. ³ Kun ken kyšynöy teiltä, mintäh työ niin ruatta, šanokkaa vain: 'Hospoti tarviččou šitä, ka ruttoh Hiän työntäy šen jälelläh'.» ⁴ Opašsettavat lähettih ta löyvettih varša, kumpani oli šivottuna pihalla veräjäh kiini. Hyö keritettih še. ⁵ Šiinä šeisojista ihmistä eryähät kyšyttih: «Mitä työ oikein ruatta? Mintäh työ kerittävä varšua?» ⁶ Hyö vaššattih niin kuin Iisussa

käski, ta heijän annettih männä. ⁷ Hyö tuotih varša Iisussalla, pantih šen šelkäh omie vuatteita, ta Iisussa nousi varšalla šelkäh. ⁸ Monet ihmiset leviteltih vuatteitah tiellä. Toiset katattih tiepuolissa kašvajista puista lehvijä ta levitettih niitä tiellä. ⁹ Kaikin, ket aššuttih Iisussan ieššä ta jäleššä, karjuttih näin: – Osanna! Plahoslovittu olkah Hiän, kumpani tulou Hospotin nimeššä! ¹⁰ Plahoslovittu olkah tuatto Tuavitan valtakunta, kumpani tulou Hospotin nimeššä! Osanna ylähyänä taivahissa! ¹¹ Niin Iisussa tuli Jerusalmih. Hiän mäni jumalankotih ta kaččeli šielä kaikkie. No kun oli jo myöhäni aika, Hiän läksi kahentoista opašsettavan kera Vifanijah. ¹² Kun hyö toisena päivänä lähettih Vifanijašta, Iisussalla tuli nälkä. ¹³ Hiän näki etähämpanä smokvapuun, kumpani oli leheššä, ta läksi kaččomah, löytyiskö šiitä mitä šyötävyä. Puun luo tultuo Hiän ei löytän mitänä muuta kuin lehtijä, šentäh kun vielä ei ollun smokvien aika. ¹⁴ Šiitä Iisussa šano puulla: «Elkäh enämpi kenkänä ijäššäh šyökäh šiun antimie!» Hänen opašsettavat kuultih nämä šanat. ¹⁵ Hyö tultih Jerusalmih, ta Iisussa mäni jumalankotih ta rupesi ajamah šieltä pois myöjje ta oštajje. Hiän kuato rahanvajehtajien stolat ta kyyhkyjenmyöjien laučat, ¹⁶ eikä Hiän antan kenenkänä kulettua tavaraa jumalankojin pihan kautta. ¹⁷ Hiän opašti ihmisie näin: «Eiköš Pyhissä Kirjutukšissa šanotaki: ‘Miun talon pitäy olla kaikkien rahvahien molintatalona?’ A työ luatija šiitä rosvojen pešan.» ¹⁸ Ylipapit ta sakonanopaštajat kuultih tämä ta ruvettih eččimäh keinuo mitein tappua Iisussua. Hyö varattih Häntä, šentäh kun Hänen opaššukšella oli šuuri valta ihmisih. ¹⁹ Illan tultuo Iisussa opašsettavineh läksi pois linnašta. ²⁰ Aikaseh huomenekšella hyö matattih smokvapuun kyličči ta nähtih, jotta še on kuivan juurista šuate. ²¹ Šiitä Petri muisti, mitä Iisussa šano smokvapuulla, ta virkko: «Opaštaja, kačohan tuota smokvapuuta, kumpasen Šie kirosit! Še on kuivan.» ²² Iisussa vaštasi: «Uškokkua Jumalah. ²³ Šanon teilä toven: kun ken šanonou tällä vuarella: ‘Nouše tilaltaš ta heity mereh!’ – niin ni käyt, kun hiän ei epyäle šytämeššäh vain uškou, jotta käyt niin kuin hiän šanou. ²⁴ Šentäh Mie šanon teilä: Mitä šuinki työ molitta Jumalalta, uškokkua, jotta jo šaita šen. Šilloin še tulou teilä. ²⁵ Ta konša šeisotta moliutumašša, prostikkua kaikki, mitä teilä on ketäki vaštah. Šiitä tiän Taivahaini Tuattoki prostiu teilä tiän pahat ruavot. ²⁶ A kun työ että prostine toisie, šilloin ei ni tiän Taivahaini Tuatto prosti tiän pahoja ruatoja.» ²⁷ Hyö tultih tuaš Jerusalmih. Konša Iisussa käveli jumalankojissa, ylipapit, sakonanopaštajat ta rahvahan vanhimmat tultih Hänen luo ²⁸ ta kyšyttih Häneltä: «Millä vallalla Šie näitä ruat? Ken Šiula anto vallan ruatua näitä?» ²⁹ Iisussa vaštasi heilä: «Miula niise on teilä kyšymyš. Vaššakkua työ enšin Miula, niin šiitä Mie šanon teilä, millä vallalla Mie näitä ruan. ³⁰ Šanokkua,

ken anto Iivanalla vallan kaštua? Jumalako vain ihmiset?» ³¹ Hyö paistih keškenäh näin: «Kun šanonema: ‘Jumala’, niin Hiän šanou: ‘Mintähpä šilloin että uškon Iivanua?’ ³² No šanosimmako: ‘Ihmiset annettih Iivanalla valta?’» Kuitenki näin hyö ei ruohittu šanuo, kun varattih rahvašta. Rahvaš niät piti Iivanua Jumalan viessintuojana. ³³ Šen takie hyö vaššattih Iisussalla: «Emmä tiijä». Šilloin Iisussa šano heilä: «Ka Mie niise en šano teilä, millä vallalla Mie tätä kaikkie luajin».

12 Iisussa rupesi pakajamah heilä peittopakinoilla. Hiän šano: «Mieš issutti viinasatun. Hiän luati aijan šen ympärillä, louhi kallivoh altahan viinamarjojen tallomista varoin ta rakenti vahilla lavan. Šiitä hiän vuokrasi satun viinamarjan kašvattajilla ta iče läksi vierahih maih. ² Šovittuh aikah hiän työnsi oman paššarin viinamarjan kašvattajien luo, jotta šais heiltä oman ošan satun marjoista. ³ Ka nepä otettih mieš kiini, piekšettih hänet ta toimitettih jälelläh tyhjin käsin. ⁴ Isäntä työnsi heijän luo toisen paššarin. Tätä hyö kivitettih, lyötih piäh ta häpien kera toimitettih jälelläh. ⁵ Šiitä hiän työnsi tuaš uuvven paššarin, tämä hyö tapettih. Vielä monie muita isäntä toimitti viinamarjan kašvattajien luo. Yksie hyö piekšettih, toisie tapettih. ⁶ Lopulta jäi vain hänen armaš poika. Viimesekši isäntä työnsi poikah heijän luo, iče tuumaičči: ‘Miun omua poikuani hyö ei ruohita koškie’. ⁷ No a viinamarjan kašvattajat tuumaitih keškenäh: ‘Tällä jjäy tuaton kuoltuo viinasatu. Tappakka hänet, niin satu on miän.’ ⁸ Hyö otettih poika kiini, tapettih hänet ta luotih pois viinasatušta. ⁹ Mitäpä viinasatun isäntä nyt ruatau? Hiän tulou ta tappau nuo viinankašvattajat ta vuokruau satun toisilla. ¹⁰ Oletta vet luken Pyhistä Kirjutukšista tämän kohan: – Kivi, mi ei rakentajilla kelvannun, on nyt rakennukšen piäkivi. ¹¹ Hospotilta tämä on tullun, ta meistä še on šuuri kumma.» ¹² Ylipapit, sakonanopaštajat ta rahvahan vanhimmat hokšattih, jotta Iisussa pakasi heistä täššä peittopakinašša. Hyö ois tahottu ottua Hänet kiini, ka varattih rahvašta, šentäh annettih Hänen olla ta lähettih pois. ¹³ Hyö työnnettih šiitä muutomie farisseita ta iirotilaisie Iisussan luo, jotta eikö šuatais Häntä šanašta kiini. ¹⁴ Ne tultih ta šanottih Hänellä: «Opaštaja, myö tiijämmä, jotta Šie pakajat totta etkä välitä, mitä ihmiset Šiušta ajatellah. Šie piet kaikkie šamanarvosina ta oikein opašsat Jumalan tietä kaikilla. Ka niin šano, onko oikein makšua keisarilla veruo, vain ei? Pitäiskö miän makšua, vain ei?» ¹⁵ Iisussa tiesi heijän ounahuon ta šano: «Mintäh työ yritätä šuaha Miut šanoista kiini? Tuokua dinarin raha ta näyttäkyä Miula.» ¹⁶ Hyö tuotih raha ta Hiän kyšy: «Kenen kuva ta kenen nimi šiinä on?» Hyö vaššattih: «Keisarin». ¹⁷ Šilloin Iisussa šano heilä: «Antakkua ka niin keisarilla še, mi keisarilla kuuluu, ta Jumalalla še, mi Jumalalla kuuluu». Hyö äijän kummekšittih näitä šanoja. ¹⁸ Šiitä Iisussan luo tuli saddukeita, kumpaset

šanotah, jotta kuollehet ei noušša. Hyö šanottih Hänelä: ¹⁹ «Opaštaja, Moissei kirjutti meilä näin: 'Kun mieš kuollou, ta häneltä jiänöy naini, a ei lašta, niin hänen vellen pitäy ottua leški naisekšeh ta šuaha vainualla jälkiläini'. ²⁰ Oli šeiččemen velleštä. Vanhin heistä akot-tu ta kuoli, a lapšie ei jiänyn. ²¹ No šiitä toini velli otti lešen, ka hiänki kuoli jättämättä lapšie. Šamoin kävi kolmannella ²² ta kaikilla šeiččemellä: yheltäkänä ei jiänyn lapšie. Kaikkein viimesenä kuoli iče naini. ²³ Kun tulou päivä, konša kaikki kuollehet nouššah, niin kenen naini hiän šilloin on? Hiän vet oli kaikkien šeiččemen naisena.» ²⁴ Iisussa vaštasi heilä: «Työ oletta ekšykšissä, a mintäh? Šentäh, kun että tiijä Pyhie Kirjutukšie ettäkä Jumalan voimua. ²⁵ Kuollehista nouššuo ei akotuta eikä männä miehellä, a hyö ollah niin kuin anhelit taivahissa. ²⁶ Kun nyt tuli pakinakši kuollehista noušomini, niin Pyhien Kirjutukšien mukah kuollehet nouššah. Ettäkö ole luken Moissein kirjašta pakinia palajašta penšahašta? Šiinä Jumala šano Moisseilla: 'Mie olen Aprahamin Jumala, Issakan Jumala ta Juakon Jumala'. ²⁷ Ei Hiän ole kuollehien Jumala, vain elävien. Aprahami, Issakka ta Juakko eletäh iellä kuoloman jälkehki. Työ oletta šuurešti ekšykšissä.» ²⁸ Eryäš sakanopastaaja kuoli heijän pakinan ta hokšasi, kuin hyvin Iisussa vaštasi saddukeiloilla. Hiän tuli ta kyšy Iisussalta: «Mi käšky on kaikista tärkein?» ²⁹ Iisussa vaštasi: «Enšimmäini käšky on tämä: 'Kuulkua, Israelin rahvaš! Hospoti, miän Jumala, on ainut Hospoti. ³⁰ Tykkyä Hospotie, omua Jumaluaš, koko šytämeštäš, kaikella henkelläš, kaikella mielelläš ta kaikin voimin.' Tämä on enšimmäini käšky. ³¹ Toini šaman vertani on tämä: 'Tykkyä omua lähimmäistäš niin kuin iččieš'. Näitä šuurempua käškyö ei ole olomašša.» ³² Sakanopastaaja šano Hänellä: «Oikein, Opaštaja! Totta pakasit, jotta Hospoti on ainut Jumala, ei ole muita kuin Hiän. ³³ Ta kun ihmini tykkyäy Häntä koko šytämeštäh, kaikella mielelläh, kaikella henkellä ta kaikin voimin, ta tykkyäy lähimmäistäh niin kuin iččieh, še on enemmän kuin polttouhrit ta kaikki muut uhrin.» ³⁴ Iisussa näki, jotta sakanopastaaja vaštasi viisahašti, ta šano hänellä: «Šie et ole etähänä Jumalan Valtakunnašta». Šen jälkeh kenkänä ei ruohtin kyšy Iisussalta mitänä. ³⁵ Iisussa opašti jumalankojissa ta šano: «Mitein sakanopastajat vojiah šano, jotta Hristossa on Tuavitan poika? ³⁶ Tuavittahan iče Pyhän Henken juohatukšešta kučču Häntä omakši Hospotiksi. Hiän šanou näin: – Taivahaini Hospoti šano miun Hospotilla: Issu Miun oikiella puolella, kuni Mie lyön muah Šiun viholliset, panen hiät Šiun jalkojen alla. ³⁷ Tuavitta iče šanou Hristossua omakši Hospotikseh. Ka kuin Hristossa šilloin voit olla Tuavitan poika?» Šuuri rahvašjoukko kuunteli Iisussua mielelläh. ³⁸ Iisussa opašti vielä näin: «Varokkua sakanopastajie! Hyö mielelläh kävelläh pitissä vuatteissa ta vuotetah, jotta heitä ter-

vehittäis piholla. ³⁹ Sinagogašša hyö mielelläh issutah enšimmäisillä istumilla ta pruasniekkastolašša kun-nivopaikoilla. ⁴⁰ Ka hyö še viijäh leškilöiltä talot ta moli-uvutah pitälti vain šentäh, jotta ihmiset nähtäis. Šitä kovempi suutu hyö šuahah.» ⁴¹ Iisussa istu jumalankojin rahalippahan vaštapiätä ta kaččo, mitein ihmiset pannah šiinh rahua. Monet pohatat annettih äijin. ⁴² Šiitä tuli köyhä leškinaini ta pani lippahah kakši pientä rahua – oisko yhen vaškirahan verran. ⁴³ Iisussa kučču opašsettavat luokšeh ta šano heilä: «Šanon teilä toven: tämä köyhä leški pani lippahah enemmän, mitä kenkänä toini. ⁴⁴ Muut annettih liijoista rahoistah, a hiän anto ainusistah, anto kaiken mitä hänellä oli, kaiken mitä hiän tarvičči, jotta ely.»

13 Iisussa oli lähöššä jumalankojista, kun yksi Hänen opašsettavista šano: «Opaštaja, kačo Šie! Mittyöt kivet ta mittyöt rakennukšet!» ² Iisussa vaštasi hänellä: «Niätkö nämä mahtavat rakennukšet? Täh ei jiä kive kiven piällä, kaikki hajotetah muan tašalla.» ³ Kun Iisussa istu yksinäh Voipuuvuaralla jumalankojin vaštapiätä, Petri, Juakko, Iivana ta Ontrei kyšyttih Häneltä: ⁴ «Šano meilä, konša tämä kaikki tulou? Mi on merkkinä šiitä, jotta jumalankoti hajotetah ta kaikki tämä tapahtuu?» ⁵ Iisussa rupesi pakajamah heilä: «Varokkua, jotta kenkänä ei muanittais teitä viäräh. ⁶ Monet tullah Miun nimisinä. Hyö šanotah: 'Mie olen Hristossa', ta ekšytetäh monie. ⁷ Kun tiän korvih kantautuu šovan iänie ta työ kuuleta viestijä šovista, elkyä pöläštykkyä. Näin pitäy käyvä, ka še vielä ei ole loppu. ⁸ Rahvaš noušou rahvašta vaštah ta valtakunta valtakuntua vaštah. Joka puolella on muanjärissykšie, ta tulou šuuri nälkä ta mellakkoja. Tämä on vašta šynnytyštuškien alkua. ⁹ Olkua varoillana! Tiät viijäh suutuh ta teitä piekšetäh sinagogoissa. Miun nimen vuokši työ joututta muaherrojen ta čuarien eteh, jotta šanosija heilä Miušta. ¹⁰ Kumminki ennen kuin loppu tulou, Hyvä Viesti pitäy šanella kaikilla kanšoilla. ¹¹ Ta kun tiät otetah kiini ta viijäh suutuh, elkyä huolehtikkua ieltäpäin šiitä, mitä paissa. Elkyä šiitä ajatelkua. Šanokkua vain ne šanat, mit teilä šilloin annetah. Šil-loin että pakaja työ, vain Pyhä Henki. ¹² Velli antau oman vellen kuolomah, tuatto lapšen, ta lapšet nouššah omie vanhempieh vaštah ta tapetah hiät. ¹³ Kaikin ruvetah vihuamah teitä Miun nimen tähän. No še, ken keštäy loppuh šuate, pelaštuu.» ¹⁴ «Kun työ niättä pakanan ta ilkien olijan, kumpasešta pakasi Jumalan viessintuoja Tanila, šeisomašša šielä, missä šen ei šais šeisuo – lukija malttakkah tämän! – šiitä kaikki Juutijašša eläjät puakkah varoilla. ¹⁵ Ta še, ken on taloh katolla, elkäh mänkäh pirtistä mitänä käymäh. ¹⁶ A še, ken on pellolla, elkäh myöštykkäh jällelläh vuat-teita ottamah. ¹⁷ Voi niitä, kumpaset niinä päivinä ollah pakšuna tahi imetetäh! ¹⁸ Moliutukkua, jotta tiän pako-reissu ei šattuis talvisaikana. ¹⁹ Niinä päivinä niätšen

tulou šemmoni ahissuš, mimmoista ei ole ollun muailman luatimisešta alkuan täh päiväh šuate, ta enämpi konšana ei tule. ²⁰ Kun Hospoti ei ois lyhentän šitä aikua, niin yksikänä ihmini ei jäis henkih. Kumminki niijen vuokši, kumpaset Hiän on valinnun, Hiän lyhenti šen ajan. ²¹ Kun ken šilloin šanonou teilä: 'Tiälä on Hristossa', tahi: 'Kačo Hristossa on tuola', elkyä uškokkua. ²² Niät kun tulou niitä, ket luatiuvutah Hristossaksi ta Jumalan viessintuojiksi. Hyö luajitah merkkiruatoja ta kummie, jotta šuatais ekšyttyä valitut niise, kun šuinki vain voitais. ²³ Niin jotta olkua varoilana. Mie jo ieltäpäin šanoin teilä kaiken.» ²⁴ «Ka noiijen hätäpäivien jälkeh päiväni pimenöy ta kuu ei anna valuo, ²⁵ tähet kirvotah taivahašta, ta taivahien voimat tärähetäh. ²⁶ Šilloin nähäh, jotta Ihmisen Poika tulou pilvien piällä šuurešša voimaššah ta jumalallisešša valoššah. ²⁷ Hiän työntäy omie anhelija keryämäh Jumalan valitut muan nelläštä puolešta, taivahanlajijašta toiseh laitah šuate. ²⁸ Opaštukkua šiitä, mitein smokva-puulla käyt: konša šen okšat virotah ta niih alkau tulla lehtie, työ tiijättä, jotta kešä on läššä. ²⁹ Šamoin, kun niättä kaiken tämän, tietäkyä, jotta Ihmisen Poika on läššä, ihan ovilla. ³⁰ Šanon teilä toven: tämä ihmispolvi ei kavo šini, kuni kaikki tämä ei tapahu. ³¹ Taivaš ta mua kavotah, vain Miun šanat ei kavota. ³² No šitä päiväy ta tuntie ei tiijä kenkänä, ei taivahan anhelit, ei ni Poika, šen tietäy vain Tuatto yksin.» ³³ «Olkua varoilana, valvokkua ta moliutukkua, šentäh kun työ että tiijä, konša še aika tulou. ³⁴ Ykši mieš läksi vierahih maih. Koista lähtiessä hiän anto omilla paššariloilla jokahiselä oman ruavon ruattavakši, a ovenvahin hiän käški valvuo. ³⁵ Šentäh valvokkua, työ kun että tiijä, mih aikah talon isäntä myöštyy: illallako vain keškiyöllä, kukon kiekunta-aikahko vain päivän jo nouštuo. ³⁶ Valvokkua, jotta että šattuis makuamah, kun hiän tullou äkkie. ³⁷ Min Mie šanon teilä, šen šanon kaikilla: valvokkua!»

14 Jäi kakši päiväy Äijähpäiväh ta Riešanleivän pruasniekkah. Ylipapit ta sakonanopaštajat piettih neuvuo keškenäh, mitein viisahuolla šuaha Iisussa käsih ta tappua Hänet. ² No hyö piätettih: «Pruasniekkana šitä ei šua ruatua, jotta rahvaš ei alkais elämöijä». ³ Vifanijašša eli Simoni, entini prokasatautini. Konša Iisussa oli hänen luona verolla, šinne tuli naini. Naisella oli alabasteripullošša puhašta, hyvin kallista nardavoijetta. Hiän rikko pullon ta kuato voitien Iisussalla piäh. ⁴ Eryähät pahekšittih tätä ta paistih keškenäh: «Mitä vaššen tyhjäh valella voijetta! ⁵ Šenhän ois voinun myyvvä ta jakua rahat köyhillä. Ois šiitä ainaki kolmešatua dinarie šuanun.» Hyö moittittih naista. ⁶ Šiieh Iisussa šano: «Jättäkyä naini rauhah. Mintäh työ pahotatta hänen mieltä? Hiän ruato Miula hyvän ruavon. ⁷ Köyhät ollah aina tiän kera, ta työ voit-ta auttua heitä, konša himottanou, vain Mie en ole

aina tiän kera. ⁸ Hiän ruato šen, min šuatto. Hiän jo valmehekši voiteli Miun Runkon hautuamista varoin. ⁹ Šanon teilä toven: koko muailmašša, missä ikänäh vain ruvettaneh šanelomah Hyvyä Viestie, šielä muis-sellah tätäki naista ta kerrotah, mitä hiän ruato.» ¹⁰ Juuta Iskariot, yksi kaheštatoista opaššettavašta, mäni ylipappien luo, jotta auttua heilä ottua Iisussa kiini. ¹¹ Tämän kuultuo hyö ihaššuttih ta luvattih antua hänellä rahua. Šiitä Juuta rupesi eččimäh paššalie aikua, konša vois antua Iisussan heijän käsih. ¹² Riešanleivän pruasniekan enšimmäisenä päivänä, konša oli tapana tappa Äijähpäivän vuonna, opaššettavat kyšyttih Iisussalta: «Missä Šie tahtosit šyyvvä Äijähpäivän illallisen? Kunne mänemmä šitä valmis-tamah?» ¹³ Iisussa toimitti kakši opaššettavuah matkah ta šano heilä: «Mänkyä linnah. Teilä vaštah tulou mieš, kumpani kantau vesiaštieta. Aštukkua hänellä jälkeh. ¹⁴ Kunne hiän mänöy, šielä šanokkua talon isännällä näin: 'Opaštaja käški kyšyö, missä on huoneh, kumpasešša Hiän opaššettavieh kera voit šyyvvä Äijähpäivän illallisen?' ¹⁵ Isäntä näyttäy teilä šuuren huonehen yläkerrašša, missä kaikki on varuššettu valmehekši. Šinne valmistakkua meilä illallini.» ¹⁶ Opaššettavat lähettih matkah ta tultih linnah. Kaikki oli juštih niin, mitein Iisussa heilä šano, ta hyö valmisettih Äijähpäivän illallini. ¹⁷ Konša tuli ilta, Iisussa tuli šinne kahentoista opaššettavan kera. ¹⁸ Kun hyö oltih šyömäššä, Iisussa šano: «Šanon teilä toven: yksi teistä – mieš, kumpani šyöy Miun kera – pettäy Miut». ¹⁹ Opaššettavat apeuvuttih ta alettih toini toisen jälkeh kyšyö Häneltä: «En šuinki še mie ole?» ²⁰ Iisussa vaštasi heilä: «Še on yksi teistä kaheštatoista, mieš, kumpani kaštou leipyä šamah aštieh, mih Mieki. ²¹ Ihmisen Poika lähtöy täštä muailmašta juštih niin, mitein Häneštä šanotah Pyhissä Kirjutukšissa. Ka paha periy šen miehen, ken pettäy Ihmisen Pojan! Šillä miehellä ois ollun parempi, kun ei ois šyntynki.» ²² Konša hyö oltih šyömäššä, Iisussa otti leivän, passipoitti Jumalua, katko leivän, anto opaššettavillah ta šano: «Ottakkua ta šyökyä, tämä on Miun Runko». ²³ Šiitä Hiän otti mal'lan, passipoitti Jumalua, anto šen heilä, ta hyö kaikin juotih šiitä mal'lašta. ²⁴ Hiän šano: «Tämä on Miun Veri, Uuvven Šopimukšen Veri, mi valutetah monien puolešta. ²⁵ Šanon teilä toven: Mie en juo enämpi mitänä viinamarjašta luajittuo šini, kuni en juo uutta viinua Jumalan Valtakunnašša.» ²⁶ Hyö laulettih passipo-psalmi ta lähettih Voipuuvaralla. ²⁷ Iisussa šano heilä: «Tänä yönä työ kaikki kieltävyvvtä Miušta, šentäh kun Pyhissä Kirjutukšissa šanotah: – Mie lyön paimenen muah ta lampahat hajauvutah. ²⁸ No a kuollehista nouštuo ni Mie mänen teitä iellä Galileijah.» ²⁹ Šiitä Petri šano Hänellä: «Vaikka kaikki muut kieltävyvvtäis Šiušta, ka mie še en». ³⁰ Iisussa vaštasi Petrillä: «Šanon šiula toven: tänäpäivänä, tänä šamasena

yönä, ennen kuin kukko kahičči kiekuu, šie kolmičči kieltävyvut Miušta». ³¹ No Petri pošiuu: «Vaikka joutusin kuolomah Šiun kera, mie ijäššäh en Šiušta kieltävyvy». Šamua šanottih kaikki toisetki. ³² Šen jälkeh hyö tultih Gefsimanija-nimiseh paikkah, ta Iisussa šano opaššettavillah: «Istukkua työ täššä šini, kuni Mie moliuvun». ³³ Iisussa otti kerallah Petrin, Juakon ta Iivanan. Hiän joutu tušan ta ahissukšen valtah, ³⁴ ta šano heilä: «Miun henkeni on tušašša, kuoloman tušašša. Vuottakkua täššä ta valvokkua.» ³⁵ Iisussa mäni vähäistä loitomakši, heittäyty muah ta moli, jotta muokkien aika, kun šuinki vois, mäniš Häneštä kyličči. ³⁶ Hiän šano: «Avva, Tuatto, kaikki Šie voit. Vie tämä muokkamal'la Miun kyličči. Olkah kumminki niin kuin Šie tahot eikä niin kuin Mie tahon.» ³⁷ Šen jälkeh Iisussa myöšty opaššettavien luo ta näki, jotta hyö muatah. Hiän šano Petriellä: «Simoni, makuatko šie? Etkö ni yhtä tuntie jakšan valvuo? ³⁸ Valvokkua ta moliutukkua, jotta että joutuis pahan muanitukših. Teilä on tahto hyväh, ka ihmislunto on heikko.» ³⁹ Iisussa mäni tuaš etähämäkši ta moliutu šamoilla šanoilla. ⁴⁰ Konša Hiän tuli jälelläh, niin löysi opaššettavat makuamašša. Heijän šilmät ičeštäh mäntih umpeh. Hyö ei tiijetty, mitä šanuo Hänellä. ⁴¹ Konša Iisussa tuli kolmannen kerran opaššettavien luokši, Hiän šano heilä: «A työ aina vain makuatta ta levähtelettä! Riittäy. Aika on tullun. Nyt Ihmisen Poika annetah riähkähisien käsih. ⁴² Nouškua, nyt lähemmä! Miun pettäjä on jo lähellä.» ⁴³ Iisussan vielä paisešša šiuh tuli Juuta, yksi kaheštatoista opaššettavašta, ta hänen kera miešjoukko miekat ta šaipähät käsissä. Ylipapit ta rahvahan vanhimmat oli hiät työnnetty. ⁴⁴ Iisussan pettäjä oli ieltäpäin šopin hiän kera merkistä: «Kellä mie šuuta annan, Še on še Mieš. Ottakkua Hänet kiini ta viekyä varteiččijien kera pois.» ⁴⁵ Juuta mäni šuorua piätä Iisussan luo ta šano: «Ravvi, Ravvi!» ta anto Hänellä šuuta. ⁴⁶ Miehet käytilh Iisussah käsin ta šivottih Hänet. ⁴⁷ Yksi vierellä olijista vejälti miekan huotrašta ta iski ylipapin käšskyläistä niin, jotta šiltä läksi korva. ⁴⁸ Šiitä Iisussa šano miešjoukolla: «Työ läksijä ottamah Milma niin kuin rosvuo, miekat ta šaipähät käsissä työ tulija. ⁴⁹ Mie olen joka päivä ollun tiän kera jumalankojissa ta opaššetan, ta työ että ottan Milma kiini. No näin piti käyväh, jotta kävis toteh še, mitä on šanottu Pyhissä Kirjutukšissa.» ⁵⁰ Šilloin kaikki opaššettavat jätettih Hänet ta puattih. ⁵¹ Iisussan peräššä aštu yksi nuori mieš, kumpasella ei ollun piällä mitänä muuta kuin liinavuata. Saltatat otettih hänet kiini, ⁵² ka hiän jätti vuattien heijän käsih ta pakeni alačči. ⁵³ Iisussa vietih ylipapin luo, ta šinne keräyty koko ylimmäni pappilisto, rahvahan vanhimmat ta sakonanopaštajat. ⁵⁴ Petri aštu ei väki pitän matan piäššä Iisussan peräššä ylipapin pihaš suate. Šielä hiän istuutu käšskyläisien joukkoh lämmiteliytmäh tulen luona. ⁵⁵ Ylipapit ta koko Neu-

vokunta ečittih mieštä, kumpani vois tovistua Iisussua vaštah, ta šiitä hyö voitais tappua Hänet. Šemmoista ei kumminki löytyn. ⁵⁶ Monet tovissettih Häntä vaštah valehtelomalla, vain heijän tovisukšet ei käyty yhteh. ⁵⁷ Šilloin aštu eteh vielä muutomie valehtovistajie, kumpaset šanottih: ⁵⁸ «Hiän pakasi miän kuullen, jotta hajottau tämän ihmiskäsin luajitun jumalankojin ta kolmešša päiväššä noštou uuvven, kumpaista ei ole luajittu ihmiskäsin». ⁵⁹ No kumminki näistäki tovisukšista ei riittän. ⁶⁰ Šiitä ylipappi nousi, aštu kaikkien eteh ta kyšy Iisussalta: «Mintäh Šie et vaštua mitänä heijän viärikyših?» ⁶¹ Ka Iisussa oli iänettäh, ei virkkan mitänä. Šiitä ylipappi tuaš kyšy Häneltä: «Oletko Šie Hristossa, korkiešti kiitetyn Jumalan Poika?» ⁶² Iisussa vaštasi: «Mie olen. Ta työ niättä vielä Ihmisen Pojan istumašša šuuren Jumalan oikiella puolella ta niättä, mitein Hiän laškeutuu tänne taivahan pilvien kešeššä.» ⁶³ Šiitä ylipappi revälti omat vuattiet ta šano: «Mintäh meilä vielä tovistajie pitäy! ⁶⁴ Iče kuulija, mitein Hiän panou Iččieh Jumalakši. Mitä mieltä oletta?» Kaikin oltih yhtä mieltä, jotta Hiän on viärä ta Hänet pitäy tappua. ⁶⁵ Eryähät alettih šylkie Iisussan piällä. Hyö šivottih Häneltä šilmät, lyöttih Häntä nyrkillä ta šanottih: «Šanopa nyt, ken šilma löi!» Vahit niise lyöttih Häntä. ⁶⁶ Petri oli alahuana pihašša. Šinne tuli eryäš ylipapin paššarityttö, ⁶⁷ ta nähtyö Petrin lämmiteliytmäššä tyttö kaččo häntä ta šano: «Šie niise olit tuon Nasarettilaisen kera, tuon Iisussan». ⁶⁸ No Petri alko eikkie: «En tiijä enkä malta, mistä šie pakajat». Näin hiän šano ta läksi šieltä veräjillä päin. Šilloin kukko rupesi kiekumah. ⁶⁹ Tyttö tuaš näki hänet ta šano šiinä šeisojilla: «Tämä mieš on šamašta joukošta». ⁷⁰ No Petri tuaš eikki. A vähäsen ajan piäštä muutki šielä olijista šanottih hänellä: «Varmašti šie olet yksi heistä, šiehan niise olet galilejalaini. Šen kuulou jo šiun pakinašta.» ⁷¹ Šiitä Petri šano: «Mie en tunne, en tiijä tuota Mieštä, kešta työ pakajatta. Tappakkah Jumala miut, kun valehellen.» ⁷² Šiinä šamašša kukko kieku toiseh kertah. Petri muisti, mitein Iisussa šano hänellä: «Ennen kuin kukko kahičči kiekuu, šie kolmičči kieltävyvut Miušta». Petri rupesi itkömäh.

15 Aikaseh huomenekšella ylipapit neuvoteltih rahvahan vanhimpien, sakonanopaštajien ta koko Neuvokunnan kera. Hyö šivottih Iisussa riimuloih, vietih Hänet ta annettih muaherra Pilatilla. ² Pilatti kyšy Iisussalta: «Oletko Šie jevreijen Čuari?» Iisussa vaštasi: «Šie šen šanoit». ³ Ylipapit viäritettih Iisussua monešta as'sašta. ⁴ Pilatti tuaš kyšy Häneltä: «Etkö Šie meinua vaššata? Kuulethan Šie, mištä kaikešta hyö šilma viäritetäh.» ⁵ Ka Iisussa ei vaššannun enämpi mitänä. Pilatti ihmetteli šitä. ⁶ Pruasniekan aikana muaherra aina piäšti tyrmäštä yhen vankin, šen, ketä rahvaš tahto. ⁷ Šiih palah tyrmäššä oli miehie, kumpaset oli nouštu vallaššaolijie vaštah ta šiinä mel-

lakašša tapettu ihmini. Heijän joukošša oli Varavva-nimini mieš. ⁸ Pilatin luo keräyty rahvašjoukko. Hyö vua-jittih, jotta hiän ruatais niin kuin hänellä oli tapana. ⁹ Pilatti kyšy heiltä: «Tahottako työ, jotta piäššän teilä jevreijen Čuarin?» ¹⁰ Hiän kun niät maltto, jotta ylipapit kajehukšissah oli annettu Iisussa hänellä käsih. ¹¹ Ylipappien ussutuksešta rahvašjoukko vuati, jotta hiän Iisussan tilah piäštäis Varavvan. ¹² Šilloin Pilatti kyšy rahvahalta: «Ka mitäpä mie ruan tällä, ketä työ šanotta jevreijen Čuariksi?» ¹³ Hyö karjuttih vaštah: «Nuakliče Hänet ristih!» ¹⁴ Pilatti kyšy: «Mitä pahua Hiän on ruatan?» Hyö vain karjuttih vielä lujempah: «Nuakliče Hänet ristih!» ¹⁵ Pilatti tahto ruatua rahvahalla mieliksi, ta niin hiän piäšti Varavvan tyrmäštä, a Iisussan anto saltatoilla ruošittavakši ta ristih nuaklittavakši. ¹⁶ Saltatat vietih Iisussa muaherran horomien pihah ta kučuttih šinne koko saltattajoukko. ¹⁷ Hyö šuoritettih Hänet purppuranruškies sviitkah, viännettih piikkiokšista korona ta pantih še Hänellä piäh. ¹⁸ Šiitä hyö alettih tervehtie Häntä: «Terveh Šiula, jevreijen Čuari!» ¹⁹ Hyö lyötih Häntä kepillä piäh, šylettih Häneh, heittävyttih polvusillah ta kumarrettih Hänellä. ²⁰ Kun hyö oli näin ivual'tu Iisussua, hyö otettih Hänen piältä purppurasviitka, šuoritettih Hänet omih vuatteih ta lähettih viemäh ristih nuaklittavakši. ²¹ Eryäš kirinejalaini mieš, Simoni nimeltäh, Aleksanterin ta Rufan tuatto, oli tulošša linnah. Hiän tuli heitä vaštah, ta saltatat pakotettih hänet kantamah Iisussan ristiä. ²² Hyö vietih Iisussa Golgofa-nimiseh paikkah, mi kiännettynä merkičöy «Piäkopanpaikka». ²³ Hyö tarittih Hänellä mirran kera ševotettuo viinua, vain Hiän ei ottan šitä. ²⁴ Šiitä hyö nuaklittih Hänet ristih ta juuttih keškenäh Hänen vuattiet, pantih arvalla, jotta ken mitä šuau. ²⁵ Oli kolmaš tunti, konša hyö nuaklittih Hänet ristih. ²⁶ Ristih Iisussan piän yläpuolella oli kirjutettu, mintäh Hänet oli suutittu kuolomah. Šiinä luki: «Jevreijen Čuari». ²⁷ Hänen kera nuaklittih ristih kakši rosvuo, yksi Hänen oikiella, toini Hänen vašemella puolella. ²⁸ Näin tultih tovekši nämä Pyhien Kirjutukšien šanat: «Hänet luvettih sakananrikkojien joukkoh». ²⁹ Šivučči matkuajat ivual'tih Häntä, puisseltih piätäh ta šanottih: «Hoi, Šiekö voit hajottua jumalankojin ta noštua šen uuvveštah kolmešša päiväššä? ³⁰ Pelašša nyt Iččeš ta šolaha rissiltä!» ³¹ Šamoin ylipapit yheššä sakanopäštäjien kera ivual'tih Häntä. Hyö paistih keškenäh: «Muita še Hiän autto, ka Iččieh ei voi auttua. ³² Šolahtakkah nyt rissiltä, Hristossa, Israelin Čuari! Šen kun niämmä, šiitä ušomma Häneh.» Neki, ket oli yheššä Hänen kera nuaklittu ristih, ivual'tih Häntä. ³³ Keškipäivällä, kuuvvennen tunnin aikah, tuli pimie koko muan piällä. Pimietä kešti yhekšänteh tuntih šuate. ³⁴ Yhekšännellä tunnilla Iisussa karju lujašti: «Eloi, eloi, lama šavahfani?» Kiännettynä še on: Jumalani, Jumalani, mintäh Šie Miut jätit? ³⁵ Tämän kuultuo muu-

tomat šiinä šeisojista šanottih: «Kuulkua, Hiän kučču I'll'ua». ³⁶ Šiitä ken lienöy mieš juoksi ta kašto gupkan muikieh viinah, pani šen kepin piäh ta anto Iisussalla imettäväkši. Mieš šano: «Vuota kačomma, tulouko I'll'ua ottamah Hänet rissiltä». ³⁷ Šiitä Iisussa karjahti lujašti ta anto henkeh. ³⁸ Šiinä šamašša jumalankojin saviessa repisi kahekši, ylähyätä alahuakši šuate. ³⁹ Rissin vaštapiätä šeiso šuan saltatan piälikkö. Kun hiän näki, mitein Iisussa karjahti lujah ta heitti henken, hiän šano: «Tämä Mieš tosiehki oli Jumalan Poika!» ⁴⁰ Šiinä oli niise naisie vähäistä etähämpänä tätä kaččomašša. Heijän joukošša oltih Magdalan Muarie ta toini Muarie, kumpani oli nuoremman Juakon ta Josijan muamo, ta Salomija. ⁴¹ Iisussan Galileijašša ollešša hyö matattih Hänen kera ta paššattih Häntä. Oli šielä äijän muitaki naisie, kumpaset oli tultu Hänen kera Jerusalemih. ⁴² Oli piätinččä, šuovatan uatto. Alko illaistuo. ⁴³ Šilloin šiinh tuli arimafijalaini Joosefi, arvoššapietty Neuvokuntah kuuluja mieš, kumpani niise vuotti Jumalan Valtakuntua. Hiän ruohti ta mäni Pilatin luo ta kyšy, jotta šaisko ottua Iisussan Ruumehen. ⁴⁴ Pilatti hämmäšty, kun kuuli, jotta Iisussa jo kuoli. Hiän kučču šuan saltatan piälikön luokšeh ta kyšy Häneltä, jotta tosiehko Iisussa jo kuoli. ⁴⁵ Kun šuanpiälikkö myönti šen, Pilatti käški antua Iisussan Ruumehen Joosefilla. ⁴⁶ Joosefi ošti palttinua, otti Iisussan rissiltä, kiäri Hänet vuattieh ta pani kalmakotiseh, kumpani oli lohkatu kallivoh. Kalmakotisen šuuh hiän vieretti kiven šen typiekši. ⁴⁷ Magdalan Muarie ta Josijan muamo Muarie nähtih, kunne Iisussan Ruumis pantih.

16 Šuovatan loputtuo Magdalan Muarie, Juakon muamo Muarie ta Salomija oššettih hajuvoijetta, jotta männä Iisussua voitelomah. ² Šuovatan jälkisenä päivänä oikein aikaseh, päiväsen vašta nouštuo, hyö lähettih kalmalla. ³ Matatešša hyö paistih keškenäh: «Kenpä meitä auttais ta vierettäis kiven kalmakotisen oven šuušta?» ⁴ Niätšen še kivi oli hyvin šuuri. Ka perillä piäštyö hyö nähtih, jotta kivi on jo vieretty. ⁵ Hyö mäntih kalmakotisen šiämeh ta nähtih oikiella puolella istumašša nuoren miehen, kumpasella oli pität valkiet vuattiet. Hyö pöläššyttih. ⁶ Mieš šano heilä: «Elkyä varakkua. Työ ečittä Iisussa Nasaretilaista, kumpani nuaklittih ristih. Hiän nousi kuollehista, ei Hiän ole tiälä. Tuošša on paikka, mih Hänet oli pantu. ⁷ Mänkyä ta šanokkua Hänen opaššettavilla, Petrillä niise, jotta Hiän mänöy teitä iellä Galileijah. Šielä työ niättä Hänet, niin kuin Hiän Iče teilä šano.» ⁸ Kalmakotisešta pihalla piäštyö naiset varajannan takie vapistih ta puattih juokšujalkua. Hyö ei ruohittu kellänä mitänä virkkua, niin varattih. ⁹ Kun Iisussa oli šuovatan jälkisenä päivänä aikaseh huomenekšella nouššun kuollehista, Hiän näyttäyty enšin Magdalan Muariella, kumpasešta oli ajan pois šeiččemen piessua. ¹⁰ Muarie mäni ta vei šanan niillä, ket oli matattu Iisussan kera ta itettih nyt

murehissah. ¹¹ Vaikka hyö kuultih, jotta Iisussa on elošša ta jotta Muarie oli nähnyh Häntä, hyö ei ušottu šitä. ¹² Šen jälkeh Iisussa näyttäyty toisen näkösenä kahella opaššettavallah, konša hyö oltih mänöššä pois linnašta. ¹³ Nämäki myöššyttih šanomah toisilla, no heitä niise ei ušottu. ¹⁴ Viimein Iisussa näyttäyty yhellätoista opaššettavallah, konša hyö oltih verolla. Hiän moitti heitä šiiitä, jotta hyö ollah epäuškosie ta kovašytämisie. Hyö niät ei ušottu niitä, ket oli nähty Hänet kuollehista nouššehena. ¹⁵ Hiän šano heilä: «Mänkyä joka puolella muailmua ta šanelkua Hyvyä Viestie kaikilla ihmisillä. ¹⁶ Ken uškou ta hänet kaššetah,

še pelaštuu, ka ken ei ušo, še suutitah uatuh. ¹⁷ Ne, ket ušotah, ruatah tämmösie merkkiruatoja: Miun nimen voimalla hyö ajetah pois piessoja ta paissah uušilla kielillä. ¹⁸ Vaikka ottakkah kiärmehie käsih tahi juokah tappajua myrkkyö, heilä ei tule šiiitä mitänä. Hyö panah käteh läsijien piällä, ta ne paretah.» ¹⁹ Kun Hospoti oli šanon heilä tämän, Hänet otettih taivahah ta Hiän istuutu Jumalan oikiella puolella. ²⁰ Opaššettavat lähettih matkah ta šaneltih Hyvyä Viestie joka paikašša. Hospoti oli hiän kera täššä ruavošša ta merkkiruatoilla lujitti heijän šanat. Amin.

Lukan jevanheli

1 Monet on ruvettu kirjuttamah kaikešta šiitä, mitä miän kera oli ollun. ² Hyö kirjutettih šen mukah, mitä meilä paistih ne, ket ihan alušta šuate nähtih omin šilmin kaiken ta ruvettih levittämäh Jumalan šanua. ³ Niin mieki tarkkah tutkin kaiken alušta loppuh. Šiitä piätin kirjuttua šilma varoin, arvosa Feofili, kaikki as's'at järeštäh. ⁴ Šiitä šie iče niät, jotta totta on še, mitä šiula on opašsettu. ⁵ Šiäh aikah, konša Iiroti oli Juutijan čuarina, šielä eli Saharei-nimini pappi. Hiän oli Avijan pappijoukošta. Hänen naini oli Jelisaveta, pappi Aaronin šuvušta. ⁶ Molommat hyö oltih Jumalan šilmissä oikiemieliset ta vijattomat ta elettiä kaikkien Hospotin käškyjen ta juohatukšien mukah. ⁷ No heilä ei ollun lapšie, šentäh kun Jelisaveta ei voinun tulla pakšukši, ta hyö molommat oltih jo vanhat. ⁸ Yhen kerran Saharei oli toimittamašša papin töitä Jumalan ieššä oman joukon vuorolla. ⁹ Niin kuin aina, papit pantih arpua töistä. Arpomisen mukah Saharein piti männä Hospotin jumalankotih polttamah luatanua. ¹⁰ Šillä aikua, kuni hiän kuati, šuuri rahvašjoukko moliutu ulkopuolella. ¹¹ Šiitä Sahareilla näyttäyty Hospotin anhelin. Hiän šeiso kuajinta-alttarin oikiella puolella. ¹² Anhelin nähtyö Saharei šäpšähti ta vareutu. ¹³ A anhelin šano hänellä: «Elä varaja, Saharei. Šiun malittu on kuultu: šiun naini Jelisaveta šuau šiula pojan, ta šie annat hänellä nimen Iivana. ¹⁴ Hiän tuou šiula äijän iluo ta hyvä mieltä, ta monet ihaššutah, kun hiän šyntyy. ¹⁵ Häneštä tulou šuuri Jumalan mieš. Hiän ei juo viinua eikä muita väkövie. Jo ennen šyntymistä hiän on täyši Pyhyä Henkie. ¹⁶ Hiän kiäntäy monet israelilaisista Hospotin, heijän Jumalan puoleh. ¹⁷ Il'an henkeššä ta voimašša hiän aštuo Hospotin iellä. Hiän kiäntäy tuattojen šytämet lapšien puoleh ta panou tottelomatomat ajattelomah oikiemielisien tapah. Näin hiän valmistau rahvahan ottamah vaštah Hospotin.» ¹⁸ Šiitä Saharei kyšy anhelilta: «Mistäpä mie tiijän, jotta käypi niin kuin šie šanot? Miehän olen vanha ta miun naini niise on vanha.» ¹⁹ Anhelin vaštasi hänellä: «Mie olen Gavriil, yksi niistä, kumpaset šeisotah Jumalan ieššä. Hiän työnsi miut pakajamah šiun kera ta tuomah šiula tämä hyvä viesti. ²⁰ No šie tulet mykäkši etkä voi paissa šini, kuni tämä kaikki ei stuaniuvu. Näin käypi šentäh, kun šie et uškon miun šanoja, kumpaset täytytäh omalla ajallah.» ²¹ Ihmiset vuotettih Sahareita ta kummekšittih, mintäh hiän niin pitälti on jumalankojissa.

²² A konša hiän tuli šieltä, hiän ei voinun paissa heijän kera. Šiitä ihmiset hokšattih, jotta jumalankojissa ken lienöy näyttäytyn hänellä. Saharei vain näytti heilä merkkijä käsillä ta jäi mykäkši. ²³ Sluušintapäivien loppuuttuo Saharei myöšty kotih. ²⁴ Vähäsen ajan piäštä hänen naini Jelisaveta tuli pakšukši. Viisi kuukautta hiän peitteli šitä kaikilta, ičekšeh vain pakasi: ²⁵ «Tämän Hospoti luati miula. Hiän kiäntyy miun puoleh ta piäšti häpieštä rahvahan ieššä.» ²⁶ Konša Jelisaveta oli kuvvonnella kuukauvella, Jumala työnsi anhelin Gavriilan Galileijah Nasaretin linnah. ²⁷ Hänellä oli viesti Muarie-nimisellä neiččyöllä. Muarie oli kihloissa Joosefinimisen miehen kera, kumpani oli Tuavitan šuvušta. ²⁸ Muarien luo tultuo anhelin šano hänellä: «Terveh, Muarie! Šie olet šuanun armon Jumalan šilmissä, ta Hiän on šiun kera. Šie olet toisie naisie ošakkahampi.» ²⁹ Kun Muarie näki anhelin, hiän pöläšty ta ihmetteli, mitä vois tarkottaa tämmöni tervehintä. ³⁰ Anhelin jatko: «Elä varaja, Muarie. Jumala on mieltyn šiuh. ³¹ Šie tulet pakšukši ta šuat Pojan, ta šie annat Hänellä nimen Iisussa. ³² Häneštä tulou šuuri, ta Häntä ruvetah šanomah Ylimmäisen Pojakši. Hospoti Jumala antau Hänellä Hänen tuaton Tuavitan valtaistumen. ³³ Hiän halliččou Juakon jälkiläisie, Israelin rahvašta, ilmasen ijän. Hänen čuarinvalta ei lopu konšana.» ³⁴ Muarie kyšy anhelilta: «Mitein še vois olla? Miehän en ole miehellä.» ³⁵ Anhelin vaštasi hänellä: «Pyhä Henki tulou šiun piällä, ta Ylimmäisen voima kattau šiut. Šentäh Lapši, kumpani šyntyy, on pyhä, ta Häntä kučutah Jumalan Pojakši. ³⁶ Ta kačo, šiun heimolaini Jelisaveta niise on pakšuna, vaikka on jo vanha. Hiän kantau poikua ta on jo kuvvonnella kuukauvella, hiän, kumpaista šanottih lapšie šuamattomakši. ³⁷ Jumalalla ei ole mitänä mahotointa.» ³⁸ Muarie šano: «Mie olen Hospotin käškyläini. Käykäh miula niin kuin šie šanoit.» Ta anhelin läksi Hänen luota. ³⁹ Muutoman päivän piäštä Muarie läksi kiirehešti linnah, kumpani oli Juutijan vuaroilla. ⁴⁰ Hiän mäni Saharein taloh ta tervehti Jelisavetua. ⁴¹ Kun Jelisaveta kuuli Muarien tervehykšen, lapši hypähti hänen vačašša, ta iče hiän täytytty Pyhällä Henkellä. ⁴² Jelisaveta karjahti: «Šilma on plahoslovittu enemmän kuin muita naisie, ta plahoslovittu on Lapši, kumpaista šie kannat! ⁴³ Mitein mie šain tämmösen kunnivon, jotta miun Hospotin Muamo tuli miun luo? ⁴⁴ Kun mie kuulin šiun tervehykšen, lapši

hypähti ihaššukšešta miun vačašša. ⁴⁵ Ošakaš olet šie, kumpani ušoit! Lupauš, min Hospoti šiula anto, käypi toteh.» ⁴⁶ Šilloin Muarie šano: – Mie kiitän kaikešta šytämeštäni Hospotie, ⁴⁷ miun henki on mielissä Jumalašta, miun Pelaštajašta, ⁴⁸ šentäh kun Hiän kiänti šilmät miuh, omah käškyläiseh, niin pieneh ta mität-tömäh. Täštä iellähpäin kaikki ihmispolvet ruvetah kuččumah milma ošakkahakši, ⁴⁹ šentäh kun voimallini Jumala – pyhä on Hänen nimi – luati miula šuurie. ⁵⁰ Polvešta polveh Hiän armahtau niitä, ket varatah Häntä. ⁵¹ Hiän näytti oman käteh voiman; Hiän ajo hajallah ne, kellä on ylpiet ajatukšet. ⁵² Hiän ajo omilta istumiltah vallašša olijat ta nošti alašpainenut. ⁵³ Nälkähisillä Hiän anto kyllälti šyömistä, a pohatat toimitti pois tyhjin käsin. ⁵⁴ Hiän tuli auttamah Israelie, omua käškyläistä, Hiän muisti omua rahvašta ta oli armollini Aprahamilla ⁵⁵ ta hänen heimokunnalla ilmasen ijän, niin kuin oli luvannun miän kantatuattoilla. ⁵⁶ Muarie oli Jelisavetan luona kolmisen kuukautta ta šiitä myöšty kotih. ⁵⁷ Jelisavetalla tuli lapšenšuaanta-ai-ka, ta hiän šai pojan. ⁵⁸ Nuapurit ta heimolaiset oltih mielissä hänen kera, konša kuultih, mittyön šuuren armon Hospoti anto hänellä. ⁵⁹ Kahekšantena päivänä hyö tultih luatimah lapšella laitaleikkaušta ta tahottih panna hänellä tuattoh nimi Saharei. ⁶⁰ Šiih Jelisaveta šano: «Ei, kun hänen nimekši tulou Iivana». ⁶¹ Hyö šanottih hänellä: «Eihän šiun šuvušša ole ketänä šen nimistä». ⁶² Hyö kyšyttih tuatolta käsillä ošuttelomalla, min nimen hiän tahtou antua pojallah. ⁶³ Saharei käški tuuvva kirjutušlautasen ta kirjutti šiieh: «Hänen nimi on Iivana». Kaikin oltih kummissah. ⁶⁴ Šiinä šamašša Saharein kielen šitiet avauvuttih. Hiän rupesi pakajamah ta kiittämäh Jumalua. ⁶⁵ Kaikki lähellä eläjät vareuvuttih, ta joka paikašša Juutijan vuaroilla paistih šiitä, mitein oli käynyn. ⁶⁶ Ket kuultih täštä, pantih kaiken mieleh ta paistih: «Mi täštä lapšešta tullou?» Hyö niätšen maltettih, jotta Hospotin käsi on lapšen piällä. ⁶⁷ Iivanan tuatto Saharei täytyt Pyhällä Henkellä ta alko einuštua: ⁶⁸ – Kiitetty olkah Hospoti, Israelin Jumala, šentäh kun Hiän tuli omua rahvaštah auttamah ta lunašti šen. ⁶⁹ Hiän toimitti meilä väkövän Pelaštajan oman käškyläisen Tuavitan šuvušta, ⁷⁰ niin kuin oli ammusina aikoina luvannun omien pyhien viessintuojien šuulla. ⁷¹ Hiän pelašti miät vihollisista, kaikkien miän vihamiehien käsistä. ⁷² Jumala on armahtan miän tuattoja ta muistan šen pyhän šopimukšen, min luati hiän kera, ⁷³ šanan, kumpasen Hiän anto Aprahamilla, miän kantatuatolla. ⁷⁴ Vihollisien käsistä piäššehinä ⁷⁵ myö voimma mitänä varajamatta sluušie Hänellä, puhtahina ta oikiemielisinä Hänen ieššä koko miän elämän ajan. ⁷⁶ A šilma, lapši, ruvetah šanomah Ylimmäisen viessintuojakši, šentäh kun šie lähet matkuamah Hospotin iellä, jotta puhistua Hänellä tiet. ⁷⁷ Šie kerrot Hänen rahvahalla pelaššukšešta, riähkien prostimiseš-

ta. ⁷⁸ Näin miän Jumala omašša šuurešša hyvyöššä armahtau meitä, korkevukšista koittau meilä päivän-noušu. ⁷⁹ Še loistau niillä, ket eletäh pimieššä ta kuolo-man kuvahaisešša, še juohattau miän jalat rauhan tiellä. ⁸⁰ Lapši kašvo ta vahvistu henkeššä. Hiän eli tyhjäššä muašša šini, kuni hänellä ei tullun aika männä Israelin rahvahan eteh.

2 Niinä päivinä tuli Riiman keisarilta Aukustilta käšky, jotta koko muašša pitäy ruveta luatimah väjenkirjutušlistoja. ² Tämä oli ensimmäini väjenkirjutuš, ta še oli šiieh aikah, konša Siirijua halličči Kvirinie. ³ Kaikin mäntih kirjuttautumah, jokahini omah linnah. ⁴ Joosefi niise läksi Nasaretin linnašta, kumpani oli Galileijašša. Hiän mäni Juutijah, Tuavitan linnah Viflejemih, šentäh kun oli Tuavitan šuvušta. ⁵ Hiän otti kerallah Muarien, kumpani oli kihlottu hänellä ta kumpani kanto Lašta. ⁶ Konša hyö oltih šielä, Muariella tuli lapšenšuaanta-aika. ⁷ Hiän šai Pojan, ensimmäisen Lapšen. Hiän kapaloičči Lapšen ta pani Hänet šoimeh, šentäh kun heilä ei löytyn tilua matkuštajien talošta. ⁸ Šillä šeuvoilla oli paimenie varteimašša yöllä lampahie. ⁹ Heilä näyttäyty Hospotin anhelie, ta Hospotin jumalallini valo ympäröičči hiät. Paimenet äijälti pöläššyttih. ¹⁰ Anhelie šano heilä: «Elkyä varakkua. Mie tulih ilmottamah teilä hyvän viessin, šuuren ilošanoman kaikella rahvahalla. ¹¹ Tänäpäinä Tuavitan linnašša šynty teilä Pelaštaja, kumpani on Hristossa, Hospoti. ¹² Täštä työ tunnetta Hänet: ripakkoloih kiärity Lapši makuau šoimešša.» ¹³ Yhtäkkie anhelin luo jiiäviyty šuuri taivahallini šotajoukko, kumpani ylenti Hospotie šanoilla: ¹⁴ – Kunnivo Jumalalla taivahissa, a muan piällä olkah rauha ta ihmisillä hyvä tahto! ¹⁵ Konša anhelit mäntih heijän luota taivahah, paimenet paistih keškenäh: «Läkkä Viflejemih! Šielä myö niämmä šen, mitä on tapahtun, šen, mistä Hospoti meilä ilmotti.» ¹⁶ Hyö lähettih kiirehešti Viflejemih ta löyvettih šielä Muarie, Joosefi ta Lapši, kumpani makasi šoimešša. ¹⁷ Tämän nähtyö paimenet kerrottih, mitä anhelit šanottih heilä Lapšešta. ¹⁸ Kaikin, ket kuultih paimenien šanat, kummekšittih. ¹⁹ Muarie pani kaikki nämä šanat šiämeh ta moničči ajatteli niitä ičekšeh. ²⁰ Paimenet myöššyttih karjan luo, ylennettih ta passipoitettih Jumalua šiitä, mitä hyö šuatih kuulla ta nähä. Kaikki kävi juštih niin, mitein heilä oli šanottu. ²¹ Kahekšan päivän piäštä tuli aika lualie Lapšella laitaleikkauš, ta Hänellä pantih nimekši Iisussa. Še oli še nimi, min anhelie käški antua Hänellä jo ennen šitä, kun Muarie tuli pakšukši. ²² Tuli aika Joosefin ta Muarien männä puhistautumah, niin kuin Moissein Sakona käški. Hyö tuotih Iisussa Jerusalmih, jotta panna Hänet Hospotin eteh, ²³ šentäh kun Hospotin Sakonašša šanotah näin: «Jokahini poikalapši, mi on muamollah ensimmäini lapši, pitäy pyhittä Hospotilla.» ²⁴ Hospotin Sakonan mukah hei-

jän piti šamalla kertua tuuvva uhrilahja Jumalalla, «pari villikyyhkystä tahi kakši kyyhkynpoikaista». ²⁵ Jerusalmisissa oli mieš nimeltäh Simeoni. Hiän oli oikiemielini ta jumalahini ta vuotti, jotta Jumala piäštäs Israelin ahissukšista. Pyhä Henki oli Simeonin piällä. ²⁶ Pyhä Henki oli ilmottan hänellä, jotta hiän ei kuole, kuni ei niä Hospotin työntämyä Hristossua. ²⁷ Henken juohattamana hiän tuli jumalankotih. Juštih šilloin Iisussan vanhemmat tuotih šinne Lapši, jotta luatie Hänellä še, mitä Sakona käšköy. ²⁸ Simeoni otti Lapšen yškäh, passipoitti Jumalua ta šano: ²⁹ «Valtijaš, nyt Šie piäššät oman käšskyläiseš rauhašša mänömäh toiseh ilmah, niin kuin olet luvannun. ³⁰ Miun šilmäni niät kun nähtih Pelaštaja, ³¹ kumpasen Šie olet varuštan kaikilla rahvahilla. ³² Hänestä tulou valo toisenvierosilla, ta kunnivo Šiun rahvahalla, Israelilla.» ³³ Joosefi ta Iisussan Muamo kummekšittih, mitä Lapšešta šanottih. ³⁴ Simeoni plahoslovi hiät ta šano Muariella, Lapšen Muamol-la: «Tämän Lapšen tähän monet israelilaiset lanketah ta monet nouššah. Jumala on pannun Hänet merkiksi, kumpaista vaššušsetah, ³⁵ ta šiun omanki šytämen läpi pistäy miekka. Näin tullah ilmi monien šiämeh peitetet mielet.» ³⁶ Šielä oli niise Jumalan viessintuoja Anna, Fanuulin tytär, Asirin šuvušta. Hiän oli jo hyvin vanha. Hiän oli männyn nuorena neiččyönä miehellä ta oli elän mieheh kera šeiččemen vuotta. ³⁷ No nyt hiän oli leški ta hänellä oli kaheššankymmentä nellä vuotta. Hiän ei lähten jumalankojista kunnena, vain sluuši yötä päivyä Jumalalla: moliutu ta pyhitti. ³⁸ Hiän niise tuli šinne juštih šamah aikah. Hiän passipoitti Jumalua ta pakasi Lapšešta kaikilla niillä, ket vuotettih, jotta Jumala piäštäy Jerusalmiin ahissukšista. ³⁹ Ruattuo kaiken šen, min Hospotin Sakona miäräsi, Joosefi ta Muarie myöššyttih Galileijah, omah kotilinnah Nasarettih. ⁴⁰ Šielä Lapši kašvo, lujittu henkeššäh ta viisaštu, ta Jumalan armo oli Hänen kera. ⁴¹ Joka vuosi Iisussan vanhemmat käytih Äijänpäivän pruasniekalla Jerusalmih. ⁴² Konša Iisussalla oli kakšitoista vuotta, hyö tuaš lähettih Jerusalmih pruasniekalla, niin kuin oli tapana. ⁴³ Pruasniekka päivien loputtuo, vanhemmat lähettih kotih, a Iisussa-poika jäi Jerusalmih. No Joosefi ta Iisussan Muamo ei hokšattu šitä. ⁴⁴ Hyö matattih koko päivä šiinä mielin, jotta Iisussa on joukošša. Kun hyö ruvettih eččimäh Häntä heimolaisien ta tuttavien kešeštä, ⁴⁵ niin ei lövetty. Šiitä Joosefin ta Muarien piti myöštyö Jerusalmih eččimäh Häntä. ⁴⁶ Kolmen päivän piäštä hyö lövettih Iisussa jumalankojista. Hiän istu šielä opaštajien kešeššä, kuunteli heitä ta kyšeli heiltä. ⁴⁷ Kaikin, ket kuunneltih Häntä, oltih kummissah, kuin hyvin Hiän kaiken malttau ta kuin tolukkahašti vaštuau. ⁴⁸ Nähtyö Iisussan Hänen vanhemmat ouvokšuttih ta Muamo kyšy Häneltä: «Poikan, mintäh Šie ruavoit meilä tämän? Myö tuattoš kera hätäytymä kokonah ta rupesima eččimäh Šilma.»

⁴⁹ Iisussa vaštasi heilä: «Mintäh työ Milma ečittä? Et-täkö tiijä, jotta Miun pitäy olla Tuattoni kojissa?» ⁵⁰ Ka hyö ei maltettu, mitä Hiän tahto šanuo näillä šanoilla. ⁵¹ Iisussa myöšty vanhempieh kera Nasarettih ta totteli heitä kaikešša. Hänen Muamo peitti omah šytämeh kaiken, mitä heilä oli tapahtun. ⁵² Iisussa kašvo ta šai lisyä viisahutta. Jumala ta ihmiset tykättih Häntä.

3 - ² Saharein poika, Iivana, šai tyhjäššä muašša viessin Jumalalta. Še tapahtu keisari Tiverijan vijentenätoista halličentavuotena, konša Juutijašša halličči Ponttei Pilatti. Muan nellännekšien piämiehinä oltih nämä: Iiroti oli Galileijašša, hänen velli Hilippä oli Iturejan ta Trakonitin šeutuloilla, ta Lisaniija oli Avilenešša. Ylipappiloina oltih Annas ta Kaijafa. ³ Iivana käveli läpi koko Jortanojoven šeuvun ta šaneli rahvahalla, jotta heijän pitäy jättyä riähäššä elämini ta ottua kaššanta. Šiitä heijän riähät prostittais. ⁴ Tästä on kirjutettu Jumalan viessintuojan Isaijan kirjašša näin: – Karjujan iäni kuuluu tyhjäššä muašša: «Raivakkua Hospotilla tie. Tašottakkua Hänellä polut. ⁵ Kaikki notkot pitäy täyttyä, kaikki vuarat ta termät tašottua. Mutkikkahat tiet pitäy luatie šuoriksi, a kiviköt tašasiksi teiksi. ⁶ Kaikin šuahah nähä Jumalan antama pelaššuš.» ⁷ Ihmiset kerävytyttih Iivanan luokši, jotta hiän kaštasi hiät. Iivana šano heilä: «Työ kiärmehen šikiet! Ken teilä šano, jotta voitta piäššä pakoh Jumalan tulijašta vihašta? ⁸ Anna tiän elämästä näkyy, jotta oletta jättän riähäššä elämisen ta kiäntyn Jumalan puoleh! Elkyä ajatelkua: 'Olemmahan myö Aprahamin lapšie'. Mie šanon teilä: Jumala voit näistä kivilöistäki luatie lapšie Aprahamilla. ⁹ Kirveš on jo valmehena puun juurella. Joka puu, mi ei kanna hyvyä marjua, kuatah ta lykätäh tuleh.» ¹⁰ Ihmiset kyšyttih Iivanalta: «Mitä miän pitäis ruatua?» ¹¹ Hiän vaštasi heilä: «Jokahini, kellä on kakši paitua, antakkah šillä, kellä ei ole yhtäkänä. Ta kellä on ruokua, še jakakkah toisilla.» ¹² Veronkeryäjieki tuli šinne kaššettavaksi. Hyö kyšyttih Iivanalta: «Opaštaja, mitä miän pitäis ruatua?» ¹³ Hiän vaštasi: «Elkyä ottakkua veroja šen enämpyä, mitä tiän on käšetty.» ¹⁴ Saltatat niise kyšyttih häneltä: «A mitäpä miän pitäis ruatua?» Hiän vaštasi heilä: «Elkyä kiskokkua keltänä rahua väkisin elkyäkä varauttelomalla, vain olkua tyytyväiset omah palkkah.» ¹⁵ Rahvaš oli toivon vallašša. Kaikin mietittih Iivanašta: «Šuattaisko hiän olla Hristossa?» ¹⁶ Iivana šano heilä: «Mie kaššan tiät veješšä, ka tulou milma väkövämpi. Mie en kelpua ni Hänen jalaččien nauhoja kerittämäh. Hiän kaštai tiät Pyhäššä Henkeššä ta tulešša. ¹⁷ Hänellä on kiäššä lapie. Šillä Hiän viskou puimapaikalla vil'at, jotta erotua jyvät ruumenista. Jyvät Hiän keryäy aittah, a ruumenet polttau tulešša, mi ei konšana šammu.» ¹⁸ Näillä ta monilla muilla šanoilla Iivana opašti rahvašta ta šaneli heilä Hyvyä Viestie. ¹⁹ No muan nellännekšien piämieštä Iirotie hiän kirosi šentäh, kun še eli

velh naisen Irodiadan kera. Ta kun Iivana moitti Iirotie muuštaki pahašta, ²⁰ niin Iiroti ruato vielä šenki, jotta pani Iivanan tyrmäh. ²¹ Nyt kun äijän rahvašta oli kaššettu, Iisussa niise kaššettih. Konša Hiän rupesi moliutumah, taivaš avautu, ²² ta Pyhä Henki laškeutu Hänen piällä – näkyväisenä, kyyhkysen moisena. Ta taivahašta kuulu iäni, mi šano: «Šie olet Miun armaš Poika. Šiuh Mie olen mieltyn.» ²³ Iisussa oli kolmisakymmenissä, konša Hiän alotti oman ruavon. Ihmiset toivottih, jotta Iisussa oli Joosefin poika. Joosefi oli Elijan poika. ²⁴ Elija oli Matfatan poika. Matfata oli Leevin poika. Leevi oli Melhein poika. Melhei oli Jannain poika. Jannai oli Joosefin poika. ²⁵ Joosefi oli Mattafein poika. Mattafei oli Amosin poika. Amosi oli Nauman poika. Nauma oli Jesliman poika. Jeslima oli Nahhein poika. ²⁶ Nahhei oli Maafin poika. Maafi oli Mattafein poika. Mattafei oli Semein poika. Semei oli Josifin poika. Josifi oli Juutan poika. ²⁷ Juuta oli Joanan poika. Joana oli Risain poika. Risai oli Sorovavelin poika. Sorovaveli oli Salafiilin poika. Salafiili oli Nirein poika. ²⁸ Nirei oli Melhein poika. Melhei oli Addein poika. Addei oli Kosman poika. Kosma oli Elmodamin poika. Elmodami oli Erin poika. ²⁹ Eri oli Josien poika. Josie oli Elijeserin poika. Elijeseri oli Joriman poika. Jorima oli Matfatan poika. Matfata oli Leevin poika. ³⁰ Leevi oli Simeonin poika. Simeoni oli Juutan poika. Juuta oli Joosefin poika. Joosefi oli Jonaman poika. Jonama oli Jeliakimin poika. ³¹ Jeliakimi oli Melean poika. Melea oli Mainanan poika. Mainan oli Mattafain poika. Mattafai oli Nafanan poika. Nafana oli Tuavitan poika. ³² Tuavit-ta oli Jessein poika. Jessei oli Ovitin poika. Oviti oli Voosin poika. Voosi oli Salmonin poika. Salmoni oli Naassonin poika. ³³ Naassoni oli Aminadavin poika. Aminadavi oli Aramin poika. Arami oli Esromin poika. Esromi oli Faresin poika. Faresi oli Juutan poika. ³⁴ Juuta oli Juakon poika. Juakko oli Issakan poika. Issakka oli Aprahamin poika. Aprahami oli Farrin poika. Farri oli Nahoran poika. ³⁵ Nahora oli Seruhan poika. Seruha oli Ragavan poika. Ragava oli Falekan poika. Falekka oli Jeveran poika. Jevera oli Salin poika. ³⁶ Sali oli Kainanan poika. Kainana oli Arfaksadan poika. Arfaksada oli Siman poika. Sima oli Noijan poika. Noija oli Lamehan poika. ³⁷ Lameha oli Mafusalan poika. Mafusala oli Jenohan poika. Jenoha oli Jaredan poika. Jareda oli Maleleilan poika. Maleleila oli Kainanan poika. Kainana oli Jenosan poika. ³⁸ Jenosa oli Sifan poika. Sifa oli Aatamin poika. Aatami oli Jumalan poika.

4 Iisussa myöšty Jortanojovelta täytenä Pyhyä Henkie. Henki vei Hänet tyhjäh muah. ² Iisussa oli šielä nelläkymmentä päivyä, ta juaveli muanitteli Häntä. Kaikki nämä päivät Iisussa oli šyömättä, ta kun tämä aika loppu, Hänellä tuli nälkä. ³ Šilloin juaveli šano Hänellä: «Kun kerran olet Jumalan poika, niin käše tämän kiven muuttuo leiväkši». ⁴ Iisussa vaštasi

hänellä: «Pyhissä Kirjutukšissa on šanottu: ‘Ei ihmini elä yksistäh leiväštä, vain jokahisešta Jumalan šanašta’». ⁵ Šiitä juaveli vei Iisussan korkiella vuaralla, šilmän röpähykšessä näytti Hänellä kaikki muailman valtakunnat ⁶ ta šano: «Kaikki nämä valtakunnat ta niijen pohasvuot Mie annan Šiula, ne kun niät on annettu miula ta mie voin lahjottua ne kellä tahtonen. ⁷ Kun kumartanet miula, niin kaikki tämä on Šiun.» ⁸ Iisussa vaštasi hänellä: «Jätä Miut, šaatana. Pyhissä Kirjutukšissa on šanottu: ‘Hospotilla, omalla Jumalallaš, šiun pitäy kumartua ta vain Hänellä šiun pitäy sluušie’». ⁹ Šiitä juaveli vei Iisussan Jerusolimih, pani Hänet jumalankojin kurkihirrellä ta šano Hänellä: «Kun kerran olet Jumalan Poika, niin hyppyä tiältä alaš. ¹⁰ Onhan Pyhissä Kirjutukšissa šanottu: ‘Jumala käšköy omilla anheliloilah šuojata Šilma. ¹¹ Hyö kannetah Šilma käsillä, jotta et šatattais jalkuaš kiveh.’» ¹² Iisussa vaštasi juavelilla: «Šielä on šanottu vieläi näin: ‘Elä kiušua Hospotie, šiun Jumaluaš’». ¹³ Kun juaveli oli kaikilla keinoin kuihutellun Iisussua, hiän jätti Häntä kotvakši aikua rauhah. ¹⁴ Pyhän Henken voimua täytenä Iisussa myöšty Galileijah, ta kohta Häneštä paistih joka puolella. ¹⁵ Hiän opašti sinagogoissa, ta kaikin kiitettih Häntä. ¹⁶ Iisussa tuli Nasarettih, missä Hiän oli kašvan. Šuovatpäivänä Hiän läksi sinagogah, niin kuin Hänellä oli tapana. Hiän nousi lukomah, ¹⁷ ta Hänellä annettih Jumalan viessintuoja Isaijan kirja. Hiän avasi kirjan ta löysi paikan, missä oli kirjutettu: ¹⁸ – Hospotin Henki on Miun piällä, šentäh kun Hiän voiti Miut šanelomah Hyvyä Viestie köyhillä. Hiän työnsi Miut auttamah niitä, kellä on mureh šämeššä. Hiän työnsi Miut tiijottamah, jotta vankit piäššäh tyrmäštä, šokiet šuahah näkö, ta ahissetut šuahah oma valta. ¹⁹ Hiän työnsi Miut šanelomah, jotta nyt on Hospotin hyväntahon vuosi. ²⁰ Šiitä Iisussa pani kirjan kiini, anto šen sinagogan ruatajalla ta istuutu. Kaikki sinagogašša olijat kačottih Häneh. ²¹ Hiän rupesi pakajamah heilä: «Tämä Miun lukoma kirjutuš kävi toteh tänäpäinä tiän korvien kullen». ²² Kaikki ihmiset kiitettih Iisussua ta kummekšittih niitä armon šanoja, mit lähettih Hänen huulilta. Kuitenki hyö šanottih: «Ka tämänhän on vain Joosefin poika!» ²³ Iisussa šano: «Kohta työ šanotta Miula šananpolven: ‘Liäkäri, parenna iččeš!’ ta tarkotatta šilä: ‘Rua tiäläki, omašša kotilinnašša kaikkie šitä, mitä Šie ruavoit Kapernaumissa, kaikkie, mištä myö olemma kuullun’.» ²⁴ Ta Hiän šano vielä: «Šanon teilä toven: yhtänä Jumalan viessintuojua ei pietä arvošša omašša kotilinnašša. ²⁵ Uškokkua Milma: Israelissa oli monta leškie Il’an aikoina, konša kolme ta puoli vuotta peräkkäh ei ollun vihmua ta koko muah tuli šuuri nälkä. ²⁶ No kumminki Il’ua ei työnnetty heijän luo, vain työnnettih yhen lešen luo Sareptah, mi on Sidonissa. ²⁷ Šamoin Israelissa oli hyvin äijän prokasa-tautisie Jumalan viessintuojan Jelissein aikoina. No

kenkänä heistä ei puhistun tauvistah, vain yksistäh Neemani, kumpani oli siirijalaini.»²⁸ Tämän kuultuo kaikki sinagogašša olijat šiännyttih kovašti.²⁹ Hyö hypättih pystyh ta ajettih Iisussa linnašta, a heijän linna oli vuarella. Šuatettuo Hänet vuaran jyrkällä rintiellä, hyö meinattih työnnälyä Hänet mänömäh äkki-jyrkästä alaš.³⁰ No Iisussa aštu rahvašjoukošta läpi ta mäni mänöjäh.³¹ Iisussa matkeutu Kapernaumin linnaš, mi on Galileijašša. Hiän opašti šielä rahvašta šuovattana.³² Ihmiset kummekšittih Hänen opaššušta, šentäh kun Hiän pakasi niin kuin pakajau še, kellä on valta.³³ Sinagogašša oli mieš, kumpasešša oli piessa. Še karjeutu kovalla iänellä:³⁴ «Häh! Mitä Šiula meistä pitäy, Iisussa Nasaretilaini? Tulitko Šie meitä hävitämäh? Mie tiijän, ken Šie olet, Jumalan Pyhä!»³⁵ No Iisussa komenti piessua šanoilla: «Ole iänettäš! Lähe häneštä.» Šiitä piessa pačkasi miehen muah rahvašjoukon keškeh ta läksi häneštä, mitänä pahua hänellä ruatamatta.³⁶ Kaikin pöläššyttih ta ihmeteltih keškenäh: «Mitä pakinoja nämä on? Hänellä on šemoni voima ta valta, jotta kun Hiän käšköy piessoja, ne lähetäh ihmisistä.»³⁷ Ta niin tieto Iisussašta levisi koko šillä šeuvoilla.³⁸ Iisussa läksi sinagogašta ta mäni Simonin taloh. Simonin anoppi veny šuurešša kumiešša, ta Iisussalta kyšyttih, jotta voisko Hiän auttua.³⁹ Iisussa kumartu naisen piällä, käški pois kumetautie, ta še läksi häneštä. Šamašša naini nousi ta rupesi paššuumah heitä.⁴⁰ Monilla oli koissah läsijie, ken missäki tauvissa. Päiväsen laškies'sa läsijie tuotih Iisussan luo, ta Iisussa pani käteh jokahisen piällä ta parenti hiät.⁴¹ Monista läksi piessoja, kumpaset karjutih: «Šie olet Hristossa, Jumalan Poika!» Ka Iisussa kielti niitä, ei antan niijen paissa, hyö niätšen tiijettih, jotta Hiän on Hristossa.⁴² Konša päivä valkosi, Iisussa läksi linnašta ta mäni šemmoseh paikkah, missä ei ollun ketänä. Ihmiset kuitenkin lähettih eččimäh Häntä. Hyö lövettih Hänet ta reisseltih pijätellä Häntä lähtömäštä šieltä.⁴³ No Iisussa šano heilä: «Miun pitäy viijä Hyvyä Viestie Jumalan Valtakunnašta vielä toisiški linnoih. Šitä varoin Miut on työnnetty.»⁴⁴ Ta niin Hiän šaneli Jumalan šanua Galileijan sinagogoissa.

5 Kerran Iisussa šeiso Gennisaretinjärven rannalla Galileijašša. Ihmiset tunkeuvuttih Hänen luokši jotta kuulla Jumalan šanua.² Iisussa näki kakši venehtä järven rannašša. Kalaštajat oli nouštu venehistä ta huuhottih verkkoja.³ Iisussa mäni yhteh veneheh, kumpani oli Simonin, ta käški hänen šoutua vähäsen loitommakši rannašta. Šiitä Hiän istu veneheššä ta opašti rahvašta.⁴ Konša Iisussa lopetti pakinan, Hiän šano Simonilla: «Šouva veneh šyvenmällä ta laškekkua apaja veteh.»⁵ Simoni vaštasi Hänellä: «Opaštaja, koko yön myö ruatoma emmäkä šuanun mitänä. No kun kerran Šie käšet, mie vielä lašen verkot.»⁶ Hyö ruattih niin ta šuatih niin äijän kalua, jot-

ta verkot ruvettih repielömäh.⁷ Šiitä hyö annettih merkki toisešša veneheššä olijilla tovarissoilla, jotta ne tultais apuh. Ne tultih, ta hyö täyttettih molommat venehet kalalla, niin jotta ne oltih uppuomaisillah.⁸ Konša Simoni Petri näki šen, hiän heittäyty polvusillah Iisussan eteh ta šano: «Hospoti, mäne pois miun luota! Mie olen riähkähini mieš.»⁹ Hiän ta hänen venehkunta kummekšittih kalašualista ta ihan pöläššyttih,¹⁰ šamoin Savvatein Juakko ta Iivana, kumpaset oltih Simonin kalakunnašta. No Iisussa šano Simonilla: «Elä varaja, täštä lähtien šie olet ihmisien kalaštaja.»¹¹ Hyö vejettih venehet rantoih, jätettih kaikki ta lähettih Iisussan kera.¹² Eryähäššä linnašša Iisussa näki miehen, kumpani oli prokasatauvin rikkomma. Iisussan nähtyö mieš heittäyty očin Hänen eteh ta rupesi molimah Häntä: «Hospoti, kun vain tahtonet, Šie voit puhistua miut.»¹³ Iisussa ojenti käteh, košetti mieštä ta šano: «Mie tahon. Puhissu.» Šillä kertua tauti läksi mieheštä.¹⁴ Iisussa šano hänellä: «Elä vain virka täštä kellänä. Mäne näytä iččeš papilla ta vie Moissein Sakonan mukaset uhrilahjat Jumalalla. Šiitä ihmiset tiijetäh, jotta šie parenit.»¹⁵ Nyt Iisussašta paistih jo joka puolella, ta šuuret joukot ihmisie keräyty kuuntelomah Häntä ta parentautumah vaivoista.¹⁶ Šilloin Iisussa tuaš läksi rahvahattomih paikkoih moliutumah.¹⁷ Yhtenä päivänä, konša Iisussa oli opaštamašša rahvašta, kuuntelijien joukošša istu farisseita ta sakanopastajie. Hyö oli tultu kaikista Galileijan ta Juutijan kylistä ta Jerusalemista. Hospotin voima oli Iisussan kera, niin jotta Hiän šuatto parentua ihmisie.¹⁸ Šinne tuli miehie, kumpaset kannettih hulvattuo šijalla. Hyö reistattih viijä Hänet pirtin šiämeš ta panna Iisussan eteh.¹⁹ Kun hyö rahvašjoukon tähän ei piäšty pirttih, niin nouštih katolla, luajittih reikä kattoh ta šolahutettih voimatoih šijoneh päivineh keški lattiella, juštih Iisussan eteh.²⁰ Kun Iisussa näki heijän ušon, Hiän šano miehellä: «Velli, šiun riähät on prostittu!»²¹ Šilloin sakanopastajat ta farisseit ajateltih: «Ken tämä mieš on? Pitäykö Hiän Iččieh Jumalana, kun tuommoista pakajau? Eihän še kenkänä muu voi prostie riähkie kuin yksistäh Jumala.»²² No Iisussa tiesi heijän mielet ta šano heilä: «Mintäh työ šemmoista piettä šiämeššä?»²³ Mi on helpompi, šanuoko hulvautunehella: 'Šiun riähät on prostittu', vain šanuoko: 'Nouše ta aššu?'²⁴ Kaččokkua, kun Mie näytän teilä, jotta Ihmisen Pojalta on valta muan piällä prostie riähkie» – Hiän kiänty nyt hulvatun puoleh ta šano hänellä – «šanon šiula, nouše, ota šijaš ta mäne kotihis.»²⁵ Šamašša mieš nousi kaikkien nähän, otti šijan ta läksi kotih. Matateššah hiän kiitti Jumalua.²⁶ Kaikin oltih oikeista oikein ihmeissä ta kiitettih Jumalua. Pöläššykšissä hyö paistih: «Tänäpäinä myö näkimä šemmoista, mitä ei vois tovekši uškuo.»²⁷ Tämän jälkeh Iisussa läksi šieltä ta näki Leevi-nimisen veronkeryäjän, kumpani is-

tu tullissa. Iisussa šano hänellä: «Lähe Miun kera».
²⁸ Leevi jätti kaiken, nousi ta läksi Iisussan matkah.
²⁹ Leevi luati koissah Iisussalla šuuren kostitukšen. Äijän veronkeryäjie ta muita ihmisie oli šyömässä hiän kera.
³⁰ A sakonanopaštajat ta farisseit töräistih tätä ta valitettih Iisussan opašsettavilla: «Mintäh työ šyöttä ta juotta veronkeryäjien ta muijen riähkähisien kera?»
³¹ Iisussa vaštasi heilä: «Eihän tervehet tarvita liäkärie, vain läsijät.
³² En Mie tullun kuččumah oikiemielsie, vain riähkähisie, jotta hyö jätettäis riähässä elämini ta kiännyttäis Jumalan puoleh.»
³³ Iisussalla šanottih: «Iivanan opašsettavat rikeneh pyhitetäh ta moliuvtah, šamoin farisseijen opašsettavat, a Šiun opašsettavat ne vain šyyväh ta juuvvah.»
³⁴ Iisussa vaštasi heilä: «Voisijako työ käškie hiäväkie pyhittämäh, kuni šulhani on hiän kera?
³⁵ Ka tulou vielä aika, konša šulhani ote tah heiltä pois. Šilloin, niinä päivinä hyö pyhitetäh.»
³⁶ Iisussa šano heilä vielä peittopakinan: «Kenkänä ei ota tilkkuo uuvvešta vuattiešta, jotta paikata šillä vanhua vuatetta. Šiitähän uuši vuate mänöy pilalla, eikä uuvvešta vuattiešta otettu paikka paššua vanhah vuat tieh.
³⁷ Ta eihän kenkänä kua uutta viinua käymäh vanhoih nahkavärččilöih. Šilloinhan uuši viina revittäy ne, viina valuu muah ta nahkavärčit pilauvutah.
³⁸ Nuori vina pitäy kuation uuših värččilöih. Šilloin molommat šäilytäh.
³⁹ Eikä kenkänä välitä uuvvešta viinašta, kun ollou juonun vanhua. Hiän šanou: 'Vanha on parempua'»

6 Äijänpäivän pruasniekan jälkisenä šuovattana Iisussa käveli vil'l'apellon poikki. Hänen opašsettavat katattih tähkäie, hierottih niitä kämmenien välissä ta šyötih jyvie.
² Muutomat farisseit kyšyttih: «Mintäh työ ruatta šitä, mitä šuovattana ei šua ruatua?»
³ Iisussa vaštasi heilä: «Ettäkö ole luken, mitä Tuavitta ruato, konša hänellä ta hänen miehillä tuli nälkä.
⁴ Hiän mäni jumalankotih ta otti uhrileivät, šöi niitä ta anto omilla miehillääki, vaikka yksistäh papit šuahah šyyvä niitä.»
⁵ Ta Iisussa šano vielä: «Ihmisen Poika on šuovatanki Isäntä».
⁶ Eryähänä toisena šuovattana Iisussa mäni sinagogah ta opašti. Šielä oli mieš, kumpasen oikie käsi oli kuivan.
⁷ Sakonanopaštajat ta farisseit piettih Iisussua šilmällä, jotta nähtäis, rupieuko Hiän parentamah šitä mieštä šuovattana. Näin heilä ois šyy viärittyä Häntä.
⁸ Iisussa tiesi, mitä hyö tuumitah. Hiän šano miehellä, kumpasen käsi oli kuivan: «Nouše ta tule tänne eteh». Mieš nousi ta mäni eteh.
⁹ Iisussa šano: «Mie kyšyn teiltä: mitä šuau ruatua šuovattana, hyvyäkö vain pahua? Pitäykö pelaštua ihmishenki, vain tappua ihmini?» Hyö ei virketty mitänä.
¹⁰ Hiän kaččo heih kaikkih ta šano miehellä: «Ojenna käteš». Mieš ojenti käteh, ta še tuli entisekšeh, tervehekši niin kuin toiniki käsi.
¹¹ Täštä sakonanopaštajat ta farisseit hyvin äijälti šiännyttih ta ruvettih aprikoimah, mitä hyö voitais ruatua Iisussalla.
¹² Šamoih aikoih Iisussa nousi

vuaralla moliutumah. Hiän oli šielä koko yön ta moliutu Jumalalla.
¹³ Kun tuli päivä, Hiän kučču luokšeh opašsettavat ta valičči niistä kakšitoista, kumpasie rupesi kuččumah apostoliloiksi.
¹⁴ Ne oltih: Simoni, kumpasella Iisussa vielä anto nimen Petri, Simonin veli Ontrei, Juakko ta Iivana, Hilippä, Varfolomei,
¹⁵ Matvei, Homa, Alfein Juakko, Zilotiksi kučuttu Simoni,
¹⁶ Juakon Juuta ta Juuta Iskariot, kumpasešta myöhemmin tuli Iisussan pettäjä.
¹⁷ Iisussa laškeutu vuaralta apostolien kera ta pietty tašasella paikalla. Šielä oli äijän Hänen opašsettavie ta šuuri joukko rahvašta eri puolilta Juutijua, Jerusolimista ta Tiiran ta Sidonin rannikkošeutuloilta.
¹⁸ Hyö kaikin tultih kuuntelema Iisussua ta piäšömäh tautiloistah. Ta ihmiset, kumpasie vaivattih piessat, niise parettih.
¹⁹ Jokahini reistasi piäššä košettamah Iisussua, šentäh kun Häneštä läksi voimua, mi parenti kaikki.
²⁰ Iisussa kaččo opašsettavih ta šano: «Ošakkahie oletta työ, henkeššä köyhät, šentäh kun Jumalan Valtakunta on tiän.
²¹ Ošakkahie oletta työ, kellä on nyt nälkä, šentäh kun tiät šyötetäh kylläsiksi. Ošakkahie oletta työ, kumpaset nyt itettä, šentäh kun vieläi šuatta nakrua.
²² Ošakkahie oletta työ, kun Ihmisen Pojan tähän ihmiset vihatah teitä, erotetah tiät joukoštah, haukutah teitä ta pannah pakanakši tiän nimiki.
²³ Olkua šinä päivänä mielissänä, hyppikkyä ilošta, šentäh kun teitä vuottau šuuri palkka taivahaššä. Vet šamoin še ruattih heijän tuatot Jumalan viessintuojilla.
²⁴ A työ pohatat, voi teitä! Työ jo šaita oman ošana.
²⁵ Voi teitä, kumpaset oletta nyt kylläset! Työ niättä vielä nälkyä. Voi teitä, kumpaset nyt nakratta! Työ vielä itettä ta voikerratta.
²⁶ Voi teitä, kun kaikki ihmiset paissah teistä hyvyä! Vet šamoin ni heijän tuatot paistih niistä, ket luatiuvuttih Jumalan viessintuojiksi.»
²⁷ «No teilä, kumpaset kuunteletta Milma, Mie šanon: tykäkkyä omie vihamiehie; ruatakkua hyvyä niillä, ket teitä vihatah.
²⁸ Plahoslovikkua niitä, ket teitä kirota; moliutukkua niijen puolešta, ket šatatetah teitä pahoin šanoin.
²⁹ Kun ken lyönöy šilma korvah, kiännä hänellä toiniki korva. Kun ken vienöy šiulta sviitkan, anna hänen ottua paitaki.
³⁰ Anna jokahisella, ken kyšyy šiulta miilostinua. Kun ken ottanou šiulta mitänih, elä vuaji šitä järelläh.
³¹ Luatikkua ihmisillä šitä, mitä tahtosija, jotta teilä ičellänä luajittais.
³² Kun työ tykännettä vain niitä, ket tykätäh teitä, niin šilläkö työ tienuatta passipot? Riähkähisetki tykätäh niitä, ket heitä tykätäh.
³³ Kun työ ruatanetta hyvyä vain niillä, ket teilä ruatah hyvyä, niin šilläkö työ tienuatta passipot? Riähkähiset niise ruatah šamoin.
³⁴ Ta kun työ antanetta velkah vain niillä, keltä toivotta šuaha velan järelläh, niin šilläkö työ tienuatta passipot? Riähkähiset niise annetah velkah toisillah, konša tiijetäh, jotta šuahah järelläh šaman verran.
³⁵ Työ elkyä ruatakkua šamah tapah, vain tykäkkyä omie vihamiehie, luatikkua hyvyä, antakkua

velkah toivomatta šuaha mitänä jälelläh. Šiitä työ šuat-
ta šuuren palkan ta oletta Ylimmäisen lapsie, šentäh
kun Hiän niise on hyvä pahoilla ta kiittämättömillä.

³⁶ Olkua armolliset, šamoin kuin tiän Tuatto on armolli-
ni.» ³⁷ «Elkyä suutikkua, niin teitä ei suutita. Elkyä
viäritäkyä toisie, niin teitä ei viäritetä. Prostikkua,
niin teitä kiittetäh. ³⁸ Antakkua, niin teitä kiitetäh;
täysi miärä, rut'ottuna, šumpah pantuna ta čumu-
čukkuraisena annetah teile yškäh. Millä miärällä työ
mittuatta, šillä šamalla mitatah teile.» ³⁹ Iisussa šano
heilä vielä peittopakinan: «Voitko šokie kulettua šoki-
eta? Eikö hyö molommat lanketa hautah? ⁴⁰ Opaššetta-
va ei ole omua opaštajuah šuurempi, no jokahini opaš-
tumisen lopetettua on opaštajan moini. ⁴¹ Mitein šie
niät ruhkan vellen šilmäššä, vain et huomua hirttä
omašša šilmäššä? ⁴² Mitein voit šanuo vellellä: 'Annapa,
vellisen, mie otan ruhkan šiun šilmäštä'. Ethän šie niä
hirttä omašša šilmäššä? Voi šie, pyhäksi luatiutuja! Ota
enšin hirši omašta šilmäštä, šiitä vašta niät ottua
ruhkan vellen šilmäštä.» ⁴³ «Ei ole hyvvyä puuta, mih
tulis pahoja antimie, eikä pahua puuta mih tulis hyvie
antimie. ⁴⁴ Puu tunnetah šen antimista. Eihän fiinikkoja
kerätä piikkituomešta, eikä viinamarjoja ohtajaisikoš-
ta. ⁴⁵ Hyvä ihmini tuou omašta šiämen aitašta hyvvyä,
paha ihmini tuou pahua. Ihmini šuullah pakajau šitä,
mi täyttäy hänen šiämen.» ⁴⁶ «Mintäh työ šanotta Miun-
la: 'Hospoti, Hospoti', a iče että rua šitä, mitä Mie
käšen? ⁴⁷ Mie kerron teile, mityš on šie, ken tulou Miun
luo, kuulou Miun šanat ta ruatau niijen mukah. ⁴⁸ Hiän
on kuin mieš, kumpani taluo rakentuas's'a kaivo šyväh
ta laški kivijalan kallivolla. Kun vejet nouštih rannoista
ta tultih šuurella vauhilla talon piällä, ne ei šuatu taluo
liikahtamah, šentäh kun šie oli rakennettu kallivolla.

⁴⁹ A šie, ken kuulou Miun šanat, vain ei rua niijen
mukah, on kuin mieš, kumpani taluo rakentuas's'a laš-
ki kivijalan šuorah mualla. Kun tulvavesi hyökkäsi talon
piällä, šie talo šamašša kua tu ta hajosi muan tašolla.»

7 Kun Iisussa oli paissun kaiken tämän rahvahan
kuunnellešša, Hiän läksi Kapernaumih. ² Šielä oli
yksi šuan saltatan piälikkö, kumpasen paššari oli niin
kipie, jotta oli jo kuolomaisillah. Šuanpiälikkö piti
paššarie šuurešša arvošša. ³ Kuultuo Iisussašta, hiän
työnsi Hänen luo jevreijen vanhimpie, jotta hyö pyritet-
täis Iisussua tulomah ta parentamah hänen paššarin.
⁴ Hyö tultih Iisussan luo ta ruvettih molimah Häntä,
šanottih: «Tämä šuanpiälikkö on šiun avun arvon.
⁵ Hiän tykkyäy miän rahvašta ta luajitti meilä sina-
goganki.» ⁶ Iisussa läksi hiän kera. Konša Hiän oli jo
lähellä taluo, šuanpiälikkö työnsi omie miehie šuat-
tamah Hänellä šanua: «Hospoti, elä vaivua Iččieš. Mie
en ole šen arvon, jotta Šie tulisit miun katon alla.

⁷ Enkä mie kaččon ni iččieni šen arvoseksi, jotta oisin
tullun šiun luo. Šano vain šana, niin miun paššari pare-
nou. ⁸ Mie ičeki tottellen ylempien käškyjä ta komente-

len omie saltattoja. Kun šanon yhellä: 'Mäne', hiän
mänöy. Toisella šanon: 'Tule', ta hiän tulou. Tahi kun
šanon paššarilla: 'Rua tämä', hiän ruatau.» ⁹ Iisussa
kummekši näitä šanoja. Šiitä Hiän kiänty jaleššä aštu-
jih päin ta šano: «Šanon teile, jotta tämmöistä uškua
en ni Israelissa ole nähny.» ¹⁰ Kun Iisussan luo
toimitetut miehet myöššyttih jälelläh, hyö nähtih
paššari tervehenä. ¹¹ Kohta tämän jälkeh Iisussa läksi
Nainin linnah. Hänen kera matattih monet Hänen
opaššettavat ta šuuri rahvašjoukko. ¹² Konša Iisussa
lähešty linnan veräjie, šieltä kannettih kuollutta, leški-
naisen ainutta poikua. Muamon kera oli äijän linnan
rahvašta. ¹³ Naisen nähtyö Hospotilla tuli suali häntä ta
Hiän šano: «Elä ite.» ¹⁴ Hiän mäni nosilkkojen viereh ta
košetti niitä. Kantajat pietyttih. Iisussa šano: «Priha,
Mie šanon šiula, nouše!» ¹⁵ Šilloin kuollut nousi is-
tumah ta rupesi pakajamah, ta Iisussa anto hänet
muamalla. ¹⁶ Kaikin oikein pöläššyttih ta ruvettih kiit-
tämäh Jumalua, hyö šanottih: «Miän joukošša on nyt
šuuri Jumalan viessintuoja. Jumala tuli avukši omalla
kanšallah.» ¹⁷ Tämmöset pakinat Iisussašta levittih
koko Juutijah ta šen ympäristöh. ¹⁸ Iivana Kaštajan
opaššettavat kerrottih hänellä kaiken, mitä oli ollun.
¹⁹ Šilloin Iivana kučču kakši heistä luokšeh ta toimitti
hiät Iisussan luo kyšymäh: «Oletko Šie šie, ketä vuote-
tah tulovakši, vain pitäykö miän vuottua ketänih
toista?» ²⁰ Miehet tultih Iisussan luo ta šanottih:
«Iivana Kaštaja toimitti miät šiun luo kyšymäh: 'Oletko
Šie šie, ketä vuotetah tulovakši, vain pitäykö miän vuot-
tua ketänih toista?» ²¹ Iisussa oli juštih šilloin piäštän
monie ihmisie tautiloista, vaivoista ta piessoista, ta
monilla šokeilla Hiän oli antan nävön. ²² Niinpä Hiän
vaštasi heilä: «Mänkyä ta šanokkua Iivanalla, mitä näk-
ijä ta kuulija: Šokiet ruvetah näkömäh ta rammat
kävälömäh, prokasatautiset puhissutah ta kuurnehet
ruvetah kuulomah, kuollehet noššatetah henkih ta
köyhillä šanellah Hyvyä Viestie. ²³ Ošakaš on šie, ken ei
kieltäyvy Miunšta.» ²⁴ Konša Iivana Kaštajan toimittamat
miehet oli mänty, Iisussa rupesi pakajamah rahvalla
Iivanašta: «Mitä työ läksijä kaččomah tyhjäh muah? Et-
tähän tuulen heiluttamua ruokoheinyä! ²⁵ Mitäpä työ
šilloin kävijä kaččomašša? Miestäkö vorssissa vuatteis-
sa? Čuarien horomissa työ löyvättä niitä, ket vorssuijah
šomissa vuatteissa ta eletäh pohatašti. ²⁶ Ka niin
mitäpä työ mänijä kaččomah? Jumalan viessintuo-
juako? Oikein, ta Mie šanon teile, jotta Iivana on enäm-
män kuin Jumalan viessintuoja. ²⁷ Hiän on šie,
kumpasešta Pyhissä Kirjutukšissa Jumala šanou näin: –
Mie työnnän šanantuojani šiun iellä, hiän raivuu šiula
tien. ²⁸ Mie šanon teile: ei ole šyntyn yhtäkänä ihmistä,
ken ois ollun Iivana Kaštajua šuurempi. Kuitenki Ju-
malan Valtakunnašša kaikista pieninki on häntä šu-
urempi.» ²⁹ Kaikki ihmiset, tarkoten veronkeryäjätki,
Iivana kuunnellešša tunnušettih Jumalan tahto

oikiekši ta otettih Iivanalta kaššanta.³⁰ Vain farisseit ta sakonanopaštajat oltih Jumalan tahtuo vaštah eikä otettu Iivanalta kaššantua.³¹ Šilloin Hospoti šano: «Mih Mie vertuasin tämän ajan ihmisie? Mimmoset hyö ollah?»³² Hyö ollah kuin lapšet, kumpaset issutah pihalla. Yhet karjutah toisilla: 'Myö šoittima teilä pillillä, vain työ että pläššin'. A toiset vaššatah: 'Myö iänel-läitkimä, vain työ että itken miän kera'.³³ Iivana Kaštaja tuli. Hiän ei šyö leipyä eikä juo viinua, ta työ šanotta: 'Häneššä on piessa'.³⁴ Ihmisen Poika tuli. Hiän šyöy ta juou, ta työ šanotta: 'Mityš šyömäri ta juomari, veronkeryäjien ta riähkähisien tovarissa'.³⁵ Viisahuš tovissetah oikiekši kaikki ne, ket eletäh šen mukah.»³⁶ Eryäš farissei kučču Iisussua luokšeh šyömäh. Iisussa mäni farissein taloh ta ašettu stolah.³⁷ Šiinä linnašša oli naini, kumpani eli riähäššä. Kun naini šai tietyä, jotta Iisussa on verolla farissein talošša, hiän tuli šinne ta toi alabasteripullošša hajuvoijetta.³⁸ Hiän ašettu Iisussan tuakši Hänen jalkoih ta itki. Iisussan jalat kaššuttih hänen kynnälistä. Naini pyyhki ne kuivakši tukillah, šuuteli niitä ta voiteli hajuvoitiella.³⁹ Tämän nähtyö farissei, kumpani oli kuččun Iisussan, tuumi ičekšeh: «Kun tämä Mieš ois Jumalan viessintuoja, Hiän tietäis, jotta tämä naini, kumpani Häntä košettau, on riähkähini». ⁴⁰ Iisussa šano hänellä: «Simoni, miula ois šanottavua šiula». Simoni vaštasi: «Ka šano, Opaštaja». ⁴¹ Iisussa šano: «Oli kakši mieštä, kumpaset oltih velašša rahanlainuajalla. Yksi oli velkua viisišatua dinarie, a toini viisikymmentä. ⁴² Kun heilä ei ollun millä makšua, rahanlainuaja prosti heijän velat. Mitein on, kumpani näistä kahešta tykkyäy rahanlainuajua enäm-män?» ⁴³ Simoni vaštasi: «Mie tuumaičen, jotta še, kellä hiän prosti šuuremman velan». «Šie olet oikieššä», šano Iisussa. ⁴⁴ Šiitä Hiän kiänty naiseh päin ta šano Simonilla: «Kačo tätä naista. Kun Mie tulih šiun taloh, šie et antan Miula vettä jalkoja peššä, a hiän kašteli Miun jalat kynnälillä ta kuivasi ne tukillah. ⁴⁵ Šie et ševännyn Milma, a hiän on šilitellyn koko ajan Miun jalkoja. ⁴⁶ Šie et voitan Miun piätä voilla, a hiän voiti Miun jalat hajuvoitiella. ⁴⁷ Šentäh Mie šanonki šiula: tämän naisen monet riähät on prostittu, šentäh kun hiän äijän tykkäsi. A kellä vähän prostitah, še vähän tykkyäy.» ⁴⁸ Šiitä Iisussa šano naisella: «Šiun riähät on prostittu.» ⁴⁹ Toiset stolašša olijat ruvettih pakajamah keškenäh: «Kenpä tuo Mieš on, kun riähkieki prosti?» ⁵⁰ Ka Iisussa šano naisella: «Šiun uško pelašti šiut. Mäne rauhaššä.»

8 Šen jälkeh Iisussa läksi kävelömäh linnoja ta kylie myöte ta šaneli ihmisillä Hyvyä Viestie Jumalan Valtakunnašta. Hänen kera oli kakšitoista opašsettavua² ta eryähie naisie, kumpaset Hiän oli piäštän piessoista ta tautiloista. Heijän joukošša oli Magdalan Muarie, kumpasešta Hiän oli ajan pois šeiččemen piesua,³ oli Joanna, kumpani oli Iirotin talonkaččojan Hu-

san naini, ta vielä Susanna ta monie muitaki naisie. Hyö omilla varoilla piettih huolta Iisussašta ta Hänen opašsettavista. ⁴ Ihmisie tuli Iisussan luo monista linnoista. Kun rahvašta oli keräytyn äijän, Iisussa šano heilä tämän peittopakinan: ⁵ «Mieš läksi kylvämäh šiementä. Kun hiän kylvi, eryähät šiemenet tipahettih tien viereh ta tallouvuuttih, ta taivahan linnut n'okittih ne. ⁶ Toiset šiemenet tipahettih kivikköh ta nouštih orahalla, vain orahat kuivettih, šentäh kun ei šuatu muašta vettä. ⁷ Eryähät šiemenistä tipahettih ohtajaisikkoh. Konša orahat kašvettih, kašvettih ohtajaisetki ta tupehutettih orahat. ⁸ No a eryähät šiemenet tipahettih hyväh muah, kašvettih ta annettih šatakertani tulo.» Tämän šanottuo Iisussa karjahti: «Kellä on korvat, millä kuulla, še kuulkah». ⁹ Opašsettavat kyšyttih Iisussalta, mitä merkiččöy tämä peittopakina. ¹⁰ Hiän šano: «Teilä on annettu tietyä Jumalan Valtakunnan peittoas'sat, a toisilla niistä šanellah peittopakinoilla. Šentäh hyö kačotah eikä nähä; hyö kuunnellah eikä malteta. ¹¹ Peittopakinan merkityš on tämä: Šiemen on Jumalan šana. ¹² Tien viereh tipahtanehet šiemenet tarkotetah ihmisie, kumpaset kuullah šana. No šiitä tulou juaveli ta viefy šanan heijän šiämeštä, jotta hyö ei ušottais eikä pelaššuttais. ¹³ Ne šiemenet, mit tipahettih kivikköh, tarkotetah ihmisie, kumpaset kuullah šana ta otetah še ilomielin vaštah. No kun heissä ei ole juurta, hyö ušotah vain kotvani. Kun heitä ruvetah ahistamah šanan tähän, hyö lopetetah uškomini. ¹⁴ Ohtajaisikkoh joutunehet šiemenet tarkotetah niitä, ket kuullah šana, a šiitä tukehutah elämän huoli, poahasvuoh ta makieh elämäh. Heistä on tyhjä vuottua šualista. ¹⁵ A šiemenet, mit jouvuttih hyväh muah, tarkotetah niitä, ket kuullah šanan, šäilytetäh še puh-tahašša ta hyväššä šytämeššä ta vaipumatta annetah eluo.» Tämän šanottuo Iisussa karjahti: «Kellä on korvat, millä kuulla, še kuulkah». ¹⁶ «Eihän kenkänä šytytä lamppuo ta šiitä pane šen piällä aštietä tahi peitä šitä šijan alla. Ei tietenki! Lamppu pannah korkiella paikalla, jotta pirttih tulijat nähtäis valo. ¹⁷ Ei ole mitänä peitettyö, mi ei tulis näkyvih, eikä ole mitänä peitošša piettyö as's'ua, mi ei tulis valoh ta ihmisien tietoh. ¹⁸ Huolehtikkua šiitä, jotta kuuleta oikein. Kellä on, šillä annetah. A kellä ei ole, šiltä otetah šeki, mitä hiän toivou, jotta hänellä muka on.» ¹⁹ Iisussan Muamo ta vellet tultih Häntä kaččomah, vain rahvašjoukon tähän hyö ei piäšty Hänen luo. ²⁰ Šiitä Iisussalla šanottih: «Šiun muamoš ta velleš šeisotah pihalla ta heijän himottau nähä šilma». ²¹ Iisussa vaštasi heilä: «Miun muamo ta vellet ollah nämä, ket kuullah Jumalan šana ta ruatah šen mukah». ²² Yhtenä päivänä Iisussa omien opašsettavien kera aštu veneheh ta šano heilä: «Läkkä järven toisella puolella». Ta niin hyö lähettih. ²³ Matalla Iisussa uinosi. Yhtäkkie järvellä nousi myršky. Vettä alko tulla veneheh, niin jotta heilä

tuli hätä. ²⁴ Opaššettavat mäntih Iisussan luo, noššatettih Hänet ta šanottih: «Opaštaja, Opaštaja, myö uppuomma!» Iisussa nousi ta komenti tuulta ta ualtoja. Šiitä tuuli lauhtu ta järvi rauhottu. Tuli tyyni. ²⁵ Iisussa kyšy: «Missä on tiän uško?» Opaššettavat pöläššykšissä ta kummekšien kyšeltih toini toiselta: «Kenpä Hiän oikein on, kun komentau tuulta ta vettä, ta ne totellah Häntä?» ²⁶ Hyö nouštih rantah Gadaran muašša, mi on Galileijan vaštapuolella. ²⁷ Konša Iisussa nousi veneheštä rannalla, Häntä vaštah tuli linnašta mieš, kumpani oli piessojen muokkuama. Mieš jo pitkäh aikah ei pitän piälläh vuatetta eikä elän talošša, vain šuurissa kallivokololoissa, kumpasih oli hauvattu ihmisie. ²⁸ Iisussan näheššä hiän piästi šuuren iänen, heittäyty očin Iisussan eteh ta karju: «Mitä Šie miušta tahot, Iisussa, Ylimmäisen Jumalan poika? Molin Šilma, elä muokkua milma!» ²⁹ Niätšen Iisussa oli käšken piessan lähtie mieheštä. Piessa oli jo pitän aikua muokannun mieštä. Häntä oli pantu käsiriimuloih ta jalkarautoih, jotta hiän pisyis paikoillah. Kuitenki hiän oli aina rikkon ne ta piessan ajamana puannun tyhjäh muah. ³⁰ Iisussa kyšy: «Mi on šiun nimi?» Mieš vaštasi: «Lekioni» – šentäh kun monta piessua oli männyn täh mieheh. ³¹ Piessat molittih, jottei Iisussa toimittais heitä pohjattomah kaivoh. ³² Lähisellä vuaralla oli šuuri šikakarja šyömäššä. Piessat kyšyttih Iisussalta lupua männä šikoih, ta Hiän anto niillä luvan. ³³ Šilloin piessat lähettih mieheštä ta mäntih šikoih. Karja läksi juokšulla jyrkkyä termyä alaš järveh ta upposi. ³⁴ Kun šikojen paimenet nähtih tämä, hyö juoštih pakoh ta levitettih tieto täštä linnašša ta kylissä. ³⁵ Ihmiset lähettih kaččomah, mitä šielä oli ollun. Tultuo Iisussan luo hyö pöläššyttih, kun nähtih mieš, kumpasešta piessat oli lähetty. Mieš istu Iisussan jaloissa vuattiet piällä ta täyveššä järeššäh. ³⁶ Ne, ket nähtih kaiken, kerrottih toisilla, mitein riivattu pareni. ³⁷ Kaikki Gadaran muan eläjät oltih ylen pöläššykšissä ta molittih Iisussua, jotta Hiän mänis pois šieltä. Iisussa aštu veneheh ta läksi jälelläh šinne, mistä tuli. ³⁸ Mieš, kumpasešta piessat oli lähetty, pyrki Iisussan matkah. Vain Iisussa toimitti hänet pois näijen šanojen kera: ³⁹ «Mäne jälelläh kotihis ta kerro, mitä Jumala luati šiula». Mieš läksi ta käveli koko linnua pitin ta šaneli, mitä Iisussa oli luatin hänellä. ⁴⁰ Konša Iisussa myöšty järven toisella puolella, šuuri joukko rahvašta oli Hänellä vaššašša, šentäh kun kaikin vuotettih Häntä. ⁴¹ Šiitä Iisussan luo tuli sinagogan piämieš, Jairi nimeltäh. Hiän heittäyty Iisussalla jalkoih ta moli, jotta Iisussa läksis heilä. ⁴² Hänen ainut lapši, tyttö, kumpasella oli šiinä kakšitoista vuotta, oli kuoloman käsissä. Iisussan matatešša Jairin kotih, rahvašjoukko tunkeutu Hänen ympärillä. ⁴³ Rahvahan joukošša oli yksi naini, kumpaista jo kakšitoista vuotta vaivasi verenvuoto. Hiän oli käyttän liäkäriiloih kaikki rahat, mitä hänellä oli, kuitenkin kenkänä ei voin-

un häntä parentua. ⁴⁴ Naini tuli Iisussan luo takuata päin ta košetti Hänen sviitkan helmua. Šamašša verenvuoto loppu. ⁴⁵ Iisussa kyšy: «Ken košetti Miuh?» Kun kenkänä ei vaššannun, niin Petri ta muut Iisussan kera olijat šanottih: «Opaštaja, ihmiset tunkeuvutah Šiun ympärillä ta ahissetah Šilma joka puolelta, ta Šie vielä šanot: 'Ken lienöy košetti Miuh'». ⁴⁶ No Iisussa šano: «Ken lienöy košetti Miuh. Mie kuulin, mitein voima läksi Miušta.» ⁴⁷ Kun naini näki, jotta ei voi pisyö peitošša, hiän tuli vapissen Iisussan luo ta heittäyty Hänen jalkoih. Kaikkien kuullen hiän šano, mintäh košetti Iisussua ta mitein šamašša pareni. ⁴⁸ Iisussa šano naisella: «Elä varaja, tyttäreni! Šiun uško parenti šiut, mäne rauhašša.» ⁴⁹ Iisussan vielä paiseššä, sinagogan piämiehellä tuotih koista viesti: «Šiun tyttö jo kuoli. Elä enämpi vaivua Opaštajua.» ⁵⁰ Kun Iisussa kuuli tämän, Hiän šano Jairilla: «Elä varaja. Ušo vain, niin tyttö parenou.» ⁵¹ Perillä piäštyö Iisussa ei antan kenenkänä muun männä kerallah pirttih kuin vain Petrin, Iivanan, Juakon ta vielä tytön tuaton ta muamon. ⁵² Kaikin itettih ta voikerrettih tytön kuolomua. Ka Iisussa šano: «Heittäkkyä pois itentä. Ei tyttö ole kuollun, hiän makuau.» ⁵³ Hyö ruvettih nakramah Häntä, šentäh kun tiijettih, jotta tyttö kuoli. ⁵⁴ Iisussa ajo kaikki pihalla, otti tyttö kiäštä ta šano lujalla iänellä: «Tyttö, nouše!» ⁵⁵ Šiitä henki myöšty tyttöh, ta šamašša hiän nousi šiijalta. Iisussa käški antua hänellä ruokua. ⁵⁶ Tytön vanhemmat oltih piältäh šekuo. Iisussa kielti heitä šanomašta kellänä, mitä oli tapahtun.

9 Iisussa kučču luokšeh kakšitoista opaššettavua ta anto heilä voiman ta vallan ajua pois kaikki piessat ta parentua tautija ihmisistä. ² Iisussa toimitti hiät viemäh šanomua Jumalan Valtakunnašta ta parentamah läsijie. ³ Hiän šano heilä: «Elkyä ottakkua mitänä matkah: elkyä matkakeppie, sumčču, leipyä elkyäkä rahua. Elkyä ottakkua ni toista paitua. ⁴ Mih taloh mänettä yökši, šiinä eläkyä šini, kuni ei tule aika lähtie pois. ⁵ Kun min linnan eläjät ei otettane teitä vaštah, lähtekkyä šiitä linnašta ta puistakkua pölyt jaloista. Še on tovissukšena heitä vaštah.» ⁶ Niin opaššettavat lähettih matkah. Hyö matattih kyläštä kyläh, šaneltih Hyvyä Viestie ta parennettih läsijie joka paikašša. ⁷ Konša muan nellännekšen herra Iiroti kuuli kaikešta, mitä Iisussa ruato, hiän ei tietän, mitäi ajatella. Eryähät niät šanottih, jotta Iivana Kaštaja on nouššun kuollehista. ⁸ Toiset arveltih, jotta Il'la on tulun jälelläh muan piällä. A kolmannet paistih, jotta kennih ammusista Jumalan viessintuojista on nouššun kuollehista. ⁹ No Iiroti šano: «Iivanalta mie käsin leikata piän, a kenpäš on tämä Mieš, kumpasešta mie kuulen tämmösie pakinoja?» Iirotin himotti nähä Iisussua, hiän vuotti vain šopivua aikua. ¹⁰ Kun apostolit myöššyttih Iisussan luo, hyö kerrottih Hänellä, mitä kaikkie oli ruattu. Iisussa otti hiät matkah ta läksi rah-

vahattomah muah lähellä Vifsaidan linnua, missä hyö voitais olla omistah. ¹¹ Kuitenki ihmiset šuatih tietyä, missä Hiän on, ta lähettih Hänellä jälkeh. Iisussa anto heijän tulla luokšeh. Hiän pakasi heilä Jumalan Valtakunnašta ta parenti kaikki, ken tarvičči parentamista. ¹² Kun päivä jo kallistu iltah, Iisussan kakšitoista opaššettavua tultih Hänen luo ta šanottih: «Toimita ihmiset pois, jotta hyö mäntäis lähišeuvin kyläh ta taloloih ta löyvettäis ičelläh yöšija ta ruokua. Tämähän on aivan elämätöin paikka.» ¹³ Iisussa šano heilä: «Antakkaa työ heilä ruokua». A hyö vaššattih: «Viisi leipyä ta kakši kalua – šiinä kaikki, mitä meilä on. Vain pitäykö miän lähtie oštamah ruokua kaikilla näillä ihmisillä?» ¹⁴ Šielä oli niätšen viitisentuhatta mieštä. Iisussa šano opaššettavillah: «Pankua ihmiset istumah viijenkymmenen henken joukkoloih». ¹⁵ Hyö niin ni ruuttih, käsettih kaikki istumah. ¹⁶ Šiitä Iisussa otti ne viisi leipyä ta kakši kalua, kaččo ylähyäkši taivahah ta šano passipot Jumalalla. Hiän katkuali leivät ta anto palat opaššettavilla, jotta hyö juattais ne rahvahalla. ¹⁷ Kaikin šyötih ta tultih kylläsiksi. Šyömistä vielä jäiki, paloja kerättih kakšitoista vakallista. ¹⁸ Yhen kerran, konša Iisussa moliutu yksinäiseššä paikašša ta opaššettavat oltih Hänen kera, Hiän kyšy heiltä: «Ken Mie ihmisien mieleštä olen?» ¹⁹ Hyö vaššattih: «Yksien mieleštä Šie olet Iivana Kaštaja, toisien mieleštä Il'la. A eryähät šanotah, jotta Šie olet kennih ammuni Jumalan viessintuoja, kumpani nousi kuollehista.» ²⁰ Iisussa kyšy: «A työ, mitä työ šanotta? Ken Mie tiän mieleštä olen?» Petri vaštasi: «Šie olet Jumalan Hristossa». ²¹ Iisussa varottamalla varotti heitä, jotta hyö ei šanottais täštä kellänä, ²² ta lisäsi: «Ihmisen Poika joutuu äijän käršimäh. Rahvahan vanhimmat, ylipapit ta sakonanopaštajat kiännytäh Häntä vaštah, Hänet tapetah, ta kolmantena päivänä Hiän noušou kuollehista.» ²³ Iisussa šano kaikilla: «Kun ken tahtonou kulkie Miun kera, še kieltäytykkäh ičeštäh, ottakkah oman rissin ta aštukkah Miun peräššä. ²⁴ Kačo kun še, ken tahtou pelaštua oman elämän, mänettäy šen. A še, ken Miun tähän mänettäy oman elämän, pelaštou šen. ²⁵ Mitäpä hyötyö on ihmisellä šiitä, kun hiän šuanou omakšeh koko muailman, ka kavottanou tahi mänettänöy oman ičeh. ²⁶ Še, ken häpiey Milma ta Miun šanoja, šitä Ihmisen Poikaki häpiey, konša Hiän tulo omašša ta Tuaton ta pyhien anhelien jumalallisešša valošša. ²⁷ Šanon teilä toven: täššä šeisojien joukošša on eryähie, ket ei kuolla šini, kuni ei nähä Jumalan Valtakuntua.» ²⁸ Iisussan tämän pakinan jälkeh mäni kaheksän päivä. Šiitä Hiän otti matkahaš Petrin, Iivanan ta Juakon ta nousi vuaralla moliutumah. ²⁹ Moliutuos'sa Hiän muuttu nävöltäh, a hänen vuattiet tultih kirkkahan valkeiksi. ³⁰ Šamašša šiinä oli kakši mieštä pakajamašša Hänen kera: Moissei ta Il'la. ³¹ Hyö näyttävyttih jumalallisešša valošša ta paistih

Iisussan lähöštä, mi pitäis täytyyö Jerusolimissa. ³² Petri ta toiset opaššettavat, kumpaset oltih hänen kera, oltih šyväššä unešša. Konša hyö havaččeuvuttih, niin nähtih Iisussa jumalallisešša valošša ta Moissei ta Il'la Hänen kera šeisomašša. ³³ Konša hyö oltih lähöššä Iisussan luota, Petri šano Hänellä: «Opaštaja, miän on tiälä hyvä olla. Myö luajimma kolme šuojua: yhen Šiula, yhen Moisseilla ta yhen Il'alla.» Hiän ei tietän, mitä pakajau. ³⁴ Kuni Petri pakasi näin, tuli pilvi ta katto hiät. Kun hyö jouvuttih pilven šiämeh, opaššettavat pöläššyttih. ³⁵ Pilveštä kuulu iäni: «Tämä on Miun Poika, kumpasen olen valinnun. Häntä kuunnelkua.» ³⁶ Kun iäni šammu, Iisussa oli tuaš yksinä. Opaššettavat oltih iänettäh ta niinä päivinä ei paistu kellänä šiitä, mitä oli nähty. ³⁷ Konša hyö toisena päivänä laškeuvuttih vuaralta, šuuri rahvašjoukko oli Iisussalla vaššašša. ³⁸ Eryäš mieš rahvašjoukošta karjeutu: «Opaštaja, molin Šilma, tule kaččomah miun poikuani. Tämä on miun ainut lapši. ³⁹ Piessa rikeneh muokkuau häntä. Yhtäkkie hiän alkou karjuo, ta piessa vetäy häntä koukkuh, niin jotta vuahti lähtöy šuušta. Kun piessa viimein lähtöy, poika jäy puolikuollehekši. ⁴⁰ Mie molin šiun opaššettavie, jotta ajettais piessa pois, ka hyö ei voitu.» ⁴¹ Iisussa šano: «Voi tätä uškomatointa ta pilalla mänyttä ihmispolvie! Pitältikö Miun pitäy olla tiän kešeššä? Pitältikö Miun pitäy teitä keštyä? Tuo poikaš tänne.» ⁴² Pojan vielä aštuos'sa Iisussah päin, piessa pačkasi hänet muah ta veti koukkuh. No Iisussa komenti piessua lähtömäh, parenti pojan ta anto hänet tuatolla. ⁴³ Kaikki ihmiset kummekšittih Jumalan šuurta voimua. Kun kaikki ihmiset ihmeteltih Iisussan ruatoja, Hiän šano opaššettavillah: ⁴⁴ «Pankua mieleh, mitä Mie nyt teilä šanon: Ihmisen Poika annetah rahvahan käsih». ⁴⁵ Opaššettavat ei maltettu, mitä Iisussa näillä šanoilla tarkotti. Niijen merkityš oli peitetty heiltä, niin jotta hyö ei piäšty perillä Hänen šanoista eikä ruohittu kyšyö Häneltä niijen merkityštä. ⁴⁶ Iisussan opaššettavat alettih kiistyä keškenäh šiitä, ken heistä on šuurin. ⁴⁷ Iisussa tiesi, mitä heilä oli mieleššä. Hiän otti lapšen, pani šen vierelläh ⁴⁸ ta šano heilä: «Ken Miun nimeššä ottou luokšeh tämän lapšen, še ottou Miut. A ken ottou luokšeh Miut, še ottou Miun Työntäjän. Še, ken teistä on kaikista pienin, onki kaikista šuurin.» ⁴⁹ Iivana šano: «Opaštaja, myö näkimä yhen miehen, kumpani Šiun nimellä ajau pois piessoja. Myö kieltimä häntä, šentäh kun hiän ei matkua miän kera.» ⁵⁰ No Iisussa šano: «Elkyä kieltäkyä häntä. Ken ei ole teitä vaštah, še on tiän puolella.» ⁵¹ Kun Iisussan taivahah ottamisen aika alko läheštyö, Hiän piätti lähtie Jerusolimih. ⁵² Hiän työnsi šananviejät mänömäh ieltäpäin. Hyö lähettih ta mäntih yhteh Samarijan kyläh valmistamah Iisussan tuluo. ⁵³ Kuitenki šielä ei tahottu ottua Iisussua vaštah, šentäh kun Hiän matkasi Jerusolimih. ⁵⁴ Tämän kuultuo Hänen opaššettavat Juakko ta Iivana

šanottih: «Hospoti, tahotko Šie, jotta myö käškisimä tulen iskie taivahista ta hävittyä hiät, niin kuin Il'aki luati?»⁵⁵ No Iisussa kiänty, moitti heitä ta šano: «Työ että tiijä, mi henki teissä vaikuttau.⁵⁶ Ei Ihmisen Poika tullun ihmishenkijä hävittämäh, vain pelaštamah.» Ta hyö jatettih matkua toiseh kyläh.⁵⁷ Konša hyö matattih tietä myöte, eryäš mieš šano Iisussalla: «Mie matkuan Šiun kera, kunne vain lähtenetki.»⁵⁸ Iisussa vaštasi hänellä: «Repoloilla on omat kolot ta taivahan lintusilla pešät, a Ihmisen Pojalla ei ole kunne piätäh painua.»⁵⁹ Toisella miehellä Iisussa šano: «A šie lähe Miun matkah.» Tämä šano: «Hospoti, anna mie enšin käyn hautuamašša tuattoni.»⁶⁰ Vain Iisussa šano: «Anna kuollehien hauvata omat kuollehet, no šie lähe šanelomah ihmisillä Jumalan Valtakunnašta.»⁶¹ Vielä yksi šano: «Hospoti, mie lähen Šiun kera, vain anna mie enšin käyn prostiutumäšša omahisien kera.»⁶² Hänellä Iisussa vaštasi: «Ken alkau kyntyä, ka šiitä rupieu tuakšeh päin kaččelomah, še ei kelpua Jumalan Valtakuntah.»

10 Šen jälkeh Hospoti valičči vielä šeiččemenkymmentä opašsettavua. Hiän toimitti hiät kakšitain mänömäh ieltäpäin joka linnah ta kyläh, kunne Hänellä Ičellä oli mieli männä.² Hiän šano heilä: «Vil'ua on äijän, vain leikkuajie on vähän. Šentäh molikkua elon Isäntyä, jotta Hiän työntäis ruatajie elonkorjuuh.³ Mänkyä, Mie työnnän tiät kuin lampahat hukkien keškeh.⁴ Elkyä ottakkua matkah rahua, elkyä sumččua elkyäkä jalaččie. Matatešša elkyä piettykkyä pakajamah kenenkänä kera.⁵ Mih taloh mänettä, šanokkua enšin: 'Rauha tällä talolla'.⁶ Kun šielä ollou rauhanarvoni ihmini, tiän rauha jäy hänellä. A kun šielä ei olle šemmoista ihmistä, tiän rauha myöštyy teilä.⁷ Jiäkyä šiieh taloh, šyökyä ta juokua, mitä teilä taritah, šentäh kun ruataja on tienannun oman palkan. Elkyä muutelkua talošta toiseh.⁸ Konša työ tuletta linnah, missä tiät otetah vaštah, šyökyä šitä, mitä teilä annetah.⁹ Parentakkua šen linnan läsijie ta šanokkua ihmisillä: 'Jumalan Valtakunta on jo tullun tiän lähellä'.¹⁰ A kun työ tulletta linnah, missä teitä ei oteta vaštah, mänkyä šen linnan piholla ta šanokkua: ¹¹ 'Tiän linnan pölynki, mi tarttu miän jalkoih, myö puissallamma teilä jälleläh. Kumminki tietäkkyä, jotta Jumalan Valtakunta on jo tullun lähellä!' ¹² Šen šanon teilä, jotta suutupäivänä Sodomiki piäšöy vähemmällä kuin še linna.» ¹³ «Voi šilma, Horasinin linna! Voi šilma, Vifsaidan linna! Kun Tiirašša ta Sidonissa ois luajittu ne šuuret ruavot, kumpasie tiän piholla luajittih, niijen eläjät ois jo ammuiin šuoriuvuttu värččivuatteih. Hyö ois issuttu tuhkašša, jätetty riähäššä elämini ta kiännytty Jumalan puoleh.¹⁴ Šentäh suutupäivänä Tiira ta Sidoni piäššäh vähemmällä kuin työ, Horasini ta Vifsaida.¹⁵ Ta šieki, Kapernaumin linna, smietitkö, jotta šiut taivahah ylenetäh? Alaš šiut luuvvah, alaš tuonelah šuate!¹⁶ Še,

ken teitä kuuntelou, kuuntelou Milma. Ken kieltäytyy teistä, kieltäytyy Miušta. A ken Miušta kieltäytyy, kieltäytyy Miun Työntäjästä.»¹⁷ Ne šeiččemenkymmentä opašsettavua myöššyttih hyvillä mielin ta šanottih: «Hospoti, piessatki totellah meitä, kun myö käšemmä niitä Šiun nimellä.»¹⁸ Iisussa šano heilä: «Mie nävin, mitein šaatana kirposi taivahašta kuin tulenisku.¹⁹ Mie annoin teilä vallan talluo kiärmehie ta skorpionija ta annoin vallan kaiken vihollisvoiman piällä – eikä ole mitänä, mi vois luatie teilä pahua.²⁰ No elkyä šitä iloilkua, jotta piessat totellah teitä, vain iloilkua šitä, jotta tiän nimet on kirjutettu taivahan kirjah.»²¹ Šilloin Pyhä Henki täytti Iisussan mielihyvällä, ta Hiän šano: «Tuatto, taivahan ta muan Hospoti! Mie kiitän Šilma šiitä, jotta Šie peitit nämä as's'at viisahilta ta järköviltä ta näytit ne lapšen moisilla. Tämän Šie, Tuatto, kaččit hyväkši.»²² Iisussa kiänty opašsettavieh päin ta šano: «Tuattoni on antan kaiken Miun valtah. Poikua ei tiijä kenkänä toini kuin vain Tuatto, eikä Tuattuo tiijä kenkänä toini kuin vain Poika ta še, kellä Poika tahtou Hänet ilmottua.»²³ Iisussa kiänty opašsettavieh päin ta šano vain heilä: «Ošakkahat ollah ne šilmät, kumpaset nähäh šitä, mitä työ niättä!²⁴ Mie šanon teilä: monet Jumalan viessintuojat ta čuarit ois tahottu nähä šitä, mitä työ niättä, vain ei nähty, ta kuulla šitä, mitä työ kuuleta, vain ei kuultu.»²⁵ Yksi sakananopaštaja tahto šuaha Iisussan šanoista kiini ta kyšy Häneltä: «Opaštaja, mitä miun pitäis ruatua, jotta šaisin ilmasenikusen elämän?»²⁶ Iisussa vaštasi hänellä: «Mitä Sakonašša šanotah? Mitä šie iče šieltä luvet?»²⁷ Mieš vaštasi: «Tykkyä Hospotie, omua Jumaluaš koko šytämeštäš, kaikella henkelläš, kaikin voimin ta kaikella mielelläš, ta tykkyä omua lähimmäistäš niin kuin iččieš.»²⁸ Iisussa šano hänellä: «Rua niin, šilloin šuat elyä.»²⁹ Sakananopaštaja tahto näyttyä, jotta hiän eläy Sakanan käškyjen mukah, ta kyšy Iisussalta: «A kenpä on miun lähimmäini?»³⁰ Šiieh Iisussa vaštasi: «Mieš matkasi Jerusalimista Jerihonih ta joutu rosvojen käsih. Ne ryöššettih häneltä vuattiet, lyötih häntä ta mäntih männeššäh, a hänet jätettih puolikuollehena venymäh mualla.³¹ Šitä šamua tietä myöte šattu tulomah pappi. Nähtyö piekšetyh hiän šiirty tien toisella puolella ta jatko matkua.³² Šamoin ruato leeviläini, kumpani niise tuli šiieh paikkah. Kun hiän näki miehen, hiänki mäni kyličči tien toista puolta.³³ Šiitä tuli eryäš samarijalaini, kumpani niise matkasi šamua tietä. Kun hiän tuli šiieh paikkah ta näki miehen, hänen tuli suali häntä.³⁴ Hiän mäni miehen luo, kuato viinua ta šiemenvoita hänen huavoih, šito ne ta nošti miehen oman oslah šelkäh. Šiitä hiän vei miehen matkuštajataloh ta hoiti häntä.³⁵ Toisena päivänä, konša samarijalaini oli lähöššä, hiän otti kakši dinarie, anto ne matkuštajatalon isännällä ta šano: 'Pie huolta täštä mieheštä. A kun šiulta männöy enämmän rahua hänen tähän, mie kyllä an-

nan lisyä, konša tulen jälelläh.' ³⁶ Ken näistä kolmešta on šiun mieleštä lähimmäini šillä, ken joutu rosvojen käsih?» ³⁷ Sakonanopaštaja šano: «Ka še, ken šaleičči häntä». Iisussa šano hänellä: «Mäne ta rua šieki šamoin». ³⁸ Iisussa aštu iellähpäin omien opašset-tavien kera ta mäni yhteh kyläh. Šielä Marppa-nimini naini otti Hänet hyvin vaštah. ³⁹ Marpalla oli čikko, Muarie. Muarie istu Iisussan jaloissa ta kuunteli, mitä Hiän pakasi. ⁴⁰ A Marppa häyrysi šuahakšeh kostitušta. Hiän tuli Iisussan luo ta šano: «Hospoti, etkö Šie yhtänä välitä, jotta miun čikko jätti kaikki hommat mi-ula? Šano, jotta hiän auttais milma.» ⁴¹ Vain Iisussa vaštasi hänellä: «Marppa, Marppa, šie huolehita hermoštelet monešta as's'ašta. ⁴² A tärkie on vain yksi. Muarie valičči hyvän ošan, eikö šitä oteta häneltä pois.»

11 Kerran Iisussa oli moliutumašša. Molinnan jälkeh yksi Hänen opašsettavista šano: «Hospoti, opašša miät moliutumah, niin kuin Iivanaki opašti omie opašsettavieh». ² Iisussa šano heilä: «Konša moli-uvutta, šanokkua näin: Miän Taivahaini Tuatto! Pisykkäh pyhänä Šiun nimi. Tulkah Šiun Valtakunta. Käykäh Šiun tahtuo myöte šamoin muan piällä, niin kuin käyt taivahašša. ³ Anna meilä aina miän jokapäiväni leipä. ⁴ Ta prosti meilä miän riähät, šentäh kun myöki prostimma jokahista, ken on meilä velašša. Eläkä šuata meitä muanitukšeh, vain piäššä miät juavelista.» ⁵ Iisussa šano vielä: «A kun kävis näin: ken-nih teistä mänöy kešellä yötä tovarissan luo ta šanou: 'Velli hyvä, anna miula laihinah kolme leipyä. ⁶ Miun to-varissa tuli loittuota, a miula ei ole mitänä stolalla pan-tavua.' ⁷ A še toini vaštuau talošta: 'Jätä miut rauhah. Ovi on šalvattu, ta mie olen jo makuušijalla lapšien kera. En voi noušša antamah šiula mitänä.' ⁸ Šen šanon teilä: vaikka hiän ei nousis antamah leipyä tovarissana olleššah, niin kumminki hiän noušou ta antau šentäh, kun še kyšyjä iellähki kopistau. Ta hiän antau niin äi-jän, kuin še kopistaja tarviččou. ⁹ Ka niinpä Mieki šanon teilä: kyšykyä, niin teilä annetah. Eččikyä, niin lövättä. Kopistakkua, niin teilä avatah. ¹⁰ Niätšen joka kyšyjä šuau, eččijä löytäy ta kopistajalla avatah. ¹¹ Onko ken teistä šemmoni tuatto, ken antau pojallah kiärmehen, konša poika kyšyy häneltä kalua? ¹² Tahi antau pojallah skorpionin, konša hiän kyšyy jialičcyä? ¹³ Kun kerran työ, pahat ihmiset, šuatatta antua omilla lapšilla hyvie lahjoja, niin varmašti tiän Taivahaini Tuat-to antau Pyhän Henken niillä, ket šitä Häneltä kyšytäh.» ¹⁴ Kerran Iisussa ajo piessan mykäštä mieheštä. Kun piessa läksi, mykkä mieš rupesi paka-jamah. Ihmiset oltih kummissah. ¹⁵ Muutomat kuitenkin šanottih: «Velsevulin, iče piäpiessan, voimalla Hiän ajau piessoja pois». ¹⁶ A toiset tahottih kiušata Iisussua ta vuajittih, jotta Hiän näyttäis heilä merkin taivahašta. ¹⁷ Iisussa tiesi, mitä näillä ihmisillä oli mieleššä. Hiän

šano: «Kun valtakunta jakautunou keškenäh šotijih joukkoloih, še häviev. Šamoin käyt talolla, kun šen väki jakautunou. ¹⁸ Kun šaatana šotinou iččieh vaštah, miteinpäš hänen valtakunta šilloin šäilyis? Työ šanotta, jotta Mie velsevulin voimalla ajan piessoja ihmisistä. ¹⁹ No kun mie ajanen piessoja ihmisistä velsevulin voimalla, niin kenenpäš voimalla teikäläiset niitä aje-tah pois? Eiköš Jumalan voimalla? Heistä työ niättä, mitein viäräššä oletta. ²⁰ No a kun Mie Jumalan šormel-la ajanen pois piessoja, šilloinhan Jumalan Valtakunta on jo tullun tiän luo. ²¹ Kun väkövä mieš aštalojen kera vahtuau omua taluoh, šilloin hänen hyvuset ollah tur-vašša. ²² A kun hänen piällä hyökännöy vielä väkövämpi mieš, še voittau hänet. Šiitä ottau häneltä aštalat, kumpasih hiän luotti, ta jakau häneltä anašše-tut šualehet. ²³ Ken ei ole Miun puolella, še on Milma vaštah; ken ei keryä Miun kera, še hajottau.» ²⁴ «Konša piessa lähtöy pois ihmiseštä, še kävelöy vejettömissä paikoissa ta eččiy levähyššijua, vain ei lövyä. Šilloin še šanou: 'A myöššynpä mie kotihini, mistä läksin'. ²⁵ Kun še tulou jälelläh, niin näköy, jotta koti on pyyhitty ta pantu hyväh kuntoh. ²⁶ Šiitä še mänöy ta ottau matka-hah šeiččemen muuta piessua, vielä pahempua kuin hiän iče. Ne männäh šiih ihmiseh ta eletäh häneššä. Näin šen ihmisen elämä tulou vielä pahemmakši, mitä še ennen oli.» ²⁷ Kun Iisussa pakasi näin, yksi naini rahvašjoukošta karjahti Hänellä: «Ošakaš on še Muamo, ken kanto šilma ta imetti Šiut!» ²⁸ Šiinh Iisussa šano: «Vielä ošakkahamat ollah ne, ket kuullah Ju-malan šana ta eletäh šen mukah». ²⁹ Kun rahvašta keräyty aina vain enämmän, Iisussa alko paissa heilä näin: «Tämän ajan ihmiset ollah pahat. Hyö vuajitah merkkie, vain heilä ei anneta muuta merkkie kuin Joo-nan merkki. ³⁰ Niin kuin Joonan oli merkinä Ninevin eläjillä, šamoin on Ihmisen Poikaki merkinä tällä ih-mispolvella. ³¹ Suutupäivänä šuven čarovna noušou kuollehista yheššä tämän ihmispolven kera ta suutiu šen viäräpiäkši. Hiän kun tuli muailman rannoilta šu-ate kuuntelomah Solomonin viisahutta, a täššä teilä on šuurempi kuin Solomoni! ³² Suutupäivänä Ninevin eläjät nouššah kuollehista yheššä tämän ihmispolven kera ta suutitah še viäräpiäkši. Joonan pakinojen jälkeh hyö kiännyttih riähistä Jumalan puoleh, a täššä teilä on šuurempi kuin Joonan!» ³³ «Ei kenkänä šytytä lamppuo ta šiitä pane šitä peittoh tahi aštien alla. Korkiella paikalla še pannah, jotta pirttih tulijat nähtäis valo. ³⁴ Šiun šilmät ollah šiun runkon lamppu. Kun šiun šilmät oltaneh tervehet, šilloin koko šiun runko on täyši valuo. A kun ne oltaneh kipiet, šilloin šiun runko on pimietä täyši. ³⁵ Varo, jotta še valo, mi on šiušša, ei ois pimietä. ³⁶ No kun koko šiun runko ollou valuo täyši, eikä šiinä olle yhtäkänä pimietä paikkua, še on šilloin kokonah valon täyttämä, aivan kuin šilma valot-tais kirkaš lamppu.» ³⁷ Konša Iisussa oli opaštamašša,

eryäš farissei kučču Hänet luokšeh verolla. Iisussa mäni šinne ta istuutu stolah. ³⁸ Farissei kummekši, kun näki, jotta Iisussa ei peššyn käsie šyönnin iellä. ³⁹ No Hospoti šano hänellä: «Työ farisseit še puhissatta piältä päin mal'lan ta staučan, a tiän šiämet ollah täytenäh ahnehutta ta pahutta. ⁴⁰ Mielettömät! Eikö še, ken loi piälyššän, luonun šiämyštyäki? ⁴¹ Antakkua köyhillä še, mitä on tiän mal'lašša, ta šiitä teilä kaikki on puhašta. ⁴² Voi teitä, farisseit! Työ annatta Sakonan käšyn mukah Jumalalla kymmenennen ošan kaikista makuheinistä, vain että välitä oikeuvešta ettäkä tykkyä Jumalua. Šemmosinahan tiän pitäis olla, eikä ni kymmenennen ošan antamista pitäis unohtua. ⁴³ Voi teitä, farisseit! Työ tykkyättä istuo parahilla paikoilla sinagogoissa ta oletta hyvillänä, kun ihmiset piholla tervehitäh teitä. ⁴⁴ Voi teitä, sakonanopaštajat ta farisseit! Pyhiksi luatiutujat! Työ oletta niin kuin muatunehet kalmat, kumpasie ihmiset tietämättä tallotah.» ⁴⁵ Šiitä yksi sakonanopaštajista šano Iisussalla: «Opaštaja, näin pakajamalla Šie šatatat meitä». ⁴⁶ Šiieh Iisussa šano: «Voi teitä, sakonanopaštajat! Työ panetta ihmisen harteilla takkoja, kumpasie on jykie kantua. A iče että šormiekana liikahuta jotta auttua heitä. ⁴⁷ Voi teitä! Työ panetta muistopaččahie Jumalan viessintuojien hauvoilla, vaikka tiän tuatot še hiät tapettih. ⁴⁸ Näin työ näytättä, jotta tiijättä ta hyväkšyttä šen, mitä tiän tuatot ruattih: hyö tapettih Jumalan viessintuojat, a työ panetta heilä muistopaččahie. ⁴⁹ Šentäh Jumalan Viisahuš onki šanon näin: 'Mie toimitan heijän luo Jumalan viessintuojie ta apostolija, yksie hyö tapetah, toisie ajetah pois'. ⁵⁰ Šentäh tämä ihmispolvi joutuu vaštuamah kaikkien viessintuojien vereštä, mi on valutettu muailman luatimisešta šuate, ⁵¹ Avelin vereštä alkuan alttarin ta jumalankojin välissä tapetun Saharein vereh šuate. Mie šanon teilä, jotta tämä nykyjä eläjä ihmispolvi joutuu makšamah täštä kaikesta. ⁵² Voi teitä, sakonanopaštajat! Työ ottija tijon avuamen. Iče että tahton männä šiämeh Jumalan Valtakuntah, ta niitaki, ken tahto männä, että piäštän.» ⁵³ Iisussan paisešša sakonanopaštajat ta farisseit ruvettih vihasešti kyšelömäh Häneltä kaikenmoisista as'soista. ⁵⁴ Hyö tarkkah kuunneltih Hänen pakinoja, šentäh kun reistattih šuaha Häntä šanašta kiini, jotta šiitä voitais viärityä Häntä.

12 Šillä aikua keräyty tuhanšittain rahvašta, niin jotta ihmiset jo tallottih toisieh. Iisussa alko paisa opaššettavillah. Hiän šano: «Varokkua farisseijen hapatušta, Mie tarkotan pyhäkši luatiutumista. ² Ei ole mitänä peitettyö, mi ei tulis näkyvih, eikä mitänä peitošša piettyö as'sua, mi ei tulis tietoh. ³ Min työ šanotta pimieššä, še kuullah päivän valošša. Mitä työ čuhutatta nellän šeinän šiämeššä, še karjutah katolta kaikkien kuullen.» ⁴ Šiitä Iisussa šano: «Mie šanon teilä, vellet: elkyä varakkua niitä, ket tapetah ihmisen runko,

a mitänä šen enämpy ei voija ruatua. ⁵ Kuulkua, ketä tiän pitäy varata: varakkua Jumalua, kumpasella ihmisen tapettuo on valta luuvva hänet uatuh. Šanon vieläki, jotta Häntä tiän pitäy varata. ⁶ Kahella hienolla rahalla šuau viisi varpuista, niin vet? Kumminki yhtänä niistä Jumala ei unoha. ⁷ Tiän joka tukkaki on luvettu. Niin jotta elkyä varakkua. Olettahan työ arvokkahampie kuin kaikki varpuset.» ⁸ Iisussa jatko: «Mie šanon teilä: ken šanou ihmisen ieššä, jotta on Miun oma, šitä Ihmisen Poikaki šanou omakšeh Jumalan anhelien ieššä. ⁹ Vain ken kieltäytyy Miušta ihmisen ieššä, šiitä Mieki kieltäyvyn Jumalan anhelien ieššä. ¹⁰ Jokahista, ken pakajau pahua Ihmisen Pojašta, prostitah. Vain ken pakajau pahua Pyhästä Henkeštä, šitä ei prostita. ¹¹ Ta kun teitä viijäh sinagogoih ta rahvahan piämiehien ta muijen vallašša olijen eteh, niin elkyä huolehtikkua šiitä, mitein puolistautuo ta mitä paissa. ¹² Pyhä Henki neuvou teitä, mitä šilloin pitäy šanuo.» ¹³ Eryäš mieš rahvašjoukošta šano Iisussalla: «Opaštaja, šano miun vellellä, jotta hiän jakais miun kera tuaton jättämän perinnön». ¹⁴ Iisussa šano miehellä: «Kuulehan šie, onko Miut pantu teitä suutimah tahi tiän perintöriitoja šelittämäh?» ¹⁵ Šiitä Hiän šano kaikilla: «Kaččokkua, jotta varotta kaikennäköistä ahnehutta, šentäh kun ihmisen elämä ei riipu šiitä, kuin äijän hänellä on hyvüttä». ¹⁶ Iisussa šano heilä peittopakinan: «Oli pohatta mieš, kumpasen pelloit kašvettih hyvin. ¹⁷ Mieš mietti ičekšeh: 'Mitähän mie ruatatin? Ei ole minne korjata vuuvven tulo.' ¹⁸ Ta Hiän piätti: 'Otan ta puran entiset aitat ta luajin šuuremmat. Niih vejän kaikki vil'at pelloilta ta panen muut hyvysset. ¹⁹ Šiitä šanon ičelläni: Nyt šiula on äijän eluo monekši vuuvvekši. Voit levähellä, šyvvä, juuvva ta iloilla.' ²⁰ Vain Jumala šano hänellä: 'Hupakko! Tänä yönä šiun henkie tullah käymäh. Kellä jäy kaikki, mitä šie olet kerännyn?' ²¹ Näin käyt jokahisella, ken keryäy hyvysie ičelläh, a kellä ei ole taivahallista uarrehta Jumalalta.» ²² Iisussa šano omilla opaššettavillah: «Šentäh šanon teilä, elkyä huolehtikkua omašta henkeštä, šiitä, mitä šöisijä. Elkyä huolehtikkua omašta runkošta, šiitä, mitä piällä panisija. ²³ Onhan henki enemmän kuin ruoka, ta onhan runko enemmän kuin vuattiet. ²⁴ Kaččokkua korppiija: ei hyö kylvetä eikä leikata, ei heilä ole aittoja eikä varaštoja, ta kuitenkin Jumala šyöttäy heitä. Olettahan työ äijyä kallehemmat kuin linnut! ²⁵ Kenpä teistä vois huolehtimalla pitentyä omua elämyä vaikka hoti kynnärän verran? ²⁶ Kun kerran näinki pieni as'sa ei ole tiän vallašša, niin mintäh huolehitta muušta? ²⁷ Kaččokkua kukkie, mitein ne kašvetah: ei ne ruata eikä kesrätä. Mie šanon teilä, kuitenkin iče Solomoni kaikesta omašša loissoššah ei šuoriutun niin kuin tuommoni kukka. ²⁸ Kun kerran Jumala näin šuorittau nurmen heinän, mi tänäpäinä kašvau, a huomona lykätäh kiukuah, niin tottaš Hiän tiätki šuorittau, työ

vähäuskoset! ²⁹ Niin jotta elkyä eččikkyä, mitä ois šyvvä tahi juuvva. Elkyä šemmosista huolehtikkua. ³⁰ Tätä kaikkie šuahuššetah muailman rahvahat. Ka tiän Tuatto kyllä tietäy, jotta työ tarvičetta tätä kaikkie. ³¹ Eččikkyä Hänen Valtakuntua, šiitä kaikki tämäki teilä annetah. ³² Elkyä varakkua, vaikka teitä on vähän. Tiän Tuatto kaččo hyväkši antua teilä Valtakunnan. ³³ Myökyä, mitä teilä on, ta antakkua rahat köyhillä. Hommakkua ičellänä kukkarot, kumpaset ei tyhjetä. Keräkyä taivahih uarreh, kumpani ei hävie. Šinne rosvo ei piäše šitä koškomah, eikä koi šitä šielä leikkua. ³⁴ Missä on tiän uarreh, šielä on tiän šytänki.» ³⁵ «Olkua aina valmehina: olkah teilä vuattiet vyöllä šivottuna ta lamput palamašša. ³⁶ Olkua niin kuin paššarit, kumpaset vuotetah isäntyä häistä. Hyö ollah valmehina avuamah ovi heti, kun hiän tulou ta kopistau. ³⁷ Ošakkahat ollah ne paššarit, kenet isäntä löytäy valvomašta, konša tulou. Šanon teilä toven: isäntä šitou vuattiet vyöllä, kučču hiät stolah ta rupieu paššuamah heitä. ³⁸ Ošakkahat ollah nuo paššarit, kun isäntä löytänöy hiät valvomašša, tulkah hiän keškiyöllä tahi lähempänä päivän noušuo. ³⁹ Tiettäväini, kun isäntä tietäis, mih aikah tulou rosvo, hiän valvois eikä antais šen murtautuo taloh. ⁴⁰ Olkua työki valmehina, šentäh kun Ihmisen Poika tulou šemmošeh aikah, konša työ että tiijä vuottua.» ⁴¹ Šiitä Petri šano: «Hospoti, meitäkö tarkotat tällä peittopakinalla, vain kaikkie?» ⁴² Iisussa vaštasi: «Olkua niin kuin varma ta viisaš konnunhoitaja, kumpasen isäntä panou paššarijoukon piämiehekši, jotta hiän ajallah antais heilä vil'la-annokšet. ⁴³ Ošakaš on še konnunhoitaja, kumpasen isäntä kotih tultuo löytäy näin ruatamašša! ⁴⁴ Šanon teilä toven: isäntä panou hänet kaikkien omien hyvysien kaččojakši. ⁴⁵ Konnunhoitaja voit kuitenkin miettie ičekšeh: 'Isäntä ei rutto tule'. Šiitä hiän rupieu lyömäh paššarija ta paššarityttöjä, ta iče šyöy, juou ta juopottelou. ⁴⁶ Ka isäntä tulouki šinä päivänä, kumpasena konnunhoitaja ei vuota, ta šillä tunnilla, kumpaista hiän ei tiijä, ta lyöy šen miehen kuolijakši. Ta niin šillä miehellä tulou šama oša kuin niillä, ket ei ušota. ⁴⁷ Paššari, kumpani tietäy, mitä isäntä tahtou, vain ei rua isännän mielen mukah, šitä äijälti lyyvväh. ⁴⁸ No še paššari, ken tietämättä ruatau šemmoista, mistä pitäis ruoškia, šitä vähemmän lyyvväh. Kellä on äijän annettu, šiltä äijän kyšytäh, ta kellä on äijän ušotu, šiltä äijän vuajitah.» ⁴⁹ «Tulta Mie tulin tuomah muan piällä – ta kyllä Miun himottais, jotta še ois jo šyttyn palamah! ⁵⁰ Miun pitäy vielä keštyä käršimykšien kaššanta – ta mimmosešša ahissukšešša Mie olen šini, kuni en ole piäššyn šiitä läpi! ⁵¹ Smietitäkö, jotta Mie tulin tuomah rauhua muan piällä? En šuinki rauhua, vain riitua! ⁵² Täštä lähtien šaman perehen väki jakautuu: viijestä kolme on kahta vaštah, ta kakši kolmie vaštah. ⁵³ Tuatto on poikuah vaštah, poika

tuattuoh vaštah; muamo on tytärtäh vaštah, tytär muamuoh vaštah; muamakka on min'n'ua vaštah, min'n'a muamakkua vaštah.» ⁵⁴ Šiitä Iisussa šano rahvašjoukolla: «Konša työ niättä, jotta länneštä noušou pilvi, niin työ šamašša šanotta: 'Tulou vihma', ta niin tulouki. ⁵⁵ Tahi konša tuulou šuvešta päin, työ šanotta: 'Tulou kuuma šiä', ta niin tulouki. ⁵⁶ Pyhiksi luatiutujat! Muan ta taivahan merkkijä työ kyllä maltatta lukie, vain miteinpä että tiijä, mityš aika nyt on? ⁵⁷ Mintäh työ että jo iče piätä, mi on oikein? ⁵⁸ Kun ken pannou šiut suutuh, ta työ oletta mänöššä šinne, niin jo matatešša kuottele kaikin keinoin luatie šovinto hänen kera. Muitein hiän viey šiut sut'jan luo, sut'ja antau šiut vahilla, a še šalpuau šiut tyrmäh. ⁵⁹ Šen šanon, jotta šieltä šie et piäše, kuni et makšane kaikkie viimeistä hienuo rauhua myöte.»

13 Šiih šamah aikah Iisussan luo tuli ihmisie. Hyö kerrottih Galileijan eläjistä, kumpaset Pilatti kaški tappua, kun hyö tuotih uhriksi elukkoja Jumalalla. Näin tuojien veri šekoutu uhri-elukkojen veren kera. ² Iisussa vaštasi heilä: «Smietitäkö työ, jotta nämä miehet oltih riähkähisemmät kuin kaikki muut galilejalaiset, šentäh kun šuatih tuommoni loppu? ³ Mie šanon teilä: ei hyö oltu. Vain kun että kiäntyne riähistä Jumalan puoleh, šamalla keinoin työ kaikki häviettä. ⁴ Tahi ne kahekšantoista, kumpaset kuoltih, konša Siloaman torni kuantu heijän piällä? Smietitäkö työ, jotta hyö oltih šuurempie pahanruatajia kuin muut jerusalimilaiset? ⁵ Mie šanon teilä: eipä oltu. Vain kun että kiäntyne riähistä Jumalan puoleh, työ kaikki kuoletta niin kuin hyöki.» ⁶ Iisussa šano tämän peit-topakinan: «Yhellä ihmisellä kašvo viinasatušša fiikapu. Hiän mäni šinne ta rupesi eččimäh fiikoja, vain ei löytän. ⁷ Šiitä Hiän šano satunhoitajalla: 'Mie jo kolme vuotta käyn eččimäh täštä puušta fiikoja, vain en ole löytän. Kua še pois! Tyhjäh vain muata imöy.' ⁸ Satunhoitaja vaštasi: 'Isäntä, anna še on vielä vuvven. Mie kiännän muan šen ympäriltä ta panen tuahta. ⁹ Jošpa šiih enši vuotena tulou antimie. A kun ei, niin šiitä šen voipi hakata pois.' ¹⁰ Iisussa opašti rahvašta šuovattana eryähäššä sinagogašša. ¹¹ Šielä oli naini, kumpasešša oli kahekšantoista vuotta voimattomuon henki. Hiän oli kykräššä eikä voinun šuoristua šelkyäh. ¹² Naisen nähtyö Iisussa kučču hänet luokšeh ta šano: «Naini, šie olet piäššyn vaivaštaš». ¹³ Hiän pani kiät naisen piällä, ta naini šamašša šuoristi šelkäh ta rupesi kiittäimäh Jumalua. ¹⁴ Sinagogan piämieš šiänty, kun Iisussa parenti šuovattana. Hiän šano rahvašjoukolla: «Netälissä on kuuši ruatopäivyä. Tulkua šilloin parentautumah, elkyä šuovattapäivänä.» ¹⁵ Hospoti vaštasi hänellä: «Oho šie pyhäkši luatiutuja! Eikä jokahini teistä piäššä šuovattana härkyä tahi oslua parrešta ta vie juomah? ¹⁶ Tätä Aprahamin tytärtä šaatana on pitän šivottuna jo kahekšantoista vuotta.

Eikö häntä ois šuanun piäštyä näistä šiteistä šuovatana?»¹⁷ Iisussan vaššustajilla tuli huikie, konša hyö kuultih nämä šanat. A ihmiset oltih mielissä kaikista niistä šuurista ruatoloista, kumpasie Iisussa luati.¹⁸ Šiitä Iisussa šano: «Mimmoni on Jumalan Valtakunta? Mih voisin šitā verrata?»¹⁹ Še on kuin gorčitsan šienen, kumpasen mieš kylvi kotipeltoh. Še kašvo ta šiitä tuli šuuri puu, ta taivahan linnut luajittih pešie šen oksilla.»²⁰ Iisussa vielä lisäsi: «Mih voisin verrata Jumalan Valtakuntua?»²¹ Še on kuin taikinan hapatuš. Konša naini ševotti šen hapatukšen kolmeh vakkah jauhuo, koko taikina muikosi.»²² Matateššah Jerusolimih Iisussa käveli linnašta linnah ta kyläštā kyläh ta opašti rahvašta.²³ Ken lienöy kyšy Häneltā: «Hospoti, onko niin, jotta vain muutomat pelaššutah?» Iisussa vaštasi:²⁴ «Staraikua piäššā šiämeh kaitasešta ovešta. Šen šanon teilä, monet kuotellah piäššā šiämeh, ka ei voija.²⁵ Kun talon Isäntä noušou ta panou ovet umpeh, työ jiättä pihalla šeisomah. Šiitä alatta oveh kopistua ta karjutta: 'Isäntä, Isäntä, avua meilä ovi!' A Hiän šanou teilä: 'Mie en tunne teitä, en tiijä, mistä työ oletta'.²⁶ Šiitä työ rupietta šelittämäh: 'Myö šöimä ta joima Šiun kera, ta Šie opaššit miän piholla'.²⁷ Hiän vaštuu teilä: 'Mie en tiijä, ketä työ oletta ta mistä päin tuletta. Mänkyä pois Miun luota, kaikki työ pahanruatajat.'²⁸ Šiitä työ itettä ta puretta hammašta, kun niättä Aprahamin, Issakan, Juakon ta kaikki Jumalan viessintuojat Jumalan Valtakunnašša, ka hokšuat, jotta tiät on jätetty pihalla.²⁹ Itäštā ta länneštā, pohjosešta ta šuvešta tulou ihmisie, kumpaset istuuvutah stolah Jumalan Valtakunnašša.³⁰ Monet viimeset ollah šilloin enšimmäisie, monet enšimmäiset viimesie.»³¹ Šinä päivänä tuli eryähie farisseita, ne šanottih Iisussalla: «Lähe pois tiältā, Iiroti tahtou tappua Šiut». ³² Iisussa šano heilä: «Mänkyä ta šanokkua šillä revolla: 'Tänäpäinä ta huomena Mie ajan piessoja ihmisistä ta parennan läsijie, ta kolmantena päivänä šuan työni loppuh'.³³ Kuitenki tänäpäinä, huomena ta kolmantena päivänä Miun pitäy matata ielläh. Eihän niin voi olla, jotta Jumalan viessintuoja tapettais muuvalla kuin Jerusolimissa.³⁴ Jerusalmi, Jerusalmi! Šie tapat Jumalan viessintuojat ta kivitāt ne, kenet on toimitettu šiun luo. Kuin moničči Miun on himottan kerätā šiun lapšet, niin kuin kana keryäy poikaset šiipieh alla! Vain työ että tahton tulla.³⁵ Šentäh tietäkkä, jotta tiän talo jiäy tyhjäksi. Ta Mie šanon teilä, jotta työ että niä Milma, kuni ei tule še aika, konša šanotta: 'Plahoslovittu olkah Hiän, ken tulou Hospotin nimeššäl'»

14 Šuovattana Iisussa mäni verolla eryähän fariseijen piämiehen taloh. Kaikin kačottih, mitā Hiän rupieuvu ruatamah.² Šilloin Hänen eteh tuli mieš, kumpani läsi vesimarua.³ Iisussa kyšy sakonanopaštajilta ta fariseiloilta: «Onko šuovattana luvallista parentua, vain ei?»⁴ Hyö ei virketty šiih mitänā. Iisussa

košetti mieštā, parenti hänet ta toimitti kotih.⁵ Šiitä Hiän tuaš kyšy heiltā: «Kun keltā osla tahi härkä kironnou kaivoh, niin eikö hiän heti nošša šitā šieltā, vaikka oiski šuovatta?»⁶ Täh hyö ei voitu vaššata mitänā.⁷ Iisussa kaččo, mitein vierahat valitah ičelläh parahie paikkoja stolah takuana, ta šano heilä tämän peittopakinan:⁸ «Kun šiut on kučuttu häih, elä istuuvu parahalla paikalla. Voipi olla, jotta šinne on kučuttu šilma arvokkahampi vieraš.⁹ Šiitä isäntā, kumpani kučču tiät molommat, tulou ta šanou šiula: 'Anna hänellä tämä paikka'. Šilloin šie häpien kera jouvut šiirtymäh pahimmalla paikalla.¹⁰ Kun šiut kučutah, rua näin: ota stolah takuana alimpaini paikka. Šiitä hiän, ken kučču šiut, tulou ta šanou: 'Velli, šiirry tänne ylemmäksi'. Näin šie šuat kunnivon toisien vierahien ieššā.

¹¹ Jokahini, ken iččieh ylentäy, še alennetah, a ken iččieh alentau, še ylennetäh.»¹² Šiitä Iisussa šano fariseilla, kumpani oli kuččun Hänet: «Konša valmissat päivällisen tahi illallisen, elä kuču tovarissoja eläkä vellijä, elä heimokuntua, elä pohattoja nuapurija. Hyöhän iče vojiah vuoroštah kučču šiut, ta velat tullah makšetukši.¹³ Šie konša rupiet hommuamah pruasniekkua, kuču šinne köyhie, vaivasie, rampoja ta šokeita.¹⁴ Olet ošakaš, šentäh kun hyö ei voija makšua šiula. Šie šuat palkan, konša oikiemieliset nouššah kuollehista.»

¹⁵ Tämän kuultuo yksi vierahista šano Iisussalla: «Ošakaš on še, ken piäšöy šyömäh Jumalan Valtakunnašša». ¹⁶ Iisussa vaštasi hänellä näin: «Eryäš mieš luati šuuren pruasniekan ta kučču äijän vierašta.

¹⁷ Konša pruasniekan aika tuli, hiän toimitti paššarin šanomah kučutuilla: 'Tulkua, kaikki on nyt valmista'.

¹⁸ Vain ne ruvettih yksi toisen jälkeh kieltäytymäh.

Enšimmäini šano hänellä: 'Mie oššin pellon, ta miun pitäy lähtie kaččomah šitā. Prosti milma, kun en piäše.'

¹⁹ Toini šano: 'Mie oššin viisi parie härkie. Miun pitäy männä kaččomah, jotta onko ne kelvolliset. Prosti milma, kun en piäše.'²⁰ Kolmaš šano: 'Mie akotuin juštih, šentäh en voi tulla'.²¹ Paššari tuli jälelläh ta šano tämän isännällä. Šiitä isäntā šiänty ta käški paššarie:

'Mäne kiirehešti linnan teillä ta piholla ta tuo tänne köyhie, vaivasie, šokeita ta rampoja'.²² Myöššyttyö paššari šano: 'Isäntä, ruavoin niin kuin šie käsit, ka paikkoja vielä jäi'.²³ Šiitä isäntā šano paššarilla: 'Mäne muanteillä ta kylien kujilla ta pakota ihmisie tulomah, jotta miun talo täyttyis.²⁴ Šen šanon, jotta yksikänä niistä, ketä mie kučuini, ei šyö miun stolašša! Kučuttuja on äijän, vain valittuja on vähän.'»²⁵ Iisussan kera matkasi äijän rahvašta. Hiän kiänty ta šano heilä:

²⁶ «Kun ken tullou Miun luo, no ei tykänne Milma enämmän kuin omua tuattuo, muamuo, naista, lapšie, čikkoja ta vielä omua elämyä, še ei voi olla Miun opaššettavana.²⁷ Ken ei kannu omua ristie ta ei matkua Miun kera, še ei voi olla Miun opaššettavana.

²⁸ Kun ken teistä tahtonou rakentua tornin, eikö hiän

istuuvu enšin laškomah kuluja, jotta riittäkö hänellä varoja šuaha rakennuš valmehekši? ²⁹ Muitein voit käyvä niin, jotta hiän laškou kivijalan, a ei šua työtä loppuh. Šiitä kaikki, ket nähäh tämä, ruvetah häntä nakramah: ³⁰ 'Kaččokkua työ tuota mieštä! Alotti raken-nukšen, ka kešenpä še jäi.' ³¹ Tahi kun čuari šuorinnou šotimah toista čuarie vaštah, niin tottaš hiän enšin smiettiy, voitko hiän kymmenen tuhannen saltatan kera voittua toisen čuarin, kumpasella on kakšikym-mentä tuhatta saltattua. ³² Kun ei voine, hiän työntäy neuvottelijie šopimah rauhašta, kuni toini on vielä loit-tuona. ³³ Šamoin ei niken teistä voi olla miun opaššet-tavana, kuni ei jättäne kaikkie, mitä hänellä on.» ³⁴ «Šuola on hyvä olomašša. No kun še mänettänöy šuolan mavun, milläpä šuamma šen šuolaseksi? ³⁵ Še ei kelpua minnenä, ei peltoh eikä tunkivoh. Še luuvvah pois. Kellä on korvat, millä kuulla, še kuulkah!»

15 Iisussua kuuntelomah tuli äijän veronkeryäjie ta muita riähkähisie. ² Farisseit ta sakonanopašta-jat moittitih Häntä, šanottih: «Tuo Mieš ottau vaštah riähkähisie ta šyöy hiän kera.» ³ Šiitä Iisussa šano heilä tämän peittopakinan: ⁴ «Kun kellä teistä ollou šata lammašta ta yksi niistä ekšynöy, niin mitä hiän ruatau? Tietyšti hiän jättäy ne yhekšänkymmentä yhekšän paimennušpaikalla ta lähtöy eččimäh ekšynnyttä ta ečči y šini, kuni ei löyvä šitä. ⁵ Konša hiän löytäy lampahan, hiän ihaštuu ta noštou šen harteillah. ⁶ Kotih tul-tuo hiän kučču tovarissoja ta nuapurija ta šanou heilä: 'Iloilkua yheššä miun kera! Mie löysin ekšynehen lampahan.' ⁷ Šanon teilä: niin on taivahaššaki. Šielä ilu-ol'lah enämmän yheštä riähkähiseštä, kumpani kiän-tyy Jumalan puoleh, mitä yhekšäštäkymmeneštä yhekšäštä hyväštä ihmiseštä, kumpasien ei tarviče kiäntyö. ⁸ Tahi otamma naisen, kumpasella on kymme-nen hopierahua ta hiän kavottau niistä yhen. Eikö hiän viritä lamppuo, pyyhi pirttie ta eči tarkkaseh, kuni ei löyvä rahua? ⁹ Šiitä hiän kučču tovarissoja ta nua-purin naisie ta šanou: 'Iloilkua miun kera! Mie löysin rahan, kumpasen kavotin.' ¹⁰ Uškokkua pois, jotta ša-malla keinoin iluol'lah Jumalan anhelit yhenki riähkähisen tähän, kumpani kiäntyy Jumalan puoleh.» ¹¹ Iisussa jatko pakinua: «Yhellä miehellä oli kakši poikua. ¹² Nuorempi šano tuatollah: 'Tuattoni, anna mi-ula še oša hyvysistä, mi miula kuuluu'. Tuatto jako hyvysset poikien kešen. ¹³ Moniehan päivän piäštä nuorempi poika otti oman ošan ta läksi loitoš vierahilla mailla. Šielä hiän eli huolettomašti ta mänetti kaikki hyvysset. ¹⁴ Kun hiän oli hävittän kaiken, šiinä muašša alko šuuri nälkä, ta hiän rupesi käršimäh puutetta. ¹⁵ Šiitä hiän pyrki kasakakši eryähällä paikallisella miehellä, ta še mieš toimitti hänet omilla maillah pai-mentamah šikoja. ¹⁶ Nälissä hiän oli jo valmis šyömäh šikojen ruokua, ka šitäki hänellä ei annettu. ¹⁷ Šiitä poi-ka rupesi ajattelomah ta piätti: 'Kuin äijä ruatajie on

miun tuatolla, ta kaikilla heilä on leipyä kyllitellein, a mie tiälä nälkäh kuolen. ¹⁸ Lähen tiältä, mänen tuaton luo ta šanon hänellä: Tuattosen, mie olen riähkäytyn taivahan ta šiun ieššä. ¹⁹ En ole enämpi šen arvonni, jot-ta milma kučuttais šiun pojakši. Ota miut ruatajien joukkoh.' ²⁰ Niin hiän läksi tuaton luo. Poika oli vielä loittuona, kun tuatto näki hänet. Tuatolla tuli suali häntä. Hiän läksi juokšomah vaštah, rupesi šepyämäh poikua ta anto hänellä šuuta. ²¹ Poika šano hänellä: 'Tuattosen, mie olen riähkäytyn taivahan ta šiun ieššä. En ole enämpi šen arvonni, jotta milma kučuttais šiun pojakši.' ²² A tuatto šano ruatajilla: 'Rutompah tuokua parahat vuattiet ta šuorittakkua poika niih. Pankua hänellä šormuš šormeh ta jalačit jalkah. ²³ Käykyä li-hotettu vasikka ta tappakkua še. Rupiemma šyömäh ta pruasnuimah. ²⁴ Tämä miun poikani oli kuollun ta nyt eleyty, hiän oli kateissa ta nyt löyty.' Ta niin alko ves-selä pruasniekka. ²⁵ Vanhempi poika oli pellolla. Kun hiän tuli šieltä ta lähešty kotie, niin kuuli šoiton ta tanššin iänet. ²⁶ Hiän kučču yhen paššarin ta kyšy, jotta mitä šielä on. ²⁷ Paššari vaštasi: 'Šiun veikko tuli kotih, ta tuattoš käški tappua lihotetun vasikan, šentäh kun šai pojan jälelläh elävänä-tervehenä'. ²⁸ Šiitä vanhempi velli niin šiänty, jotta ei tahton männä pirttih. Tuatto tuli pihalla ta pyritti häntä šiämeš, ²⁹ ka hiän šano tua-tolla: 'Kaikki nämä vuuvvet mie olen ruatan šiun hyväkši, yhtäkänä kertua en ole jättän šiun käškyö täyttämättä. Kuitenki šie et konšana ole antan miula ni yhtä kosanpoikua, jotta mie oisin voimun pruasnuija tovarissojen kera. ³⁰ Vain kun tuli tämä šiun poika, tämä, kumpani šoi kaikki šiun hyvyöt huorien kera, hänellä šie tapoit lihotetun vasikan.' ³¹ Tuatto vaštasi hänellä: 'Poikasen, šie olet aina miun luona, ta kaikki, mi on miun, on šiunki. ³² Eikö nyt šais iluol'la ta pruas-nuija? Šiun velli oli kuollun ta eleyty, hiän oli kavokšissa ta löyty.'»

16 Šiitä Iisussa šano opaššettavilla: «Yhellä po-hatalla miehellä oli konnunhoitaja. Isännällä kielittih, jotta še käyttäy tyhjäh hänen rahoja. ² Isäntä kučču miehen luokšeh ta šano: 'Mitä mie šiušta ku-ulen? Näytä tilikirjat ta kerro, mih olet käyttän varat. Miun taluo šie et enämpi hoija.' ³ Šiitä konnunhoitaja rupesi tuumimah: 'Mitäpä mie nyt ruatasin? Isäntä panou miut pois konnunhoitajan hommašta. Kaivua mie en jakša, kyšyö on huikie. ⁴ Aha, nyt tiijän, mitä ru-an. Pien huolen, jotta löytyy šemmosie, ket otetah mi-ut omah taloh, konša jouvun pois täštä hommašta.' ⁵ Šiitä hiän kučču luokšeh toini toisen jälkeh niitä, ket oltih isännällä velašša. Enšimmäiseltä hiän kyšy: ⁶ 'Äi-jänkö šie olet velašša miun isännällä?' Mieš vaštasi: 'Ša-ta renkie šiemenvoita'. Konnunhoitaja šano: 'Täššä on šiun velkakirja. Istuuvu ruttoseh ta kirjuta, jotta vi-isikymmentä.' ⁷ Šiitä hiän kyšy toiselta: 'Äijänköš šie olet velašša?' Še vaštasi: 'Šata puista vehnyä'. Konnun-

hoitaja šano: 'Täššä on šiun velkakirja. Kirjuta, jotta kaheskänkymmentä.'⁸ Ta isäntä kehu ounahan konnunhoitajan viisahutta. Tosi on, jotta tämän muailman lapšet eletäh keškenäh viisahammin kuin valon lapšet.⁹ Mie šanonki teilä: hommakkua tämän muailman eloloilla ičellänä tovarissoja, kumpaset otetah tiät ilmasenikusih taloloih, konša niitä eloja enämpi ei ole.¹⁰ Keneh voit luottua pieneššä, šiih voit luottua šuureššäki. Ken pieneššä ei ole rehellini, še šuureššä niise ei ole rehellini.¹¹ Kun teilä ei voine uškuo muallisie rikkahukšie, niin kenpä uškou teilä ilmasenikusie rikkahukšie?¹² Kun työ että voine huolehtie vierahista hyvysistä, niin kenpä teilä antau šen, mi on tiän oma.¹³ Ei yksikänä paššari šuata paššata kahta isäntyä. Kun hiän tykännöy yhtä, niin toista vihuau; kun yhtä pitänöy arvošša, toista pahekšiu. Että työ voi yhtä aikua sluušie Jumalalla ta mammonalla.»¹⁴ Farisseit kuultih tämä kaikki. Hyö oltih ahnehet rahalla, ta niin hyö ruvettih ivual'omah Iisussua.¹⁵ No Hiän šano heilä: «Työ oletta niitä, kumpaset ihmisien šilmissä luatiuvutah hyvikši, a Jumala tietäy tiän šiämet. Še, mi on arvokašta ihmisien šilmissä, še on Jumalašta ilkie.»¹⁶ «Sakonan ta Jumalan viessintuojien aika oli Iivanah šuate. Šiitä lähtien on ruvettu šanelomah Hyvyä Viestie Jumalan Valtakunnašta, ta jokahini kaikin voimin reistuu piäššä šinne.¹⁷ Ennein kavotah taivaš ta mua kuin Sakonan pieninki kirjain.¹⁸ Jokahini, ken eruou omašta naiseštah ta uuvveštah akottuu, še makuau vierahan naisen kera. Šamoin še, ken ottau naisekšeh toisen miehen jättämän naisen, makuau vierahan kera.»¹⁹ «Oli pohatta mieš. Hänellä oli ruškiet vuattiet hienoimmašta pellavašta, ta hänen elämä oli kuin jokapäiväistä pruasniekkua.²⁰ Hänen veräjän pieleh kannettih köyhä Luasari, kokonah paiseissa.²¹ Köyhä ois nälissäh šyönyn niitä ruokapaloja, mit kirvottih pohatan stolalta. Koirie tuli šiih, ta ne nuoltih hänen paiseita.²² Šiitä köyhä kuoli, ta anhelit vietih hänet Aprahamin luo. Pohatta niise kuoli ta hänet hauvattih.²³ Konša hiän tuonelan muokissa kaččo ylähäkšie, hiän näki loittuona Aprahamin ta Luasarin hänen rintua vaššen.²⁴ Pohatta mieš karjeutu: 'Tuatto Aprahami, šaleiče milma! Työnnä Luasari miun luo, jotta hiän kaštait veteh šormenpiän ta jähyttäis miun kieltäni. Voi mimmoista tuškua mie käršin täššä tulešša!'²⁵ Vain Aprahami vaštasi: 'Muissa, poikani, jotta šie elyässä šait hyvän ošan, a Luasari šai pahan. Nyt hiän šuau tiälä kyllälti hyvyä, a šie käršit.²⁶ Ta šen lisäkšie miän välillä on šyvä, poikki piäšömätöin hauta: tiältä ei kenkänä piäše tiän luo, vaikka tahtoiski, eikä šieltä piäše tänne.'²⁷ Pohatta šano: 'Tuatto Aprahami, mie molin, jotta šie työntäsit Luasarin miun tuaton kotih.²⁸ Miula jäi viisi vellie. Anna hiän varottaš heitä, muitein hyö niise jouvutah täh muokkien paikkah.'²⁹ Aprahami vaštasi: 'Heilä on Moissein ta Jumalan

viessintuojien kirjutukšet. Uškokkah niitä.'³⁰ Pohatta šano: 'Tuatto Aprahami, niitä hyö ei ušota, vain kun ken kuollehista mänis heijän luo, niin šiitä hyö jätettäis riähät ta kiännyttäis Jumalan puoleh'.³¹ No Aprahami šano: 'Kun kerran hyö ei kuunnella Moisseita ta Jumalan viessintuojie, niin ei hyö ušota, vaikka ken kuollehista nousis'.»

17 Iisussa šano opaššettavilla: «Muanitukšie varmašti tulou, no voi šiitä ihmistä, ken toisie pahah muanittau!² Šillä ois parempi, kun hänet melličänkivi kaklašša lykättäis mereh. Paha periy šen, ken muanittau pahah yhenki näistä pienistä.³ Olkua varoillana! Kun velleš ollou ruatan šiula pahua, kiruo häntä. A kun hiän jättänöy pahat ruavot ta kyšynöy proškenjua, prosti häntä.⁴ Vaikka hiän šeiččemen kertua päiväššä ruatanou šiula pahua ta šeiččemen kertua tullou ta šanonou: 'Mie ruavoin pahoin', niin prosti häntä.»⁵ Apostolit šanottih Hospotilla: «Anna meilä enämmän uškuo!»⁶ Hospoti vaštasi heilä: «Kun teilä ois uškuo hoti gorčitsan šiemenen verran, työ voisija šanuo tällä šulkkupuulla: 'Nouše juurineš muašta ta issuta iččeš mereh', ta še tottelis teitä.⁷ Kun teilä ollou paššari kyn-tämäššä tahi lampahie paimentamašša ta še tullou pelloilta, šanouko šilloin isäntä hänellä: 'Tulehan ru-tompah stolah?'⁸ Ei hiän niin šano, vain šanou: 'Valmis-sa miula illallini, šivo vuattieš vyöllä ta paššua milma, kuni mie šyön ta juon. Šen jälkeh šie ičeki voit šyvvä ta juuvva.'⁹ Kiittäykö isäntä paššarie šiitä, kun še ruatau työtä käšettyö? Tuškinpa.¹⁰ Šamoin työki, kun oletta ruatan kaikki, mitä tiän oli käšetty, šanokkua: 'Myö olemma vain paššarit. Myö ruatoma vain šen, mitä miän pitiki ruatua.'»¹¹ Jerusalmih matateššä Iisussa aštu Samarijan ta Galileijan rajamuata.¹² Hiän oli mänöššä yhteh kyläh, kun Hänellä vaštah tuli kymmenen prokasatautista. Ne pietyttih loitommakšie¹³ ta ruvettih karjumah: «Iisussa, Opaštaja! Šaleiče meitä!»¹⁴ Miehet nähtyö Iisussa šano heilä: «Mänkyä, näyt-täkyä iččenä pappiloilla». Hyö lähettih ta jo matalla puhaššuttih prokasatauvista.¹⁵ No kun yksi heistä näki, jotta piäsi tauvista, hiän myöšty jälelläh Iisussan luo. Tulleššah hiän šuurella iänellä ylenti Jumalua,¹⁶ šiitä heittäyty očin Iisussalla jalkoih ta šano Hänellä pas-sipot. A še mieš oli samarijalaini.¹⁷ Iisussa kyšy: «Eiköš kaikki kymmenen puhaššuttu? A missäpä ne muut yhekšän ollah?»¹⁸ Tämäkö vierašrotuni on ainut, ken myöšty kiittämäh Jumalua?»¹⁹ Ta Hiän šano miehellä: «Nouše ta mäne, šiun uško pelašti šiut.»²⁰ Farisseit kyšyttih Iisussalta, konša Jumalan Valtakunta tulou. Iisussa vaštasi heilä: «Jumalan Valtakunta ei tule niin, jotta šen tulomisen vois nähä.²¹ Šiitä ei voi šanuo, jotta še on tiälä tahi tuola, šentäh kun Jumalan Valtakunta on tiän šiämeššä.»²² Iisussa šano opaššettavillah: «Tulou šemmoni aika, konša työ tahtosija nähä vaikka yhen Ihmisen Pojan päivän, ka että niä.²³ Teilä šano-

tah šilloin: 'Hiän on tuola', ta: 'Hiän on tiälä', vain elkyä lähtekkyä kunnena, elkyä juoškua jälkeh. ²⁴ Niin kuin tulenisku välähtäy ta valottau taivahan laijašta toiseh, šemmoni on Ihmisen Poikaki šinä päivänä, konša tulou jälelläh. ²⁵ Kuitenki ennen šitä Hiän joutuu äijälti käršimäh, ta tämä rahvašpolvi kieltäytyy Häneštä. ²⁶ Niin kuin oli Noijan pävinä, šamoin käyt niinä pävinä, konša Ihmisen Poika tulou. ²⁷ Ihmiset šyötih ta juotih, akotuttih ta mäntih miehellä. Näin oli šiih päiväh šuate, kuna Noija mäni laivah. Šiitä tulvavesi nousi ta hävitti hiät kaikki. ²⁸ Šamoten oli Lotin aikana: ihmiset šyötih ta juotih, myötih ta ošsettih, kylvettih ta rakennettih. ²⁹ Vain šinä päivänä, konša Lot läksi Sodom linnašta, taivahašta rupesi šatamah tulta ta rikkie, ta še hävitti kaiken. ³⁰ Šamoten käyt šinä päivänä, konša Ihmisen Poika tulou. ³¹ Ken šiih aikah šattunou olomah talon katolla, a kamppiet oltaneh pirtissä, še elkäh šolahtakkah niitä käymäh. A ken ollou pellolla, še elkäh myöštykkäh jälelläh. ³² Muistakkua Lotin naista! ³³ Ken tahtou šäilyttyä oman elämän, še mänettäy šen, a ken mänettäy oman elämän, še šäilyttäy šen. ³⁴ Mie šanon teilä: šinä yönä kakši on yheššä šänkyššä – yksi otetah, toini jätetäh. ³⁵ Kakši naista on jyvie jauhomašša – yksi otetah, toini jätetäh. ³⁶ Kakši mieštä on pellolla – yksi otetah, toini jätetäh.» ³⁷ Šiitä opašsettavat kyšyttih Häneltä: «Missä näin käypi, Hospoti?» Iisussa vaštasi: «Missä on ruato, šiih korpit kerävyvät».

18 Iisussa šano opašsettavillah peittopakinan šiitä, jotta aina pitäis vaipumatta moliutuo. Hiän šano: ² «Yheššä linnašša oli sut'ja, kumpani ei varannun Jumalua eikä häpiellyn ihmisie. ³ Šamašša linnašša eli niise leškinaini, kumpani koko ajan kävi sut'jan luo ta priššasi: 'Puolissa milma miun viärittäjäy vaštah'. ⁴ Pitkäh aikah sut'ja ei šuoštun. A šiitä hiän šano ičekšeh: 'Mie en varaja Jumalua enkä häpie ihmisie, ⁵ no tämä leškinaini ei jätä milma rauhah. Mie puolissan häntä suutušša, jotta hiän ei vaivuais milma käyntilöillä.» ⁶ Hospoti kyšy: «Kuulijako, mitä šano tuo viäramielini sut'ja? ⁷ Eikö šilloin Jumalaki auta niitä, kenet Hiän on valinnun omikseh ta ket yötä-päiväy molitah Häneltä apuo? Rupieuko Hiän pitvittelömäh? ⁸ Mie šanon teilä, Hiän tulou ruttoh heilä apuh. No konša Ihmisen Poika tulou jälelläh, niin löytänöykö Hiän uškuo muan piältä?» ⁹ Eryähillä, ket piettih iččieh oikiemielisinä ta pahekšittih toisie, Iisussa šano tämän peittopakinan: ¹⁰ «Kakši mieštä mäni jumalankotih moliutumah. Yksi niistä oli farissei, toini oli veronkeryjä. ¹¹ Farissei šeiso omalla paikalla ta moliutu ičekšeh: 'Jumala, passipoitan šilma šiitä, jotta mie en ole šemmoni kuin muut ihmiset – rosvot, valehtelijat, huoruiččijat tahi niin kuin tuo veronkeryjä. ¹² Mie pyhitän kahičči netälissä ta annan Jumalalla kymmenen ošan kaikešta, mitä hankin.' ¹³ Veronkeryjä

šeiso loitompana. Hiän ei ruohtin kaččuo taivahah päin, vain löi iččieh rintah ta šano: 'Jumala, šaleiče milma riähkähistä!' ¹⁴ Mie šanon teilä, jotta veronkeryjä läksi kotih Jumalan hyväkšymänä, a še farissei ei. Niät kun jokahini, ken iččieh ylentäy, še alennetah, ka ken iččieh alentau, še ylennetäh.» ¹⁵ Iisussan luo tuotih pienie lapšie, jotta Hiän košettais heitä. Tämän nähtyö opašsettavat ruvettih moittimah tuojie. ¹⁶ No Iisussa kučču lapšet luokšeh ta šano: «Antakkua lapšien tulla Miun luo, elkyä pietelkyä heitä. Heijän moisilla kuuluu Jumalan Valtakunta. ¹⁷ Šanon teilä toven: ken ei ottane Jumalan Valtakuntua šytämeheh niin kuin lapši, še ei piäše šinne.» ¹⁸ Eryäš korkievirkani mieš kyšy Iisusalta: «Hyvä Opaštaja, mitä miun pitäis ruatua, jotta šaisin ilmasenikusen elämän?» ¹⁹ Iisussa vaštasi hänelä: «Mintäh šie šanot Milma hyväkši? Kenkänä muu ei ole hyvä kuin yksistäh Jumala. ²⁰ Käšyt šie tiijät: elä makua vierahan naisen kera; elä tapa; elä varašša; tovistuas's'a elä valehtele; kunnivoita tuattuoš ta muamuoš.» ²¹ Mieš vaštasi: «Nuorešta šuate mie olen elän kaikkien näijen käškyjen mukah». ²² Tämän kuultuo Iisussa šano: «Yksi as's'a šiula on vielä ruatamatta. Myö kaikki, mitä šiula on, ta jua rahat köyhillä, niin šiula on uarreh taivahissa. Šiitä tule ta aššu Miun kera.»

²³ Tämän kuultuo mieš murehtu, šentäh kun Hiän oli hyvin pohatta. ²⁴ Šen nähtyö Iisussa šano: «Vaikie on niijen, kellä on äijän hyvysie, piäššä Jumalan Valtakuntah. ²⁵ Helpompi on verbl'udan männä nieklanšilmäštä läpi kuin pohatan piäššä Jumalan Valtakuntah.»

²⁶ «Kenpä šilloin voit pelaštuo?» kyšyttih kuuntelijat.

²⁷ Iisussa vaštasi: «Mitä ihmiset ei voija, šen Jumala voit». ²⁸ Šiitä Petri šano: «A miteinpäš myö? Myö jättimä kaiken, mitä meilä oli, ta läksimä Šiun kera.» ²⁹ Iisussa šano heilä: «Šanon teilä toven: jokahini, ken Jumalan Valtakunnan tähän jätti oman talon tahi vanhemmat, vellet tahi čikot, oman naisen tahi lapšet, ³⁰ še šuau jo täššä ajašša moninkertasen korvauksen, a tulijašša ajašša ilmasenikusen elämän». ³¹ Iisussa kučču luokšeh kakšitoista opašsettavua ta šano heilä: «Myö matkuamma nyt Jerusalmih. Šielä stuaniutuu kaikki, mitä Jumalan viessintuojat on kirjutettu Ihmisen Pojašta. ³² Hänet annetah toisenvierosien käsih, Häntä nakretah, häväissäh ta šyletäh Hänellä piällä.

³³ Hyö ruoškitah Häntä ta tapetah Hänet. No a kolmantena päivänä Hiän noušou kuollehista.» ³⁴ Opašsettavat ei maltettu mitänä Iisussan pakinašta. Hänen šanojen merkityš oli heiltä peitetty, eikä hyö piäšty perillä, mitä Iisussa tarkotti näillä šanoilla. ³⁵ Konša Iisussa lähene Jerihonie, tien viereššä istu šokie ta kyšy miilostinua. ³⁶ Kun šokie kuuli, jotta tiellä matkuau äijän väkie, hiän kyšy, mitä on tapahtumašša. ³⁷ Hänellä šanottih, jotta Iisussa Nasaretilaini oli mänöššä šiitä šivučči. ³⁸ Šilloin hiän karjeutu: «Iisussa, Tuavitan Poika, armaha milma!» ³⁹ Ieššä matkuajat vuajittih, jotta

šokie ois iänettäh, ka hiän vielä lujempah karju: «Tuavitan Poika, armaha milma!»⁴⁰ Iisussa pietty ta käški kulettua šokien luokšeh. Mieš tuli, ta Iisussa kyšy häneltä: ⁴¹ «Mitä šie tahot, jotta Mie šiula ruatasin?» Mieš vaštasi: «Hospoti, anna miun šilmih näkö.»⁴² Šiih Iisussa šano: «Šie rupiet näkömäh. Šiun uško parenti šiut.»⁴³ Šamašša šokie rupesi näkömäh ta Jumalua ylentyän läksi Iisussan matkah. Rahvašjoukko, kumpani näki tämän, kiitteli Jumalua.

19 Iisussa tuli Jerihonih ta matkasi linnan poikki.² Šielä eli Sakkei-nimini mieš. Hiän oli veronkeryäjien piämieš ta hyvin pohatta.³ Hänen himotti nähä, mimmoni mieš on Iisussa, vain rahvašjoukon tähän ei voinun, šentäh kun oli pienikašvuni.⁴ Hiän juoksi vähäsen matkua eteh päin ta nousi puuh, jotta näkis Iisussan, konša Hiän matkuau kyličči.⁵ Kun Iisussa tuli šiih kohtah, Hiän kaččo ylähäkši ta šano: «Sakkei, šolaha ruttoseh alaš. Tänäpäinä Miun pitäy olla šiun luona kostissa.»⁶ Sakkei kiirehešti šolahti alaš ta otti Iisussan hyvällä mielin vaštah.⁷ Kun ihmiset nähtih tämä, hyö šanottih moittien: «Riähkähisen miehen taloh Hiän mäni kostih.»⁸ Ka Sakkei šano Hospotilla kaikkien kuullen: «Hospoti, puolet omista hyvysistä juan köyhillä ta keltä olen ottan liikua, šillä makšan nellinkertasešti.»⁹ Iisussa šano: «Tänäpäinä pelaššuš tuli täh pereheh, šentäh kun tämä mieš niise on Aprahamin poikie.¹⁰ Juuri šitä, mi on katon, Ihmisen Poika tuliki eččimäh ta pelaštamah.»¹¹ Niillä, ket oltih kuuntelomašša, Iisussa šano vielä peittopakinan. Hiän kun oli jo lähellä Jerusalmie, ta monet smietittih, jotta nyt še šamašša tulouki Jumalan Valtakunta.¹² Hiän šano: «Yksi korkiešukuni mieš läksi loittoseh muah, jotta šais šieltä čuarin nimen, a šiitä tulis jälelläh.¹³ Šitä ennen hiän kučču luokšeh kymmenen paššarie, anto heilä jokahisella kultarahan ta šano: 'Pankua nämä rahat hyötymäh šini, kuni en tule'.¹⁴ Šen muan rahvaš vihattih šitä mieštä, valittih miehie ta työnnettih hänellä jälkeh tämmösen viessin kera: 'Myö emmä taho šitä mieštä čuariksi'.¹⁵ Konša mieš šai čuarin nimen ta vallan, hiän myöšty omah muah. Šiitä hiän kučču luokšeh ne paššarit, kellä anto rahua. Hiän tahto kuulla, ken mitä tienasi niillä rahoilla.¹⁶ Enšimmäini tuli ta šano: 'Isäntä, tienasin šiun kultarahalla kymmenen kultarahua'.¹⁷ Čuari šano: 'Hyvä on! Šie olet kunnan paššari. Kun kerran šiuh voit uško pieneššä as's'ašša, mie panen šiut kymmenen linnan piämiehekši.'¹⁸ Toini tuli ta šano: 'Isäntä, tienasin šiun kultarahalla viisi kultarahua'.¹⁹ Čuari šano hänellä: 'Šiut panen viijen linnan piämiehekši'.²⁰ Šiitä tuli vielä yksi paššari ta šano: 'Isäntä, täššä on rahaš. Šiäššin šitä ripakkoh kiärittynä.²¹ Mie varasin šilma, šentäh kun olet armotoin mieš. Šie otat šen, mitä et ole talteh pannun, ta leikkuat šen, mitä et ole kylvän.'²² Čuari šano hänellä: 'Mie suutin šiut šiun omien šano-

jen mukah. Tyhjänpäiväni paššari! Šie tiesit, jotta mie olen armotoin mieš: otan šen, mitä en ole talteh pannun, ta leikkuan šen, mitä en ole kylvän.²³ Mintähpä šie et vienyn miun rahua pankkih? Tultuoni oisin šuanun omani jälelläh lisän kera.'²⁴ Čuari käški šiinä šeisojilla: 'Ottakkua häneltä kultaraha ta antakkua šillä, kellä on kymmenen'.²⁵ Hyö šanottih: 'Isäntä, hänellä on jo kymmenen kultarahua'.²⁶ Ka hiän šano: 'Šanon teilä: kellä on, šillä annetah. A kellä ei ole, šiltä otetah pois šeki, mitä hänellä on.²⁷ No a nuo miun vihamiehet, ket ei tahottu, jotta mie oisin heijän čuarina, tuokua hiät tänne ta tappakkua miun šilmien ieššä.'²⁸ Tämän šanottuo Iisussa matkeutu toisien ieššä Jerusalmih.²⁹ Konša Hiän tuli Voipuuvaralla, lähellä Vifagijan ta Vifanijan kylie, hiän työnsi ieltäpäin kakši opaššettavua ta šano heilä: ³⁰ «Mänkyä tuoh kyläh, mi on kohakkah. Kun tuletta šinne, niättä kiini šivotun oslanvaršan, kumpasen šeläššä vielä kenkänä ei ole istun. Kerittäkkyä še ta tuokua tänne.³¹ Kun ken kyšynöy teiltä: 'Mintäh työ kerittä šitä?' niin vaššakkua näin: 'Hospoti tarvičču šitä'.³² Opaššettavat mäntih ta nähtih, jotta kaikki oli niin kuin Iisussa heilä šano.³³ Konša hyö keritteti varšua, šen omistajat kyšyttih heiltä: «Mintäh työ kerittä varšua?»³⁴ Hyö vaššattih: «Hospoti tarvičču šitä». ³⁵ Hyö tuotih varša Iisussalla, pantih šen šelkäh omie vuateitah ta auteti Iisussua noušomah šen šelkäh.³⁶ Šiitä Hiän račašti varšalla, a ihmiset leviteti vuateitah Hänen eteh tiellä.³⁷ Iisussa lähešty šitä paikkua, missä tie laškeutu Voipuuvaran rinnettä alaš. Koko opaššettavien šuuri joukko rupesi kiittä mäh Jumalua kaikista šuurista ruatoloista, kumpasie hyö oli nähty. Hyö karjuttih: ³⁸ «Plahoslovittu olkah Čuari, kumpani tulou Hospotin nimeššä! Olkah rauha taivahissa ta kunnivo Jumalalla korkevukšissa!»³⁹ Eryähät farisseit rahvašjoukošta šanottih Iisussalla: «Opaštaja, kiellä noita šiun opaššettavie!»⁴⁰ Vain Iisussa vaštasi heilä: «Mie šanon teilä: kun hyö oltais iänettäh, niin kivet karjuttais». ⁴¹ Kun Iisussa tuli lähemmäkši Jerusalmie ta näki linnan, Hiän rupesi itkömäh šitä⁴² ta šano: «Kunpa šie tänäpäinä malttasit, mi tuou šiula rauhan! Nyt še kuitenkin on šiun šilmistä peitetty.⁴³ Vielä tulou šemoni aika, konša šiun viholliset kaivetah muašeinä šiun ympärä, piiritetäh šiut ta ahissetah joka puolešta.⁴⁴ Hyö hajotetah šiut muan tašalla ta hävitetäh šiun eläjät. Šiuh ei jä kive kiven piällä, šentäh kun šie et hokšannun aikua, konša Jumala tuli šilma pelaštamah.»⁴⁵ Iisussa mäni jumalankotih ta rupesi ajamah šieltä pois myöjje ta oštajje.⁴⁶ Hiän šano heilä: «Pyhissä Kirjutukšissa on šanottu: 'Miun talon pitäy olla molintatalona'. A työ luatija šiitä rosvojen pešan.»⁴⁷ Hiän opašti joka päivä jumalankojissa. Ylipapit, sakanopastajat ta rahvahan piämiehet ečtiti keinuo, mitein tappua Hänet.⁴⁸ Vain hyö ei kekšitty, mitä ruat-

ua, šentäh kun kaikki rahvaš oli Iisussan ympärillä kuantelomašša Häntä.

20 Yhtenä päivänä Iisussa opašti jumalankojissa rahvašta ta šaneli heilä Hyvyä Viestie. Ylipapit ta sakonanopaštajat tultih Hänen luo rahvahan vanhimpjen kera ² ta kyšyttih: «Šano meilä, millä vallalla Šie tätä kaikkie ruat? Ken Šiula anto vallan?» ³ Iisussa vaštasi: «Mie niise tahon kyšyö teiltä. Šanokkua Miula, ⁴ mistä Iivana šai vallan kaštua? Taivahaštako vain ihmisiltä?» ⁵ Hyö paistih keškenäh näin: «Kun šanonem-ma: 'Taivahašta', niin Hiän šanou: 'Mintähpä šilloin että uškon Iivanua?' ⁶ A kun šanonem-ma: 'Ihmisiltä', niin rahvaš kivittäy miät, šentäh kun hyö lujah ušotah, jotta Iivana oli Jumalan viessintuoja.» ⁷ Hyö vaššattih, jotta ei tiijetä šitä. ⁸ Šiih Iisussa šano: «Ka niin Mie niise en šano teilä, millä vallalla Mie tätä kaikkie ruan.» ⁹ Iisussa rupesi tuaš pakajamah rahvahalla ta šano tämän peittopakinan: «Mieš issutti viinasatun, vuokrasi šen viinamarjan kašvattajilla, ta iče läksi pitäkši aikua vierahih maih. ¹⁰ Konša marjat kypšyttih, hiän työnsi paššarin viinasatun hoitajien luo, jotta ne annettais hänellä ošan marjoista. A nämäpä piekšettih paššari ta toimitettih pois tyhjin käsin. ¹¹ Šiitä isäntä työnsi toisen paššarin. Šitäki hyö lyötih, hävättih ta ajettih jälleläh tyhjin käsin. ¹² Mieš työnsi vielä kolmannen paššarin. No tämäki hyö lyötih verih šuate ta ajettih poikeš. ¹³ 'Mitäpä mie nyt ruatasin?' tuumaičči viinasatun isäntä. 'Miepä työnnän šinne armahan poikani. Kun hyö nähäh hänet, niin ainaški häntä hyö kunnivoitetah.' ¹⁴ Vain kun vuokraajat nähtih poika, hyö paistih keškenäh: 'Tällä jäy tuattoh kuoltuo viinasatu. Tappakka hänet, niin satu on miän.' ¹⁵ Hyö vejettih hänet satušta ta tapettih. – Mitäpä nyt satunisäntä ruatau vuokraujilla? ¹⁶ Hiän tulou ta tappau hiät, a viinasatun antau toisilla.» Kuulijat karjuttih: «Eijeh! Ei varmašti!» ¹⁷ Iisussa kaččo heih ta kyšy: «Mitäpä šilloin merkiččöy tämä Pyhien Kirjutukšien kohta: – Kivi, mi ei rakentajilla kelvannun, on nyt rakennukšen piäkivi. ¹⁸ Ken täh kiveh lankieu, še pahoin šattautuu, a kenen piällä tämä kivi kuuatuu, šen še ličistäy.» ¹⁹ Kun sakonanopaštajat ta ylipapit maltettih, jotta tämä peittopakina on heistä, hyö tahottih heti ottua Iisussa kiini, ka varattih rahvašta. ²⁰ Sakonanopaštajat ta ylipapit piettih Iisussa šilmällä. Hyö toimitettih Hänen luo tiijuštelijie, kumpaset luatiuvuttih jumalahisiksi. Nämä miehet reistattih šuaha Iisussa šanašta kiini, jotta šiitä antua Hänet muaherran käsih suutittavakši. ²¹ Miehet kyšyttih Iisussalta: «Opaštaja, myö tiijämmä, jotta Šie pakajat ta opaššat oikein. Šie et kačo, ken on Šiun ieššä, vain oikein opaššat Jumalan tietä. ²² Šano, onko oikein vain ei, jotta myö makšamma keisarilla veroja?» ²³ Iisussa hokšasi hiän ounahuon ta šano heilä: «Mintäh työ kiušuaatta Milma? ²⁴ Näyttäkkyä Miula dinarin raha. Kenen kuva ta kenen nimi šiinä on?» ²⁵ Hyö vaššattih:

«Keisarin». Šiih Iisussa šano: «Ka niin antakkua keisarilla še, mi keisarilla kuuluu, ta Jumalalla še, mi Jumalalla kuuluu.» ²⁶ Hyö ei šuatu Iisussua šanoista kiini rahvašjoukon ieššä, vain kummekšittih Hänen vaštaušta, ta oltih iänettä. ²⁷ Šiitä Iisussan luokši tuli saddukeita, kumpaset šanotah, jotta kuollehet ei noušša. Hyö kyšyttih Häneltä: ²⁸ «Opaštaja, Moissei kirjutti meilä näin: 'Kun mieš kuollou ta häneltä jänyö naini, a lašta ei, niin hänen vellen pitäy ottua leški naisekšeh ta šuaha vainualla jälkiläini'. ²⁹ Oli šeiččemen velleštä. Vanhin akottu ta kuoli eikä häneltä jänyö lašta. ³⁰ Šiitä toini otti lešen naisekšeh ta niise kuoli, ³¹ šen jälkeh kolmaš, ta kaikki šeiččemen vuorotellein. Kaikki hyö kuoltih, keltänä ei jänyö lapšie. ³² Viimesekši kuoli nainiki. ³³ Konša kuollehet nouššah, kenen naini hiän šilloin on? Hiänhän oli kaikkien šeiččemen naisena.» ³⁴ Iisussa vaštasi heilä: «Täššä ajašša ihmiset akotutah ta männäh miehellä. ³⁵ Ka tulijašša ajašša ne, kenet on kačottu kuollehista noušomiseh kelpuaviksi, ei enämpi akotuta eikä männä miehellä. ³⁶ Hyö enämpi ei voija kuolla, šentäh kun ollah niin kuin anhelit. Hyö ollah Jumalan lapšie, Jumala kun on noššattan hiät kuollehista. ³⁷ Moissei niise tovistau, jotta kuollehet eleyvytäh. Pakinašša palajašta penšahašta hiän šanou, jotta Hospoti on Aprahamin Jumala, Issakan Jumala ta Juakon Jumala. ³⁸ Ei Hiän ole kuollehien Jumala, vain elävien. Hänen ieššä kaikki ollah elävie, neki, ket jo kuoltih.» ³⁹ Šiitä eryähät sakonanopaštajista šanottih: «Hyvin šanottu, Opaštaja.» ⁴⁰ Tämän jälkeh enämpi kenkänä ei ruohtin kyšyö Häneltä mitänä. Šiitä Iisussa kyšy heiltä: ⁴¹ «Mintäh ihmiset šanotah, jotta Hristossa on Tuavitan poika? ⁴² Tuavittahan iče šanou Häntä Psalmien kirjašša omakši Hospotiksi: – Taivahaini Hospoti šano Miun Hospotilla: Issu Miun oikiella puolella, ⁴³ kuni Mie lyön muah Šiun viholliset, panen hiät Šiun jalkojen alla. ⁴⁴ Täššä Tuavitta iče šanou Hristossua omakši Hospotiksi. Miteinpäš Hiän šilloin voit olla Tuavitan poika?» ⁴⁵ Kaiken rahvahan kuullen Iisussa šano omilla opaššettavilla: ⁴⁶ «Varokkua sakonanopaštajie! Hyö mielelläh kävelläh pitissä sviitkoissa ta ollah hyvilläh, konša heitä tervehitäh linnan piholla. Sinagogašša hyö mielelläh issutah enšimmäisellä rivillä ta pruasniekkastolašša kunnivopaikoilla. ⁴⁷ Ka hyö še viijäh leškilöiltä talot ta moliuvutah pitälti vain šentäh, jotta ihmiset nähtäis. Šitä kovempi suutu hyö šuahah.»

21 Iisussa kiänty kaččomah jumalankojin rahalip-pahah päin ta näki, kun pohatat pantih šiih lahjoja. ² Šiitä Hiän näki, mitein eryäš köyhä leškinaini panou šinne kakši pientä rahua. ³ Hiän šano: «Šanon teilä toven: tuo köyhä leški anto enämmän kuin kaikki muut. ⁴ Toiset annettih lahja liijoista rahoista, a Hiän anto ainusista; anto kaiken, mitä hiän tarvičči elyäkšeh.» ⁵ Kun eryähät ruvettih pakajamah jumalankojista, mitein kaunehet kivet ta lahjat kaunis-

tah šitä, niin Iisussa šano: ⁶ «Tulou aika, konša kaikki tämä, mitä työ nyt niättä, hajotetah muan tašalla. Täh ei jia kive kiven piällä.» ⁷ Iisussalta kysyttih: «Opaštaja, konšapa tämä kaikki tulou? Mi on šen merkkinä, jotta še aika on alkamašša?» ⁸ Iisussa šano: «Varokkua, jotta teitä ei petetä. Monet tullah Miun nimeššä ta šanotah: 'Mie olen Hristossa', ta: 'Aika jo tuli'. Työ elkyä lähtekkyä hiän jälkeh. ⁹ Ta konša kuuleta šovista ta mellakoista, elkyä pöläštykkyä. Näin pitäy enšin kävyä, ka loppu ei tule vielä šilloin.» ¹⁰ Šiitä Iisussa jatko: «Rahvaš noušou rahvašta vaštah ta valtakunta valtakuntua vaštah. ¹¹ Joka puolella on šuurie muanjärisykšie, tulou tappajie tautija ta šuuri nälkä. Tapahtuu kauheita, ta taivahalla näkyy šuurie einuššumerkkijä. ¹² Ka jo ennen tätä teitä otetah kiini, ta teitä ajellah paikašta toiseh. Teitä viijäh suutittavakši sinagogoih ta pannah tyrmäh. Teitä viijäh čuarien ta muaherrojen eteh Miun nimen takie. ¹³ Šilloin työ šuatta šanella Miusta. ¹⁴ Pankua mieleh, jotta tiän ei tarviče miettie ieltäpäin, mitein puolistautuo. ¹⁵ Mie annan teilä šemosen viisahuon paissa, jotta yksikänä tiän vaššuštajista ei voi panna vaštah eikä kumota tiän šanoja. ¹⁶ Tiän vanhemmat, vellet, heimolaiset ta yštävät annetah tiät valtaherrojen käsih, ta muutomie teistä tapetah. ¹⁷ Kaikin ruvetah vihuamah teitä Miun nimen takie. ¹⁸ Kumminki yksikänä tukka tiän piäštä ei kavo. ¹⁹ Pisykkyä vain lujina, niin voitatta ičellänä elämän.» ²⁰ «Konša niättä šotajoukot Jerusalemim ympärillä, šiitä tiijättä, jotta šen hävittämini on lähellä. ²¹ Šilloin kaikki Juutijašša eläjät puakkah vuaroilla. Ket ollah linnašša, ne lähtekkah šieltä kiirehešti pois. Ket ollah kylissä, ne elkäh mänkäh linnah. ²² Nämä ollah päivie, konša Jumala makšau pahan pahalla: šilloin täyTTY kaikki, mitä on kirjutettu Pyhissä Kirjutukšissa. ²³ Voi niitä, ket noina päivinä ollah pakšuna tahi imetetäh! Täh muah tulou šuuri hätä, ta Jumalan viha lankieu tämän rahvahan piällä. ²⁴ Monet kuavutah miekan teräštä, toisie viijäh vankiksi kaikkih maih. Ta vierahat kanšat tallotah Jerusalemie šini, kuni heilä annettu aika ei lopu. ²⁵ Päiväseššä, kuušša ta tähtilöissä rupieü näkymäh merkkijä. Meri pauheutuu ta uallot räisketäh, a muan piällä rahvahat ollah ahissukšen vallašša eikä nähä poispiäšyö. ²⁶ Kun taivahien voimat täreyvytäh, ihmiset pöläššytäh ta ollah piältäh šekuo, kun vuotetah, mitä muan piällä on vielä tulošša. ²⁷ Šiitä nähäh, jotta Ihmisen Poika tulou pilven piällä šuurešša voimašša ta jumalallisešša valošša. ²⁸ Konša tämä kaikki alkau, noštakkua piät pistyh, šentäh kun kohta piäšettä eris täštä pahašta muailmašta.» ²⁹ Iisussa šano heilä vielä tämän peittopakinan: «Kaččokkua smokvapuuta tahi toisie puita. ³⁰ Konša niättä, jotta niih puhetah lehet, niin tiijättä, jotta kešä on jo lähellä. ³¹ Šamoin šilloinki, konša niättä kaiken tämän, tietäkkyä, jotta Jumalan Valtakunta on lähellä. ³² Šanon teilä toven: tämä ihmispolvi ei

kavo šini, kuni kaikki tämä ei tapahu. ³³ Taivaš ta mua kavotah, a Miun šanat ei kavota.» ³⁴ «Olkua varoillana, jotta humaluš, juopottelu ta elämän huolet ei jyvennettäis tiän šytämie, niin jotta še päivä tavottau tiät vuottamatta ³⁵ niin kuin anša. Šitä päivyä ei piäše pakoh yksikänä muan piällä eläjä. ³⁶ Valvokkua ta moliutukkua, jotta voisija keštyä kaiken šen, mi on tulošša, ta jotta voisija šeisuo Ihmisen Pojan ieššä.» ³⁷ Päivällä Iisussa opašti jumalankojissa, a illan tultuo läksi šieltä ta oli yötä vuaralla, kumpaista šanotah Voipuu-vuarakši. ³⁸ Ihmiset jo aikaseh huomenekšešta tultih jumalankotih kuuntelomah Häntä.

22 Riešanleivän pruasniekka, kumpaista šanotah vielä Äijäkšipäiväkši, oli jo lähellä. ² Ylipapit ta sakonanopaštajat varattih rahvašta ta šentäh ečtittih keinuo, mitein voitais tappua Iisussa. ³ Šilloin šaatana mäni Juutah, kumpaista kučuttih vielä Iskariotiksi. Hiän oli yksi kaheštatoista opaššettavašta. ⁴ Juuta läksi ylipappien ta jumalankojin vahtien piälikköjen luo. Hiän pakasi hiän kera šiitä, mitein vois šuattua Iisusan heilä käsih. ⁵ Hyö ihaššuttih ta luvattih hänellä rahua. ⁶ Juuta šuoštu šiieh ta rupesi eččimäh šopivua aikua, jotta antua Iisussa heilä käsih rahvahan tietämättä. ⁷ Šiitä tuli še Riešanleivän päivä, kumpasena piti tappua Äijänpäivän vuonna. ⁸ Iisussa työnsi Petrin ta Iivanan ta šano heilä: «Mänkyä ta valmistakkua meilä Äijänpäivän illallini.» ⁹ Hyö kysyttih: «Kunne tahot, jotta myö valmistaisima šen?» ¹⁰ Hiän šano: «Kun mänettä linnah, teilä vaštah tulou mieš, kumpani kantau vesiaštietä. Mänkyä hänellä jäleššä šiieh taloh, mih hiän mänöy, ¹¹ ta šanokkua talon isännällä: 'Opaštaja käški kyšyö šiulta, missä on huoneh, kumpasešša Hiän opaššettavien kera voit šyvvä Äijänpäivän illallisen'. ¹² Isäntä näyttäy teilä yläkerrašša šuuren huonehen, missä kaikki on jo varuššettu. Šinne valmistakkua illallini.» ¹³ Hyö lähettih, ta kaikki oli niin kuin Iisussa heilä šano. Hyö valmissettih Äijänpäivän illallini. ¹⁴ Konša tuli illallisen aika, Iisussa ta kakšitoista apostolie ruvettih illaistamah. ¹⁵ Hiän šano heilä: «Miun niin himotti šyvvä tämä Äijänpäivän illallini tiän kera ennen Miun käršimykšie. ¹⁶ Mie šanon teilä: enämpi en šyö Äijänpäivän illallista, kuni ei tule tovellini Äijänpäivän illallini Jumalan Valtakunnašša.» ¹⁷ Hiän otti kätäh viinamal'lan, passipoitti Jumalua ta šano: «Ottakkua tämä ta jakakkua keškenäh. ¹⁸ Mie šanon teilä: täštä lähtien en juo viinamarjašta luajittuo, kuni ei tule Jumalan Valtakunta.» ¹⁹ Šiitä Hiän otti leivän, passipoitti Jumalua, katko leivän, anto opaššettavilla ta šano: «Tämä on Miun Runko, kumpani annetah kuolomah tiän puolešta. Ruatakkua tämä Miun muissokši.» ²⁰ Illallisen jälkeh Hiän otti šamoin viinamal'lan ta šano: «Tämä mal'la on Miun Verellä lujitettu Uuši Šopimuš, Verellä, mi valutetah tiän puolešta. ²¹ Ka täššä stolašša yheššä Miun kera istuu Miun pettjä. ²² Ihmisen Poika

lähtöy tiältä juštih niin kuin Hänellä on ošakši annettu, no voi šitä, ken Hänet peittä.»²³ Opaššettavat ruvettih kyšelömäh toini toiselta: «Ken meistä vois olla še?»²⁴ Opaššettavat ruvettih kiistämäh niise šiiä, ketä heistä ois piettäväh šuurimpana.²⁵ Šilloin Iisussa šano heilä: «Čuarit herroina hallitah omie rahvahie ta val-laššaolijat tahotah, jotta heitä kučuttais hyvänruatajik-si.²⁶ Näin ei šua olla tiän joukošša. Ken teistä ollou vanhin, še olkah niin kuin nuorin. A ken on piämieš, še olkah niin kuin paššari.²⁷ Ken on šuurempi? Šekö, ken on stolašša, vain še, ken paššuu häntä? Eikö še, ken on stolašša? A Mie olen tiän kera ollešša niin kuin paššari.²⁸ Työ oletta aina ollun Miun kera kaikissa Miun ahissukšissa.²⁹ Šen tähän Mie annan teilä čuarin vallan, niin kuin Miun Tuatto on antan Miula čuarin vallan.³⁰ Työ šuatta Miun valtakunnašša šyuvvä ta juuvva Miun stolašša, ta työ issutta valtaistumilla hal-liččomašša Israelin kahtatoista šukuo.»³¹ Hospoti šano: «Simoni, Simoni! Šaatana šai luvan šiekluo teitä niin kuin vil'ua šieklotah.³² No Mie moliuvuin šiun puolešta, jotta šiun uško ei katois. Šiiä, konša šie kiän-nyt jälleläh Miun puoleh, lujita vellijäš.»³³ Simoni Petri šano Iisussalla: «Hospoti, Šiun kera mie olen valmis mänömäh vaikka tyrmäh tahi vaikka kuolomah.»³⁴ No Iisussa vaštasi: «Šanon šiula, Petri: ennen kuin kukko kiekuu tänäpiänä, šie kolmičči šanot, jotta et tunne Milma.»³⁵ Iisussa kyšy opaššettaviltah: «Kun Mie työnsin tiät matkah ilman rahua, ilman sumččua ta jalačitta, oliko teilä min puutetta?» Hyö vaššattih: «Ei ollun.»³⁶ Iisussa šano: «A nyt on toisin: kellä ollou rahua, še ottakkah rahat kerallah, šamoin sumčan. Vain kellä ei olle rahua, še myökäh sviitkan piältäh ta oštakkah miekan.³⁷ Šanon teilä, jotta Miušša tulou tovekši tämä Pyhien Kirjutukšien šana: 'Hänet luvettih rosvojen joukkoh'. Kaikki, mitä Miušta on šanottu, käy nyt toteh.»³⁸ Opaššettavat šanottih: «Hospoti, täššä on kakši miekkua». Iisussa vaštasi: «Riittäy.»³⁹ Šiiä Iisussa läksi linnašta ta mäni Voipuuvaralla, niin kuin Hänellä oli tapana. Opaššettavat matattih Hänen kera.⁴⁰ Šinne tultuo Iisussa šano heilä: «Moliutukkua, jotta että joutuis pahan muanitukših.»⁴¹ Iče Hiän mäni vähäistä loitommakši ta rupesi polvusillah moliutumah. Hiän šano: «⁴² Tuatto, kun Šie tahtonet, niin vie tämä muokkamal'la Miun kyličči. No kumminki olkah niin kuin Šie tahot, ei niin kuin Mie.»⁴³ Šilloin taivahašta ilmesty anheli, kumpani anto Hänellä voimua keštyä.⁴⁴ Šuuren tušan vallašša Iisussa moliutu niin lujašti, jotta Hänen hiki tippu muah veripisarina.⁴⁵ Kun Hiän nousi moliutumašta ta tuli opaššettavieh luo, Hiän näki hiät makuamašša murehen painamina.⁴⁶ «Mitä työ makuatta? Nouškua ta moliutukkua, jotta että joutuis pahan muanitukših.»⁴⁷ Iisussan vielä paisešša šinne tuli miešjoukko. Juuta, yksi kaheštatoista opaššettavašta, matkasi heijän ieššä. Juuta tuli Iisus-

san luo antamah Hänellä šuuta. Hiän niätšen oli ieltäpäin šopin hiän kera merkistä: «Kellä mie šuuta annan, še on še Mieš.»⁴⁸ Iisussa šano hänellä: «Juuta, šuuta antamallako šie petät Ihmisen Pojan?»⁴⁹ Kun Iisussan ympärillä olijat nähtih, mitä oli tapahtumašša, hyö šanottih: «Hospoti, lyömmäkö miekalla?»⁵⁰ Yksi heistä iski ylipapin käškyläistä niin, jotta leikkasi häneltä oikien korvan.⁵¹ Šiih Iisussa šano: «Heittäkyä, jo riittäy!» Ta Hiän košetti paššarin korvah ta parenti šen.⁵² Šen jälkeh Iisussa pakasi ylipappiloilla, jumalankojin vahtien piäliköillä ta kanšan vanhimmilla, kumpaset tultih Häntä ottamah. Hiän šano: «Niin kuin rosvuo työ tulija Milma käymäh miekkojen ta šeipähien kera.⁵³ Joka päivä Mie olin tiän kera jumalankojissa, ettäkä työ konšana noštan kättä Milma vaštah. No nyt on tiän aika, nyt on pimien valta.»⁵⁴ Hyö otettih Iisussa kiini ta vietih Hänet ylipapin taloh. Petri matkasi jäleššä loitommakkali.⁵⁵ Kešellä pihua luajittih ropivo, ta ihmiset istuuvuttih šen ympärillä. Petri niise istuutu joukkoh.⁵⁶ Yksi paššarityttö näki Petrin istumašša ropivon luona, kaččo häntä tarkkaseh ta šano: «Tämä niise oli šen Miehen kera.»⁵⁷ Ka Petri eikki: «Naini, mie en tiijä Häntä.»⁵⁸ Kohta eryäš mieš näki Petrin ta šano: «Šie niise olet heijän joukošta». Petri kiisti vaštah: «En, vellisen, en ole.»⁵⁹ Oisko tunnin piäštä, kun eryäš toini mieš šano varmana: «Tämä niise oli šen Miehen kera, onhan hiän Galileijašta.»⁶⁰ Petri šano: «En malta, mistä šie pakajat». Šiinä šamašša, Petrin vielä paisešša, kukko rupesi kiekumah.⁶¹ Hospoti kiänty ta kačahti Petrih. Petri muisti, mitein Hospoti šano hänellä: «Ennen kuin kukko kiekuu, šie kolmičči kieltävyvyt Miušta.»⁶² Petri läksi pihalta ta rupesi lujašti itkömäh.⁶³ Iisussan vahit nakrettih ta lyötih Häntä.⁶⁴ Hyö šivottih Häneltä šilmät, lyötih näkyö vaššen ta kyšyttih: «Šanopa nyt, ken Šilma löi?»⁶⁵ Monella muullaki tavalla hyö ivual'tih Häntä.⁶⁶ Konša tuli päivä, rahvahan vanhimmat, ylipapit ta sakanopäštajat kerävyvyttih yhteh. Iisussa tuotih ta pantih tämän Neuvokunnan eteh.⁶⁷ Hyö šanottih: «Još Šie olet Hristossa, niin šano še meilä». Iisussa vaštasi: «Kun Mie šen teilä šanonen, työ että ušo.⁶⁸ Ta kun Mie mitä kyšynen teiltä, työ että vaštua ettäkä piäššä Milma.⁶⁹ Ka täštä lähtien Ihmisen Poika istuu šuuren Jumalan oikiella kiällä.»⁷⁰ Šiiä hyö kaikin kyšyttih: «Šiekö kuitenkin olet Jumalan Poika?» Iisussa vaštasi: «Iče työ šanotta, jotta Mie olen.»⁷¹ Šilloin hyö šanottih: «Mitä toviššušta meilä vielä pitäy? Myöhän iče kuulima šen Hänen omašta šuušta.»

23 Hyö lähettih šieltä kaikki yheššä, vietih Iisussa Pilatin eteh² ta ruvettih viärittämäh Häntä. Hyö šanottih: «Myö tiijämmä, jotta tämä mieš vetäy viäräh miän rahvašta. Hiän kieltäy makšamašta veroja keisarilla ta vielä šanou iččieh Hristossakši, Čuariksi.»³ Pilatti kyšy Iisussalta: «Ka oletko Šie jevreijen Čuari?» Iisus-

sa vaštasi: «Šie šen šanoit». ⁴ Pilatti šano ylipappiloilla ta rahvašjoukolla: «Mie en niä mitänä viäryä täššä mieheššä». ⁵ Vain ylipapit ei annettu periksi. Hyö šanottih: «Hiän smuttii rahvašta opaštamalla koko Juuti-jašša. Galileijašta Hiän alotti ta nyt tuli jo tänne Jerusalmihki.» ⁶ Kuultuoh Galileijašta Pilatti kyšy: «Jottako tämä mieš on Galileijašta?» ⁷ Šuatuoh tietyä, jotta Iisussa on Iirotin halliččomalta šeuvalta, hiän käški viijä Hänet Iirotin luo, kumpani niinä päivinä iče oli Jerusalmiassa. ⁸ Iisussan nähtyö Iiroti šuurešti ihaštu, šentäh kun hiän jo ammuin tahto nähä Häntä. Iiroti oli kuulun Iiussassa ta toivo, jotta Še luatis hänen näheššä minnih kumman. ⁹ Hiän kyšeli Iisussalta kaikenmoisešta, ka Iisussa ei vaššannun mitänä. ¹⁰ Ylipapit ta sakanopaštajat šeisottih šiinä ta viäritettih Iisussua kovašti. ¹¹ Iiroti saltattoineh ivuali Iisussua ta pahekši Häntä, šiitä käški šuorittua Hänet komieh vuattieh ta viijä jälelläh Pilatin luo. ¹² Šinä päivänä Iirotista ta Pilatista tuli tovarissat. Tätä ennen hyö oltih keškenäh vihoissah. ¹³ Pilatti kučču luokšeh ylipapit, vallanpitäjät ta kanšan ¹⁴ ta šano heilä: «Työ kulettija tämän Miehen miun eteh, jotta Hiän muka usuttau rahvašta vallanpitäjie vaštah. Mie kyšelin Häntä tiän kuullen ta nävin, jotta tämä Ihmini ei ole viäryä yhtehkänä pahah ruatoh, mistä työ Häntä viäritättä. ¹⁵ Iiroti niise ei löytän Häneštä mitänä viäryä, miehän käsin viijä Hänet Iirotin eteh. Niin jotta tämä Mieš ei ole ruatan mitänä šemoista, mistä pitäis suutie kuolomah. ¹⁶ Mie käšen ruoškie Hänet ta šen jälkeh piäššän pois.» ¹⁷ Hänen niät piti aina Äijänpäivän aikana piäštyä heilä yksi vanki tyrmäštä. ¹⁸ Šilloin kaikin ruvettih yhteh iäneh karjumah: «Šurma Hänellä! Piäššä meilä Varavva!» ¹⁹ Varavva oli mieš, kumpani oli pantu tyrmäh linnašša ollehen mellakan ta tapannan tähen. ²⁰ Pilatti rupesi tuaš pakajamah, šentäh kun tahto piäštyä Iisussan. ²¹ No hyö vain karjuttih: «Nuakliče Hänet ristih! Nuakliče Hänet ristih!» ²² Vielä kolmannen kerran Pilatti šano heilä: «Mitä pahua Hiän on ruatan? Mie en niä Häneššä mitänä, min vuokši Hänen pitäis kuolla. Mie käšen ruoškie Hänet ta piäššän pois.» ²³ A hyö vain karjuttih täyttä keruo, käšettih nuaklita Iisussa ristih. Karjunnalla rahvaš ta ylipapit voitettih. ²⁴ Pilatti ruato, niin kuin hyö tahottih. ²⁵ Hiän piäšti šen miehen, ketä hyö vuajittih – miehen, kumpani istu tyrmäššä mellakan ta tapannan tähen. A Iisussan hiän anto heijän käsih. ²⁶ Iisussua lähettih kulettamah. Matalla saltatat pietettih Simoni kirinejalaini, kumpani oli tulošša pelolta linnah. Hyö pantih hänet kantamah ristie Iisussan jäleššä. ²⁷ Hiän peräššä matkasi šuuri joukko rahvašta ta äijän naisie, kumpaset voikerrettih ta itettih Iisussua. ²⁸ Iisussa kiänty heih päin ta šano: «Elkyä Milma itkekkyyä, Jerusalmimin naiset. Itkekkyyä iččienä ta tiän lapšie. ²⁹ Tulou aika, konša šanotah: 'Ošakkahat ollah lapšie šuamattomat ta ošakkahat ollah naiset, ket ei

ole šynnytetty eikä imetetty'. ³⁰ Šilloin ihmiset šanotah vuaroilla: 'Kuatukkua miän piällä, ta termillä: 'Peitäkkyä miät'. ³¹ Kun näin ruatah vihannalla puulla, niin mitein käyt kuivalla puulla?' ³² Iisussan kera yhtä aikua tuotih šurmattavakši vielä kakši muuta mieštä, kakši pahanruatajua. ³³ Tultuo paikkah, kumpasen nimi on Piäkoppa, hyö nuaklittih ristih Iisussa ta pahanruatajat, yksi Hänen oikiella, a toini vašemella puolella. ³⁴ Iisussa šano: «Tuatto, prosti heitä. Hyö ei malteta, mitä ruatah.» Saltatat juattih keškenäh Iisussan vuattiet, pantih arvalla, jotta ken mitä šais. ³⁵ Rahvaš šeiso ta kaččo. Rahvahan piämiehet niise ivual'tih Iisussua ta šanottih: «Toisie pelašti, pelaštakkah nyt Iččeh, kun Hiän ollou Hristossa, Jumalan valittu.» ³⁶ Saltatat niise nakrettih Iisussua. Hyö tultih Hänen luo, tarittih Hänellä muiketa viinua ³⁷ ta šanottih: «Kun Šie ollet jevreijen Čuari, niin pelašša Iččeš». ³⁸ Rississä Iisussan piän yläpuolella oli kreikan, latinan ta jevrein kielellä kirjutuš: «Tämä on jevreijen Čuari». ³⁹ Yksi rissillä rippujista pahanruatajista kirosi Iisussua: «Kun Šie ollet Hristossa, pelašša Iččeš ta miät». ⁴⁰ No toini kielti häntä: «Etkö šie varaja Jumalua? Šiehän iče niise olet kuolomah suutittu. ⁴¹ Ka meilä še niin ni pitäyki. Myö šaima šen, min tienasima. A Hiän ei ole ruatan mitänä pahua.» ⁴² Šiitä hiän šano Iisussalla: «Hospoti, muissa milma, konša tulet omah Valtakuntah». ⁴³ Iisussa vaštasi hänellä: «Šanon šiula toven: šie jo tänäpäinä olet Miun kera ruajušša». ⁴⁴ Oli keškipäivä, kuuveš tunti. Päiväni pimemi. Koko mualla tuli pimie, ta šiitä kešti yhekšänteh tuntih šuate. ⁴⁵ Jumalankojin saviessa repisi kešeltä kahekši. ⁴⁶ Iisussa karjahti lujah: «Tuatto, Šiun käsih Mie annan henkeni!» Ta näin šanottuo Hiän anto henkeh. ⁴⁷ Kun šuan šaltatan piälikkö näki, mitä tapahtu, hiän ylenti Jumalua ta šano: «Tämä Mieš tosiehki oli vijatoin». ⁴⁸ Šinne oli keräytyn melkoni joukko kaččojie. Kun ihmiset nähtih, mitein kävi, hyö lyötih iččieh rintah ta lähettih pois. ⁴⁹ Kaikki Iisussan tuttavat šeisottih loitompana ta kačottih. Heijän joukošša oltih niise naiset, kumpaset oli tultu Hänen matašša Galileijašta. ⁵⁰ - ⁵¹ Šielä oli Joosefi-nimini mieš, kumpani oli kotosin jevreijen linnašta Arimafijašta. Hiän oli hyvä ta oikiemieline ihmini ta vuotti Jumalan Valtakunnan tuluo. Hiän kuulu Neuvokuntah, vain ei ollun yhtyn Neuvokunnan meininkih eikä šiih, mitä še ruato Iisussalla. ⁵² Joosefi mäni Pilatin luo ta kyšy Iisussan Ruumista. ⁵³ Hiän otti Ruumehen alaš rissiltä, kiäri Šen palttinah ta pani kalmakotiseh, mi oli lohkattu kallivoh ta minne vielä ketänä ei oltu hauvattu. ⁵⁴ Oli piätinččailta, ta šuovatta oli alkamaisillah. ⁵⁵ Naiset, kumpaset matattih Iisussan kera Galileijašta, mäntih Joosefin jäleššä ta nähtih kalmakotini ta še, mitein Iisussan Ruumis pantih šinne. ⁵⁶ Hyö tultih linnah ta varuštettih hyvänhajuista pyhävoita ta voitimie. Ka Sakonan käšyn mukah hyö piettih šuovattana lepuo.

24 Enšimmäisenä päivänä šuovatan jälkeh naiset jo aikaseh huomenekšella otettih hajuvoitiet, mit oli varušettu, ta lähettih kalmalla. Hiän kera tuli eryähie toisieki naisie. ² Hyö nähtih, jotta kalmakotisen šuulla pantu kivi oli vieretetty pois. ³ Naiset mäntih šiämeh, ka ei löyvetty Hospoti Iisussan Ruumista. ⁴ Kun hyö šitä ihmeteltih, hiän ieššä yhtäkkie šeiso kakši mieštä, kumpasien vuattiet oltih kirkkahan valki-et niin kuin päiväni. ⁵ Naiset pöläššyttih ta painettih piät. Miehet šanottih heilä: «Mintäh työ ečittä elävyä kuollehien joukošta? ⁶ Ei Hiän ole tiälä, Hiän nousi kuollehista. Muistakkua, mitä Hiän pakasi teilä olleššah vielä Galileijašša. ⁷ Hiän šano: 'Näin käypi: Ihmisen Poika annetah riähkähisillä käsih ta nuaklitah ristih, ta kolmantena päivänä Hiän noušou kuollehista'.» ⁸ Šilloin hyö muissettih, jotta niin Iisussa oli šanon. ⁹ Kalmalta tultuo naiset vietih tästä viesti yhelätoista opaššettavalla ta kaikilla muilla. ¹⁰ Ne naiset oltih Magdalan Muarie, Joanna ta Juakon muamo Muarie, ta vielä toisieki oli hiän kera. Hyö šanottih apostoliloilla kaiken tämän, ¹¹ ka hiän mieleštä tämä oli ihan naisien kekšintyö, ta hyö ei ušottu. ¹² Kummin-ki Petri läksi juokšomah kalmakotisen luo. Hiän kumartu kaččomah šiämeh, vain ei nähyn muuta kuin kiärevuattiet. Šiitä hiän myöšty kotihih ičekšeh kummekšuo kaikkie tätä. ¹³ Šinä šamana päivänä kakši Iisussan opaššettavua matkasi Emmausih, še kylä on kymmenisen virššan piäššä Jerusolimista. ¹⁴ Matatešša hyö paistih kaikešta, mitä oli ollun. ¹⁵ Kuni hyö šiinä paistih ta tuumaitih, Iisussa Iče tuli hiän luo ta aštu hiän kera. ¹⁶ Opaššettavilta niin kuin šilmät ois šokaistu, ta hyö ei tunnettu Häntä. ¹⁷ Iisussa rupesi pakauttamah heitä: «Mistä työ pakajatta matatešša? Miksi oletta pahalla mielellä?» ¹⁸ Yksi heistä, Kleopa nimeltäh, šano Iisussalla: «Šie onnako olet koko Jerusolimissa ainut vierašmualaini, ken ei tiijä, mitä tiälä on ollun näinä päivinä?» ¹⁹ Iisussa kyšy: «A mitäpä on ollun?» Hyö vaššattih: «Ka še, mitä šattu Iisussa Nasaretilaisella. Hiän oli Jumalan viessintuoja, varma omissa šanoissah ta töissäh Jumalan ta kaiken rahvahan šilmissä. ²⁰ Miän ylipapit ta valtamiehet annettih Hänet kuolomah suuttittavakši ta Hänet nuaklittih ristih. ²¹ A myö toivoma, jotta Hiän ois še, ken piäštäy Israelin šen vihollisista. Nyt on kaiken lisäkši jo kolmaš päivä šiitä, kun kaikki tämä oli. ²² Ta vielä eryähät miän naiset šuatih miät ihmettelömäh. Aikaseh huomenekšella hyö lähettih kalmalla. ²³ Kun hyö ei löyvetty Iisussan Ruumista, myöššyttih ta šanottih, jotta Iisussa on elošša. ²⁴ Šiitä eryähät meistä lähettih kalmakotisen luo ta nähtih, jotta tosiehi kaikki on niin, mitein naiset šanottih. Iisussua hyö ei kuitenki nähty.» ²⁵ «Kylläpä teilä on vähän mieltä!» šano heilä Iisussa. «Noinko vaikie tiän on uškuo šitä, mitä Ju-

malan viessintuojat einuššettih? ²⁶ Eiköš Hristossan pitänki näin käršie ta šiitä piäššä taivahan kunnivoh?» ²⁷ Ta Hiän šelitti heilä, mitä Häneštä oli šanottu kaikissa Pyhissä Kirjutukšissa, alkuan Moissein ta kaikkien viessintuojien kirjoista. ²⁸ Kun hyö tultih šen kylän luo, minne miehet oltih mänöššä, Iisussa oli lähtövinäh iel-läh. ²⁹ Hyö ruvettih pyrittämäh Häntä ta kiellettih yökši: «Jiä miän luo. Päivä on jo loppumašša, tulou ilta.» Niin Iisussa mäni taloh ta jäi hiän luo. ³⁰ Kun hyö issuttih stolašša, Hiän otti leivän, kiitti Jumalua, katkasi leivän ta anto heilä. ³¹ Šiitä hiän šilmät avauvuttih, ta hyö tunnettih Hänet. Ka šamašša Hiän muuttu näkymätömäkši. ³² Hyö paistih keškenäh: «Ilmainkoš miän šytän hyppi, kun Hiän tiellä pakasi miän kera ta šelitti meilä Pyhie Kirjutukšie». ³³ Šamašša hyö nouštih ta myöššyttih Jerusolimih. Šielä hyö löyvettih yksitoista opaššettavua, ta hiän kera oli muitaki šiuh joukkoh kuulujie. ³⁴ Ne šanottih tulijilla: «Hospoti tosiehi nousi kuollehista. Hiän näyttäyty Simonilla.» ³⁵ Šiitä ne kakši niise šanottih, mitä tapahtu matalla ta mitein hyö tunnettih Iisussa, kun Hiän katkasi leivän. ³⁶ Hyö vielä ei keritty lopettua pakinua – ka Iče Iisussa šeisou hiän kešeššä ta šanou heilä: «Rauha teilä!» ³⁷ Hyö pöläššyttih šiämettömiksi, šentäh kun smietittih, jotta nähäh kuutessiujuja. ³⁸ «Mitäpä työ niin pöläštyjä?» kyšy heilä Iisussa. «Mintäh šemmoset mielet tullah teilä piäh? ³⁹ Kaččokkua Miun jalkoja ta käsie: Mie še täššä olen. Kuotelkua Milma ta kaččokkua. Ei kuutessiujujal- la ole lihua eikä luita, niin kuin niättä, Miula on.» ⁴⁰ Näin Hiän pakasi ta näytti heilä kiät ta jalat. ⁴¹ Ihaššukšissa hyö ei voitu uškuo, aina vain ihmeteltih. Šiitä Iisussa kyšy heiltä: «Onko teilä tiälä mitä šyötävyä?» ⁴² Hyö annettih Hänellä palani paissettuo kalua ta mettä. ⁴³ Hiän otti ne ta šöi heijän nähän. ⁴⁴ Iisussa šano heilä: «Tätä Mie tarkotin, konša olin vielä tiän kera ta pakasin teilä. Kaiken šen piti stuaniu-tuo, mitä Miušta on kirjutettu Moissein Sakonašša, Jumalan viessintuojien kirjoissa ta Psalmiloissa.» ⁴⁵ Šiitä Hiän avasi heijän mielet malttamah Pyhie Kirjutukšie. ⁴⁶ Hiän šano: «Kirjutukšissa on šanottu näin: Hristossan piti käršie ta kolmantena päivänä noušša kuollehista. ⁴⁷ Ta kaikkie rahvahie, Jerusolimista alkuan, pitäy Hänen nimeššä kuččuo jättämäh riähät ta kiäntymäh Jumalan puoleh, ta niin hyö šuahah proškenja. ⁴⁸ Työ oletta nähyn kaiken tämän ta teijän pitäy šanel-la šiitä ihmisillä. ⁴⁹ Mie työnnän teilä Šen, min Tuattoni lupasi. A työ jääkyä täh linnah, kuni teilä ei anneta voimua ylähvätä.» ⁵⁰ Iisussa vei opaššettavat pois linnäšta Vifanijan lähellä olajah paikkah. Šielä Hiän nošti käteh ta plahoslovi hiät. ⁵¹ Plahosloviessa heitä Hiän rupesi loittonomah heistä, ta Hänet otettih taivahah. ⁵² Opaššettavat kumarrettih Hänellä muah šuate ta šu-uren ilon vallašša myöššyttih Jerusolimih. ⁵³ Šielä hyö

oltih koko aika jumalankojissa ta ylennettih ta kiitettih
Jumalua. Amin.

Iivanan jevanheli

1 Alušša oli Šana. Šana oli Jumalan kera, ta Šana oli Jumala. 2 Aivan alušta šuate Šana oli Jumalan kera. 3 Kaikki šynty Šanan voimalla. Mitänä, mi on šyntyn, ei ole šyntyn ilmain Häntä. 4 Häneššä oli elämä, ta elämä oli ihmisillä valona. 5 Valo paistau pimeššä, eikä pimiellä ollun šiih valtua. 6 Tuli mieš, kumpasen työnsi Jumala. Hänen nimi oli Iivana. 7 Hiän tuli tovistamah, šanelomah Valošta, jotta hänen šanomah kautti kaikin ušottais šiih Valoh. 8 Iivana iče ei ollun še Valo, hiän vain tuli tovistamah šiitä Valošta. 9 Tosi Valo, mi valotau jokahisella ihmisellä, oli tulošša muailmah. 10 Muailmašša Hiän oli, ta Hänen kautti muailma oli luajittu, ka muailma ei tunten Häntä. 11 Hiän tuli oman rahvahan luo, Hänen rahvaš vain ei ottan Häntä vaštah. 12 Kuitenki kaikilla, ket otettih Hänet vaštah, Hiän anto vallan tulla Jumalan lapšiksi, kaikilla niillä, ket ušotah Hänen nimeh. 13 Heistä ei tullun Jumalan lapšie ihmisen tahošta, ei runkon himošta, ei miehen halušta, vain Jumalašta. 14 Šana tuli ihmiseksi ta eli miän kera. Myö šaima kačella Hänen jumalallista valuo, valuo, kumpasen Tuatto ainuolla Pojallah antau. Poika oli täyši armuo ta toven tietuo. 15 Iivana tovesti Pojašta ta karju: «Tämä on Še, keštä šanoin: Še, ken tulou miun jälkeh, on milma šuurempi. Hiän kaččuot on ollun olomašša ennen milma.» 16 Poika on täyši armuo, ta Hänen armošta myö kaikin olemma šuanun armuo armon piällä. 17 Sakonan toi Moissei, a armon ta tositiijon toi Iisussa Hristossa. 18 Jumalua ei ole kenkänä konšana nähny. Ainut Poika, kumpani Iče on Jumala ta kumpani on aina Tuaton šytäntä lähellä, Hiän opašti miät tuntomah Jumalua. 19 Jevreijen vanhimmat työnnettih Jerusolimista pappija ta leeviläisie kyšymäh Iivana Kaštajalta: «Kenpä šie olet?» 20 Iivana šano toven, ei peitellyn. Hiän šano: «En mie ole Hristossa». 21 Hyö kyšyttih: «Kenpä šie šilloin olet? Oletko Il'la?» Iivana vaštasi: «En ole». «No oletko šie še luvattu Jumalan viessintuoja?» Hiän vaštasi: «En». 22 Šiitä hyö šanottih: «Ka kenpä šie šilloin olet? Miän pitäy viijä vaštauš niillä, ket miät työnnettih. Mitä šie šanot ičeštäš?» 23 Iivana vaštasi: «Mie olen iäni, mi karjuu tyhjäššä muašša, jotta tašottakkua Hospotilla tie. Niinhän Jumalan viessintuoja Isaija einušti.» 24 Iivanan luo työnnetyt oltih farisseita. 25 Hyö kyšyttih häneltä: «Ka mintäh šie kaššat ihmisie, kun et olle Hristossa, et Il'la etkä še luvattu Jumalan viessintuoja?» 26 Iivana vaštasi:

«Mie kaššan veješšä, a tiän kešeššä on vielä toini Mieš, kumpaista työ että tunne. 27 Hiän on Še, ken tulou miun jälkeh, vain on milma šuurempi. Mie en kelpua ni Hänen kenkien nauhoja kerittämäh.» 28 Tämä oli Jortanojovella, Vifavarašša, missä Iivana oli kaštamašša. 29 Toisena päivänä Iivana Kaštaja näki, jotta Iisussa matkuau Hänen luokši. Iivana šano: «Kaččokkua, tuošša on Jumalan Vuonna, ken ottau piälläh koko muailman riähän! 30 Hiän on Še, keštä šanoin: 'Miun jälkeh tulou Mieš, kumpani on milma šuurempi, šentäh kun Hiän on ollun olomašša ennen milma'. 31 Mie niise en tunten Häntä, ka juuri šitä vaššen mie tulou kaštamah veješšä, jotta Israeli šais tietyä, ken Hiän on.» 32 Iivana tovesti ta šano: «Mie nävin, mitein Henki laškeutu taivahašta niin kuin kyyhkyni ta jäi Hänen piällä. 33 Mie niise en Häntä tunten. No Jumala, kumpani työnsi miut kaštamah veješšä, šano miula: 'Kenen piällä niät Henken laškeutuvan ta jävän, Še kaštou Pyhällä Henkellä'. 34 Mie nävin šen ta toviššan, jotta tämä Mieš on Jumalan Poika.» 35 Toisena päivänä Iivana Kaštaja tuaš šeiso šiinä šamašša paikašša, ta hänen kera oli kakši hänen opaššettavua. 36 Hiän näki, jotta Iisussa matkasi kyličči, ta šano: «Kaččokkua, tuošša on Jumalan Vuonna!» 37 Kun opaššettavat kuultih Iivanan šanat, hyö lähettih Iisussalla jälkeh. 38 Iisussa kiänty ta näki, jotta hyö matatah Hänellä jäleššä. Šiitä Hiän kyšy: «Mitä teilä pitäy?» Hyö šanottih: «Ravvi, missä šie elät?» – ravvi merkiččöy: opaštaja. 39 Iisussa šano: «Läkkä, niin niättä». Hyö mäntih ta nähtih, missä Iisussa eläy, ta jätiäh Hänen luokši loppupäiväkši. Oli jo iltapäivä, kymmeneš tunti. 40 Yksi niistä, ket kuultih Iivanan šanat ta lähettih Iisussalla jälkeh, oli Ontrei, Simoni Petrin velli. 41 Enšin hiän ečči Simoni-velleh ta šano hänellä: «Myö löysimä Hristossan!» – še merkiččöy: Voijetun. 42 Ontrei vei velleh Iisussan luo. Iisussa kaččo häneh ta šano: «Šie olet Jonan Simoni. Šiun nimeksi tulou Kifa» – še on: Petri. 43 Toisena päivänä Iisussa oli lähöššä Galileijah. Hiän näki Hilipän ta šano hänellä: «Lähe Miun matkah». 44 Hilippä oli Vifsaidašta, šamašta linnašta, mistä Ontrei ta Petri oltih. 45 Hilippä näki Nafanailin ta šano hänellä: «Myö löysimä Šen, keštä Moissein Sakona ta Jumalan viessintuojien kirjat tovišsetah! Hiän on Iisussa, Joosefin poika Nasaretista.» 46 Nafanail kyšy: «Voitko Nasaretista tulla mitänä hyvyä?» Hilippä šano: «Tule, niin niät». 47 Konša

Iisussa näki, jotta Nafanail tulou, Hiän šano: «Šiinä on oikie israelilaini, mieš, kumpasešša ei ole valehta!»
⁴⁸ Nafanail kyšy: «Mistä Šie miut tiijät?» Iisussa vaštasi hänellä: «Jo ennen kuin Hilippä kučču šilma, mie nävin šiut smokvapuun alla». ⁴⁹ Nafanail šano: «Ravvi, Šie olet Jumalan Poika, Šie olet Israelin Čuari!» ⁵⁰ Iisussa šano hänellä: «Ušotko šie jo šentäh, kun šanoin, jotta nävin šiut smokvapuun alla? Äijy kummempuaki šuat vielä nähä.» ⁵¹ Ta Hiän jatko: «Toven totta šanon teilä: täštä ielläh työ niättä taivahan veräjät kahallah ta niättä, mitein Jumalan anhelit liikutah ylöš ta alaš šiinä, missä Ihmisen Poika on».

2 Kolmantena päivänä piettih Galileijan Kuanašša häitä. Iisussan Muamo oli šielä. ² Iisussa ta Hänen opaššettavat oli niise kučuttu häih. ³ Kun viina loppu kešen pruasniekan, niin Muamo šano Iisussalla: «Heilä ei ole viinua». ⁴ No Iisussa vaštasi: «Naini, jätä Miut rauhah. Miun aika ei ole vielä tullun.» ⁵ Muamo šano paššuaajilla: «Mitä Hiän teilä šanou, šitai ruatakkua». ⁶ Šielä oli kuuši kiviaštieta, kumpasissa piettih vettä jevreijen tapojen mukasie puhaššukšie varoin. Ne aštiet oltih kahen-kolmen miärän vetosie. ⁷ Iisussa šano paššuaajilla: «Täyttäkkyä aštiet vejellä», ta hyö täyttettih ne laitoja myöte. ⁸ Šiitä Hiän šano: «Ammultakkua nyt šiitä ta viekyä pruasniekan piämiehellä», ta hyö vietih. ⁹ Piämieš maisteli vettä: še oli muuttun viinakši. Hiän ei tietän, mistä viina on tullun, a paššuaajat, ket aštiešta vettä ammullettih, tiijettih. Šiitä piämieš kučču šulhasen ¹⁰ ta šano: «Kaikin taritah enšin hyvät viinat ta šiitä, konša hiäväki alkau humaltuo, taritah pahempua. A šie olet šiaštän hyvän viinan täh šuate.» ¹¹ Tämä oli Iisussan enšimmäini merkkiruato, Hiän luati šen Galileijan Kuanašša. Tällä ruavolla Hiän näytti oman jumalallisen valon, ta Hänen opaššettavat ušottih Häneh. ¹² Šen jälkeh Iisussa, Hänen Muamo, vellet ta opaššettavat mäntih Kapernaumih ta oltih šielä monieš päivä. ¹³ Jevreijen Äijäpäivä oli tulošša, ta Iisussa läksi Jerusolimih. ¹⁴ Jumalankojissa Hiän näki miehie, kumpaset myötih härkie, lampahie ta kyyhkysie. Šielä istu šamoin rahanvajehtajie. ¹⁵ Iisussa luati nuoranpätkistä ruošan ta ajo hiät kaikki jumalankojista lampahien ta härkien kera. Hiän loi vajehtajien rahat muah ta kuato heijän stolat. ¹⁶ Kyyhkysien myöjillä Hiän šano: «Viekyä lintuset pois! Elkyä luatikkua Miun Tuaton talošta kauppataluo!» ¹⁷ Šilloin Hänen opaššettavat muissettih nämä Pyhien Kirjutukšien šanat: «Huoli Šiun kojista, Jumala, Miun šiamykšie ihan kiehuttau». ¹⁸ Jevreit šanottih Iisussalla: «Millä merkkiruavolla voit tovistua meilä, jotta Šiula on valta tuommoista ruatua?» ¹⁹ Iisussa vaštasi: «Hajotakkua tämä jumalankoti, niin Mie rakennan šen uuvveštah kolmešša päiväššä». ²⁰ Šiitä jevreit šanottih: «Tätä jumalankotie rakennettih nelläkymmentä kuuši vuotta. Šiekö noštasi šen kolmešša päiväššä?» ²¹ Iisus-

sa tarkotti kuitenkin jumalankojilla omua Runkuoh.

²² No šiitä, konša Hiän nousi kuollehista, opaššettavat muissettih nämä Hänen šanat. Hyö ušottih Pyhien Kirjutukših ta šiieh, mitä Iisussa oli paissun. ²³ Konša Iisussa oli Äijäpäivän pruasniekašša Jerusolimissa, monet ušottih Hänen nimeh, kun nähtih ne merkkiruavot, kumpasie Hiän luati. ²⁴ No Iisussa ei avannun heilä omie mielie, šentäh kun Hiän tiesi hiät kaikki. ²⁵ Hiän ei tarvinnun kenenkänä toviššä šiitä, mimmoni ihmini on, šentäh kun Hiän Iče tiesi, ken mitä šiämeššäh kantau.

3 Farisseijen joukošša oli Nikodim-nimini mieš, yksi jevreijen valtamiehistä. ² Hiän tuli yöllä Iisussan luo ta šano: «Ravvi, myö tiijämmä, jotta Šie olet Jumalan työntämä Opaštaja. Kenkänä ei voi luatie šemosie merkkiruatoja kuin Šie luajit, kun Jumala ei ole hänen kera.» ³ Iisussa šano hänellä: «Toven totta šanon šiula: kun ihmini ei šyntyne uuvveštah, ylähvätä, hiän ei šua nähä Jumalan Valtakuntua». ⁴ Nikodim kyšy: «Mitein vanha ihmini vois šyntyö uuvveštah? Eihän hiän voi männä jälelläh muamon vaččah ta šyntyö toisen kerran?» ⁵ Iisussa vaštasi: «Toven totta šanon šiula: kun ihmini ei šyntyne veještä ta Jumalan Henkeštä, hiän ei piäše Jumalan Valtakuntah. ⁶ Mi on šyntyn ihmieštä, še on ihmisen lapši, mi on šyntyn Jumalan Henkeštä, še on Jumalan lapši. ⁷ Elä kummekši šiitä, kun šanoin šiula: 'Tiän pitäy šyntyö ylähvätä'. ⁸ Jumalan Henki on kuin tuuli, kumpani puhaltuo, missä vain tahtou. Šie kuulet šen tuulen huminan, ka et tiijä, mistä še tulou ta kunne še mänöy. Näin on jokahisen kera, ken on Jumalan Henkeštä šyntyn.» ⁹ «Mitein še niin voit olla?» Nikodim kyšy. ¹⁰ Iisussa vaštasi: «Etkö šie, Israelin opaštaja, malta šiitä? ¹¹ Toven totta šanon šiula: min tiijämmä, šen pakajamma, ta min olemma nähyn, šiitä toviššamma, vain työ että ušo miän šanoja. ¹² Kun työ että uškone, konša Mie pakajan teilä tämän muailman as'oišta, niin mitein voitta uškou, konša pakajan taivahaisista as'oišta! ¹³ Kenkänä toini ei ole nouššun taivahah, kun vain taivahašta alaš tullut Ihmisen Poika, kumpani on taivahašša. ¹⁴ Niin kuin Moissei tyhjäššä muašša nošti kiärmehen korkiella, šamoin Ihmisen Poikaki pitäy noštua korkiella, ¹⁵ jotta kenkänä Häneh uškoja ei hävieis, vain šais ilmasenikusen elämän. ¹⁶ Jumala niätšen tykkäsi muailmaa niin äijälti, jotta anto oman ainuon Pojan, jotta yksikänä Häneh uškoja ei joutuis uatuh, vain šais ilmasenikusen elämän. ¹⁷ Ei Jumala työntän Poikuah täh ilmah suutimah muailmaa, kun työnsi pelaštamah šen. ¹⁸ Šitä, ken uškou Häneh, ei suutita. Ken ei ušo, še on jo suutittu, šentäh kun hiän ei uškon Jumalan ainuon Pojan nimeh. ¹⁹ Valo on tullun muailmah, kuitenkin ihmiset omien pahojen ruatojen tähän tykättih enämän pimietä kuin valuo. Šiitä hiät suutitah. ²⁰ Ken ruatau pahua, še vihuau valuo. Hiän ei tule valoh, jotta

hänen pahat ruavot ei tultais näkyvih. ²¹ Ka še, ken eläy oikein, tulou valoh. Šiitä kaikin nähäh, jotta hiän ruatau šitä, mitä Jumala tahtou.» ²² Tämän jälkeh Iisussa läksi opaššettavien kera Juutijah. Hiän oli šielä hiän kera kotvasen ta kašto ihmisie. ²³ Iivana Kaštaja niise kašto. Hiän oli Enonissa, Salimin läššä, šentäh kun šielä oli äijän vettä. Rahvašta tuli šinne ta heitä kaššettih. ²⁴ Iivanua niät ei vielä oltu pantu tyrmäh. ²⁵ Kerran Iivanan opaššettavat kiisseltih jevreijen kera heijän vieron mukasešta puhistautumisešta. ²⁶ Opaššettavat mäntih Iivanan luo ta šanottih: «Ravvi! Nyt on ruvennun kaštamah niise še Mieš, kumpani oli šiun kera Jortanojoven toisella puolella ta kumpasešta šie annoit hyvän tovissukšen. Kaikin männäh Hänen luo.»

²⁷ Iivana vaštasi: «Ei ihmini voi ottua mitänä, kun šitä ei annettane hänellä taivahašta. ²⁸ Työ voitta iče tovistua, jotta mie šanoit: 'En mie ole Hristossa. Miut vain työnnettih Häntä iellä.' ²⁹ Šulhani on še, kellä on moršien. A šulhasen yštävä šeisou hänen viereššä ta kuuntelou, mitä hiän pakajau, ta on hyvin mielissä šulhaista kuunnelleššä. Šamoin mieki olen iluo täyši. ³⁰ Hänen on tultava šuuremmakši, a miun pienemmäkši.» ³¹ Hiän, ken tulou ylähvätä, on kaikkie muita šuurempi. Ken on muašta, še on muan pöly ta pakajau tämän muailman as'soista. Hiän, ken tulou taivahašta, ³² tovistau šiitä, mitä Iče on nähyn ta kuullun, vain kenkänä ei ušo Hänen tovissušta. ³³ Še, ken uškou Hänen šanoih, tovistau, jotta Jumala pakajau totta. ³⁴ Kenet Jumala työnsi, Še pakajau Jumalan šanoja. Jumala niät antau omua Henkie täyvellä mitalla. ³⁵ Tuatto tykkyäy Poikua ta on antan kaiken Hänen käsih. ³⁶ Šillä, ken uškou Poikah, on ilmasenikuni elämä. No ken ei tottele Poikua, še ei šua ilmasenikuista elämyä, vain Jumalan viha pisyy hänen piällä.

4 Farisseit kuultih, jotta Iisussalla on enemmän opaššettavie ta Hiän kaštou enemmän ihmisie mitä Iivana. ² Tosin Iisussa ei Iče kaštan vain Hänen opaššettavat. ³ Kun Iisussa šai tietyä täštä, Hiän läksi Juutijašta ta mäni jälelläh Galileijah. ⁴ Hänen piti mata-ta Samarijan kautta. ⁵ Matalla Iisussa tuli Sihar-nimiseh Samarijan linnah. Šen lähellä oli muapalani, kumpasen Juakko oli antan Joosefi-pojallah, ⁶ ta šielä oli Juakon kaivo. Matašta vaipunut Iisussa istuutu kaivon viereh. Oli keškipäivän aika, kuuveš tunti. ⁷ Šiitä eryäš samarijalaini naini tuli vejellä. Iisussa šano hänellä: «Anna miula juuvva». ⁸ Opaššettavat oli mänty linnah ruokua oštamah. ⁹ Samarijalaini naini šano: «Šiehän olet jevrei, mitein Šie voit kyšyö vettä samarijalaiselta naiselta?» Jevreijen niät ei šuanun olla yksissä samarijalaisien kera. ¹⁰ Iisussa šano naisella: «Kun šie tietäsit, mitä Jumala antau lahjakši ta ken šiulta vettä kyšyy, niin šie iče kyšysit Häneltä, ta Hiän antais šiula elävyä vettä». ¹¹ Naini šano: «Hyvä Mieš! Kaivo on šyvä eikä šiula ole ammullušaštietä. Mistäpä Šie elävyä vettä otta-

sit? ¹² Oletko Šie šuurempi miän Juakko-tuattuo, kumpani anto meilä tämän kaivon? Hiän iče joi täštä kaivošta, ta hänen pojat juotih ta hänen karja niise.» ¹³ Iisussa vaštasi hänellä: «Ken juou tätä vettä, šitä rupie uuvveštah janottamah, ¹⁴ vain ken juou Miun antamua vettä, šitä enämpi ijäššäh ei janota. Šiitä veještä, kumpaista Mie annan, tulou häneššä hete, mistä virtuu ilmasenikusen elämän vettä.» ¹⁵ Naini šano: «Hyvä Mieš, anna miula šitä vettä. Šiitä milma enämpi ei rupie janottamah eikä miun tarviče käyvä tänne vejellä.» ¹⁶ Iisussa šano hänellä: «Mäne kuču tänne mieheš». ¹⁷ «Ei miula ole mieštä», naini vaštasi. Iisussa šano: «Oikein šie šanoit, jotta šiula ei ole mieštä. ¹⁸ Viisi kertua šie olit miehellä ta še, kenen kera nyt elät, ei ole šiun mieš. Totta šie pakajat.» ¹⁹ Naini šano: «Hyvä Ristikänša, mie niän, jotta Šie olet Jumalan viessintuoja. ²⁰ Miän tuatot kumarrettih ta molittih Jumalalla tällä vuaralla, a työ, jevreit, šanotta, jotta Jerusalmisssa on še paikka, missä pitäy moliutuo.» ²¹ Iisussa vaštasi: «Ušo Milma, naini, jotta tulou aika, konša työ että moliuvu Tuatolla tällä vuaralla ettäkä Jerusalmisssa. ²² Työ kumarratta šemmosella, mitä iče että tunne, a myö kumarramma Hänellä, kenet tunnemma. Pelaštaja niätšen noušou jevreijen joukošta. ²³ No tulou aika – ta še on jo nyt – konša oikiet molijat moliuvutah Tuatolla oikieššä henkeššä. Šemmosie molijie Tuatto tahtou. ²⁴ Jumala on henki, ta šentäh niijen, ket Hänellä moliuvutah, pitäy moliutuo oikieššä henkeššä.» ²⁵ Naini šano: «Mie tiijän, jotta Hristossa tulou». – Hristossa tarkottau Messijua. – «Kun Hiän tulou, Hiän ilmottau meilä kaiken». ²⁶ Iisussa šano: «Mie še olen, Mie, kumpani täššä pakajan šiun kera». ²⁷ Juštih šilloin tultih Hänen opaššettavat. Hyö kummekšuttih, jotta Iisussa pakajau naisen kera. Kuitenki yksikänä heistä ei kyšyn, mitä Hiän tahto ta mintäh Hiän pakasi naisen kera. ²⁸ Naini jätti vesiaštien šiuh, mäni linnah ta šano ihmisillä: ²⁹ «Tulkua kaččomah Mieštä, kumpani šano miula kaiken, mitä mie olen ruatan! Oisko Hiän Hristossa?» ³⁰ Ihmiset lähettih linnašta ta mäntih Iisussan luo. ³¹ Šillä aikua opaššettavat šanottih Iisussalla: «Ravvi, tule šyömäh». ³² Iisussa vaštasi heilä: «Miula on ruokua, kumpasešta työ ettäi tiijä». ³³ Opaššettavat paistih keškenäh: «Ollouko ken tuonun Hänellä šyömistä?» ³⁴ No Iisussa jatko: «Miun ruokana on še, jotta täytän Työntäjäni tahon ta ruan Hänen ruavon loppuh šuate. ³⁵ Työ šanotta: 'Vielä nellä kuuta ta alkau vil'lan leikkuu'. A Mie šanon: Kaččokkua ympärillän! Pellot on jo valkienah, vil'la on jo kypšyn leikattavakši. ³⁶ Leikkuaja šuau palkan jo nyt. Hiän keryäy vil'lua ilmasenikuseh elämäh, ta šiitä kylväjä ta leikkuaja ollah yheššä illoset. ³⁷ Täh paššuu šanonta: 'Yksi kylväy, toini leikkuau'. ³⁸ Mie toimitin tiät korjuamah valmista vil'lua, mitä työ että kašvattan. Toiset ruattih še ruato, a työ piäsiä korjuamah heijän kašvattamua vil'lua.»

³⁹ Monet tuon Samarijan linnan eläjät ušottih Iisussah, kun kuultih nämä naisen šanat: «Hiän šano miula kaiken, mitä olen ruatan». ⁴⁰ Kun samarijalaiset tultih Iisussan luo, hyö pyritettih Häntä jiamäh heijän luokši. Ta Hiän jäi šinne kahekši päiväkši. ⁴¹ Vielä äijyä ušiemmat ušottih Iisussah, konša kuultih, kun Hiän Iče pakasi. ⁴² Hyö šanottih naisella: «Nyt emmä enämpi ušo yksistäh šiun pakinojen tähän. Myö iče šaima kuulla Häntä ta tiijämmä, jotta Hiän tosieh on muailman Pelaštaja, Hristossa.» ⁴³ Kahen päivän piäštä Iisussa läksi šieltä Galileijah. ⁴⁴ Hiän oli Iče šanon aikasempah, jotta Jumalan viessintuojua ei pietä arvošša omašša kotipuolešša. ⁴⁵ Kuitenki tällä kertua kun Hiän tuli Galileijah, galileijalaiset otettih Hänet vaštah ilomielin. Hyö niise oli käyty Jerusalmih pruasniekalla ta nähty kaiken, mitä Iisussa šielä ruato. ⁴⁶ Iisussa tuli tuaš Galileijan Kuanah, missä Hiän oli aikasempah muuttan vejen viinakši. Kapernaumissa oli eryäš čuarin virkamieš, kumpasen poika oli voimatoim. ⁴⁷ Kun hiän kuuli, jotta Iisussa on tullun Juutijašta Galileijah, hiän läksi Iisussan luo ta pyritti, jotta Iisussa tulis parentamah hänen poikua. Poika niätšen oli kuolomaisillah. ⁴⁸ Iisussa šano hänellä: «Työ että ušo šini, kuni että niä merkkiruatoja ta kummie». ⁴⁹ No virkamieš vain pyritti: «Hospoti, tule, kuni miun poika ei vielä kuollun». ⁵⁰ Šiitä Iisussa šano: «Mäne kotihis. Šiun poikaš on terveh.» Mieš uško, mitä Iisussa šano, ta läksi. ⁵¹ Matalla hänen käškyläiset tultih hänellä vaštah ta šanottih: «Poikaš on terveh.» ⁵² Mieš kyšy heiltä, mih aikah poika alko toipuo. Hyö šanottih: «Eklein šeiččemennellä tunnilla kuume läksi». ⁵³ Šilloin tuatto maltto, jotta še šattu juštih šiih šamah aikah, konša Iisussa šano hänellä: «Šiun poikaš on terveh». Šiitä hiän iče ta koko hänen talonväki ušottih Iisussah. ⁵⁴ Tämä oli Iisussan toini merkkiruato, ta Hiän luati šen tultuo Juutijašta Galileijah.

5 Šen jälkeh oli jevreijen pruasniekka, ta Iisussa läksi Jerusalmih. ² Jerusalmissa Lammašportin läššä oli kylpypaikka, kumpaista jevrein kielellä šanotah Vifedakši. Šen rannoilla oli viisi pačaškatošta, ³ ta niissä makasi hyvin äijän voimattomie: šokeita, rampoja ta hulvautunehie. Ne kaikin vuotettih, jotta vesi alkais liikkuo. ⁴ Niätšen Hospotin anhelii toičči laškeutu kylpypaikkah ta pani vejen kuohumah. Še, ken enšimäisenä aštu kuohuvah veteh, piäsi tervehekši, olipa häneššä mi tauti hyväh. ⁵ Šielä oli mieš, kumpani jo kolmekymmentä kahekšan vuotta läsi. ⁶ Iisussa näki hänet šielä venymäššä ta tiesi, jotta hiän jo pitälti on ollun voimattomana. Iisussa kyšy: «Tahotko piäššä tervehekši?» ⁷ Läsijä vaštasi: «Hospoti, miula ei ole ketänä, ken veis miut veteh, konša še kuohahtau. Aina konša olen mänöššä, kennih toini kerkiey šolahtua veteh ennein milma.» ⁸ Iisussa šano hänellä: «Nouše, ota makuušiijaš ta aššu». ⁹ Mieš šillä kertua tuli terve-

hekši, otti makuušiijan ta rupesi aštumah. Še päivä oli šuovatta. ¹⁰ Šentäh jevreijen vanhimmat šanottih parennetulla: «Nyt on šuovatta eikä šiula ole valtua kantua makuušiijua». ¹¹ Mieš vaštasi heilä: «Še, ken šai miut tervehekši, šano miula: 'Ota makuušiijaš ta aššu'». ¹² Šiitä jevreit kyšyttih: «Kenpä on še Mieš, kumpani käški šiun ottua makuušiijan ta aštuo?» ¹³ Parennettu ei tietän, ken Še oli, šentäh kun Iisussa oli jo katon rahvašjoukkoh. ¹⁴ Jälešti Iisussa näki miehen jumalankojis- sa ta šano hänellä: «Šie olet nyt terveh. Elä enämpi luaji riähkyä, jotta šiula ei tulis vielä pahempua.» ¹⁵ Mieš läksi šieltä ta šano jevreilöillä, jotta Iisussa hänet parenti. ¹⁶ Šiitä jevreit alettih ajelomah Iisussua ta tahottih tappua Hänet, šentäh kun Hiän šuovattana ruato tämmöistä. ¹⁷ Vain Iisussa šano heilä: «Miun Tuatto aina ruatau työtä, ta Mie niise ruan». ¹⁸ Tämä vielä enäm- män lisäsi jevreijen himuo tappua Iisussa. Hiän kun ei yksistäh rikkon šuovattakäškyö, vain vieläi šano Jumalua omakši Tuatokšeh ta näin šanuon pani Iččeh Jumalan vertahisekši. ¹⁹ Iisussa šano jevreilöillä näin: «Toven totta šanon teilä: ei Poika voi omin päin ruatua mitänä. Hiän ruatau vain šitä, mitä näköy Tuaton ruatavan. Mitä Tuatto ruatau, šitä Poikaki ruatau. ²⁰ Tuatto tykkyä Poikua ta näyttäy Hänellä kaiken, mitä Iče ruatau. Hiän näyttäy Pojalla vieläi šuurempie ruatoja, šemmosie, kumpasie vielä kummekšutta. ²¹ Niin kuin Tuatto noššattau kuollehet ta antau heilä elämän, niin Poikaki antau elämän kellä tahtou. ²² Tuatto Iče ei suuti ketänä, vain Hiän on antan kaiken suutuvallan Pojal- la, ²³ jotta kaikin kunnivoitettais Poikua niin kuin kunnivoitetah Tuattuo. Še, ken ei kunnivoita Poikua, ei kunnivoita ni Tuattuo, kumpani on Hänet työntän. ²⁴ Toven totta šanon teilä: ken kuulou Miun šanat ta uškou Miun Työntäjäh, šillä on ilmasenikuni elämä. Hiän ei jouvu suutittavakši, vain on jo šiirtyn kuolomašta elämäh. ²⁵ Toven totta šanon teilä: tulou aika – ta še on jo nyt – konša kuollehet kuullah Jumalan Pojan iäni. Ne, ket kuullah še, šuahah elyä. ²⁶ Niin kuin Tuatto on elämän antaja, šamoin Hiän luati Pojaštaki elämän antajan. ²⁷ Tuatto anto Pojalla vieläi vällan suutie, šentäh kun Hiän on Ihmisen Poika. ²⁸ Elkyä ihmetelkyä! Tulou aika, konša kaikki kalmoissa olijat kuullah Jumalan Pojan iäni ²⁹ ta nouššah kalmoistah. Ne, ket on ruattu hyväh, nouššah ilmasenikuseh elämäh. Ne, ket on ruattu pahua, nouššah suutittavakši.» ³⁰ Iisussa pakasi ielläh: «Omin päin Mie en voi ruatua mitänä. Mie suutin šen mukah, mitä kuulen Tuatoltani. Miun suutu on oikie, šentäh kun Mie en rua oman tahon mukah, vain Tuattoni tahon mukah, Hänen, kumpani työnsi Miut. ³¹ Kun Mie Iče tovistaisin Ičeštäni, Miun toviššäšanat oltais tyhjät. ³² No Miušta tovištaki toini – Iivana Kaštaja. Ta Mie tiijän, jotta mitä hiän Miušta šanou, on totta. ³³ Työ työnsijä omie miehie Iivanan luo, ta hiän šano Miušta toven. ³⁴ Mie en tarviče ke-

nenkänä ihmisen tovissušta, vain pakajan näistä as'soista šitä vaššen, jotta työ pelaštuisija. ³⁵ Iivana oli kuin lamppu, kumpani palau ta loistau, ka työ vain kotvasen olija ihaššukšissa hänen valošta. ³⁶ Miula on tovisšuš, mi on Iivanan tovissušta šuurempi. Ruavot, kumpaset Tuatto anto Miula ruattavakši ta kumpasie Mie ruan, ne tovissetah, jotta Tuatto on Miut työntän. ³⁷ Iče Tuatto, Miun Työntäjä, niise on tovestan Miušta. A työ ijäššäh että ole kuullun Hänen iäntä ettäkä nähyn Hänen näkyö. ³⁸ Tuaton šana ei pisy teissä, šentäh kun työ että ušo šitä, kenet Hiän työnsi. ³⁹ Työ luvetta Pyhie Kirjutukšie, kun smietittä, jotta löyvättä niistä ilmasenikusen elämän, ka nehän juuri tovissetahki Miušta. ⁴⁰ A työ että taho tulla Miun luo, jotta šuaha elämä. ⁴¹ Mie en tarviče ihmisien kiitošta. ⁴² Mie tiijän tiät: työ että tykkyä Jumalua. ⁴³ Mie tuln Tuattoni nimeššä, ettäkä työ ota Milma vaštah. No kun ken toini tullou omašša nimeššä, hänet työ otatta vaštah. ⁴⁴ Mitein työ voisija uškuo, kun otatta kiitošta toini toiselta. Työ että tavottele šitä kiitošta, mi tulou yheltä ta ainuolta Jumalalta. ⁴⁵ Elkyä smiettikkyä, jotta Mie teitä Tuattoni ieššä viäritän. Tiän viärittäjä on Moissei, kumpaseh työ piettä toivuo. ⁴⁶ Kun työ uškosija Moisseita, niin Milma niise uškosija, šentäh kun juuri Miušta hiän on kirjuttan. ⁴⁷ Vain kun työ että ušo hänen kirjutukših, miteinpä työ voisija uškuo Miun pakinoih!»

6 Tämän jälkeh Iisussa läksi Galileijanjärven toisella puolella. Šitä järvie šanotah vielä Tiverijanjärveksi. ² Iisussalla jäleššä matkasi šuuri joukko ihmisie, šentäh kun hyö oli nähty merkkiruatoja, kumpasie Hiän luati voimattomilla. ³ Iisussa nousi termällä ta ašettu istumah opaššettavien kera. ⁴ Jevreijen pruasniekka, Äijäpäivä, oli lähellä. ⁵ Iisussa kaččo loitommakši ta näki, jotta Hänen luo matkuau šuuri rahvašjoukko. Hiän kyšy Hilipältä: «Mistä voisima oštua leipyä, jotta hyö šuatais šyvvä?» ⁶ Näin Hiän šano vain šentäh, kun tahto nähä, mitä Hilippä ajattelou. Iče Hiän jo tiesi, mitä meinas ruatua. ⁷ Hilippä vaštasi: «Vaikka oštasi kahellašualla dinarilla leipyä, šiitä ei riittäis ni pientä palua jokahisella». ⁸ Šilloin eryäš opaššettava, Simoni Petrin velli Ontrei, šano Iisussalla: ⁹ «Tiälä on poika, kumpasella on viisi osraleipyä ta kakši kalua. Ka mitäpä niistä noin šuurella joukolla?» ¹⁰ Iisussa šano: «Käškekkyä ihmisie istumah». Termällä kašvo vihanta nurmi, ta ihmiset istuuvuttih mualla. Šielä oli viitisentuhatta mieštä. ¹¹ Iisussa otti leivät, passipoitti Jumalua ta anto leivät opaššettavilla, opaššettavat juuttih ne istujilla. Šamoin Hiän jako kalat, ta kaikin šuatih niin äijän, kuin tahottih. ¹² Kun kaikin oltih kylläset, Iisussa šano opaššettavillah: «Keräkyä palaset, mit jätih, jotta mitänä ei mänis tyhjäh». ¹³ Hyö kerättih, ta viiještä osraleiväštä keräyty kakšitoista täyttä vakkua palasie, mit oli jiaty šyömättä. ¹⁴ Kun ihmiset nähtih, mimmosen merkkiruavon Iisus-

sa ruato, hyö šanottih: «Tämä tosieh on še Jumalan viessintuoja, kumpasen tuluo on vuotettu». ¹⁵ Iisussa tiesi, jotta ihmiset meinatah väkisin ottua Hänet, jotta luatie Häneštä čuari, ta šentäh Hiän läksi tuaš vuaralla yksinäh. ¹⁶ Konša tuli ilta, opaššettavat šolahettih rantah, ¹⁷ aššuttih veneheh ta lähettih Kapernaumie kohti, järven toisella puolella. Oli jo pimie, a Iisussa vielä ei tullun heijän luo. ¹⁸ Tuuli puhalti lujašti, ta järvellä käytih vuahtipäiset uallot. ¹⁹ Lienöykö hyö keritty šoutua kakšikymmentäviisi vain kolmekymmentä stadieta, kun nähtih, jotta Iisussa aštuu järven ualtoa myöte ta matkuau heijän venehtä kohti. Hyö pöläššyttih. ²⁰ No Iisussa šano: «Mie še täššä olen, elkyä varakkua». ²¹ Hyö tahottih ottua Hänet veneheh, ka šiinä šamašša veneh jo tuli šillä rannalla, kumpaselä hyö oltih mänöššä. ²² Toisena päivänä rahvašjoukko oli vielä toisella puolella järvie. Iellisenä iltana hyö oli nähty, jotta šielä oli vain yksi ainut veneh. Iisussa ei nouššun šiih yheššä opaššettavien kera, vain opaššettavat matkeuvuttih rannašta yksinäh. ²³ Huomenekšela Tiverijašta tuli muita venehie lähellä šitä paikkua, missä rahvaš oli šyönyn leipyä, šen jälkeh kun Hospoti oli kiittän šiitä Jumalua. ²⁴ Kun ihmiset nähtih, jotta šielä ei ollun Iisussua eikä Hänen opaššettavie, hyö istuuvuttih venehih ta lähettih Kapernaumih Iisussua eččimäh. ²⁵ Hyö löyvettih Hänet järven toiselta puolelta ta kyšyttih: «Ravvi, konša Šie tänne tulit?» ²⁶ Iisussa vaštasi: «Toven totta šanon teilä: työ että eči Milma šentäh, kun näkijä merkkiruatoja, vain ečittä šentäh, kun šaita leipyä ta šöitä iččenä kylläseksi. ²⁷ Elkyä šuahuštakkua katovaista šyömistä, vain šuahuštakkua katomatointa, šemmoista, mi antau ilmasenikusen elämän. Šitä teilä antau Ihmisen Poika, šentäh kun Tuatto Jumala Iče työnsi Hänet ta anto Hänellä šiih valan.» ²⁸ Hyö kyšyttih: «Mitä miän pitäy ruatua, jotta ruatasima, mitä Jumala tahtou?» ²⁹ Iisussa vaštasi: «Uškokkua Miu, kenet Jumala on työntän. Šitä Jumala tahtou, jotta työ ruatasija.» ³⁰ Hyö šanottih Iisussalla: «Min merkkiruavon Šie luajit, jotta šen nähtyö myö uškosima šiuh? Mitä Šie ruat? ³¹ Miän tuattojen tuatot šyötih tyhjäššä muašša mannu, niin kuin Pyhissä Kirjutukšissa šanotah: 'Hiän anto taivahašta leipyä heilä šyötäväkši'.» ³² Täh Iisussa vaštasi: «Toven totta šanon teilä: ei Moissei teilä leipyä antan taivahašta, vain Miun Tuatto antau teilä taivahašta tovellista leipyä. ³³ Jumalan leipä on še, kumpani laškeutuu taivahašta ta antau muailmalla elämän.» ³⁴ Hyö šanottih: «Hospoti, anna meilä aina šitä leipyä». ³⁵ Iisussa šano: «Mie olen elämän leipä. Ken tulou Miun luokši, hiän ei konšana ole näläššä, ta ken uškuo Miu, šitä ei enämpi konšana janota. ³⁶ Niin kuin jo šanoin teilä, työ oletta nähyn Miut, ta kuitenkin että ušo. ³⁷ Kaikki ne, ketä Tuatto Miula antau, tullah Miun luokši, ta šitä, ken tulou Miun luokši, Mie en aja pois. ³⁸ Enhän Mie tullun taiva-

hašta ruatamah oman tahon mukah, vain tulin täytämäh Tuaton, Miun Työntäjän, tahon. ³⁹ Ta Tuaton, Miun Työntäjän, tahto on še, jotta en mänettäis yhtänä niistä, kenet Hiän on antan Miula, a viimesenä päivänä noššattaisin hiät kaikki kuollehista. ⁴⁰ Miun Työntäjä tahtou, jotta jokahisella, ken näköy Pojan ta uškou Häneh, ois ilmasenikuni elämä. Viimesenä päivänä Mie noššatan hänet kuollehista.» ⁴¹ Jevreit töräistih šitä, kun Iisussa šano: «Mie olen še leipä, kumpani tuli alaš taivahašta.» ⁴² Hyö šanottih: «Eikö tämä ole Iisussa, Joosefin poika? Myö tiijämmä Hänen tuaton ta muomon. Kuinpa Hiän voit šanuo: 'Mie tulin alaš taivahašta?'» ⁴³ Täh Iisussa šano: «Mitäpä työ töräjättä! ⁴⁴ Ei kenkänä voi tulla Miun luo, kun Tuatto, Miun Työntäjä, ei häntä tuone. Šen, ken tulou, Mie noššatan viimesenä päivänä. ⁴⁵ Jumalan viessintuojien kirjutukšissa šanotah: 'Heitä kaikkie Jumala opaštau'. Jokahini, ken on kuunnellun Tuattuo ta ottan vaštah Hänen opaššukšet, tulou Miun luo. ⁴⁶ Kuitenki Tuattuo ei kenkänä ole nähny; yksistäh Hiän, ken tuli Jumalan luota, on nähny Tuaton. ⁴⁷ Toven totta šanon teilä: ken uškou Miuuh, šillä on ilmasenikuni elämä. ⁴⁸ Mie olen elämän leipä. ⁴⁹ Tiän tuattojen tuatot šyötih tyhjäššä muašša mannuu, ta kuitenkin hyö kuoltih. ⁵⁰ No tämä leipä tulou taivahašta, ta še, ken tätä šyöy, ei kuole. ⁵¹ Mie olen elävä leipä, mi tuli taivahašta. Ta še, ken šyöy tätä leipyä, eläy ilmasenikusešti. Še leipä, min Mie annan, on Miun Runko. Mie annan šen, jotta muailma šais ely.» ⁵² Šiitä jevreit ruvettih kiistämäh keškenäh. Hyö šanottih: «Mitein tuo Mieš vois antua oman Runkoh miän šyötäväkšiči?» ⁵³ Iisussa šano heilä: «Toven totta šanon teilä: kun työ että šyöne Ihmisen Pojan Lihua ta juone Hänen Vertä, teilä ei ole elämyä. ⁵⁴ A šillä, ken šyöy Miun Lihua ta juou Miun Vertä, on ilmasenikuni elämä, ta viimesenä päivänä Mie noššatan hänet kuollehista. ⁵⁵ Miun Liha on tovellini ruoka, Miun Veri on tovellini juoma. ⁵⁶ Ken šyöy Miun Lihua ta juou Miun Vertä, še pisyy Miušša, ta Mie pisyn häneššä. ⁵⁷ Tuatto, kumpani eläy, työnsi Miut. Niin kuin Mie šuan elämän Tuatolta, šamoin šuau Miulta elämän še, ken Milma šyöy. ⁵⁸ Tämä on še leipä, kumpani tuli alaš taivahašta. Še ei ole niin kuin manna, mitä tiän tuattojen tuatot šyötih ta kuitenkin kuoltih. Vain ken tätä leipyä šyöy, še eläy ilmasen ijän.» ⁵⁹ Näin paissen Iisussa opašti Kapernaumin sinagogašša. ⁶⁰ Tämän kuultuo monet Iisussan opaššettavista šanottih: «Kauheita pakinoja! Ken še tuommoista voit kuunnella?» ⁶¹ Iisussa tiesi, jotta Hänen opaššettavat töräistih Hänen šanoista. Hiän šano heilä: «Šatattiko tämä pakina teitä? ⁶² A mitäpä työ šiitä, kun nähnettä Ihmisen Pojan noušomašša šinne, missä Hiän ennen oli? ⁶³ Yksistäh Pyhä Henki luatiu eläväkšiči, ihmini iče ei voi šitä luatie. Šanoissa, kumpasie Mie teilä pakajan, on henki ta elämä. ⁶⁴ Kuitenki tiän joukošša on eryähie, ket ei ušo-

ta.» Iisussa niätšen tiesi jo alušta šuate, ket ei ušottu Häneh ta ken Hänet pettäy. ⁶⁵ Hiän jatko: «Juuri šentäh šanoinki teilä, jotta kenkänä ei voi tulla Miun luo, kun Tuatto ei antane hänellä šiuh valtuu.» ⁶⁶ Tämän jälkeh monet Iisussan opaššettavat lähettih pois eikä enämpi matattu Hänen kera. ⁶⁷ Šiitä Iisussa kyšy niiltä kahelta-toista opaššettavalta: «Tahottako työ niise lähtie?» ⁶⁸ Simoni Petri vaštasi Hänellä: «Hospoti, kenen luo myö mänisimä? Šiula on ilmasenikusen elämän šanat. ⁶⁹ Myö ušomma ta tiijämmä, jotta Šie olet Hristossa, elävän Jumalan Poika.» ⁷⁰ Iisussa šano heilä: «Ičehän Mie valičih tiät kakšitoista. Kuitenki yksi teistä on juaveli.» ⁷¹ Tällä Hiän tarkotti Simonin poikua Juuta Iskariottie. Hiän še myöhemmin petti Iisussan, vaikkai oli yksi noista kaheštatoista opaššettavašta.

7 Tämän jälkeh Iisussa käveli Galileijan eri puolilla. Juutijašša Hiän ei tahton kävellä, šentäh kun jevreit tahottih tappua Hänet. ² Jevreijen Lehtikojin pruasniekka oli lähellä. ³ Iisussan vellet šanottih Hänellä: «Lähe tiältä ta mäne Juutijah, jotta Šiun opaššettavat niise nähtäis, mimmosie ruatoja Šie ruat. ⁴ Eihän kenkänä peittele omie ruatoja, kun tahtonou olla kuulusa. Kun Šie kerran šuatat ruatua tämmösie ruatoja, niin näytä muailmalla, ken Šie olet!» ⁵ Niätšen Hänen vellet niise ei ušottu Häneh. ⁶ Iisussa šano heilä: «Nyt ei ole vielä Miun aika – a teilä še paššuu mi aika hyväh. ⁷ Muailma ei voi teitä vihata, ka Milma še vihuu, šentäh kun Mie tovissan, jotta šen ruavot ollah pahat. ⁸ Mänkyä vain työ pruasniekkah. Mie en lähe vielä täh pruasniekkah, šentäh kun Miun aika ei ole vielä tullun.» ⁹ Näin Iisussa šano ta jäi Galileijah. ¹⁰ Konša vellet oli mänty pruasniekkah, Iisussa niise läksi šinne, kuitenkin ei kaikkien nähen, vain peitočči. ¹¹ Pruasniekan aikana jevreijen vanhimmat ečittih Iisussa ta kyšeltih: «Missä še Mieš on?» ¹² Rahvahan joukošša oli äijän kiistua Häneštä. Yhet šanottih: «Hiän on hyvä Mieš», a toiset šanottih: «Ei ole, Hiän valehtelou rahvašta.» ¹³ Kenkänä ei kuitenkin ruohtin paissa Häneštä ihmisen kuullen, šentäh kun varattih jevreijen vanhimpie. ¹⁴ Kešellä pruasniekkua Iisussa mäni jumalankotih ta alko opaštau. ¹⁵ Jevreijen vanhimmat ihmietelth šitä ta šanottih: «Kuin tuo opaštumatoin Mieš voit tietyä Pyhäät Kirjutukšet?» ¹⁶ Iisussa šano heilä: «Še, mitä Mie opaššan, ei ole Miun opaššuš, vain Hänen, ken työnsi Miut. ¹⁷ Ken tahtou elyä Miun Työntäjän mielen mukah, še piäšöy perillä, onko tämä opaššuš Jumalašta lähtösin, vain pakajanko Mie omašta piäštäni. ¹⁸ Ken pakajau omie tuumija, še tahtou kunnivuo ičelläh. A ken tahtou kunnivuo omalla Työntäjällä, Še pakajau totta, Häneššä ei ole valehta. ¹⁹ Moissei anto teilä Sakonan, eikö niin? Kuitenki yksikänä teistä ei elä šen Sakonan mukah. Mintäh työ tahotta tappua Miut?» ²⁰ Ihmiset šanottih: «Šiušša on piessa. Ken še Šiut tahtou tappua?» ²¹ Iisussa vaštasi: «Mie ruavoin vain

yhen ruavon, ta šitä työ kaikin kummekšitta. ²² Moissei käški tiän luatie laitaleikkauksen pojilla – še käšky ei kuitenki ollun Moisseista lähtösin, kun kantatuat-toloista – ta šuovattana niise työ luajitta laitaleikkaušta. ²³ Kun kerran ihmisellä luajitah laitaleikkauš šuovattana, jotta täytyä Moissein Sakona, niin mintäh työ oletta Miula vihoissa šiitä, kun Mie šuovattana parennin koko ihmisen? ²⁴ Elkyä suutikkua šen mukah, miltä as's'a piältä päin näyttäy, vain suutikkua oikein.»

²⁵ Eryähät Jerusolimmin eläjät šanottih Iisussašta: «Eikö tämä ole še, ketä tahotah tappua? ²⁶ Kaččokkua! Hiän pakajau tiälä kaikkien kuullen, eikä hyö šanota mitänä. Ollouko valtamiehet tosiehki šuatu tietyä, jotta Hiän on Hristossa? ²⁷ Kuitenki tästä Mieheštä myö tiijämmä, mistä päin Hiän on. A konša Hristossa tulou, kenkänä ei tiijä, mistä päin Hiän on.» ²⁸ Konša Iisussa opašti jumalankojissa, Hiän karju kovalla iänellä: «Työkö tunnetta Miut ta tiijättä, mistä päin Mie olen? En Mie tulun omašta tahošta. Miut työnsi Hiän, keneh voipi uškuo. Työ että Häntä tiijä, ²⁹ no Mie tiijän Hänet, šentäh kun tulen Hänen luota. Hiän še Miut työnsi.» ³⁰ Valtamiehet ois tahottu ottua Hänet kiini. Kuitenki ei niken käynyn Häneh käsin, šentäh kun vielä ei ollun Hänen aika. ³¹ Ka rahvašjoukošta monet ušottih Häneh. Hyö šanottih: «Konša Hristossa tulou, luatinouko Hiän enämmän merkkiruatoja, kuin tämä on luatin?» ³² Kun farisseit kuultih, jotta rahvašjoukošša paistih Iisussašta tämmöistä, hyö ta ylipapit työnnettih omie miehie ottamah Hänet kiini. ³³ Iisussa šano heilä: «Vielä kotvasen aikua Mie olen tiän luona. Šiitä mänen Hänen luo, ken Miut työnsi. ³⁴ Työ ečittä Milma, ka että lövyä. Missä Mie olen, šinne työ että voi tulla.» ³⁵ Jevreijen valtamiehet kyšeltih toini toiselta: «Kunnepa Hiän meinuu männä? Mistä myö emmä vois Häntä löytyä? Šuorinnouko Hiän kreikkalaisien kešeššä eläjien jevreijen luo? Jottako rupieu kreikkalaisie opaštamah?

³⁶ Mitä merkittäneh Hänen šanat: 'Työ ečittä Milma, ka että lövyä', ta: 'Missä Mie olen, šinne työ että voi tulla?' ³⁷ Pruasniekan viimesenä, šuurena päivänä Iisussa nousi ta karju lujah: «Kun ketä janottanou, tulkah Miun luo ta juokah! ³⁸ Ken uškou Miuh, šen šiämeštä virratah elävän vejen jövet, niin kuin Pyhissä Kirjutukšissa šanotah.» ³⁹ Tämän Iisussa šano Pyhäštä Henkeštä, kumpasen Häneh uškojat šuatais. Nyt heissä ei vielä ollun Pyhyä Henkie, šentäh kun Iisussa ei vielä nouššun jumalalliseh valoh. ⁴⁰ Nämä Iisussan šanat kuultuo monet rahvašjoukošta šanottih: «Tämä tosiehki on še luvattu Jumalan viessintuoja». ⁴¹ Toiset šanottih: «Hiän on Hristossa». Ka eryähät epyältih: «Ei kait še Hristossa Galileijašta tule! ⁴² Pyhissä Kirjutukšissa on šanottu, jotta Hristossa on čuari Tuavitan jälkiläni ta tulou Viflejemistä, šiitä linnašta, mistä Tuavitta oli.» ⁴³ Näin ihmiset ruvettih kiistelömäh Iisussašta.

⁴⁴ Muutomat tahottih ottua Hänet kiini, kuitenki

kenkänä ei käynyn Häneh käsin. ⁴⁵ Iisussua käymäh työnnettyt miehet myöššyttih ylipappien ta farisseijen luo, ta ne kyšyttih: «Mintähpä työ että tuonun Häntä?»

⁴⁶ Miehet vaššattih: «Ijäššäh yksikänä ihmini ei ole paissun šiih tapah kuin še Mieš pakasi». ⁴⁷ Šilloin farisseit šanottih: «Joko Hiän šai tiätki muanittua? ⁴⁸ Uškouko ken valtamiehistä Häneh? Tahi yksikänä farissei? ⁴⁹ No tämä rahvaš ei tiijä Sakonašta mitänä – Jumalan kiruomat kaikki!» ⁵⁰ Šiitä Nikodim, kumpani iče oli farissei ta oli aikasemmin käynyn Iisussan luona yöllä, šano: ⁵¹ «Eihän miän Sakonan mukah ketänä voi suutie, kuni ei enšin kyšeltäne häntä ta tiijuššettane, mitä hiän on ruatan». ⁵² Ka toiset šanottih hänellä: «Onnako šie iče niise olet Galileijašta. Luve Pyhie Kirjutukšie, niin niät, jotta Galileijašta ei tule Jumalan viessintuoja.» ⁵³ Kaikin lähettih kotih, (8:1) a Iisussa mäni Voipuuvaralla.

8 ² Aikaseh huomenekšella Iisussa tuli tuaš jumalankotih. Kaikki rahvaš keräyty Hänen ympärilä, ta Hiän istuutu ta opašti heitä. ³ Šilloin sakanopaštajat ta farisseit tuotih Hänen luo naini, kumpani oli nähty vierahan miehen kera makuamašša. Hyö pantih hänet ihmisjoukon keškeh ⁴ ta šanottih Iisussalla: «Opaštaja, tämä naini nähtih vierahan miehen kera makuamašša. ⁵ Moissei Sakonašša anto meilä käšyn, jotta tämmösie pitäy kivittyä kuolijiksi. Mitäpä šie šanot?» ⁶ Hyö paistih näin, kun tahottih Iisussan šanoista löytyä mitäniš šemmoista, mistä Häntä vois viäriittyä. Iisussa kumartu ta kirjutti šormellah muah heistä välittämättä. ⁷ Kun hyö vuajittih Häneltä vaštaušta, Hiän nousi šeisomah ta šano: «Še, ken teistä ei ole riähkyä luatin, lykäkkäh naiseh enšimmäisen kiven». ⁸ Hiän kumartu tuaš alahuakši ta kirjutti muah. ⁹ Konša viäriittäjät kuultih Iisussan šanat, hyö lähettih pois yksi toisen jälkeh, vanhimmat enšin, šentäh kun heijän omahenki näytti hiät viäriksi. Rahvašjoukon keškeh jätiäh vain Iisussa ta naini. ¹⁰ Iisussa nousi šeisomah, ta nähtyö vain naisen Hiän kyšy: «Naini, missä ne šiun viäriittäjät ollah? Eikö kenkänä suutin šilma?» ¹¹ Naini vaštasi: «Ei, Hospoti». Iisussa šano: «Mie niise en suuti šilma. Mäne, eläkä enämpi riähkävy.» ¹² Iisussa pakasi tuaš rahvahalla ta šano: «Mie olen muailman valo. Ken aštuu Miun kera, še ei matkua pimieššä, vain hänellä on elämän valo.» ¹³ Farisseit šanottih Hänellä: «Šie iče tovissat ičeštäš, šentäh šiun tovissuš ei kelpua». ¹⁴ Iisussa vaštasi: «Vaikka Mie tovissanki iče ičeštäni, Miun tovissuš kelpuau, šentäh kun Mie tiijän, mistä olen tullun ta kunne mänen. Vain työ että tiijä, mistä Mie tulen ta kunne mänen. ¹⁵ Työ suutitta niin kuin ihmiset suutitah, Mie en suuti ketänä. ¹⁶ Ta vaikka Mie suutisinki, Miun suutu on oikie, šentäh kun Mie en ole yksin. Miun kera on Tuatto, kumpani Miut työnsi. ¹⁷ Šanotah vet tiän Sakonaššaki, jotta kahen henken tovissuš piisuu. ¹⁸ Mie tovissan ičeštäni, ta Tuatto,

kumpani Miut työnsi, niise tovistau Miušta.»¹⁹ «Missä Šiun Tuatto on?» hyö kyšyttih. Iisussa vaštasi: «Työ että tunne Milma ettäkä Miun Tuattuo. Kun tuntisija Miut, niin tuntisija Miun Tuatonki.»²⁰ Tämän Iisussa pakasi, konša opašti rahvašta jumalankojin pihašša rahalippahan luona. Kenkänä ei ottan Häntä kiini, šentäh kun Hänen aika ei vielä tullun.²¹ Tuaš kerran rahvahan kera paisešša Iisussa šano: «Mie lähen pois. Työ ečittä Milma, no kuoletta omih riähkih. Kunne Mie mänen, šinne työ että voi tulla.»²² Jevreijen vanhimmat kummekšuttih: «Ei kai Hiän šuorie Iččie tappamah, kun šanou: ‘Kunne Mie mänen, šinne työ että voi tulla?’»²³ Iisussa šano heilä: «Työ oletta lähtösin alahuata, Mie ylähätä. Työ oletta täštä muailmašta, Mie en ole täštä muailmašta.»²⁴ Šentäh šanoin teilä, jotta työ kuoletta omih riähkih. Kun että uškone, jotta Mie olen Še, ken olen, työ kuoletta omih riähkih.»²⁵ Hyö kyšyttih: «Ka kenpä Šie olet?» Iisussa vaštasi: «Še, kenekši Mie olen Iččieni alušta šuate šanon.»²⁶ Miula on teistä äijän šanottavua ta äijän on Miula teissä suutittavua. No Miun Työntäjä pakajau totta, ta Mie šanon muailmalla vain šen, min olen Häneltä kuullun.»²⁷ Hyö ei maltettu, jotta Iisussa pakasi Tuatošta.²⁸ Šentäh Iisussa jatko: «Konša työ noššatta Ihmisen Pojan rissillä, työ maltatta, jotta Mie olen Še, ken olen. Maltatta niise, jotta Mie en rua mitänä omin päin, vain pakajan niin kuin Tuatto on Milma opaštan.»²⁹ Hiän, kumpani työnsi Miut, on Miun kera. Hiän ei ole jättän Milma yksin, šentäh kun Mie ruan kaiken Hänen mielen mukah.»³⁰ Konša Iisussa näin pakasi, monet ušottih Häneh.³¹ Niillä jevreilöillä, kumpaset nyt ušottih Häneh, Iisussa šano: «Kun työ elänettä Miun šanan mukah, työ tosieh oletta Miun opašsettavat.»³² Työ opaššutta tietämäh, mi on totta Jumalašta, ta še tieto antau teilä oman vallan.»³³ Hyö vaššattih Hänellä: «Myö olemma Aprahamin jälkiläisie, emmä myö ole konšana ollun kenenkänä orjina. Mitein Šie voit šanuo, jotta myö šuamma oman vallan?»³⁴ Iisussa vaštasi: «Toven totta šanon teilä: jokahini, ken luatiu riähkyä, on riähän orja.»³⁵ Orja ei pisy talošša ilmaista ikyä, ka poika pisy ilmasenikusešti.³⁶ Kun Poika antanou teilä oman vallan, šilloin teilä tosieh on oma valta.»³⁷ Mie tiijän, jotta työ oletta Aprahamin jälkiläisie. Kumminki työ tahotta tappua Miut, šentäh kun että voi šietyä Miun šanoja.»³⁸ Mie pakajan šitä, mitä olen Tuattoni luona nähny - ta työ ruatta šitä, mitä oman tuaton luona näkijä.»³⁹ Jevreit vaššattih Iisussalla: «Aprahami on miän tuatto». Iisussa šano: «Kun työ oisija Aprahamin lapsie, niin ruatasija šamoin kuin Aprahami.»⁴⁰ Ka nyt työ tahotta tappua Miut, šentäh kun šanoin teilä toven, min olen Jumalalta kuullun. Aprahami ei konšana ois ruatan šemmoista, mitä teilä on nyt mieleššä.»⁴¹ Työ ruatta juštih šamoin kuin tiän tuatto.» Jevreit šanottih: «Myö emmä ole vierahašta mieheštä šuatuja. Meilä on yksi Tuatto, Jumala.»⁴² Iis-

ussa šano: «Kun Jumala ois tiän Tuatto, työ tykkyäsiä Milma, šentäh kun Mie olen lähten Jumalašta ta tullun tänne. En Mie omašta tahošta tullun, Hiän še työnsi Miut.»⁴³ Mintäh työ että malta Miun pakinua? Šentäh, kun työ että keššä kuunnella Miun šanoja.»⁴⁴ Työ oletta lähten juavelista. Hiän on tiän tuatto, ta hänen himoja työ tahotta täyTTY. Alušta šuate juaveli on ollun ihmistappaja. Hiän on etähänä tositiijošta, häneššä šitä ei ole. Konša hiän valehtelou, hiän ruatau oman luonnon mukah, šentäh kun hiän on valehtelija ta valehen tuatto.»⁴⁵ No Milma työ että ušo, šentäh kun Mie pakajan teilä toven.»⁴⁶ Voitko ken teistä näyTTY, jotta mie olen luatin riähkyä? A kun Mie paissen totta, mintäh työ että ušo Milma?»⁴⁷ Ken on šyntyn Jumalašta, še kuulou, mitä Jumala pakajau. Työ että kuule, šentäh kun että ole šyntyn Jumalašta.»⁴⁸ Jevreit šanottih Iisussalla: «Emmäkö myö ole oikiešša, jotta Šie olet samarijalaini ta jotta Šiušša on piessa?»⁴⁹ Iisussa vaštasi: «Ei Miušša ole piessua. Mie kunnivoitan Tuattuo, no työ häpyättä Milma.»⁵⁰ En Mie Ičelläni kunnivuo eči, vain on Toini, ken eččiy šitä. Hänellä on valta suutie.»⁵¹ Toven totta šanon teilä: ken eläy Miun šanan mukah, še ei konšana kuole.»⁵² Jevreit šanottih Hänellä: «Nyt myö niämmä, jotta Šiušša on piessa. Aprahami on kuollun, šamoin Jumalan viessintuojat, vain Šie šanot: ‘Ken eläy Miun šanan mukah, še ei konšana kuole’.»⁵³ Šiekö olet miän Aprahami-tuattuo šuurempi? Hiän on kuollun, ta Jumalan viessintuojat on niise kuoltu. Kenekši Šie Iččieš smietit?»⁵⁴ Iisussa vaštasi: «Kun Mie Iče noštannen omua kunnivuo, še kunnivo on tyhjänpäiväni. Ka Miun kunnivuo noštou Miun Tuatto, Hiän, kumpaista työ šanotta omakši Jumalakši.»⁵⁵ Työ että tunne Häntä, a Mie tunnen Hänet. Kun šanosin, jotta en tunne Häntä, oisin valehtelija niin kuin työki oletta. Kuitenki Mie tunnen Hänet ta elän Hänen šanan mukah.»⁵⁶ Tiän Aprahami-tuatto oli hyvillä, kun tiesi, jotta šuau nähä Miun tulomisen. Hiän näki šen ta šuurešti ihaštu.»⁵⁷ Jevreit šanottih Hänellä: «Et ole vielä viijenkymmenen ikäni ta olet muka nähny Aprahamie!»⁵⁸ Iisussa vaštasi: «Toven totta šanon teilä: ennen kun Aprahami šynty, Mie jo olin olomašša.»⁵⁹ Šiitä hyö alettih kerätä kivijä, jotta lykkie Häneh. Iisussa mäni heijän joukon läpi ta aštu iellä. Näin Hiän peittäyty heistä ta läksi pois jumalankojista.

9 Matateššah Iisussa näki miehen, kumpani oli šokiena šyntyn.² Opašsettavat kyšyttih Häneltä: «Ravvi, ken luati riähkyä, kun tuo mieš šynty šokiena? Ičekö hiän, vain hänen vanhemmat?»³ Iisussa vaštasi: «Ei hiän eikä hänen vanhemmat. Mieš šynty šokiena, jotta Jumalan työt tultais näkyvih häneššä.»⁴ Nyt, kuni vielä on päivä, Miun pitäy ruatua niitä töitä, kumpasie Miun Työntäjä tahtou. Tulou yö, šilloin kenkänä ei voi ruatua.»⁵ Kuni Mie olen muailmašša, Mie olen muailman valo.»⁶ Näin šanottuo Iisussa šylki muah ta ševot-

ti šylen muan kera. Šillä ševokšella Hiän voiteli šokien miehen šilmät ⁷ ta šano hänellä: «Mäne pešeyvy Siloaman kylpylammissa». – Siloam merkiččöy: työnnetty. – Mieš mäni, pešeyty ta myöšty näkijänä. ⁸ Miehen nuapurit ta muutki, ket ennen oli nähty häntä ta tiijettih hänet šokiena, ihmeteltih: «Eikö tämä ole še, ken istu ta kyšy miilostinua?» ⁹ Yhet šanottih: «Hiän še on», a toiset šanottih: «Eijeh, on vain šaman näköni». Šiitä mieš iče šano: «Ka mie še olen». ¹⁰ Hyö kyšyttih häneltä: «Mitein šie šait nävön?» ¹¹ Hiän vaštasi: «Mieš, Iisussa nimeltäh, ševotti šylkie muah, voiti šillä miun šilmät ta šano: 'Mäne ta pešeyvy Siloaman kylpylammissa'. Mie mänin, pešeyvyin ta šain näköni.» ¹² «Missä še Mieš on?» hyö kyšyttih häneltä. Hiän vaštasi: «En tiijä». ¹³ Mieš, kumpani oli ollun šokie, vietih farisseijen luo. ¹⁴ Päivä, konša Iisussa luati ševokšen šyleštä ta muašta ta parenti miehen šilmät, oli šuovatta. ¹⁵ Farisseit niise ruvettih kyšelömäh mieheltä, mitein hänen šilmät parettih. Mieš šano heilä: «Hiän pani šylen ta muan ševošta miun šillillä, šiitä kävin pešeytymäššä ta nyt mie niän». ¹⁶ Šilloin eryähät farisseista šanottih: «Še Mieš ei voi olla Jumalašta, kun kerran Hiän ei täytä šuovattakäškyö». Toiset šanottih: «Mitein še riähkähini ihmini vois luatie tuommosie kummie?» Täštä šynty kiista. ¹⁷ Tuaš hyö ruvettih kyšelömäh šokielta: «Mitä mieltä šie iče olet Häneštä? Šiunhan šilmät Hiän avasi.» Mieš vaštasi: «Hiän on Jumalan viessintuoja». ¹⁸ Jevreijen vanhimmat ei ušottu, jotta mieš oli ollun šokie ta oli šuanun nävön, kuni ei kučuttu šinne hänen vanhempie. ¹⁹ Hyö kyšyttih vanhemmilta: «Onko tämä tiän poika? Šanojako työ, jotta hiän šynty šokiena? Miteinpä hiän nyt näköy?» ²⁰ Vanhemmat šanottih: «Miän poika hiän on ta šokiena šynty, šen myö tiijämä. ²¹ Ka šitä emmä tiijä, mitein hiän nyt näköy, emmäkä šitä, ken hänen šilmät on parentan. Kyšykkyä häneltä ičeltäh, hiän on ruavaš mieš. Iče šanokkah.» ²² Pojan vanhemmat varattih jevreijen vanhimpie, šentäh näin vaššattih. Jevreit niätšen oli jo aikasempah piätetty erottua sinagogašta jokahisen, ken šanou Iisussua Hristossakši. ²³ Tämän takie vanhemmat šanottih: «Hiän on ruavaš mieš, kyšykkyä häneltä ičeltäh.» ²⁴ Farisseit kučuttih toiseh kertah luokšeh še mieš, kumpani oli ollun šokie. Hyö šanottih hänellä: «Jumalan nimeššä pakaja totta! Myö tiijämmä, jotta še Mieš on riähkähini.» ²⁵ Parennettu vaštasi: «Onko Hiän riähkähini, šitä en tiijä. Ka šen tiijän, jotta mie olin šokie, a nyt niän.» ²⁶ Hyö tuaš kyšyttih: «Mitäpä Hiän šiula luati? Mitein Hiän parenti šiun šilmät?» ²⁷ Mieš vaštasi: «Johan mie šen teilä šanoin, työ vain että kuunnellun. Mintäh vielä tahotta kuulla šen? Vain tahottako työ niise ruveta Hänen opaššettaviksi?» ²⁸ Hyö nakrettih mieštä ta šanottih: «Šie Hänen opaššettava olet, a myö olemma Moissein opaššettavie. ²⁹ Myö tiijämmä, jotta Jumala pakasi Moisseilla. Ka mistä tämä Mieš on, šitä

emmä tiijä.» ³⁰ Parennettu šano: «Šepä kumma, jotta työ että tiijä, mistä Hiän on, ta kuitenkin Hiän še anto miula nävön. ³¹ Vet myö kaikin tiijämmä, jotta Jumala ei kuuntele riähkähisie. Hiän kuuntelou vain šitä, ken kunnivoittau Häntä ta eläy Hänen tahon mukah. ³² Ijäššäh ei ole kuultu, jotta kennih ois parentan šokiena šyntynyön šilmät. ³³ Kun Hiän ei ois tullun Jumalan luota, Hiän ei ois voinun šemmoista luatie.» ³⁴ Šiitä farisseit šanottih hänellä: «Šie olet šyntymäštä šuate riähkähini, umpipiäššä riähäššä koko mieš – ta šiekö rupiet meitä opaštamah?» Hyö ajettih mieš uloš. ³⁵ Iisussa šai kuulla, jotta mieš oli ajettu pihalla. Hänen nähtyö Iisussa kyšy: «Ušotko šie Jumalan Poikah?» ³⁶ Mieš kyšy: «Hospoti, kenpä Hiän on? Šano, jotta voisin uškuo Häneh.» ³⁷ Iisussa šano: «Šie olet nähnyin Häntä. Hiän on täššä ta pakajau šiun kera.» ³⁸ «Mie ušon, Hospoti», mieš šano ta heitty polvusillah Hänen eteh. ³⁹ Iisussa šano: «Mie tulih täh muailmah suutimah, jotta šokiet šuatais näkö ta näkijät tultais šokiekši.» ⁴⁰ Eryähät farisseit, ket oltih lähellä, kyšyttih tämän kuultuo: «Olemmako myö niise šokeita?» ⁴¹ Iisussa vaštasi: «Kun työ oisija šokeita, teitä ei viäritettäis riähäštä. No työ šanotta, jotta niättä, ta šentäh riähkä pisyy teissä.»

10 «Toven totta šanon teilä: ken ei mäne lammaššuojah ovešta, vain noušou šinne aijašta piäličči, še on varaštaja ta rosvo. ² Ken mänöy ovešta, še on lampahien paimen. ³ Paimenella varteiččija avuau oven, ta lampahat kuunnellah hänen iäntä. Hiän kučuu omie lampahie nimeltä ta viey ne nurmella. ⁴ Konša paimen piäštäy lampahat uloš, hiän matkuau niijen ieššä. Lampahat aššutah hänellä peräh, šentäh kun tunnetah hänen iäni. ⁵ Vierahalla peräh ne ei lähetä, vain puatah häneštä, šentäh kun ei tunneta vierahan iäntä.» ⁶ Iisussa šano heilä tämän peittopakinan, ka hyö ei piäšty perillä, mitä Hänellä oli mieleššä. ⁷ Šentäh Iisussa jatko: «Toven totta šanon teilä: Mie olen lampahien ovi. ⁸ Kaikki ne, ket tultih ennen Milma, oltih varaštajie ta rosvoja, eikä lampahat kuunneltu heitä. ⁹ Mie olen ovi. Še, ken tulou šiämeš Miun kautta, pelaštuu. Hänellä on valta tulla ta männä, ta hiän löytäy nurmen. ¹⁰ Rosvo tulou vain varaštamah, tappamah ta hävittämäh. Mie tulih antamah elämyä, yllinkylläistä elämyä. ¹¹ Mie olen hyvä paimen, oikie paimen, ken antau oman henken lampahien puolešta. ¹² Palkkapaimen ei ole oikie paimen, ta lampahat ei olla hänen omie. Konša hiän näköy, jotta hukka on tulošša, hiän jättäy lauman ta pakenou. Hukka šuau lampahat šualehekšeh ta hajottau lauman, ¹³ šentäh kun palkkapaimen ei välitä lampahista. ¹⁴ Mie olen hyvä paimen. Mie tiijän omat lampahat ta ne niise tiijetäh Miut, ¹⁵ niin kuin Miun Tuatto tietäy Miut ta Mie tiijän Tuaton. Mie annan henkeni lampahien puolešta. ¹⁶ Miula on muitaki lampahie, kumpaset ei olla täštä lam-

maššuojašta. Niitäki Miun pitäy paimentua. Ne niise kuullah Miun iäni, ta niin tulou yksi lauma ta yksi Paimen. ¹⁷ Tuatto šentäh tykkyäy Milma, kun Mie annan henkeni, jotta šuaha še jälelläh. ¹⁸ Kenkänä ei kiso Miulta Miun henkie, Iče Mie šen annan pois. Miula on valta antua še ta valta ottua še jälelläh. Näin Tuatto käški Miun ruatua.» ¹⁹ Näistä šanoista tuaš šytty kiista jevreijen välillä. ²⁰ Monet heistä šanottih: «Häneššä on piessa, ei Hiän ole jarelläh. Mitä työ Häntä kuunteletta?» ²¹ Toiset šanottih: «Noin ei pakaja še, keššä on piessa. Eihän piessa voi parentua šokeijen šilmie.» ²² Oli talvi, ta Jerusolimissa piettih jumalankojin pyhitämisen jokavuotista pruasniekkua. ²³ Iisussa käveli jumalankojin pihašša Solomonin pačaškatokšen alla. ²⁴ Jevreit keräyvyttih Hänen ympärillä ta kyšyttih: «Kuin pitälti Šie meinuat kiušata meitä? Kun Šie ollet Hristossa, niin šano še meilä šuorah.» ²⁵ Iisussa vaštasi: «Mie olen šanon šen teilä, vain työ että ušo. Ruavot, kuita Mie luajin Tuaton nimeššä, tovissetah Miušta. ²⁶ Työ että kuitenkin ušo, šentäh kun että ole Miun lampahie, niin kuin olen šanon teilä. ²⁷ Miun lampahat kuullah Miun iäni. Mie tiijän ne, ta ne aššutah Miula peräššä. ²⁸ Mie annan heilä ilmasenikusen elämän. Hyö ei konšana hävitä, eikä kenkänä voi anaštua heitä Miulta. ²⁹ Tuatto, kumpani hiät Miula anto, on kaikkie toisie šuurempi, eikä kenkänä voi anaštua heitä Tuaton kiäštä. ³⁰ Mie ta Tuatto olemma yhtä.» ³¹ Šiitä jevreit alettih tuaš kerätä kivijä, jotta kivittyä Iisussua. ³² Iisussa šano heilä: «Mie olen tiän šilmissä luatin monta hyvää ruatuo, kumpaset Miun Tuatto anto Miula ruatavakši. Min ruavon tähän työ meinuatta kivittyä Milma?» ³³ Jevreit vaššattih: «Emmä myö Šilma hyvän ruavon tähän kivitä. Kivitämmä šentäh, kun Šie et pie Jumalua kunnivošša. Šie niätšen panet Iččeš Jumalakši, vaikka olet ihmini.» ³⁴ Iisussa vaštasi: «Onhan tiän Sakonašša kirjutettu nämä Jumalan šanat: 'Mie šano: työ oletta jumalie'. ³⁵ Pyhät Kirjutukset ei valehella. Niijen mukah Jumala šano jumaliksi niitä, kellä Hiän pakasi. ³⁶ Tuatto on Miut pyhittän ta työntän maailmah. Miteinpä työ šilloin voitta šano, jotta Mie en kunnivoita Jumalua, kun šanon: 'Mie olen Jumalan Poika?' ³⁷ Kun Mie en ruatane Tuattoni ruatoja, elkyä uškokkua Milma. ³⁸ Ka kun ruatanen, niin vaikka että uškois Milma, uškokkua Miun ruatoja. Šiitä työ tiijättä ta ušotta, jotta Tuatto on Miušša ta Mie olen Häneššä.» ³⁹ Jevreit tuaš meinattih ottua Iisussa kiini, no Hiän piäsi heijän käsistä. ⁴⁰ Iisussa mäni tuaš Jortanojoven toisella puolella, šinne, missä Iivana ennenin kašto rahvašta. Hiän jäi šinne kotvasekši, ⁴¹ ta Hänen luo tuli äijän ihmisie. Hyö šanottih: «Iivana ei luatin yhtänä merkkiruatuo, vain kaikki, mitä hiän šano täštä Mieheštä, on totta». ⁴² Monet ušottih šielä Iisussah.

11 Eryäš Luasari-nimini mieš läsi. Hiän eli Vifanjašša, šamašša kyläššä, missä eletti hänen

čikot Muarie ta Marppa. ² Tämä Muarie oli še, kumpani voiteli Hospotin jalat hajuvoitiella ta pyyhki ne kuivakši omilla tukillah, a še läsijä Luasari oli Muarien velli. ³ Čikokset työnnettih Iisussalla šana: «Hospoti, nyt še, ketä Šie tykkyät, kipeyty». ⁴ Tämän kuultuo Iisussa šano: «Ei tämä tauti ole kuolomakši vain Jumalan kunnivokši. Šen kautta Jumalan Pojan jumalallini valo tulou näkyvih.» ⁵ Iisussa tykkäsi Marppua ta hänen čikkuo ta Luasarie. ⁶ Kuultuo, jotta Luasari läsiy, Iisussa viipy vielä kakši päivyä šielä, missä šilloin oli. ⁷ Šen jälkeh Hiän šano opaššettavilla: «Läkkä myö jälelläh Juutijah». ⁸ Opaššettavat šanottih: «Ravvi, tuano in jevreit tahottih kivittyä Šilma. Tuaško Šie olet šinne mänöššä?» ⁹ Iisussa šano heilä: «Päiväššä on kakšitoista tuntie. Ken liikkuu päivällä, še ei kompaššu, šentäh kun hiän näköy tämän muailman valon. ¹⁰ Ka še, ken liikkuu yöllä, kompaštelou – eihän häneššä ičeššäh ole valuo.» ¹¹ Tämän šanottuo Iisussa lisäsi: «Miän Luasari-veli makuau, ka Mie lähen häntä noššattamah». ¹² Opaššettavat šanottih: «Hospoti, kun hiän muannou, niin parenou». ¹³ Iisussa pakasi Luasarin kuolomašta, a opaššettavat smietittih Hänen pakajavan tavallisešta unešta. ¹⁴ Šentäh Iisussa šano šuorah: «Luasari on kuollun. ¹⁵ Tiän takie olen hyvilläni, jotta Mie en ollun šielä: tämä lujittau tiän uškuo. Läkkä myö hänen luo.» ¹⁶ Šiitä Homa, kumpaista kučuttih vielä Didimos-nimellä, šano toisilla opaššettavilla: «Läkkä, kuolemma kaikki yheššä Hänen kera». ¹⁷ Konša Iisussa tuli Vifanijah, Hänellä šanottih, jotta Luasari on jo nellättä päivyä kalmašša. ¹⁸ Vifanija oli lähellä Jerusalmie, šiinä viijentoista stadien piäššä. ¹⁹ Monet jevreit oli tultu rauhotamah Marppua ta Muarieta vellen kuoloman murehešša. ²⁰ Kun Marppa kuuli Iisussan tulošta, hiän läksi Hänellä vaštah. Muarie jäi kotih. ²¹ Marppa šano Iisussalla: «Hospoti, kun oisit ollun tiälä, miun velli ei ois kuollun. ²² Kuitenki tiijän, jotta Jumala antau Šiula kaiken, mitä Häneltä kyšyt.» ²³ Iisussa šano: «Velleš noušou kuollehista». ²⁴ Marppa vaštasi: «Tiijän, jotta hiän noušou viimesenä päivänä, kuollehista noušomisen päivänä». ²⁵ Iisussa šano: «Mie olen kuollehista noušomini ta elämä. Ken uškou Miuh, še eläy, vaikka ois kuollun. ²⁶ Eikä yksikänä, ken eläy ta uškou Miuh, ikinäh kuole. Ušotko tämän?» ²⁷ Marppa vaštasi: «Ušon, Hospoti! Mie ušon, jotta Šie olet Hristossa, Jumalan Poika, kumpasen maailmah tuluo on vuotettu.» ²⁸ Tämän šanottuo Marppa myöšty kotih, kučču Muarie-čikon ta šano hänellä peitočči: «Opaštaja on tiälä ta kučču šilma». ²⁹ Tämän kuultuo Muarie šamašša nousi ta läksi Iisussan luo. ³⁰ Iisussa ei vielä tullun kyläh, kun oli šamašša paikašša, missä Marppa Hänet näki. ³¹ Kun jevreit, kumpaset oltih pirtissä Muarien murehta lieventämäššä, nähtih, jotta hiän äkkie nousi ta läksi uloš, hyö mäntih peräššä. Hyö arveltih, jotta hiän on mänöššä kalmoilla itkömäh.

³² Konša Muarie tuli šinne, missä Iisussa oli, ta näki Hänet, hiän heitty Iisussan jalkoih ta šano: «Hospoti, kun oisit ollun tiälä, miun veikko ei ois kuollun». ³³ Kun Iisussa näki, jotta Muarie itköy ta hänen kera tulluot jevreit niise itetäh, Hänellä tuli paha mieleštä. ³⁴ Hiän kyšy: «Missä Luasarin kalma on?» Hyö vaššattih: «Hospoti, tule kaččomah». ³⁵ Iisussa itki. ³⁶ Jevreit šanottih: «Kaččokkua, mitein Hiän tykkäsi Luasarie». ³⁷ A eryähät heistä šanottih: «Kun Hiän šuatto parentua šokien šilmät, eikö Hiän ois voinun piettyä Luasarie kuolomašta?» ³⁸ Šyväššä tušašša Iisussa tuli Luasarin kalmalla. Še oli kallivoh lohkottu kalmakotini ta šen šu-ušša oli kivi. ³⁹ «Ottakkua kivi pois», käški Iisussa. Marppa, vainuan čikko, šano Hänellä: «Hospoti, hiän jo haisu. Hiän on jo nellättä päivyä kalmašša.» ⁴⁰ Iisussa vaštasi: «Enkö šanon šiula, jotta šuat nähä Jumalan voiman, kun uškonet?» ⁴¹ Kivi otettih pois kalmakotisen šuušta. Iisussa nošti šilmät ylähyäkši ta šano: «Tuatto, Mie kiitän Šilma šiitä, jotta Šie kuulet Milma. ⁴² Mie tiijän, jotta Šie aina kuulet Milma. No šanon tämän näijen ympärillä šeisojien ihmisien tähen, anna hyö ušottais, jotta Šie Miut työnsit.» ⁴³ Tämän šanottuo Iisussa karjahti lujalla iänellä: «Luasari, tule pois šieltä!» ⁴⁴ Šiitä kuollut tuli kalmakotisešta, jalat ta kiät šiteissä ta näkö paikalla katettuna. Iisussa šano: «Piäštäkkyyä hänet šiteistä ta antakkua hänen männä». ⁴⁵ Monet niistä jevreilöistä, kumpaset oli tultu Muarien luo ta nähty, mitä Iisussa ruato, ušottih Häneh. ⁴⁶ Kuitenki eryähät heistä lähettih farisseijen luo ta šanottih, mitä Iisussa oli ruatan. ⁴⁷ Ylipapit ta farisseit kerättih Neuvokunta ta kyšyttih: «Mitä myö voisima ruatua? Še Mieš luatiu äijän merkkiruatoja. ⁴⁸ Kun antanemma Hänen jatkoa, niin kaikin ruvetah uškomah Häneh. Šiitä riimalaiset tullah ta otetah meiltä tämä pyhä paikka ta šamoin koko miän kanša.» ⁴⁹ Šilloin yksi heistä, Kaijafa, kumpani šinä vuotena oli ylipappina, šano: «Työ että tiijä mitänä. ⁵⁰ Ettäkö malta, jotta meilä ois parempi, kun yksi mieš kuolis kanšan puolešta, kuin koko kanša hävieis?» ⁵¹ Tämä ei ollun hänen oma ajatuš. Šen vuuvven ylipappina hiän einušti, jotta Iisussa kuolou kanšan puolešta. ⁵² Eikä Hiän kuole yksistäh šen kanšan puolešta, ka vielä kerätäkšeh yhteh kaikki hajallah olijat Jumalan lapšet. ⁵³ Šiitä päivästä lähtien Neuvokunta rupesi hommuamah Iisussan šurmuamista. ⁵⁴ Šentäh Iisussa enämpi ei liikkun kaikkien nähän Juutijašša vain šiirty lähemmäkši tyhjy muata. Šielä, Efraimi-nimiseššä linnašša, Hiän olekšenteli omien opašsettavien kera. ⁵⁵ Jevreijen Äijänpäivän pruasniekka oli läššä, ta monet tultih kylistä Jerusolimih jo ennen Äijänpäivä tavanmukasia puhissušmänöjä pitämäh. ⁵⁶ Hyö ečtittih Iisussua ta paistih keškenäh jumalankojissa: «Mitä arveletta? Tullouko Hiän pruasniekalla?» ⁵⁷ Ylipapit ta farisseit oli annettu käšky, jotta

kun ken tietänöy, missä Iisussa on, šanois heilä. Šilloin hyö voitais ottua Hänet kiini.

12 Kuuši päivyä ennen Äijänpäivä Iisussa tuli Vifanijah, missä eli Luasari, kumpasen Hiän oli noššattan kuollehista. ² Iisussalla tarittih šielä iltani. Marppa paššasi Häntä, ta Luasari oli yksi niistä, ket šyötih Iisussan kera. ³ Muarie otti täyven pullon puhašta, hyvin kallista nardavoijetta, voiteli šillä Iisussan jalat ta pyyhki ne kuivakši omilla tukillah. Koko pirtin täytti voitien haju. ⁴ Šielä oli Simonin poika Juuta Iskariot. Juuta oli yksi Iisussan opašsettavista, kumpasešta jällešti tuli Hänen pettäjä. Juuta šano: ⁵ «Mintäh tuota voijetta ei myöty kolmeštašuašta dinarista? Rahat ois voitu antua köyhillä.» ⁶ Ei hiän šentäh šanon näin, jotta ois pitän huolta köyhistä, a šentäh, kun oli rosvo. Yhtehini kukkaro oli hänen hallušša, ta hiän otti ičelläh šinne pantuja rahoja. ⁷ Iisussa šano Juutalla: «Jätä naini rauhah. Hiän ruatau tämän Miun hautuamista vaššen. ⁸ Köyhät ollah aina tiän kera, vain Mie en aina ole.» ⁹ Vifanijah tuli šuuri joukko jevreilöitä, kumpaset oli kuultu, jotta Iisussa on šielä. Hyö ei tultu yksistäh Iisussan tähen, vain vielä šen tähen, jotta nähtäis Luasarie, kumpasen Iisussa oli noššattan kuollehista. ¹⁰ Šiitä ylipapit tahottih tappua Luasari niise, ¹¹ šentäh kun hänen takie monet jevreit mäntih Iisussan puolella ta ušottih Häneh. ¹² Toisena päivänä levisi tieto, jotta Iisussa on tulošša Jerusolimih. Ihmiset, kumpasie oli tullun pruasniekkah šuurin joukkoloin, ¹³ otettih pal'manokšie ta mäntih Hänellä vaštah. Hyö karjuttih: – Osanna! Plahoslovittu olkah Hiän, ken tulou Hospotin nimeššä! Plahoslovittu olkah Israelin Čuari! ¹⁴ Iisussalla tuotih osla, ta Hiän istuutu šen šelkäh. Täštä šanotah Pyhissä Kirjutukšissa näin: ¹⁵ – Elä varaja, Sijjonin tytär, šiun Čuari tulou! Hiän račaštou nuorella oslalla. ¹⁶ Opašsettavat ei šiieh aikah vielä maltettu tätä. Vašta šiitä konša Iisussa oli männyn taivahah, hyö muissettih, jotta Häneštä oli näin kirjutettu ta näin Hänellä oli käynynki. ¹⁷ Ne, ket oli oltu Iisussan kera aikasempah, kerrottih, mitein Hiän kučču Luasarin kalmašta ta noššatti hänet kuollehista. ¹⁸ Konša ihmiset kuultih mimmosen merkkiruavon Iisussa oli luatin, hyö lähettih joukolla Hänellä vaštah. ¹⁹ Farisseit paistih keškenäh: «Näkijäkö työ? Myö emmä voi luatie mitänä. Koko muailma juokšou Hänellä peräššä.» ²⁰ Niijen joukošša, ket tultih pruasniekalla molimah Jumalua, oli muutomie kreikkalaisie. ²¹ Hyö tultih Hilipän luo, kumpani oli Galileijan Vifsaidašta, ta šanottih hänellä: «Myö tahtosima nähä Iisussan». ²² Hilippä mäni ta šano täštä Ontreilla, šiitä hyö molommat mäntih Iisussan pakinoilla. ²³ Iisussa šano heilä: «On tullun aika, konša Ihmisen Pojan jumalallini valo tulou näkyvih. ²⁴ Toven totta šanon teilä: kun vehnänjyvä ei tipahtane muah ta ei kuolle, še jiäy vain yhekši jyväkši. No kun še kuollou, še antau šuuren tulon. ²⁵ Ken

tykkyäy omua elämyä, še mänettäy šen, vain ken vihuau omua elämyä tässä muailmašša, še šiaštäy šen ilmasenikuista elämyä vaššen. ²⁶ Kun ken tahtonou olla Miun käškyläini, tulkah Miula peräššä. Missä Mie olen, šielä on ni Miun käškyläini. Miun Tuatto kun-nivoittau šitä, ken täyttäy Miun käšyt. ²⁷ Nyt Miun henki on šuurešša tušašša. Mitä voisin šanuo? Tuatto, piäššä Miut täštä muokkien ajašta! Ei! Juuri tätä aikua vaššen Mie olen tullun. ²⁸ Tuatto, näytä oman nimeš jumalallini valo!» Šilloin kuulu taivahašta iäni: «Mie olen šen näyttän ta näytän iellähki». ²⁹ Šiinä olija rahvašjoukko kuuli iänen ta šano šitä ukkosen jryrkši. Ka muutomat šanottih: «Anheli pakasi Hänellä». ³⁰ Šilloin Iisussa šano: «Ei tämä iäni tullun Miun vuokši vain rahvahan vuokši. ³¹ Nyt tämä muailma on suutun ieššä, nyt tämän muailman isäntä ajetah pois vallašta. ³² Ta konša Miut nošsetah rissillä, Mie vejän kaikki luokšeni.» ³³ Näillä šanoilla Iisussa tahto šanuo, millä šurmalla Hiän kuolou. ³⁴ Ihmiset šanottih Iisussalla: «Sakonašša šanotah, jotta Hristossa eläy ilmasenikusešti. Mitein Šie voit šanuo, jotta Ihmisen Poika nošsetah rissillä? Ken on tämä Ihmisen Poika?» ³⁵ Iisussa šano heilä: «Vielä vähäsen aikua valo on tiän kera. Matakkaa šini, kuni teilä on valo, jotta pimie ei peittäis teitä. Pimieššä kulkija ei tiijä, kunne hiän mänöy. ³⁶ Kuni teilä on valo, uškokkua valoh, jotta teistä tulis valon lapšie.» Tämän šanottuo Iisussa läksi ta kato heijän näkyvistä. ³⁷ Vaikka Iisussa luati monie merkkiruatoja rahvahan šilmissä, kuitenkin hyö ei ušottu Häneh. ³⁸ Näin kävi toteh Jumalan viessintuojan Isaijan šana: – Hospoti, ken uško miän šanomana? Kellä näyettih Hospotin käsivarren voima? ³⁹ Hyö ei voitu uško. Šiitä Isaija šanou toisešša kohašša: ⁴⁰ – Jumala šoventi heijän šilmät ta koventi heijän šytämet, jotta hyö šilmillä ei nähtäis eikä šytämellä maltettais, jotta hyö ei kiännyttäis pahoilta teiltäh enkä Mie parentais heitä. ⁴¹ Näin Isaija šano, šentäh kun näki Hristossan jumalallisen valon ta pakasi Häneštä. ⁴² Kuitenki monet valtamiehet niise ušottih Iisussah. Ka hyö varattih farisseita, ta šentäh ei paistu omašta ušošta, jotta heitä ei erotettais sinagogašta. ⁴³ Heilä niätšen oli tärkietä še, mitä ihmiset heistä ajateltih, eikä še, mitä Jumala ajatteli. ⁴⁴ Iisussa karju lujalla iänellä: «Ken uškou Miuh, še ei ušo Miuh, vain Miun Työntäjäh. ⁴⁵ Ken näköy Miut, še näköy Miun Työntäjän. ⁴⁶ Mie tuln valokši muailmah, jotta yksikänä, ken uškou Miuh, ei jäis pimieh. ⁴⁷ Šitä, ken kuulou Miun šanat, no ei ušo niih, Mie en suuti. En Mie ole tullun muailmia suutimah, vain tuln šitä pelaštamah. ⁴⁸ Ken kieltäytyy Miušta ta ei ota Miun šanoja vaštah, hänellä jo on suutija: ne šanat, mit Mie šanoin, suutitah häntä viimesenä päivänä. ⁴⁹ En Mie ole paissun omašta piäštäni. Tuatto, kumpani Miut työnsi, on käšken, mistä Miun pitäy paissa ta mitä šanella. ⁵⁰ Ta Mie tiijän, jot-

ta Hänen käšky antau ilmasenikusen elämän. Konša Mie pakajan, pakajan šitä, mitä Tuatto käški Miun paissa.»

13 Äjänpäivän pruasniekka oli tulošša. Iisussa tiesi, jotta nyt tuli še aika, konša Hänen pitäy širityö täštä muailmašta Tuaton luo. Hiän aina tykkäsi niitä, ket oltih Hänen omie tässä muailmašša, ta Hiän tykkäsi heitä viimeseh šuate. ² Iisussa ta opašsettavat oltih iltasella. Juaveli oli jo pannun Juutan, Simoni Iskariotin pojan, šytämeh ajatukšen, jotta pettyä Iisussa. ³ Iisussa tiesi, jotta Tuatto on antan kaiken Hänen valtah. Hiän tiesi, jotta Hiän on tullun Jumalan luota ta nyt myöštyy Jumalan luo. ⁴ Hiän nousi iltaselta, heitti sviitkan piältäh, otti käsipaikan ta šito šen vyötäröllä. ⁵ Šiitä Hiän kuato vettä pešuaštieh, rupesi pešömäh opašsettavien jalkoja ta pyyhkimäh niitä käsipaikalla, kumpani oli Hänen vyötäröllä. ⁶ Konša Iisussa tuli Simoni Petrin kohalla, Petri šano: «Hospoti, Šiekö še pešet miun jalat?» ⁷ Iisussa vaštasi: «Mitä Mie nyt ruan, šitä šie et vielä malta, ka myöhemmin šie šen maltat». ⁸ Petri šano Hänellä: «Šie et ikinä šua peššä miun jalkoja!» Iisussa vaštasi: «Kun Mie en pešše šilma, niin šiula ei ole šijua Miun luona». ⁹ Šiitä Simoni Petri šano: «Hospoti, elä peše yksistäh miun jalkoja, peše kiät ta piäki». ¹⁰ Iisussa vaštasi: «Šiltä, ken on kylpen, pitäy peššä vain jalat, muitein hiän on jo puhaš. Työ oletta jo puhtahat, vain että kaikin.» ¹¹ Iisussa tiesi, ken Hänet pettäy, šentäh Hiän šano, jotta ei hyö kaikin olla puhatahat. ¹² Peštyö heijän jalat Iisussa pani sviitkan piälläh ta mäni tuaš paikallah. Hiän šano heilä: «Maltattako työ, mitä Mie teilä ruavoin? ¹³ Työ pakautatta Milma Opaštajakši ta Hospotiksi ta oikein ruatta: šehän Mie olen. ¹⁴ Niin kuin Mie, tiän Hospoti ta Opaštaja, pesin tiän jalat, niin tiänki pitäy peššä toini toiselta jalat. ¹⁵ Mie luajin tämän teilä malliksi. Ruatakkua työ šamoin kuin Mie ruavoin. ¹⁶ Toven totta šanon teilä: ei käškyläini ole isäntyä šuurempi eikä työnnetty työntäjäy šuurempi. ¹⁷ Nyt kun työ tämän tiijättä, niin ošakkahat oletta, kun näin ruatta. ¹⁸ Mie en šano tätä teistä kaikista. Tiijän, ketä olen valinnun. No tämän Pyhien Kirjutukšien šanan pitäy täyTTY: 'Še, ken šyöy Miun kera leipyä, noušou Milma vaštah'. ¹⁹ Šanon tämän teilä jo nyt, ennenin kuin še tapahtuu, jotta työ uškosija Miun olovan Še, ken Mie olen. ²⁰ Toven totta šanon teilä: ken ottau vaštah šen, kenen Mie työnnän, še ottau vaštah Miut. Ta ken ottau vaštah Miut, še ottau vaštah Miun Työntäjän.» ²¹ Tämän šanottuo Iisussa henken tušašša virkko opašsettavillah: «Toven totta šanon teilä: yksi teistä pettäy Miut». ²² Opašsettavat kačeltih toini toista tietämättä, keštä Hiän pakasi. ²³ Yksi opašsettavista, še, ken oli Iisussalla armahin, oli iltasella Iisussan viereššä. ²⁴ Simoni Petri anto hänellä merkin, jotta kyšyis Iisussalta, keštä Hiän pakajau. ²⁵ Opašsettava šiirty lähemmäkši Iisussua, kiänty

Häneh päin ta kyšy: «Hospoti, kenpä še on?»²⁶ Iisussa vaštasi: «Še, kellä Mie annan tämän leipäpalan». Šiitä Hiän kašto palan ta anto šen Juutalla, Simoni Iskariotin pojalla.²⁷ Šamašša, kun Juuta otti leipäpalan, šaatana mäni häneh. Iisussa šano hänellä: «Mitä ruat, rua rut-toseh!»²⁸ Kenkänä iltasella olijista ei piäššyn tolkkuh, mintäh Iisussa šano hänellä näin.²⁹ Juutalla oli yhtehi-ni kukkaro. Šentäh eryähät smietittih, jotta Iisussa käš-ki hänen oštua mitänih pruasniekakši tahi antua mi-ilstinua köyhillä.³⁰ Leipäpalan šyötyö Juuta läksi heti uloš. Oli yö.³¹ Konša Juuta oli männyn, Iisussa šano: «Nyt Ihmisen Pojan kunnivo tuli näkyvih, ta Jumalan kunnivo tuli näkyvih Häneššä.³² Ta kun Jumalan kunnivo tuli näkyvih Häneššä, niin Jumala niise näyttäy Hänen kunnivon Ičeššäh, ta rutto näyttäyki.³³ Lapšet, vain vähäsen aikua Mie olen tiän kera. Työ ečittä Milma, ka Mie šanon nyt teilä šaman, min šanoin jevreilöilläki: kunne Mie mänen, šinne työ että voi tulla.³⁴ Mie annan teilä uuvven käšyn: tykäkkyä toini toista! Niin kuin Mie olen tykännyn teitä, šamoin työki tykäkkyä toini toista.³⁵ Kaikin tiijetäh, jotta työ oletta Miun opašsettavat, kun työ tykännettä toini toista.»³⁶ «Hospoti, kunnepa Šie mänet?» kyšy Simoni Petri. Iisussa vaštasi: «Kunne Mie mänen, šinne šie et voi Miun kera nyt lähtie, ka myöhemmin tulet».³⁷ Petri šano: «Hospoti, mintähpä mie nyt en voi tulla Šiun kera? Mie annan vaikka oman henken Šiun puolešta.»³⁸ Iisussa šano hänellä: «Šiekö annat henkeš Miun puolešta? Toven totta šanon šiula: ennen kuin kukko kiekuu, šie kolmičči kieltäyvyt Miušta.»

14 «Elkyä olkua huolissana. Uškokkua Jumalah ta uškokkua Miuuh.² Miun Tuaton koissa on monta huonehta – mitein še muitein Mie šanosin, jotta mänen valmistamah teilä elošijua.³ Mie mänen valmistamah teilä šijua. Šiitä tulen jälelläh ta käyn tiät luokšeni, jotta šaisija olla šielä, missä Mie olen.⁴ Työ kylä tiijättä tien šinne, kunne Mie mänen.»⁵ Homa šano Iisussalla: «Hospoti, emmä myö tiijä, kunne Šie mänet. Mistäpä myö šilloin voisima tietyä tien?»⁶ Iisussa vaštasi: «Mie olen še oikie tie, mi viey elämäh. Kenkänä ei piäše Tuaton luo muitein kuin Miun kautti.⁷ Kun työ tietäsijä Miut, niin tietäsijä Miun Tuatonki. Työ tiijättä Hänet jo nyt, šentäh kun oletta nähny Hänet.»⁸ Hilippä šano Iisussalla: «Hospoti, näytä meilä Tuatto, muuta myö emmä taho».⁹ Iisussa vaštasi: «Näin pitälti Mie olen ollun tiän kera, ta šie et vielä tiijä Milma, Hilippä. Ken on nähny Miut, on nähny Tuaton. Mitein šie voit šano: 'Näytä meilä Tuatto?'¹⁰ Etkö ušo, jotta Mie olen Tuatošša ta Tuatto on Miušša? Kun pakajan teilä, en pakaja omašta piäštäni. Tuatto, kumpani on Miušša, ruatau omie ruatojah Miun kautti.¹¹ Uškokkua, kun šanon, jotta Mie olen Tuatošša ta Tuatto on Miušša. Kun että muitein uškone, niin uškokkua Miun ruatojen takie.¹² Toven totta šanon teilä: ken uškou Miuuh, še ru-

atau šemmosie ruatoja, mimmosie Mie ruan, ta vielä niitä šuurempie. Mie niät mänen Tuaton luo.¹³ Ta mitä vain työ kyšynettä Tuatolta Miun nimeššä, šen Mie ruan, anna Tuaton jumalallini valo tulis näkyvih Pojašša.¹⁴ Mitä työ Miun nimeššä kyšyttä, šen Mie ruan.»¹⁵ «Kun työ tykännettä Milma, työ elättä Miun käškyjen mukah.¹⁶ Mie molin Tuatolta, ta Hiän antau teilä toisen Puolistajan, kumpani on tiän kera ilmasen ijän.¹⁷ Tämä Puolistaja on Toven Henki. Muailma ei voi šitä Henkie šuaha, šentäh kun še ei niä Häntä eikä tiijä Häntä. Ka työ tiijättä Hänet, šentäh kun Hiän pisyy tiän luona ta on teissä.¹⁸ En Mie jätä teitä orpoloiksi, vain tulen tiän luo.¹⁹ Pieni rupiema, ta muailma enämpi ei niä Milma, vain työ niättä, šentäh kun Mie elän ta työ niise elättä.²⁰ Šinä päivänä työ maltatta, jotta Mie olen Tuatoššani ta työ oletta Miušša, Mie teissä.²¹ Ken on ottan omah šytämeh Miun käšyt ta eläy niijen mukah, še tykkyäy Milma. Miun Tuatto tykkyäy šitä, ken tykkyäy Milma. Mie niise tykkyän häntä ta jivän Iččeni hänellä.»²² Juuta – še toini, ei Iskariot – šano Iisussalla: «Hospoti, mintäh niin? Mintäh jivävit Iččeššä vain meilä, et muailmalla?»²³ Iisussa vaštasi: «Kun ken tykännöy Milma, še eläy Miun šanan mukah. Miun Tuatto tykkyäy häntä, ta Tuatto ta Mie tulemma hänen luokši ta jiammä hänen luo elämäh.²⁴ Ken ei tykkyä Milma, še ei elä Miun šanan mukah. A še šana, min työ kuuletta, ei ole Miun oma, kun Tuaton, kumpani on Miut työntän.²⁵ Näitä Mie pakajan teilä nyt, kuni vielä olen tiän kera.²⁶ Tuatto työntäy teilä Miun nimeššä Puolistajan, Pyhän Henken. Hiän opaštou teilä kaiken ta muissuttau teilä kaikēšta, mitä Mie olen teilä paissun.²⁷ Mie jätän teilä rauhan. Oman rauhani Mie teilä annan, en šemmoista, mimmosen muailma antau. Elkyä olkua huolissana, elkyä varakkua.²⁸ Kuulija vet, mitä Mie šanoin: Mie mänen pois, ka tulen tuaš tiän luo. Kun työ tykkyäsijä Milma, niin oisija hyvillänä šiitä, jotta Mie mänen Tuaton luo, šentäh kun Tuatto on Milma šuurempi.²⁹ Mie pakajan teilä täštä jo nyt, kuni še ei vielä tapahtun, jotta työ uškosija, konša še tapahtuu.³⁰ Enämpi en tiän kera pakaja, šentäh kun tämän muailman isäntä on jo tulošša. Miuuh hänellä ei ole mitänä valtua.³¹ Mie ruan niin kuin Tuatto on käšken Miun ruatua, anna muailma tietäis, jotta Mie tykkyän Tuattuo. Nouškua, lähemmä tiältä!»

15 «Mie olen tosi viinamarjapuu, ta Miun Tuatto on viinamarjan kašvattaja.² Hiän leikkuau Miušta joka okšan, mih ei kašva marjua. A joka okšan, mih tulou marjua, Hiän puhistau liijoista vešoista, jotta še antais vielä enämmän marjua.³ Työ oletta jo puhtahat, šentäh kun še šana, min olen teilä šanon, on tiät puhistan.⁴ Pisykkyä Miušša, niin Mie pisyn teissä. Eihän okša šuata kašvattua marjua, kun še ei olle runkošša. Šamoin että ni työ voi ruatua mitänä, kun että pisyne Miušša.⁵ Mie olen viinamarjapuu, työ oletta

okšat. Ken pisyy Miušša ta keššä Mie pisyn, še šuau aikah äijän hyvyä. Ilmain Milma työ että šua aikah mitänä. ⁶ Ken ei pisy Miušša, še luuvvah pois niin kuin katennut okša, ta še kuivau. Šemmoset okšat kerätäh, luuvvah tuleh ta poltetah. ⁷ Kun työ pisynettä Miušša ta Miun šanat pisyttäneh teissä, kyšykkyä mitä ikinä vain tahotta, ta työ šuatta šen. ⁸ Miun Tuaton jumalallini valo tulou näkyvih šiinä, kun työ ruatta äijän hyvyä ta niin näytättä, jotta oletta Miun opašsettavie. ⁹ Niin kuin Tuatto tykkyäy Milma, niin Mieki tykkyän teitä. Pisykkyä Miun tykkyämiseššä. ¹⁰ Kun täyttänettä Miun käšyt, työ pisyttä Miun tykkyämiseššä, niin kuin Mie olen täyttän Tuattoni käšyt ta pisyn Hänen tykkyämiseššä. ¹¹ Olen paissun teilä kaiken tämän, jotta teissä ois Miun ilo ta tiän ilo tulis täyveksi. ¹² Miun käšky on tämä: tykäkkyä toini toista, niin kuin Mie olen tykännyn teitä. ¹³ Šuurempua tykkyämistä ei voi olla, mitä kun antua oma henki vellien puolešta. ¹⁴ Työ oletta Miun vellie, kun ruatanetta šitä, mitä Mie käšen tiän ruatua. ¹⁵ En šano teitä enämpi käškyläisiksi, šentäh kun käškyläini ei tiijä oman isäntäh meininkijä. Mie šanon teitä vellilöiksi, šentäh kun olen šuattan tiän tietoh kaiken, min olen Tuatolta kuullun. ¹⁶ Että työ valinnun Milma, kun Mie valičin tiät. Miun tahto on še, jotta työ mänisijä ta šaisija aikah šemmoista, mi pisyy aina. Kun näin ruatta, Tuatto antau teilä kaiken, mitä Miun nimeššä Häneltä kyšyttä. ¹⁷ Mie annan teilä tämän käšyn: tykäkkyä toini toista.» ¹⁸ «Kun maailma vihannou teitä, muistakkua, jotta ennen teitä še on vihannun Milma. ¹⁹ Kun työ kuulusija täh muailmah, muailma tykkyäis teitä kuin omieh. Vain työ että kuulu muailmah, kun Mie olen tiät muailmašta omikseni valinnun. Šentäh muailma vihau teitä. ²⁰ Muistakkua, mitä teilä šanoin: ei käškyläini ole omua isäntyäh šuurempi. Kun kerran Milma ajeltih, ajellah teitäki. Kun Miun šanua lienöy kuunneltu, kuunnellah tiän šanua niise. ²¹ Kaiken tämän ihmiset ruatah teilä Miun nimen vuokši, šentäh kun ei tiijetä Häntä, ken Miut työnsi. ²² Kun Mie en ois tullun ta en ois paissun heilä, hyö ei oltais viäräpäitä. No nyt hyö ei voija millänä puolissella omua riähkyä. ²³ Ken vihau Milma, še vihau Miun Tuattuoki. ²⁴ Kun en ois ruatan heijän kešeššä ruatoja, kumpasie kenkänä toini ei ole ruatan, niin hyö ei oltais viäräpäitä. No nyt hyö on nähty Miun ruavot ta vihatah Milma ta Miun Tuattuo. ²⁵ Näin tulou tovekši heijän Kirjutukšien šana: 'Tyhjäh hyö vihattih Milma'. ²⁶ Työ šuatta Puolistajan, Mie työnnän Hänet Tuaton luota. Puolistaja, Toven Henki, lähtöy Tuaton luota ta tovistau Miušta. ²⁷ Työ niise tovisatta Miušta, šentäh kun olija Miun kera alušta šuate.»

16 «Olen paissun teilä täštä, jotta tiän uško ei šortuis. ² Jevreit erotetah tiät sinagogašta. Ta tulou vieläi šemmoni aika, konša jokahini tiän tappajista smiettiy, jotta teitä tappamalla ruatau hyvän ruavon

Jumalalla. ³ Näin hyö ruatah, šentäh kun hyö ei tunneta Tuattuo eikä Milma. ⁴ No Mie pakasin teilä täštä šitä varoin, jotta muistasija Miun šanat, konša še aika tulou. Aikasempah en ole paissun teilä täštä, kun Iče olin tiän kera.» ⁵ «No nyt Mie mänen Hänen luo, ken Miut työnsi. Kenkänä teistä ei kyšy Miulta, kunne Mie mänen, ⁶ a tiän šytämet täytti mureh, šentäh kun šanoin teilä tämän. ⁷ Mie šanon teilä toven: teilä on parempi, jotta Mie mänen pois. Kun en männe pois, Puolistaja ei tule tiän luo. A kun männen pois, niin työnnän Hänet tiän luo. ⁸ Puolistaja tulou ta näyttäy muailmalla, mi on riähkyä, ken kelpuau Jumalalla, ta jotta suutu tulou. ⁹ Hiän näyttäy, jotta riähkä on šitä, kun ihmiset ei ušota Miuha. ¹⁰ Hiän näyttäy, jotta Mie kelpuan Jumalalla, šentäh kun Mie mänen Tuaton luo ta työ enämpi että niä Milma. ¹¹ Ta Hiän näyttäy, jotta suutu tulou, šentäh kun tämän muailman isäntä on jo suutittu. ¹² Miula ois äijyä enämmän teilä šanottavua, vain työ että voi vielä ottua šitä vaštah. ¹³ No konša Toven Henki tulou, Hiän näyttäy teilä kaiken, mi on totta Jumalašta. Hiän kun ei pakaja omie tuumie, kun pakajau šen, mitä kuulou, ta ilmottau teilä, mitä on tulošša. ¹⁴ Toven Henki tuou Miun jumalallisen valon näkyvih, šentäh kun Hiän šuau Miulta šen, min teilä viestittäy. ¹⁵ Kaikki, mi on Tuaton, on Miunki. Šentäh Mie šanoin, jotta Toven Henki šuau Miulta šen, min teilä viestittäy. ¹⁶ Mänöy pieni rupiema ta työ että enämpi niä Milma. A kun vielä mänöy pieni rupiema, työ tuaš niättä Miut, šentäh kun Mie mänen Tuaton luo.» ¹⁷ Šiitä muutomat Iisussan opašsettavista kyšeltih toini toiselta: «Mitä Hiän pakajau, kun šanou meilä: 'Mänöy pieni rupiema ta työ että enämpi niä Milma, a kun vielä mänöy pieni rupiema, työ tuaš niättä Miut? Ta mitä merkitäh Hänen šanat: 'Mie mänen Tuaton luokši?''» ¹⁸ «Mintäh Hiän pakajau 'pieneštä rupiemašta?'' hyö ihmeteltih. «Emmä malta Hänen pakinoja». ¹⁹ Iisussa huomasi, jotta heijän luatiu mieli kyšyö Häneltä näistä šanoista. Hiän šano heilä: «Šekö teitä vaivuau, kun Mie šanoin: 'Mänöy pieni rupiema ta työ että enämpi niä Milma. A kun vielä mänöy pieni rupiema, työ niättä Miut?'' ²⁰ Toven totta šanon teilä: työ vielä itettä ta valitatta, ka muailma on hyvilläh. Työ vielä murehitta, no tiän mureh muuttuu ilokši. ²¹ Konša naini šuau lašta, hiän on tušissah, šentäh kun hänen aika tuli. A kun lapši on šyntyn, muamo ei enämpi muissa omie kipuja, šentäh kun on niin mielissäh šiitä, jotta ihmini šynty täh ilmah. ²² Työ niise oletta nyt tušissa, ka Mie niän tiät tuaš uuvveštah. Šiitä tiän šytämen täyttäy ilo, kumpaista ei kenkänä voi anaštua teiltä. ²³ Šinä päivänä työ että kyšy Miulta mitänä. Toven totta šanon teilä: mitä šuinki molinetta Tuatolta Miun nimeššä, šen Hiän teilä antau. ²⁴ Täh šuate työ että ole molin mitänä Miun nimeššä. Molikkua, niin šuatta. Šiitä tiän ilo tulou täyveksi.» ²⁵ «Aikasempah olen pais-

sun teilä tästä peittošanoilla. No tulou aika, konša enämpi en pakaja peittošanoilla, vain šanon teilä Tuatošta kaiken šuorah. ²⁶ Šinä päivänä työ moliuvutta Jumalalla Miun nimeššä, enkä Mie enämpi šano, jotta Mie molin Tuatolta apuo teilä. ²⁷ Tuatto niätšen Iče tykkyäy teitä, šentäh kun työ tykkäsijä Milma ta uškoja, jotta Mie tulin Jumalan luota. ²⁸ Tuaton luota Mie läksin ta tulin täh muailmah. Nyt Mie tuaš jätän muailman ta mänen Tuaton luoksi.» ²⁹ Opaššettavat šanottih: «Nyt Šie pakajat šuorah, et enämpi peittopakinoilla. ³⁰ Nyt myö niämmä, jotta Šie tiijät kaiken, šenki mitä Šiulta vašta meinatah kyšyö. Šentäh myö ušomma, jotta Šie tulit Jumalan luota.» ³¹ Iisussa vaštasi: «Nytkö työ ušotata? ³² Kaččokkua, tulou aika – ta še aika on jo tullun – konša työ pakenetta ken minneki, ta jätättä Miut yksin. No yksin Mie en kuitenki jä, šentäh kun Tuatto on Miun kera. ³³ Šanoin teilä tämän šentäh, jotta teilä ois Miušša rauha. Muailmašša teitä ahissetah, ka olkua rohkiena: Mie voitin muailman.»

17 Tämän pakinan jälkeh Iisussa kaččo taivahah ta šano: «Tuatto, aika on tullun. Näytä Poikaš jumalallini valo, jotta Poika näyttäis Šiun jumalallisen valon. ² Šie annoit Pojan valtah kaikki ihmiset, jotta Hiän antais ilmasenikusen elämän kaikilla niillä, kenet Šie Hänellä annoit. ³ Ilmasenikuni elämä on šitä, jotta hyö tunnetah Šiut, ainuon tovellisen Jumalan, ta Iisus-san Hristossan, kumpasen Šie olet työntän. ⁴ Mie olen näyttän Šiun jumalallisen valon tiälä muan piällä, kun ruavoin loppuh šuate šen työn, min annoit Miula ruatavakši. ⁵ Tuatto, näytä Šie nyt Miun jumalallini valo. Ota Miut luokšeš ta anna Miula še jumalallini valo, mi Miula oli Šiun luona ollešša jo ennen kuin muailma oli olomašša. ⁶ Mie olen ilmottan Šiun nimen niillä ihmisillä, kenet Šie valičit muailmašta ta annoit Miula. Hyö oltih Šiun, ta Šie annoit hiät Miula. Hyö totellah Šiun šanua ⁷ ta tiijetäh nyt, jotta kaikki, min olet Miula antan, on tullun Šiulta. ⁸ Šen šanomman, kumpasen Šie Miula annoit, Mie kerroin heilä, ta hyö otettih še vaštah. Nyt hyö toven tiijetäh, jotta Mie olen tullun Šiun luota, ta ušotah, jotta Šie olet Miut työntän. ⁹ Mie moliuvun niijen puolešta, kenet Šie Miula annoit. Muailman puolešta Mie en moliuvu, kun vain niijen, ketä Šie Miula annoit, šentäh kun hyö ollah Šiun. ¹⁰ Kaikki, mi on Miun, on Šiunki, ta mi on Šiun, še on Miun. Miun jumalallini valo on tullun näkyvih heissä. ¹¹ Tuatto, nyt Mie tulen Šiun luo, enkä enämpi ole muailmašša. A ne, ket Šie olet Miula antan, ollah muailmašša. Pyhä Tuatto, šuojele heitä oman nimeš voimalla, šen nimen, min olet Miula antan. Šiitä hyö ollah yhtä, niin kuin Myöki olemma yhtä. ¹² Konša Mie olin hiän kera muailmašša, Mie šuojelin heitä Šiun nimen voimalla, kaikkie niitä, ketä olet Miula antan. Mie pijin huolta heistä, eikä kenkänä toini heistä joutun šurman šuuh, kun vain še, kumpasen piti männä uatuh. Näin oli šentäh, jotta Py-

hien Kirjutukšien šana kävis toteh. ¹³ Tuatto, nyt Mie tulen Šiun luo. Pakajan tästä šini, kuni vielä olen muailmašša, jotta Miun ilo täyttäis hiät. ¹⁴ Mie annoin heilä Šiun šanan, ta muailma vihauu heitä, šentäh kun hyö ei kuuluta muailmah, niin kuin Mieki en kuulu šiuh. ¹⁵ En kuitenki moli, jotta ottasit hiät pois muailmašta, vain jotta šuojelisit heitä pahašta. ¹⁶ Hyö ei kuuluta muailmah, niin kuin Mieki en kuulu. ¹⁷ Anna tositieto Šiusta pyhittäy hiät. Šiun šana on tositieto. ¹⁸ Niin kuin Šie työnsit Miut muailmah, šamoin olen Mieki työntän hiät muailmah. ¹⁹ Mie annan Iččeni uhriksi heijän puolešta, jotta tositieto šais hiätki pyhiksi. ²⁰ Mie en moliuvu vain näijen opaššettavien puolešta, vain niijenki puolešta, ket ušotah Miuh heijän tovisuššanojen tähän. ²¹ Mie moliuvun, jotta hyö kaikki oltais yhtä, niin kuin Šie, Tuatto, olet Miušša ta Mie Šiušša. Niin pitäy heijänki olla yhtä Meissä, anna muailma uškois, jotta Šie työnsit Miut. ²² Šen jumalallisen valon, min Šie annoit Miula, Mie annoin heilä, jotta hyö oltais yhtä, niin kuin Myö olemma yhtä. ²³ Kun Mie olen heissä ta Šie olet Miušša, niin hyö ollah ihan yhtä. Šiitä muailma malttau, jotta Šie työnsit Miut ta armaššat heitä niin kuin Milma armaššat. ²⁴ Tuatto, Mie tahon, jotta ne, kenet Šie annoit Miula, oltais Miun kera šielä, missä Mie olen. Šielä hyö nähäh Miun jumalallini valo, kumpasen Šie annoit Miula, šentäh kun olet tykännyn Milma jo ennen muailman luatimista. ²⁵ Oikiemieliini Tuatto, muailma ei tunne Šilma, ka Mie tunnen Šiut. Ta nämä täššä olijat tiijetäh nyt, jotta Šie olet työntän Miut. ²⁶ Mie opaššin hiät tuntomah Šiun nimen ta opaššan vieläki. Šilloin še tykkyämini, kumpasella Šie Milma tykkäsit, pisyy heissä ta Mie pisyn heissä.»

18 Tämän šanottuo Iisussa läksi omien opaššettavieh kera Kedroninojan toisella puolella. Šielä oli satu, kunne Iisussa ta opaššettavat mäntih. ² Juuta, Iisus-san pettäjä, niise tunsu tämän paikan, šentäh kun Iisussa oli moničči ollun šielä opaššettavieh kera. ³ Juuta otti matkah joukon saltattoja ta ylipappien ta fariseijen antamie miehie, ta hyö mäntih satuh lyhtyt, tulet ta aštalat käsissä. ⁴ Iisussa tiesi kaiken, mi Hänellä oli ieššä. Hiän mäni miehillä vaštah ta kyšy: «Ketä työ ečittä?» ⁵ Miehiet vaššattih: «Iisussa Nasaretilaista». Iisussa šano: «Mie še olen». Juuta, Iisus-san pettäjä, niise oli miehien joukošša. ⁶ Konša Iisussa šano: «Mie še olen», hyö kaikin eissyttih tuakši ta kuavuttih pitäkšeh muah. ⁷ Iisussa kyšy uuvveštah: «Ketä työ ečittä?» Hyö vaššattih: «Iisussa Nasaretilaista». ⁸ Iisussa šano heilä: «Miehän šanoin, jotta še olen Mie. No kun työ Milma eččinetä, antakkua näijen toisien mänä.» ⁹ Näin käytih toteh nämä Hänien omat šanat: «Niistä, ketä Šie olet Miula antan, Mie en ole yhtäkänä mänettän». ¹⁰ Simoni Petrillä oli miekka. Hiän vejälti šen huotrašta ta iski ylipapin käškyläiseltä oikien korvan irti; käškyläini oli nimeltäh Malhi. ¹¹ Ka Iisussa šano

Petrillä: «Pane miekka huotrah! Kun Tuatto on antan Miula tämän muokkamal'an, niin enkö Mie jois šitā loppuh šuate?»¹² Saltatat, heijän piälikkö ta jevreijen työntämät miehet otettih Iisussa kiini. Hyö šivottih Hänet nuorih¹³ ta vietih enšin entisen ylipapin Annakšen luo, kumpani oli Kaijafan appi. Kaijafa oli šinā vuotena ylipappina.¹⁴ Tämä šamani Kaijafa oli antan jevreilöillä neuvon, jotta ois parašta, kun yksi mieš kuolis koko kanšan puolešta.¹⁵ Simoni Petri ta vielä toini opašsettava lähettih Iisussalla jälkeh. Še toini oli ylipapin tuttava ta šentäh piäsi Iisussan kera ylipapin kojijn pihah.¹⁶ Petri jäi šeisomah veräjän ulkopuolella. Še opašsettava, kumpani tunsi ylipapin, mäni pakinoilla veräjä varteiččijan paššaritytön luo ta toi Petrin pihah.¹⁷ Šiitä paššarityttö šano Petrillä: «Etköš šie niise ole tämän Miehen opašsettavie?» Petri vaštasi: «En ole».¹⁸ Oli vilu. Šentäh paššarit ta varteiččijat oli luajittu ropivo, nyt šeisottih šen ympärillä ta lämmitteliyvyyt-
 tih. Petri niise šeiso heijän joukošša ta lämmitteliyty.¹⁹ Ylipappi Annas kyšy Iisussalta Hänen opašsettavista ta Hänen opaššukšešta.²⁰ Iisussa vaštasi: «Mie olen paissun šuorah, koko muailman kuullen. Olen aina opaštan sinagogoissa ta jumalankojissa, kumpasih jevreit aina kerävyvtyh. Peitočči en ole paissun mitänä.²¹ Mintäh šie Miulta kyšyt? Kyšy Miun kuuntelijilta, mitä olen heilä paissun. Hyö tiijetäh, mitä Mie olen šanon.»²² Kun Iisussa näin vaštasi, yksi lähellä šeisojista varteiččijista löi Häntä näkyö vaššen ta šano: «Mitein Šie vaštuat ylipapilla?»²³ Iisussa šano miehellä: «Kun lienen paissun pahoin, näytä, mi Miun šanoissa oli pahua. No kun lienen paissun oikein, niin mintäh lyöt Milma?»²⁴ Annas työnsi Iisussan nuorih šivottuna ylipappi Kaijafan luo.²⁵ Simoni Petri šeiso ta lämmitteliyty. Miehet šanottih hänellä: «Etkö šie niise ole yksi Hänen opašsettavista?» «En ole», Petri eikki.²⁶ Šiitä eryäš ylipapin käšskyläini, šen miehen omahini, kumpaselta Petri oli leikannun korvan, šano: «Enköš mie nähnyš šilma šielä satušša Hänen kera?»²⁷ Petri eikki tuaš, ta šamašša kukko kieku.²⁸ Kaijafan luota Iisussa vietih muaherran horomih. Oli aikani huomeneš. Jevreit ei mänty horomien šiämeh, šentäh kun ois tultu pakanoiksi, šiitä ei ois šuatu šyvvä Äijänpäivän ilitaista.²⁹ Šentäh muaherra Pilatti tuli uloš heijän luo ta kyšy: «Mistä työ viäritättä tätä Mieštä?»³⁰ Hyö vaššattih: «Kun Hiän ei ois pahanruataja, myö emmä ois antan Häntä šiula».³¹ Pilatti šano: «Ottakkua työ Hänet ta suutikkua tiän oman Sakonan mukah». Jevreit šanottih: «Meilä ei ole valtua suutie ketänä kuolomah».³² Näin piti käyvä, jotta tulis tovekši Iisussan šana. Hiän niät oli aikasempah paissun, mitein Hiän kuolou.³³ Pilatti mäni jällelläh horomih, käški tuuvva Iisussan luokšeh ta kyšy Häneltä: «Oletko Šie jevreijen Čuari?»³⁴ Iisussa vaštasi: «Ičekö šie näin tuumaičet, vain onko muut šanottu šitā Miušta?»³⁵ Pilatti šano: «Enhän mie

ole jevrei. Šiun oma rahvaš ta ylipapit annettih Šiut miun käsih. Mitäpä Šie olet ruatan?»³⁶ Iisussa vaštasi: «Miun čuarinvalta ei ole täštä muailmašta. Kun še ois täštä muailmašta, niin Miun miehet ois torattu, jotta Mie en ois joutun jevreijen käsih. Ka Miun čuarinvalta ei ole tiältä.»³⁷ «No Šie kuitenkin olet Čuari?» Pilatti šano. Iisussa vaštasi: «Iče šie šanot, jotta Mie olen Čuari. Šitā varoin Mie olen šyntyn ta šitā varoin tullun täh muailmah, jotta šanuo teilä, mitä tiän pitäy tietyä ta mitä uškuo. Jokahini, ken tietäy šen, kuulou Miun iänen.»³⁸ «Ka niin mitäpä täššä pitäis uškuo?» kyšy Pilatti. Tämän šanottuo Pilatti mäni tuaš uloš jevreijen luo ta šano heilä: «En voi löytyä Häneššä mitänä viäryttä».³⁹ No onhan tapana, jotta Äijänpäivänä mie piäššän yhen vankin teilä hyväkši mielekši. Tahottako, jotta piäššän teilä jevreijen Čuarin?»⁴⁰ Šiitä hyö kaikin aletti karjuo: «Ei Häntä! Piäššä Varavva!» A še Varavva oli rosvo.

19 Šiitä Pilatti käški ruoškie Iisussua.² Saltatat viännettih piikkiokšista korona, pantih še Hänelä piäh ta šuoritettih Hänet purppuranruškieh sviitkah.³ Hyö šanottih: «Terveh Šiula, jevreijen Čuari!» ta lyötih Häntä näkyö vaššen.⁴ Pilatti mäni tuaš uloš ta šano jevreilöillä: «Mie tuon Hänet teilä, jotta tietäsiä: mie en niä Häneššä mitänä viäryttä».⁵ Niin Iisussa tuli uloš piikkikorona piäššä ta purppuranruškie sviitka piällä. Pilatti šano jevreilöillä: «Täššä tämä Ihmini on».⁶ Konša ylipapit ta heijän miehet nähtih Iisussa, hyö karjeuvutti: «Nuakliče Hänet ristih! Nuakliče Hänet ristih!» Pilatti šano heilä: «Ottakkua työ Hänet ta iče nuaklikkua ristih. Mie en ole löytän Häneššä mitänä viäryttä.»⁷ Jevreit vaššattih: «Meilä on miän Sakona, ta Sakonan mukah Hänen on kuoltava, šentäh kun Hiän luatiutuu Jumalan Pojakši».⁸ Tämän kuultuo Pilatti pöläšty vielä enämmän.⁹ Hiän mäni jällelläh horomien šiämeh ta kyšy Iisussalta: «Mistä päin Šie olet?» Ka Iisussa ei vaššannun hänellä.¹⁰ Pilatti šano Hänellä: «Etkö Šie vaštua miula? Etkö tiijä, jotta miula on valta nuaklita Šiut ristih ta valta piäštyä Šiut?»¹¹ Iisussa vaštasi: «Šiula ei ois mitänä valtua Miuhan, kun Jumala ei ois antan šitā šiula. Šentäh Miun pettäjän riähkä on suurempi kuin šiun.»¹² Tämän jälkeh Pilatti reistasi piäštyä Iisussan. No jevreit karjuttih: «Kun piäštänet Hänet, niin et ole keisarin yštävä! Ken luatiutuu čuariksi, še noušou keisarie vaštah.»¹³ Nämä šanat kuultuo Pilatti toi Iisussan uloš ta iče ašettu sut'janistumella. Šitā paikkua šanottih Kivipihakši, jevrein kielellä še on Gavvafa.¹⁴ Oli Äijänpäivän uatto, puolenpäivän aika. Pilatti šano jevreilöillä: «Šiinä on tiän Čuari».¹⁵ Jevreit karjuttih: «Vie pois! Vie pois ta nuakliče Hänet ristih!» Pilatti kyšy: «Pitäiskö miun nuaklita tiän Čuari ristih?» Ylipapit vaššattih: «Ei meilä ole muuta čuarie kun vain keisari».¹⁶ Šiitä Pilatti anto heilä Iisussan ristih nuaklittavakši. Jevreit lähettih viemäh Iisussua.¹⁷ Hiän kanto Iče

omua ristie ta tuli linnan ulkopuolella paikkah, mitä kučutah Piäkopanpaikakši, jevrein kielellä Golgofakši. ¹⁸ Šielä saltatat nuaklittih Iisussa ristih ta Hänen kera kakši muuta, yksi yhellä ta toini toisella puolella, a Iisussa heijän välissä. ¹⁹ Pilatti kirjutti lautah ta käški takuo lauvan ristih. Lauvašša oli nämä šanat: «Iisussa Nasaretilaini, jevreijen Čuari». ²⁰ Monet jevreit luvettih kirjutuš, kun še paikka, missä Iisussa nuaklittih ristih, oli lähellä linnua. Šanat oli kirjutettu jevrein, latinan ta kreikan kielillä. ²¹ Jevreijen ylipapit šanottih Pilatilla: «Elä kirjuta: 'Jevreijen Čuari', kun kirjuta: 'Hiän šano: Mie olen jevreijen Čuari'». ²² Pilatti vaštasi: «Min kirjutin, šen kirjutin». ²³ Kun saltatat oli nuaklittu Iisussa ristih, hyö otettih Hänen vuattiet ta juattih ne nelläh ošah, jokahisella saltatalla oma oša. Hyö otettih niise paita, kumpaista ei oltu ommeltu, kun oli kuvottu yhtenä palana ylähyätä alahuakši šuate. ²⁴ Hyö paistih keškenäh: «Emmä revitä tätä, panemmas arvalle, ken šen šuau». Näin kävi toteh tämä Pyhien Kirjutukšien šana: – Hyö juattih keškenäh Miun vuattiet ta Miun paijašta pantih arpua. Juštih näin saltatat ruattih. ²⁵ Iisussan rissin luona šeisottih Hänen Muamo, Muamon čikko, Klopian Muarie ta vielä Magdalan Muarie. ²⁶ Konša Iisussa näki, jotta Hänen Muamo ta kallehin opaššettava šeisotah šiinä, Hiän šano Muamollah: «Naini, tuošša on šiun poikaš!» ²⁷ Šiitä Hiän šano opaššettavallah: «Tuošša on šiun Muamoš!» Šiitä šuate še opaššettava huolehti Iisussan Muamošta. ²⁸ Iisussa tiesi, jotta kaikki on nyt ruattu loppuh šuate. Jotta Pyhien Kirjutukšien šana kävis kaikkešša toteh, Hiän šano: «Milma janotta». ²⁹ Šielä oli täyši aštie muikieta viinua. Saltatat kaššettih šiih gupka ta pissettih še iisopinokšan piäh ta noššettih Iisussan huulilla. ³⁰ Iisussa imi viinua gupkašta ta šano: «Kaikki on nyt ruattu». Hiän paino piän ta anto henken. ³¹ Šilloin oli piätinččä. A šuovatta, kumpani oli alkamašša, oli hyvin šuuri pruasniekka. Jevreit kyšyttih Pilatilta, jotta ristihnuaklituilta lyötäis šiäriluut poikki ta hiät otettais alaš. Ruumehet niätšen ei šuatu jiahä šuovatakši rippumah rissillä. ³² Šiitä saltatat tultih, katattih šiäriluut enšimmäiseltä ta toiselta mieheltä, kumpaset oli ristihnuaklittu Iisussan kera. ³³ Konša hyö tultih Iisussan luo ta nähtih Hänen jo kuolluon, niin šentäh ei katattu Hänen šiäriluita. ³⁴ Yksi saltatoista kuitenkin pisti keihyän Hänen kylkeh, ta šamašša huavašta valu vertä ta vettä. ³⁵ Še ken tämän näki, on tovestan täštä, jotta työ niise uškosija. Hänen tovisukšeh voit uškuo, hiän niätšen tietäy, jotta pakajau totta. ³⁶ Näin tapahtu, jotta kävis toteh tämä Pyhien Kirjutukšien šana: «Yhtäkänä luuta Häneltä ei katata». ³⁷ Pyhien Kirjutukšien toisešša kohašša vielä šanotah: «Hyö kačotah Häneh, kumpasen läpi pissettih keihäš». ³⁸ Tämän jälkeh Joosefi, kumpani oli kotosin Arimafijašta, kyšy Pilatilta, jotta šaisko ottua Iisussan Ruumehen rissiltä. Joosefi oli Iisussan

opaššettava, vain piti šitä peitošša, hiän niät varasi jevreijen vanhimpie. Pilatti anto luvan, ta Joosefi mäni ta otti Ruumehen alaš. ³⁹ Šiäh tuli vielä Nikodim, še mieš, kumpani kävi enši kerran Iisussan luona yöllä. Hänellä oli mataššah šata mittua hyvänhajuista voijetta, mirran ta alojan ševotušta. ⁴⁰ Miehet otettih Iisussan Ruumis ta kiärittih Še palttinoih hyvänhajusen voitien kera, niin kuin jevreijen on tapana ruatua vainuata hauvatešša. ⁴¹ Šielä, missä Iisussa nuaklittih ristih, oli satu. Satušša oli kallivoh lohkatu uuši kalmakotini, mih ei vielä oltu pantu yhtäkänä pokoiniekkua. ⁴² Hyö pantih Iisussa šiih, šentäh kun oli jevreijen pruasniekan uatto, a še kalmakotini oli lähellä.

20 Šuovatan mäntyö, netälin enšimmäisenä päivänä aikaseh, konša vielä oli pimie, Magdalan Muarie tuli kalmalla. Hiän näki, jotta kivi oli šiirretty pois kalman šuusta. ² Šiitä Muarie läksi juokšujalkua Simoni Petrin ta šen opaššettavan luo, kumpani oli Iisussalla armahin. Hiän šano heilä: «Hospoti on viety pois kalmašta, emmäkä myö tiijä, kunne Hänet on pantu». ³ Petri ta še toini opaššettava lähettih šamašša kalmalla. ⁴ Miehet juoštih yheššä, ka še toini opaššettava juoksi Petrie poikkoimpah ta kerkisi perillä enšimmäisenä. ⁵ Hiän kumartu kaččomah kalmakotisen ovešta šiämeh ta näki šielä kiäripalttinat, vain ei männyn šiämeh. ⁶ Simoni Petri tuli hänen peräššä, mäni kalmakotiseh ta näki šielä kiäripalttinat. ⁷ Hiän huomas, jotta Iisussan näkyö peittänyt vuatapaikka ei olun kiäripalttinojen kera, a še oli erikseh omana kiärönä. ⁸ Šiitä še toini opaššettava, kumpani oli enšimmäisenä kerinnyn kalmalla, niise mäni šiämeh. Hiän näki kaiken ta uško. ⁹ Šilloin hyö ei vielä maltettu Pyhie Kirjutukšie, kumpasien mukah Iisussa nousis kuollehista. ¹⁰ Opaššettavat lähettih kalmalta kotih. ¹¹ Muarie šeiso kalman luona ta itki. Šiinä itkiessä hiän kumartu kaččomah kalmakotisen ovešta šiämeh ¹² ta näki kakši anhelie valkeissa vuatteissa istumašša šiinä, missä Iisussan Ruumis oli venyn. Yksi istu piäpuolešša, toini jalkapiäššä. ¹³ Anhelit šanottih Muariella: «Mitä šie itet, naini?» Hiän vaštasi: «Miun Hospoti on viety pois, ta en tiijä, kunne Hänet on pantu». ¹⁴ Tämän šanottuo hiän kiänty ympärä ta näki Iisussan šiinä šeiso-mašša, ka ei tunten šitä Iisussakši. ¹⁵ Iisussa šano hänellä: «Mitä šie itet, naini? Ketä šie ečit?» Muarie toivo Häntä satunhoitajakši ta šano: «Hyvä mieš, kun šie lienet vienyn Hänet tiältä, niin šano, kunne Hänet panit. Mie käyn Hänet pois.» ¹⁶ Šiitä Iisussa šano hänellä: «Muarie!» Muarie kiänty ta šano: «Ravvuuni!» – še merkiččöy: miun opaštaja. ¹⁷ Iisussa šano: «Elä koše Milma, Mie kun en ole vielä nouššun Tuaton luo. Mäne šuata šana Miun vellilöillä, šano heilä, jotta Mie noušen Miun Tuaton ta tiän Tuaton luo, Miun Jumalan ta tiän Jumalan luo.» ¹⁸ Magdalan Muarie juoksi opaššettavien luo ta šano: «Mie nävin Hospotin!» Šiitä

hiän šaneli, mitä Hospoti hänellä šano. ¹⁹ Šamana päivänä, netälin enšimmäisenä, opaššettavat oltih illalla yheššä. Talon ovet oltih šalvašša, šentäh kun hyö varattih jevreilöitä. Šilloin šiuh tuli Iisussa, šeiso heijän kešeššä ta šano: «Rauha teilä!» ²⁰ Tämän šanottuo Hiän näytti heilä käteh, jalkah ta kylkeh. Opaššettavat oltih mielissä, kun nähtih Hospoti. ²¹ Iisussa šano uuvveštah: «Rauha teilä! Niin kuin Tuatto on työntän Miut, niin Mie työnnän tiät.» ²² Näin šanottuo Hiän puhalti heih ta šano: «Ottakkua Pyhä Henki. ²³ Kellä työ prostitta riähät, šillä ne on prostittu. Kellä työ jätättä prostimatta, šillä ne jiahäh.» ²⁴ Yksi kaheštatoista opaššettavašta, Homa, kumpaista kučuttih vielä Didimosnimellä, ei ollun muijen joukošša, košša Iisussa kävi. ²⁵ Myöhemmin toiset opaššettavat šanottih hänellä: «Myö näkimä Hospotin». Homa vaštasi: «En ušo. Kuni en iče nähne nuaklan jälkijä Hänen käsissä ta en pistäne šormie nuaklan jälkih ta kuni en pistäne kättä Hänen kylkeh, šini en ušo.» ²⁶ Kahekšan päivän piäštä Iisussan opaššettavat tuaš oltih yheššä. Homa oli hiän kera. Ovet oltih šalvašša, ka Iisussa tuli, šeiso heijän kešeššä ta šano: «Rauha teilä!» ²⁷ Šiitä Hiän šano Homalla: «Ojenna šormeš, kačo täššä ollah Miun kiät. Ojenna käteš ta pane še Miun kylkeh. Elä ole epäuškoni, vain ušo!» ²⁸ Homa šano Hänellä: «Miun Hospoti ta miun Jumala!» ²⁹ Iisussa šano hänellä: «Šie ušot, šentäh kun šait nähä Miut. Ošakkahat ollah ne, ket ušotah, vaikka ei nähä.» ³⁰ Monie muitaki merkkiruatoja Iisussa luati opaššettavien šilmissä, no niistä ei kerrota täššä kirjašša. ³¹ Tämä on kirjutettu šitä vaššen, jotta työ uškosija: Iisussa on Hristossa, Jumalan Poika, ta teilä ois elämä Hänen nimeššä, kun ušotta Häneh.

21 Tämän jälkeh Iisussa tuaš näyttäyty omilla opaššettavilla, nyt Tiverijanjärvellä. Še oli näin: ² Simoni Petri, Homa ili niin šanottu Didimos, Nafanail Galileijan Kuanašta, Savvatein pojat ta kakši muuta Iisussan opaššettavua oltih yheššä. ³ Simoni Petri šano: «Mie lähen kalalla». Toiset šanottih: «Myö niise lähemmä šiun kera». Hyö šamašša lähettih ta aššuttih veneheh, vain ei šuatu šinä yönä mitänä. ⁴ Košša huomeneš koitti, Iisussa šeiso rannalla, ka opaššettavat ei tunnettu Häntä. ⁵ Iisussa karju heilä: «Hoi, lapšet! Onko teilä mitä šyötävyä?» Hyö vaššattih Hänellä: «Ei ole». ⁶ Iisussa šano: «Luokua verkko venehen oikiella puolella, niin šuatta». Hyö luotih verkko, vain ei jaksettu noštua šitä, kun kalua tuli niin äijän. ⁷ Šiitä še opaššettava, ken oli Iisussalla armahin, šano Petrillä: «Še on Hospoti!» Košša Simoni Petri kuuli, jotta Še on Hospoti, hiän punalti vyötäröllä vuattien, šentäh kun oli jakšautun, ta hyppäsi veteh. ⁸ A muut opaššettavat tultih venehellä ta vejettih peräššä

verkkuo, mi oli täyši kalua. Hyö ei oltu loittuona rannašta, šiinä kahenšuan kynnärän piäššä. ⁹ Rannalla nouštuo opaššettavat nähtih, jotta šielä oli hiillillä paistumašša kalua ta viereššä oli leipä. ¹⁰ Iisussa šano heilä: «Tuokua tänne niitä kaloja, mitä nyt šaita». ¹¹ Simoni Petri aštu veneheh ta veti verkon mualla. Še oli täyši šuurta kalua, kaikkieh šata viisikymmentä kolme. Vaikka niitä oli niin äijän, verkko ei revinnyn. ¹² Iisussa šano: «Tulkua šyömäh». Yksikänä opaššettavista ei ruohtin kyšyö Häneltä: «Kenpä Šie olet?» Hyö niätšen tiijettih, jotta Še on Hospoti. ¹³ Iisussa tuli, otti leivän ta anto heilä, ta kalua niise anto. ¹⁴ Tämä oli jo kolmaš kerta, kun Iisussa kuollehista nouštuo näyttäyty opaššettavillah. ¹⁵ Košša hyö oli šyöty, Iisussa šano Simoni Petrillä: «Jonan Simoni, tykkyätkö šie Milma enämmän kuin nämä toiset?» Petri vaštasi: «Tykkyän, Hospoti. Šie tiijät, jotta tykkyän Šilma.» Iisussa šano: «Ruoki Miun vuonnoja». ¹⁶ Šiitä Iisussa kyšy toiseh kerthah: «Jonan Simoni, tykkyätkö šie Milma?» Petri šano Hänellä: «Tykkyän, Hospoti. Šie tiijät, jotta mie tykkyän Šilma.» Iisussa šano: «Paimenna Miun lampahie». ¹⁷ Vielä kolmannen kerran Iisussa kyšy: «Jonan Simoni, tykkyätkö šie Milma?» Petrin mieli pahottu šiitä, jotta Iisussa kolmannen kerran kyšy häneltä: «Tykkyätkö šie Milma?» Hiän šano: «Hospoti, Šie tiijät kaiken. Šie tiijät, jotta tykkyän Šilma.» Iisussa šano Petrillä: «Paimenna Miun lampahie. ¹⁸ Toven totta šanon šiula: Košša šie olit nuori, šie šivoit iče oman vyöš ta mänit kunne tahoit. No košša tulet vanhakši, šie ojennat käteš ta toini šitou šiula vyön ta viey šinne, kunne et tahtois.» ¹⁹ Näin Iisussa šano, kun tahto juohattua, mimmosella šurmalla Petri tuou kunnivuo Jumalalla. Šiitä Hiän šano: «Aššu Miun kera». ²⁰ Petri kiänty kaččomah tuakšeh ta näki, jotta heilä peräššä tuli Iisussan armahin opaššettava, še, ken iltasella ollešša šiirty lähemmäki Iisussua ta kyšy: «Hospoti, kenpä Šiut pettäy?» ²¹ Tämän opaššettavan nähtyö Petri kyšy Iisussalta: «Hospoti, miteinpä tuolla opaššettavalla käypi?» ²² Iisussa šano Petrillä: «Mitä še šiuh kuuluu, vaikka Mie tahtosin, jotta hiän jäis tänne šini, kuni Mie en tule? Aššu šie Miun kera.» ²³ Täštä läksi uškovellien kešeššä pakina, jotta še opaššettava ei kuole. Kuitenki Iisussa ei šanon Petrillä, jotta še ei kuole. Hiän šano: «Mitäpä še šiuh kuuluu, vaikka tahtosin, jotta hiän jäis tänne šini, kuni Mie en tule?» ²⁴ Juuri tämä opaššettava tovis-tau kaikešta täštä. Hiän on tämän kirjan kirjuttan, ta myö tiijämmä, jotta hänen tovisukšeh voit uškuo. ²⁵ Äijän muutaki Iisussa ruato. Kun ruvettais kirjut-tamah kohta kohalta še kaikki muistih, niin arvelen, jotta koko muailmah ei šovittais ne kirjat, kumpaset pitäis kirjut-tua. Amin.

Apostolien kirja

1 Enšimmäisen kirjan mie kirjutin šiula, Feofili, kaikesta šiitä, mitä Iisussa ruato ta mitä opašti, alušta alkuan ² šiih päiväh šuate, kuna Hänet otettih taivahah. Ennein taivahah ottamista Hiän Pyhän Henken voimalla anto neuvoja apostoliloilla, kumpaset oli aikasempah valinnun. ³ Kuoloman jälkeh Hiän monin ušottavin tovissukšin näytti, jotta on elošša. Nellänkymmenen päivän aikana Hiän moničči näyttäyty heilä ta pakasi Jumalan Valtakunnašta. ⁴ Heijän kera ollešša Iisussa kielti heitä: «Elkyä lähtekkyä kunnena Jerusolimista, vain vuottakkua šitä, min Tuatto teilä lupasi ta mistä oletta kuullun Miun pakajavan. ⁵ Iivana kašto ihmisie veješša, ka ruttoh näijen päivien jälkeh tiät kašsetah Pyhäšša Henkešša.» ⁶ Šiitä yhteh keräytynyöt apostolit kyšyttih Iisussalta: «Hospoti, onko nyt še aika, konša Šie annat Israelilla oman čuarin?» ⁷ Iisussa vaštasi: «Ei ole tiän as'sa tietyä aikoja ta kotvija, kumpasie Tuatto on ašettan omalla vallalla. ⁸ No työ šuatta voiman, konša Pyhä Henki tulou teih. Šiitä työ šanotta miušta toven Jerusolimissa, koko Juutijašša ta Samarijašša ta muan laitoja myöte.» ⁹ Kun Iisussa oli šanon tämän, Hänet otettih ylähäkši hiän šilmissä, ta pilvi vei Hänet hiän näkyvistä. ¹⁰ Konša Iisussan loitotešša hyö aina vain kačottih taivahah, heijän eteh jiiävyty kakši mieštä valkeissa vuatteissa. ¹¹ Hyö šanottih: «Galileijan miehet, mitä työ šeisotta ta kačotta taivahah? Tämä Iisussa, kumpani otettih teiltä taivahah, myöštyy šamalla keinoin, kuin työ näkijä Hänen taivahah mänijänä.» ¹² Šiitä apostolit lähettih tuolta vuaralta, mitä šanotah Voipuuvarakši ta mi on lähellä Jerusolimie, vain yhen šuovattaman piäššä šielä. Hyö myöššyttih Jerusolimih ¹³ ta mäntih šielä šiih taloh, min yliseššä kamarissa aina toko kerävyttih. Hyö oltih Petri, Juakko ta Iivana, Ontrei, Hilippä, Homa, Varfolomei ta Matvei, Alfein Juakko ta Simoni Zilotti, ta Juakon velli Juuta. ¹⁴ Kaikin hyö yksissä tuumin koko ajan moliuvuttih yheššä eryähien naisien kera ta Iisussan Muamon Muarien ta Iisussan velliien kera. ¹⁵ Eryähänä päivänä Petri nousi opašsettavien kešeštä pakajamah. ¹⁶ Šinne oli keräytyn henkie šatakakšikymmentä. Hiän šano: «Vellet! Šen Pyhien Kirjutukšien šanan piti käyvä toteh, min Pyhä Henki Tuavitan šuičči ieltäpäin šano Juutašta, šiitä mieheštä, kumpani rupesi juohattamah Iisussan kiiniottajie. ¹⁷ Juuta kuulu miän joukkoh ta hänellä oli oma oša jumalanruavošša, niin

kuin meiläki. ¹⁸ Pahalla tienestillä hiän ošti ičelläh pelton. Ta šielä, konša hiän kirposi očallah muah, hänen mara halkesi, ta šiämykšet valuttih uloš. ¹⁹ Täštä šuatih tietyä kaikki Jerusalimin eläjät. Šitä paikkua ruvettih heijän kielellä šanomah Akeldama, mi merkiččöy Veripelto. ²⁰ Jo Psalmien kirjašša on täštä kirjutettu näin: – Jiäkäh tyhjäksi hänen elošija, olkah še vailla eläjie. Ta vielä on kirjutettu: – Ottakkah toini häneltä jiiänyön viran. ²¹ – ²² Niin jotta nyt pitäy valita yksi mieš, kumpani yheššä miän kera rupieu tovistamah, jotta Hospoti Iisussa nousi kuollehista. Šen pitäy olla yksi niistä miehistä, ket matattih miän kera koko šen ajan, kuni Hospoti Iisussa eli ta vaikutti miän joukošša. Valitun pitäy olla šemmoni, ken oli miän kera alkuan šiitä, konša Iivana kašto Iisussan, šiih päiväh šuate, kuna Hänet otettih meiltä taivahah.» ²³ Valittavakši pantih kakši: Joosefi Varsava, kumpaista kučuttih vielä Justakši, ta Matvija. ²⁴ Šiitä kaikin ruvettih moliutumah. Hyö šanottih: «Hospoti, Šie tiijät kaikkien šytämet. Näytä, kumpasen näistä kahešta Šie valičit ²⁵ aštumah täh jumalanruatoh ta apostolin virkah. Tämä on še ruato, kumpasešta Juuta tipahti, jotta männä šinne, minne piti.» ²⁶ Šiitä hyö pantih arvalla näistä kahešta, ta še šattu Matvijalla. Näin Matvija liitettih yhentoista apostolin joukkoh.

2 Konša tuli Stroičanpäivä, kaikki opašsettavat oltih yheššä. ² Äkkie taivahašta kuulu humina, niin kuin ois nouššun raju tuulenpuuška. Še täytti koko talon, missä hyö oltih. ³ Hyö nähtih tulenliekkijä, niin kuin kielie, kumpaset jakauvuttih ta laškeuvuttih jokahisen piällä. ⁴ Šiitä hyö kaikin täytyttih Pyhällä Henkellä ta ruvettih pakajamah eri kielillä šitä, mitä Henki heilä paistavakši anto. ⁵ Jerusolimissa oli jumalahisie jevreilöitä, kumpasie oli tullun šinne kaikista muailman rahvahista, mitä vain taivahan alla on. ⁶ Konša tämä humina alko kuuluo, šiih keräyty äijän väkie. Kaikin hyö oltih ällissykšissä, šentäh kun jokahini kuuli pakinan omalla kielellä. ⁷ Hyö oltih kummissah ta ihmeteltih šitä. Hyö šanottih: «Nämä pakasijat, eikö hyö kaikin olla Galileijašta? ⁸ Ka niin miteinpä jokahini meistä kuulou oman kotimuan kieltä? ⁹ Meitä on tiälä parfialaisie, medialaisie ta elamilaisie. Meitä on Mesopotamijašta, Juuti-jašta ta Kappadokijašta, Pontašta ta Aasijan muakunnašta, ¹⁰ Frigijašta ta Pamfilijašta, Jegiptistä ta Kirinejan puolisen Livijan alovehelta. Meitä on tullun Riimašta,

yhet meistä ollah šyntyjäh jevreit, toiset ollah miän vieroh kiäntynehet, ¹¹ meitä on kriittiläisie ta aravilaisie – ta kaikin myö kuulemma, mitein hyö paissah miän omalla kielellä Jumalan šuurista ruatoloista.» ¹² Hyö ei tiijetty, mitä ajatella. Kummissah hyö kyšeltih toini toiselta: «Mitä tämä ollou?» ¹³ Vain eryähät kyllä nakrettih heitä, šanottih: «Heilä on piä täyši makieta vi-inua». ¹⁴ Šiitä Petri aštu eteh ta toiset yksitoista apostolie hänen kera. Petri alko paissa lujah: «Jevreit ta kaikki Jerusalinin eläjät, kuulkua, mitä mie nyt šanon! ¹⁵ Ei nämä miehet olla humalašša, niin kuin työ smietit-tä – nythän on vielä huomeneš, päivän kolmaš tunti. ¹⁶ Tämä on šitä, min Jumala pakasi oman viessintuojan Joilin šuičči: ¹⁷ – Viimesinä päivinä käyt niin, šanou Jumala, jotta Mie valutan oman Henkeni kaikkih ihmisih. Tiän pojat ta tyttäret tuuvvah viestijä Jumalalta, nuoret miehet nähäh jiävintöjä ta vanhat ukot einuššun-¹⁸ Šamoin omih käškyläisih, miehih ta naisih, Mie valutan Henkeni niinä päivinä, ta hyö tuuvvah viestijä Jumalalta. ¹⁹ Mie näytän kummie ylähyänä taivahašša, ta merkkijä alahuana muan piällä: vertä, tulta ta šakieta šavuo. ²⁰ Päiväni pimenöy, a kuutoma muuttuu veren värisekši, ennenin kuin koittau Hospotin päivä, šuuri ta loistosa. ²¹ Vain jokahini, ken kučču avukšeh Hospotin nimie, pelaštuu. ²² Israelin miehet, kuulkua mitä mie teilä šanon! Iisussa Nasaretilaini oli mieš, kumpasen Jumala valičči teitä varoin. Oman valinnan Jumala vahvisti niillä šuurilla ruatoloilla, kummilla ta merkkilöillä, kuita Hiän Iisussan kautti luati tiän kešešša. Niistä työ iče tiijättä. ²³ Tämän Iisussan työ tappoja. Kun Hänet annettih teilä käsih, työ panija jumalattomat miehet nuakliččomah Hänet ristih. Näin oli Jumala meinannun ta jo ieltäpäin nähny. ²⁴ Vain Jumala noššatti Hänet, piäšti kuoloman šuušta. Ta eihän še kuoloma ois voinunki pityä Iisussua vankinah, ²⁵ šentäh kun Tuavitta šanou Häneštä näin: – Mie aina niän ieššäni Hospotin, Hiän on miun oikiella puolella, jotta mie en häilähtäis. ²⁶ Šentäh miun šytän on iloni, miun kieli hyvillä kiittäy Šilma, ta miun ruumis šuau levähtyä toivošša! ²⁷ Šentäh kun šie et jätä miun henkie tuonelah etkä anna Šiun pyhän käškyläisen runkon muuttuo muakši. ²⁸ Šie näytit miula elämän tien. Šie täytät miut mielihyvällä šilmieš ieššä. ²⁹ Vellet! Čuari Tuavitašta, miän kantatuatošta, voit varmašti šanuo, jotta hiän kuoli ta hänet hauvattih. Hänen hauta on miän tiijošša tänäpäinäki. ³⁰ Tuavitta oli Jumalan viessintuoja. Jumala oli antan Tuavitalla šanan, jotta noštou hänen čuarinistumella hänen oman jälkiläisen, Hristossan. Tuavitta tiesi šen ³¹ ta näki ieltäpäin Hristossan kuollehista noušomisen. Šitä Tuavitta tarkotti šanu-os’sah, jotta Hristossan henkie ei jätetä tuonelah eikä Hänen ruumis muutu muakši. ³² Tämän Iisussan Jumala noššatti kuollehista, myö kaikin voimma toivistua šen. ³³ Jumala ylenti Hänet istumah Iččeh oikiella

puolella. Hiän šai Tuattoh luvatun Pyhän Henken ta valutti šen Henken meih, min työ nyt niättä ta kuuletta. ³⁴ Tuavitta ei noušsun taivahih. Hiänhän iče šanou näin: – Taivahaini Hospoti šano miun Hospotilla: Issu Miun oikiella puolella, ³⁵ kuni Mie panen Šiun viholliset Šiun jalkoješ alla. ³⁶ Niin jotta koko Israelin rahvaš voit olla varmana täštä: Jumala ašetti Iisussan Hospotiksi ta Hristossakši – tämän Iisussan, kumpasen työ nuakliččija ristih.» ³⁷ Tämän kuullešša hyö ei tiijetty, mitä ruatua. Hyö šanottih Petrillä ta toisilla apostoliloilla: «Vellet, mitä miän pitäis ruatua?» ³⁸ Petri šano heilä: «Jättäkyä riähäššä elämini ta jokahini teistä antakkah kaštua iččeh Iisussan Hristossan nimeh, jotta tiän riähät prostittais. Šiitä työ šuatta lahjakši Pyhän Henken. ³⁹ Tämä lupauš on teilä, tiän lapšilla ta kaikilla loittosilla, ketä šuinki Hospoti, miän Jumala, kučču.» ⁴⁰ Petri jatko vielä pakinua. Hiän pyritti heitä: «Antakkua pelaštua iččenä, jotta että katois tämän riähkähisen ihmispolven kera.» ⁴¹ Ne, ket ušottih Petrin šanoih, otettih kaššanta. Ta šinä päivänä uškojien joukkoh liitty kolmisentuhatta henkie. ⁴² Uškojat tarkkah kuunneltih apostolien opaššušta ta elettiš šen mukah. Hyö oltih yheššä kuin šuuri pereh, šyötih yheššä, katattih yheššä leipyä ta moliuvuttih. ⁴³ Jumalan varuu levisi rahvahan keškeh, ta monta kum-mua ta merkkiruatu tapahtu apostolien käsiin kautti Jerusalinissa. ⁴⁴ Uškojat oltih aina yheššä ta heilä kaikki oli yhtehistä. ⁴⁵ Hyö myötih omat talot ta elot, ta niistä šuatuja rahoja juuttih kaikilla šen mukah, min kenki tarvičči. ⁴⁶ Joka päivä hyö yksissä mielin kerävyttih jumalankotih, a omissa kotiloissa katattih leipyä ta šyötih yheššä hyvällä mielin ta puhtahin šytämin. ⁴⁷ Hyö ylennettih Jumalua ta kaikki rahvaš tykkäsi heitä. Hospoti joka päivä lisäsi uškojakuntah niitä, ket pelaššuttih.

3 Petri ta Iivana matattih jumalankotih. Oli il-tapäivämälitun aika, yhekšäš tunti. ² Juštih šilloin šinne kannettih mieštä, kumpani oli ollun rampa jo šyntyöššäh. Hänet pantih joka päivä jumalankojin niin šanotulla Kaunehella veräjällä, jotta hiän vois kyšyö miilostinua jumalankotih tulijilta. ³ Kun mieš näki Petrin ta Iivanan mänömäššä jumalankotih, hiän kyšy heiltä miilostinua. ⁴ Petri kaččo mieheh, šamoin Iivana, ta Petri šano: «Kačo meih». ⁵ Mieš kaččo tarkkaseh heih toivuon šuaha heiltä mitäni. ⁶ No Petri šano: «Hopieta ta kultua miula ei ole, ka mitä miula on, šitä mie šiula annan. Iisussan Hristossan, Nasaretilaisen, nimeššä käšen šilma: nouše ta kävele.» ⁷ Hiän tarttu miehen oikieh käteh ta autto häntä noušša. Šiinä šamašša miehen jalat ta nilkat voimissuttih. ⁸ Hiän hyp-päsi pystyh, šeiso jaloillah ta läksi aštumah. Mieš mäni apostolien kera jumalankotih, matatešša hypähteli ta kiitti Jumalua. ⁹ Kaikin nähtih, mitein hiän kävelöy ta kiittäy Jumalua. ¹⁰ Hyö tunnettih hänet, jotta tämä on ša-

ma mieš, kumpani istu jumalankojin Kaunehen veräjän pieleššä miilostinua kyšymäššä. Hyö oltih piältäh šekuo, jotta mitähän tuolla on tullun. ¹¹ Parennettu mieš pisytteli Petrin ta Iivanan kera. Häm-mäkšyön ihmiset kiirehittih hiän luo niin šanottuh Solomonin pačaškatokšeh. ¹² Tämän nähtyö Petri rupe-si pakajamah rahvahalla: «Israelin miehet, mintäh työ tätä kummekšitta? Mintäh työ kačotta meih, aivan kuin myö omalla voimalla tahi Jumalan tahon mukasella elämällä oisima šuanun tämän miehen aštumah? ¹³ Emmäkö mitä! Aprahamin, Issakan ta Juakon Jumala, miän tuattojen Jumala, nošti jumalalliseh valoh oman Käškyläisen Iisussan. Työ antoja Hänet suutittavakši, ta työ kieltäytyjä Häneštä Pilatin ieššä, konša Pilatti meinasi piäštyä Hänet. ¹⁴ Työ kieltäytyjä Häneštä, Pyhäštä ta Oikiešta, ta käškijä piäštyä teilä tappajan. ¹⁵ A elämän Piämiehen työ tappoja! Vain Jumala noššatti Hänet kuollehista, myö olemma šen tovistajat. ¹⁶ Iisus-san nimi ta uško Hänen nimeh anto voimua tällä miehellä, kumpasen työ niättä ta tunnetta. Uško, min Iisussa antau, šai tämän miehen tervehekši tiän kaikkien šilmissä. ¹⁷ Ka mie tiijän, vellet, jotta työ ta tiän piämiehet että malttan, mitä ruatoja Iisussalla. ¹⁸ No juštih tällä keinoin Jumala täytti oman šanan. Hiän niätšen oli ieltäpäin ilmottan kaikkien omien viessintuojien šuičči, jotta Hänen Hristossan piti käršie. ¹⁹ Niin jotta jättäkyä riähäššä elämini ta kiäntykyä Jumalan puoleh, jotta tiän riähät pyyhittäis pois. ²⁰ Šiitä virkuomisen ajat tullah Hospotin luota ta Hiän työntäy teilä Iisussan Hristossan, kumpasen Hiän ieltäpäin val-ičči teitä varoin. ²¹ Hänen pitäy olla taivahaššä šiih aikah šuate, kuni kaikki luajitah uuvvekši – juštih niin, mitein Jumala on paissun ilmasenikusista ajoista alkuan omien pyhien viessintuojien kautta. ²² Moissei niätšen šano tuattoloilla näin: ‘Hospoti, tiän Jumala, noštou teilä tiän vellien joukošta miun moisen Viessintuojan. Kuunnelkua Häntä kaikeššä, mitä Hiän teilä šanou. ²³ Jokahini, ken ei kuuntele tätä Viessintuojua, hävitetäh kanšašta. ²⁴ Šamoin muutki Jumalan viessintuojat, Samuil ta kaikki hänen jälkeh, rahvahalla paiseššä niise einuššettih näitä päivie. ²⁵ Työ oletta viessintuojien jälkiläiset, ta teitä varoin on še šopimuš, kumpasen Jumala luati tiän tuattojen kera. Hiän šano Aprahamilla: ‘Šiun jälkiläisen kautta Mie plahoslovin kaikkie rahvahie muan piällä. ²⁶ Jumala noššatti kuollehista oman Käškyläisen Iisussan ta enšimmäisekši työnsi Hänet teilä, jotta plahoslovie teitä, konša kiännyttä pois pahuon tieltä.»

4 Konša Petri ta Iivana paistih rahvahan kera, šiih tultih papit, jumalankojin vahtien piälikkö ta sad-
dukeit. ² Hyö oli šiännytty, šentäh kun apostolit opaššettih rahvašta ta šaneltih, jotta kuollehet nouššah, juštih niin kuin Iisussa nousi kuollehista. ³ Hyö otettih Petri ta Iivana kiini ta pantih yökši tyr-

mäh, niätšen kun oli jo ilta. ⁴ Ka monet niistä, ket kuul-tih apostolien pakina, ušottih. Uškovellien luku kašvo, heitä oli nyt jo šiinä viisituhatta. ⁵ Toisena päivänä Jerusalmisssa kerävyvttih jevreijen piämiehet, rahva-han vanhimmat ta sakonanopaštajat. ⁶ Šielä oli ylipap-pi Annas, šamoin Kaijafa, Iivana, Aleksanteri ta kaikki muut ylipapin šukuh kuulujat. ⁷ Hyö käšettih tuuvva apostolit hiän eteh ta kyšyttih: «Millä voimalla tahi ke-nen nimellä työ parentija voimattoman?» ⁸ Šiitä Petri, Pyhän Henken täyttämänä, šano heilä: «Rahvahan piämiehet ta vanhimmat! ⁹ Työ kyšelettä meiltä, mitein myö auttoma voimatointa. Työ tahotta tietyä, mitein hiän pareni. ¹⁰ Ka tietäkyä työ kaikin ta koko Israelin rahvaš, jotta še tapahtu Iisussan Hristossan, Nasaretti-laisen, nimen voimalla. Hänet työ nuakliččija ristih, vain Jumala noššatti Hänet kuollehista. Iisussan Hris-tossan nimen voimalla tämä mieš šeisou tiän ieššä ter-vehenä. ¹¹ Hiän on še kivi, mi teilä rakentajilla ei kel-vannun, vain mistä tuli rakennukšen piäkivi. Kenkänä muu ei voi meitä pelaštua. ¹² Taivahan alla ihmisillä ei ole annettu toista nimie, min avulla myö voisima pelaštuo.» ¹³ Kun Neuvokunnan miehet nähtih Petrin ta Iivanan rohkevuš ta huomattih, jotta nämä ollah opaštumattomie rahvahanmiehie, hyö ihmeteltih. Hyö tunneltih hiät niiksi, ket oli oltu Iisussan kera. ¹⁴ Ta kun hyö vielä nähtih parennettu mieš apostolien viereššä šeisomaššä, hyö ei voitu šanuo mitänä vaštah. ¹⁵ Hyö käšettih apostolien männä Neuvokunnan šalista ta paistih keškenäh: ¹⁶ «Mitä miän pitäis ruatua näillä ih-misillä? Heijän kautta tosieh tapahtu ihmeh. Kaikki jerusalimilaiset tiijetäh jo šiitä, emmäkä myö voi šitä eikkie. ¹⁷ No jotta tämä ei levieis ielläh rahvahan kešeššä, niin kieltäkkä ta pölätelkä heitä, jotta hyö ei paistais šen Miehen nimeššä enämpi kellänä.» ¹⁸ Hyö kučuttih apostolit šalih ta kiellettih heitä enämpi paka-jamašta ta opaštamašta Iisussan nimeššä. ¹⁹ Ka Petri ta Iivana vaššattih heilä: «Kaččokkua iče, onko oikein Jumalan ieššä totella enämmän teitä kuin Jumalua? ²⁰ Myö emmä voi olla pakajamatta šiitä, mitä näkimä ta kuulima.» ²¹ Šilloin Neuvokunnan miehet varauteltih heitä vielä jyrkemmin, ka piäššettih hiät mänömäh rahvahan tähän. Hyö ei voitu kekšie, mistä kurittua heitä, kun kaikin kiitettih Jumalua šiitä, mitä oli tapah-tun. ²² Olihan mieš, kumpani oli parennettu tällä merkkiruavolla, jo piällä nellänkymmenen. ²³ Šieltä piäštyö Petri ta Iivana mäntih uškovellien luo ta šaneltih, mitä piäpapat ta rahvahan vanhimmat šanot-tih heilä. ²⁴ Tämän kuultuo kaikin alettih yhteh iäneh moliutuo Jumalalla. Hyö šanottih: «Jumala, Kaikenväl-tani! Šie luajit taivahan, muan ta meren ta kaiken, mitä niissä on! ²⁵ Šie annoit Pyhän Henken paissa käškyläiseš Tuavitan, miän tuaton, šuulla näin: – Mintäh toisenvieroset karjutah äkäsenä ta rahvahat typinäistä tyhjyä mieleššäh hauvotah? ²⁶ Muailman

čuarit nouššah, halliččijat kerävyvtyh yhteh Hospotie ta Hänen Hristossua vaštah. ²⁷ Juuri näin kävi. Täššä linnašša Iiroti ta Ponttei Pilatti liityttih yhteh toisen-vierosien ta Israelin rahvahan kera Šiun pyhyä Poikua Iisussua vaštah, kumpasen Šie olet voijellun. ²⁸ Hyö ruattih še, min Šie, Hospoti, omalla voimallaš ta viisahuollaš jo ieltäpäin miäräsit tulijakši. ²⁹ Kačo nyt, Hospoti, mitein hyö meitä varautellah! Anna miän, Šiun käškyläisien, kaikella rohkevuolla šanella Šiun šanua. ³⁰ Ojenna käteš, niin jotta kipiehiset parettais ta merkkiruatoja ta kummie tapahtuis Šiun pyhän Pojan Iisussan nimellä.» ³¹ Konša hyö lopetettih malittu, tärähti še paikka, kunne hyö oli kerävyvty. Hyö kaikin täytyttih Pyhällä Henkellä ta šaneltih rohkiešti Jumalan šanua. ³² Koko šuurella uškojien joukolla oli yksi šytän ta yksi henki. Kenkänä ei šanon omaksi šitä, min omisti, vain kaikki oli heilä yhtehistä. ³³ Apostolit šuurella voimalla tovissettih Hospotin Iisussan Hristossan kuollehista noušomisešta, ta Jumala äijälti plahoslovi heitä kaikkie. ³⁴ Uškojien joukošša kenkänä ei ollun mitänä vailla. Ne, kellä oli muata tahi taloja, myötih niitä, a tienatut rahat tuotih ³⁵ ta pantih apostolien eteh. Niistä rahoista jokahisella annettih hänen tarpehien mukah. ³⁶ Šamoin ruato Josiaki, kumpaista apostolit kučuttih Varnavakši – nimi merkiččöy: rohkistaja. Hiän oli leeviläini, šyntysin Kipristä. ³⁷ Josialla oli oma pelto. Hiän möi šen, toi rahat ta pani apostolien eteh.

5 Eryäš Ananie-nimini mieš yheššä Sapfira-naiseh kera möi omat muat. ² Ošan rahoista hiän peitti, hänen naini niise tiesi šen. Loput rahoista Ananie toi ta pani apostolien eteh. ³ Šilloin Petri šano: «Ananie, mintäh annoit šytämeš šaatanan valtah? Mintäh yritit valehella Pyhyä Henkie ta jätit ičelläš ošan muan hinnašta? ⁴ Še muahan oli šiun, kuni et myöнын šitä. Ta šiun oltih rahat, kun möit šen. Mitein šie šuatoit näin ruatua? Et šie valehellun ihmisie, vain valehtelit Jumalua.» ⁵ Kun Ananie kuuli Petrin šanat, hiän kua tu kuollehena muah. Varuu valtasi kaikki ne, ket kuultih tämä. ⁶ Nuoret miehet tultih ta kiärittih ruumis vuattieh, kannettih še pois ta hauvattih. ⁷ Kolmisen tunnin piäštä šiuh tuli Ananien naini, as's'äšta mitänä tietämättä. ⁸ Petri kyšy häneltä: «Šano miula, šilläkö hinnalla työ möitä muan?» Hiän vaštasi: «Juštih šillä.» ⁹ Šiitä Petri šano hänellä: «Mintäh työ yksissä mielin rupesija kiušumamah Hospotin Henkie? Ovella kuuluu aškelie. Ne, ket hauvattih šiun mieš, kannetah šiutki tiältä.» ¹⁰ Šiinä šamašša naini kua tu Petrin jalkoih ta heitti henken. Nuoret miehet tultih šiämeš ta nähtih, jotta naini on kuollun. Hyö vietih hänet pois ta hauvattih mieheh vierellä. ¹¹ Šuuri varuu valtasi uškojakunnan ta kaikki, ket täštä kuultih. ¹² Apostolit ruattih rahvahan kešeššä monie merkkiruatoja ta kummie. Uškojat yksissä mielin kerävyvtyh Solomonin pačaškatokšešša.

¹³ Ulkopuolisista kenkänä ei ruohtin liittyö heih. Kuitenki rahvaš piti heitä šuurešša arvošša, ¹⁴ ta Hospotih uškojien joukko aina vain kašvo. Heih liittyi niin miehie kuin naisieki. ¹⁵ Ihmiset kannettih kipiehisie pihoilla ta pantih heitä venymäh šijoilla ta nosilkoilla, jotta Petrin aštuos's'a kyličči hoti hänen kuvahaini košettais kutaketä heistä. ¹⁶ Ympäriellä olijista linnoista niise tuli äijän rahvašta Jerusalemih. Hyö kannettih kerallah läsijie ta piessojen muokkuamie ihmisie, ta kaikki ne parettih. ¹⁷ Šiitä kajehuš ta viha vallattih ylipappi ta kaikki hänen puolilaiset, koko sadukeijien joukko. ¹⁸ Hyö otettih apostolit kiini ta pantih hiät tyrmäh. ¹⁹ No yöllä Hospotin anheli avasi tyrmän ovet, vei hiät šieltä pois ta šano: ²⁰ «Lähtekkyä tiältä. Mänkyä jumalankotih ta paiskua rahvahalla kaikki tämän uuvven elämän šanat.» ²¹ Apostolit ruattih niin. Päivän nouštuo hyö mäntih jumalankotih ta ruvettih opaštamah. Ylipappi ta hänen puolilaiset kučuttih Neuvokunta – kaikki Israelin rahvahan vanhimmat – ta työnnettih miehie apostolija tyrmäštä käymäh. ²² Šinne tultuo miehet ei löyvetty heitä. Hyö tultih jälelläh ta šanottih: ²³ «Myö näkimä, jotta tyrmä oli kaikin varotukšin šalvašša ta vahit šeisottih ovilla, vain kun avasi- oven, emmä löytän šieltä ketänä.» ²⁴ Tämän kuultuo ylipappi, jumalankojin vahtien piälikkö ta muut piäpapat oltih kummissah, jotta mitä šielä on šattun. ²⁵ Šiitä tuli eryäš mieš ta toi heilä šanan: «Ne miehet, kumpaset työ panija tyrmäh, šeisotah jumalankojissa ta opašsetah rahvašta.» ²⁶ Vahtien piälikkö läksi omien miehien kera käymäh apostolija. Kuitenki hyö ei käytetty voimua, šentäh kun varattih, jotta rahvaš rupieu heitä kivittämäh. ²⁷ Hyö tuotih apostolit Neuvokunnan eteh ta ylipappi alko kyšellä heitä. ²⁸ Hiän šano: «Myö kieltämällä kieltimä teitä opaštamašta šen Miehen nimeššä. A työ täyttijä koko Jerusalemim omalla opaššukšella ta tahotta panna miät viäräpäiksi šen Miehen kuolomah.» ²⁹ Täh Petri ta muut apostolit vaššattih: «Parempi totella Jumalua kuin ihmisie. ³⁰ Miän tuattojen Jumala noššatti kuollehista Iisussan, kumpasen työ riputtija rissinpuuh ta tappoja. ³¹ Hänet Jumala nošti oikiella puolellah ta ašetti Piämiehekši ta Pelaštajakši, jotta antua Israelin rahvahalla mielen muutoš ta proškenja riähistä. ³² Myö olemma kaiken tämän tovistajat ta šamoin Pyhä Henki, kumpasen Jumala anto niillä, ket totellah Häntä.» ³³ Tämän kuultuo Neuvokunnan miehet oltih haleta vihašta ta tahottih tappua apostolit. ³⁴ Šilloin Neuvokunnašta nousi eryäš farissei, Gamalieli-nimini sakonanopaštaja, kumpaista kaikki rahvaš piti arvošša. Hiän käški viijä apostolit vähäseksi aikua pois ³⁵ ta šano: «Israelin miehet, tarkkaseh miettikkyä, ennen kuin ruatta mitänä näillä miehillä. ³⁶ Ennein näitä päivie tuli Feuda. Hiän piti iččieh minänih šuurena, ta häneh liitty nelläšatua mieštä. Ka hänet tapettih, ta hänen kannattajien

joukko hajosi ta hävisi jälkie jättämättä. ³⁷ Feudan jälkeh väjenkirjutukšen aikoih tuli Juuta Galileijalainen ta muanitti äijän rahvašta puolellah. No hiän niise šai šurman ta hänen kannattajien joukko hajosi. ³⁸ Šentäh šanon teilä: jättäkyä nämä miehet rauhah, antakkua heijän olla. Kun tämä heijän homma ollou ihmisistä, še šammuu ičeštäh. ³⁹ A kun še ollou Jumalašta, työ että voi šitäh hävittyä. Varokkua! Mitäpä, kun työ šotinetta Iče Jumalua vaštah?» ⁴⁰ Neuvokunnan miehet myönyttih Gamalielin neuvoh. Hyö kučuttih apostolit šiäme, ruošittih heitä ta kiellettih paissa Iisussašta, šiitä piäššettih hiät mänömäh. ⁴¹ Apostolit lähettih Neuvokunnašta hyvillä mielin šentäh, kun hiät oli kačottu šen arvosiksi, jotta käršie häpietä Hospoti Iisussan nimen tähän. ⁴² Entiseh tapah hyö joka päivä opaššettih jumalankojissa ta kotiloissa ta šaneltih, jotta Iisussa on Hristossa.

6 Niinä päivinä opaššettävien joukko aina vain kašvo. Šiitä kreikankieliset jevreit alettih moittie jevreinkielisie, jotta heijän leškijä jätetäh šyrjäh, konša juatah jokapäiväsie tarpehie. ² Šilloin ne kakšitoista apostolie kučuttih yhteh koko opaššettävien joukon ta šanottih heilä: «Ei ole hyvä, jotta myö, apostolit, jätämäh Jumalan šanan šanelomisen ruuvvan jakamisen takie. ³ Vellet, valikkua tiän joukošta šeiččemen hyvämainehista mieštä, ket ollah Pyhän Henken ta viisahuon täyttämät. Hiät myö panemma täh ruatoh. ⁴ Šiitä myö iče voimma antautuo malitulla ta Jumalan šanan levittämisellä.» ⁵ Tämä pakina oli kaikilla mieleh. Hyö valittih Stefani, mieš, kumpani oli ušon ta Pyhän Henken täyttämä, Hilippä, Prohora, Nikonori, Timoni, Parmeni ta antiohialaini Nikolai, kumpani oli kiäntyn jevreijen uškoh. ⁶ Hiät tuotih apostolien eteh. Apostolit moluuvuttih ta pantih käteh heijän piällä. ⁷ Jumalan šana levisi leviemistäh. Opaššettävien luku kašvo Jerusolimissa ruttoh, ta monet papit niise ruvettih uškomah Iisussah Hristossah. ⁸ Stefani oli täyši uškua ta voimua, ta hiän luati rahvahan kešeššä šuurie kummie ta merkkiruatoja. ⁹ Šiitä eryähät miehet ruvettih kiistämäh Stefanin kera. Yhet heistä oltih niin šanotušta Vapautettujen sinagogašta, kumpaseh kuulu kirinejalaisie ta aleksandrijalaisie. Toiset oltih kotosin Kilikijašta ta Aasijan muakunnašta. ¹⁰ Kumminki Henki anto Stefanilla šemmosen voiman ta viisahuon paissa, jotta hyö ei voitu vaššuštua häntä. ¹¹ Šiitä hyö peitočči kuhutettih eryähie miehie šanomah: «Myö kuulima, mitein hiän haukku Moisseita ta Jumalua». ¹² Hyö noššettih rahvašta, šen vanhimpie ta sakonanopaštajie Stefanie vaštah, temmattih hänet ta vietih hänet Neuvokunnan eteh. ¹³ Šinne hyö tuotih tovistajie, kumpaset valeheltih: «Tämä mieš hellittämättä haukkuu tätä pyhyä jumalankotie ta Sakonua. ¹⁴ Myö kuulima, kun hiän šano, jotta Iisussa Nasaretilaini hajoittau tämän paikan ta muuttou elämisen tavat,

kumpaset Moissei on meilä antan.» ¹⁵ Kaikki, ket issuttih Neuvokunnašša, kačottih Stefanih. Heijän mieleštä hiän oli nävöltäh niin kuin anheli.

7 Ylipappi kyšy: «Onko as'sa niin kuin nämä miehet šanotah?» ² Stefani vaštasi: «Vellet, rahvahan tuatot, kuunnelkua milma. Šuuri Jumala näyttäyty miän tuatolla Aprahamilla, konša hiän oli Mesopotamijašša eikä vielä ašettun elämäh Harranih. ³ Jumala šano hänellä: 'Lähe omašta muašta ta šuvuštaš ta mäne muah, kumpasen Mie šiula näytän'. ⁴ Šiitä Aprahami läksi Halteijan muašta ta muuttu elämäh Harranih. A konša hänen tuatto kuoli, Jumala šiirti hänet elämäh täh muah, missä työ nyt elättä. ⁵ Jumala ei antan Aprahamilla täštä muašta ni jalkapohjan vertua. Kuitenki Hiän lupasi myöhemmin antua muan omakši hänellä ta hänen jälkiläisillä, vaikka Aprahamilla vielä ei ollun lapšie. ⁶ Jumala šano hänellä: 'Šiun jälkipolvet jouvutah elämäh muuttoeläjinä vierahašša muašša, missä heitä pietäh orjina ta ahissetah nelläšatua vuotta. ⁷ Vain Mie' – šano Jumala – 'suutin šen rahvahan, kenen orjina hyö ollah. Šen jälkeh hyö lähetäh šieltä ta sluušitah Miula täššä paikašša.' ⁸ Jumala luati Aprahamin kera šopimukšen, kumpasen merkinä on laitaleikkauš. Aprahamilla šyntu Issakka, ta hiän luati pojallah laitaleikkaukšen kahekšantena päivänä, šamoin Issakka luati laitaleikkaukšen pojallah Juakolla ta Juakko omilla pojillah, miän rahvahan kahellatoista kantatuatolla. ⁹ Miän kantatuatot kajehittih vellieh Joosefie ta myöti hänet Jegiptih. Ka Jumala oli Joosefin kera ¹⁰ ta piäšti hänet kaikista muokista. Jumala anto hänellä viisahutta, niin jotta faraoni, Jegiptin čuari, mielty häneh ta pani hänet Jegiptin muan ta koko oman talon isännäkši. ¹¹ Šiitä koko Jegiptih ta Hananin muah tuli nälkä ta vaikiet ajat, eikä miän tuatot šuatu mistänä ruokua. ¹² A Juakko kuoli, jotta Jegiptissä on vil'lua, ta työnsi miän kantatuatot šinne enšimmäisen kerran. ¹³ Konša hyö mäntih šinne toisen kerran, Joosefi šano omilla vellilöillä, ken hiän on; ta faraoni šai tietyä Joosefin šuvušta. ¹⁴ Joosefi työnsi šanan Juakko-tuatolla ta kučču luokšeh hänet ta koko heimokunnan, šeiččemenkymmentä viisi henkie. ¹⁵ Niin Juakko muuttu elämäh Jegiptih. Šielä hiän kuoli, šamoin kuoltih miän kantatuatoki. ¹⁶ Hiät vietih Sihemih ta pantih hautah, kumpasen Aprahami oli hopiella oštan sihemiläisen Emmorin pojilta. ¹⁷ Läheni še aika, konša Jumalalla piti täytytä lupauš, min Hiän oli antan Aprahamilla. Israelin rahvaš oli lisätytn Jegiptissä. ¹⁸ Šiitä šielä nousi valtah šemmoni čuari, kumpani ei tietän Joosefista mitänä. ¹⁹ Hiän ruato kaikkie ilkieta miän rahvahalla, ahisti miän tuattoja ta pakotti heitä heittämah nännilapšet uloš, jotta ne ei jätäis henkih. ²⁰ Tuoh aikah šyntu Moissei ta hiän oli Jumalalla mielehini. Kolme kuukautta häntä peitočči hoijettih koissa, ²¹ ta šiitä jätettih uloš. Ka faraonin tytär löysi hänet, otti ta kašvatti

omana poikana. ²² Moissei opaššettih kaikkih Jegiptin viisahukših, ta hiän oli väkövä šanoissa ta hommissa. ²³ Konša Moissei täytti nelläkymmentä vuotta, hänen šytämeššä šynty halu nähä israelilaisie, omie heimovellijä. ²⁴ Nähtyö, mitein jegiptiläini kiušasi yhtä heistä, hiän hyppäsi kiušatulla apuh, makšo šen puolešta ta löi jegiptiläisen kuolijakši. ²⁵ Hiän arveli, jotta heimovellet maltetah, jotta Jumala on valinnun hänet heitä pelaštamah. Vain hyö ei maltettu. ²⁶ Toisena päivänä Moissei šattu tulomah, konša kakši israelilaista torasi keškenäh. Hiän yritti šovittua heitä, šano: 'Miehet, työ oletta vellijä! Mintähpä työ lyöttä toi ni toista?' ²⁷ No še mieš, kumpani oli toran alottan, työnnälti Moissein tieltä ta šano: 'Kenpä šiut on pannun miän piälikökši ta suutijakši?' ²⁸ Tahotko tappua miutki, niin kuin eklein tapoit jegiptiläisen?' ²⁹ Näijen šanojen tähän Moissei pakeni. Hiän mäni muutoeläjäkši Madiaman muah. Šielä hänellä šynty kakši poikua. ³⁰ Mäni nelläkymmentä vuotta. Šiitä tyhjäššä muašša lähellä Sinain vuaria Moisseilla näyttäyty Hospotin anhelii. Anhelii oli tulenliekkien kešeššä, mit nouštih palajašta penšahašta. ³¹ Moissei kummekši tätä jäivintyä. Kun hiän mäni lähemmäkši kaččomah, hiän kuuli Hospotin iänen: ³² 'Mie olen šiun tuattojen Jumala, Aprahamin Jumala, Issakan Jumala ta Juakon Jumala'. Moisseita rupesi vapisuttamah eikä hiän ruohtin kaččuo. ³³ Šilloin Hospoti šano hänellä: 'Heitä jalačit jalaštaš, šentäh kun paikka, missä šie šeisot, on pyhä. ³⁴ Mie olen nähny, mitein Miun rahvašta ahissetah Jegiptissä, ta kuullun, mitein še valittau. Nyt Mie aššuin alaš heitä piäštämäh. Tule, Mie työnnän šiut Jegiptih.' ³⁵ Israelilaiset oli kieltävytty täštä Moisseista, hyö oli šanottu: 'Ken šiut on pannun piälikökši ta suutijakši?' Kuitenki juuri hänet Jumala työnsi heijän piälikökši ta piäštäjäkši anhelin kautta, kumpani näyttäyty hänellä penšahašša. ³⁶ Juuri hiän vei hiät pois Jegiptin muašta ta luati kummie ta merkkiruatoja Jegiptissä, Ruškiella merellä ta tyhjäššä muašša nelläkymmenen vuuvven ajan. ³⁷ Tämä šama Moissei šano israelilaisilla: 'Hospoti, tiän Jumala, noštou teilä tiän vellien joukošta oman Viessintuojan, miun moisen. Häntä kuunnelkua.' ³⁸ Tämä Moissei oli rahvahan kera, konša še oli keräytyn yhteh tyhjäššä muašša. Hiän ilmotti miän tuattoilla šen, mitä anhelii pakasi hänellä Sinain vuarella. Hiän otti vaštah elävät šanat, jotta viestittyä ne meilä. ³⁹ Ka miän tuatot ei tahottu totella häntä, vain jätettih hänet ta kiännyttih šytämeššäh jälellä Jegiptih. ⁴⁰ Hyö šanottih Aaronilla: 'Luaji meilä jumalie, mit aššuttais miän ieššä. Myö emmä tiijä, mi tuli Moisseilla, kumpani toi miät pois Jegiptin muašta.' ⁴¹ Ta niin hyö luajittih härkäpačaš, tuotih šillä uhrija ta piettih iluo omin käsin luajitun jumalan ieššä. ⁴² No Jumala kiänti heilä šelän ta jätti hiät kumartamah taivahan tähtilöillä, niin kuin on kirjutettu Jumalan viessintuojien kir-

jašša: – Israelin rahvaš, että työ Miula tuonun elukkoja ta muita uhrija tyhjäššä muašša nelläkymmenen vuuvven aikana. ⁴³ Moloh-jumalan pyhäkotie ta Remfan-jumalan tähtie työ kantoja, kuvie, kumpasie työ luatija, jotta kumarrella niillä! Šentäh mie šiirrän tiät elämäh Vavilonin tuakši. ⁴⁴ Miän tuattojen tuattoloilla oli tyhjäššä muašša pyhäkoti. Moissei luati šen hänellä näytetyn kuvan mukah, juštih niin, mitein käški hänellä penšahašta Pakasija. ⁴⁵ Še pyhäkoti miän tuatot šuatih omilta tuattoloiltah. Hyö tuotih še mataššah, konša Jošuan johtamina vallotettih tämä mua rahvahilta, kumpaset Jumala ajo pois heijän tieltä. Näin oli Tuavitan päivih šuate. ⁴⁶ Jumala mielty Tuavittah, ta niin Tuavitta moli, jotta šais rakentua elošijan Juakon šuvun Jumalalla. ⁴⁷ A Solomoni šen kojine Hänellä rakenti. ⁴⁸ Kuitenki Ylimmäini ei elä ihmiskäsin luajituissa taloloissa. Šiitä Jumalan viessintuoja šanou näin: ⁴⁹ – Taivaš on Miun valtaissuin, ta mua on Miun jalkojen alušta. Mimmosen talon työ Miula rakentaisija, kyšyy Hospoti, tahi missä ois Miun levähyšpaikka? ⁵⁰ Olenhan Mie omin käsin luatin tämän kaiken! ⁵¹ Voi teitä, työ jäykkäniskaset! Laitaleikkauksen työ luatija, vain tiän šytän jäi kovakši ta korvat ollah ummešša. Aina oletta Pyhyä Henkie vaššuštamašša – mitein tiän tuatot, šamoin työki. ⁵² Onko yhtänä Jumalan viessintuojua, ketä tiän tuatot ei ois ajeltu? Hyö tapettih kaikki ne, ket einuššettih Oikiemielisen tulomista. Ta nyt teistä ičeštänä tuli tämän Oikiemielisen pettäjie ta tappajie. ⁵³ Työ šaita anhelien tuomana Sakonan, vain että elän šen mukah.» ⁵⁴ Tätä kuunnellešša Neuvokunnan miehet oltih haleta vihašta Stefanin piällä ta hivottih hampahieh. ⁵⁵ A Pyhän Henken täyttämä Stefani nošti šilmät taivahah ta näki Jumalan taivahaisen valon ta Iisussan šeisomašša Jumalan oikiella kiällä. ⁵⁶ Stefani šano: «Nyt mie niän taivahat avonaisina ta Ihmisen Pojan šeisomašša Jumalan oikiella puolella!» ⁵⁷ Šiitä Neuvokunnan miehet karjeuvuttih lujašti, typettih korvat ta kaikin yheššä rynnättih Stefanin piällä. ⁵⁸ Hyö vejettih hänet linnašta ta ruvettih kivittämäh häntä. A ne, ket oli tovissettu Stefanie vaštah, heitettih piälöšvuattiet Sauli-nimisen nuoren miehen jalkoih. ⁵⁹ Konša hyö kivitettih Stefanie, hiän moli Jumalua ta šano: «Hospoti Iisussa, ota vaštah miun henki.» ⁶⁰ Šiitä hiän heitty polvusillah ta karjahti lujalla iänellä: «Hospoti, elä pane tätä heilä riähäkši!» Tämän šanottuo hiän uinasi ijäkši. (8:1) Sauli oli šamua mieltä kuin muutki ta hyväkšy šen, jotta Stefani tapettih.

8 Šiitä päiväštä alettih kovašti ajella Jerusolimim uškojakuntua, ta šentäh monet uškojat hajottih eri puolilla Juutijan ta Samarijan muata. Apostolit vain jätih Jerusolimih. ² Muutomat jumalahiset miehet hævattih Stefani ta äijälti itettih häntä. ³ A Sauli tahto hävittyä uškojakunnan. Hiän kulki talošta taloh, kisko miehie ta naisie pihalla ta toimitti hiät tyrmäh. ⁴ Ne,

ket lähettih ajeluo pakoh, matattih šeuvalta toisella ta šaneltih Hyvyä Viestie. ⁵ Hilippä tuli Samarijan linnah ta šaneli šen eläjillä Hristossašta. ⁶ Kun ihmiset kuultih, mitä Hilippä pakasi, ta nähtih, mimmosie merkkiruatoja hiän ruato, hyö kuunneltih häntä tarkašti. ⁷ Monet piäštih piessoista, kumpaset lähettih heistä lujašti karjahellen, ta monet hulvautunuot ta rammattih. ⁸ Linnan täytti šuuri ilo. ⁹ Šiinä linnašša jo pitälti tietovuičči eryäš Simoni, kumpani kehu iččieh šuurekši ta hämmäššytti Samarijan rahvašta. ¹⁰ Kaikin, pienet ta šuuret, kuunneltih Simonie mielelläh ta paistih: «Hiän on Jumalan šuuri voima». ¹¹ Häntä kuunneltih šentäh, kun hiän jo pitän aikua oli omilla tietovuisilla hämmäššyttän ihmisie. ¹² Konša linnan eläjät kiännyttih uškomah Hilippä, kumpani šaneli Hyvyä Viestie Jumalan Valtakunnašta ta Iisussašta Hristossašta, hiät kaššettih, niin miehet kuin naisetki. ¹³ Šilloin Simoniki rupesi uškomah, ta hänet niise kaššettih. Šen jälkeh hiän aina pisytteli Hilipän lähellä, ta nähtyöh niitä šuurie kummie ta merkkiruatoja, kumpasie Hilippä luati, hiän oli piältäh šekuo. ¹⁴ Konša Jerusolimissa olijat apostolit kuultih, jotta samarijalaiset otettih vaštah Jumalan šana, hyö työnnettih Petri ta Iivana heijän luo. ¹⁵ Šinne tultuo nämä miehet moliuvuttih Samarijan uškojien puolešta, jotta hyö šuatais Pyhä Henki. ¹⁶ Niätšen Henki ei vielä ollun laškeutun yhtehkänä heistä; hiät oli vain kaššettu Hospotin Iisussan nimeh. ¹⁷ Petri ta Iivana pantih kiät heijän piällä, ta niin hyö šuatih Pyhä Henki. ¹⁸ Kun Simoni näki, jotta ne, kenen piällä apostolit pantih kiät, šuatih Pyhä Henki, hiän tar-ičči heilä rahua ¹⁹ ta šano: «Antakkua miulaki tuomoni valta, jotta še, kenen piällä panen käteni, šuau Pyhän Henken». ²⁰ Ka Petri šano hänellä: «Tulisih tušk-ih jouvut rahoneš päivineš, šentäh kun smietit, jotta Jumalan lahja on rahalla šuatavissa! ²¹ Šiula ei ole täh mitänä ošua, šentäh kun Jumalan šilmissä šie olet viärä. ²² Niin jotta kiänny täštä šiun pahuošta ta moliuvu Jumalalla! Voit olla, jotta Hiän prostiu šiula tämän šiun šytämen meininkin. ²³ Mie niän, jotta šie olet karkieta šappie täyši ta viäryš on takon šiut rautoih.» ²⁴ Šilloin Simoni šano: «Moliutukkua miun puolešta Hospotilla, jotta mikänä näistä tiän šanomista ei koškis milma!» ²⁵ Näin apostolit levitettih Hospotin šanua ta tovisettih Hänešta. Šen jälkeh hyö lähettih jalelläh Jerusolimih ta matalla šaneltih Hyvyä Viestie monissa Samarijan kylissä. ²⁶ Hospotin anhelie pakasi Hilipällä, še šano näin: «Lähe šuveh päin ta mäne šillä tiellä, mi viey Jerusolimista tyhjän muan läpi Gassah». ²⁷ Hilippä läksi šinne. Juštih šillä aikua šitä tietä myöte ajo korkiearvoni efiopijalaini herra, jeunuhi. Hiän oli Efiopijan čuarittaren, kandakin, kallehukšien kaččoja ta oli käynyn Jerusolimih moliutumah. ²⁸ Nyt hiän oli mänöššä kotih, istu karryššä ta luki Jumalan viessintuojan Isaijan kirjua. ²⁹ Pyhä Henki šano Hilipällä:

«Mäne lähemmäkši ta pisyttelä karryn viereššä».

³⁰ Hilippä juoksi karryn luo ta kuuli, jotta mieš lukou Jumalan viessintuojan Isaijan kirjua. Hiän kyšy: «Näky, jotta šie luvet, ka maltatko, mitä luvet?» ³¹ Mieš vaštasi: «Mistäpä mie malttasin, kun kenkänä ei šelitä?» Hiän pyritti Hilippä noušomah karryh ta istumah hänen rinnalla. ³² Pyhien Kirjutukšien kohta, mitä hiän luki, oli tämä: – Niin kuin lammašta Häntä vietih isettäväkši, niin kuin vuonna, mi on iänettäh keriččijän käsissä, šamoin Hiänki ei šuutah avannun. ³³ Häntä alennettih, ei suutittu oikiella suutulla. Ken voit paissa Hänen jälkiläisistä, šentäh kun Hänen elämä otetah pois muan piältä? ³⁴ Jeunuhi šano Hilipällä: «Voisitko šanuo, keštä Jumalan viessintuoja täššä pakajau, ičeštähkö vain keštänih muušta?» ³⁵ Hilippä rupesi pakajamah. Hiän alotti tuošta Pyhien Kirjutukšien kohašta ta šaneli miehellä Hyvyä Viestie Iisussašta. ³⁶ Hyö matattih iellä ta tultih vesirantah. Jeunuhi šano: «Täššä on vettä. Mipä eštäis kaštua miut?» ³⁷ Hilippä šano hänellä: «Kun šytämeš pohjašta uškonet, niin šen šuattau ruatua». Jeunuhi vaštasi: «Mie ušon, jotta Iisussa Hristossa on Jumalan Poika». ³⁸ Hiän käški piettyä karryn, ta hyö molen, Hilippä ta jeunuhi, aššuttih veteh, ta Hilippä kašto hänet. ³⁹ Konša hyö nouštih veještä, Pyhä Henki laškeutu jeunuhin piällä, a Hospotin anhelie tempasi Hilipän pois šieltä. Jeunuhi ei enämpi nähyn Hilippä, ka ilomielin jatko matkua. ⁴⁰ Šen jälkeh Hilippä nähtih Asotašša. Hyvyä Viestie šanelien hiän matkasi linnašta toiseh, kuni ei tullun Kesarijah.

9 Sauli oli vielä vihan vallašša ta tahto tappa Hospotin opaššettavie. Hiän mäni ylipapin luo ² ta moli, jotta tämä kirjuttais Damaskin sinagogoih kirjaset. Ne kirjaset annettais hänellä valta vankita Hospotin opaššukšen mukah eläjät, miehet ta naiset, ketä šiunki käsih šais, ta tuuvva heitä šivottuna Jerusolimih. ³ Matalla, konša Sauli oli jo läššä Damaskie, taivašta läimähti äkkie valo hänen ympärillä. ⁴ Hiän lankesi muah ta kuuli iänen, mi šano: «Sauli, Sauli, mintäh šie ajelet Milma?» ⁵ Sauli kyšy: «Hospoti, ken šie olet?» Iäni vaštasi: «Mie olen Iisussa, kumpaista šie ajelet. Tyhjäh šie hypit šeinäh očin.» ⁶ Varaten ta vapisen Sauli kyšy: «Hospoti, mitä šie käšet miun ruatua?» Hospoti šano: «Nouše ta mäne linnah. Šielä šuat kuulla, mitä šiun pitäy ruatua.» ⁷ Saulin matkalaiset šeisottih iänettäh. Hyö kuultih iäni, vain ei nähty ketänä. ⁸ Sauli nousi muašta, avasi šilmät, ka ei nähyn ketänä. Toiset kuletettih häntä kiäštä Damaskih. ⁹ Kolmeh päiväh hiän ei nähyn mitänä, ei šyöny eikä juonun. ¹⁰ Damaskissa oli Ananie-nimini opaššettava. Hospoti näyttäyty hänellä ta šano: «Ananie!» Hiän vaštasi: «Täššä olen, Hospoti». ¹¹ Hospoti šano: «Mäne tiellä, min nimi on Šuoratie, ta kyšy Juutan talošša Sauli Tarsolaista. Hiän on moliutumašša. ¹² Saulilla oli jivävin-tä, jotta tulou Ananie-nimini mieš, panou kiät hänen

piällä, jotta hänellä myöstyis näkö.»¹³ Ananie vaštasi: «Hospoti, mie olen monilta kuullun, kuin äijän pahua še mieš on ruatan Šiun pyhällä Jerusalmisssa.¹⁴ Tiäläki hänellä on piäpappien antama valta vankita kaikki, ket kučutah apuh Šiun nimie.»¹⁵ Hospoti šano hänellä: «Mäne! Mie valičhin hänet, jotta hänen kautti Miun nimi tulou tunnetukši muailman kanšoilla ta čuariloilla ta šamoin Israelin kanšalla.¹⁶ Mie näytän hänellä, mitein äijän hiän joutuu käršimäh Miun nimen tähän.»¹⁷ Ananie läksi. Hiän mäni šiuh taloh, kumpasešša Sauli oli. Hiän pani kiät Saulin piällä ta šano: «Sauli, vellisen! Hospoti työnsi miut, Še šama Iisussa, kumpani näytätty šiula tiellä, konša matkasit tänne. Hiän työnsi miut, jotta šie šaisit nävön jällelläh ta täyttysit Pyhällä Henkellä.»¹⁸ Šamašša niin kuin ois šuomut kirvottu Saulin šilmistä, ta äkkie näkö myösty hänellä. Hiän nousi jaloillah ta hänet kašsettih.¹⁹ Šiitä hiän šoi ta šai voimua. Sauli oli päivän toisen Damaskissa opašsettavien luona.²⁰ Hiän šamašša rupesi šanelomah sinagogoissa, jotta Iisussa on Jumalan Poika.²¹ Kaikin, ket kuunneltih häntä, oltih kummissah ta šanottih: «Eiköš tämä ole še šamani mieš, kumpani hävitti Jerusalmisssa niitä, ket kučutah avukšeh Iisussan nimie? Eikö hiän tänneki tullun ottamah heitä kiini ta viemäh piäpappien eteh?»²² No a Sauli aina vain šuuremmalla voimalla šaneli Hyvyä Viestie. Hiän ševotti Damaskin jevreijen mielet, kun tovisi, jotta Iisussa on Hristossa.²³ Aika mäni mänöjäh ta jevreit šovittih tappua Sauli.²⁴ Kuitenki Sauli šai tietyä heijän meininkistä. Jevreit yötä päivyä varteitih linnan veräjillä, jotta šuatais tappua hänet.²⁵ Vain eryähänä yönä opašsettavat autettih Saulin puata, pantih hänet vakkah ta lašettih linnanšeinyä alaš.²⁶ Jerusalmih tultuo Sauli yritti liittyyö opašsettavien joukkoh, vain kaikin varattih häntä eikä ušottu, jotta häneštä on tullun opašsettava.²⁷ Šiitä Varnava vei hänet apostolien luo. Hiän šano heilä, mitein Sauli tietä myöte matatešša näki Hospotin, mitä Hospoti pakasi hänellä ta mitein Damaskissa hiän rohkiešti šaneli Iisussašta.²⁸ Šen jälkeh Sauli eli ta ruato hiän kera Jerusalmisssa. Rohkiešti hiän šaneli Hospotista Iisussašta.²⁹ Hiän pakasi niise kreikankielisillä jevreilöillä ta kiisteli hiän kera, a hyö tahottih tappua hänet.³⁰ Kun uškovellet šuatih tietyä täštä, hyö vietih Sauli Kesarijah ta šieltä toimitettih Tarsoh.³¹ Joka puolella Juutijua, Galileijua ta Samarijua kiriköllä oli nyt rauha. Hospotie varaten še eli ta šai voimua, ta Pyhä Henki lujitti šitä, niin jotta še aina vain kašvo.³² Petri kierteli kaikissa paikoissa ta šiitä tuli Liddašša eläjien pyhien luo.³³ Hiän näki šielä Eeni-nimisen miehen, kumpasen oli hulvannun ta kumpani jo kaheksan vuotta veny šijašša.³⁴ Petri šano hänellä: «Enei! Iisussa Hristossa parentau šiu. Nouše, keryä šijaš.» Mieš šamašša nousi.³⁵ Hänet nähtih kaikki Liddan linnan ta Saronin tašankon eläjät ta hyö kiännyttih ta

ruvettih uškomah Hospotih.³⁶ Joppijašša opašsettavien joukošša oli naini nimeltä Tavifa, kreikan kielellä Dorkas. Hiän ruato äijän hyvyä ta anto köyhillä äijän miilostinua.³⁷ No noih aikoih hiän kipeyty ta kuoli. Hänet peštih ta pantih yläkamarih.³⁸ Lidda on lähellä Joppijua. Kun opašsettavat kuultih, jotta Petri on šielä, hyö toimitettih kakši mieštä viemäh hänellä šanua: «Tule ruttoh miän luo.»³⁹ Petri läksi heti miehien kera. Konša hiän tuli šinne, hänet vietih yläkamarih. Leškinaiset kerävyttih Petrin ympärillä. Hyö itettih ta näytettih hänellä paitoja ta muita vuatteita, kumpasie Dorkas oli luatin, konša vielä oli hiän kera.⁴⁰ Petri käški kaikkien männä pois kamarista. Hiän polvistu ta moliutu. Šiitä hiän kiänty vainuan puoleh ta šano: «Tavifa, nouše!» Naini avasi šilmät ta Petrin nähtyyö nousi istumah.⁴¹ Petri ojenti hänellä käteh ta autto noušša jaloilla. Šiitä Petri kuču kamarih pyhät ta lešet, ta hyö nähtih, jotta Tavifa on elošša.⁴² Tieto täštä levisi ympärä Joppijua, ta monet ruvettih uškomah Hospotih.⁴³ Petri jäi vielä kotvasekši aikua Joppijah ta eli eryähän Simoni-nimisen nahkanpiekšäjän luona.

10 Kesarijašša eli Kornili-nimini mieš. Hiän oli šuan saltatan piälikkönä niin šanotušša Italijalaisessa kogortissa.² Hiän oli oikiemielini ta jumalanvarasija, šamoin kuin koko hänen kotijoukko. Hiän anto äijän miilostinua rahvahalla ta kaikičči moliutu Jumalalla.³ Kerran iltapäivällä, šiinä yhekšannen tunnin aikah Kornililla näyttäyty Jumalan anhelii, kumpani tuli hänen luo ta šano: «Kornili!»⁴ Kornili pöläššykšissäh kačču tuijotti anhelih ta šano: «Mitä, Hospoti?» Anhelii vaštasi: «Šiun malitut ta šiun miilostinat nouštih uhrina Jumalan eteh, ta Hiän muisti šiu.⁵ Työnnä nyt miehie Joppijah kuččumah Simoni, kumpaista šanotah Petriksi.⁶ Hiän eläy nahkanpiekšäjä Simonin luona, kumpasen talo on meren rannalla. Petri šanou šiula šanat, mit pelašsetah šiu ta koko šiun talovehen.»⁷ Konša anhelii tämän šanottuo läksi pois, Kornili kuču kakši paššarieh ta viestimiehen, oikiemielisen saltatan.⁸ Hiän šano heilä kaiken ta toimitti hiät Joppijah.⁹ Toisena päivänä, konša miehet matattih Joppijah ta jo oltih lähellä linnua, Petri nousi puolenpäivän aikah talon katolla moliutumah.¹⁰ Hänellä tuli nälkä ta hiän ois tahton šyvvä. Kuni ruokua valmissettih, hiän hurmehtu.¹¹ Hiän näki taivahan avattuna, ta šieltä tuli alahuakši mi lienöy aštien tapani niin kuin šuuri huršti. Še oli nelläštä kokašta šivottu, ta šitä lašettih muah.¹² Šiinä oli kaikenmoisie nelläjalkasie man elukkoja, petoja, ryömijie ta taivahan lintuja.¹³ Šamašša hiän kuuli iänen, mi šano: «Nouše, Petri! Ise ta šyö!»¹⁴ Ka Petri šano: «En šuinki šyö, Hospoti! Konšana en ole šyönyn mitänä pakanua enkä kiellettyö.»¹⁵ Šilloin iäni pakasi uuvveštah ta šano: «Min Jumala puhisti, šitä elä šie šano pakanakši.»¹⁶ Näin oli kolmičči. Šiitä huršti nošsettih jällelläh taivahah.¹⁷ Kun Petri vielä ihmetteli,

mitä hänen jivintä vois merkitä, Kornilin työntämät miehet tultih veräjillä. Hyö oli kyšellen löyvetty Simonin talo. ¹⁸ Šiitä hyö ruvettih karjumah: «Tiäläkö pitäy kortteerie Simoni, kumpaista kučutah Petriksi?» ¹⁹ Kun Petri vieläki mietti jivintyäh, Pyhä Henki šano hänellä: «Kačo, kolme mieštä tuli šilma eččimäh. ²⁰ Nouše, šolaha alaš ta mäne hiän kera. Eläkä yhtänä epyäle, šentäh kun Mie hiät tänne toimitin.» ²¹ Petri laškeutu alaš Kornilin työntämien miehien luo ta šano: «Mie olen še, ketä työ ečittä. Mitä as's'ua teilä on?» ²² Miehet vaššattih: «Pyhä anheli näyttäyty šuanpiälikkö Kornililla, oikiemielisellä ta jumalanvarasijalla miehellä, kumpasešta kaikki jevreit paissah vain hyvyä. Anheli käški Kornilin kučču šiuť hänellä kotih ta kuunnella, mitä šiula on šanottavua.» ²³ Šiitä Petri kučču hiät pirttih ta kostitti heitä. Toisena päivänä Petri läksi miehien kera, ta vielä eryähät Joppijašša eläjät vellet lähettih hänen kera. ²⁴ Päivän piäštä hyö tultih Kesarijah. Kornili oli kuččun omahisie ta lähempie yštävie ta vuotti jo tulijie. ²⁵ Konša Petri oli talon ovilla, Kornili mäni hänellä vaštah ta kumartu hänen ieššä muah šuate. ²⁶ Vain Petri nošti hänet jaloillah ta šano: «Nouše, mie niise olen vain ihmini». ²⁷ Kornilin kera paissen hiän mäni pirttih ta näki šielä äijän rahvašta. ²⁸ Petri šano heilä: «Työ tiijättä, jotta jevrein on kielletty paissa vierašheimosien kera ta käyvä heijän luona. Kuitenki Jumala näytti miula, jotta ketänä ihmistä ei šua pityä epäpyhänä tahi pakanana. ²⁹ Šentäh mie läksin tiän luo vaštahpanomatta, konša milma tultih kuččumah. Nyt kyšyn teiltä: mitä vaššen työ kuččuja miut?» ³⁰ Kornili šano: «Kolme päivyä takaperin juštih täh aikah mie pyhitin ta yhekšännellä tunnilla olin tiälä koissa moliutumašša. Miun eteh jivävyty mieš helien valkeissa vuatteissa ³¹ ta šano miula: 'Kornili, Jumala kuuli šiun malitut ta muistau šiun miilostinat. ³² Työnnä nyt šana Joppijah ta kuču luokšeš Simoni, kumpaista šanotah Petriksi. Hiän eläy nahkanpiekšäjän Simonin talošša meren rannalla. Hiän tulou ta pakajau šiula.' ³³ Mie šamašša työnsin miehie kuččumah šilma, ta šie ruavoit hyvin, kun tulit. Nyt myö olemma kaikin täššä Jumalan ieššä, jotta kuulla kaikki, mitä Hiän käški šiun šanuo meilä.» ³⁴ Petri rupesi pakajamah. Hiän šano: «Nyt mie tosieh maltan, jotta Jumalalla kaikki ihmiset ollah šamanvertaset. ³⁵ Hiän hyväkšyy jokahisen, ken varajau Häntä ta eläy Hänen tahon mukah, kuulukkah še vaikka mih kanšah. ³⁶ Hiän työnsi oman šanah Israelin rahvahalla, ilmotti Hyvän Viessin rauhašta, kumpasen toi Iisussa Hristossa – Hiän, kumpani on kaikkien Hospoti. ³⁷ Työ tiijättä, mitä tapahtu enšin Galileijašša ta šiitä koko Juutijašša šen jälkeh, kun Iivana kučču ihmisie otamah kaššanta. ³⁸ Työ tiijättä, mitein Jumala voiteli Pyhällä Henkellä ta voimalla Iisussan Nasaretilaisen. Iisussa käveli muan ympäri, luati hyvyä ta piäšti kaikkie juavelin valtah joutunehie, Jumala vet oli Hänen kera.

³⁹ Myö omin šilmin näkimä kaiken, mitä Hiän ruato Juutijašša ta Jerusolimissa. Hänet hyö nuaklittih ristih ta tapettih. ⁴⁰ A Jumala noššatti Hänet kuollehista kolmantena päivänä ta anto Hänen näyttäyty ihmisiillä. ⁴¹ Kaikin ei Häntä nähty, vain myö Jumalan ieltäpäin valitut tovistajat näkimä. Myö šoimä ta joima Hänen kera Hänen kuollehista noušomisen jälkeh. ⁴² Hiän käški miän paissa ihmisillä ta tovistua, jotta juuri Hiän on še, kenet Jumala pani elävien ta kuollehien Suutijakši. ⁴³ Häneštä kaikki Jumalan viessintuojat tovissetah, jotta jokahini Häneh uškoja šuau riähät prostitutkši Hänen nimen voimalla.» ⁴⁴ Petrin vielä paisešša Pyhä Henki laškeutu kaikkih, ket oltih hänen šanoja kuuntelomašša. ⁴⁵ Petrin kera tulleet uškojat jevreit ihmeteltih šiitä, jotta Jumala anto Pyhän Henken toisen vierosillaki. ⁴⁶ Hyö niätšen iče kuultih, mitein nämä paissah kielillä ta ylnenetäh Jumalua. Šiitä Petri šano: ⁴⁷ «Ken voit kieltyä kaštamašta veješšä näitä, ket šamoin kuin ni myö šuatih Pyhä Henki?» ⁴⁸ Hiän käški kaštua hiät Iisussan Hristossan nimeh. Šiitä hyö pyritettih Petrie jivämäh heijän luo vielä muutomakši päiväkši.

11 Apostolit ta Juutijan eri puolilla olijat uškovellet kuultih, jotta muutki rahvahat kuin jevreit otettih vaštah Jumalan šana. ² Konša Petri tuli Jerusolimih, laitaleikatut uškovellet moittittih häntä. Hyö šanottih: ³ «Šie kävit laitaleikkuamattomien luona ta šoit hiän kera». ⁴ Šilloin Petri šelitti heilä, mitein kaikki oli alušta loppuh šuate. Hiän šano: ⁵ «Mie olin Joppijan linnašša ta moliuvuin. Šiitä hurmehuin ta nävin, mitein taivahašta šolahti juštih miun eteh mi lienöy aštien tapani niin kuin šuuri huršti, kumpaista lašettih nelläštä kokašta. ⁶ Kun rupesin šiitä kaččomah tarkemmin, niin nävin muan nelläjalkasie elukkoja, petoja, ryömijie ta taivahan lintuja. ⁷ Vielä kuulin iänen, mi šano miula: 'Nouše, Petri! Ise ta šyö!' ⁸ Mie vaštasin: 'En šiunki šyö, Hospoti! Konšana en ole pannun šuuhuni mitänä pakanua enkä kiellettyö.' ⁹ Šilloin iäni taivahašta pakasi uuvveštah ta šano: 'Min Jumala puhisti, šiitä elä šie šano pakanakši'. ¹⁰ Näin oli kolmičči. Šiitä huršti kaikkineh päivineh noššettih jälelläh taivahah. ¹¹ Šiieh šamah aikah kolme mieštä šeisattu šen talon eteh, missä mie olin. Hiät oli työnnetty Kesarijašta miun luokši. ¹² Henki šano miula, jotta miun pitäis lähtie hiän kera eikä epyällä. Miun kera lähettih vielä nämä kuuši velleie, ta myö mänimä Kesarijah Kornilin taloh. ¹³ Hiän pakasi meilä, mitein näki koissa anhelin. Anheli šano hänellä: 'Työnnä Joppijah miehie käymäh tänne Simoni, kumpaista šanotah Petriksi. ¹⁴ Hiän šanou šiula šanat, kumpasien voimalla pelaššut šie ta koko šiun taloveh.' ¹⁵ Ta konša mie aloin paissa, niin Pyhä Henki laškeutu Kornilin talošša oljih niin kuin alušta laškeutu meih. ¹⁶ Šiitä mie muissin, jotta Hospoti oli šanon näin: 'Iivana kašto veješšä, vain tiät kašsetah Pyhäššä

Henkeššä'. ¹⁷ Ka kun kerran Jumala anto heilä šaman lahjan kuin meiläki, konša alkoma uškua Hospotih Iisussah Hristossah, niin mi mie olin Jumalua vaššutamah?» ¹⁸ Tämän kuultuo kaikin rauhotuttih ta ruvettih ylentämäh Jumalua. Hyö šanottih: «Ka Jumala autto toisenvierosie niise kiäntymäh Hänen puoleh, jotta hyö šuatais elämä». ¹⁹ Stefanin tappamisen jälkeh monet uškojat juoštih ajeluo pakoh ta hajottih eri puolilla. Hyö mäntih Finikijah, Kiprih ta Antiohijah šuate, vain ei šaneltu Jumalan šanua kellänä muilla kuin jevreilöillä. ²⁰ Kuitenki heijän joukošša oli moniehie kipriläisie ta kirinejalaisie, kumpaset Antiohijah tultuo paistih kreikkalaisien kera ta šaneltih heilä Hyvyä Viestie Hospotista Iisussašta. ²¹ Hospotin käsi oli heijän tukena, ta šuuri joukko ihmisie rupesi uškomah ta kiänty Hospotin puoleh. ²² Tieto täštä kantautu Jerusalmiin uškojakuntah, ta šielä toimitettih Varnava Antiohijah. ²³ Šinne tultuo Varnava näki, mitä Jumalan armo oli šuanun aikah, ta hiän ihaštu ta pyritti kaikkie pisymäh Hospotissa puhtahin šytämin. ²⁴ Varnava oli hyvä, Pyhän Henken ta ušon täyttämä mieš. Ta äijän rahvašta liittu Hospotin omien joukkoh. ²⁵ Šiitä Varnava läksi Tarsoh Saulie eččimäh, löysi hänet ta toi Antiohijah. ²⁶ Šielä hyö oltih uškojakunnašša kokonaisen vuuvven ta opaššettih šuurta rahvašjoukkuo. Juuri Antiohija oli še paikka, missä enšimmäkši alettih opaššettavie kučču rissityksi. ²⁷ Šiih aikah tuli Jerusalmista Antiohijah Jumalan viessintuojie. ²⁸ Yksi heistä, Agavinimini mieš, Henken juohatukšella tiijotti, jotta koko muailmah tulou šuuri nälkä. Näin šattuki Klauti-keisarin aikana. ²⁹ Opaššettavat piätettih kerätä avuššušta, jokahini omien varojen mukah, ta työntyä avuššuš Juutijašša eläjillä uškovellilöillä. ³⁰ Niin hyö ruattihki ta Varnavan ta Saulin matašša työnnettih kerätyt rahat Jerusalmiin uškojakunnan vanhimilla.

12 Šiih aikah čuari Iiroti otti kiini eryähie uškojakunnan miehie. ² Hiän käški leikata piän Juakolta, Iivanan velleltä. ³ Kun hiän näki, jotta jevreilöitä še miellyttäy, niin käški vielä ottua kiini Petrin. Šilloin oltih juštih Riešanleivän pruasniekan päivät. ⁴ Petri otettih kiini, ta Iiroti šalpasi hänet tyrmäh ta pani häntä varteimah nellä nellän miehen saltattajoukkuo. Iiroti meinasi Äijänpäivän jälkeh tuuva Petrin rahvahan eteh. ⁵ Kuni Petrie piettih tyrmäššä, šini uškojakunta vaipumatta moliutu Jumalalla hänen puolešta. ⁶ Yöllä šitä päiväy vaššen, konša čuari Iiroti tahto viijä Petrin suutuh, Petri makasi kahen saltatan välissä. Hänet oli pantu kakših rautoih ta vielä oven luona oltih varteiččijiat. ⁷ Äkkie Hospotin anhelii jiiävyty hänen eteh, ta pimie huoneh tuli täyteh valuo. Anhelii töykkäsi Petrie kylkeh, noššatti hänet ta šano: «Nouše rutompah!» Rauvat tipahettih Petrin käsistä. ⁸ Anhelii šano hänellä: «Šivo vyö ta pane jalačit jalkah». Petri ruato niin. Šiitä anhelii šano: «Pane sviitka harteillaš ta

aššu miun peräššä». ⁹ Petri läksi anhelilla jälkeh. Kuitenki hiän ei älynnyn, jotta še, mitä anhelii ruato, oli totta. Hiän smietti, jotta anhelii vain jiiävyty hänellä. ¹⁰ Hyö mäntih enšimmäisistä varteiččijista kyličči, šiitä toisista ta tultih rautaveräjän luo, mistä piäsi linnah. Veräjät avauvuttih heilä ičeštäh. Hyö mäntih uloš ta lähettih aštumah kujua pitin. Äkkie anhelii hävisi. ¹¹ Šiitä Petri hokšasi: «Nyt mie tosieh maltan, mitä tapahtu! Hospoti työnsi oman anhelin, piäšti miut Iirotin käsistä ta pelašti kaikkešta šiitä, mitä jevreit tahottih miula ruatua.» ¹² Kun as'sa šelveni Petrillä, hiän läksi Iivanan muamon Muarien taloh, šen Iivanan, kumpaista kučutah Markiksi. Šinne oli kerätyyn äijän rahvašta, ta hyö moliuvuttih. ¹³ Petri kolisti oveh, ta Roda-nimini paššarityttö mäni kyšymäh, ken šielä on. ¹⁴ Hiän tunsu Petrin iänen, vain ihaššukšissah ei avannun ovie. Hiän juoksi šanomah, jotta Petri šeisou ovilla. ¹⁵ «Oletko šie tolkuššaš?» šanottih pirtissä olijat. Kun tyttö ei antan periksi, hyö šanottih: «Še on Petrin anhelii». ¹⁶ Onnako Petri vain kolisti ta kolisti. Konša hyö avattih ovi ta nähtih hänet, niin ihan pöläššyttih. ¹⁷ Petri viittasi kiäläläh, jotta hyö hillettäis, ta šano heilä, mitein Hospoti šai hänet pois tyrmäštä. Hiän käški šanuo täštä Juakolla ta muilla uškovellilöillä. A šiitä hiän läksi šielä ta mäni toiseh paikkah. ¹⁸ Huomenekšella saltatoilla tuli kova hätä. Kunne Petri joutu? ¹⁹ Iiroti käški löytyä hänet. Vain kun häntä ei löytyyn, Iiroti kyšeli varteiččijie ta käški tappua hiät. Šiitä Iiroti läksi Juutijašta, mäni Kesarijah ta oli šielä. ²⁰ Čuari Iiroti oli šiantyn Tiiran ta Sidonin eläjien piällä. Yheššä hyö lähettih čuarin luo pakinoilla. Hyö šuatih muanittua omalla puolella Vlasti, čuarin korkie virkamieš, ta tahottih luatue šopu, šentäh kun čuarin mua šyötti heitä. ²¹ Miärättynä päivänä Iiroti šuoriutu čuarin vuatteih, istuutu čuarin-istumella ta piti heilä pakinan. ²² Rahvaš karju šiieh: «Tämä on Jumalan iäni, ei ihmisen!» ²³ Šamašša Hospotin anhelii iski Iirotie, šentäh kun še ei antan kunnivoja Jumalalla. Ta niin mavot šyöttih häntä ta hiän kuoli. ²⁴ No Jumalan šana levisi ielläh ta uškojien luku lisäyty. ²⁵ Kun Varnava ta Sauli vietih kerätyt rahat Jerusalmih, hyö myöššyttih Antiohijah. Mataššah hyö tuottih Markki, kumpasen toini nimi oli Iivana.

13 Antiohijan uškojakunnašša oli Jumalan viessintuojie ta opaštajie: Varnava, Simeoni, kumpaista šanottih Nigerakši, kirinejalaini Lutsi, Manail, kumpani oli kašvan yheššä muan nellännekšen halliččijan Iirotin kera, ta Sauli. ² Kerran, konša hyö sluušittih Hospotilla ta pyhitettih, Pyhä Henki šano: «Erottakua Miula tiän joukošta Varnava ta Sauli šiieh ruatoh, mih Mie olen hiät kuččun». ³ Šiitä, konša hyö oli pyhitetty ta moliuvuttu, hyö pantih kiät näijen kahen piällä ta toimitettih hiät matkah. ⁴ Pyhän Henken työntäminä Varnava ta Sauli tultih Seleukijah, ta šielä purjehittih Kiprih. ⁵ Salaminin linnah tultuo hyö šaneltih Jumalan šanua

jevreijen sinagogoissa. Iivana oli heilä apulaisena. ⁶ Hyö kulettih koko Kiprišuaaren läpi Pafoh šuate. Šielä hyö nähtih Variisussa-nimini jevrei, kumpani oli tietäjä ta luatiutu Jumalan viessintuojakši. ⁷ Hiän olekšenteli šuaaren piäherran Serkei Puavilan luona, kumpani oli viisaš mieš. Tämä herra kučču Varnavan ta Saulin ta tahto kuulla Jumalan šanua. ⁸ A še tietäjä – hänen toini nimi Elima merkiččöyki šitä – vaššušti heitä ta reistasi eštyä herran kiäntymistä uškoh. ⁹ Ka Sauli, kumpani tunnetah niise Puavilan nimellä, täytenä Pyhyä Henkie kaččo pitkäseh tietäjäh ¹⁰ ta šano: «Voi, šie kaiken muanitukšen ta pahuon pešä, juavelin šikie, kaiken tosiokien vihollini! Lopeta jo Hospotin šuorie teitä viärisellä. ¹¹ Nyt kačo Hospotin käsi on nouššun šilma vaštah. Šie šokenet, etkä niä päiväsen valuo, kuni aika ei tule.» Šiinä šamašša tietäjän piällä laškeutu šakie pimie, hiän alko haparuoja šinne tänne ta ečči kuletta-
¹² Kun piäherra näki tämän, hiän ihmetteli Hospotin opaššukšen voimua ta kiänty uškoh. ¹³ Puavila ta hänen matkoveh lähettih Pafošta ta mäntih purjehissa Pamfilijan Pergeh. Šielä Iivana erosi heistä ta myöšty Jerusolimih. ¹⁴ Toiset jatettih matkua Pergeštä ielläh ta tultih Pisidijan Antiohijah. Šuovattana hyö mäntih sinagogah ta istuuvuttih. ¹⁵ Konša oli luvettu Moissein Sakonua ta Jumalan viessintuojien kirjutukšie, sinagogan vanhimmat käšettih šanuo heilä: «Vellet, kun teilä ollou mitä neuvonšanua rahvahalla, niin paiskua». ¹⁶ Puavila nousi, viittasi kiällä ta rupesi pakajamah: «Kuunnelkua, Israelin miehet ta työ muut, ket varajatta Jumalua! ¹⁷ Jumala valičči miän tuatot, ta konša hyö eletti vierahina Jegiptin muašša, Hiän luati heistä šuuren kanšan. Šen jälkeh Hiän väkövällä kiälläh vei hiät šieltä pois. ¹⁸ Nelisenkymmentä vuotta Hiän ruokki heitä tyhjäššä muašša. ¹⁹ Šiitä Hiän hävitti šeiččemen rahvašta Hananin muašša ta jako niijen muat Israelin rahvahalla perintömuakši. ²⁰ Täh kaikkeh mäni vuotta nelläšatua viisikymmentä. Šen jälkeh Jumala anto heilä sut'jie, näin oli Jumalan viessintuoja Samuilin aikah šuate. ²¹ Kun hyö šiitä kyšyttih ičelläh čuarie, Jumala anto heilä Saulin, Kisin pojan, Veniaminin heimošta. Sauli oli vallašša nelläkymmentä vuotta. ²² Šiitä Jumala otti häneltä vallan ta nošti heilä čuariksi Tuavitan. Tuavitašta Hiän šano: 'Mie löysin Tuavitan, Jessein pojan, Miula mielehisen miehen. Hiän täyttäy kaikešša Miun tahon.' ²³ Tuavitan jälkiläisistä Jumala oman lupaukšen mukah nošti Israelilla Pelaštajan, Iisussan. ²⁴ Iisussan tulon iellä Iivana Kaštaja kučču Israelin rahvašta jättämäh riähäššä elämini ta ottamah kaššanta. ²⁵ Oman matan lopušša Iivana šano: 'En mie ole še, kenekši työ milma toivotta. Miun jälkeh tulou Toini, kumpasen jalaččija mie en kelpua ottamah Hänen jalašta.' ²⁶ Vellet, Aprahamin jälkiläiset, ta työ muut, ket varajatta Jumalua! Juuri teilä on työnnetty šana täštä Pelaštajašta. ²⁷ Jerusalimin eläjät ta

heilän piämiehet ei piäšty tolkun piällä, ken Iisussa on. Hyö suuttittih Hänet, ta šillä keinoin täytteti Jumalan viessintuojien šanat, kumpasie joka šuovatta luvetah. ²⁸ Vaikka hyö ei löyvetty Häneššä mitänä, mistä pitäis suutie kuolomah, niin kuitenkin hyö vuajittih, jotta Pilatti tappais Hänet. ²⁹ Konša hyö oli ruattu kaikki še, mitä on kirjutettu Häneštä Pyhissä Kirjutukšissa, niin hyö otettih Hänet rissinpuušta ta pantih kallivohautah. ³⁰ Vain Jumala noššatti Hänet kuollehista. ³¹ Hiän näytäyty šen jälkeh monena päivänä niillä, ket oli tultu yheššä Hänen kera Galileijašta Jerusolimih. Hyö ollah nyt Hänen tovistajie, hyö tovissetah Häneštä Israelin rahvahalla. ³² Myö toima teilä Hyvän Viessin, jotta min Jumala lupasi miän tuattoloilla, šen Hiän täytti meilä, heijän lapšilla. Hiän noššatti Iisussan kuollehista, ³³ juštih niin kuin on kirjutettu toisešša psalmissa: – Šie olet Miun Poika, tänäpäinä Mie šain Šiut. ³⁴ Ta kun keran Jumala noššatti Iisussan kuollehista, Iisussan runko ei konšana muutu muakši. Šiitä Jumala šano näin: – Mie täytän teilä šen pyhän ta varman lupaukšen, min annoin Tuavitalla. ³⁵ Šentäh Hiän šanou Pyhien Kirjutukšien toisešša kohašša näin: – Šie et ana oman pyhän Käškyläisen runkon muuttuo muakši. ³⁶ Konša Tuavitta omana aikanah täytti Jumalan tahtuo ta šiitä uinosi ikiuneh, hänet pantih tuattojen viereh ta hänen ruumis muuttu muakši. ³⁷ Ka Hiän, kumpasen Jumala noššatti kuollehista, ei muuttun muakši. ³⁸ Šentäh tietäkkyä še, vellet, jotta Hänen vuokši teilä šanotah: 'Tiän riähät on prostittu'. ³⁹ Hänen avulla jokahini, ken uškou, piäšöy kaikista niistä riähistä, kumpasista Moissein Sakona ei voinun teitä piäštyä. ⁴⁰ Niin jotta varokkua, jotta teilä ei tapahtuis šitä, mistä Jumalan viessintuojat šanottih näin: ⁴¹ – Kaččokkua, työ epyäljät, kummekšikkua – ta šiitä kuolkua! Mie ruan tiän päivinä šemmosen ruavon, jotta ettäi uškois, kun ken teilä šanois šiitä.» ⁴² Konša Puavila ta Varnava mäntih uloš jevreijen sinagogašta, toisenvieroset kučuttih heitä pakajamah näistä as'oisista vielä tulijana šuovatanaki. ⁴³ Konša väki läksi omilla teilläh, monet jevreit ta heijän uškoh kiäntynöt jumalanvarasijat miehet aššuttih Puavilan ta Varnavan kera. Apostolit paistih heilä ta pyritettih heitä pisymäh aina Jumalan armošša. ⁴⁴ Toisena šuovattana melkein koko linna keräyty kuuntelomah Jumalan šanua. ⁴⁵ Väkijoukon nähtyö jevreit jouvuttih vihan valtah. Hyö kiisettih šitä vaštah, mitä Puavila pakasi, ta nakrettih šitä. ⁴⁶ Ka Puavila ta Varnava šanottih heilä rohkiešti: «Teilä še piti enšimmäkši šanella Jumalan šana. Vain kun työ hylkäsijä šen, ettäkä pie iččienä ilmasenikusen elämän arvosina, niin myö kiännymmä toisenvierosien rahvahien puoleh. ⁴⁷ Hospoti niät on antan meilä tämän käšyn: – Mie panin Šiut valokši muailman kanšoilla, Pelaštajakši muan loitompie laitoja myöte.» ⁴⁸ Tämän kuultuo toisenvieroset oltih mielissäh ta kiitettih

Hospotin šanua. Ta kaikki ne, kenet oli ieltäpäin valittu ilmasenikuseh elämäh, kiännyttih uškoh. ⁴⁹ Hospotin šana levisi joka puolella šitā šeutuo. ⁵⁰ Ka jevreit kuihutettih linnan johtomiehie ta korkiearvosie naisie, kumpaset varattih Jumalua, vaššuštamah Puavilua ta Varnavua. Heitä ruvettih ajelomah ta hiät ajettih pois niiltä šeutuloilta. ⁵¹ Šilloin Puavila ta Varnava puissettih pölyt jaloistah tovissukšekši šen paikan eläjie vaštah ta lähettih Ikonijah. ⁵² A opaššettavat oltih täyvet iluo ta Pyhyä Henkie.

14 Ikonijašša Puavila ta Varnava mäntih jevreijen sinagogah ta paistih niin, jotta šuuri joukko jevreitä ta kreikkalaisie kiänty uškoh. ² Ka ne jevreit, ket ei ušottu, ussutettih toisenvierosie noušomah uškovellijä vaštah. ³ Kuitenki apostolit oltih šiinä linnašša pitälti ta paistih rohkiešti Hospotista. Hospotinto heilä voimua luatie merkkiruatoja ta kummie ta tällä keinoin toivisti, jotta apostolien šanat Hänen armošta ollah totta. ⁴ Linnan eläjät jakauvuttih: yhet oltih jevreijen, toiset apostolien puolella. ⁵ Jevreit omien piämiehien kera ta joukko toisenvierosie meinattih jo käyvä käsin apostoliloih ta kivittyä hiät. ⁶ Kuitenki apostolit šuatih tietyä täštä ta puattih Likaonin muah. Šielä Listran ta Derven linnoissa ta niijen ympärillä ⁷ hyö šaneltih Hyvyä Viestie. ⁸ Listrašša oli mieš, kumpani oli jaloistah voimaton. Hiän oli rampa šyntymäštä šuate eikä konšana ollun kävellyn. ⁹ Mieš kuntueli Puavilan pakinua. Puavila kaččo häneh ta näki, jotta miehellä on uško, jotta hiän voit pareta. ¹⁰ Puavila šano lujašti: «Hospotin Iisussan Hristossan nimeššä šanon šiula: nouše ta šeiso šuorana jaloillaš!» Mieš hypähti pistyh ta alko kävellä. ¹¹ Konša ihmiset nähtih, min Puavila ruato, hyö ruvettih karjumah likaonin kielellä: «Jumalat tultih ihmisen näkösinä alaš miän luo!» ¹² Hyö šanottih Varnavua Zevsakši, a Puavilua Jermeiksi, šentäh kun heistä kahešta Puavila oli še, kumpani pakasi. ¹³ Linnan viereššä oli Zevsan pyhäkoti. Pappi kuletti pyhäkoihin veräjillä härkie ta kanto kukkavenkkoja. Härät hiän tahto yheššä rahvahan kera uhrata Puavilalla ta Varnavalla. ¹⁴ Kun apostolit, Varnava ta Puavila, kuultih täštä, hyö revällettih omat vuattiet halki ryntähiltä ta työnnyttih rahvašjoukon keškeh. Hyö karjuttih täyteh iäneh: ¹⁵ «Miehet, mintäh työ näin ruatta? Myö olemma vain ihmisie, juštih tiän moisie. Myö šanelemma teilä Hyvyä Viestie, jotta työ kiäntysijä näistä tyhjistä jumalista elävän Jumalan puoleh. Hiän on luatin taivahan ta muan, meren ta kaiken, mitä niissä on. ¹⁶ Männehien ihmispolvien aikoina Hiän anto kaikkien kanšojen aštuo omie teitäh. ¹⁷ Kuitenki Hiän kaikičči toivisti Ičeštäh omilla hyvillä ruatoloilla: Hiän työnsi meilä taivahašta vihmoja ta hyvie vil’avuosie, Hiän šyötti meitä ta täytti miän šytämet ilolla.» ¹⁸ Näin paissen apostolit vaivoin šuatih pijättyä ihmiset uhrumašta heilä ta käšettih heijän männä kotih. Puavila ta

Varnava jäti vielä Listran ta opaššettih šielä rahvašta. ¹⁹ Antiohijašta ta Ikonijašta tuli šinne jevreilöitä. Kuni apostolit rohkiešti šaneltih Hyvyä Viestie, nämä jevreit šuatih muanittua rahvaš omalla puolella šanuon: «Nämä miehet ei paissa totta. Kaikki on valehta.» Šiitä hyö kivitettih Puavilua ta vejettih hänet pois linnašta, kun smietettih, jotta hiän kuoli. ²⁰ No konša opaššettavat kerävyvttih Puavilan ympärillä, hiän nousi jaloillah ta mäni jälelläh linnah. Toisena päivänä hiän läksi Varnavan kera Derveh. ²¹ Derveššä Puavila ta Varnava šaneltih Hyvyä Viestie ta šuatih monie kiäntymäh opaššettaviksi. Šiitä hyö myöššyttih jälelläh Listran, Ikonijah ta Pisidijan Antiohijah, ²² rohkisettih opaššettavie ta käšettih heijän pisyö ušošša. Hyö šanottih: «Monen käršimykšen läpi miän pitäy männä Jumalan Valtakuntah». ²³ Kuhuki uškojakuntah hyö valittih vanhimmat, moliuvuttih ta pyhitettih, šiitä jätettih opaššettavat Hospotin käsih, kumpaseh ne nyt ušottih. ²⁴ Šen jälkeh Puavila ta Varnava kulettih Pisidijan läpi ta tultih Pamfilijah. ²⁵ Hyö šaneltih Hospotin šanua Pergeššä ta jatettih matkua Attalijah. ²⁶ Šieltä hyö mäntih purjehissa Siirijan Antiohijah, missä hiät oli annettu Jumalan armon varah ruatomah šitā työtä, kumpani hyö nyt šuatih loppuh. ²⁷ Perillä tultuo hyö kučuttih uškojakunta ta šanottih, mitä Jumala oli ruatan heijän kautti ta mitein Hiän oli avannun ei-jevreilöillä oven uškoh. ²⁸ Šielä hyö oltih pitän rupie-man opaššettavien kera.

15 Juutijašta tuli Antiohijan uškojakuntah eryähie, ket opaššettih: «Kun että antane laitaleikata iččienä Moissein käšyn mukah, niin että voi pelaštuo». ² Puavila ta Varnava oltih vaštah, ta šiitä as’sašta tuli melkoni kiista. Šentäh šovittih, jotta Puavila, Varnava ta vielä eryähät muut lähettäis tämän kiistan takie apostolien ta vanhimpien luo Jerusalimih. ³ Uškojakunta šuoritti hiät matkah. Hyö kulettih Finikijan ta Samarijan läpi ta kerrottih uškovellilöillä toisenvierosien kiäntymiseštä uškoh. Tämän kuultuo kaikin lujašti ihaššuttih. ⁴ Konša hyö tultih Jerusalimih, uškojakunta, apostolit ta vanhimmat otettih hiät hyvin vaštah. Hyö šaneltih, mimmosie šuurie ruatoja Jumala oli luatin heijän kautti ta mitein Hiän oli avannun ušon oven toisenvierosilla. ⁵ Šiitä eryähät uškoh kiäntynyöt fariseit šekauvuttih as’sah. Hyö šanottih, jotta toisista vieroista uškoh kiäntynyöt niise pitäy laitaleikata ta käškie heitä elämäh Moissein Sakonan mukah. ⁶ Apostolit ta vanhimmat kerävyvttih tätä kyšymyštä tutkimah. ⁷ Pitän kiistan jälkeh Petri nousi ta šano heilä: «Vellet, työ tiijättä, jotta Jumala jo aikoja valičči miän joukošta miut, jotta miun šuušta toisenvieroset kuultais Hyvä Viesti ta kiännyttäis uškoh. ⁸ Jumala, kumpani tietäy kaikkien šytämet, anto heilä Pyhän Henken šamoin kuin meiläki, ta näin näytti, jotta hyväkšyy nämä rahvahat. ⁹ Hiän ei luatin mitänä eruo

miän ta heijän välillä, vain puhisti heijän šytämet niise ušolla. ¹⁰ Niin jotta mintäh työ nyt tahotta kiušata Jumalua ta panna opaššettavien harteilla jykie kannelmuš, kumpaista miän tuatot ei jakšettu kantua ta myö niise emmä jakšan? ¹¹ Myöhän ušomma, jotta pelaššumma Hospotin Iisussan Hristossan armon avulla, šamoin kuin hyöki pelaššutah.» ¹² Šiitä kerähmö vakautu. Hyö kuunneltih Varnavan ta Puavilan pakinau šiitä, mitein šuurie merkkiruatoja ta kummie Jumala luati heijän käsien kautti toisenvirosien joukošša. ¹³ Konša hyö lopetettih, Juakko šano: «Vellet, kuunnelkua nyt milma. ¹⁴ Simoni Petri šelitti, mitein Jumala enši kerran lähešty toisenvirosie, mieliennottua heistä ičelläh rahvahan. ¹⁵ Tämä käyt yksih Jumalan viessintuojien šanojen kera. Onhan Pyhissä Kirjutukšissa šanottu näin: ¹⁶ – Šen jälkeh Mie myöššyn ta rakennan uuvveštah Tuavitan kuatunehen kojien. Raunivoista Mie šen tuaš rakennan, kohennan entisekši, ¹⁷ anna kaikki muut ihmiset niise ečittäis Hospotie, kaikki kanšat, kumpaset Mie otan omakši. Näin šanou Hospoti, kumpani ruatau tämän. ¹⁸ Jumala tietäy kaikki omat ruavot ilmasenikusista ajoista. ¹⁹ Šentäh olen šitä mieltä, jotta ei pie jykientyä niijen elošta, ket muista vieroista kiännyttih Jumalan puoleh. ²⁰ Kuitenki miän pitäy kirjuttua heilä, jotta hyö ei šyötäis valehjumalien pakanoimua šyömistä, jotta ei käytäis vierahih naisih, ei šyötäis lihua, mistä veri ei ole lašettu, eikä vertä ta jotta ei ruattais toisilla šitä, mitä ičelläh ei tahota. ²¹ Onhan Moissein Sakona jo ammusista ajoista tullun tunnetukši kaikissa linnoissa, kun šitä luvetah iäneh sinagogoissa joka šuovatta.» ²² Šiitä apostolit ta vanhimmat yheššä koko uškojakunnan kera piätettih valita omašta joukošta muutomie miehie ta työntyä hiät Antiohijah Puavilan ta Varnavan kera. Hyö valittih Juuta, kumpaista kučuttih Varsavakši, ta Sila – molommat uškojakunnan johtomiehie. ²³ Heilä annettih matkah tämmöni kirjani: «Myö, apostolit ta vanhimmat, tiän vellet, tervehimmä teitä, toisista vieroista kiäntynehie Antiohijan, Siirijan ta Kilikijan vellijä. ²⁴ Myö kuulima, jotta eryähät miän joukošta käytih teilä ta omilla pakinoilla pöläteltih teitä ta ševotettih tiän mielet. Hyö šanottih, jotta tiät pitäy laitaleikata ta tiän pitäy täytyä Sakonan käškyjä. Myö emmä heitä šinne toimittan. ²⁵ Šentäh myö nyt yksimielisešti valiččima miehie ta työnnämmä hiät tiän luo. Hyö tullah yheššä miän kallehien vellien Varnavan ta Puavilan kera, ²⁶ kumpaset oltih valmehet antamah oma henki miän Hospotin Iisussan Hristossan nimen tähän. ²⁷ Niin jotta toimitamma Juutan ta Silan šinne, ta hyö tuuvvah tämä šama viesti teilä vielä šuullisešti. ²⁸ Pyhä Henki ta myö kaččoma parahakši, jotta ei pie panna tiän harteilla mitänä kannelmušta. Tiän pitäy täytyä vain nämä käšyt: ²⁹ pisykkyä eris šemmosešta lihašta, mi on uhrattu valehjumalilla, šamoten vereštä ta lihašta,

kumpasešta vertä ei ole lašettu; elkyä käykyä vierahih naisih elkyäkä ruatakkua toisilla šitä, mitä ičellänä että tahtois. Kun tämmöseštä pisyttä eris, ruatta hyvin. Jjäkyä tervehekši.» ³⁰ Šiitä miehet toimitettih matkah. Antiohijah tultuo hyö kučuttih uškojat ta annettih kirjani vellilöillä. ³¹ Kirjasen luvettuo hyö ihaššuttih, kun šuatih rohkissušta šen šanoista. ³² Juuta ta Sila, kumpaset iče niise oltih Jumalan viessintuojat, paistih äijän, rohkisettih ta lujitettih uškovellijä. ³³ Hyö oltih šielä kotvasen aikua, šiitä vellet piäššettih hiät rauhan-toivotukšien kera myöššymäh apostolien luo. ³⁴ Kuitenki Sila tahto jähä Antiohijah, ta niin Juuta myöšty Jerusalmih yksin. ³⁵ A Puavila ta Varnava niise jätih Antiohijah. Yheššä monien muijen kera hyö opaššettih ta šaneltih Hospotin šanua. ³⁶ Mäni kotvani aikua ta Puavila šano Varnavalla: «Läkkä uuvveštah kaikkih niih linnoih, kumpasissa myö šanelima Hospotin šanua. Mänemmä kaččomah, mitein uškovellet eletäh.» ³⁷ Varnava tahto ottua matkah Iivanan, kumpaista kučuttih Markiksi. ³⁸ No Puavila ei kaččon oikiekši ottua häntä, šentäh kun Markki oli jättän hiät Pamfilijašša eikä ollut lähten hiän kera ruatoh, mih hiät oli työnnetty. ³⁹ Tämän takie Puavilan ta Varnavan välillä šynty niin šuuri riita, jotta kumpiki läksi omilla teilläh. Varnava otti Markin ta läksi meričči Kiprih. ⁴⁰ A Puavila valičči omakši ruatotovarissakši Silan. Uškovellet ušottih hänet Jumalan armon varah ta hiän läksi matkah. ⁴¹ Hiän matkasi Siirijan ta Kilikijan kautti ta lujitti uškojakuntie.

16 Puavila piäsi Derveh ta Listrah. Listrašša oli Timofei-nimini opaššettava, kumpasen muamo oli Hristossah uškoja jevrei, a tuatto oli kreikkalainen. ² Listran ta Ikonijan vellet paistih Timofeista vain hyvyä. ³ Puavila tahto ottua Timofein matkah ta šentäh luati hänellä laitaleikkauksen. Tämän hiän ruato niillä šeutuloilla eläjien jevreijen tähän, šentäh kun kaikin tiijettih, jotta Timofein tuatto on kreikkalainen. ⁴ Hyö kulettih linnašta toiseh ta ilmoitettih uškojilla, mitä apostolit ta uškojakunnan vanhimmat piätettih Jerusalmissa. Hyö šanottih, jotta uškojien pitäy elyä niijen piätökšien mukah. ⁵ Uškojakunnat lujituttih ušošša, ta joka päivä niih tuli lisyä rahvašta. ⁶ Puavila ta hänen matkoveh matattih ielläh Frigijan ta Galatijan halki, šentäh kun Pyhä Henki ešti heitä šanelomašta Jumalan šanua Aasijan muakunnašša. ⁷ Misijan puolella piäštyö hyö meinattih lähtie Vifinijah, vain Pyhä Henki ei piäštän heitä. ⁸ Šentäh hyö kulettih Misijan halki ta tultih Troadah. ⁹ Yöllä Puavilalla jjäviyty makedonijalainen mieš. Še šeiso Puavilan ieššä ta pyritti: «Tule meren poikki Makedonijah ta auta meitä». ¹⁰ Tämän Puavilan jävinnän jälkeh myö piättimä šamašša lähtie Makedonijah, šentäh kun malttoma, jotta Hospoti kučču meitä šanelomah Hyvyä Viestie šielä. ¹¹ Niin myö läksimä Troadašta ta purjehtima šuorah

Samofrakijah ta toisena päivänä Neapolih. ¹² Šieltä jatkoma matkua Hilippih, riimalaisien šiirtokuntah, še on enšimmäisie linnoja Makedonijah tullešša. Šielä myö olimä moniehan päivän. ¹³ Šuovattana myö mänimä linnan veräjän ulkopuolella joven rannalla, kun arvelima, jotta šielä on malittupaikka. Myö istuutuma ta pakasima šinne tullehien naisien kera. ¹⁴ Meitä kuintelomašša oli eryäš Lidija, jumalanvarasija naini Fitirašta, purppurakankahan myöjä. Hospoti avasi Lidijan šytämen, ta hiän otti vaštah šen, mitä Puavila šano. ¹⁵ Lidija ta hänen kotijoukko kaššettih. Šiitä hiän pyritti meitä: «Kun työ nyt pitänettä milma Hospotih uškोजना, niin tulkua miun kotih ta olkua meilä». Hiän pyritämällä pyritti meitä tulomah. ¹⁶ Konša myö tuaš aštuma malittupaikkah, meilä vaštah tuli paššarityttö, kumpasešša oli tietäjähengi. Einuštamalla tyttö tienasi omilla isännillä äijän rahua. ¹⁷ Hiän läksi Puavilan ta miän muijen peräh ta karju: «Nämä miehet ollah Ylimäisen Jumalan käškyläisie! Hyö neuvotah meilä pelaššukšen tie.» ¹⁸ Tätä tyttö ruato monta päivyä. Viimein Puavila kylläšty, kiänty ta šano šillä tietäjähenkellä: «Iisussan Hristossan nimeššä käšen šilma: lähe häneštä!» Šamašša henki läksi tytoštä. ¹⁹ Konša tytön isännät nähtih, jotta heiltä kato tulojen toivo, hyö otettih Puavila ta Sila kiini ta vejettih hiät torilla valtamiehien luo. ²⁰ Hyö pantih hiät linnanpiälikköjen eteh ta šanottih: «Nämä miehet haitatah linnan rauhua. Hyö ollah jevreit ²¹ ta opaššetah tapoja, kumpasie miän ei ole valta ottua omaksi eikä elyä nijien mukah, šentäh kun olemma riimalaiset.» ²² Rahvaš niise nousi Puavilua ta Silua vaštah. Linnanpiäliköt käšettih kiskuo heiltä vuattiet piältä ta ruoškie hiät. ²³ Heitä lyöti äijälti ta luotih tyrmäh. Varteiččijan käšettih varteija heitä hyvin. ²⁴ Tämän komennon šuatu varteiččija pani hiät tyrmän perimpäiseh čuppuh ta vielä tako jalkapuuh. ²⁵ Keškiyön aikah Puavila ta Sila moliuvuttih ta laulamalla ylennettih Jumalua. Toiset vankit kuunneltih heitä. ²⁶ Äkkie alko šuuri muanjärisyš, šemmoni, jotta tyrmän aluškivet täristih. Šamašša kaikki ovet lennettih auki ta kaikkien kahlehet avauvuttih. ²⁷ Varteiččija havaččeutu ta näki, jotta kaikki ovet ollah kahallah. Hiän vejälti miekan ta tahto tappua iččeh, kun smietti, jotta vankit puattih. ²⁸ Šilloin Puavila karjahti lujah: «Elä luaji ičelläš pahua! Tiälä myö kaikin olemma.» ²⁹ Varteiččija käški tuuvva tulta, juoksi šiämeh ta vapissen lankesi Puavilan ta Silan eteh. ³⁰ Hiän vei hiät uloš ta kyšy: «Arvosat miehet! Mitä miun pitäy ruatua, jotta pelaštuisin?» ³¹ Hyö vaššattih: «Ušo Hospotih Iisussah Hristossah, niin pelaššut šie ta šiun kotijoukko». ³² Šiitä hyö šaneltih Hospotin šanua hänellä ta koko hänen kotijoukolla. ³³ Varteiččija otti hiät kešellä yötä ta pesi ruoškimisen jättämät huavat. Šiitä hänet ta hänen kotiväki kaššettih. ³⁴ Hiän vei hiät omah kotih, taričči heilä ruokua ta yheššä koko koti-

joukon kera piti iluo, kun nyt uško Jumalah. ³⁵ Konša päivä valkeni, linnanpiäliköt työnnettih omie apulaisie šanomah varteiččijalla: «Piäššä ne miehet tyrmäštä». ³⁶ Varteiččija šano tämän Puavilalla: «Linnanpiäliköt käšettih piäštyä tiät irti. Niin jotta tulkua poikeš šieltä ta mänkyä rauhašša.» ³⁷ A Puavila šano: «Hyö tutkimat ta ruošittih rahvahan ieššä meitä, Riiman kanšalaisie, ta pantih miät tyrmäh. Nytkö hyö peitočči toimitettais miät pois tiältä? Eipäš, anna vain tullah iče ta viijäh miät tiältä.» ³⁸ Apulaiset vietih tämä viesti linnanpiälikköillä. Ne pöläššyttih, kun kuultih, jotta miehet ollah Riiman kanšalaisie. ³⁹ Šiitä hyö tultih tyrmäh, prostiuvuttih, šuatettih hiät šieltä pihalla ta pyritettih heitä lähtömäh pois linnašta. ⁴⁰ Tyrmäštä piäštyö Puavila ta Sila mäntih Lidijan luo. Kun hyö nähtih šielä uškovellijä, hyö vakotettih heitä pisymäh lujina ta šiitä lähettih linnašta.

17 Puavila ta Sila matattih Amfipolin ta Apollonijan kautti ta tultih Fessalonikkah, missä oli jevreijen sinagoga. ² Puavila, niin kuin aina, mäni šinne ta kolmena šuovattana pakasi hiän kera Pyhien Kirjutukšien pohjalta. ³ Hiän šelitti heilä Kirjutukšie ta tovesti, jotta Hristossan piti käršie ta noušša kuollehista. Hiän šano: «Tämä Iisussa, kumpasešta mie teilä šanelen, on Hristossa». ⁴ Muutomat jevreit ušottih ta liityttih Puavilah ta Silah, šamoin šuuri joukko jumalanvarasijie kreikkalaisie ta monet korkierotuset naiset. ⁵ Tämä šai jevreit, kumpaset ei ušottu, kajehukšen ta vihan valta. Hyö otettih matkah torilla vetelytyjje pahatapasie miehie, kerättih rahvašjoukko ta nošsettih linnašša mellakka. Šiitä hyö rynnättih Jasonin talon luo ta reistattih šuaha käsih Puavila ta Sila, jotta viijä hiät rahvahan eteh. ⁶ Kun hyö ei löyvetty heitä, niin väkisin vejettih Jasoni ta eryähie uškovellijä linnan piälikköjen luo ta karjuttih: «Nuo koko muailman kuihuttajat on tultu jo tänne, ⁷ a tämä Jasoni otti hiät omah kotih. Kaikin hyö rikotah keisarin käškyjä ta šanotah čuariksi toista, eräštä Iisussua.» ⁸ Näillä šanoilla hyö šuatih rahvaš ta linnan piäliköt hämminkih. ⁹ Piäliköt otettih Jasonilta ta toisilta salokarahat ta piäššettih hiät pois. ¹⁰ Yön tultuo uškovellet työnnettih Puavila ta Sila Verijah. Šinne piäštyö hyö mäntih jevreijen sinagogah. ¹¹ Tiälä jevreit oltih fessalonikkalaisie tolukkahammat. Hyö otettih šana mielelläh vaštah ta joka päivä tutkittih Pyhie Kirjutukšie, jotta onko šielä tosiehi niin šanottu. ¹² Monet heistä kiännyttih uškoh, šamoin monet korkiearvoset kreikkalaiset naiset ta miehet. ¹³ Ka kun Fessalonikan jevreit šuatih tietyä, jotta Puavila nyt jo Verijašša šaneli Jumalan šanua, niin šinnekki hyö tultih ta ruvettih kuihuttamah ta usuttamah rahvašta. ¹⁴ Šilloin uškovellet šamašša työnnettih Puavila matkah meren rannalla. A Sila ta Timofei jätih Verijah. ¹⁵ Puavilan šuattajat kaimattih häntä Afiinah šuate ta šiitä lähettih jällelläh. Heijän matašša Puavila työnsi Silalla ta Timo-

feilla šanan, jotta hyö rutompah tultais hänen luo. ¹⁶ Kuni Puavila vuotteli Afiinašša omie matkalaisie, hiän näki, jotta linna on täysi valehjumalien paččahie, ta šiänty. ¹⁷ Hiän pakasi sinagogašša jevreijen ta jumalanvarasijien ihmisien kera ta joka päivä torilla pakautti kaikkie, ketä šielä šattu olomah. ¹⁸ Muutomat epikurilaiset ta stojkilaiset filosofit ruvettih pakinoilla hänen kera. Yhet heistä šanottih: «Mitä ollou šanovinah tuo avošu?» «Onnako hiän pakajau meilä vierahista jumalista», arveltih toiset, šentäh kun Puavila šaneli Hyvyä Viestie Iisussašta ta kuollehista noušomisešta. ¹⁹ Hyö otettih Puavila kerallah, vietih hänet Areopagih ta šanottih: «Miän himottais tietyä, mi on še uusi opaššuš, kumpasešta šie pakajat? ²⁰ Myö kuulima šiulta outoja as’oja. Tahomma tietyä, mitä ne oikein ollah?» ²¹ Niätšen afiinalaiset ta šielä eläjät vierahat mitänä ei ruattu niin mielelläh, kun paistih ta kunneltih kaikkie uutta. ²² Puavila aštu kešellä Areopagie ta alotti pakinan: «Afiinan miehet! Mie kaikēšta niän, jotta työ piettä kunnivošša jumalie. ²³ Konša kävelin ta kaččelin tiän pyhie paikkoja, niin löysin šemosenki alttarin, kumpaseh oli kirjutettu: ‘Tuntomat tomalla jumalalla’. Juštih tästä tuntomattomašta Jumalašta, kellä työ kumarratta, mie nyt šanelen teilä. ²⁴ Tämä Jumala luati muailman ta kaiken, mitä šiinä on. Hiän on taivahan ta muan Hospoti eikä Hiän elä käsin luajituissa pyhäkotoiloissa. ²⁵ Hiän ei tarviče ihmiskäsien apuo, niin kuin Hiän ois mitänih vailla. Ičehän Hiän antau kaikilla elämän, henken ta kaiken muun. ²⁶ Hiän on luatin koko ihmisšuvun yheštä ihmiseštä ta ašettan kaikki kanšat elämäh muan joka puoleh. Hiän on ašettan niillä eloajat ta elo-alovehien rajat. ²⁷ Hiän ruato tämän, jotta hyö ečittäis Jumalua ta mänetiijä löyvettäis Hänet, vaikka haparoijen. Kuitenki Jumala ei ole loittuona yheštäkänä meistä. ²⁸ Häneššä myö elämmä, liikumma ta olemma olomašša. Onhan eryähät tiän runoniekatki šanottu: ‘Myö olemma Hänen šukuo’. ²⁹ Ka kun kerran myö olemma Jumalan šukuo, miän ei šua smiettie, jotta jumaluš on minnih kuvan moini, kumpasen ihmini näki omašša mieleššä ta luati šemosen kullašta, hopiešta tahi kiveštä. ³⁰ Jumala pitälti šieti niitä aikoja, konša Häneštä ei tiijetty mitänä, vain nyt Hiän käšköy kaikkien ihmisien joka paikašša kiäntyö pahoilta teiltä. ³¹ Hiän niätšen on jo valinnun päivän, kumpasena Hiän suutiu koko muailman oikiella suutulla. Sut’jana on Mieš, kumpasen Jumala šiuh ruatoh ašetti. Tämän Hiän tovisi kaikilla, kun noššatti šen Miehen kuollehista.» ³² Kuultuo Puavilan pakinoja kuollehien noušomisešta yhet nakrettih, a toiset šanottih: «Tahomma kuulla šiulta tästä vielä toičči». ³³ Ta niin Puavila läksi heijän luota. ³⁴ Eryähät miehistä kuitenkin ušottih Puavilan šanomah ta kiännyttih uškoh. Heijän joukošša oli Areopagin mieš Dionisi, Damari-nimini naini ta vielä muita.

18 Šen jälkeh Puavila läksi Afiinašta ta mäni Korinfi. ² Šielä hiän näkeyty Akila-nimisen jevrein kera, kumpani oli kotosin Pontašta, ta hänen naisen Prskillan kera. Hyö oli tultu vašta Italijašta, šentäh kun keisari Klauti oli käšken kaikkien jevreijen männä pois Riimašta. Puavila läksi heijän luo ³ ta jäi ruatamah hiän kera, šentäh kun heilä oli šama työ. Hyö oltih šatrojen ompelijat. ⁴ Joka šuovatta Puavila pakasi sinagogašša ta reistasi kiäntyä uškoh jevreitä ta kreikkalaisie. ⁵ Konša Sila ta Timofei tultih Makedonijašta, Puavila oli jo henken pakottamana tovistamašša jevreilöillä, jotta Iisussa on Hristossa. ⁶ Kun jevreit kuitenkin ruvettih kiistämäh ta nakramah, niin Puavila puissalti pölyt omista vuatteista heijän ieššä ta šano heilä: «Kun työ kuolletta riähkähisinä, še on tiän oma vika! Mie en ole viäräpiä. Nyt lähen toisenvierosien rahvahien luo.» ⁷ Puavila läksi pois sinagogašta ta mäni Justan luo, kumpani oli jumalanvarasija mieš. Hänen talo oli aivan sinagogan viereššä. ⁸ Kuitenki sinagogan piälikkö Krisp ta koko hänen pätinäkunta rupesi uškomah Hospotih. Šamoin monet korinfilaiset, ket kuunneltih Puavilua, niise tultih uškoh ta hiät kašsettih. ⁹ Eryähänä yönä Hospoti näyttäyty Puavilalla ta šano: «Elä varaja, vain pakaja iellä, elä piety. ¹⁰ Mie olen šiun kera. Kenkänä ei nošša kättä šilma vaštah eikä rua šiula pahua. Miula on äijän rahvašta täššä linnašša.» ¹¹ Niin Puavila oli korinfilaisien luona vuuvven ta kuuši kuukautta ta opašti heilä Jumalan šanua. ¹² Konša Gallion oli Ahaijan muakunnan isäntänä, jevreit nouštih yksissä tuumin Puavilua vaštah. Hyö vietih hänet suutuh ¹³ ta šanottih: «Tämä mieš noštau rahvašta sluušimah Jumalalla Sakonan vaštaseh tapah». ¹⁴ Puavila ei vielä kerinnyn vaššata, kun Gallion šano: «Jevreit! Kun täššä ois ruattu pahua ta meinattu ilkeyvtytä, niin miun pitäis käršivällisešti kuunnella teitä. ¹⁵ A kun työ kiissättä šanoista, nimistä ta tiän Sakonašta, niin šelvitelkyä nitä iče. Niissä mie en rupie tiän suutijakši.» ¹⁶ Ta Gallion ajo hiät pois suutupaikašta. ¹⁷ Šiitä rahvašjoukko otti kiini sinagogan piälikön Sosfenin ta rupesi lyömäh häntä suutupaikan ieššä, vain Gallion yhtänä ei välitän šiitä. ¹⁸ Puavila jäi Korinfi vielä kotvasekši aikua. Šiitä hiän hyväštijätti uškovellet ta läksi purjehtimah Siirijah yheššä Prskillan ta Akilan kera. Tätä ennen hiän leikkautti tukat Kenherijašša, šentäh kun oli antan Jumalalla pyhän lupauksen. ¹⁹ Konša hyö piäštih Efessah, Puavila erosi matkalaisista ta mäni sinagogah pakajamah jevreijen kera. ²⁰ Jevreit pyritettih Puavilua, jotta hiän jäis šinne pitemmälti, vain hiän ei jäänyn. ²¹ Hiän prostiutu heijän kera ta šano: «Miun pitäy viettyä tulija pruasniekka Jerusolimissa. Onnako mie vielä myöššyn tiän luo, kun Jumala antanou.» Šiitä hiän läksi meričči Efessašta. ²² Hiän nousi maih Kesarijašša ta matkasi Jerusolimih. Šielä hiän kävi tervehtimäššä uškojakuntua ta šiitä läksi Antiohijah. ²³ Kotvan aikua

Antiohijašša oltuo hiän läksi matkah ta mäni Galatijan ta Frigijan šeutujen läpi ta rohkisti kaikkie opaššet-tavie. ²⁴ Efessah tuli Apollos-nimini jevrei, kumpani oli šyntyn Aleksandrijašša. Hiän oli hyvä pakasija ta tiesi Pyhät Kirjutukset hyvin tarkkah. ²⁵ Hänellä oli opaššet-tu Hospotin Tie. Hiän pakasi šuurella innolla ta tarkkah opašti Iisussašta, vaikka iče tiesi vain Iivanan kaššannan. ²⁶ Apollos rupesi rohkiešti pakajamah sina-gogašša. Akila ta Priskilla oltih kuuntelomašša. Hyö otettih hänet luokšeh ta šelitettih hänellä tarkemmin Hospotin Tie. ²⁷ Konša Apollos tahto lähtie Ahaijah, niin Efessan uškovellet kannatettih tätä ta työnnettih šikäläisillä opaššettavilla kirjani, jotta hyö otettais hänet vaštah. Ahaijah tultuo hiän Jumalan armošta äijälti autto uškoh kiäntynehie. ²⁸ Kaikkien kuullen hiän voimakkahašti kumosi jevreijen pakinat ta Pyhien Kirjutuksien avulla tovesti, jotta Iisussa on Hristossa.

19 Kuni Apollos oli Korinfissa, Puavila kulki vuarašeutujen halki ta tuli Efessah. Šielä hiän näki eryähie opaššettavie ² ta kyšy heitä: «Šaitako työ Pyhän Henken, konša kiäntyjä uškoh?» Hyö vaššattih: «Emmä ole ni kuullun mistänä Pyhäštä Henkeštä». ³ Puavila kyšy: «Milläpä kaššannalla tiät ka niin on kaššettu?» Hyö vaššattih: «Iivanan kaššannalla». ⁴ Šil-loin Puavila šano: «Iivana kašto ihmisie, jotta hyö jätet-täis riähäššä elämini, ta kučču heitä uškomah Toiseh, kumpani tulou hänen jälkeh, Hristossah Iisussah». ⁵ Tämän kuultuo hyö otettih kaššanta Hospotin Iisus-san nimeh. ⁶ Ta kun Puavila pani kiät hiän piällä, Pyhä Henki laškeutu heih ta hyö ruvettih pakajamah kielillä ta šanomah Jumalan antamie viestijä. ⁷ Heitä oli šiinä kakšitoista mieštä. ⁸ Puavila kävi sinagogah kolme kuukautta, pakasi rohkiešti rahvahan kera ta tovesti ušottavašti Jumalan Valtakunnašta. ⁹ Kun eryähät kuitenkin kovennettih omat šytämet eikä ušottu, vain haukuttih Hospotin Tietä rahvahan ieššä, niin Puavila jätti hiät ta vei opaššettavat männeššäh. Šen jälkeh hiän joka päivä pakasi rahvahan kera Tirannan koulušša. ¹⁰ Tätä jatku kakši vuotta. Näin kaikki Aasijan muakunnan eläjät, jevreit ta kreikkalaiset, šuatih kuul-la Hospotista Iisussašta. ¹¹ Jumala luati Puavilan käsien kautti šemmosie šuurie ruatoja, mimmosie ennen ei oltu nähty. ¹² Kun hikipaikkoja ta muita Puavilan pitämie vuatteita pantih läsijien piällä, niin heijän tauvit lähettih ta piessat puattih heistä. ¹³ Eryähät kulkijat jevreit, kumpaset ajettih ihmisistä piessoja, ruvettih omissa manauksissa niise käyttämäh Hospotin Iisus-san nimie. Piessoja pois ajuas's'a hyö šanottih: «Myö manuamma teitä šen Iisussan nimellä, kumpasešta Puavila pakajau». ¹⁴ Näin ruattih niise jevreijen ylipapin Skevan šeiččemen poikua. ¹⁵ Vain piessa šano heilä: «Iisussan mie tiijän ta Puavilaki on miula tuttu, ka ketäpä työ oletta?» ¹⁶ Ta mieš, kumpasešša piessa oli, hyppäsi Skevan poikien piällä, voitti hiät kaikki ta šikäli

piekši, jotta hyö alaččomina ta verissä päin juoštih pakoh hänen talošta. ¹⁷ Täštä šuatih tietyä kaikki Efessašša eläjät, niin kreikkalaiset kuin jevreit. Kaikin pöläššyttih ta Hospotin Iisussan nimie ylennettih šu-urešti. ¹⁸ Monet uškoh kiäntyneyt tultih ta peittämättä šaneltih omat riähät. ¹⁹ Ta monet, ket tietovuitih, kerät-tih omat kirjat ta poltettih ne kaikkien nähän. Kirjojen hinta lašettih yhteh, še oli viisikymmentä tuhatta hopierahua. ²⁰ Näin Hospotin šana näytti oman voiman ta levisi aina vain loitommakši. ²¹ Näijen tapah-tumien jälkeh Puavila Pyhän Henken juohattamana piätti männä Makedonijan ta Ahaijan kautti Jerusalmih. Hiän šano: «Käyn šielä, a šiitä miun pitäy nähä Ri-ima». ²² Hiän toimitti Makedonijah kakši omua apu-laista, Timofein ta Erastin, vain iče jäi vielä kotvasekši Aasijan muakuntah. ²³ Noih aikoih šattu Efessašša melkoni kahakka Hospotin Tien tähän. ²⁴ Linnašša eli eryäš Dimitri-nimini hopenmuasteri, kumpani luajitti hopiešta pikkaraisie Artemidan pyhäkköjä ta näin han-kki käsityöläisillä melkosie tuloja. ²⁵ Hiän keräsi omat ta muut šaman työn ruatajat ta šano: «Miehet, työ ti-ijättä, jotta myö tienuamma hyvin tällä työllä. ²⁶ No nyt niättä ta kuuletta, mitein tuo Puavila omilla pakinoilla muanitti ta kiänti puolellah šuuren joukon ihmisie, ei yksistäh tiälä Efessašša, vain melkein koko Aasijan muakunnašša. Hiän šanou, jotta ihmiskäsien luajokšet ei olla mitänä jumalie. ²⁷ Täštä voit koituo še, jotta miän ruato joutuu pahah mainivoh, ta vielä šuuren Artemida-jumalattaren pyhäkkyö ei enämpi pietä ar-vošša. Šilloin Artemida kavottau oman mainivon, hiän, kumpasella kumartelou koko Aasija ta koko muailma.» ²⁸ Näistä šanoista käsityöläiset äijälti šiännyttih ta alet-tih karjuo: «Šuuri on Efessan Artemida!» ²⁹ Koko linna joutu kuohuksih. Kaikin lähettih juokšomah teatterih ta temmattih matkah Puavilan matkalaiset, makedoni-jalaiset Gaija ta Aristarh. ³⁰ Puavila halusi männä rah-vašjoukon eteh, vain opaššettavat ei lašettu häntä. ³¹ Šamoin eryähät Aasijan muakunnan korkiet val-tamiehet, Puavilan tovarissat, työnnettih hänellä viesti ta varotettih, jotta hiän ei mänis teatterih. ³² Teatteris-sa oli kaikki šekasin: yhet karjuttih yhtä, toiset toista. Šuurin oša keräytynehistä ei tiijetty, mitä vaššen tultih. ³³ Šiitä rahvašjoukko huomasi Aleksanterin, kumpaista jevreit työnnettih eteh. Aleksanteri nošti kiän, šentäh kun hiän tahto puolistautuo. ³⁴ Kun ihmiset huomattih, jotta hiän on jevrei, niin hyö karjuttih kaikin yhteh iäneh: «Šuuri on Efessan Artemida!» Šitä karjehta kešti melkein kakši tuntie. ³⁵ Viimein linnan eryäš virkamieš šai rahvahan rauhottumah. Hiän šano: «Efessan miehet! Kenpä ei tietäis, jotta Efessan linna on pantu kaččomah šuuren Artemida-jumalattaren pyhäkotie ta hänen taivahašta kirvonnutta pačašta? ³⁶ Tätä kenkänä ei voi kiistyä. Šentäh tiän pitäy pisyö rauhašša eikä ru-atua mitänä hätäpäissä. ³⁷ Nämä miehet, kumpaset

työ kulettija tänne, ei ryöšetty Artemidan pyhäkotie eikä haukuttu tiän jumalatarata. ³⁸ Kun Dimitrillä ta hänen kera ruatajilla käsityöläisillä ollou valituš ketänih vaštah, niin šitä vaššen on suutu ta valtamielhet. Anna hyö šielä sualiuvutah toini toisen piällä. ³⁹ A kun teilä ollou muita as'soja, niin niistä piättäy sakonanmukani rahvahankerähmö. ⁴⁰ No tämänpäiväsen takie meitä vojiah viärrityä, jotta nousima vallanpitäjie vaštah. Emmäkä myö voi millänä šelittyä tätä kahakkua.» Tämän šanottuo hiän šai rahvašjoukon hajuomah.

20 Konša mellakka Efessašša ašettu, Puavila kučču opaššettavat luokšeh. Hiän neuvo heitä pisyö lujina, šiitä prostiutu heijän kera ta läksi Makedonijah. ² Matan varrella hiän monin šanoin rohkisti uškojotie ta niin tuli Kreikkah. ³ Šielä hiän oli kolme kuukautta. Šen jälkeh hiän meinasi lähtie meričči Siirijah. Vain kun šai tietyä, jotta jevreit hauvotah ajatušta noušša häntä vaštah, hiän piättiki männä šinne Makedonijan kautti. ⁴ Hänen matkalaisina Aasijah šuate oltih Pirron Sosipatri Verijašta, fessalonikkalaiset Aristarh ta Sekundi, derveläini Gaija, Timofei ta aasijalaiset Tihikka ta Trofima. ⁵ Hyö mäntih ieltäpäin ta vuotettih meitä Troadašša. ⁶ Riešanleivän pruasniekan jälkeh myö toiset purjehtima Hilipistä ta viijen päivän piäštä piäsimä heijän luo Troadah. Viipymä šielä šeiččemen päivyä. ⁷ Šuovatan jälkeh, netälin enšimmäisenä päivänä, opaššettavat kerävyyttih yhteh leipyä katkuamah. Puavila meinasi toisena päivänä lähtie ielläh ta nyt pakasi rahvahan kera. Pakina pitkisty puoliyöh šuate. ⁸ Yläkerran kamarissa, missä hyö oltih, palo monta lamppuo. ⁹ Puavilan pitän pakinan aikana eryäš Jeutih-nimini priha istu ikkunalla. Hiän uinosi šyväh uneh ta unimielisäh lankesi alaš kolmannešta kerrokšešta. Hänet noššettih kuollehena muašta. ¹⁰ Puavila šolahti alaš, painautu pojan piällä, šepäsi häntä ta šano: «Elkyä hätyälkyä, hiän on henkissä». ¹¹ Šiitä Puavila nousi jälleläh kamarih, katkasi leipyä ta šoi. Šen jälkeh hiän pakasi vielä pitälti, huomeneškoittieh šuate, ta šiitä läksi matkah. ¹² Poika tuotih kotih elävänä. Apie mieli haihtu ta kaikin oltih ilosie. ¹³ Myö nousima laivah ta purjehtima ieltäpäin Assoh tarkotukšena ottua Puavila šieltä matkah; näin hiän oli käšken, kun iče tahto männä šinne aštumalla. ¹⁴ Assošša vaštasi Puavilan. Myö ottima hänet laivah ta mänimä purjehissa Mitilinah. ¹⁵ Šieltä läksimä ielläh meričči ta toisena päivänä tulima Hiosšuaaren kohalla. Tuaš kulkima päivän ta nenäštymä Samosan rantoih. Šiitä piäsimä Trogillih ta toisena päivänä tulima Milittah. ¹⁶ Puavila niät kaččo paremmakši männä Efessan kyličči, jottei viikoštuo Aasijašša. Hiän kiirehti, jotta kerkieis, još šuinki vois, Jerusalmih Stroičakši. ¹⁷ Militašta Puavila työnsi šanan Efessah ta kučču luokšeh uškojakunnan vanhimmat. ¹⁸ Konša hyö tultih, Puavila šano heilä: «Työ tiijättä, mitein mie elin tiän kera šiitä päiväštä šuate, konša

tulin tänne Aasijah. ¹⁹ Ruavoin Hospotin hyväkši kaikkešša tottelijana ta monin kyynelin keššin ne ahissukšet, kumpasie jevreit milma vaštah peitočči jasakoih. ²⁰ Mie en ole peitellyn mitänä, mistä ois teilä hyötyö, vain olen šanellun kaiken ta opaštan teitä rahvahan ieššä ta tiän omissa kotiloissa. ²¹ Jevreilöillä ta kreikkalaisilla olen paissun, jotta hyö jätettäis riähäššä elämini, kiännyttäis Jumalan puoleh ta ušottais miän Hospotih Iisussah Hristossah. ²² Nyt Pyhän Henken pakottamana mie matkuan Jerusalmih. En tiijä, mitä šielä miula tulou. ²³ Šen vain tiijän, jotta Pyhä Henki kaikissa linnoissa tovistau, jotta milma vuotetah rauvat ta ahissukšet. ²⁴ No mie en pie omua henkie kallehena. Tahon vain piäššä matan piäh hyvillä mielin ta lopettua šen ruavon, kumpasen mie šain Hospotilta Iisussalta. Ta še ruato on šanella Hyvyä Viestie Jumalan armošta. ²⁵ Nyt še mie tiijän, jotta työ enämpi että niä milma, ei yksikänä teistä, kenen joukošša mie olen elän ta šanelun Jumalan Valtakunnašta. ²⁶ Šentäh mie tänäpiänä šanon teilä, jotta mie en ole viäräpiä, kun teistä ken joutunou uatuh. ²⁷ Mie en ole peitellyn mitänä, vain olen šanellun teilä kaiken, mitä Jumala tahtou. ²⁸ Pitäkkyä huoli ičeštänä ta koko šiitä karjašta, kumpasen paimeniksi Pyhä Henki on tiät pannun. Paimentakku Hospotin ta Jumalan uškojakuntua, kumpasen Hospoti omalla Verelläh ošti Ičelläh. ²⁹ Mie tiijän, jotta miun lähön jälkeh tiän joukkoh tulou vihasie hukkie, kumpaset ei šiäššetä karjua. ³⁰ Ta tiän omašta joukošta noušou miehie, kumpaset viärisseläh tošišanomua vetyäkšeh opaššettavat matkah. ³¹ Niin jotta valvokku! Muistakku, jotta mie kolme vuotta vaipumatta, yötä päivyä, kyynälissä šilmin neuvoin teitä jokahista. ³² Nyt, vellet, jätän tiät Jumalan käsih ta Hänen armon šanan varah. Še šana voit lujittua teitä ta antua teilä perinnön yheššä kaikkien niijen kera, kenet Jumala on pyhittä. ³³ Hopieta, kultua ta vuatetta mie en keltänä tahton. ³⁴ Iče tiijättä, jotta mie näillä omilla käsillä olen hankkin šen, mitä miula ičelläni ta miun kera ollehilla on tarvinnun. ³⁵ Kaikella keinoin mie näytin teilä, jotta näin, ruatamalla, pitäy huolehtie vähäväkisistä ta muistua nämä Hospotin Iisussan šanat: 'Ošakkahampi on antua kuin ottua'.» ³⁶ Tämän pakinan jälkeh Puavila laškeutu polvusillah ta moliutu yheššä hiän kera. ³⁷ Kaikin ruvettih itkömäh, ševättih Puavilua ta annettih hänellä šuuta. ³⁸ Heilä tuli oikein paha mieleštä, kun Puavila šano, jotta hyö enämpi ei šuaha nähä häntä. Šiitä hyö kaimattih Puavila laivah.

21 Niin myö erosima heistä. Läksimä rannašta ta purjehtima šuorah Kosšuaresh, toisena päivänä Rodosih ta šieltä Patarah. ² Šielä löysimä laivan, kumpani oli mänöššä Finikijah. Myö nousima šiih ta läksimä ielläh. ³ Konša Kipri tuli näkyvih, še jäi meistä vašemella kiällä. Myö jatkoma ielläh Siirijah. Nenäš-

tymä Tiirah, missä laivan piti purkua paino. ⁴ Šielä myö vaštasi opašettavie ta viipymä heijän luona netälin. Henken juohattamina hyö varotettih Puavilua mänömästä Jerusalmih. ⁵ Netälin mäntyö myö läksimä tuaš matkah. Kaikki uškovellet naisineh ta lapšineh tul-tih šuattamah meitä linnan tuakši. Rannalla myö laškeutumama polvusilla ta moliutumama, ⁶ šiitä prostiutumama. Myö aštuma laivah, a hyö myöššyttih kotih. ⁷ Tirašta myö jatkoma meričči Ptolemaidah, ta šiih miän purjehtimini loppu. Šielä kävimä tiijuštamašša uškovellijä ta viipymä päivän hiän luona. ⁸ Toisena päivänä läksimä ielläh ta tulima Kesarijah. Šielä mänimä Hilipän luo, kumpani oli Hyvän Viessin šanelija. Hiän oli yksi šeiččemeštä tijakonista. Hänen taloh jäimä. ⁹ Hilipällä oli nellä neičyt-ikäistä tytärtä, kumpasilla oli lahja tuuva viestijä Jumalalta. ¹⁰ Olima ollun Kesarijašša jo monta päivä, konša šinne tuli Juutijašta Agavi-nimini Jumalan viessintuoja. ¹¹ Hiän tuli miän luo, otti Puavilan vyön, šito šillä omat jalat ta kiät ta šano: «Näin šanou Pyhä Henki: 'Tällä keinoin jevreit šivotah Jerusalmisssa še mieš, kenen vyö tämä on, ta annetah hänet toisenvierosien käsih'.» ¹² Tämän kuultuo myö yheššä Kesarijan uškojien kera kieltimä Puavilua mänömästä Jerusalmih. ¹³ Ka hiän vaštasi: «Mitä työ ruatta? Mintäh itettä ta revittä miun šytäntä? Mie olen valmis šivotavakši ta vaikkai kuolomah Jerusalmisssa Hospotin Iisussan nimen puoličči.» ¹⁴ Kun myö emmä šuanun Puavilua taipumah, niin heittimä kiellännän ta šanoma: «Olkah Hospotin tahto.» ¹⁵ Niijen päivien jälkeh myö šuorisima matkah ta läksimä Jerusalmih. ¹⁶ Miän kera läksi muutomie opašettavie Kesarijašta. Hyö kaimattih miät kipriläisen Mnasonin taloh, missä myö olimä kortteerie. Mnason oli yksi enšimmäisistä opašettavista. ¹⁷ Jerusalmisssa uškovellet vaššattih meitä ilomielin. ¹⁸ Toisena päivänä Puavila läksi miän kera Juakon luo. Uškojakunnan vanhimmat niise kerävyvttih šinne. ¹⁹ Puavila tervehti heitä ta šaneli tarkkaseh kaiken, mitä Jumala šai aikah hänen ruavon kautti toisenvierosien kešeššä. ²⁰ Tämän kuultuo vanhimmat kiitettih Jumalua. Šiitä hyö šanottih Puavilalla: «Velli, šie tiijät, jotta tuhanšie jevreilöitä on kiäntyn uškoh, ta kaikin hyö vuajitah Sakonan käškyjen täyttämistä. ²¹ Heilä on kerrottu šiušta, jotta šie opaššat jevreilöitä, kumpaset eletäh toisenvierosien kešeššä, kieltäytymäh Moissein Sakonašta. Hyö šanotah, jotta šie kiellät heitä luatimašta lapšilla laitaleikkaušta ta elämästä miän rahvahan tapojen mukah. ²² Niin jotta mitä nyt pitäis ruatua? Onnako äijän rahvašta keräytyy yhteh, kun hyö kuullah šiun tulošta. ²³ Šentäh rua nyt miän neuvon mukah. Tiälä on nellä mieštä, kumpaset annettih Jumalalla pyhä lupauš. ²⁴ Ota hiät kerallaš, puhistauvu yheššä hiän kera ta makša heijän ieštä kulut, jotta hyö voijah leikkauttua tukat. Šilloin kaikin nähäh, jotta pakinat šiušta ollah tyhjät, kun ker-

ran šieki piet kiini Sakonašta ta elät šen mukah. ²⁵ No niillä toisenvierosilla, kumpaset kiännyttih uškoh, myö kirjasešša šanoma, mitä piättimä heijän as's'ašta. Heijän pitäy täytytä nämä käšyt: pisyö eris šemmosešta lihašta, mi on uhrattu valehjumalilla, šamoten vereštä ta lihašta, kumpasešta vertä ei ole lašettu, eikä heijän šua käyvä vierahih naisih.» ²⁶ Puavila otti ne nellä mieštä ta toisena päivänä puhistautu hiän kera. Šiitä hiän mäni jumalankotih ta šano šielä, konša heijän puhissušaika loppuu ta heijän jokahisen puolešta pitäis toimittua uhri Jumalalla. ²⁷ Konša ne šeiččemen puhissušpäivyä oltih loppumašša, niin Aasijan muakunnašta tulleet jevreit nähtih Puavila jumalankojissa. Hyö kuihutettih rahvašta lähtömäh kerallah, otettih Puavila kiini ²⁸ ta karjuttih: «Israelin miehet, auttakkua! Täššä on še mieš, kumpani joka paikašša levittäy omua opaššušta. Hiän pakajau miän rahvašta, Sakonua ta tätä paikkua vaštah. Nyt hiän kuletti jo kreikkalaisieki jumalankotih ta pakanoitti tämän pyhän paikan.» ²⁹ Niätšen vähäistä aikasempah hyö nähtih efessalaini Trofima Puavilan kera linnašša ta smietittih, jotta hänet še nyt Puavila toi jumalankotih. ³⁰ Koko linna joutu kuohukših, ihmisie juoksi jumalankotih joka puolelta. Hyö otettih Puavila kiini, vejtettih hänet jumalankojista ta šamašša šen veräjät šalvattih. ³¹ Rahvašjoukko ois jo tappan Puavilan, ka šiitä Riiman kogortin komentajalla kerkisi viesti, jotta koko Jerusalmi kuohuu. ³² Viikoštumatta komentaja otti kerallah šuanpiälökköjä ta saltattoja ta kiirehti hätih. Kušša vain jevreit nähtih komentaja ta saltatat, hyö heitettih Puavilan lyömini. ³³ Komentaja aštu lähemmäkši, otti Puavilan kiini ta käški panna hänet kakših rautoih. Šiitä hiän kyšeli ihmisiltä, jotta ken hiän on ta mitä hiän on ruatan? ³⁴ Rahvašjoukošta karjuttih yhteh yhtä, toiset toista. Kun tämmöseššä metelissä komentaja ei piäššyn perillä as's'ašta, käški hiän viijä Puavilan kasarmih. ³⁵ Konša hyö piäštih kasarmin rappusilla, niin saltattojen oli pakko kantua Puavilua äkäsen rahvašjoukon tähän. ³⁶ Niätšen šuuri joukko ihmisie kulki heilä jäleššä ta karju: «Šurma hänellä!» ³⁷ Konša Puavilua oltih viemäššä kasarmin šiämeš, hiän šano komentajalla: «Onko miula valta šanuo šiula šanani?» Komentaja kyšy: «Šiekö maltat paissa kreikakši? ³⁸ Etkö šie ole še jegiptiläini, mi tuanoin nousi valtamiehie vaštah nelläntuhannen rosvon kera ta vei ne mataššah tyhjäh muah?» ³⁹ Puavila šano: «Mie olen jevrei, kotosin Kilikijan muakunnašta, kuu-lusašta Tarson linnašta. Kyšyn šiulta, jotta šuanko paissa rahvahalla.» ⁴⁰ Komentaja anto luvan. Rappusilla šeisuon Puavila viittasi kiällä, ta konša tuli hil'laista, hiän alko paissa jevrein kielellä:

22 «Vellet ta tuatot! Kuunnelkua nyt, mitä mie šanon puolistuakšeni iččieni.» ² Tuli entistä hil'laasempi, kun hyö kuultih hänen pakajavan jevrein

kielellä. Puavila jatko: ³ «Mie olen jevrei, šyntyn Kilikijan Tarsošša ta kašvan täššä linnašša. Gamalielin opaššukšella miut on kašvatettu miän tuattojen Sakonan kaikkien käškyjen mukah. Mie olin kiivaš Jumalan puolistaja, juštih niin kuin työ kaikki tänäpiänä oletta. ⁴ Mie ajelin Hospotin Tien kulkijie, otin kiini miehie ta naisie, panin tyrmäh ta vuajin heilä šurmua. ⁵ Šen voit tovistua ylipappi ta koko vanhimpien Neuvokunta. Hyö še annettih miula valtakirja Damaskin vellilöillä näytetäväkši, jotta šaisin vankita šikäläisie Hristossah uškojje ta tuuvva hiät riimuloissa Jerusalmih kuritettavakši. ⁶ No a matalla, konša olin jo läššä Damaskie, puolienpäivien aikah taivahašta äkkie läimähti kirkaš valo miun ympärillä. ⁷ Mie lankesin muah ta kuulin iänen, mi šano miula: ‘Sauli, Sauli, mintäh šie ajelet Milma?’ ⁸ Mie kyšyin: ‘Hospoti, kenpä Šie olet?’ Hiän vaštasi miula: ‘Mie olen Iisussa Nasaretilaini, kumpaista šie ajelet’. ⁹ Ne, ket oltih miun kera, nähtih valo ta pöläššyttih, vain ei kuultu Šen iäntä, kumpani miula pakasi. ¹⁰ Mie kyšyin: ‘Hospoti, mitä miun pitäy ruatua?’ Hospoti šano miula: ‘Nouše ta mäne Damaskih. Šielä šuat kuulla kaiken, mitä šiula on pantu ruattavakši.’ ¹¹ Šiitä kirkkahašta valošta mie šokenin, ta šentäh miun matkalaiset kuletettih milma kiäštä. Niin piäsin Damaskih. ¹² Šielä oli Ananie, jumalahini ta Sakonan mukah eljä mieš, kumpaista kaikki linnan jevreit piettih arvošša. ¹³ Hiän tuli miun luo ta šano: ‘Sauli velliseni, myöštykkäh šiula näkö!’ Šamašša miun näkö myöšty ta mie nävin hänet. ¹⁴ Hiän šano: ‘Miän tuattojen Jumala valičči šiut, jotta šie tietäsit Hänen tahon, näkisit Hänet, ken on oikiemielini, ta kuulisit Hänen iänen. ¹⁵ Šiušta tulou Hänen tovistaja, šie kerrot kaikilla ihmisillä, mitä nävit ta kuulit. ¹⁶ Ka mitäpä šie pitvittelet? Nouše ta kuču avukši Hospotin Iisussan nimie, anna kaštua iččeš ta peššä pois šiun riähät.’ ¹⁷ Konša mie myöššyin Jerusalmih ta moliuvuin jumalankojissa, mie jouvuin hurmehih ¹⁸ ta nävin Hospotin. Hiän šano miula: ‘Kiirehi lähtie Jerusalmista, šentäh kun tiälä ei ušota, mitä šie šanot Miušta’. ¹⁹ Mie šanoin: ‘Hospoti, ihmisethän tiijetäh, jotta mie kävelin sinagogašta sinagogah, panin tyrmäh ta ruoškitin niitä, ket ušotah Šiuh. ²⁰ Šilloinki, konša Šiun tovistaja Stefani tapettih, mie šeisoin šielä, hyväkšyin tappamisen ta varteičin tappajien vuatteita.’ ²¹ No Hospoti šano miula: ‘Mäne. Mie toimitan šiut loitoš toisenvierosien kanšojoen luo.’» ²² Täh šuate jevreit kuunneltih Puavilua, vain nyt noššettih karjeh: «Pois tuommoni muan piältä! Ei hiän šua elyä.» ²³ Kun hyö karjuttih, ruaššeltih vuatteitah ta lykittih pölyö ilmah, ²⁴ komentaja käški viijä Puavilan kasarmih. Hiän käški ruoškie Puavilua ta kyšellä häntä, jotta šais malttua, mintäh jevreit niin lujašti karjuttih hänellä. ²⁵ Konša Puavila šivottih ruoškittavakši, hiän šano vierellä šeisojalla šuanpiälikköllä: «Onko teilä valta ruoškie Riiman kanšalaista ta vielä ilmain suutuo?» ²⁶ Tämän kuultuo

šuanpiälikkö mäni ilmottamah as’sašta komentajalla: «Tiijätkö, mitä meinaat ruatua? Tuo mieš on Riiman kanšalaini.» ²⁷ Komentaja tuli šinne ta kyšy Puavilalta: «Oletko šie tosieh Riiman kanšalaini?» Hiän vaštasi: «Olen.» ²⁸ Komentaja šano: «Mie šuurella rahalla šain kirjuttautuo Riiman kanšalaisekši». Puavila virkko: «A mie olen ollun še šyntymäštä šuate.» ²⁹ Šiitä ne, kenen piti kyšellä Puavilua, šamašša jätettih hänet rauhah. Ta komentaja pöläšty, kun šai tietyä, jotta oli käšken šiutuo Riiman kanšalaisen. ³⁰ Komentaja tahto tarkkah tietyä, mistä jevreit viäritetäh Puavilua. Šentäh toisena päivänä hiän piäšti Puavilan rauvoista ta käški kerätä piäpapiit ta koko Neuvokunnan. Šiitä hiän toi Puavilan heijän eteh.

23 Puavila kaččo Neuvokuntah ta šano: «Vellet! Koko elämäni, täh päiväh šuate, mie olen elän Jumalan ieššä omahenki puhtahana.» ² Šiitä ylipappi Ananie käški viereššä šeisojien lyyvvä Puavilua šuuta vaššen. ³ Puavila šano ylipapilla: «Jumala vielä lyöy šiilma, šie, valotettu šeinä! Šiekö muka issut suutimašša milma Sakonan mukah, a iče Sakonan vaštasešti käšet lyyvvä milma.» ⁴ Viereššä šeisojat šanottih: «Häpyätkö šie Jumalan ylipappie?» ⁵ Puavila šano: «Mie en tietän, vellet, jotta hiän on ylipappi. Pyhissä Kirjutukšissa vet on šanottu näin: ‘Oman rahvahan piämieštä elä kiruo.’» ⁶ Oša Neuvokunnašta oli saddukeita, a toini farisseita. Puavila tiesi šen ta šano lujah: «Vellet! Mie olen farissei, ta miun tuatot niise oltih farisseit. Täššä milma nyt suutitah šentäh, kun ušon, jotta kuollehet nouššah.» ⁷ Kun hiän šano tämän, farisseijen ta saddukeijen välissä šytty riita ta joukko jakautu kahtie. ⁸ Saddukeit niät kun šanotah, jotta ei ole kuollehista noušomista, ei anhelija eikä henkijä. A farisseit še ušotah näih kaikkih. ⁹ Alko kova karjeh. Farisseijen joukošta nouštih muutomat sakonanopaštajat ta šanottih: «Myö emmä niä mitänä pahua täššä mieheššä. A kun lienöy henki tahi anheli paissun hänellä, niin noušemako Jumalua vaštah?» ¹⁰ Kun riita vain ylty, niin komentaja pöläšty, jotta Puavila revitäh palasiksi. Hiän käški saltattojen männä ta ottua Puavila Neuvokunnan käsistä ta viijä hänet kasarmih. ¹¹ Yöllä Hospoti näytty Puavilalla ta šano: «Pisy lujana! Niin kuin šie olet tovistan Miušta tiälä Jerusalmissa, šamoin šiun pitäy tovistua Riimaššaki.» ¹² Päivän valotešša jevreit peitočči kerävyttih yhteh ta annettih šana, jotta ei šyvvä eikä juuvva, kuni ei tapeta Puavilua. ¹³ Täh šanah yhty yllänelläkymmentä mieštä. ¹⁴ Hyö mäntih piäpappien ta rahvahan vanhimpien luo ta šanottih: «Myö pošiutuma, jotta emmä pane šuuh mitänä, kuni emmä tapa Puavilua. ¹⁵ Kyšykkyä työ nyt Neuvokunnan nimissä komentajalta, jotta eikö hiän huomena toimittais Puavilan tiän luo. Šanokkua, jotta tahtosija muka tarkemmin tutkie hänen as’sua. Myö olemma valmehina tappamah hänet, ennen kuin hiän kerkiey tiän luo.»

¹⁶ Puavilan čikon poika kuuli tästä. Hiän mäni kasarmih, piäsi Puavilan luo ta šano hänellä as's'asta. ¹⁷ Puavila kučču yhen šuanpiälüköistä ta šano: «Vie tämä priha komentajan luo, hänellä on komentajalla viesti». ¹⁸ Šuanpiälükö otti pojan, vei komentajan luo ta šano: «Vanki Puavila kučču miut ta käški tuuvva tämän prihan šiun luo. Hänellä on mitä ollou as's'ua šiula.» ¹⁹ Komentaja otti pojan kiästä, vei šyrjäh ta kyšy: «Mitä as's'ua šiula on?» ²⁰ Poika vaštasi: «Jevreit piätetih kyšyö, jotta šie toimittaisit huomena Puavilan Neuvokunnan eteh. Hyö muka tahotah tarkemmin tutkie hänen as's'ua. ²¹ Ka šie elä myönny šiuh, šentäh kun heijän joukošta yli nelläkymmentä mieštä vuottau häntä matan varrella peittopaikašša. Hyö on pošiuuvuttu, jotta ei šyvvä eikä juuvva, kuni ei tapeta Puavilua. Hyö ollah valmehina ta vuotetah vain šiun käškyö.» ²² Komentaja šano pojalla: «Elä kellänä virka, jotta šie kerroit miula tästä». Šiitä hiän piäšti pojan mänömäh. ²³ Šiitä komentaja kučču kakši šuanpiälükkyö ta šano: «Pitäkkyä yön kolmannešta tunnista alkuan kakšišatua jalkamieštä valmehena marššimah Kesarijah. Otakkua lisäksi šeiččemenkymmentä raččumieštä ta kakšišatua keihäšmieštä. ²⁴ Varuštakkua heposie Puavilan račukši ta šuattakkua hänet vahinkotta Kesarijah muaherra Feliksin luo.» ²⁵ Komentaja kirjutti muaherralla tämmösen kirjasen: ²⁶ «Tervehyš Klauti Lisieltä korkiearvosella muaherra Feliksillä. ²⁷ Jevreit otettih kiini tämä mieš ta oltih vähällä tappua hänet. Mie tulin saltattojen kera ta pelaššin hänet, kun šain tietyä, jotta hiän on Riiman kanšalaini. ²⁸ Mie tahoin tiijuštua, mistä jevreit häntä viäritetäh, ta šentäh vein hänet heijän Neuvokunnan eteh. ²⁹ Šielä mie nävin, jotta häntä viäritetäh heijän Sakonan kiistakyšymykšistä, ei mistänä šemmosešta, mistä hänet vois šurmata tahi panna tyrmäh. ³⁰ A kun šain tietyä, jotta jevreit tahotah peitočči tappua hänet, niin kiirehešti työnsin hänet šiun luo. Hänen viäritäjien mie niise käsin männä ta šanuo šiun ieššä, mitä heilä on häntä vaštah. Jiä tervehekši.» ³¹ Saltatat ruattih käšyn mukah, otettih Puavila ta yön aikana vietih hänet Antipatridah. ³² Toisena päivänä raččumiehet lähettih šuattamah häntä ielläh, a saltatat myöššyttih kasarmih. ³³ Kesarijah tultuo šuattajat annettih muaherralla kirjani ta vietih Puavila hänen eteh. ³⁴ Muaherra luki kirjasen ta kyšy, mistä muakunnašta Puavila on. Kuultuo, jotta Puavila on Kilikijašta, ³⁵ hiän šano: «Kyšelen šiilma šiitä, konša tänne tullah šiun viäritäjät». Muaherra käški varteija Puavilua Iirotin horomissa.

24 Viijen päivän piästä Kesarijah tuli ylipappi Ananie yheššä eryähien rahvahan vanhimpien ta sakonantietäjä Tertullin kera. Muaherra Feliksin ieššä hyö viäritettih Puavilua. ² Konša Puavila tuotih šinne, niin Tertulli alko viärittyä häntä. Hiän šano muaherralla: ³ «Šiun hyvästä, korkiešti arvošsettu Feliks,

myö jo pitälti olemma šuanun elyä rauhašša. Šiun huolehtimisen kautti tämän rahvahan elämä on parenn. Tästä myö aina ta joka paikašša pakajamma ta tästä šiilma kiitämmä. ⁴ En taho vaivata šiilma pitillä pakinoilla, molin vain, jotta armollisešti kuuntelisit meitä vähäsen aikua. ⁵ Myö näkimä, jotta tämä mieš on kuin tappajatauti. Hiän on nasaretilaisen sektan johtaja. Joka paikašša, ympäri muailmua, hiän noštou kahakkoja jevreijen kešeššä. ⁶ Hiän reistasi pakanoitua jumalankojinki, no myö ottima hänet kiini. Myö meinasima suutie häntä miän Sakonan mukah, ⁷ vain komentaja Lisie tuli šinne, väkisin kisko hänet miän käsištä ta työnsi hänet tänne šiun luo. ⁸ Hiän käški miän, hänen viäritäjien, niise tulla šiun eteh. Voit iče kyšellä häntä, niin piäšet perillä, mistä kaikešta myö häntä viäritämmä.» ⁹ Jevreit niise yhyttih täh viärikyšeh ta šanottih, jotta as's'a on juštih näin. ¹⁰ Muaherra Feliks nyökkäsi Puavilalla ta Puavila alko paissa: «Tiijän, jotta šie monie vuosie olet oikein suutin tätä rahvašta, šentäh mie rohkiešti voin puolistua iččieni. ¹¹ Ei enämpyä kun kakšitoista päivyä takaperin mie mänin Jerusalemih moliutumah – šie iče voit šen tarkistua. ¹² Nämä miehet ei nähty milma nikenen kera kiistämäššä eikä noštamašša metelie, ei jumalankojissa, ei sinagogois- sa eikä linnašša. ¹³ Eikä hyö voija šiun ieššä näyntyä tovekši šitä, mistä hyö nyt milma viäritetäh. ¹⁴ Vain šen šiula šanon, jotta mie aššun Hospotin Tietä, kumpaista hyö šanotah sektakši, ta tällä keinoin sluušin miän tuattojen Jumalalla. Mie ušon kaikkeh šiuh, mitä on šanottu Sakonašša ta Jumalan viessintuojien kirjoissa. ¹⁵ Šamoin kuin nämäki täššä, mie ušon, jotta Jumala noššattou kuollehista jumalahiset ta jumalattomat. ¹⁶ Šentäh mie staraičen, jotta miun omahenki ois aina puhaš Jumalan ta ihmisien ieššä. ¹⁷ Oltuoni poissa Jerusalemista monie vuosie, mie tulin nyt tuomah omalla rahvahalla raha-apuo ta Jumalalla uhrija. ¹⁸ Juštih tätä ruatamašša eryähät Aasijašta tulleet jevreit nähtih miut jumalankojissa. Olin puhistautun, šielä ei ollun rahvašta, ei mellakkua. ¹⁹ Noijen Aasijašta tullehien ois ičen pitän tulla tänne šiun eteh milma viäritämäh, mikäli heilä on mitänih milma vaštah. ²⁰ Tahi anna nämä täššä olijat šanotah, mitä viärinruatuo hyö nähtih miušša, konša šeisoin Neuvokunnan ieššä. ²¹ Vain yhešta virkkeheštäkö täššä on kyšymyš? Šiitäkö, kun mie heijän ieššä šeisoon karjahin: 'Kuollehien noušomisen tähän mie olen tänäpiänä tiän suuttavana?'» ²² Kuultuo tämän Feliks šiirti as's'an šelvittelyn toiččinakši. Hiän šano: «Šiitä vašta piätän tiän as's'an, konša komentaja Lisie tulou, ta mie tiijuššan kaiken tästä opaššukšešta». ²³ Hiän käški šuanpiälükön pityä Puavilua tyrmäššä, ka antua hänellä helpotukšie. Kenkänä ei šuanun eštyä Puavilan tovarissoja pitämäštä hänešta huolta tahi käymäštä hänen luona. ²⁴ Moniehan päivän piästä šinne tuli Feliks

jevreišukusen Drusilla-naiseh kera, käški käyvä Puavilan tyrmäštä ta kuunteli hänen pakinoja ušošta Hristossah Iisussah. ²⁵ Kun Puavila rupesi pakajamah Jumalan tahon mukasešta elämästä, ičen aisoissa pitämiseštä ta tulijašta suutušta, Feliks pöläšty ta šano: «Nyt mäne. Šiitä toičči, konša tulou aikua, mie tuaš kučun šiut.» ²⁶ Feliks vielä toivo, jotta Puavila antau hänellä rahua piäššäkšeh pois tyrmäštä, šentäh rikeneh käški tuuvva Puavilan luokšeh ta pakasi hänen kera. ²⁷ Kahen vuvven piäštä Feliksin tilalla muaherakši tuli Portsi Fest. Feliks kun tahto luatie jevreijen mieliksi, niin jätti Puavilan tyrmän.

25 Oltuo kolme päivyä muaherrana Fest läksi Kesarijašta Jerusalemih. ² Ylipappi ta jevreijen piämiehet tultih hänen luo sualiutumah Puavilan piälä. Hyö tahottih, ³ jotta Fest heijän hyväksi mielekši käškis käyvä Puavilan Jerusalemih. Heilä niät oli mieleššä matan varrella hyökätä peittopaikašta ta tapua hänet. ⁴ Fest kuitenkin šano heilä, jotta Puavilua pietäh tyrmäššä Kesarijašša ta jotta hiän ičeki ruttoh meinuau lähtie šinne. ⁵ «Lähtekkäh tiän johtomiehet miun kera», hiän šano, «ta viärittäkkäh šielä Puavilua, kun hiän ollou mitä pahua ruatan». ⁶ Fest viipy Jerusalemissa vain kahekšanko vain kymmenen päivyä ta šen jälkeh myöšty Kesarijah. Jo toisena päivänä hiän istuutu sut'jan šijalla ta käški tuuvva Puavilan šinne. ⁷ Konša Puavila tuli, kaikki Jerusalemista tulleet jevreit kerävyttih hänen ympärillä ta ruvettih viärittämäh häntä monista jykeistä as'soista. Hyö ei kuitenkin voitu tovistua viärikyšie oikeiksi. ⁸ Puavila puolisti iččieh näillä šanoilla: «Mitänä pahua en ole ruatan, en jevreijen Sakonua, en jumalankotie enkä keisarie vaštah». ⁹ Fest, kumpani tahto luatie jevreijen mieliksi, kyšy Puavilalta: «Tahotko lähtie Jerusalemih, jotta mie šielä suutisin šilma täštä?» ¹⁰ Puavila vaštasi: «Mie šeison nyt keisarillisen suutun ieššä, ta šen ieššä miut on suuttava. Jevreilöitäh vaštah mie en ole ruatan mitänä pahua, niin kuin šie ičeki hyvin tiijät. ¹¹ A kun mie ollen viäräpiä ta ollen ruatan šemmoista, mistä miula lankieis šurma, olen valmis kuolomah. A kun näijen miehien viärikyšet ei oltane totta, kenkänä ei voi antua milma heijän käsih. Mie tahon, jotta miut suutitah keisarin ieššä.» ¹² Fest pakasi omien neuvon-antajien kera ta šano: «Šie tahot piäššä keisarin suutuh, ka šilloin keisarin eteh mänetki». ¹³ Moniehan päivän piäštä čuari Agrippa ta Verenika tultih Kesarijah toivottamah Festillä tervehyttä. ¹⁴ Kun hyö oltih šielä monta päivyä, Fest esitti čuarilla Puavilan as's'an: «Tiälä on mieš, kumpasen Feliks jätti tyrmän. ¹⁵ Konša mie kävin Jerusalemissa, jevreijen piäpapat ta rahvahan vanhimmat tultih šielä miun luo sualiutumah hänen piällä ta vuajittih, jotta hänet suuttitais. ¹⁶ Mie vaštasin heilä: 'Riimalaisilla ei ole tapana antua ketänä tapettavakši, ennen kuin hänet on pantu viärittäjien eteh ta hänellä

on annettu valta puolistautuo viärikyštä vaštah'.

¹⁷ Konša hyö tultih tänne, mie pitvittelömättä, jo toisena päivänä issuin suutupaikalla ta käsin tuuvva šen miehen miun eteh. ¹⁸ Viärittäjät šeisottih hänen ympärillä, vain ei viäritetty häntä mistänä šemmošešta, mitä mie arvelin. ¹⁹ Heilä oli kiista hänen kera heijän vierošta ta keštä lienöy Iisussa-vainuašta, kumpasen Puavila väitti vielä olovan elošša. ²⁰ Mie en tietän, mitein piäššä perillä näistä as'soista, šentäh kyšyin, tahtoisko hiän lähtie Jerusalemih, jotta hänen as's'a kačottais šielä. ²¹ Tämä Puavila kuitenkin vuati piäššä keisarin suutun tutkittavakši ta kyšy šuojeluo šiih šuate, kuni piäšöy šinne. Ta niin mie käsin pityä häntä tyrmäššä šini, kuni en työnnä häntä keisarin eteh.»

²² Agrippa šano Festillä: «Miunki himottais kuunnella šitä mieštä». Fest šano: «Huomena šuat kuulla häntä».

²³ Toisena päivänä Agrippa ta Verenika tultih kaikešša loissoššah ta aššuttih juhlašalih šotaherrojen ta linnan herrojen kera. Festin käšyštä šinne tuotih Puavila.

²⁴ Fest šano: «Čuari Agrippa ta kaikki muut, ket oletta tiälä miän kera! Täššä työ niättä miehen, kenen takie kaikki jevreit Jerusalemissa ta šamoin tiäläki ahissettih milma ta karjuttih, jotta häntä ei šua jättyä eloh. ²⁵ Mie kumminki nävin, jotta hiän ei ruatan mitänä šemmoista, mistä hänet pitäis šurmata. Kun hiän iče tahto piäššä keisarin eteh suuttittavakši, niin mie piätin työntyä hänet šinne. ²⁶ Miula vain ei ole häneštä mitänä varmoja tietoja, mitä kirjuttua valtijalla. Šentäh toin hänet tiän eteh ta varšinki šiun eteh, čuari Agrippa, jotta tämän kyšelyn jälkeh tietäsin mitä kirjuttua. ²⁷ Miusta tuntuu tolkuttomalta työntyä vanki matkah ilmotamatta, mistä häntä viäritetäh.»

26 Agrippa šano Puavilalla: «Šiula on valta paissa puoleštaš». Šiitä Puavila nošti kiän ta piti puolisušpakinan: ² «Čuari Agrippa! Pien iččieni ošakkahana, kun tänäpäinä voin šiun ieššä puolistautuo kaikkie jevreijen viärikyšie vaštah. ³ Šiehän hyvin tiijät kaikki jevreijen tavat ta kiistakyšymykšet. Šentäh molin, jotta kuuntelisit milma käršivällisešti. ⁴ Kaikki jevreit tiijetäh miun elämä alušta šuate. Hyö tiijetäh, mitein mie nuorena elin oman rahvahan kešeššä Jerusalemissa. ⁵ Hyö jo ammusista ajoista tiijetäh miut ta voijah tovistua, kun vain tahottaneh, jotta mie olin farisei ta elin miän vieron kaikkein lujakurisimman sektan mukah. ⁶ Nytki mie olen suutun ieššä šentäh, kun luotan šiinh lupaukšeh, kumpasen Jumala anto miän tuattoloilla. ⁷ Tämän lupauksen täyttymistä vuotetah miän rahvahan kakšitoista heimuo, kun yötä päivyä uškollisešti sluušitah Jumalalla. Čuari Agrippa, juštih šentäh, kun mie luotan täh lupaukšeh, jevreit milma viäritetäh. ⁸ Mintähpä teistä on niin vaikie uškuo, jotta Jumala noššattau kuollehet? ⁹ Mie iče niise ennen smietin, jotta miun pitäy kaikella keinoin šotie Iisussa Nasarettilaisen nimie vaštah. ¹⁰ Niin mie ruavoinki Jerusalemissa.

Piäpappiloilta mie šain vallan ta panin tyrmäh monie pyhie. A konša piätettih heijän šurmuamisešta, mie kannatin šitä. ¹¹ Moničči mie kuritin heitä kaikissa sinagogoissa ta reistasin šuaha hiät pakajamah pahua Iisussašta. Šuuren vihan vallašša mie ajelin heitä, kävin vierahien maijenki linnoissa. ¹² Juštih šitä vaššen mie läksin Damaskih piäpappien antamalla vallalla ta heijän käšyštä. ¹³ Ka matalla olleššani, hyvä čuari, puolen päivän aikoih mie nävin, mitein taivahašta läimähti päiväistä kirkkahampi valo miun ta miun matkalaisien ympärillä. ¹⁴ Kaikin myö kuatuma muah. Mie kuulin iänen pakajavan miula jevrein kielellä. Še šano: 'Sauli, Sauli, mintäh šie ajelet Milma? Tyhjäh šie hypit šeinäh očin.' ¹⁵ Mie kyšyin: 'Ken Šie olet, Hospoti?' Hiän šano: 'Mie olen Iisussa, kumpaista šie ajelet.' ¹⁶ Nouše jaloillaš. Mie näyttävyin šiula šentäh, kun valičin šiut omakši käšykläisekši ta tovistajakši. Šiun pitäy šanella šiitä, mitä nyt nävit ta mitä Mie šiula jälešti näytän. ¹⁷ Mie pelaššan šiut oman rahvahaš käsistä ta šuojelen šiilma, konša työnnän šiut toisien rahvahien luo. ¹⁸ Mie tahon, jotta šie avuat heijän šiilmät, anna hyö kiännyttais pimieštä valoh ta šaatanan vallašta Jumalan luo. Kun hyö ušotah Miuh, heijän riähät prostitah heilä ta hyö šuahah šija niijen joukošša, kenet Jumala on pyhitän.' ¹⁹ Tämän takie, čuari Agrippa, en voinun olla tottelomatta taivahaista käškyö. ²⁰ Enšin Damaskissa ta šiitä Jerusalmiissa, šiitä joka puolella Juutijan muata ta toisenvierosien kanšojen kešeššä olen šanellun, jotta kaikkien pitäy jättyä riähäššä elämini ta kiäntyö Jumalan puoleh. Šiitä heijän pitäy ruatua šemmosie ruatoja, mistä näkyy, jotta hyö kiännyttih. ²¹ Tämän takie jevreit otettih miut kiini jumalankojissa ta meinattih tappua. ²² Jumalan avulla olen kuitenkin piäššyn täh šuate, ta niin šeison täššä tovistamašša niin šuurilla kuin pienillä. En pakaja mitänä muuta kuin vain šen, min Jumalan viessintuojat ta Moissei einuššettih: ²³ Hristossan piti käršie kuoloma, enšimmäisenä noušša kuollehista ta šanella valon šanomua niin miän kanšalla kuin muillaki kanšoilla.» ²⁴ Kun Puavila näin puolistautu, Fest šano lujalla iänellä: «Puavila, šie et ole järeššäš! Kirjoista šuatu viisahuš on ševottan šiun piän.» ²⁵ Puavila vaštasi: «Eipäš, arvosa Fest, mie en ole kavottan järkie. Min pakajan, še on totta ta šiinä on järkie. ²⁶ Čuarilla nämä as's'at on hyvin tiijošša, šentäh hänen ieššä mie voin paissa šuorah. Mie olen varma, jotta mikänä näistä as's'oista ei ole jiänyn čuarin huomamatta – eihän ne tapahuttu missänä šyrjäseššä paikašša. ²⁷ Ušotko šie Jumalan viessintuojie, čuari Agrippa? Tiijän, jotta ušot.» ²⁸ «Vähälläpä šie toivot šuaha miušta rissityn», Agrippa šano. ²⁹ Puavila vaštasi: «Vähällä tahi äijällä. Antakkah Jumala, jotta šiušta ta kaikista teistä, ket tänäpiänä milma kuuletta, tulis šemmosie kuin mieki olen, näitä rautoja lukuh ottamatta.» ³⁰ Konša Puavila lopetti pakinan, čuari, mua-

herra, Verenika ta hiän kera istujat nouštih. ³¹ Šieltä lähtiessä hyö paistih keškenäh: «Tämä mieš ei ole ruatan mitänä, mistä hänellä kuului kuoloma tahi ruuvat.» ³² Agrippa šano Festillä: «Hänet ois voinun piäštyä tyrmäštä, kun hiän ei ois vuatın keisarin suutuo». Šentäh Fest piätti työntyä hänet keisarin luo.

27 Konša oli piätetty, jotta myö mänisimä meričči Italijah, niin Puavilua ta eryähie toisie vankija šuattamah pantih Julie-nimini šuanpiälikkö keisarillisešta kogortista. ² Myö nousima adramittalaiseh laivah, kumpasen piti männä Aasijan valkamoih, ta läksimä purjehtimah. Miän kera oli makedonijalaini Aristarh, Fessalonikašta kotosin. ³ Toisena päivänä nenäštymä Sidonih. Julie piti hyvin Puavilua ta anto hänellä vallan käyvä tovarissojen luona, jotta šuaha heiltä apuo. ⁴ Šieltä lähettyö myö purjehtima Kiprišuaaren šuojah, šentäh kun oli vaštatuuli. ⁵ Ajoma merenšelän poikki Kilikijan ta Pamfilijan kohalla ta tulima Likijan Mirah. ⁶ Šielä šuanpiälikkö löysi aleksandrijalaisen laivan, mi matkasi Italijah, ta šiirti miät šiih. ⁷ Monta päivä myö hil'aseh purjehtima etehpäin, vaivoin piäsimä Knidin kohalla. Kun tuulen tähän emmä voinun jatkaa kurššin mukah, niin mänimä Salamonin niemen šivučči Kriitin koššepuolella. ⁸ Šuurella vaivalla liikkuma iellä šuaaren rannikkuo pitin ta tulima paikkah, min nimi on Hyvät Valkamot. Še on Lasejan linnan lähellä. ⁹ Täh matkah meilä mäni äijän aikua, niin jotta Pyhityšpäivä jo mäni, ta merellä liikkumini alko jo olla vuarallista. Šentäh Puavila varotti toisie: ¹⁰ «Miehet, mie niän, jotta iellä purjehtimini tulou vaivaloisekši ta hyvin vuarallisekši. Häjissä ei ole vain paino ta laiva, vain miän henki niise.» ¹¹ Šuanpiälikkö uško kuitenkin enämmän kapitanih ta laivan omistajah kuin Puavilan šanoih. ¹² Vielä kun še valkamo ei paššannun talvehtimista varoin, niin enin oša oli šitä mieltä, jotta lähtie šieltä iellä. Hyö tahottih piäššä, mikäli šiunki voitais, talvekši Finikkah, Kriitin šatamah, mi avautuu šuvi-länteh ta pohjois-länteh. ¹³ Šiitä alko hil'oiakseh tuulla šuvešta ta merimiehet tuumittih, jotta nyt še heijän meininki onnistuu. Hyö noššettih ankkuri ta purjehittih aivan Kriitin rannikon lähekkäli. ¹⁴ Kuitenki kotvasen piäštä šuaaren yli puhalti kova tuuli, nimeltäh koillismyršky. ¹⁵ Še tempasi laivan matkahah, ta kun emmä voinun noušša vaštatuuleh, niin jättäytymä tuulen vietäväkši. ¹⁶ Šiitä piäsimä Kauda-nimisen šuaaren šuojah ta šuurella vaivalla šaima pelaštua laivan peräh šivotun venehen. ¹⁷ Konša veneh oli noššettu laivah, merimiehet ruvettih šitomah laivan ympärä köyšijä, jotta še ei leveis. Laiva oli häjissä joutuo Sirtin matalikolla, šentäh merimiehet lašettih ajoankkuri ta annettih tuulen kulettua meitä. ¹⁸ Kun myršky lujašti piekši laivua, toisena päivänä merimiehet alettih lykkie painoja mereh. ¹⁹ Kolmantena päivänä myö omin käsin loima mereh laivan irralliset kalut. ²⁰ Kun moneh päiväh ei näkyn päiväistä, ei tähti-

jä, ta hirvie myršky pauhusi entisellä, meiltä kato vi-
 imeni toivo jiahä henkih. ²¹ Olima jo pitälti ollun
 šyömättä. Šiitä Puavila nousi joukon kešeltä ta šano:
 «Miehet! Tiän ois pitän uškuo milma eikä lähtie Kri-
 itistä. Šilloin teilä ei ois tullun näitä vaivoja ta vahinko-
 ja. ²² Nyt neuvon kuitenkin teitä pisymäh rohkeina. Yk-
 sikänä teistä ei mänetä henkieh, vain laiva hajuou.
²³ Viime yönä miun eteh tuli šen Jumalan anheli,
 kumpasen oma mie olen ta kumpasella sluušin. ²⁴ An-
 heli šano: 'Elä varaja, Puavila. Šie šeisot vielä keisarin
 ieššä. Ta šiun tähän Jumala pelaštua kaikki šiun kera
 matkuajat.' ²⁵ Pisykkyä rohkeina, miehet! Mie luotan Ju-
 malah ta ušon, jotta käyt niin, mitein miula šanottih.
²⁶ Millänih šuarella miät vielä lykkyä.» ²⁷ Tuli nelläš-
 toista yö, a myö ajelehtima Adrian merellä. Keškiyön
 aikah laivamiehet arvattih, jotta läheššymmä muata.
²⁸ Hyö mitattih šyvyttä, še oli kakšikymmentä šylytä.
 Konša vähäsen matan piäštä mitattih uuvveštah,
 šyvyttä oli enyä viisitoista šylytä. ²⁹ Merimiehet varattih,
 jotta myö ajauvumma kivikorkoloih, šentäh lašettih
 laivan peräštä nellä ankkurie ta ruvettih vuottamah
 päivän valkenomista. ³⁰ Šiitä hyö meinattih peitočči pu-
 ata laivašta ta lašettih veneh vesillä, hyö mukamaš
 tahottih luuvva ankkurija nenäštä. ³¹ Ka Puavila šano
 šuanpiälikköllä ta saltatoilla: «Još nuo ei jiahä laivah, työ
 että voi pelaštuo». ³² Šilloin saltatat leikattih venehen
 köyvet ta annettih šen männä. ³³ Vähäistä ennen
 päivän noušuo Puavila käški kaikkie šyömäh. Hiän
 šano: «Jo nellättätoista päivyä työ oletta varajannan
 vallašša ettäkä ole šyönyn ruuvvan muruista. ³⁴ Šentäh
 šanon teilä: pitäy šyvvä, mieli pelaštuo. Keneltäkänä
 teistä ei kirpuo yksikänä tukka piäštä.» ³⁵ Tämän šanot-
 tuo Puavila otti leivän, passipoitti Jumalua kaikkien
 ieššä, katkasi šiitä palasen ta alko šyvvä. ³⁶ Toisetki
 rohkissuttih täštä ta niise ruvettih šyömäh. ³⁷ Meitä oli
 laivašša kaikkieh kakšišatua šeiččemenkymmentä ku-
 uši henkie. ³⁸ Konša kaikin šyötih kyllitellein, merim-
 iehet ruvettih keventämäh laivua, luotih vil'at mereh.
³⁹ Konša päivä valkeni, merimiehet ei tunnettu ieššä
 olijua muata, vain nähtih lakši, missä oli matala ranta.
 Hyö piätettih, mikäli lykyštänöy, ohjata laiva šinne.
⁴⁰ Hyö leikattih ankkurinuorat ta annettih ankkurien
 jiahä mereh. Kun peräairot oli piäššetty nuorista, hyö
 nošsettih nenäpurjeh tuuleh ta ohjattih laiva rantah
 päin. ⁴¹ Kuitenki laiva ajautu kivikorolla ta iski šiih.
 Laivan keula tarttu pohjah, a ualtojen piekšämä perä
 alko hajota. ⁴² Saltatat meinattih tappua vankit, jotta
 kenkänä niistä ei piäsis pakoh uimalla. ⁴³ Vain šuanpiä-
 likkö ešti šen, šentäh kun hiän tahto pelaštua Puavilan.
 Hiän käški niijen, ket šuatettih uija, enšimmäisinä
 hypätä mereh ta uija rantah. ⁴⁴ Heijän peräššä lop-
 pusien piti piäšyštäytyö rantah lautojen ta muijen
 laivan kappalehien varašša. Tällä keinoin kaikin piäštih
 maih.

28 Piäsimä turvah ta Puavilan kera olijat šuatih ti-
 etyä, jotta še šuari oli Malta. ² Šuaren eläjät otet-
 tih meitä hyvistä-hyvin vaštah. Hyö luajittih tulet ta
 kučuttih miät šen ympärillä lämmittelytymäh, šentäh
 kun alko vihmuo ta šiä oli vilu. ³ Puavila keräsi yšällisen
 rišuja ta lykkäsi ne tuleh, ka kuumuš ajo šieltä
 myrkkykiärmehen ta še tarttu Puavilan käteh. ⁴ Kun
 šuaren eläjät nähtih hänen kiäššä rippuja kiärmis, hyö
 paistih keškenäh: «Tuo mieš varmašti on tappan ih-
 misen. Mereštä hiän pelaštu, ka oikeuven jumala ei an-
 na hänen elyä.» ⁵ Puavila puissalti kiärmehen tuleh,
 eikä hänellä tullun mitänä vahinkuo. ⁶ Rahvaš vuotti,
 jotta hänen käsi puhaltuu, tahi hiän kuuatuu kuollehena
 muah. Kun hyö pitälti vuotettih ta nähtih, jotta Puavi-
 lalla ei tullun mitänä, hyö muutettih mieleh ta šanot-
 tih: «Hiän on jumala». ⁷ Lähellä šitä paikkua oli mu-
 atiloja, kumpaset omisti Publie, šuaren vanhin. Hiän
 kučču meitä luokšeh, piti hyvin ta kostitti kolme
 päivyä. ⁸ Publien tuatto oli šijašša, hänellä oli kuumetta
 ta paha vaččatauti. Puavila mäni hänen luokši, moliu-
 tu, pani kiät hänen piällä ta parenti hänet. ⁹ Tämän
 jälkeh Puavilan luo tultih šuaren muutki läsiäjät, ta hyö
 niise parettih. ¹⁰ Rahvaš kunnivoitti meitä kaikella
 keinoin, a konša olima lähöššä ielläh, šuaren eläjät an-
 nettih meilä matkah kaikkie, mitä tarviččima. ¹¹ Kol-
 men kuukauven piäštä myö jättimä Maltan ta läksimä
 merellä aleksandrijalaisella laivalla, kumpasen
 nenäššä oltih Kastorin ta Pollusin kuvat. Tämä laiva oli
 talvehtin šuarella. ¹² Myö tulima Sirakusah ta olima
 šielä kolme päivyä. ¹³ Šieltä läksimä tuaš merellä ta
 tulima Riigijah. Kun olima šielä päivän, alko puhaltua
 šuvituuli, ta kahešša päiväššä myö piäsimä Puteolih.
¹⁴ Šielä myö löysimä uškovellijä. Hyö pyritettih meitä,
 jotta jäisimä heijän luokši netäliksi. Šen jälkeh myö läk-
 simä Riimah. ¹⁵ Riimašša eläjät uškovellet oli jo kuultu
 meistä ta tultih meilä vaštah, yhet Appien Forumilla,
 toiset Tres Tavernah. Nähtyö vaštuajie Puavila pas-
 sipoitti Jumalua ta šai lisyä rohkevutta. ¹⁶ Konša myö
 piäsimä Riimah, šuanpiälikkö anto vankit tyrmänpiä-
 liköllä. A Puavilalla annettih valta elyä omašša kort-
 teerissa yheššä häntä varteiččijan saltatan kera. ¹⁷ Kol-
 men päivän piäštä Puavila kučču luokšeh jevreijen jo-
 htomiehet. Konša hyö kerävyttih, hiän šano: «Vellet!
 Miut otettih kiini Jerusolimissa ta annettih riimalaisien
 käsih, vaikka mie en ole ruatan mitänä miän rahvašta
 tahi tuattojen tapoja vaštah. ¹⁸ Riimalaiset kyšeltih mil-
 ma ta ois tahottu piäštyä miut tyrmäštä, šentäh kun
 miušša ei ollun mitänä, mistä lankieis šurma. ¹⁹ Kuiten-
 ki jevreit oltih tätä vaštah. Šentäh miun oli pakko vu-
 atie suutuo iče keisarilta – ei tietyšti šiinä mieleššä, jot-
 ta tahtosin viärrittyä omua rahvašta. ²⁰ Tämän kaiken
 takie mie kučuinki tiät tänne, jotta näkeytyö ta paissa
 tiän kera. Mie niät olen näissä rauvoissa juuri Hänen
 tähän, keštä Israelin rahvaš vuottau apuo.» ²¹ Jevreit

šanottih: «Myö emmä ole šuanun Juutijašta mitänä kirjaista šiušta, ta šieltä tullehista vellilöistä kenkänä ei ole paissun šiušta pahua, ei rahvahan ollešša eikä ka-hen kešen. ²² Mielelläh kuitenkin kuuntelisima, mitä šie näistä as'soista mietit. Myö niätšen olemma kuullun, jotta joka paikašša paissah šitä sektua vaštah.» ²³ Hyö šovittih Puavilan kera päiväštä ta tultih šuurella joukola kortteerih, missä hiän eli. Huomenekšešta iltah šuate Puavila pakasi heilä Jumalan Valtakunnašta ta šelitti, mi še on. Moissein Sakonan ta Jumalan viessintuojien kirjutukšien avulla hiän taivutteli heitä uškomah Iisussah. ²⁴ Yhet ušottih hänen šanoja, toiset ei ušottu. ²⁵ Hyö ei tultu yhteh mieleh, ta heijän lähtiessä Puavila šano vain nämä šanat: «Oikein še Pyhä Henki viessintuoja Isaijan šuičči pakasi miän tuattoloilla. Hiän šano:

²⁶ – Mäne tämän kanšan luo ta šano: Vaikka kuin kuunteletta, kuitenkin että malta. Vaikka kuin kačotta, kuitenkin että niä. ²⁷ Niätšen tämän rahvahan šytän on kovettun, korvillah hyö pahoin kuullah ta šilmät hyö ummissettih, jotta ei šilmilläh nähtäis, ei korvillah kuultais eikä šytämelläh maltettais, jotta ei kiännyttäis Jumalan puoleh enkä Mie parentais heitä. ²⁸ Niin jotta tietäkyä: Jumala työnsi viessin pelaššukšešta toisenvierosilla, ta hyö kuunnellah šitä.» ²⁹ Kušša Puavila šano tämän, jevreit lähettih pois keškenäh lujašti kiistyän. ³⁰ Puavila eli kakši kokonaista vuotta ičen vuokruamašša kortteerissa ta otti vaštah kaikkie, ken tuli hänen luo. ³¹ Hiän rohkiešti šaneli Jumalan Valtakunnašta ta opašti Hospotista Iisussašta Hristossašta kenenkänä eštämättä.

Kirjani riimalaisilla

1 Tämän kirjuttaja on Puavila, Iisussan Hristossan käskyläini. Mie tervehin kaikkie Riimašša eläjie pyhie, kumpasie Jumala tykkyäy ta kumpaset Hiän on kuččun omikseh. Jumala kučču miut apostoliksi ta valičči šanelomah Hyvyä Viestie. 2 Šen Viessin Hiän omien viessintuojien šuulla jo ieltäpäin lupasi Pyhissä Kirjutukšissa. 3 Še on šanoma Hänen Pojašta. Ihmisenä Hiän šynty Tuavitan šuvušša. 4 Pyhä Henki nošti Hänet kuollehista, ta Häneštä tuli Jumalan Poika, kumpasella on valta. Hiän on Iisussa Hristossa, miän Hospoti. 5 Häneltä myö šaima armon ta apostolin työn, jotta Hänen nimen kunnivokši myö šaisima ihmisie kaikista kanšoista uškomah Häneh ta tottelomah Häntä. 6 Näitä Iisussan Hristossan kuččumie työ niise oletta. 7 Jumalan, miän Tuaton, ta Hospotin Iisussan Hristossan armo ta rauha olkah tiän kera, tiäthän on kučuttu tulomah pyhäkši rahvahakši. 8 Enšin kiitän Iisussan Hristossan kautta Jumaluani teistä kaikista, šentäh kun koko maailma pakajau tiän ušošta. 9 Jumala tovistau, jotta mie moliutuos's'a aina mainičen teitä. Mie aina pakajan teistä Jumalalla, kumpasella täyveštä šytämeštäni sluušin, kun šanelen Hyvyä Viestie Hänen Pojašta. 10 Molin aina, jotta viimein piäsisin tiän luo, kun Jumala šitä tahtonou. 11 Hyvin himottais nähä teitä, jotta voisin antua teilä minnih henkellisen lahjan ta näin lujentua teitä. 12 Näin työ ta mie šaisima voimua miän yhtehiseštä ušošta. 13 Tahon, jotta työ tietäsi, vellet, mitein moničči miula on ollun meininki tulla tiän luo. Vain täh šuate on aina tullun konša mitäki vaššušta. Tahtosin, jotta tiän luona niise mie šaisin ihmisie uškomah Hristossah, niin kuin olen šuanun muijenki kanšojen kešeššä. 14 Olen velašša niin kreikkalaisilla kuin varvaroilla, niin viisahilla kuin mielettömillä. 15 Šentäh tahtosin piäššä šanelomah Hyvyä Viestie teilä, Riimašša eläjillä, niise. 16 Mie en häpie Hristossan Hyvyä Viestie, šentäh kun še on Jumalan voima. Še tuou pelaššukšen kaikilla, ket ši ih ušotah, enšiksi jevreilöillä, šiitä kreikkalaisilla niise. 17 Hyväššä Viessissä šanotah, jotta Jumalalla kelpuau še ken uškou, ta vain še ken uškou. Onhan Pyhissä Kirjutukšissa šanottu: «Jumalalla kelpuau še, ken uškou, ta šemmoni ihmini eläy ilmasen ijän». 18 Jumalan viha jäivyytyy taivahašta kaikkien jumalattomien ta pahanruatajien piällä, kumpaset omilla pahoilla ruatoloilla tupehutetah tositiijon Jumalašta. 19 Hyö kuitenkin ti-

ijetäh Jumalašta še, mitä Häneštä voit tietyä. Jumala Iče ilmotti šen heilä. 20 Jumalan ilmasenikuni voima ta Hänen jumalallini luonto ollah näkymättömie. Muailman luatimisešta šuate ihmiset on kuitenkin voitu ne nähä Hänen ruatoloissa, šentäh hyö ei voija millänä iččieh puolistua. 21 Vaikka hyö piäštihki tuntomah Jumala, hyö ei kunnivoitettu Häntä Jumalana eikä kiitetty Häntä. Hyö on ruvettu ajattelomah tyhjänpäiväsie ta heijän mielettömän šytämen on täyttän pimie. 22 Hyö šanotah, jotta ollah viisahat, vain heistä on tullun mielettömie. 23 Heijän ois pitän kumartua kuolomatolla Jumalalla, a šen ieštä hyö ruvettih kumartelomah katovaisen ihmisen, lintujen, nelläjalkasien ta ryömijien kuvilla. 24 Tämän tähän Jumala jätti hiät pakanojen himojen valtah, niin jotta hyö toini toisen kera ollešša ruatah šemmoista, millä hävätäh oma runko. 25 Hyö ei tahottu uškou, mimmoni Jumala toveštah on, vain ušottih valeheh. Hyö kumarrettih ta sluušittih šillä, min Jumala on luatin, ei Iče Luatijalla – olkah Hiän kiitetty ilmasen ijän, amin. 26 Šentäh Jumala jätti hiät häpiellisien himojen valtah. Naiset vajahettih luonnollini miehen kera yhtymini luonnonvaštaseh. 27 Šamoin miehetki hylättih luonnollini naisih yhtymini ta heissä virisi himo toini toiseh. Hyö ruvettih ruatamah keškenäh huikeuksie ta tienatah ičelläh oman hairahukšen mukani palkka. 28 Kun ihmiset ei tahottu tuntie Jumalua, niin Jumala jätti hiät kelvottomien ajatukšien valtah ruatamah šitä, mitä ei šais. 29 Hyö ollah täytenäh kaikenmoista viäryttä ta pahutta, hyö eletäh huorin, ollah skuupat ta ilkiet. Hyö kajehitah, tapetah, rijelläh, valehellah ta ollah pahantahtosie. 30 Hyö paissah toisista pahua ta kielitäh, vihatah Jumalua, kiušatah toisieh ta kehutah iččieh, ollah ylpiet, pahankekšijät, ei totella omie vanhempie 31 ta ollah mielettömät. Heih ei voi uškou, hyö ollah kovašytämisie, ketänä ei tykätä ta ollah armottomie. 32 Hyö tiijetäh, jotta Jumala suutiu oikein: ken näin ruatau, še tienuau ičelläh kuoloman. Ka kumminki hyö iče ruatah näin ta vieläi kiitetäh niitä, ket ruatah šamoin.

2 Suutitko šie toisie, ihmisrukka, ken lienetki? Šie toisen suutija et voi millänä puolistautuo. Toista suuties's'a suutit iččeš niise, šentäh kun ičeki ruat šitä šamua. 2 Myö tiijämmä, jotta Jumalan suutu on oikie niillä, ket ruatah tuommosie ruatoja. 3 Smietitkö šie,

jotta šilma ei koše Jumalan suutu, kun iče ruat niitä ruatoja, kumpasista toisie suutit? ⁴ Vain vähekšitkö šie Jumalan šuurta hyvyttä, šietämistä ta käršimistä? Etkö malta, jotta Jumalan hyvyš vetäy šilma kiäntymäh pois riähästä? ⁵ Ka šie olet kovašytämini etkä taho kiäntyö pois riähistä. Näin šie keryät iččeš piällä vihua Jumalan vihan päiväksi. Šilloin tulou näkyvih Jumalan oikie suutu. ⁶ Šilloin Jumala makšau jokahisella hänen ruatoja myöte. ⁷ Yhet vaipumatta ruatah hyvyä ta näin ečitäh Jumalalta tulijua kunnivuo ta kuolomattomutta. Heilä Jumala antau ilmasenikusen elämän. ⁸ Toiset ajatellah vain iččieh ta tošišanoman tilašta totellah valehta. Hyö šuahah ošakšeh Jumalan šuuri viha. ⁹ Muokat ta ahissuš vuotetah jokahista, ken ruatau pahua, enšiksi jevreilöitä ta šiitä muitaki rahvahie. ¹⁰ Ka jumalallisen valon ta rauhan šuau jokahini, ken ruatau hyvyä, enšiksi jevreit ta šiitä muutki rahvahat. ¹¹ Jumalalla niätšen kaikki ihmiset ollah šamanarvosie. ¹² Ket on luajittu riähkyä Sakonua tuntomatta, ne hävitähki Sakonatta. A ket tunnetah Sakona ta luajitah riähkyä, niitä šen Sakonan mukah suutitah. ¹³ Ei ne kelvata Jumalalla, ket vain kuunnellah Sakonan šanoja. Jumalalla kelvatah ne, ket eletäh Sakonan mukah. ¹⁴ Toisenvieroset kanšat, kumpasilla ei ole Sakonua, luonnoštah ruatah, mitä Sakona vuatiu. Tällä keinoin hyö ollah iče ičelläh sakona, vaikka heilä ei Sakonua ni ole. ¹⁵ Täštä näkyy, jotta Sakonan käšyt on kirjutettu heijän šiämeh. Šen tovistau heijän omahenki, šentäh kun heijän ajatukšet, konša viäritetäh konša puolissetah heitä. ¹⁶ Tämä tulou näkyvih šinä päivänä, kuna Jumala tuou ihmisien peitošša pietyt mielet Iisussan Hristossan suutittavaksi. Näinhän mie olen Hyvyä Vestie šanelleššani šanon. ¹⁷ Šie šanot iččieš jevreiksi, šie piet kiini Sakonašta ta ylpeilet Jumalašta. ¹⁸ Šie tiijät Hänen tahon ta maltat, mi on oikein, šentäh kun Sakona on šen šiula opaštan. ¹⁹ Šie ušot, jotta olet šokeijen kuletaja ta pimieššä eläjien valo, ²⁰ tietämättömien kašvataja ta lapšien opaštaja. Olet šiitä varma, šentäh kun šiula on Sakona ta ušot, jotta šiih on kirjutettu tositi-eto. ²¹ Toisie šie opaššat, a mintähpä iččieš et opašša? ²² Toisie šie kiellät, jotta ei šua varaštua, a iče varaššat. Šanot, jotta ei šua käyvä vierahih naisih, a iče käyt. Šie et voi šietyä valehjumalie, a mintähpä anaššat heijän pyhäköistä uartehie? ²³ Miteinpä šie, kumpani olet ylpie Sakonašta, häpyät Jumalua rikkomalla Sakonua. ²⁴ Pyhissä Kirjutukšissa šanotah: «Tiän takie toisenvieroset kanšat nakretah Jumalan nimie». ²⁵ Laitaleikkauš on hyövyksi, kun šie elänet Sakonan mukah. Vain kun šie ruatanet Sakonua vaštah, niin šiun laitaleikkaušta niin kuin ei oiskana. ²⁶ Kun ken laitaleikkumatoin elänöy Sakonan käškyjen mukah, niin eikö häntä pitäis pityä laitaleikattuna? ²⁷ Šemmoni laitaleikkumatoin, kumpani eläy Sakonan käškyjen mukah, suutiu šiut. Vaikka šiula on kirjutettu Sakona ta

šiut on laitaleikattu, niin kumminki šie rikot Sakonua. ²⁸ Tosi jevrei ei ole še, ken on jevrei piältä päin, ta oikie laitaleikkauš ei ole runkošša näkyjä merkki. ²⁹ Tosi jevrei on še, ken on jevrei šytämeltäh, ta oikie laitaleikkauš on šytämen laitaleikkauš. Šitä ei šua aikah Sakona vain Jumalan Henki. Tämmöni jevrei šuau passipot Jumalalta, ei ihmisiltä.

3 No niin mitä hyötyö on olla jevreinä? Ta onko laitaleikkauksešta mitä hyötyö? ² Ka äijän, kaikenmoista. Enšimmäksi še, jotta juuri jevreilöillä Jumala anto oman šanah. ³ Ta vaikka eryähät jevreit ei ušottu, niin tarkottauko heijän epäuško šiitä, jotta Jumalah nise ei voi uškuo? ⁴ Ei šiunki! Vaikka kaikki ihmiset oltais valehtelijat, Jumalah voit aina uškuo. Šiih nähen Pyhissä Kirjutukšissa on šanottu: – Šie pakajat oikeita, ta Šie voitat suutušša. ⁵ No kun miän viärämielisyš tuonou näkyvih Jumalan oikiemielišyön, niin mitäpä myö šiih šanomma? Onko Jumala viärämielini – pakajan täššä nyt niin kuin ihmiset paissah – kun työntäy vihan miän piällä? ⁶ Ei šiunki! Kun Jumala ois viärämielini, niin mitein Hiän vois suutie tätä maailmaa? ⁷ Ka kun miun valehen rinnalla tullou Jumalan kunnivokši näkyvih tositi-eto Häneštä, niin mintäh milma šilloin suutitah riähkähisenä? ⁸ Kun valeh tois Jumalalla kunnivuo, niin šilloin vois ajatella: «Ruatakka vain pahua, niin šiitä koituu hyvyä». Muutomat miän haukkujat šanotah, jotta noin myö pakajammaki. Ka nuo ihmiset kyllä šuahah oikie suutu. ⁹ Mitäpä šilloin? Olemmako myö, jevreit, muita parempie? Emmäi yhtänä. Olen jo šelittä, jotta kaikki, niin jevreit kuin muutki rahvahat, ollah riähän vallašša. ¹⁰ Onhan Pyhissä Kirjutukšissa šanottuki jotta: – Ei lövyvy ihmistä, ken ois Jumalan šilmissä oikie, ei yhtäkänä, ¹¹ ei ole ni ainutta, ken malttais, ei ketänä, ken eččis Jumalua. ¹² Kaikin on jätetty Jumala, kaikista on tullun kelvottomie. Ei ole ketänä, ken ruatau hyvyä, ei ni ainutta. ¹³ Heijän kero on kuin avattu kalma, heijän kieli pakajau valehta. Huulien takuana heilä on mavon myrkkyö, ¹⁴ heijän šuušša on vain karkieta kiroušta. ¹⁵ Hyö ollah poikkoit toisie tapamah, ¹⁶ hävityštä ta kurjutta jäy hiän jälkeh. ¹⁷ Rauhan tietä hyö ei tiijetä, ¹⁸ Jumalua hyö ei varata. ¹⁹ Myö tiijämmä, jotta mitä Sakona pakajau, šen še pakajau niillä, kellä še on annettu. Näin kaikkien šiut pannah umpeh, ta koko maailma on viäräpiä Jumalan ieššä. ²⁰ Eihän ole šemmoista ihmistä, ken šuattais täyttä kaikki Sakonan käšyt ta niin kelpuais Jumalalla. Sakonan kautti ihmini tulou tietämäh, jotta on riähkähini. ²¹ A nyt, miteinpäš ihmini kelpuau Jumalalla? Niin kuin Sakona ta Jumalan viessintuojat šanotah, še ei tapahu Sakonan käškyjä täyttämällä, ²² vain uško-malla Iisussah Hristossah. Jokahini, ken uškou, kelpuau Jumalalla. Ihmisien välillä ei ole šentäh mitänä eruo, ²³ kun kaikki on riähkävyetty eikä kellänä ole jumalallista valuo. ²⁴ Jumala kuitenkin armahtau heitä, ta

hyö kelvatah Jumalalla ilmain omie ruatoja. Onhan Hristossa Iisussa piäštän hiät riähän vallašta. ²⁵ Jumala anto Iisussan uhriksi, jotta vois tämän uhrin kautta šovittua ihmiset Iččeh kera. Hristossan Iisussan Veri tuou proškenjan niillä, ket ušotah. Näin myö niämmä, mitein Jumala on oikiemieliini. Männehinä aikoina Hiän šieti riähkie kurittamatta niistä, ²⁶ a nyt miän aikana Hiän anto Iisussan Hristossan uhriksi kaikkien riähkien puolešta. Täštä myö niämmä, jotta Jumala on Iče oikiemieliini ta jotta Hänellä kelpuau še, ken uškou Iisussah. ²⁷ Onko šilloin ihmisellä mitänä, mistä kehuo iččieh? Ei ole. Kehumisen šyyn hävitti Sakona. Mi Sakona? Šekö, mi vuatiu ruatoja? Ei, kun še, mi käšköy uškou. ²⁸ Myö niätšen kačomma, jotta ihmini kelpuau Jumalalla ušon kautta, ilmain Sakonan vuatimie ruatoja. ²⁹ Onko Jumala yksistäh jevreijen Jumala? Eikö Hiän ole toisienki kanšojen Jumala? Tietyšti heijän niise, ³⁰ šentäh kun Jumala on yksi ta ainut. Hänellä kelvatah laitaleikatut šamoin kuin laitaleikkuamattomat vain heijän ušon takie. ³¹ Hävitämmäkö myö Sakonan, kun näin ylennämmä uškou? Emmä šuinki, a myö tovisamma, jotta Sakona on voimašša.

4 Mitä myö voimma šanuo Aprahamista, miän rahvahan kantatuatošta? Mitein hänellä kävi? ² Kun Aprahami lienöy kelvannun Jumalalla omien ruatojen tähän, hiän voit olla ylpinä, vain ei kuitenki Jumalan ieššä. ³ Vet Pyhät Kirjutukšet šanotah näin: «Aprahami uško Jumalan lupaukšeh, ta šentäh hiän kelpasi Jumalalla». ⁴ Ruatajalla makšetah palkka ruatojen mukah, eikä armošta. ⁵ Kun kellä ei olle hyvie ruatoja, no hiän uškou Jumalah, niin šemmoni ihmini kelpuau Jumalalla ušon takie. Jumala še luatiu jumalattoman Ičcelläh kelpuavakši. ⁶ Tätä šamua pakajau čuari Tuavit-ta, konša šanou ošakkahakši šemmoista ihmistä, kumpani kelpuau Jumalalla ruatoloih kaččomatta. Hiän šanou näin: ⁷ – Ošakkahat ollah ne, kenen pahat ruavot on prostittu ta kenen riähät on katettu. ⁸ Ošakaš on še ihmini, kumpasen riähkie Hospoti ei pie luvušša. ⁹ Onko tämä hyvä oša tarkotettu yksistäh laitaleikatuil-la vain laitaleikkuamattomilla niise? Pyhistä Kirjutukšista myö lukima: «Aprahami kelpasi Jumalalla ušon takie». ¹⁰ Konša še oli? Oliko Aprahami šilloin laitaleikkattu? Ei ollun, hiän oli vielä laitaleikkuamatoin. ¹¹ Kun hiän jälešti šai laitaleikkauksen, še oli merkinä šiiitä, jotta jo ennen šitä Jumala hyväkšy hänet ušon tähän. Näin Aprahamista tuli kaikkien niijen tuatto, ket ušotah ta šentäh kelvatah Jumalalla, vaikka heitä ei ole laitaleikkattu. ¹² Šamoin Aprahami on laitaleikkattujenki tuatto, kun hyö aššuttanneh šitä ušon tietä, mitä miän tuatto Aprahami aštu, konša oli vielä laitaleikkuamatoin. ¹³ Jumala lupasi Aprahamilla ta hänen jälkiläisillä perinnökši koko maailman – ei šentäh, kun Aprahami eli Sakonan mukah, vain šentäh kun Jumala hyväkšy hänet ušon takie. ¹⁴ Niätšen kun tämä lupauš perin-

nöštä kuuluis vain niillä, ket eletäh Sakonan mukah, niin šilloin uško ois tyhjä ta lupauš ei merkiččis mitänä. ¹⁵ Sakonan rikkomini noššattau Jumalan vihan; ka kun Sakonua ei ole, ei ole šen rikkomistaki. ¹⁶ Niin jotta kaikki rippuu ušošta. Jumalan lupauš käypi toteh ušon kautta šentäh, kun še on Hänen lahja. Lupauš on voimašša ta kuuluu kaikilla Aprahamin jälkiläisillä, ei vain niillä kellä on Sakona, a niillä niise, kellä on Aprahamin uško. Aprahami on miän kaikkien tuatto, ¹⁷ niin kuin Pyhissä Kirjutukšissa Jumala šanou häneštä: «Mie olen luatin šiut monien kanšojen tuatokši». Täh Jumalah Aprahami uško, Häneh, kumpani elävyttäy kuollehet ta kučču olomattomat olomah. ¹⁸ Aprahami toivo, jotta šuau lapšen, vaikka toivuo ei ollun. Hiän uško, jotta häneštä tulou monien kanšojen kantatuatto näijen hänellä šanottujen šanojen mukah: «Šiula tulou ylen äijän jälkiläisie». ¹⁹ Hiän lujašti uško näih šanoih, vaikka hiän, läššä šatavuotini, tiesi, jotta hänen runkonvoimat on šammuttu ta Sarran kohtu on jo kuivan. ²⁰ Aprahami ei mänettän uškou, ei epyällyn Jumalan lupaušta, vain pisy lujana ušošša ta anto Jumalalla kunnivon. ²¹ Hiän oli varma, jotta Jumala voit ruatua šen, mitä oli luvannun. ²² Šentäh Jumala hyväkšy Aprahamin hänen ušon tähän. ²³ Kuitenki näitä šanoja ei ole kirjutettu yksistäh Aprahamilla, ²⁴ kun meilä niise. Myöki kelpuamma Jumalalla, kun ušomma Häneh, ken noššatti kuollehista miän Hospotin Iisussan Hristossan. ²⁵ Jumala anto Hristossan kuolla miän riähkien takie ta noššatti Hänet kuollehista, jotta myö kelpuasima Jumalalla.

5 Kun nyt Jumala hyväkšy miät, kumpaset ušomma, niin meilä on rauha Jumalan kera miän Hospotin Iisussan Hristossan kautta. ² Kun ušomma Hristossah, myö piäšemmä armollisen Jumalan luo, ta Hänen armošša myö nyt elämmäki. Myö olemma hyvillänä šiiitä toivošta, jotta piäšemmä Jumalan taivahalliseh valoh. ³ Ta vielä muokista olemma mielissäh, šentäh kun tiijämmä, jotta muokat kašvatetah keštämistä, ⁴ keštämini lujittau ihmisen luontuo ta luja luonto antau toivon. ⁵ Eikä tämä toivo ole tyhjä, šentäh kun Jumala on antan meilä Pyhän Henken, ta Pyhä Henki täytti miän šytämet Jumalan tykkyämisellä. ⁶ Kun myö olima vielä avuttomat, Hristossa kuoli Jumalan valiččomah aikah jumalattomien puolešta. ⁷ Ol-louko ketänä, ken tahtois kuolla kunnan ihmisen puolešta; hyvän ihmisen puolešta vielä voiski antua oman henken. ⁸ Kuitenki Hristossa kuoli miän puolešta, konša myö olima vielä riähkähisie. Näin Jumala näytti, mitein Hiän meitä armaštau. ⁹ Kun Hristossa omalla Verellä šai miät Jumalalla kelpuaviksi, niin šitä varmemmin Hiän pelaštau miät tulijašta vihašta. ¹⁰ Kun kerran Jumalan Pojan kuoloma šovitti miät Jumalan kera, konša vielä olima Hänen vihollisie, niin tietyšti nyt Jumalan Pojan elämä pelaštau miät, kun šov-

into on šuatu. ¹¹ Eikä tässä ole vielä kaikki. Myö šuamma kiittyä Jumalua miän Hospotista Iisussašta Hristossašta, kumpasen avulla piäsimä šopuh Jumalan kera. ¹² Yhen ainuon ihmisen, Aatamin, kautta muailmah tuli riähkä ta riähän kera kuoloma. Šiitä kuoloma tuli kaikkien ihmisien ošakši, šentäh kun kaikin on luajittu riähkyä. ¹³ Tietyšti riähkä oli maailmašša jo ennen kuin Jumala anto Moissein kautta Sakonan. No konša Sakonua ei vielä ollun, niin šilloin riähästä ei pietty luku. ¹⁴ Kuolomalla oli kuitenkin Aatamin ajašta Moissein aikah šuate valta kaikkih ihmisih, niihki, ket ei Aatamin tapah rikottu Jumalan käškyö. Näin Aatami vaikutti kaikkih, niin kuin myöhempäh tulija Hristossaki vaikutti kaikkih. ¹⁵ Kuitenki pahanruunnan ta Jumalan armon välillä on ero. Yhen ainuon ihmisen, Aatamin, pahanruanta toi monilla kuoloman. Jumalan armo ta Hänen lahja on kuitenkin äijyä šuurempi. Yhen ainuon ihmisen, Iisussan Hristossan, armon takie Jumalan lahja tuli monien ošakši. ¹⁶ Kuitenki yhen ihmisen riähän ta Jumalan lahjan välillä on ero. Yhen ihmisen riähän takie tuli suutu, ta suutun päätökšenä kuoloma. A Jumalan armon tähän monet ihmiset, vaikka hyö onki ruattu äijän pahua, kelvatah Jumalalla. ¹⁷ Kuoloma piäsi halliččomah muailmašša yhen ihmisen riähän takie. Ka äijyä varmemmin ne, ket šuahah ošakšeh šen šuuren armon ta lahjan, jotta kelvatah Jumalalla, ruvetah elämäh ta halliččomah yhen ihmisen, Iisussan Hristossan, tähän. ¹⁸ Niin jotta yhen ihmisen pahanruanta toi kaikilla kuoloman. Šamoin Yhen Ihmisen hyvän ruavon takie kaikki ihmiset kelvatah Jumalalla ta heilä annetah elämä. ¹⁹ Kun yksi ihmini oli tottelomatoin, monista tuli riähkähisie. No a kun Yksi totteli, monista tuli Jumalalla kelpuavie. ²⁰ Sakona tuli muailmah šitä varoin, jotta ihmiset šen kautta nähtäis, mitein šuurie riähkähisie hyö ollah. Ka missä riähkä kašvo šuurekši, šielä Jumalan armo kašvo vieläki šuuremmakši. ²¹ Niin kuin riähkä halličči ta vei kuolomah, šamoin Jumalan armo halliččou ta viey ilmasenikuseh elämäh, šentäh kun miän Hospoti Iisussa Hristossa luati miät Jumalalla kelpuaviksi.

6 Mitä myö täh šanomma? Pitäiskö miän iellähki elyä riähäššä, jotta Jumalan armo tulis šuuremmakši? Ei tietyšti. ² Kun kerran myö kuolima riähän valašta, niin mitein voisima ielläh elyä riähäššä? ³ Työhän tiijättä, jotta miät kaikki, ket on kaššannašša yhisetty Hristossah Iisussah, on Hänen kuolomah yhisetty. ⁴ Näin myö kaššannan kautta kuolima ta miät hauvattih yheššä Hristossan kera. Ta niin kuin Tuatto šuurella voimallah noššatti Hristossan kuollehista, šamoin myöki voimma elyä uutta elämyä. ⁵ Kun kerran yhenmoini kuoloma on yhistän miät Hristossah, niin yhenmoini kuollehista noušominiki yhistäy miät Häneh. ⁶ Tiijämmä, jotta miän «vanha mie» on yheššä Hristossan kera ristihnuaklittu, jotta tämä riähkähini runko

mänettäis vallon emmäkä myö enämpi ois riähän orjje. ⁷ Niätšen ken on kuollun, še on piäššyn riähän valašta. ⁸ Kun kerran olemma kuollun Hristossan kera, niin ušomma, jotta šuamma elyäki Hänen kera. ⁹ Myö tiijämmä, jotta kun kerran Hristossa on noššatettu kuollehista, Hiän ei enämpi kuole. Šurmalla ei ole enämpi valtua Häneh. ¹⁰ Kun Hristossa kuoli, Hiän kuoli riähän vallašta kerralla kaikiksi ajoiksi. Kun Hiän nyt eläy, Hiän eläy Jumalalla. ¹¹ Työ niise ajatelkua ičeštänä, jotta oletta kuollun riähän vallašta ta elättä Jumalalla Hristossan Iisussan, miän Hospotin omina. ¹² Riähkä ei šua hallita tiän kuolovaišešša runkošša, niin jotta työ tottelisija šen himoja. ¹³ Elkyä antakkua tiän runkon ošie riähän orjiksi ruatamah pahua! Kun kerran nyt šiirtyjä kuolomašta elämäh, antakkua iččenä Jumalalla. Antakkua iččenä kokonah Hänen käyttöh ruatamah oikeita ruatoja! ¹⁴ Riähkä ei enämpi ole tiän isäntä, šentäh kun työ että ole Sakonan vallon alla, vain Jumalan armon alla. ¹⁵ Mitäpä nyt? Šuammako lutie riähkyä, kun kerran emmä elä Sakonan vallon alla, vain Jumalan armon alla? Emmä šuinki! ¹⁶ Työ tiijättä, jotta oletta šen isännän orjje, ketä oletta ruvennun tottelomah. Voitta olla riähän orjje, ka še viey kuolomah. Tahi voitta totella Jumalua, ta niin kelpuatta Hänellä. ¹⁷ Työ olija riähän orjje. Ka Jumalalla passipo, jotta työ nyt täyveštä šytämeštä totteletta šitä opaššušta, mitä oletta šuanun. ¹⁸ Oletta piäššyn riähän vallašta ta nyt oletta Hristossan vallon alla jotta ruatua šitä, mi on oikein. ¹⁹ Mie pakajan täššä jokapäiväsen elämän kielellä, jotta voisija malttua milma. Ennen työ olija kaiken pakanan ta pahan käškyläisie, ta niin työ šaita aikah pahua. Antakkua nyt tiän runko oikien elämän käškyläisekši elämäh pyhyä elämyä. ²⁰ Konša olija riähän orjje, että voinun ruatua šitä, mi on oikein. ²¹ Mitä hyötyö teilä šiitä oli? Šiitä tuli šemmoista, mi on nyt teilä huikieta. Tuommosen elämän loppuna on kuoloma. ²² A nyt työ oletta piäššyn riähän vallašta ta teistä tuli Jumalan käškyläisie. Työ elättä pyhyä elämyä ta lopukši šuatta ilmasenikusen elämän. ²³ Riähän palkka on kuoloma, ka Jumala antau lahjakši ilmasenikusen elämän niillä, ken on Hristossašša Iisussašša, miän Hospotissa.

7 Vellet, työ tunnetta Sakonan ta tiijättä, jotta Sakonalla on valta ihmiseh, kuni hiän eläy. ² Sakona šitou miehellä olijan naisen ukkoh, kuni ukko on elošša. Ka kun ukko kuollou, naini piäšöy šiitä Sakonan käšyštä, mi šito hänet ukkoh. ³ Kun naini männöy ukon elyässä toisella miehellä, hiän on huoruiččija. Ukon kuoltuo hiän ei ole enämpi tuon Sakonan käšyn vallašša. Hiän ei huoruiče, kun männöy toisella miehellä. ⁴ Šamoin työki, vellet. Hristossan kuollešša työ Hänen runkon ošina kuolija Hänen kera ta piäšijä Sakonan vallašta. Nyt työ kuulutta toisella, Hänellä, kenet on noššatettu kuollehista. Nyt meistä on hyötyö Ju-

malalla. ⁵ Konša myö vielä elimä oman riähkähisen luonnon vallašša, miän runkošša touhuttih Sakonan noššattamat riähkähiset himot. Tämmösen elämän loppuna on kuoloma. ⁶ Ka nyt myö piäsämä eris Sakonašta, kuolima pois šiitä, mi piti meitä vallaššah. Nyt myö sluušimma Jumalalla uutuh luatuh, Henken juohattamina, emmä entiseh luatuh, niin kuin käšköy Sakona. ⁷ Mitäpä nyt šanomma? Onko Sakona šama kuin riähkä? Ei šuinki. Ka vašta Sakonan kautti mie šain tietyä, mi on riähkä. Pahoista himoista mie en ois tietän, kun Sakona ei ois šanon: «Elä himottele».

⁸ Tämän Sakonan käšyn kautti riähkä noššatti miušša erimoisie pahoja himoja. Kun Sakonua ei ois, riähkä ois kuollut. ⁹ Ennein mie elin ilmain Sakonua. Kun opaššuin tuntomah Sakonan käšyt, riähkä eleyty ¹⁰ ta mie kuolin. Näin käšky, kumpasen piti antua elämä, toi miula šurman. ¹¹ Riähkä šai Sakonan käšyštä alun, petti milma šen käšyn avulla ta šurmasi miut. ¹² Kuitenki Sakona iče on pyhä, ta käšky on pyhä, oikie ta hyvä. ¹³ Toiko nyt hyvä miula šurman? Ei šuinki, kun riähkä. Riähkä še toi miula hyvän avulla šurman, jotta näkyis, mimmoni še riähkä tosissah on. Näin Sakonan käšky luati riähän entistäki pahemmaksi. ¹⁴ Myö tiijämmä, jotta Sakona on henkellini. Ka mie še olen muallini ihmieni, riähän orjakši myöty. ¹⁵ En malta omie ruatojani. Mie niät en rua šitä, mitä tahon, a ruan šitä, mitä vihuan. ¹⁶ Ta kun kerran ruan šitä, mitä en taho, niin myönnän, jotta Sakona on hyvä. ¹⁷ Oikieštah mie en iče rua šitä, mitä ruan, kun šen ruatau miušša eläjä riähkä. ¹⁸ Hyvin tiijän, jotta ei miušša, tarkotan miun riähkähiseššä ihmislunnonošša, ole mitänä hyvää. Tahosin kyllä ruatua hyvää, no en šuata. ¹⁹ En rua šitä hyvää, mitä tahon, vain šitä pahua, mitä en taho. ²⁰ Ka kun ruan šitä, mitä en taho, enämpi en rua šitä mie iče, kun šen ruatau miušša eläjä riähkä. ²¹ Mie niän, jotta milma halliččou tämmöni sakona: kun tahon ruatua hyvää, paha on jo šiinä vuottamašša.

²² Šiämeššäni mie ilomielin yhyn Jumalan sakonah, ²³ a runkoššani niän toisen sakonan, riähän sakonan. Še šoti šitä sakonua vaštah, kumpasen miun järki näköy hyväkši. Tämä riähän sakona pitäy milma rauvoissah. ²⁴ Voi milma ihmisrukkua! Ken piäštäy miut täštä kuoloman runkošta? ²⁵ Mie kiitän Jumalua miän Hospotin Iisussan Hristossan tähän. No tämmöni mie olen: miun šytän yhtyy Jumalan sakonah, ka miun riähkähini luonto riähän sakonah.

8 Niin jotta niitä ei enämpi suutita uatuh, ket ollah Iisussašša Hristossašša. Hyö ei enyä eletä oman riähkähisen luonnon vallašša, kun Henken juohattamina. ² Niätšen Pyhä Henki, mi antau elämän Hristossan Iisussan omilla, piäšti miut riähän ta šurman vallašta. ³ Jumala ruato šen, mitä Sakona ei voinun, šentäh kun še oli ihmisen riähkähisen luonnon takie voimatoin. Jumala työnsi tänne oman Pojan riähkähisen ihmisen

moisena uhriksi riähäštä. Näin Jumala suuti Ihmieseššä ihmisen riähän. ⁴ Šen Hiän ruato, jotta myö, ket elämä Henken emmäkä oman riähkähisen luonnon vallašša, eläsimä Sakonan vuatimua Jumalalla kelpuajua elämyä. ⁵ Ken eläy riähkähisen luonnon vallašša, šillä on šen luonnon mukaset himot. Henken mukah eläjän ihmisen himot ollah Henken mukaset. ⁶ Riähkähisen luonnon himot tuuvvah kuoloma, Henken juohattama ihmieni šuau elämän ta rauhan. ⁷ Riähkähisen luonnon himot šojitah Jumalua vaštah, šentäh kun ne ei taivuta Jumalan sakonah, eikä ne voijakana taipuo. ⁸ Ne, ket eletäh riähkähisen luonnon mukah, ei voija olla Jumalalla mieleh. ⁹ Ka työ še että elä riähkähisen luonnon mukah, vain Henken juohattamina, kun Jumalan Henki elänöy teissä. A še, kellä ei ole Hristossan Henkie, ei ole Hänen oma. ¹⁰ Kun Hristossa ollou teissä, tiän runko on kuollun riähän tähän, a tiän henki eläy, šentäh kun Jumala hyväkšyy tiät omikseh. ¹¹ Jumala noššatti Hristossan kuollehista. Ta kun kerran Hänen Henki eläy teissä, niin Hiän elävyttäy tiänki kuolovaiset runkot tällä Henkelläh. ¹² Ka niin, vellet, myö emmä ole vellašša omalla riähkähisellä luonnolla. Šentäh miän ei tarviče elyä šen tahon mukah. ¹³ Kun elänettä riähkähisen luonnon mukah, työ kuoletta. Kun Henken avulla luatinetta lopun tiän riähkähisillä ruatoloilla, työ šuatta elyä. ¹⁴ Kaikki ne, ketä Jumalan Henki juohattau, ollah Jumalan lapšie. ¹⁵ Työ että šuannun orjan henkie, mi panis tiät tuaš varajamah. A työ šaita Henken, kumpani luatiu meistä Jumalan lapšie. Šen Henken vallašša myö karjumma Jumalalla: «Avva! Tuatto!» ¹⁶ Še Henki Iče tovistau yheššä miän henken kera, jotta olemma Jumalan lapšie. ¹⁷ Ta kun kerran olemma lapšie, niin olemma perillisieki, Jumalan perillisie yheššä Hristossan kera. Ta kun kerran käršimmä yheššä Hristossan kera, niin Hänen kera šuamma ni šaman jumalallisen valon. ¹⁸ Mie olen šitä mieltä, jotta tämän nykysen ajan muokat ollah mitättömät šen jumalallisen valon rinnalla, mi vielä tulou näkyvih meissä. ¹⁹ Kaikki, mitä Jumala on luatin, šuurella innolla vuottau Jumalan lapšien jiiävytymistä. ²⁰ Kaiken Jumalan luajitun ošana on katomini. Še ei tapahu heijän omašta tahošta, vain Jumalan tahošta, kumpani heilä šemmosen ošan anto. Kaikella Jumalan luajitulla on kuitenkin toivo ²¹ piäššä katomisen vallašta Jumalan lapšien valoh ta valtah. ²² Myö tiijämmä, jotta kaikki Jumalan luajittu aina vain ohkau ta muokkautuu niin kuin naini lapšenšuantitušissa. ²³ Eikä yksistäh kaikki Jumalan luajittu ohka, kun myö niise, kumpasilla on annettu Pyhä Henki tovissukšena uuvvešta elämäštä. Myö ohkamma, kun vuotamma Jumalan lapšekši piäšömistä, miän runkon piäštämistä katomisen vallašta. ²⁴ Miät on pelaššettu, še on miän varma toivo. Vain kun toivo ollou jo täyttyn, še enämpi ei ole toivo. Ken toivou šitä, min jo näköy! ²⁵ Ka kun toivomma šitä,

mitä emmä niä, myö vuotammaki šitä lujina. ²⁶ Henki niise auttau meitä, kumpaset olemma heikkoja. Myö kun emmä tiijä, mitä miän pitäis molie ta mitein moliutuo. Ka Henki iče moliutuu miän ieštä šanattomin henkähykšin. ²⁷ Ta Jumala, kumpani tuntou kaikki šytämet, tietäy mitä Henki tahtou. Henki niätšen moliutuu Jumalan tahon mukah pyhien puolešta. ²⁸ Myö tiijämmä, jotta kaikki koituu niijen parahakši, ket tykätäh Jumalua. Oman tahtoh mukah Jumala kučču hiät omikseh. ²⁹ Ne, ketä Hiän oli ieltäpäin valinnun, Hiän jo ieltäpäin erotti tulomah oman Poikah moisiksi. Näin Hänen Poika on ensimmäini lapši šuurešša vellešjoukošša. ³⁰ Ne, ketä Jumala ieltäpäin erotti olomah oman Poikah moisie, Hiän ni kučču. Ta ne, ketä Hiän kučču, Hiän ni luati Ičelläh kelpuaviksi. Kenet Hiän luati Ičelläh kelpuaviksi, niillä Hiän ni anto jumalallisen valon. ³¹ Mitä voimma täštä tuumaija? Kun Jumala on miän puolella, ken voit olla meitä vaštah? ³² Hiän ei šiäštän omua Poikua, vain anto Hänet kuolomah kaikkien miän puolešta. Eikö Hiän šilloin lahjottais Pojan kera meilä kaikkie muutaki? ³³ Ken voit viärittyä Jumalan valittuja? Yksistäh Jumala voit, ka Hiän vet on luatin miät Ičelläh kelpuaviksi! ³⁴ Ken voit suutie miät uatuh? Yksistäh Hristossa Iisussa voit! Ka Hiän kuoli miän puolešta ta vieläi enämmän: Hänet noššatettih kuollehista, Hiän istuu Jumalan oikiella puolella ta moliutuu miän puolešta! ³⁵ Mi voit erottua miät Jumalašta, kumpani tykkyäy meitä? Tuškako vain ahissuš, ajelutko vain nälkä vain alaččomuš, hätäkö vain miekka? ³⁶ Pyhissä Kirjutukšissa šanotah näin: – Šiun tähän meitä šurmatah joka päivä, meitä pietäh kuin isettäväkši tuotuja lampahie. ³⁷ Kaikissa näissä ahissukšissa meilä antau täyven voiton Hiän, ken meitä tykkyäy. ³⁸ Mie olen varma šiitä, jotta mikänä ei voi erottua meitä Jumalašta, kumpani meitä tykkyäy: ei kuoloma eikä elämä, ei anhelit, ei näkymättömät halliččijat, ei mikänä nykyi eikä mikänä tulija, eikä mitkänä muut voimat, ³⁹ ei korkevuš eikä šyvyš. Misänä ei ole mitänä, mi vois erottua meitä Jumalan tykkyämiseštä, mi tuli näkyvih Hristossašša Iisussašša, miän Hospotissa.

9 Šanon teilä Hristossan nimeššä, jotta pakajan totta. Miun omahenki tovistau yheššä Pyhän Henken kera, jotta en valehtele. ² Miula on šiämeššä šuuri apie ta loppumatoin tuška. ³ Tahtosin parempi iče olla kirottu ta erotettu Hristossašta, kun še vain auttais miun vellijä, miun omua rahvašta. ⁴ Hyö ollah israelilaisie, kumpaset Jumala otti omiksi lapšiksi ta anto heilä jumalallisen valon. Heijän kera Hiän luati šopimukšet, heilä Hiän anto Sakonan, jumalansluušpan ta lupaukšet. ⁵ Heijän ollah kantatuatot. Heistä Hristossa on lähtösin ihmisenä, Hiän, ken on kaikkie ylempänä, ilmasen ijän kiitetty Jumala. Amin! ⁶ Tämä ei tarkota šitä, jotta Jumalan šana ois männyn tyhjäh. Niätšen ei

kaikki israelilaiset kuuluta tosi Israelih, ⁷ eikä kaikki Aprahamin jälkiläiset olla oikeita Aprahamin lapšie. Šanohan Jumala Aprahamilla: «Vain Issakan jälkiläisie šanotah šiun lapšiksi». ⁸ Tämä merkiččöy šitä, jotta ei kaikki Aprahamin jälkiläiset olla Jumalan lapšie, vain šemmoset jälkiläiset, kumpaset on šynnytty Jumalan lupauksen voimašta. ⁹ Ta še lupauš oli tämmöni: «Enši vuotena šamah aikah tulen šiun luo, ta šilloin šiun naisella Sarralla on poika». ¹⁰ Eikä täššä ole vielä kaikki. Revekka šai kakši poikua yheštä mieheštä, miän kantatuotošta Issakašta. ¹¹ - ¹² Jo ennen kuin pojat oli šynnytty, ennen kuin hyö oli ruattu mitänih hyvyä tahi pahua, Jumala šano Revekalla: «Vanhempi poika paššuuu nuorempua». Näin Jumala omašta tahoštah valičči nuoremman, kumpasen oli kuččun. Valinta ei ripu ihmisen ruatoloista, vain valiččijan tahošta. ¹³ Šanouhan Jumala Pyhissä Kirjutukšissa Revekan pojista: «Juakkuo Mie tykkäsin, a Isavua vihasin». ¹⁴ Mitä myö täh šanomma? Onko Jumala viärämielini? Ei šuin ki. ¹⁵ Moisseilla Hiän šano: «Mie armahan, ketä tahon, ta ketä tahon šaleija, šitä šaleičen». ¹⁶ Niämmä, jotta kaikki rippuu Jumalašta, kumpani armahtau, eikä šiitä, mitä ihmini tahtou tahi mahtau. ¹⁷ Pyhissä Kirjutukšissa Jumala šanou faraonilla näin: «Mie šentäh noššin šiut čuariksi, jotta šiun kautti voisin näytyä voimani ta jotta Miun nimeštä šaneltais koko muailmašša». ¹⁸ Niin jotta Jumala armahtau, ketä tahtou, ta koventau šytämen, keltä tahtou. ¹⁹ Šie šuatat nyt kyšyö: «Mintäh Jumala šilloin moittiu ihmisie? Eihän kenkänä voi vaššuštua Hänen tahtuo.» ²⁰ Kenpä šie olet, ihmisrukka, kiistämäh Jumalan kera? Šanouko šaviaštie omalla luatijalla: «Mintäh luajit miušta tämmösen?» ²¹ Eikö aštienluatijalla ole valtua luatie šamašta šavešta yksi aštie pruasniekkua vaššen, a toini arkena piettäväkši? ²² Niin Jumalaki ruato, jotta näytyä oma viha ta oma voima. Käršivällisešti Hiän kuitenkin šieti vihan ašteita, mit on suutittu hävitettäväiksi. ²³ Näin Hiän ruato, jotta vois näytyä, mitein šuuren kunnivon antau niillä ašteilla, kumpasie Hiän armahtau ta kumpaset Hiän valmisti jumalallista valuo varoin. ²⁴ Tämmösiksi armon-ašteiksi Jumala on kuččun miät, ollemmapa jevreilöitä tahi muih kanšoih kuulujie. ²⁵ Osijan kirjašša Hiän šanou ei jevreilöistä näin: – Mie šanon omakši kanšakšeni šitä kanšua, mi ei ollun Miun, ta armahakšeni šitä, ketä en armaštan. ²⁶ Ta šiinä šamašša kohen, missä heilä šanottih: «Työ että ole Miun kanša», heitä ruvetah šanomah elävän Jumalan lapšiksi. ²⁷ Ka Israelista Isaija karjahtau näin: «Vaikka Israelin rahvašta ois niin äijän kuin hiekkua meren rannalla, pelaštuu šiitä vain pieni jännöš. ²⁸ Hospoti niät on oikiemielini, ta Hiän täyttäy oman šanan muan piällä ruttoh ta loppuh šuate. Hospotin šana on varma, Hiän täyttäy šen muan piällä.» ²⁹ Tätä šamua Isaija einušti, kun šano: – Kun Hospoti Savaof ei ois šiäštän muutomie meistä, myö

oisima hävinnyn niin kuin Sodomi, meilä ois käynyn kuin Gomorran eläjillä. ³⁰ Mitä tämä merkiččöy? Ušon tähän Jumala hyväkšy ei-jevreit, kumpaset ei staraitu kelvata Hänellä. ³¹ A Israeli, kumpani staraičči kelvata Jumalalla Sakonua täyttämällä, ei kelvannun. ³² Mintäh ei? Šentäh kun še ei uškon Hristossah, vain luotti omih ruatoloih. Israelilaiset kompaššuttih šiih kiveh, ³³ kumpasešta on šanottu Pyhissä Kirjutukšissa: – Mie pissytän Siijonih kiven, kumpaseh hyö kompaššutah, kallivon, kumpaseh hyö šattauvutah. A ken Häneh uškou, še ei jouvu häpieh.

10 Vellet, mie toivon koko šytämeštä ta molin Jumalua, jotta Israelin rahvaš pelaštuis. ² Voin toivistua, jotta hyö kaikēšša tahotah olla Jumalalla mieleh, vain ei malteta millä keinoin. ³ Hyö ei tiijetä, mitein ihmini vois kelvata Jumalalla. Hyö yritetäh kelvata Hänellä Sakonan käškyjä täyttämällä eikä tahota lähtie Jumalan tariččomalla ušontieillä. ⁴ Hristossa niätšen pani jo lopun Sakonalla, ta šentäh Jumalalla kelpuau jokahini, ken uškou Häneh. ⁵ Šiitä mitein ihmini kelpuau Jumalalla Sakonan käškyjä täyttämällä, Moissei kirjuttau näin: «Ken ruatau, mitä Sakona käšköy, še šuau šiitä elämän». ⁶ Ka šiitä, mitein ihmini kelpuau Jumalalla ušon kautta, šanotah näin: «Elä kyšy omašša šytämeššä: Ken voit noušša taivahah?» – toisin šanuon: tuomah Hristossa muan piällä. ⁷ «Eläkä kyšy: Ken voit laškeutuo pohjattomah kaivoh?» – toisin šanuon: käymäh Hristossa ylähyäksi kuollehien joukošta. ⁸ No mitäpä Pyhät Kirjutukšet šanotah? – Jumalan Šana on lähellä šilma, šiun šuušša ta šiun šytämeššä. Tämä on juštih še ušon šanoma, kumpaista myö šanelemma rahvahalla. ⁹ Kun šie šuullaš šanot Iisussua Hospotiksi ta šytämeššäš ušot, jotta Jumala noššatti Hänet kuollehista, šie pelaššut. ¹⁰ Kun ihmini šytämeššäh uškou, hiän kelpuau Jumalalla. Kun hiän šuullah šanelou oman ušon, hiän pelaštuu. ¹¹ Pyhissä Kirjutukšissa on šanottu: «Ei yksikänä, ken Häneh uškou, jouvu häpieh». ¹² Jevrein ta kreikkalaisen välillä ei ole eruo. Kaikilla on šama Hospoti, ta Hiän äijälti plahosloviu kaikkie, ket kučutah Häntä avukši. ¹³ Onhan Pyhissä Kirjutukšissa šanottu: «Jokahini, ken kučču avukši Hospotin nimie, pelaštuu». ¹⁴ No a mitein ihmiset voitais kučču avukši Häntä, keneh ei ušota? Mitein hyö voitais uškou Häneh, keštä ei ole kuultu? Mitein hyö voitais kuulla, kun kenkänä ei heilä šanele? ¹⁵ Ta kenpä šanelis, kun ketänä ei ole toimitettu šanelomah? Pyhissä Kirjutukšissa šanotah: «Kuin ihanat ollah niijen jalat, ket tuuvvah rauhanviesti, niijen, ket tuuvvah iloviesti». ¹⁶ Kuitenki kaikin ei toteltu Hyvyä Viestie. Isaijahan šanou: «Hospoti, kenpä uško šiih, mitä meiltä kuuli?» ¹⁷ Uško šynty, konša Jumalan šana on kuultu. ¹⁸ Nyt kyšyn: tosiehko ihmiset ei kuultu šitä šanomua? Tietyšti kuultih. Kirjutukšissa šanotah: – Šanantuojien iäni kajahti ympärä maailmua, muan ran-

noilla šuate lennettih heijän šanat. ¹⁹ Kyšyn vielä: eikö Israeli malttan šitä šanomua? Ei malttan. Jo Moissein kautta Jumala šano heilä: – Mie noššan teissä kaje-hukšen šemmoista kanšua kohen, kumpani ei ole mikänä kanša, šytytän teissä vihan tietämättömän rahvahan piällä. ²⁰ Isaijan kautta Jumala pakajau täštä šuorah: – Ne, ket ei Milma ečitty, löyvettih Miut, Mie jlävin iččeni niillä, ket ei kyšytty Milma. ²¹ A Israelista Hiän šanou: «Koko päivän Mie ojentelin käsieni rahvahalla, kumpani vaššuštou Milma eikä taho Milma totella».

11 Ka niin mie kyšyn: Oisko Jumala hylännyn oman rahvahan, Israelin? Ei šuinki! Miehän niise olen israelilaini, Aprahamin jälkilaini, Veniaminin heimuo. ² Ei Jumala ole hylännyn omua rahvašta, kumpasen Hiän ieltäpäin valičči. Tiijättähän työ, mitä Pyhät Kirjutukšet šanotah Il'lašta, kumpani valitti Jumalalla Israelista näin: ³ «Hospoti, hyö tapettih Šiun viessintuojat ta rikottih Šiun alttarit. Mie yksin jäin henkih, ta miut hyö niise tahotah tappua.» ⁴ Mitäpä Jumala vaštasi hänellä? Hiän vaštasi näin: «Mie jätin Ičelläni šeiččementuhatta mieštä, kumpaset ei polvissuttu Vaal-jumalan ieššä». ⁵ Šamoin on nykyšenäki aikana jläynnyn muutomie, kenet Jumala omašša armoššah valičči. ⁶ Ka kun kerran Hänen valičenta tapahtuu armošta, šilloin še ei ripu ihmisen ruatoloista. Kun še rippuis ruatoloista, niin kenkänä ei tarviččis armuo. Ka kun valičenta rippuis ruatoloista, šilloin še ei tapahtuis armošta. No kun še tapahtuu armošta, niin šilloin meiltä ei kyšytä ruatoja. ⁷ Mitä tämä merkiččöy? Israeli ei ole šuanun šitä, mitä še tavotteli; vain Jumalan valitut šuatih še. Ka muijen šilmät šokeni, ⁸ niin kuin Pyhissä Kirjutukšissa šanotah: – Jumala anto heilä inikkahan mielen, šilmät, mit ei nähä, ta korvat, kumpaset ei kuulla. Näin on vielä tänäpäinäki. ⁹ Ta Tuavitta šanou: – Tulkah heijän pruasniekkastola heilä anšakši ta ritakši, anna hyö kompaššutah šiih ta šuahah, mitä on tienattu. ¹⁰ Hämartykkäh hiän šilmät, jotta hyö ei nähtäis, ta koukistukkah hiän šelät ijäkšeh. ¹¹ Šentäh kyšynki: ei kai jevreit šentäh kompaššuttu, jotta jätäis muah venymäh? Ei šuinki! Ka heijän lankiemini avasi pelaššukšen muilla kanšoilla, ta niin jevreit on ruvettu kajehtimah niitä muita. ¹² Jevreijen lankiemini koitu muailmalla hyväksi ta heijän Jumalašta kiäntymini toi toisenvierosilla hyvyä. Ka mitein äijjä enämmän hyvyä tulou šiitä, kun hyö täyvellä joukolla kiännytäh Jumalan puoleh! ¹³ Teilä, kumpaset kiäntyjä toisenvierosista rahvahista Jumalan uškoh, šanon, jotta mie pien šuurešša arvošša omua ruatuo tiän apostolina. ¹⁴ Näin kuottelen, mikäli voinen, noštua omissa heimolaisisani kajehušta teih, ta niin pelaštua hoti muutomie heistä. ¹⁵ Kun Jumala hylkäsi jevreit, še avasi maailmalta tien šopuh Hänen kera. Miteinpä šiitä käypi, konša Hiän ottau jevreit jälelläh luokšeh? Šilloin kuollehet piäššäh eloh! ¹⁶ Kun enšimmäini leipä pyhitetäh Ju-

malalla, niin koko taikina on pyhä. Ta kun puun juuri on pyhä, niin okšat niise ollah pyhät. ¹⁷ Satušša kašva-jašta voipuušta katattih okšie, ta šiut, kumpani olet meččävoipuušta, kašveutettih oikeijen okšien joukkoh. Niijen kera šie šuat puun juurešta voimua ta mahlua. ¹⁸ Elä kuitenki pöyhisteilyvy oikeijen okšien kešeššä ta pahekši niitä! Ta vaikka pöyhisteilytyisitki, niin muissa, jotta et šie kanna juurta, kun juuri kantau šilma. ¹⁹ Šan-ot onnako, jotta nuo okšat katattih, jotta šiut voitais kašveuttua niijen tilah. ²⁰ Še on totta. Ne katattih heijän epäušon tähän, ka šie pisyt, kuni ušot. Elä pöyhisteilyvy, vain varaja! ²¹ Kun Jumala ei šiäštän luonnollisie okšie, niin smietitkö, jotta Hiän šiut šiäštäy? ²² Jumala on lempie, ka ankara niise. Lankenehilla Hiän on ankara, šiula lempie, kuni piet kiini Hänen hyvyöštä. Muitein šiut niise katatah pois. ²³ No puun omatki okšat kašveutetah uuvveštah runkoh, kun hyö kiännytäh uškoh. Jumala kačo voit liittyyä hiät jälelläh puuh. ²⁴ Onhan Hiän šiutki, kumpani luontojah kuuluit meččävoipuu, kašveuttan vaštah luontuo satuvoipuu. Šitäki paremmin Hiän voit nämä satuvoipuun okšat liittyyä jälelläh niijen omah runkoh. ²⁵ Vellet, jotta työ että ois oman viisahuon varašša, tahon avata teilä tämän peittoas's'an: Israelin rahvahan šytämen kovuš keštäy šini, kuni Jumalan luo ei tule toisista kanšoista täyši luku ihmisie. ²⁶ Kun heijän luku tulou täyteh, niin šiitä koko Israeli pelaštuu. Pyhissä Kirjutukšissa šanotah täštä: – Sijionista tulou Pelaštaja, Hiän pyyhkiy pois Juakon jälkiläisistä jumalattomuon. ²⁷ Mie luajin hiän kera tämmösen šopimukšen: Mie otan pois heijän riähät. ²⁸ Israelin rahvaš vaššuštou Hyvyä Viestie, šentäh hyö ollah Jumalan vihollisie – tämä on koitun muijen rahvahien hyväkši. Hyö kuitenki ollah Jumalan valittu rahvaš, ta šentäh Jumala tykkyäy heitä – näin on heijän kantatuattojen tähän. ²⁹ Jumala ei ota jälelläh omie lahjoja eikä pura omua kučču. ³⁰ Työ että ennein totellun Jumalua, ka Israelin rahvahan tottelomattomuon vuokši Jumala armahti teitä. ³¹ Šamoin hyö ollah nyt tottelomattomie, jotta hiät niise Jumala armahtais, šentäh kun työ šaita armahukšen. ³² Niätšen Jumala pani kaikki ihmiset tottelomattomuon rautoih, jotta vois kaikkie armahtua. ³³ Mitein loppumattomat ollah Jumalan pohasvuot, mitein šuuri Hänen viisahuš ta ti-eto! Emmä voi šelittyä Hänen piätökšie. Emmä voi tijuštua Hänen teitä. ³⁴ Ken tietäy Jumalan mielen, ken voit olla Hänen neuvojana? ³⁵ Ken on antan Hänellä šemmoista, mi Hänen pitäis makšua jälelläh?

³⁶ Häneštä, Hänen kautti ta Häneh on kaikki. Hänellä kuuluu kunnivo ilmasen ijän. Amin!

12 Vellet, Jumala on armollini. Šentäh molin teitä: antakkua iččenä Hänellä eläväkši uhriksi, šemosekši, mi on pyhä ta Hänellä mielehini. Näin ruatun työ oikein sluuštitta Jumalalla. ² Elkyä ruvekkua elämäh niin kuin muailman rahvaš eläy, vain antakkua

Jumalan muuttua tiät, uuvvistua tiän mielet. Šiitä työ maltatta, mi on Jumalan tahto, mi on hyvyä, Hänellä mielehistä ta täyvellistä. ³ Miula annetun armon tähän šanon teilä jokahisella: elkyä ajatelkua ičeštän enämpy, kuin mitä oletta. Ajatelkua maltillisešti, iče kenki šen ušon mukah, min Jumala on hänellä antan. ⁴ Meilä jokahisella on yksi runko ta runkošša on monta ošua, kumpasilla on eri ruato. ⁵ Šamoin myöki, vaikka meitä on äijän, olemma Hristossašša yksi runko. A keškenäh olemma toini toisen ošie. ⁶ Jumala on antan meilä erimoisie henkellisie lahjoja, niin kuin on hyväkši nähyn. Še, ken on šuanun lahjan olla Jumalan viessintuojana, tuokah šanomie Jumalalta šen mukah kuin hänellä on uškuo. ⁷ Ken on šuanun lahjan auttua uškojie, še auttakkah. Opaštajan lahjan šuanut opaštakkah. ⁸ Ken on šuanun lahjan rohkistua, še rohkistakkah toisie. Ken antau omaštah, antakkah täyvellä kiällä. Ken on johtajana, johtakkah huolovašti. Ken auttau köyhie, auttakkah ilosin mielin. ⁹ Tykäkkyä toisie puhatahalla šytämellä. Vihakkua pahua; pisykkyä lujina šinä, mi on hyvä. ¹⁰ Tykäkkyä toini toista lämpimäšti kuin vellet, pitäkkyä toisie šuuremmašša arvošša kuin iččienä. ¹¹ Konša ruatta Hospotin hyväkši, niin elkyä vaipukkaa elkyäkä olkua laisat, vain palakkah teissä Henken tuli. ¹² Toivo olkah tiän ilona, keštäkkyä kaikki ahissukšet, moliutukkaa vaipumatta. ¹³ Auttakkua hätyä käršijie pyhie, ottakkua hyvin vaštah vierahie. ¹⁴ Plahoslovikkua niitä, ket teitä ajellah, plahoslovikkua elkyäkä kirokkua. ¹⁵ Iluol'kua niijen kera, kellä on ilo; itkekyä itkijien kera. ¹⁶ Olkua keškenäh yksimielisie. Elkyä pitäkkyä iččienä muita parempana, vain olkua pahempiošasien vierellä. Elkyä pitäkkyä iččienä viisahampana, mitä oletta. ¹⁷ Elkyä makšakkua kellänä pahasta pahalla. Staraikua ruatua šitä, mi on hyvä kaikkien šilmissä. ¹⁸ Kun vain voinou ta mikäli še teistä rippunou, eläkkyä rauhašša kaikkien kera. ¹⁹ Elkyä tašakkua pahanruatajalla, armahat vellet, vain antakkua Jumalan näytyä oma viha. Vet Pyhissä Kirjutukšissa šanotah: «Mie Iče tašuan, Mie makšan ruatojen mukah, šanou Hospoti». ²⁰ Ta vieläi näin šanotah: «Kun šiun vihamieheš ollou näläššä, anna hänellä ruokua. Kun häntä janottanou, anna hänellä juuvva. Näin ruatuan keryät palavie hiilie hänen piän piällä.» ²¹ Elä anna pahan voittua šilma, vain voita šie paha hyvällä.

13 Jokahisen pitäy olla kuulijaisena vullanpitäjillä. Ei niätšen ole valtua, mi ei ois Jumalašta päin. Hiän še on ašettan vullanpitäjät omilla šijoillah. ² Ken vaššuštou vallaššaolijie, noušou Jumalan ašettamua sakonua vaštah. Ne, ket näin ruatah, šuahah kurituš. ³ Ken ruatau oikein, šen ei tarviče varata vallaššaolijie; a še varakkah, ken ruatau viärin. Kun et tahtone varata vallaššaolijie, rua šitä, mi on hyvä! Šilloin hyö šilma kiitetäh. ⁴ Vullanpitäjät ollah Jumalan käškyläisie ta ru-

atah šiun hyväksi. Ka kun ruatanet pahua, varaja! Eihän vallanpitäjät tyhjäh miekkua kanneta. Hyö ollah Jumalan käskyläisie ta annetah pahanruatajilla šemmoni kurituš, mi heilä lankieu. ⁵ Šentäh totelkua vallanpitäjie. Kuitenki ei vain kuritušta varaten, vain vielä šentäh, kun omahenki käšköy niin ruatua. ⁶ Šamašta šyyštä työ verojaki makšatta. Vallanpitäjät ollah Jumalan käskyläisie, kun ruatah omua työtäh. ⁷ Antakkua jokahisella še, mi hänellä kuuluu: kellä kuuluu vero, šillä antakkua vero; kellä kuuluu tulli, šillä antakkua tulli; ketä pitäy varata, šitä varakkua; ketä pitäy kunnivoittua, šitä kunnivoittakkua. ⁸ Elkyä olkua velašša kellänä, yksi velka teilä vain olkah – toini toisen tykkyämini. Ken tykkyäy, še on täyttän Sakonan käšyt. ⁹ Nämä käšyt: «Elä makua vierahan naisen kera», «Elä tapa», «Elä varašša», «Tovistus'sa elä valehtele», «Elä himottele toisen omua», ta šamoin kaikki muutki käšyt, ollah jo täššä šanašša: «Tykkyä omua lähimmäistäš niin kuin iččieš». ¹⁰ Ken tykkyäy lähimmäistäš, še ei rua šillä mitänä pahua. Niin jotta ken tykkyäy, še täyttäy koko Sakonan. ¹¹ Työ tiijättä, mitä aikua myö nyt elämmä. Miän on aika havaččautuo unešta, šentäh kun pelaššuš on nyt meitä lähempänä mitä šilloin, konša myö tulima uškoh. ¹² Yö on loppumaisillah, päivä jo koittau. Heittäkkä pimien ruavot ta ruvekka ruatamah valon ruatoja. ¹³ Eläkkä myö šiivolla niin kuin päivän valošša eletäh: ilmain rähinyä ta juopotteluo, ilmain huoruiččemista ta pahua elämyä, riitelömättä ta kajehitimatta. ¹⁴ Šuoriutukkua Hospotih Iisussah Hristossah! Elkyä lellittäkkä runkuona šikäli, jotta šen himot piäštäis valtah.

14 Ottakkua omah joukkoh šemmoni ihmini, ken on ušošša heikko. Elkyä ruvekkua kiistämäh hänen kera šiitä, mitä mieltä mistäki as'sašta oletta. ² Eryäš uškou, jotta voit šyyvvä kaikkie, heikko-uškoni šyöy vain kašviksie. ³ Ken šyöy kaikkie, še elkäh pahekkikkah šitä, ken ei šyö. Ta ken ei šyö kaikkie, še elkäh suutikkah šitä, ken šyöy. Jumala kaččuot on hänetki ottan omakšeh. ⁴ Ken šie olet suutimah toisen käskyläistä? Oman isännän ieššä hiän šeisou tahi kuatuu. Ta šeisouhan hiän, šentäh kun Jumala voit pityä hänet pissyššä. ⁵ Eryäš pitäy yhtä päivyä toista parempana, toisella kaikki päivät ollah šamanarvosie. Iče kenki ruatakkah šitä, mitä pitäy oikiena. ⁶ Ken pitäy yhtä päivyä muita tärkeimpänä, ruatau niin Hospotin kunnivokši. Ken ei erota yhtä päivyä toisešta, šeki ruatau niin Hospotin kunnivokši. Ken šyöy kaikkie, še šyöy Hospotin kunnivokši, šentäh kun hiän passipoittau šiitä Jumalua. Ken ei šyö kaikkie, še on šyömättä Hospotin kunnivokši, ta hiän niise passipoittau Jumalua. ⁷ Ei yksikänä meistä elä iččieh varoin, šamoin ei yksikänä kuole iččieh varoin. ⁸ Kun myö elämmä, elämmä Hospotin omina; ta kun kuolemma, kuolemma Hospotin omina. Niin jotta elämmäkö vain kuolemma,

myö olemma Hospotin omie. ⁹ Juštih šitä vaššenhan Hristossa kuoli, nousi kuollehista ta piäsi tuaš elämäh, jotta ois niin kuollehien kuin elävien Hospoti. ¹⁰ Mintäh šie suutit velleiš? Tahi šie toini, mintäh pahekšit velleiš? Kaikin myö jouvumma Hristossan suutun eteh. ¹¹ Onhan Pyhissä Kirjutukšissa šanottu: – Še on ihan varma, šanou Hospoti, jotta jokahini polvi kumartuu Miun ieššä ta jokahini kieli kiittäy Jumalua. ¹² Niin še on, jotta jokahini meistä joutuu vaštuamah Jumalalla omašta elämäštäh. ¹³ Niin jotta heittäkkä pois toini toisen suutimini. Parempi kaččokkua, jotta että šuattais velleie kompaštumah ettäkä lankiemah riähkäh. ¹⁴ Mie tunnen Hospotin Iisussan ta šentäh tiijän varmašti, jotta ei ole šemmoista, mi ois ičeštäh pakana. Vain še, mitä ihmini pitäy pakanana, še on hänellä pakana. ¹⁵ No kun šie pahottanet vellen mieltä omalla ruuvvalla, niin mitä tykkyämistä še on. Elä ruuvvan takie vejä tuhoh velleie, kumpasen puolešta Hristossa kuoli. ¹⁶ Elkyä antakkua moittie šitä, mi tiän mieleštä on hyvä. ¹⁷ Jumalan Valtakunnašša ei ole tärkietä še, mitä šyyvväh ta juuvvah, vain oikie elämä, rauha ta ilo, mit Pyhä Henki antau. ¹⁸ Ken Hristossan takie eläy näin, še on Jumalalla mielehini ta ihmisetki pietäh häntä arvošša. ¹⁹ Niin jotta kuotelka elyä rauhašša ta lujentua toini toista. ²⁰ Elä ruuvvan takie hajota šitä, min Jumala on šuanun aikah. Kaikkie voit šyyvvä. On kuitenkin paha, kun ihmini omalla šyömisellä vetänöy toisen riähkäh. ²¹ Parempi olla šyömättä lihua ta juomatta viinua ta ruatamatta mitänä šemmoista, min takie šiun velli voi kompaštuo, mi on hänen mieleštä riähkä ta heikentäy hänen uškuo. ²² Šäilytä šie oma uško Jumalan ieššä. Ošakaš on še, ken ei suuti iččieh šiitä, mitä pitäy oikiena. ²³ A še, ken epyälöy, jotta voisko tuota šyyvvä, ta kuitenkin šyöy, on suutittu. Hiän kun šilloin ei elä ušon mukah. Kaikki, mitä ihmini ei rua ušon kera, on hänellä riähkä. ²⁴ Kiittäkkä Jumalua! Hiän voit lujentua teitä ušošša, niin kuin šanou miun šaneloma Hyvä Viesti, šanoma Iisussašta Hristossašta. Še on še peittoas'sa, kumpasešta ammusista ajoista täh šuate ei ole paistu, ²⁵ a nyt še on ilmotettu. Ilmasenikuni Jumala käški omie viessintuoje kirjuttamah šiitä kaikilla kanšoilta, jotta hyö ušottais Häneh ta toteltais Häntä. ²⁶ AINUOLLA, kaikkiviisahalla Jumalalla, kunnivo Iisussan Hristossan kautti ilmasen ijän! Amin.

15 Miän, kumpaset olemma ušošša lujie, pitäy keštyä vähäväkisien heikkoukšie. Myö emmä šua ajatella vain šitä, mi on ičellä mielehistä. ² Miän jokahisen pitäy olla hyvänä lähimmäisellä, pitäy ajatella, mi on hänellä hyväksi ta lujentau hänen uškuo. ³ Hristossa niise ei ajatellun Iččieh. Pyhissä Kirjutukšissa on šanottu Häneštä: «Jumalaisen, Šilma kiruojeen kiruomiset lankettih Miun piällä». ⁴ Kaikki mitä Pyhieh Kirjutukših on kirjutettu, on kirjutettu meilä opaššukšekši. Niistä myö šuamma keštävyyttä ta

hoivahušta ta niin meilä šäilyy toivo. ⁵ Jumala, kumpaselta keštävys ta hoivahuš tullah, auttakkah tiän olla keškenäh yksimielisinä. Še on Hristossan Iisussan tahto. ⁶ Šiitä työ yhtenä miehenä ta yheštä šuušta kiitättä Jumalua, miän Hospotin Iisussan Hristossan Tuattuo. ⁷ Niin jotta pitäkkyä huolta toini toisešta, niin kuin Hristossa pitäy teistä huolta Jumalan kunnivokši. ⁸ Tarkotan šitä, jotta Iisussa Hristossa tuli auttamah jevreilöitä. Hiän tuli lujittamah kantatuattoloilla annetut lupaukšet näytyäkšeh, jotta Jumala pisyy šanaššah. ⁹ Ta Hiän tuli vielä šitä vaššen, jotta muut kanšat niise voitais kiittyä Jumalua Hänen armošta. Täštä šanotah Pyhissä Kirjutukšissa näin: – Šentäh kiitän Šilma, Hospoti, kanšojen kešeššä, laulan passipoviršie Šiun nimen kunnivokši. ¹⁰ Ta vielä šanotah: – Iluol'kua, kanšat, yheššä Jumalan kanšan kera. ¹¹ Ta vielä: – Kiittäkkyä Hospotie, kaikki kanšat! Ylentäkkyä Häntä, kaikkien maijen eläjät! ¹² Ta vielä Isaija šanou: – Jessein juurešta kašvau veša, kumpani noušou kanšojen halliččijakši. Hiän on kaikkien kanšojen toivo. ¹³ Jumala, kumpani antau toivon, täyttäkkeh ilolla ta rauhalla tiät, kumpaset ušotta. Šiitä teilä Pyhän Henken voimašta on luja toivo. ¹⁴ Mie olen varma, vellet, jotta työ oletta täytenäh hyvyä tahtuo ta kaikenmoista tietuo, niin jotta voitta ičeki neuvuo toini toista. ¹⁵ Ka kuitenkin mie täššä kirjutan eryähin kohin melko rohkiešti, vellet, šentäh kun tahoin muissuttua teilä eryähie as'oja. Ruavoin näin šentäh, kun Jumala omašša armošša kučču miut ¹⁶ Iisussan Hristossan käškyläisekši kanšojen keškeh. Ruan papillista ruatuo Jumalan Hyvän Viessin levittäjänä, jotta kaikkien maijen rahvahista tulis Jumalalla mielehini, Pyhän Henken pyhittämä uhri. ¹⁷ Iisussan Hristossan kunnivokši olen ylpie šiitä, mitein ruan Jumalan miula antamua työtä. ¹⁸ Tietyšti mie ruohin paissa vain šiitä, mitä Hristossa šai aikah miun kautti, jotta šuaha muailman rahvahat tottelomah Jumalua. Hiän luati šen pakinojen ta ruatojen kautti, ¹⁹ merkkiruatojen ta kummien avulla, Jumalan Henken voimalla. Näin mie olen šanellun Hyvyä Viestie Hristossašta joka paikašša Jerusalemista ihan Illirikkah šuate. ²⁰ Kuitenki mie pijin tärkienä šanella Hyvyä Viestie vain šielä, missä Hristossan nimie vielä ei tunnettu, jotta en rakentais toisen panoman kivijalan piällä. ²¹ Ruavoin, niin kuin on šanottu Pyhissä Kirjutukšissa: – Ne, kellä ei ole šanottu Häneštä, šuahah Hänet nähä, ne, ket ei ole kuultu Häneštä, šuahah tietyä. ²² Miun ruato moničči ešti milma tulomašta tiän luo. ²³ Ka nyt miula ei enämpi ole työtä näillä šeutuloilla ta miun jo monta vuotta himottau piäššä käymäh tiän luo. ²⁴ Konša lähen Ispanijah, niin matatešša tulen šinne. Toivon, jotta tällä matalla voisin nähä teitä ta hoti vähäsen aikua olla tiän luona ta paissa tiän kera. Šiitä työ šuorittaisija miut lähtömäh iellähpäin. ²⁵ Nyt mie kuitenkin olen lähöššä Jerusalemih viemäh avuššušta py-

hillä. ²⁶ Niätšen Makedonijan ta Ahaijan uškojakunnat piätettih antua yhtehini rahalahja Jerusalemih uškojakunnan köyhillä. ²⁷ Näin hyö piätettih, ta ollahki ne šen heilä velkua. Kun kerran toisista vieroista kiäntytyöt piäštih ošallisiksi Jerusalemih rissittyjen henkellisistä uartehesta, niin heijän pitäy omalta ošalta auttua Jerusalemih uškojakuntua muallisissa tarpehissa. ²⁸ Šen jälkeh, kun olen ruatan tämän ruavon ta vienyn kerätyt rahat heilä, lähen Ispanijah ta käyn matalla tiän luona. ²⁹ Tiijän, jotta šinne tullesšani tuon teilä täyven plahoslovenjan Hristossan Hyvän Viessin kautti. ³⁰ Vellet, mie molin teitä miän Hospotin Iisussan Hristossan nimeššä ta Pyhän Henken antaman tykkyämisen tähän: olkua miun tukena. Moliutukkua miun puolešta Jumalalla, ³¹ jotta Juutijašša en joutuis Jumalua tottelomattomien ihmisien käsih ta jotta apu, min vien Jerusalemih, ois pyhillä mieleh. ³² Šiitä voisin tulla ilosin mielin tiän luo, kun Jumala antanou, ta šaisin levähellä tiän luona ollesšani. ³³ Rauhan Jumala olkah tiän kaikkien kera. Amin.

16 Miula on vain hyvyä šanottavua miän ušoksisäreštä Fiivašta, kumpani on Kenherijan uškojakunnan tijakonissa. ² Ottakkua hänet vaštah Hospotin nimeššä pyhillä šopivah tapah ta auttakkua häntä, kun hiän mitä tarvinnou teitä. Onhan hiän ičeki monie auttan, milma niise. ³ Šanokkua tervehyisie Priskillalla ta Akilalla, miun ruatotovarissoilla Hristossan Iisussan työššä. ⁴ Hyö oltih valmehet antamah oman henken miun tähän. Mie ta šen lisäksi kaikki toisista vieroista kiäntynehet uškojakunnat kiitetäh heitä. Šanokkua tervehyisie uškojakunnalla, mi keräytyy heijän koissa. ⁵ Tervehyisie miun kallehella Jepenetiällä, kumpani Ahaijašša enšimmäisenä rupesi uškomah Hristossah. ⁶ Tervehyisie Muariella, kumpani on äijän ruatan miän hyväkši. ⁷ Tervehyisie miun heimolaisilla Andronikilla ta Junijalla, kumpaset yheššä miun kera oltih tyrmäššä. Heitä pietäh arvošša apostolien joukošša, ta hyö jo ennein milma ruvettih uškomah Hristossah. ⁸ Šanokkua tervehyisie Ampliatilla, miun armahalla uškovellelläni. ⁹ Tervehyisie Urbanilla, kumpani yheššä miän kera on Hristossalla ruatamašša, ta miun kallehella Staheilla. ¹⁰ Tervehyisie Apellesilla, kumpasen uško Hristossah kešti kaikki kovat. Tervehyisie Aristovulin pätinäkunnalla. ¹¹ Tervehyisie miun heimovellellä Irotionilla. Tervehyisie Hospotin omilla Narkissan talošša. ¹² Tervehyisie Trifennalla ta Trifossalla, kumpaset ruatah ahkerašti Hospotin työtä. Tervehyisie armahalla sisärellä Persidalla, kumpani on nähyn äijän vaivua Hospotin työššä. ¹³ Tervehyisie Rufalla, Hospotin valitulla, ta hänen muamolla, kumpani miula niise on kuin muamo. ¹⁴ Tervehyisie Asinkritilla, Flegontilla, Jermeillä, Patrovalla, Jermijalla ta hiän kera olijilla vellilöillä. ¹⁵ Tervehyisie Filologilla ta Julijalla, Nereillä ta hänen sisärel-

lä ta šamoin Olimpanalla ta kaikilla muilla hiän kera olijilla pyhillä. ¹⁶ Tervehtikkyä toini toista, šepäytykkyä kuin vellet. Kaikki Hristossan uškojakunnat työnnetäh teilä tervehyisie. ¹⁷ Varotan teitä, vellet, pitäkkyä šilmällä niitä, ket šuahah aikah erimielisyttä ta muanitetah teitä jättämäh ne opaššukšet, kumpasie työ oletta šuanun. Pisykkyä heistä loitompana. ¹⁸ Šemmoset ei ruata miän Hospotin Iisussan Hristossan hyväkši, vain ruatah oman vačan hyväkši. Kaunehilla šanoilla ta lipiellä kielellä hyö muanitetah puhaššiämisie ihmisie. ¹⁹ Kaikin tiijetäh, jotta työ toteletta Jumalua. Šentäh olen teistä iloni ta toivon, jotta

työ malttasija, mi on hyvä, ettäkä mänis pahah. ²⁰ Rauhan Jumala ruttoh ručistau šaatanan tiän jalkojen alla. Miän Hospotin Iisussan Hristossan armo olkah tiän kera. Amin. ²¹ Miun ruatovelli Timofei työntäy teilä tervehyisie, šamoin miun heimovellet Lutsi, Jason ta Sosipatri. ²² Tervehyisie Hospotin nimeššä miultaki, Tertiltä, tämän kirjasen kirjurilta. ²³ Teilä työntäy tervehyisie Gaija, kumpasen luona mie olen šuanun elyä ta kumpasen koissa uškojakunta keräytyy. Tervehyisie linnan kasnanhoitajalta Erastilta ta velli Kvartilta. ²⁴ Hospotin Iisussan Hristossan armo olkah tiän kera. Amin.

Enšimmäini kirjani korinfilaisilla

1 Tämä kirjani on miulta, Puavilalta, kumpasen Jumala kučču Iisussan Hristossan apostoliksi, ta vielä lisäkši velli Sosfenilta. 2 Myö tervehimmä Korinfiassa olijua Jumalan uskojakuntua, teitä Jumalan kuččumie pyhie, kumpaset Hristossa Iisussa on pyhittä. Tervehimmä šamoten kaikkie, ket eri paikoissa kučutah avukšeh miän Hospotin Iisussan Hristossan nimie. Hiän on heijän ta mejän Hospoti. 3 Jumalan, miän Tuaton, ta Hospotin Iisussan Hristossan armo ta rauha olkah tiän kera. 4 Mie aina kiitän miän Jumalua teistä. Kiitän Häntä šitä armošta, mi teilä on annettu Hristossašša Iisussašša. 5 Häneššä pisyön työ pohattu kaikkešša: työ šaita kaikenmoista pakinaneruo ta kaikenmoista tietuo. 6 Šanoma Hristossašta on lujašti juurtun teih. 7 Ta nyt teilä ei ole puutetta mistänä henkelliseštä lahjašta, konša vuotatta miän Hospotin Iisussan Hristossan tuluo. 8 Hospotin Iisussan Hristossan avulla työ pisyttä lujina loppuh šuate, niin jotta teissä ei lövy mitänä moittavua Hänen tulopäivänä. 9 Jumala kučču tiät olomah yheššä oman Pojan Iisussan Hristossan, miän Hospotin kera, ta Hiän pisy omašša šanaššah. 10 Vellet, miän Hospotin Iisussan Hristossan nimeššä molin teitä kaikkie, jotta eläsijä keškenäh šovušša. Anna tiän joukko ei repieis riitojen takie, vain teitä yhistäis šama henki ta šamat mielet. 11 Mie niätšen šain Hloijan talonväjeltä kuulla, jotta tiän kešeššä, vellet, on riitoja. 12 Tarkotan šitä, jotta yhet teistä šanotah: «Mie olen Puavilan puolella», a toiset šanotah: «Mie Apollossan puolella», kolmannet: «Mie Kifan puolella», ta eryähät vielä šanotah: «A mie olen Hristossan puolella». 13 Onko Hristossa juattu paloiksi? Puavilakoš nuaklittih ristih tiän ieštä? Puavilanko nimeh tiät on kaššettu? 14 Passipot Jumalalla, kun en ole kaštan teistä ketänä muita kun Krispin ta Gaijan. 15 Šentäh kenkänä ei voi šanuo, jotta mie olen kaštan ihmisie omah nimeh. 16 Nyt juohtu mieleh, jotta kaššoinhan mie vielä Stefanan ta hänen perehen. No en nyt muissa, jotta muita oisin kaštan. 17 Eihän Hristossa työntän milma kaštamah, kun šanelomah Hyvyä Viestie, ei kuitenki viisahin šanoin, jotta Hristossan risti ei mänettäis merkityštä. 18 Pakina rissistä on höperyštä niijen mieleštä, ket jouvutah uatuh, vain meilä, ket pelaššumma, še on Jumalan voima. 19 Pyhissä Kirjutukšissa niin ni šanotah: – Mie hävitän viisahien viisahuon ta vien jären järkiniekoilta. 20 Missä ollah viisa-

hat? Missä ollah opaštunuo? Missä tämän muailman kiistäjät? Eikö Jumala luatin muailman viisahutta mielettömyökši? 21 Jumalan viisahutta oli, jotta muailma omalla viisahuolla ei opaštun tuntomah Häntä. Jumala kaččo hyväkši mielettömän šanoman kautti pelaštua ne, ket ušotah. 22 Jevreit vuajitah merkkiruatoja, kreikkalaiset ečitah viisahutta, 23 a myö šanelemma ristihnuaklitušta Hristossašta. Täh šanomah jevreit kompaššutah, ta muut kanšat pietäh šitä mielettömänä. 24 No niillä, ketä Jumala on kuččun, yhtä hyvin jevreilöillä kuin muillaki kanšoilla, ristihnuaklittu Hristossa on Jumalan voima ta Jumalan viisahuš. 25 Jumalan mielettömyš on ihmisie viisahampi ta Jumalan voimattomuš on ihmisie voimakkahampi. 26 Kaččokkua omua joukkuo, vellet! Mimmoset ihmiset työ olija, konša Jumala kučču tiät? Moniko teistä oli ihmisien mieleštä viisaš, monellako oli valtuo, moniko oli korkierotuni? 27 Mi muailman šilmissä on mieletöntä, šen Jumala valičči, jotta šuattais viisahat huikieh. Mitä muailma pitäy heikkona, šen Jumala valičči, jotta šuattua voimakkahat huikieh. 28 Mitä muailma ei pie arvošša, mitä še halvekšiu, mi ei ole mikänä, šen Jumala valičči, jotta hävittyä še, millä on mitänih arvo. 29 Šen takie kenkänä ei voi šuurenteliutuo Jumalan ieššä. 30 Še on Jumalan ruato, jotta työ oletta Hristossašša Iisussašša. Hänet Jumala anto meilä viisahuokši. Hänen vuokši myö kelpuamma Jumalalla, Hänen kautti miät on pyhitetty ta piäššetty riähän vallašta. 31 Näin täytytty kirjutuš: «Ken ylpeilöy, ylpeilkäh Hospotista».

2 Konša tulin tiän luo, vellet, en tullun šanelomah teilä Jumalašta šuurilla šanoilla enkä viisahilla pakinoilla. 2 Mie kun niätšen piätin, jotta tiän luona ollešša en taho tietyä mistänä muušta kun vain Iisussašta Hristossašta, vain ristihnuaklitušta Hristossašta. 3 Olin šielä arka, varasin niin, jotta ihan vapisin. 4 Konša mie pakasin tiän kera ta šanelin Hyvyä Viestie, en starainun näytytä viisahalta, vain miun šanoissa oli Jumalan Henken voima. 5 Šentäh tiän ušon pohjakši ei tullun ihmisien viisahuš, a Jumalan voima. 6 Viisahie šanoja myö šanelemma niillä, ket on kypšetty ottamah niitä vaštah. Še ei kuitenki ole tämän muailmanajan viisahutta eikä niijen viisahutta, ket ollah vallašša tänä muailmanaikana. Hiän ošana on häviemini. 7 Myö šanelemma Jumalan peitošša piettyö viisahutta, šitä viisahutta, min Jumala jo ennen aikojen alkuo varušti

meilä jumalallisekši valokši. ⁸ Šiitä viisahuošta ei ole piäššyn perillä yksikänä tämän muailmanajan val-laššaoilijista. Kun hyö ois šiitä tiijetty, niin ei ois jumalal-lisen valon Isäntyä ristihnuaklittu. ⁹ On niin kuin Py-hissä Kirjutukšissa šanotah: – Mitä šilmä ei ole nähyn, korva ei ole kuullun, mitä ihmisellä mieleh ei voinun juolahtua, šen Jumala on varuštan niillä, ket Häntä tykätäh. ¹⁰ Ka meilä Jumala ilmotti nämä as's'at omalla Henkelläh. Henkihän tijuštou kaiken, Jumalan šyvyöt-ki. ¹¹ Ken muu kuin ihmisen oma henki tietäy, mitä ih-miseššä on? Šamoin vain Jumalan Henki tietäy, mitä Ju-malaššä on. ¹² No myö emmä šuanun tämän muail-man henkie, vain šaima Jumalalta Henken šitä vaššen, jotta malttasima, mitä Hiän on antan meilä lahjakši. ¹³ Näistä as's'oista myö niise pakajamma, ka emmä ih-misviisahuon opaštamilla šanoilla vain Pyhän Henken opaštamilla. Myö šelitämmä henkelliset as's'at Henken avulla. ¹⁴ Ihmisen mieli ei voi ottua vaštah šitä, mitä Ju-malan Henki pakajau, šentäh kun häneštä še on höperryštä. Hiän ei malta šitä, šentäh kun šiitä voit piäššä perillä vain Henken avulla. ¹⁵ Henkellini ihmini voit piäššä perillä kaikkešta, vain häneštä ičeštäh kenkänä ei piäše perillä. ¹⁶ – Ken tietäy Hospotin mie-len, niin jotta vois neuvuo Häntä? Ka meilä še on Hris-tossan mieli.

3 Mie en voinun paissa tiän kera, niin kuin paissah henkellisien ihmisien kera. Miun piti paissa kuin muallisien ihmisien kera, niin kuin šemmosien kera, ket ollah Hristossan tietämiseššä vašta nännilapšie. ² Mie šyötin teitä maijolla, en antan kovua ruokua, vet šitä työ että ois keštän. Ta vielä nyt että keššä, ³ šen-täh kun iellähki elättä oman riähkähisen luonnon val-lašša. Kun kerran tiän kešeššä on kajehušta, riitua ta eri mielie, niin tiän riähkähini luonto halliččou teitä. Työ elättä, niin kuin muailman ihmiset eletäh. ⁴ Kun yk-si šanou: «Mie olen Puavilan puolella», a toini šanou: «Mie Apollossan puolella», niin ettäkö työ šilloin ole ni-in kuin muutki ihmiset? ⁵ Mi on Apollos, mi on Puavila? Hyö ollah vain Jumalan käškyläisie, kumpaset juohatet-tih tiät uškoh. Molommat hyö ruattih šitä työtä, min Hospoti heilä anto. ⁶ Mie issutin, Apollos kašteli, a Ju-mala kašvatti. ⁷ Niin jotta issuttaja ta kašteliija ei olla mitänä. Kaikki rippuu Jumalašta, kumpani antau kašvun. ⁸ Issuttaja ta kašteliija ollah šamašša työššä, kuitenkin kumpiki šuau palkan oman työn mukah. ⁹ Myö olemma Jumalan ruatotovarissat, a työ oletta Ju-malan pelto ta Jumalan šalvoš. ¹⁰ Jumalan armošta mie olen nerokaš rakentaja. Mie lasin peruššan, kumpasen piällä toini rakentau. Ka iče kenki kaččokkah, mitein rakentau. ¹¹ Perušta on jo pantu, še on Iisussa Hris-tossa. Muuta peruštua kenkänä ei voi panna. ¹² Tällä peruššalla jokahini voit rakentua, mistä tahtou: kullašta, hopiešta, arvokkahista kivilöistä, puušta, heinäštä tahi olešta. ¹³ Omalla aikua tulou näkyvih, ken mitä on

šuanun aikah. Šen näyttäy suutupäivä, mi tulou tulen kera. Šilloin tulella kuotellah, mimmoni iče kenenki ru-ato oikein on. ¹⁴ Še, kenen rakennuš keštäy, šuau palkan. ¹⁵ Še, kenen rakennuš palau, mänettäy palkan. Iče še hiän pelaštou, kuitenkin niin kuin tulen läpi. ¹⁶ Et-täkö tiijä, jotta työ oletta Jumalan pyhäkoti ta Jumalan Henki eläy teissä? ¹⁷ Kun ken hävittänöy Jumalan py-häkojin, šen Jumala hävittäy. Jumalan koti on pyhä, ta tämä pyhäkoti oletta työ. ¹⁸ Elkäh vain kenkänä vale-helkah iččieh. Kun ken teistä on olovinah viisaš täššä muailmašša, hänen pitäy enšin tulla mielettömäkši, jotta häneštä tulis viisaš. ¹⁹ Niät kun tämän muailman viisahuš on Jumalan šilmissä mielettömyttä. Pyhissä Kirjutukšissa niin ni šanotah: – Hiän šuau viisahat kiini heijän oman ounahuon verkkoh. ²⁰ Ta šamoin: – Hospoti tietäy viisahien mielet, Hiän näköy ne tyhjän-päiväiksi. ²¹ Niin jotta elkyä kehuškelkua, jotta oletta yhen puolella toista vaštah. Kaikkihan ollah tiän: ²² Puavila, Apollos ta Kifa, muailma, elämä ta kuoloma, kaikki mi on nyt ta mi vielä tulou. Še kaikki on tiän, ²³ a työ oletta Hristossan, ta Hristossa on Jumalan.

4 Niin jotta meitä pitäy pityä Hristossan käškyläis-inä, kumpasien kačottavakši on ušottu Jumalan peittoas's'at. ² Täššä ruavošša miän pitäy olla šem-mosie, jotta meih vois uškuo. ³ Ka mie vähät välitän ši-itä, rupiettako työ tahi minih ihmisien suutu milma suutimah. En ni iče rupie suutimah iččieni. ⁴ Vaikka en tunne ičeššäni mitänä riähkyä, kuitenkin še vielä ei riitä, jotta miut kačottais šyüttömäkši. Hospoti on miun suu-tija. ⁵ Šentäh elkyä suutikkua ketänä ennen aikua, kuni Hospoti ei tule. Hiän vetäy päivänvaloh kaiken, mi on peitetty pimieh, ta tuou näkyvih ihmisšytämen ajatukšet. Šiitä iče kenki šuau kiitokšen Jumalalta. ⁶ Vel-let, tiän takie käytin täššä iččieni ta Apollossua mallina. Meistä työ voitta opaštuo malttamah, mitä tarkotetah šanat: «Ei pie ajatella yli šen, mitä on kirjutettu». Šen-täh elkyä ylpinä olkua yhen puolella toista vaštah. ⁷ Ken šano, jotta šie olet toisie parempi? Onko šiula mitänä, mitä et ois šuanun Jumalalta? Kun kerran olet šuanun kaiken lahjakši, mintähpä šuurenteliuvut, niin kuin šie iče oisit šen hommannon? ⁸ Teilä on jo kaikkie, mitä tarvičetta. Työ jo pohattuja, teistä tuli čuarija – a meistä ei. A kun oisijaki čuarija, niin jotta myö niise voisima čuariloina hallita tiän kera! ⁹ Jumala näköjäh pani miät, apostolit, kaikista viimesiksi. Olemma kuin kuolomah suutitut kaikkien nähtävänä, koko muail-man kačeltavana, ihmisien ta anhelien. ¹⁰ Myö olemma Hristossan takie mielettömie, a työ viisahie Hris-tossašša. Myö olemma vähäväkisie, a työ voimakkahie. Teitä kunnivoitetah, a meitä pahekšitah. ¹¹ Niin kuin enneinki myö aina vain niämmä nälkyä ta januo, kävelemmä puolialačči, meitä lyyväh, meilä ei ole kotie. ¹² Myö omin käsin tienuamma ičellänä leivän ko-valla työllä. Meitä haukutah, myö plahoslovimma.

Meitä ajellah, a myö keššämmä. ¹³ Meistä paissah pahua, a myö vaštuamma hyvällä šanalla. Täh päiväh šuate olemma kuin koko muailman tunkivo, kuin koko muailman ruhkaljä. ¹⁴ En kirjuta tätä šitä varoin, jotta teilä tulis huikie. Tahon vain neuvuo teitä kuin armahie lapšieni. ¹⁵ Vaikka tuhannet opaštajat opaššettais teilä Hristossan uškuo, ka tuatto teilä on vain yksi – mie. Mie še teilä šanelin Hyvyä Viestie, ta šen kautti šain tiät Hristossah Iisussah uškojiksi. ¹⁶ Šentäh pyritän teitä: ottakkua miut malliksi, niin kuin mie olen ottan malliksi Hristossan. ¹⁷ Šitä vaššen mie työnsin tiän luo Timofein. Hiän on miun henkellini lapši, miun armaš poika, kumpaseh voipi uškuo. Hiän muissuttau teilä, mitein mie Hristossan omana elän ta mitä mie opaššan joka puolella kaikissa uškojakunnissa. ¹⁸ Eryähät teistä on ruvettu šuurenteliutumah, kun smietitäh, jotta mie en tule tiän luo. ¹⁹ Ka mie tulen ruttoh, kun Hospoti antanou miun tulla. Šilloin en välitä noijen šuurenteliutujen pakinoista, mie vain tahon nähä heijän voiman. ²⁰ Niätšen Jumalan Valtakunta ei ole pakinoissa, vain voimašša. ²¹ Kumpua työ tahotta? Tulenko mie tiän luo vičča kiäššä, vain tykäten ta leppein mielin?

5 Miula on šanottu, jotta tiän joukošša on huoruintua, šemmoistaki, mimmosešta ei ni toisenviersien kešeššä ole kuultu. Eryäški pitäy emintimyä omana naisenah. ² Ta työ vielä šuurenteliuvutta! Itkie tiän ois pitän ta erottua omašta joukošta mieš, kumpani on viäräpiä tuommoseh. ³ Vaikka mie iče en ole tiän luona, henkeni on kuitenkin tiän kera. Ta mie jo piätin, niin kuin iče oisin paikalla, mitä šillä viäräpiällä on ruattava. ⁴ Konša työ kerävyvtytä yhteh miän Hospotin Iisussan Hristossan nimeššä ta Hänen voima ta miun henki ollah tiän kera, ⁵ niin antakkua tuo mieš šaatanalla. Šilloin hänen runkolla tulou tuho, ka hänen henki voipi pelaštuo miän Hospotin Iisussan Hristossan tulentapäivänä. ⁶ Ei tiän kannata šuurenteliutuo. Ettäkö tiijä, jotta näpillini hapatušta hapattau koko taikinan? ⁷ Šentäh kavistakkua ičeštänä vanha riähänhapatuš, niin jotta teistä tulis uuši taikina, rieškataikina. Ta eihän teissä enämpi ni ole riähänhapatušta, šentäh kun miän Äijänpäivän Lammaš, Hristossa, on tapettu uhrina miän riähkien takie. ⁸ Niin jotta ruvekka pruasnuimah Äijyapäivyä, ei vanhan pahuon ta riähän hapattamina, vain happenomattomina, puhtahina ta täyveštä šytämeštä. ⁹ Aikasemmašša kirjasešša kirjutin teilä, jotta teilä ei šais olla mitänä yhtehistä huorimukšien kera. ¹⁰ Kuitenki en tarkottan tämän muailman huorimukšie enkä hyvysien ahnuštajie, en toisen oman anaštajie enkä valehjumalilla kumartajie. Šilloinhan tiän pitäis lähtie pois koko muailmašta. ¹¹ A mie kirjutin šiiä, jotta još ketä pietäh uškovellenä, a iče hiän on huorimuš tahi hyvysien ahnuštaja tahi valehjumalilla kumartaja, pahašuiini, juopota tahi anaštaja, niin šemmosešta pisykkyä loitom-

pana. Elkyä ni šyömäh ruvekkua hänen kera. ¹² Mitäpä miun ois suutie ulkopuolisie? Ettähän työki suuti muita kuin omah joukkoh kuulujie. ¹³ Ulkopuolisie suuti Jumala. «A työ ajakkua omašta joukošta še, ken on paha».

6 Kun kellä teistä ollou uškojakunnašša riita-as'sa toisen kera, niin mitein hiän ilkiey männä uškomattomien sut'jien eteh? Mintäh hiän ei jätä šitä uškojakunnan suutittavaksi? ² Ettäkö tiijä, jotta uškojat ruvetah vielä suutimah muailmua? Kun työ šuanetta suutie muailmua, niin ettäkö muka kelpua pienempien as'sojen sut'jiksi? ³ Ettäkö tiijä, jotta myö rupiemma suutimah anhelijaki? Emmäkö šilloin vois suutie jokapäiväsie as'soja? ⁴ A kun teilä on riitua jokapäiväsistä as'soista, työ otatta sut'jiksi šemmosie, kumpasie uškojakunnašša ei pietä arvošša. ⁵ Eikö ole häpie! Eikö teilä omašša joukošša ole yhtäkänä viisašta mieštä, ken vois šelvitellä vellien välisen riijan? ⁶ Ka että vain hellitä! Velli omua velliä vetäy suutuh, ta vielä uškomattomien eteh. ⁷ Jo šeki, kun käyttä suutuo keškenäh, on teilä šuuri häpie. Eikö ois parempi keštyä viäryttä? Eikö ois parempi antua anaštua ičeltä? ⁸ A työ iče ruatta viäryttä ta anaššatta muilta, vieläi omilta uškovellilöiltä. ⁹ Ettäkö tiijä, jotta jumalattomat ei piäššä Jumalan Valtakuntah? Elkyä ekšykkyä! Jumalan Valtakuntah ei piäššä huorimukšet, ei valehjumalien kumartajat, ei vierahan naisen kera makuajat, ei miehie panijat miehet, ¹⁰ ei varaštajat, ei hyvysien ahnuštajat, ei juopot, ei pahašuiset eikä anaštajat. ¹¹ Tämmösie muutomat teistä oltih ennein. Ka nyt tiät on pešty puhtahiksi, tiät on pyhitetty ta šuatu Jumalalla kelpuaviksi miän Hospotin Iisussan Hristossan nimeššä ta miän Jumalan Henken voimalla. ¹² «Miula on valta ruatua kaikkie» – ka kaikkešta ei ole hyötyö. «Miula on valta ruatua kaikkie» – ka en šua antua minkänä hallita iččieni. ¹³ Ruoka on vaččua vaššen ta vačča ruokua vaššen, ka Jumala luatiu molommista lopun. Runko ei ole huoruimista, kun on Hospotie vaššen, ta Hospoti on runkon Isäntä. ¹⁴ Jumala noššatti kuollehista Hospotin ta miät niise noššattau omalla voimallah. ¹⁵ Ettäkö tiijä, jotta tiän runkot ollah Hristossan runkon ošie? A kun ottasin Hristossan runkon ošan ta liittäsin šen huoran runkoh? En ijäššäh! ¹⁶ Tiijättähän, jotta ken makuau huoran kera, on yhtä runkuo hänen kera. Onhan Pyhissä Kirjutukšissa šanottu: «Nämä kakši tullah yhekši lihakši». ¹⁷ Ka ken liittyy Hospotih, on Hänen kera yhtä henkie. ¹⁸ Pisykkyä erošša huorinnašta! Kaikki muut ihmisen riähät ollah hänen runkon ulkopuolella, ka huoruiččija, mieš tahi naini, luatiu riähkyä omua runkuo vaštah. ¹⁹ Ettäkö tiijä, jotta tiän runko on Pyhän Henken koti? Tämän Henken Jumala anto elämäh teissä. Työ että ole iččenä isännät, ²⁰ šentäh kun Jumala ošti tiät šuurella hinnalla omakšeh. Kun kerran tiän runko ta tiän henki ollah Ju-

malan, niin eläkyä niin, jotta ne tuuvvah kunnivuo Jumalalla.

7 Šiih, mistä työ kirjuttija, šanon näin: Miehen on hyvä olla koškomatta naiseh. ² Kuitenki, jotta että lankieis huoruintah, niin olkah joka miehellä oma naini ta joka naisella oma mieš. ³ Mieš täyttäkkäh oman naisen mieštarpehen, šamoin naini oman miehen naistarpehen. ⁴ Naisen runko ei ole hänen omašša vallašša, kun miehen, ta miehen runko ei ole hänen omašša vallašša, kun naisen. ⁵ Elkyä kieltäytykyä parikuntayhynnäštä, kun vain vähäseksi aikua šilloin, konša keškenäh šovitta, jotta voisija pyhittyä ta moliutuo. A šiiitä tuaš yhtykyä, jotta šaatana ei piäsis muanittelomah teitä, šentäh kun kuitenkin että malta hillitä iččienä. ⁶ Täh mie en teitä pakota, šanon vain, mitein työ voisija ruatua. ⁷ Tahtosin, jotta kaikki ihmiset elettäis niin kuin mie iče elän. Jokahisella on kuitenkin oma Jumalalta šuatu lahja, yhellä yksi, toisella toini. ⁸ Naimattomilla, miehellä mänömättömillä ta leškilöillä mie kuitenkin šanon, jotta heijän ois parempi iellähki elyä yksin niin kuin mie. ⁹ Vain kun hyö ei voitane pityä iččieh kurissa, niin naikah ta mänkäh miehellä, šentäh kun parempi on naija ta männä miehellä kuin palua himon tulešša. ¹⁰ Parikunnilla annan käšyn, eikä še käšky ole miun vain Hospotin: naini ei šua erota mieheštäh. ¹¹ Kun hiän kuitenkin eronnou, niin elkäh enämpi mänkäh miehellä, tahi šopikkah hiän oman miehen kera, ta mänkäh hyö tuaš yhteh. Šamoin mieš ei šua erota naiseštäh. ¹² Toisilla šanon mie eikä Hospoti: Kun kellä vellilöistä ollou naini, kumpani ei ušo, no hiän tahtou elyä mieheh kera, niin mieš elkäh jättäkkäh häntä. ¹³ Ta kun uškovaisella naisella ollou mieš, kumpani ei ušo, no hiän tahtou elyä naiseh kera, niin naini elkäh jättäkkäh mieštäh. ¹⁴ Mieš, kumpani ei ušo, on uškovaisen naiseh pyhittäjä. Šamoten naini, kumpani ei ušo, on uškovaisen mieheh pyhittäjä. Muiteinhan tiän lapšet oltais pakanoja, a nyt hyö ollah pyhie. ¹⁵ Ka kun še, ken ei ušo, tahtonou erota, niin erokkah. Šilloin uškovaisen vellen tahi sisären ei ole pakko elyä šen toisen kera. Hospoti on kuččun miät elämäh rauhašša. ¹⁶ Mistä tiijät, naini, voitko pelaštua oman mieheš? Tahi mieš, mistä tiijät, voitko pelaštua oman naiseš? ¹⁷ Jokahini eläkkäh ielläh šiinä ošašša, min Hospoti on hänellä antan, ta pisykkäh šemmosena, mimmosena Hospoti hänet kučču. Tämän šaman neuvon mie annan kaikilla uškojakunnilla. ¹⁸ Kenet Jumala on kuččun laitaleikatuna, še jäkkäh laitaleikatuksi. Kenet Hiän on kuččun laitaleikkumattomana, še elkäh ottakkah ičelläh laitaleikkaušta. ¹⁹ On aivan šama, onko ihmini laitaleikkattu vain ei. Tärkietä on totella Jumalan käškyä. ²⁰ Jokahini pisykkäh šiinä ošašša, missä oli, konša Jumala kučču hänet omakšeh. ²¹ Kun lienet ollun orja, elä šitä murehi. Ta vaikka voisitki šuaha oman val-

lan, niin parempi pisy orjana. ²² Kenet Hospoti kučču orjana, šillä Hiän anto oman vallan. Šamoin šeki, kenet kučuttih omavaltahisena, on Hristossan orja. ²³ Jumala on makšan teistä šuuren hinnan. Elkyä ruvekkua ihmisien orjiksi! ²⁴ Vellet, jokahini pisykkäh Jumalan ieššä šiinä ošašša, missä hiän oli, konša hänet kučuttih. ²⁵ Neiččysistä miula ei ole Hospotin antamua käškyö. Šanon kuitenkin oman mielen, šentäh kun Hospotin armošta miuh voipi uškuo. ²⁶ Miun mieleštä nykysen ahissukšen aikana ihmisen ois hyvä pisyö entisenäh. ²⁷ Jo šiula on naini, elä pyri eruomah häneštä. Jo šiula ei ole naista, elä eči šitä ičelläš. ²⁸ A kun ni akottunetki, še ei ole riähkä. Ta kun neičyt männöy miehellä, ei šekänä ole riähkä. Akottunehet ta miehellä olijat kuitenkin jouvutah muokkih, ta niistä mie tahtosin teitä šiäštyä. ²⁹ Šitä mie täššä, vellet, tahon teilä šanuuo, jotta aika on vähissä. Šentäh niijenki, kellä on naini, pitäy nyt elyä niin kuin heilä ei ni oiski naista; ³⁰ niijen, ket itetäh, pitäy olla niin kuin hyö ei ni itettäis; ne, ket iluol'lah, olkah niin kuin ei iluol'tais; šamoin oštajien pitäy olla niin kuin hyö ei ois oššettu mitänä. ³¹ Ne, ket käytetäh hyväkšeh šitä, mitä on täššä muailmašša, olkah niin kuin hyö šiitä mitänä ei hyövyttäis. Kačo kun tämä nykyni muailma tämmösenäh on katomaisillah. ³² Mie tahtosin, jotta teilä ei ois huolie. Naimatoin huolehtiu vain šiitä, mitein ois Hospotilla mieliksi. ³³ A akottunut huolehtiu muallisista as's'oista, šiitä, mitein ois naisellah mieliksi. Šamanmoini ero on miehellä olijan ta neiččyön välillä. ³⁴ Miehellä mänömätöin huolehtiu vain šiitä, mitein ois Hospotilla mieliksi. Hänen huolena on pisyö puhtahana mieleltäh ta runkoltah. A miehellä olija naini huolehtiu muallisista as's'oista, šiitä, mitein ois miehellä mieliksi. ³⁵ Tämän mie šanon jotta auttua teitä, riimuh en taho teitä panna. Tahtosin auttua teitä, jotta voisija elyä puutillah ta jotta voisija aina ruatua Hospotilla minkänä häiriččömättä. ³⁶ Kenih teistä voipi arvella, jotta ruatau pahoin täyši-ikäselä tyttärelläh, kun ei anna häntä miehellä, vaikka tytär mänis. Ei še ole riähkä, vaikka tytär männöyki miehellä. Tuatto voit ruatua, niin kuin tytär tahtou. ³⁷ Ka kun tuatto ollou omašša šytämeššäh lujašti piättän jättyä tyttären neiččyökši eikä kenkänä pakottane häntä täh, niin hiän hyvin ruatau. ³⁸ Še, ken antau neiččyön miehellä, ruatau hyvin, a še, ken ei anna, ruatau vielä paremmiin. ³⁹ Sakona šitou naisen omah mieheh šini, kuni mieš eläy. A kun mieš kuollou, lešellä on valta männä toisella miehellä, kellä tahtou, kun vain še mieš uškou Hospotih. ⁴⁰ No miun mieleštä hänen ois kuitenkin parempi pisyö leškenä. Ta tuumin, jotta miuššaki on Jumalan Henki.

8 Otan nyt pakinakši lihan, mi on uhrattu valehjumalilla. Myö kaikin tiijämmä uhrilihašta toven. Ka tieto luatiu ihmisen ylpiekši, a tykkyämini panou ruatamah toisien hyväkši. ² Kun ken smiettinöy, jotta jo

tietäy mitäni, hänellä vielä ei ole oikieta tietuo. ³ Tärkeämpi on tykätä Jumalua. Jumala tuntou šen, ken Häntä tykkyä. ⁴ Valehjumalilla uhratun lihan šyömiseštä myö tiijämmä, jotta muailmašša ei ole mitänä valehjumalie. Ei ole mitänä toista Jumalua, on vain Yksi ainut. ⁵ Onhan taivahašša ta muan piällä niin šanottuja jumalie, on monieki jumalie ta isäntie, ka ⁶ meilä on vain yksi Jumala, Tuatto. Häneštä on kaikki lähtösin, ta Häntä varoin myö olemma olomašša. Meilä on vain yksi Hospoti, Iisussa Hristossa. Hänen kautti on kaikki luajittu, myö niise. ⁷ Vain kaikki ei tiijetä tätä. Eryähät on niin totuttu valehjumalih, jotta hyö vielä nytki lihua šyvyveššä ajatellah, jotta še on valehjumalilla uhratuo. Ta niin heijän omahenki rupieu heitä viärittämäh. ⁸ Tietyšti ruoka ei lähennä meitä Jumalah. Kun šyömmä, emmä voita mitänä, kun emmä šyö, emmä mänetä mitänä. ⁹ Varokkua kuitenkin, jotta tämä tiän valta šyvyvä kaikkie ei šuattais heikompie kompaštumah. ¹⁰ Kun šiun heikko-uškoni velleš nähny šiu, kumpasella on tieto, jotta olet šyömäššä valehjumalan kojissa, niin eikö tämä muanita häntäki šyömäh uhrilihua, vaikka hänen omahenki šen kieltäy. ¹¹ Näin šiun tieto vetäy tuhoh šiun heikko-uškoson vellen, kumpasen tähän Hristossa kuoli. ¹² Kun työ tällä keinoin luajitta riähkyä vellijä vaštah ta šatatatta hiän horjuvua omuahenkie, niin työ luajitta riähkyä Hristossua vaštah. ¹³ Niin jotta kun ruoka muanittanou miun vellen ruatamah omuahenkie vaštah, niin mie enämpi ijäššäh en šyö lihua, jotta en muanittais velieni.

9 Eikö miula ole omua valtua? Enkö mie ole apostoli? Enkö ole nähny Iisussua Hristossua, miän Hospotie? Eikö še ole miun työn tuloš, jotta työ rupesija uškomah Hospotih? ² Kun muut ei piettäne milma apostolina, tiän apostoli mie ainaški olen. Työ iče oletta toviššä šiitä, jotta mie olen Hospotin apostoli. ³ Niijen iēššä, ket milma suutitah, mie puolistauvun näin: ⁴ Eikö meilä ois valtua šyvyvä ta juuvva? ⁵ Eikö meilä ois valtua ottua matkah omua naista, uškočikkuo, niin kuin ruatah muut apostolit, Hospotin vellet ta Kifa? ⁶ Olemmako mie ta Varnava ainuot, kenen pitäy omilla käsillä tienata elätyš? ⁷ Onko šemmoista saltattua, ken sluušiu omilla rahoilla? Issuttaisko ken viinasatun ta ei šois šen marjoja? Ta eikö še, ken paimentau lampahie ta kosie, juo niijen maituo? ⁸ En täššä pakaja yksistäh šiitä, mitä ihmiset ajatellah näistä as'soista, vet Sakona niise šanou šamua. ⁹ Onhan Moissein Sakonašša šanottu: «Elä šivo kiini puimašša olijan härän šuuta». Häristäköš Jumala täššä huolehtiu? ¹⁰ Eiköš Hiän šano tätä meitä varoin? Tietyšti! Meitä varoinhan on kirjutettu: «Kyntäjän pitäy kyntyä ta puijan puija šiinä toivoššä, jotta šuau pellow tulošta oman ošan». ¹¹ No kun myö kylvimä teih henkellisen kylvön, niin oisko še liijan äijän, još leikkuasima teiltä muallista eluo? ¹² Kun

muilla ollou valta šuaha teiltä mitäni, eikö meilä ole vielä šuurempi valta? Kuitenki myö emmä ole käyttäntä valtua. Keššämmä mitä vain, jotta emmä šiinkiois haittana Hristossan Hyvän Viessin leviemisellä. ¹³ Ettäkö tiijä, jotta jumalankojissa ruatajat papit šuahah šieltä oma ruoka? Ta ne, ket ruatah uhrilittarin luona, šuahah alttarilla pannuista uhriloista oman ošan? ¹⁴ Šamoin Hospoti käški, jotta ken Hyvyä Viestie šanelou, šen on šuatava piänelätyš šiitä ruavošta. ¹⁵ Kamie en ole käyttäntä hyväkseni tätä valtua. Enkä kirjuta tätä šiitä vaššen, jotta vuatisin tämmöistä ičelläni. Mie enein kuolisin! Täštä olen ylpie, eikä kenkänä voi kiskuo miulta šiitä, mistä olen ylpie. ¹⁶ Šiinä, jotta šanelen Hyvyä Viestie, miula ei ole mitänä ylpeilömistä. Miun on pakko niin ruatua. Paha miut perikkäh, kun en Hyvyä Viestie šanelle! ¹⁷ Kun mie šanelisin šiitä omašta tahošta, niin voisin vuatie palkkua. A kun kerran en šanele šiitä omašta tahošta, niin mie vain ruan šiitä työtä, mi miula annettih. ¹⁸ Mipä šilloin on miun palkka? Še, jotta šanelen Hyvyä Viestie Hristossašta ilmain palkkua, enkä käytä hyväkseni šiitä valtua, min miula antau tämä työ. ¹⁹ Miula on oma valta, en ole kenkänä orja. Olen kuitenkin ruvennun kaikkien orjakši, jotta voittasin Hristossalla niin äijän ihmisie kuin šiinkioin. ²⁰ Jotta šaisin Hristossan omiksi jevreilöitä, elin hiän kera olleššä kuin jevrei. Jotta šaisin Hänen omiksi Sakonan mukah eläjie, mieki olin kuin Sakonan mukah eläjä. ²¹ Jotta šaisin Hänen omiksi Sakonatta eläjie, heijän joukošša elin niin kuin miula niise ei ois Sakonua. Vaikka en mie tietyšti ilmain Jumalan sakonua ole – onhan miula Hristossan sakona. ²² Jotta šaisin heikkoja Hristossan puolella, olin hiän kera kuin iče niise oisin heikko. Kaikilla mie olen ollun kaikkena, jotta voisin pelaštua hoti muutomie. ²³ Tämän mie ruan Hyvän Viessin tähän, jotta ičeki šaisin šiitä tulijan plahoslovenjan. ²⁴ Työ vet tiijättä, jotta kaikki kilpailušša juoksijat juoššah, a vain yksi šuau palkinnon. Šentäh juoškua niin, jotta šaisija šen! ²⁵ Kaikki kilpailijat pietäh iččieh lujašša kurissa, juoksijat šiitä vaššen, jotta voitua venčča. A še venčča ruttoh kuivau. Myö piemmä iččienä lujašša kurissa, kun tahomma voitua ikuhisen venčan. ²⁶ Šentäh mie en juokše tyhjäh, enkä nyrkkeilleššä piekšä ilmaa. ²⁷ Mie pien oman runkon kurissa ta pakotan šen tottelomah, jotta toisilla Hyvyä Viestie šanelleššä milma iččieni ei hylättäis.

10 Vellet, tahon muissuttua teilä, jotta kaikki miän tuatot matattih pilven juohattamina ta aššuttih meren poikki. ² Šiinä pilveššä ta mereššä hiät kaikki kaššettih Moissein kera kulkijiksi. ³ Kaikin hyö šyötih šamua henkellistä ruokua ⁴ ta juotih šamua henkellistä juotavua. Hyö niätšen juotih šiitä henkelliseštä kallivošta, mi kulki hiän kera. Še kallivo oli Hristossa. ⁵ Kuitenki monie heistä Jumala ei hyväkšyn, ta hyö kuoltih tyhjäššä muašša. ⁶ Kaikki tämä on meilä varo-

tukšena. Miän ei pie himoilla pahua, niin kuin hyö ruattih. ⁷ Elkyä ruvekkua kumartelomah valehjumalilla niin kuin eryähät heistä. Pyhissä Kirjutukšissa šanotah heistä näin: «Rahvaš istuutu šyömäh ta juomah, ta šitäh hyö nouštih pläššimäh». ⁸ Elkä ruvekka huoruimah niin kuin muutomat heistä; heitä kuoli yhtenä päivänä kakšikymmentäkolme tuhatta. ⁹ Miän ei pie kuotella, kuin pitälti Hospoti keštäy, ennen kuin kurittau meitä, niin kuin muutomat heistä ruattih; hyö kuoltih kiärmenhen puromih. ¹⁰ Elkyä valittakkua niin kuin muutomat heistä; hiät tappo šurmananheli. ¹¹ Kaikki, mitä tuatoloilla kävi, on meilä varotukšena. Še on kerrottu opiksi meilä, kenen ošana on elyä aikojen lopušša. ¹² Ken smiettiy, jotta šeisou, kaččokkah, jotta ei lankieis. ¹³ Konša teitä muanitetah pahah, niin muistakkua, jotta šamalla keinoin muanitetah kaikkie ihmisie. Jumalah voipi luottua. Hiän ei anna muanitella teitä yli tiän voimien. Yheššä muanitukšen kera Hiän näyttäy poispiäšyn šiitä, niin jotta voitta šen keštyä. ¹⁴ Šentäh, armahat vellet, pisykkyä erošša valehjumalilla kumartamiešta. ¹⁵ Pakajan teilä niin kuin šemmosilla, kellä on mieltä piäššä. Tuumaikua iče, mitä mie šanon. ¹⁶ Kun myö plahoslovimma pričastien viinamal'lan ta juomma šiitä, niin emmäkö myö tämän mal'lan kautta piäše ošallisiksi Hristossan Vereštä? Ta kun myö katkualemma ta šyömmä pričastieleivän, niin emmäkö myö tämän leivän kautta piäše ošallisiksi Hristossan Runkošta? ¹⁷ Leipä on yksi, ta niin myöki olemma yksi runko, vaikka meitä on äijän, šentäh kun kaikin šyömmä tuošta yheštä leiväštä. ¹⁸ Tuumaikua Israelin rahvašta! Eikö papit, ket šyvväh alttarilla pantuo uhrilihua, liitytä yhteh toini toisen ta iče Jumalan kera? ¹⁹ Mitä mie tahon tällä šanuo? Šitäkö, jotta valehjumalilla uhratulla lihalla ois mitä merkityštä tahi jotta valehjumalat oltais tovellisie? ²⁰ En tietyšti! A konša toisenvieroset uhratah, niin hyö uhratah piessoilla eikä Jumalalla. Enkä mie taho, jotta teilä ois yhtevyš piessoih. ²¹ Työ että voi juuvva Hospotin mal'lašta, kun juonetta piessojen mal'lašta. Ettäkä voi šyvvä Hospotin stolašša, kun šyönettä piessojen stolašša. ²² Ruohimmako myö šiännyttyä Hospotie? Olemmako myö muka Häntä voimakkahampie? ²³ «Miula on valta ruatua kaikkie» – ka ei kaikešta ole hyötyö. «Miula on valta ruatua kaikkie» – ka ei kaikešta ole apuo. ²⁴ Ei nikenen pie tavotella omua hyötyö, jokahini tavotelkah toisien parašta. ²⁵ Šyökyä kaikkie, mitä lihakaupoissa myyvväh. Omanhenken rauhan tähän elkyä kyšelkyä, mitä lihua še on. ²⁶ «Mua ta kaikki, mitä šiinä on, on Hospotin». ²⁷ Kun šemmoni ihmini, ken ei ušo, kučču tiät luokšeh ta työ tahotta lähtie, niin mitänä kyšelömättä šyökyä kaikkie, mitä teilä taritah. ²⁸ A kun ken šanonou teilä: «Tämä on valehjumalilla uhrattuo lihua», niin jättäkyä še šyömättä tuon šanojan vuokši, omanhenken rauhan vuokši. Niätšen mua ta kaikki,

mitä šiinä on, on Hospotin. ²⁹ En tarkota tiän omua henkie, kun tuon toisen. Mintäh antasin toisen ihmisen omanhenken miärätä, mitä mie šuan ruatua? ³⁰ Kun mie kiitän Jumalua ruuvvašta, mintäh milma moititah šiitä, mistä iče kiitän? ³¹ Niin jotta šyöttäkö työ vain juotta, vain ruattako mitäni muuta, ruatakkua kaikki Jumalan kunnivokši. ³² Elkyä ruatakkua mitänä šemmoista, mi on riähkä jevreijen šilmissä tahi kreikkalaisien šilmissä tahi Jumalan uškojakunnan šilmissä. ³³ Mie niise reistuan olla aina kaikilla hyvä. En tavottele ičelläni hyötyö, kun muijen ihmisien parašta, jotta hyö pelaššuttais.

11 Ottakkua miušta mallie, niin kuin mie otan Hristossašta. ² Kiitän teitä šiitä, vellet, jotta aina muissatta milma ta elättä miun antamien opaššukšien mukah. ³ Tiän pitäy kuitenkin tietyä, jotta jokahisen miehen piä on Hristossa, naisen piä on mieš ta Hristossan piä on Jumala. ⁴ Kun miehellä ollou lakki piäššä, konša hiän moliutuu tahi ilmottau Jumalan viestie, hiän häpyäy omua piätäh. ⁵ A kun naini ollou pal'lahin päin, konša moliutuu tahi ilmottau Jumalan viestie, hiän niise häpyäy omua piätäh. Še on šama kun häneltä ois ajeltu piä pal'lahakši. ⁶ Kun naini ei peittäne piätä, niin antakkah hiän leikata tukatki. Ka kun kerran naisen on häpie leikata tahi ajua tukat, niin hänen pitäy peittyä piä. ⁷ Miehen ei pie peittyä piätäh, šentäh kun hiän on Jumalan kuva ta kunnivo. A naini on miehen kunnivo. ⁸ Mieštä ei luajittu naisešta, kun naini mieheštä. ⁹ Eikä mieštä luajittu naista vaššen, kun naini mieštä vaššen. ¹⁰ Šentäh anhelien takie naisella pitäy olla piäššä peite merkiksi šiitä, jotta hiän on toisen vallan alla. ¹¹ Kummiski Hospotin ieššä ei ole naista ilmain mieštä eikä mieštä ilmain naista. ¹² Niin kuin naini luajittih mieheštä, šamoin mieš aina šyntyy naisešta. Ka kaikki on lähtösin Jumalašta. ¹³ Tuumaikua iče, paššuuauko naisen moliutuo Jumalalla pal'lahin päin. ¹⁴ Eikö iče luontoki opašša teitä, jotta miehen on häpie pityä pitkie tukkie, ¹⁵ ka naisella še on kunnivo. Pität tukat on annettu naisella peittiekši. ¹⁶ A kun ken tahtonou kiistyy vaštah, niin tietäkkäh, jotta tämmöni tapa on meilä ta Jumalan uškojakunnilla. ¹⁷ Näitä neuvoja antuas'sa miun pitäy ni moittie teitä. Konša työ kerävyttä yhteh, teilä on šiitä enämpi vahinkuo kuin hyötyö. ¹⁸ Enšistäh mie olen kuullun, ta ošittain ušonki šiih, jotta teilä on riitoja uškojakunnašša. ¹⁹ Tietyšti tiän joukošša pitäyki olla eri mielijä, jotta näkyis, keneh teistä voit uškuo. ²⁰ Konša työ kerävyttä yhteh ta šyöttä, niin šiitä ei voi pityä Hospotin pyhänä verona, ²¹ šentäh kun jokahini kiirehtäy šyvvä omie evähie. Ta niin yksi on näläššä, a toini juovukšissa. ²² Ettäkö voi šyvvä ta juuvva koissa? Vain vähekkittäkö työ Jumalan uškojakuntua? Tahottako hävätä niitä, kellä ei ole ruokua? Mitä miun pitäis teilä šanuo? Kiittyäkö teitä täštä? Varmašti en kiitä. ²³ Hospotilta šain tietyä tämän, min olen

teiläki opaštan: Hospoti Iisussa šinä yönä, kuna Hänet petettih, otti leivän, ²⁴ passipoitti Jumalua, katko leivän ta šano: «Ottakkua ta šyökyä. Tämä on Miun Runko tiän puolešta katattu. Ruatakkua tämä Miun muisokši.» ²⁵ Šamoin Hiän otti veron jälkeh mal'lan ta šano: «Tämä mal'la on Miun Verellä lujitettu Uuši Šopimuš. Niin rikeneh kuin šiitä juotta, ruatakkua še Miun muissokši.» ²⁶ Niin rikeneh kuin työ šyöttä tätä leipyä ta juotta täštä mal'ašta, työ tovissatta Hospotin kuolomašta šiuh šuate, kuni Hiän ei tule. ²⁷ Šentäh, ken kunnivoja antamatta šyöy tätä leipyä tahi juou Hospotin mal'ašta, še häpäšöy Hospotin Runkon ta Veren. ²⁸ Jokahini tutkikkah omua šytäntäh, šiitä vašta šyökäh tätä leipyä ta juokah täštä mal'ašta. ²⁹ Ken šyöy ta juou ajattelomatta, jotta šiinä on Hospotin Runko, še tienuau tämmösellä šyömisellä ta juomisella ičelläh suutun. ³⁰ Tämän takie tiän joukošša on äijän voimattomie ta läsijie ta monet on jo kuoltu. ³¹ Kun myö iče tutkisima iččienä, niin emmä joutuis suutittaviksi. ³² No kun Hospoti suutiu ta kurittau meitä, niin šilloin meitä ei suutita yheššä tämän muailman kera. ³³ No niin, velleni, konša kerävyvvyttä šyömäh yhtehistä veruo, vuottakkua toini toista. ³⁴ Še, kellä on nälkä, šyökäh koissah, jotta tiän keräytymini ei koituis teilä kuritukšekši. Muita neuvoja annan šinne tultuoni.

12 Vellet, himottais, jotta työ tietäsijä toven Pyhän Henken lahjoista. ² Työ muissatta, jotta konša vielä olija toisenvierosie, teitä niin kuin väkisin ois vetän mykkien valehjumalien luo. ³ Šentäh tietäkyä, jotta ei kenkänä, ken pakajau Jumalan Henken vallašša, voi šanuo: «Iisussa on kirottu». Šamoin kenkänä ei voi šanuo: «Iisussa on Hospoti», muitein kun vain Pyhän Henken vallašša. ⁴ Pyhän Henken lahjoja on monenmoisie, vain Henki, kumpani ne antau, on šama. ⁵ Teilä on monenmoista ruatuo uškojakunnan hyväkši, vain Hospoti, kumpasella työ ruatta, on šama. ⁶ Tiän henkelliset lahjat ollah monenmoiset, vain Jumala, ken meissä kaikissa kaiken vaikuttau, on šama. ⁷ Hiän antau Henken jäivytyö jokahisešša eri tapah, kuitenkin yhtehisekši hyövykši. ⁸ Henki antau yhellä viisahuonšanat, toisella tiijonšanat. ⁹ Eryähällä še šama Henki antau erityisen ušon, toisella parentamisen lahjat. ¹⁰ Yksi šuau voiman luatie ihmehruatoja, toini tuou viestijä Jumalalta. Eryähällä on lahja erottua, mi on Jumalan Henkeštä lähtösin ta mi ei. Kellä on lahja paissa tuntomattomilla kielillä, a kellä lahja šelittyä näillä kielillä šanottuo. ¹¹ No kaiken tämän šuau aikah yksi ta šama Henki, kumpani jakau omie lahjojah jokahisella, niin kuin tahtou. ¹² Hristossa on niin kuin ihmisen runko, kumpasešša on monie ošie. Vaikka ošie on äijän, ne kaikki yheššä ollah yksi runko. ¹³ Miät kaikki, ollema myö jevreit tahi kreikkalaiset, orjat tahi omavaltaset, on kaššettu yheššä Henkeššä, niin jotta meistä tuli yksi runko. Ta kaikin myö olemma šuanun

juuvva šamua Henkie. ¹⁴ Eihän runkuo ole luajittu yheštä ošašta vain monešta. ¹⁵ Vaikka jalka šanois: «Kun kerran en ole käsi, en kuulu runkoh», niin eikö še kuiteski kuulu runkoh? ¹⁶ Ta kun korva šanois: «Kun kerran en ole šilmä, en kuulu runkoh», niin eikö še kuiteski kuulu runkoh? ¹⁷ Kun koko runko ois vain yksistäh šilmä, niin milläpä še kuulis? Tahi još še ois yksistäh korva, niin milläpä nuuhella? ¹⁸ Jumala kumminki ašetti runkoh kaikki eri ošat, niin kuin Hiän tahto. ¹⁹ Kun kaikki ois yhtä ta šamua ošua, niin oisko šilloin olomašša mitänä runkuo? ²⁰ Runkon ošie on kuitenkin monta, a runko on vain yksi. ²¹ Ei šilmä voi šanuo kiällä: «Mie en tarviče šilma». Yhellä keinoin piä ei voi šanuo jaloilla: «Mie en tarviče teitä». ²² Myö emmä voi elyä ilmain niitä runkonošie, mit näytetäh muita vähäväkisemmiltä. ²³ Ta niitä runkonošie, kumpasie emmä pie kovuan arvošša, myö peitämmä hyvin. ²⁴ A niitä miän ošie, kumpasie on huikie näytyä, myö peitämmä vielä paremmin. Niitä runkonošie, kumpasie emmä häpiele, ei tarviče peittyä. Kun Jumala yhisti ošat runkokši, Hiän anto vähempiarvosilla ošilla šuuremman kunnivon. ²⁵ Šilloin runkošša ei šynny ritoja, a šen ošat yheššä huolehitaht toini toisešta. ²⁶ Kun yksi runkonoša käršiy, šen kera käršitäh kaikki muutki. Ta kun yksi oša šuau kunnivuo, šen kera iluol'lah kaikki muutki. ²⁷ Työ oletta Hristossan runko, ta jokahini teistä on tämän runkon oša. ²⁸ Jumala pani uškojakuntah enšistäh yksie apostoliloiksi, toisie pani viessintuojiksi, kolmanšie pani opaštajiksi. Eryähillä Hiän anto lahjan luatie ihmehruatoja, eryähillä anto parentamisen lahjat, a eryähillä lahjan auttua muita. Eryähillä Hiän anto lahjan olla johtajana ta toisilla lahjan paissa tuntomattomilla kielillä. ²⁹ Eihän kaikki olla apostolija. Ei kaikki olla viessintuojie eikä opaštajie. Kaikki ei šuateta luatie ihmehruatoja. ³⁰ Ei kaikilla ole parentamisen lahjoja. Ta ei kaikki paissa tuntomattomilla kielillä, eikä jokahini voi šelittyä näitä pakinoja. ³¹ Staraikua šuaha ičellänä kaikista šuurimpie lahjoja! A nyt mie näytän teilä kaikista parahimman tien.

13 Vaikka mie pakajaisin ihmisien ta anhelien kielillä, vain kun en tykkyäis toisie, niin oisin vain heläkkä vaški tahi jymäkkä tsimbali. ² Vaikka mie šaisin viestijä Jumalalta, vaikka tietäsin kaiken peitošša pietyt, vaikka miula ois kaikki tieto ta kaikki uško, niin jotta voisin vuaroja šiirtyä, vain en tykkyäis toisie, niin mie en ois mikänä. ³ Ta vaikka jakasin kaikki omat hyvvyset köyhillä ta antasin polttua iččeni tulešša, ka en tykkyäis toisie, niin šiitä ei ois miula mitänä hyötyö. ⁴ Ken tykkyäy, še on käršivällini ta armollini. Ken tykkyäy, še ei kajehi, ei kehu iččieh, ei pöyhenteliyvvy ⁵ eikä käyttäyvvy šopimattomašti. Ken tykkyäy, še ei eči hyötyö ičelläh, še ei šiänny, ei muistele hänellä ruuttuo pahua. ⁶ Še ei ole hyvillä viäryöštä, vain on hyvillä šiitä, kun oikevuš voittau. ⁷ Ken tykkyäy, še pisyy

kaikešša lujana, aina uškou, ei luovu toivošta ta käršiy kaiken. ⁸ Tykkyämini ei konšana kavo. Jumalan viessintuojien ruato loppuu, kielillä pakajamini šammuu, tietuo enämpi ei tarvita. ⁹ Niätšen miän tietuo kun on vajua ta Jumalan antamie viestijäki emmä malta šanella täyvellisešti. ¹⁰ Ka kun täyvellini tulou, niin kaikki vajua katou. ¹¹ Konša mie olin lapši, mie pakasin kuin lapši, miula oli lapšen mieli ta lapšen ajatukšet. Konša kašvoin miehekši, niin jätin lapšen tavat. ¹² Nyt myö kaččelemma kuin tummašta lasista läpi, kaikki on himmiettä, ka vielä myö niämmä šilmäštä šilmäh. Nyt miun tietuo on vielä vajua, ka vielä mie tiijän kaiken täyvellisešti, šamoin kuin Jumala tietäy miušta kaiken. ¹³ Niin pisytäh nämä kolme: uško, toivo ta tykkyämini. A šuurin niistä on tykkyämini.

14 Olkah toisien tykkyämini piällimmäisenä tiän elämäššä. No tavotelkua niise henkellisie lahjoja, ennen kaikkie šitä, jotta voisija tuuvva viestijä Jumalalta. ² Tuntomattomilla kielillä pakasija ei pakaja ihmisillä, kun Jumalalla; kenkänä ei ymmärrä häntä. Henken vallašša hiän pakajau peitettyjä as'soja ouvoilla šanoilla. ³ No še, ken tuou Jumalan viestijä, pakajau ihmisillä. Hänen pakina lujentau, rohkistau ta rauhottau heitä. ⁴ Tuntomattomilla kielillä pakasija rakentau iččieh, Jumalan viessintuojan šanat rakennetah uškojakuntua. ⁵ Himottais, jotta työ kaikin pakajaisija tuntomattomilla kielillä, no vielä parempi ois, kun työ toisija viestijä Jumalalta. Jumalan viessintuoja on šuurempi kuin kielillä pakasija, još vain ei še kielillä pakasija šelitä omie pakinoja ta rakenna näin uškojakuntua. ⁶ Mitä hyötyö miušta ois, vellet, kun tulisin tiän luo ta pakajaisin vain tuntomattomilla kielillä? Ei mitänä, kun en šanelis, mitä Jumala on miula näyttän, kun miula ei ois tiijonšanoja tahi viestie Jumalalta tahi opaššušta. ⁷ Tuntomattomilla kielillä pakasija on kuin elotoin šoitin, šemmoni kuin pilli tahi arfa. Mitein vois tietyä, mitä pillillä tahi arfalla šoitetah, kun šävelet ei erottais toini toisešta? ⁸ Ta kun šotatorvešta ei lähtene šelvä iäni, kenpä šilloin tietäy varuštautuo šotah? ⁹ Šamoin työki, konša että pakaja šelvyä kieltä, kenpä teitä vois malttua? Taivahan tuuli viey tiän šanat. ¹⁰ Muailmašša on äijän kielie, kuitenkin yksikänä niistä ei ole šemmoni, mitä ei vois malttua. ¹¹ A kun mie en malttane pakinan merkityštä, niin mie olen pakasijalla kuin vierašmualaini, ta pakasija niise on miula kuin vierašmualaini. ¹² Kun kerran tiän himottau šuaha henkellisie lahjoja, niin staraikua šuaha niitä äijän, jotta rakentua uškojakuntua. ¹³ Šentäh šen, ken pakajau tuntomattomilla kielillä, pitäy molie ičelläh šelitämisen lahjua. ¹⁴ Vet kun mie moliutunen kielillä, niin miun henki moliutuu, ka miun järki ei malta šiiitä mitänä. ¹⁵ Niin jotta mitä pitäis ruatua? Miun pitäy moliutuo Henken antamalla šanoilla, a niise šemmosilla šanoilla, kumpasie mie maltan. Mie laulan Henken

antamalla kielellä, a niise šemmosella kielellä, kumpaista mie maltan. ¹⁶ Kun kiittänet Jumalua vain Henken antamalla kielellä, niin miten paikalla olija ulkopuolini vois šanuo «amin» šiun kiittäntäh, kun hiän ei malta šiun šanoja? ¹⁷ Šie kyllä kiität hyvin, vain tuo toini ei šiitä hyövy. ¹⁸ Mie pakajan kielillä enämmän kuin kenkänä teistä, ta kiitän šiitä Jumalua. ¹⁹ Kumminki uškojakunnašša ennen šanon viisi maltettavua šanua kuin tuhanšie šanoja tuntomattomalla kielellä, jotta voisin opaštua toisieki. ²⁰ Vellet, elkyä olkua ajatukšilta lapšie. Pahan ruannašša olkua taitamattomie kuin lapšet, ka olkah teilä aikuhsien ajattelu. ²¹ Sakonan kirjäšša on šanottu: – Vierahilla kielillä ta vierašmualaisien šiičči rupien pakajamah tällä rahvahalla, ta šiitäki še ei kuuntele Milma, šanou Hospoti. ²² Täštä niättä, jotta pakinat ouvoilla kielillä ei ole tarkotettu merkiksi uškojilla vain niillä, ket ei ušota. No a Jumalan viessintuojien šanommat ei ole tarkotettu merkiksi uškojilla, vain uškojilla. ²³ Kun uškojakunnašša kaikin paistais ouvoilla kielillä ta šinne tulis ulkopuolisie tahi niitä, ket ei ušota, niin eikö hyö šanottais, jotta työ oletta järeltä lähten? ²⁴ A kun kaikin tuotais viestijä Jumalalta, ta sluušpah tulis epäuškoni tahi ulkopuolini, niin joka šana viärittäis ta suutis häntä. ²⁵ Šilloin kaikki hänen šytämen peittomielet tultais näkyvih. Hiän heittyis očin muah, molis Jumalua ta šanois: «Tosieh Jumala on tiän kera». ²⁶ Ka mitä ruatua, vellet? Konša kerävyttä yhteh, niin jokahisella teistä on mitänih tuotavua: kellä kiitošlailu, kellä opaššuš, ken šanelou, mitä Jumala on hänellä näyttän, ken pakajau ouvoilla kielillä, ken šelitäy šen pakinan. Kaiken tämän pitäy koituo yhtehisekši hyväkši. ²⁷ Kun sluušpašša paistaneh kielillä, niin paiskah kakši tahi enintäh kolme. Heijän pitäy paissa yksi toisen peräh, ta kennih šelitäkkäh pakinat. ²⁸ No kun šielä ei olle šelitäjäy, niin olkah kielillä pakasija uškojakunnan sluušpašša iänettäh ta paiskah vain ičelläh ta Jumalalla. ²⁹ Šamoin Jumalan viessintuojista paiskah vain kakši tahi kolme, a toiset tutkikkah ollahko nuo viessit Jumalalta vain ei. ³⁰ A kun kellä šiinä istujista Jumala näyttänöy mitänih, niin iellini pakasija lopettakkah oman pakinan. ³¹ Työ kaikin voitta yksi toisen peräh šanella Jumalan antamie viestijä, jotta niijen kautta jokahini vois opaštuo ta šuaha rohkevutta. ³² Jumalan viessintuojat šuatetah hallita omua henkellistä lahjua, ³³ Jumala niätšen on rauhan Jumala eikä taho, jotta uškojakunnašša kaikki ois šekasin. Niin kuin kaikissa pyhien uškojakunnissa, ³⁴ šamoten teiläki naisien pitäy olla iänettäh, konša työ kerävyttä yhteh. Heijän ei šua paissa. Heijän pitäy vain kuunnella, niin kuin Sakonaki käšköy. ³⁵ Kun hyö tahottaneh mitä tietyä, niin kyšykkäh šiitä koissa omalta mieheltäh, šentäh kun huikie on naisen paissa uškojakunnašša. ³⁶ Tiänkö luotta Jumalan šana läksi muailmah? Tahi tuliko še yk-

sistäh tiän luo? ³⁷ Ken uškou, jotta hiän on Jumalan viessintuoja tahi on šuanun muita Pyhän Henken lahjoja, še tietäkkäh, jotta mitä mie tässä teilä kirjutan, ne ollah Hospotin käškyjä. ³⁸ Kun ken ei tietäne tätä, olkah tietämättä. ³⁹ Niin jotta, vellet, kuotelkua šuaha Jumalan viessintuojan nero, ta elkyä kieltäkyä kielillä pakajamista. ⁴⁰ Kaikki vain pitäy ruatua kunnolla ta omalla ajallah.

15 Vellet, mie muissutan teilä šen Hyvän Viessin, kumpasen teilä šanelin. Työ ottija šen vaštah ta lujašti pisyttä šiinä. ² Šen Viessin avulla työ pelaššutta, kun elänettä šen mukah, mitä mie teilä šanelin. Muiteinhan työ oisija tyhjäh kiäntyn uškoh. ³ Ennein muuta mie kerroin teilä tämän, min iče olen šuanun tietyä: – Hristossa kuoli miän riähkien tähän, niin kuin on šanottu Pyhissä Kirjutukšissa. ⁴ Hänet hauvattih ta Hänet noššatettih kuollehista kolmantena päivänä, niin kuin on šanottu Pyhissä Kirjutukšissa. ⁵ Ta Hiän näyttäyty Kifalla ta šiitä kahellatoista apostolilla. ⁶ Šen jälkeh Hiän näyttäyty yhellä kertua yli viijelläšuualla vellessä. Heistä šuurin oša on vielä elošša, no eryähät jo uinottih ijäkšeh. ⁷ Tämän jälkeh Hiän näyttäyty Juakolla ta šiitä kaikilla apostoliloilla. ⁸ Kaikkein viimešekši Hiän näyttäyty miula, kumpani olen kuin kešenaikasena šuatu. ⁹ Mie niätšen olen apostoliloista kaikkein pienin enkä ole apostolin nimen arvon, šentäh kun olen ajelun Jumalan uškojakuntua. ¹⁰ Ka Jumalan armošta mie olen še mi olen, eikä Hänen armo milma kohen määnyn tyhjäh. Mie ruavoin enämmän kuin kaikki toiset apostolit. No kuitenkin en še mie iče ruatan, vain Jumalan armo, kumpani on miun kera. ¹¹ Šentäh šamahan še on, miekö še olin vain hyö, näin myö kaikin šanelemma Hyvyä Viestie, ta näin työ tulija uškoh. ¹² Kun kerran Hristossašta šanotah, jotta Hänet on noššatettu kuollehista, niin miteinpä šilloin eryähät teistä vojiah šanuo, jotta kuollehista noušomista ei ole? ¹³ Još kuollehista noušomista ei ole, niin Hristossua niise ei ole noššatettu kuollehista. ¹⁴ A kun Hristossua ei liene noššatettu, niin miän Hyvän Viessin šanelomini on tyhjyä pakinua, ta tiän uško niise on tyhjjä. ¹⁵ Ta lisäkši myö oisima valehellun Jumalašta, kun olemma šanon, jotta Hiän noššatti Hristossan kuollehista – ka šiitä Hiän ei ole ruatan, još kerran kuollehista ei noššateta. ¹⁶ Kun kuollehie ei noššatettane, šilloin Hristossua niise ei ole noššatettu. ¹⁷ No kun Hristossua ei liene noššatettu, niin tiän uško on tyhjjä ta työ oletta vielä riähkien vallašša. ¹⁸ Šilloin neki, ket kuoltih Hristossah uškuon, hävittih ijäkši. ¹⁹ Kun miän toivo Hristossah ollou vain tämän elämän ajakši, niin olemma kaikkie muita ihmisie kurjimmat. ²⁰ Ka Hristossa on noššatettu kuollehista, enšimmäisenä kaikista kuollehista. ²¹ Kun kerran kuoloma tuli muailmah ihmisen kautti, šamoin kuollehien noušomini tuli Ihmisen kautti. ²² Niin kuin kaikki ihmiset, ket ollah Aatamista

lähtösin, kuollah, šamoin kaikki Hristossan omat eleytetäh. ²³ Jokahini eleytyy vuorollah: enšimmäisenä Hristossa ta šen jälkeh Hristossan omat, konša Hiän tulou. ²⁴ A šiitä tulou loppu, konša Hristossa antau kaiken vallan Tuatto Jumalalla, kun enšin on hävittän kaikenmoiset halliččijjat, vallat ta voimat. ²⁵ Hristossan niätšen pitäy hallita šini, kuni Hiän ei kua kaikkie viholisie jalkojeh alla. ²⁶ Vihollisista viimesenä lyyväh kuoloma. ²⁷ Onhan kirjutettu, jotta Jumala on pannun kaiken Hristossan jalkojeh alla. Kun šanotah, jotta kaikki on pantu Hänen vallan alla, niin tietyšti tämä ei koše Jumalua, kumpani Iče šuatto kaiken Hristossan valtah. ²⁸ Konša kaikki on šuatettu Pojan valtah, niin šilloin Poika Iče heitty Jumalan valtah, Hänen, kumpani šuatto kaiken Pojan valtah. Ta niin Jumala halliččou täyvellisešti kaikkie. ²⁹ Mitä vaššen šilloin eryähät kaššatetah iččeh kuollehien ieštä? Kun kuollehie ei noššatettane, niin mintäh hyö kaššatetah iččeh kuollehien ieštä? ³⁰ Ta mitä vaššen myö joka rupiema kävelemmä kuoloman teryä? ³¹ Mie joka päivä kačon kuolomua šilmih; še on yhtä totta, vellet, kuin še, jotta mie olen ylpie teistä Hristossan Iisussan, miän Hospotin, ieššä. ³² Oisko miun kannattan šotie Efesašša villipetoja vaštah, još as'sua kaččuo vain tavalisen ihmisen tapah? Kun kuollehie ei noššatettane, niin päätöy tämä šanonta: «Šyökä ta juoka, kumminki huomena kuolemma». ³³ Elkyä pettäkyä iččienä! «Hyvät tavat mänetät, kun yhtynet pahoih ihmisih». ³⁴ Tulkua järkih, heittäkyä riähän luajinta! Eryähät teistä ei tiijetä Jumalašta mitänä – ta šen šanon, jotta tämä on tiän häpie. ³⁵ Onnako kennih kyšyy: «Mitein kuollehie noššatetah? Mimmosesšša runkošša hyö tullah?» ³⁶ Mimmoni mieletöin kyšymyši! Eihän še, mitä kylvät, tule eläväkši, kun še ei enšin kuolle. ³⁷ Ta kun kylvät, et kylvä täyttä kašvie, vain kylvät pal'ľahan šiemenen, vehnänjyvän tahi min muun šiemenen. ³⁸ No Jumala antau šillä šemmosen varren kuin on kaččon hyväkši, jokahisella šiemennellä oman. ³⁹ Ei kaikilla elävillä oljilla ole šamanmoini liha. Ihmisellä on erimoini liha, nelläjalkasilla erimoini liha, lintuloilla erimoini ta kaloilla erimoini. ⁴⁰ On olomašša taivahaisie runkoja ta muallisie runkoja, vain taivahaisien loisto on aivan toini kuin muanpiällisien. ⁴¹ Päiväsellä on oma loisto, kuulla oma ta tähtiloilla oma. Ta yksi tähti on kirkkahampi kuin toini. ⁴² Šamoin käyt niise šilloin, konša kuollehet nouššah. Mi pannah muah katojana, še noušou katomattomana. ⁴³ Mi pannah muah parahaiskana, še noušou jumalallisen valon kera. Mi pannah muah heikkona, še noušou väkövänä. ⁴⁴ Hauvatah muallini runko, noušou henkellini runko. Kun kerran on olomašša muallini runko, on niise henkellini runko. ⁴⁵ Pyhissä Kirjutukšissa onki šanottu: «Enšimmäisellä muan eläjällä, Aatamilla, oli muallini runko». A viimeni Aatami on Henki, kumpani antau elämän. ⁴⁶ Niin jotta

henkellini ei ole enšin, enšin on muallini ta vašta šiitä tulou henkellini. ⁴⁷ Enšimmäini ihmini on muallini, muan pölyštä luajittu, toini Ihmini on taivahašta tullut Hospoti. ⁴⁸ Mimmoni tuo muallini ihmini oli, šemmosie ollah kaikki mualliset ihmiset, ta mimmoni tuo taivahaini Ihmini on, šemmosie ollah kaikki taivahaiset ihmiset. ⁴⁹ Ta niin kuin myö nyt olemma muallisen ihmisen moisie, šamoin meistä kerran tulou taivahaisen Ihmisen moisie. ⁵⁰ Šen šanon, vellet, jotta liha ta veri, tämä katova ihmisrunko ei voi piäššä Jumalan Valtakuntah. Katovašta ei voi tulla katomatointa. ⁵¹ No nyt mie šanon teilä peitošša pietyn as's'an: emmä myö kaikin kuole, vain kaikin myö muutumma, ⁵² äkkie, šilmänräpähykšeššä, konša kuuluu viimeni torvenšoitto. Torvi šoittau, ta kuollehet nouššah katomattomina, a myö muut muutumma. ⁵³ Niätšen tämän katovan runkon pitäy muuttuo katomattomaksi ta kuolovaisen kuolomattomaksi. ⁵⁴ Konša näin käyt, šilloin täyttyy tämä Pyhien Kirjutukšien šana: – Kuoloma on nieltä. Voitto on šuatu. ⁵⁵ Kuoloma, missä on šiun myrkkypiikki? Tuonela, missä on šiun voitto? ⁵⁶ Kuoloman myrkkypiikki on riähkä, ta riähkä šuau voiman Sakonašta. ⁵⁷ Ka passipot Jumalalla, kumpani antau meilä voiton miän Hospotin Iisussan Hristossan kautti! ⁵⁸ Tämän takie, armahat velleni, tiän ei pie horjuo, vain pisykkyä lujina. Ruatakkua aina täyttä väkie Hospotin työtä. Tietäkkyä, jotta Hospoti ei anna tiän ruavon männä tyhjäh.

16 Kun keryättä rahua Jerusalinin pyhillä, ruatakkua niin, mitein mie neuvoin Galatijan uškojakuntie: ² netälin enšimmäisenä päivänä jokahini teistä pankah šiäštöh rahua šen mukah, min tienuau. Rahua ei pie ruveta keryämäh vašta šilloin, konša mie tulen. ³ Šiitä konša tulen, työnän tiän valičcomat miehet kirjastien kera viemäh tiän lahjua Jerusalinih. ⁴ Kun miun iččeni niise pitänöy lähtie šinne, niin myö lähemmä yheššä. ⁵ Mie tulen tiän luo, konša käyn enšin Makedonijan uškojakunnissa. Mie niätšen mein-

uan matata Makedonijan kautti. ⁶ Voit olla, jotta jiän tiän luo vähäsekši aikua, onnako koko talvekši. Šiitä työ šuorittaisija miut matkah, kunne lähtenenki. ⁷ En taho nyt kyličči mataten pistäytyö teitä kačcomah, kun toivon, jotta voin jiähä tiän luo pitemmäkši aikua, kun šemmoni ollou Hospotin tahto. ⁸ Jiän tänne Efessah Stroiččah šuate, ⁹ šentäh kun tiälä miula avautu ovi šuurella ta antosalla työllä. No vaššustajie niise on äijän. ¹⁰ Konša Timofei tulou tiän luo, pitäkkyä huoli, jotta hänen ei tarviče šielä mitänä varata. Hiän ruatau Hospotin työtä niin kuin mieki, ¹¹ šentäh kenenkänä ei pie paheksie häntä. Hommakkua hänet rauhašša matkah, jotta hiän tulis jälelläh miun luo. Vuotan häntä tiälä toisien vellien kera. ¹² Velli Apollossua mie äijälti molin, jotta hiän läksis toisien vellien kera tiän luo, ka hiän ei tahton lähtie nyt. Hiän tulou šiitä, konša hänelä paššuu. ¹³ Valvokkua, pisykkyä lujina ušošša, olkua rohkiet ta lujat. ¹⁴ Kaikki, min ruatta, ruatakkua tykkyämisen kera! ¹⁵ Ta vielä yksi as's'a, vellet. Niin kuin tiijättä, Stefana ta hänen kotijoukko ollah enšimmäiset uškoh kiäntynehet Ahaijašša. Hyö on ruvettu autamah uškojje. ¹⁶ Molin, jotta totelkua heitä ta kaikkie, ket ruatah ta nähäh vaivua yheššä hiän kera. ¹⁷ Olen iloni šiitä, jotta Stefana, Fortunatti ta Ahaikka tultih tänne. Tiän tilašta hyö ollah miun kera. ¹⁸ Hyö noššatettih miun mieltä niin kuin tiänki. Pitäkkyä tämmösie miehie arvošša! ¹⁹ Aasijan muakunnan uškojakunnat työnnetäh teilä tervehyisie. Akila ta Priskilla ta heijän koissa keräytyjä uškojakunta työnnetäh teilä äijän tervehyisie Hospotin nimeššä. ²⁰ Tervehyisie kaikilta vellilöiltä. Tervehtikkyä toini toista, šepäytykkyä kuin vellet. ²¹ Mie, Puavila, kirjutatan täh tervehyisie omalla kiällä. ²² Ken ei tykänne Hospotie, hiän olkah kirottu. Maranafa! «Miän Hospoti tulou!» ²³ Miän Hospotin Iisussan Hristossan armo olkah tiän kera. ²⁴ Armahat tervehyiset miulta teilä kaikilla, Hristossan Iisussan omilla. Amin.

Toini kirjani korinfilaisilla

1 Mie Puavila, Jumalan tahošta Hristossan Iisussan apostoli, ta lisäksi vielä velli Timofei tervehimmä Korinfiassa olijua Jumalan uskojakuntua ta kaikkie pyhie koko Ahaijašša. ² Jumalan, miän Tuaton, ta Hospotin Iisussan Hristossan armo ta rauha olkah tiän kera. ³ Kiitetty olkah miän Hospotin Iisussan Hristossan Jumala ta Tuatto. Hiän on Tuatto, kumpani armahtau, ta Jumala, kumpani kaikessa rohkistau meitä! ⁴ Kaikissa miän ahissukšissa Hiän rohkistau meitä. Šiitä Hänen antamalla voimalla myöki šuatamma rohkistua toisie, ket on jouvuttu monih ahissukših. ⁵ Mitä enemmän myö käršimmä šamoja muokkie kuin Hristossa, šitä enemmän Hiän meitä rohkistau. ⁶ Kun meilä ollou ahissušta, työ šuatta šiitä rohkissušta ta še koituu teilä pelaššukšekši. Še auttau teitä keštämäh šamanmoisie ahissukšie, mitä meiläki on. ⁷ Myö lujašti ušomma šiih, jotta työ keššättä. Kun meitä rohkissetah, še rohkistau teitä ta koituu teilä pelaššukšekši. Myö tiijämmä, jotta niin kuin työ šuatta oman ošan muokista, šamoin šuatta oman ošan avušta. ⁸ Tiän on hyvä tietyä, vellet, mimmosissa muokissa myö olima Aasijan muakunnašša. Joutuma niin jykeih ta meitä väkövämpih vaikeukših, jotta emmäi uškon, jotta jiammä henkih. ⁹ Meistä tuntu, jotta olemma jo kuolomah suutittuja. Tämä kaikki oli šentäh, jotta emmä luottais iččehenä vain Jumalah, kumpani kuollehetki noššattau. ¹⁰ Varmašta kuolomašta Hiän pelašti miät ta iellähki pelašttau. Myö ušomma, jotta Hiän miät pelašttau, ¹¹ kun työki autatta meitä tiän malittuloilla. Šilloin monet kiitetäh Jumalua šiitä, mitein hyvä Hiän on ollun meilä. ¹² Myö olemma ylpiet šiitä, jotta koko maailmašša, šemmiten tiän luona ollešša, myö olemma elän oikein ta puhtahašti, juštih niin kuin Jumala tahtou. Tämän tovistau niise miän omahenki. Meitä on juohattan Jumalan armo, ei muallini viisahuš. ¹³ Miän kirjasissa ei ole mitänä muuta kuin vain šitä, mitä työ niistä voitta lukie ta malttua. Toivon, jotta työ opaššutta malttamah kaiken loppuh šuate, ¹⁴ niin kuin jo kutamitai malttataki. Šiitä työ Hospotin Iisussan Hristossan tulentapäivänä voitta olla ylpeitä meistä ta myö teistä. ¹⁵ Lutotan teih niin lujašti, jotta piätin tulla enšin tiän luo, jotta teilä kahičči ois ilo olla miun kera. ¹⁶ Mie niätšen meinasin matata tiän kautti Makedonijah ta šieltä tuaš tulla jälleläh tiän luo. Šiitä työ oisija šuorittan miut lähtömäh Juutijah. ¹⁷ Ei šuinki tämä miun meininki ol-

lun mikänä äkkinäini ajatuš? Vain ollahko miun hommat niin kuin ihmisien ainaški? Šanonko mie: «No, no», kun tarkotan: «Ei, ei»? ¹⁸ Jumala voit tovistua, jotta en ole konšana šanon teilä šekä: «No», jotta: «Ei». ¹⁹ Vet Iisussa Hristossa, Jumalan Poika, kumpasešta mie, Siluani ta Timofei olemma teilä šanellun, ei ollun šekä «no» jotta «ei». Häneššä oli vain «no». ²⁰ Jumalan lupaušet, kuin äijän niitä ollouki, tullah toveksi Häneššä. Šentäh myöki šanomma Hänen nimeššä Jumalan kunnivokši: «Amin». ²¹ Jumala Iče yhistäy miät ta tiät Hristossah, Voijeltuh. Ta Hiän on miätki voijellun: ²² Hiän merkičči miät omalla pečatilla ta anto miän šytämih Pyhän Henken merkiksi šiitä, jotta myö olemma Hänen. ²³ Kučun Jumalan tovistajakši ta pošiuuvun oman henkeni kautti, jotta mie eissin matkuani Korinfi h vain šentäh, kun tahoin šiäštyä teitä. ²⁴ Myö emmä taho isännöijä tiän uškuo, myö vain tahomma auttua teitä, jotta šaisija šuuremman ilon. Uškohan teilä on luja.

2 Niin jotta piätin olla tulomatta tiän luokši, jotta tuaš en pahottais tiän mieltä. ² Kun mie pahottanen tiän mielen, niin miteinpä mie iče voisin olla iloni? Šilloinhan työ pahan mielen painamina että vois noštua miun mieltä. ³ Juuri šentäh kirjutinki teilä, jotta šinne tultuo en pahottais mieltäni nijjen takie, kenen pitäis olla miula ilokši. Mie kun lujašti luotin šiih, jotta miun ilo on kaikkien tiän ilo niise. ⁴ Kirjutin teilä šuurešša tušašša, šytän kipiänä ta kynnälet šilmissä. En kirjuttan šentäh, jotta pahottaisin tiän mieltä, vain jotta tietäsi, mitein šuurešti tykkyän teitä. ⁵ Še mieš, kumpani toi pahua mieltä, ei ole tuonun šitä yksistäh miula vain teilä kaikilla – ainaki muutomilla teistä, en nyt taho liijotella. ⁶ Hänellä riittäy šiitä kuritukšešta, min monet teistä hänellä jo annettih. ⁷ Nyt ois parempi, kun työ prostisija ta rohkistaisija häntä, jotta hänen šuru ei kävis šuuremmakši, mitä hiän voit keštyä. ⁸ Šentäh molin teitä: näyttäkkyä tuaš hänellä, jotta tykkyättä häntä. ⁹ Mie kirjutin teilä, jotta šaisin tietyä, mimmosie työ oletta. Tahoin nähä, tottelettako työ milma kaikessa. ¹⁰ Ketä työ prostitta, šitä mieki prostin. Ta mitä olen prostin – kun lienöy mitä prostittavua ollun – šen prostin tiän tähän Hristossan ieššä. ¹¹ Tämän ruan šentäh, jotta šaatana ei piäsis meitä voittamah. Hänen ilkiet hommat myö hyvin tiijämmä. ¹² Konša mie tulin Troadah šanelomah Hristossan Hyvyä Viestie,

niin šielä Hospoti avasi miula veräjän ruatoh. ¹³ Mie en kuiteski šuanun henkeššäni rauhua, kun en löytän šielä Tiitta-vellie, ta niin prostiuvuin uškojakunnan kera ta läksin Makedonijah. ¹⁴ No kiitoš Jumalalla! Hiän aina kulettau meitä Hristossan voittoparaatissa ta miän kautti levittäy joka paikašša tietuo Hristossašta niin kuin hyvyä hajuo. ¹⁵ Myö olemma Hristossan hyvä haju, mi noušou Jumalan eteh. Tämä haju tunnetah ne, ket pelaššutah, ta ne, ket jouvutah uatuh. ¹⁶ Jälkimäisillä še on kuoloman haju, kumpani tuou kuoloman. Noilla toisilla še on elämän haju, kumpani tuou elämän. Ka kenpä še tämmöseh ruatoh kelpuau? ¹⁷ Myö še ainaški emmä ole šemmosie niin kuin monet muut, ket käyväh kauppuu Jumalan šanalla. Myö šanelemma šitä puhtahalla šytämellä šemmosena, mimmosena še tuli Jumalalta. Ruamma tätä ruatuo Hristossan voimalla Jumalan šilmien ieššä.

3 Näyttäykö tämä šiltä, jotta myö rupesima tuaš kehumah iččienä? Pitäykö miän tulla tiän luokši kehumakirjasien kera? Tahi annattako työ meiläki, niin kuin erähillä muilla, kehumakirjasie ielläh vietäväkši? ² Työ iče oletta miän kehumakirjani. Še on kirjutettu miän šytämih kaikkien ihmisien nähtäväkši ta luvettavakši. ³ Teistä näkyy, jotta työ oletta Hristossan kirjani, kumpasen kirjuttamisen Hiän anto miän ruavokši. Tämä kirjani ei ole kirjutettu černilällä vain elävän Jumalan Henkellä, ei kivipliittoih kun ihmisšytämih. ⁴ Myö pakajamma näin, šentäh kun lujašti luotamma Jumalah Hristossan vuokši. ⁵ En tarkota, jotta meilä ičellänä ois neruo ajatella mitänä omin päin, mitänä, mi ois meistä ičeštä lähtösin. Miän nero on šuatu Jumalalta. ⁶ Hiän še luati miät pätijiksi ruatamah Uuvven Šopimukšen hyväkši, kumpasen Hiän luati ihmisien kera. Šen Šopimukšen pohjana ei ole kirjutettu Sakona vain Pyhä Henki. Niät kun kirjutettu Sakona tuou kuoloman, a Henki antau elämän. ⁷ Kivipliittoih kaiverrettu Sakona tuli šemmosen jumalallisen valon kera, jotta Moissein näkö loisti tuota valuo, konša hiän šai ne kivipliitat. Konša Moissei tuli kivipliittojen kera israelilaisien luo, hyö ei voitu kaččuo häntä šilmih, vaikka še hänen nävön valo oli jo katomašša. Kun kerran jo kuolomua tuoja Sakona loisti jumalallista valuo, ⁸ niin mitein šuurempua valuo loistau elämyä antaja Henki? ⁹ Kun kerran Sakona, mi suutui kuolomah, tuli jumalallisen valon kera, niin eikö äijyä šuuremman valon kera tule Hyvä Viesti, mi šuau miät Jumalalla kelpuaviksi. ¹⁰ Še valo on niin šuuri, jotta šen rinnalla himmenöy še, mi ennen loisti kirkkahašti. ¹¹ Kun kerran jo Vanha Šopimuš, mi katou, loistau jumalallista valuo, niin mitein äijyä kirkkahamman valon kera tulou Uuši Šopimuš, mi pisyy ilmasen ijän! ¹² Kun meilä on tämmöni toivo, myö voimma olla aivan rohkiet. ¹³ Miän ei tarviče olla niin kuin Moissei, kumpani pani šilmilläh peittien, jotta israelilaiset ei nähtäis, mitein niijen lois-

to katou. ¹⁴ Israelilaisien mielet niin kuin ois šokaistu. Šama peite pisyy heijän šilmillä vielä tänäpiänäki, konša hyö luvetah Vanhan Šopimukšen kirjutukšie, šentäh kun vašta Hristossa ottau pois šen peittien. ¹⁵ Nytki vielä Moissein Sakonua lukiessa heijän šytämen piällä on peite. ¹⁶ Ka konša heijän šytän kiäntyy Hospotin puoleh, peite otetah pois. ¹⁷ Hospoti on Henki, ta missä Hospotin Henki on, šielä ihmisellä on oma valta. ¹⁸ Myö kaikin, ket šilmie peittelömättä kaččelemma niin kuin peilistä Hospotin jumalallista valuo, rupiemma ičeki aina vain enämmän loistamah šitä valuo. Tämän šuau aikah Hospoti, Hiän, kumpani on Henki.

4 Kun meilä Jumalan armošta on tämmöni ruato, myö emmä anna periksi. ² Myö pisymmä loittuona kaikešta häpielliseštä, mitä tarvičcis peittyä. Myö emmä valehtele emmäkä viäristele Jumalan šanua. Myö levittämmä Hyvän Viessin tosišanomua. Šiitä jokahini piättäkkäh Jumalan ieššä, mimmosie myö olemma. ³ Kun miän šaneloma Hyvä Viesti ollou peitošša, še on peitošša niiltä, ket jouvutah uatuh. ⁴ Pakajan niistä, ket ei ušota. Tämän muailman jumala šokasi heijän jären, niin jotta hyö ei nähtäis Hristossan Hyvän Viessin jumalallista valuo, Hristossan, kumpani on näkymättömän Jumalan kuva. ⁵ Emmähän myö šanele meistä ičeštänä, kun Iisussašta Hristossašta. Iisussa on Hospoti, ta Hiän työnsi miät teilä avukši. ⁶ Jumala, kumpani šano: «Tulkah pimie valo», anto valon miän šytämih. Näin myö opaššumma tuntomah Jumalan valon, mi heijaštuu Iisussan Hristossan nävöštä. ⁷ Tämä uarreh on meissä kuin šaviašteissa. Šiitä näkyy, jotta tuo šuuri voima on Jumalašta eikä meistä ičeštänä. ⁸ Meitä kaikin tavoin ahissetah, vain ei ole voitu ajua čuppuh. Toičči emmä tiijä mitäi ruatua, vain toivuo emmä ole kavottan. ⁹ Meitä ajellah, vain Jumala ei ole jättän meitä. Meitä tallohtah muah, ka henkissä olemma. ¹⁰ Myö aina kannamma omašša runkošša Hospotin Iisussan šurmua, jotta Iisussan elämä niise tulis miän runkošša näkyvih. ¹¹ Kuni elämmä, myö aina kačomma kuolomua šilmäštä šilmäh Iisussan takie, jotta Iisussan elämä niise tulis näkyvih miän kuolovaisešša runkošša. ¹² Näin myö šojimma kuoloman kera, jotta työ šaisija elämän. ¹³ Meilä on šama ušon Henki, kumpasešta Pyhissä Kirjutukšissa šanotah: «Mie ušon, ta šentäh pakajan». Myöki pakajamma, šentäh kun ušomma. ¹⁴ Myö tiijämmä, jotta Jumala, kumpani noššatti kuollehista Hospotin Iisussan, noššattau Iisussan tullesšša miätki ta panou miät yheššä tiän kera šilmieh eteh. ¹⁵ Kaikki tämä tapahtuu tiän vuokši. Kun aina vain enämmän ihmisie tulou tuntomah Jumalan armon, niin Häntä passipoitetah ta kunnivoitetah aina vain enämmän. ¹⁶ Šentäh myö pisymmä lujina. Ta vaikka myö piältä päin kaččuon vanhenemma, niin šiämeštä myö uuvvisumma päivä

päivältä. ¹⁷ Miän ahissukšet ta muokat, niin pienet ta lyhytaikaset, tuuvvah meilä määrättömän šuuren ta ilmasenikusen jumalallisen valon. ¹⁸ Myö emmä kačo näkyväh, vain näkymättömäh, šentäh kun näkyvä keštäy vain vähän aikua, a näkymätöin on ilmasenikuista.

5 Myö tiijämmä, jotta konša tämä miän muallini koti, tämä miän runko, muuttuu muakši, Jumalalla on taivahissa meitä varoin ilmasenikuni koti, kumpaista ei ole ihmiskäsin nošsettu. ² Täššä runkošša olleššä myö ohkamma. Miän niin himottais šuoriutuo taivahaiseh runkoh, ³ vet konša šuoriuvumma šiih, emmä jiä alaččomiksi. ⁴ Myö, kumpaset vielä elämmä täššä runkošša, ohkamma jykietä takkua kantuas's'a. Myö emmä tahtois jakšautuo täštä runkošta, vain tahosima šuoriutuo uuteh runkoh, niin jotta elämä nielasis tämän kuolovaisen runkon. ⁵ Juuri tätä vaššen Jumala luati miät, ta merkiksi šiitä Hiän anto meilä oman Henkeh. ⁶ Šentäh olemma aina rohkiella mielellä. Myö tiijämmä, jotta kuni tämä runko on meilä kotina, emmä ole Hospotin luona. ⁷ Myöhän elämmä ušon varašša emmäkä šen, mitä šilmin niämmä. ⁸ Myö olemma rohkiella mielellä, vaikkai tahosima jättyä tämän runkon ta piäššä kotih Hospotin luo. ⁹ Šentäh staraičemma olla Hänellä mieltä myöte, ollemmako šiitä jo perillä Hänen luona tahi vielä tiälä. ¹⁰ Miän kaikkien pitäy tulla Hristossan suutun eteh. Šiinä suutušša jokahini šuau šen mukah, mitä täššä runkošša olleššah ruatau, hyvyä tahi pahua. ¹¹ Nyt kun myö tiijämmä, mitä merkiččöy varata Hospotie, niin reistamma kiäntyä ihmisie Hänen puoleh. Jumala kaččuot näköy, mimmosie myö olemma, ta toivon, jotta työ niise omašša šiämeššä niättä šen. ¹² Tuaško myö rupesima kehumah iččienä tiän ieššä? Emmä! Tahomma vain, jotta työ voisija olla ylpeinä meistä. Šiitä teilä ois mitä vaššata niillä, ket kehutah iččieh šillä, mi näkyy piältä päin, eikä šillä, mi on šytämeššä. ¹³ Kun maltti olou lähten meistä, ka še on Jumalan tähnen. Kun ollemma täyveššä maltissa, še on tiän tähnen, ¹⁴ šentäh kun Hristossan tykkyämini halliččou meitä. Myö niät tumimma näin: kun yksi on kuollun kaikkien puolešta, niin kaikin on kuoltu. ¹⁵ Hristossa kuoli kaikkien puolešta, jotta ne, ket eletäh, ei elettais enämpi iččieh varoin, vain Häntä varoin, ken kuoli ta nousi kuollehista heijän tähnen. ¹⁶ Šentäh emmä enämpi suuti ketänä yksistäh šen mukah, mitä häneštä näkyy piältä päin. Vaikka lienemmäki tunten Hristossan ennein vain tavallisena ihmisenä, nyt enämpi emmä tunne Häntä vain šemmosena. ¹⁷ Jokahini, ken on Hristossašša, on uuši ihmini. Vanha kato, ta šen tilah tuli uuši! ¹⁸ Kaiken tämän šai aikah Jumala, kumpani Iisus Hristossan kautti luati šovinnon miän kera. Ta Hiän anto meilä ruavokši levittyä viestie täštä šovinnošta. ¹⁹ Jumala Iče luati Hristossan kautti šovinnon muail-

man kera eikä pannun ihmisillä vijakši heijän pahoja ruatoja. Šanoman täštä šovinnošta Hiän anto miän tiijotettavakši. ²⁰ Niin jotta Hristossa on miät työntän täh ruatoh, ta Jumala pakajau teilä miän kautti. Molimma Hristossan nimeššä: antakkua luatie šovinto iččenä ta Jumalan välillä. ²¹ Hristossa oli riähätöin, ka Jumala šiirti Häneh kaikki miän riähät, jotta meistä tulis Häneššä Jumalalla kelpuavie.

6 Myö olemma Jumalan ruatotovarissat ta molimma teitä: ottakkua Jumalan armo vaštah niin, jotta še ei jäis tyhjäkši. ² Hiänhän šanou: – Oikieh aikah Mie kuulin šilma, pelaššukšen päivänä autoin šilma. Kačo, nyt on oikie aika! Kačo, nyt on pelaššukšen päivä! ³ Myö elämmä kaikkien kera niin, jotta miän ruatuo ei moittais. ⁴ Kaikella keinoin näytämmä, jotta olemma Jumalan käškyläisie. Myö šitkiešti keššämmä muokat, vaivat ta ahissukšet, ⁵ piekšämiset, tyrmäššä olot, ihmijoukkojen elämöinnit, jykien ruavon, unettomat yöt ta pyhittämisen. ⁶ Miän mieli on puhaš, meilä on tietuo, myö olemma käršivällisie ta hyväšanasie. Meilä on Pyhä Henki ta myö puhtahin šytämin tykkyämmä toini toista. ⁷ Meilä on tosietuo ta meissä näkyy Jumalan väki. Oikie elämä on meilä miekkana oikiešša kiäššä ta šuojarautana vašemešša. ⁸ Meitä kunnivoiteh ta pahekšitah, meistä paissah pahua ta meitä kietetäh. Meitä pietäh valehtelijina, ka myö pakajamma totta. ⁹ Meitä niin kuin ei tiijettäis, ka kuitenkin miät tunnetah hyvin. Myö kävelemmä kuoloman terällä, ka kuitenkin olemma henkissä. ¹⁰ Meilä on murehta, ka myö olemma aina iloset. Olemma köyhie, ka miän kautti monet pohatutah. Meilä ei ole mitänä, ka kaikki on miän. ¹¹ Korinfilaiset, myö pakajamma teilä šuorah, miän šytämet on avauvuttu teilä. ¹² Šielä on teilä tilua, vain tiän šytämissä on ahašta. ¹³ Ruatakkua työ meilä niin kuin myö teilä – pakajan teilä kuin omilla lapšillani – työ niise avakkua meilä omat šytämet! ¹⁴ Elkyä mänkyä šamoih aisoih niijen kera, ket ei ušota. Mitä yhtehistä on oikiella ta viärällä? Mitä yhtehistä on valolla ta pimiellä? ¹⁵ Voijahko Hristossa ta Veliar olla yhtä mieltä? Tahi mi vois yhistyä uškojan šemmoseh, ken ei ušo? ¹⁶ Mitein valehjumalien kuvat paššattais Jumalan pyhäkotih? Työhän oletta elävän Jumalan pyhäkoti, niin kuin Jumala on šanon: – Mie rupien elämäh heissä ta kävelen heijän kešeššä. Miušta tulou heijän Jumala ta heistä Miun rahvaš. ¹⁷ Šentäh Hospoti šanou näin: – Lähtekkyä pois heijän joukošta ta erokkua heistä. Pisykkyä loitompana kaikkešta pakanašta, niin Mie otan tiät luokšeni. ¹⁸ Miušta tulou tiän Tuatto, ta teistä Miun poikie ta tyttärie. Näin šanou Hospoti, kumpani on Kaikenvaltani.

7 Armahat vellet! Kun kerran olemma šuanun tämmöset lupaukšet, niin miän pitäy puhistautuo kaikkešta, mi pakanoittau runkon ta henken. Jumalua varaten miän pitäy pyhittyä oma elämä kokonah

Hänellä. ² Antakkua meilä šijua tiän šytämeššä! Myö emmä ole ruatan kellänä viäryttä, emmä ole tuonun kellänä vahinkuo emmäkä elän nikenen varoilla. ³ Tätä en šano teitä suutiekšeni. Miehän jo aikasempah šanoin, jotta teilä on šija miän šytämeššä, niin jotta tahomma tiän kera elyä ta tiän kera kuolla. ⁴ Teilä voin paissa aivan šuorah, ta on äijän, mistä voin teitä kehuo. Olen šuanun ylen äijän rohkissušta, ta kaiken ahissukšen kešeššä olen hirvien iloni. ⁵ Makedonijah tultuo emmä šuanun ni vähäistä rauhua. Oli kaikenmoista ahissušta, ympärillä riitoja, šiämeššä varajamista. ⁶ Ka Jumala, kumpani rohkistau allapäin olijie, nošti miän mieltä Tiitan tulolla. ⁷ Hänen tulon lisäksi miän mieltä nošti še, jotta työ olija rohkistan häntä. Hiän pakasi, mitein työ ikävöičettä milma, mitein nyt oletta murehissa ta mitein palavašti puolissatta milma. Še ihaššutti milma vielä enämmän. ⁸ Vaikka miun kirjani šatatti teitä, en ole šiitä pahoillani. A kun lienenki ollun pahoillani, konša nävin mitein še šatatti tiän mieltä vähäkäsi aikua, ⁹ niin nyt olen iloni. No en ole iloni šentäh, kun tiän mieli pahottu, vain šentäh, kun še mielipaha šai tiät muuttamah mieltä. Tiän mielipaha oli Jumalan mielen mukani, šentäh miän kirjasešta ei ollun teilä mitänä vahinkuo. ¹⁰ Niätšen Jumalan mielen mukaini mielipaha šuau ihmisen kiäntymäh riähistäh Häneh päin, ta niin še tuou pelaššukšen, eikä šiitä mielipahašta tarviče olla pahoillah. A muallini mielipaha tuou kuoloman. ¹¹ Niättähän iče, mitä kaikkie tuo Jumalan mielen mukaini mielipaha on šuanun teissä aikah. Še šai tiät staraimah, puolistautumah, šiäntymäh ta varajamah, ikävöimäh meitä ta innoštumah. Še noššatti teissä himon kurittua šitä mieštä, kumpani eli šiivottomašti. Kaikin puolin työ oletta näyttän, jotta täššä as's'ašša oletta vijattomie. ¹² Mie en kirjuttan tuota kirjaista teilä šen šiivottomašti elänyön takie tahi häneštä käršinyön takie. Kirjutin šen šentäh, jotta teilä ičellänä Jumalan ieššä kävis šelväkäsi, mitein palavašti myö olemma tiän puolella. ¹³ Kaikki tämä nošti miän mieltä. Ka vielä enämmän miän mieltä nošti Tiitan ilo šiitä, jotta työ rauhottija hänen henken. ¹⁴ Mie en joutun häpiemäh šitä, jotta olin kehuo teitä hänellä. Niin kuin kaikki, mistä pakasin teilä, on totta, šamoin on totta šeki, mistä kehuin teitä Tiitala. ¹⁵ Hänen šytän lämpenöy, konša hiän muistelou, mitein kuulijaisie työ kaikin olija ta mitein arašti ta arvokkahašti ottija hänet vaštah. ¹⁶ Olen iloni šiitä, jotta voin kaikešša uškuo teih.

8 Vellet, tahomma, jotta työ tietäsiä, mitein armollini Jumala on ollun Makedonijan uškojakunnilla. ² Vaikka heilä oltih hyvin vaikiot olot, kuitenkin hyö oltih hyvin ilosie, ta vaikka oltih kovuan köyhie, hyö oltih valmehet antamah šuuri lahja. ³ Mie voin tovis-tua, jotta hyö annettih niin äijän kuin šuinki voitih, ta vielä šen piäličči. Vet hyö iče tahottih ⁴ ta molimalla

molittih, jotta myö ottasima hiät yhtehiseh ruatoh, pyhien auttamiseh. ⁵ Ta hyö ruattih vielä enämmän, mitä myö toivoma. Hyö annettih iččeh enšin Hospotilla ta šiitä meilä niise, niin kuin oli Jumalan tahto. ⁶ Šentäh myö pyrittimä Tiittua, kumpani alotti tiän kešeššä šamanmoisen hyvän ruavon, jotta vetäis šen loppuh šuate. ⁷ Teilä on kyppisen kyllitellein kaikkie: uškuo, pakinaneruo, tietuo. Työ staraičetta kaikešša, ta työ tykkyättä meitä. Ka niin antakkua turpiešti täh lahjah. ⁸ En šano tätä käškynä. Toisien innošta mainičen, jotta voisin nähä, kuin tovellini on tiän tykkyämini. ⁹ Työhän tiijättä miän Hospotin Iisussan Hristossan armon: Hiän oli pohatta, ka tuli köyhäkäsi tiän tähen, jotta työ pohattusija Hänen köyhyöštä. ¹⁰ Annan vain neuvon täššä as's'ašša. Šiitä on hyötyö teilä, ket viime vuotena alottija tätä ruatuo ta vielä šuurella himolla tarttuja šiih. ¹¹ Šuattakkua nyt še ruato loppuh šuate. Työ alottija šen innolla, niin ni lopettakkua še, antakkua šen mukah, mitä teilä on! ¹² Kun ken ollou valmis antamah, niin häneltä otetah hyvillä mielin vaštah še, mitä hiän voit antua. Antajalta ei vuajita šitä, mitä hänellä ei ole. ¹³ Pakina ei ole šiitä, jotta toisien elämä kohenis, ta teijän harteilla tulis šentäh takka. Pitäy vain jakua niin, jotta kaikilla ois yhen verran. ¹⁴ Tänä päivänä teilä on äijän kaikkie, ta työ voitta lieventyä heijän puutetta. Toičči voit heilä olla kaikkie kyllitellein, ta šilloin hyö lievennetäh tiän puutetta. Näin kaikilla tulou tašah. ¹⁵ Pyhissä Kirjutukšissa on šanottu täštä näin: – Ken keräsi äijän, šillä ei ollun liikua, ken keräsi vähän, šillä ei ollun puutetta. ¹⁶ Passipo Jumalalla, kumpani šytytti Tiitan šytämeššä šamanmoisen innon auttua teitä, kuin miulaki on. ¹⁷ Myö pyrittimä häntä lähtömäh tiän luo, ka hänen oma himo lähtie šinne on vielä šuurempi. Niin hiän nyt omašta tahoštah šuorieu tiän luo. ¹⁸ Työnnämmä hänen matašša toisen vellen, kumpaista kaikissa uškojakunnissa kehutah Hyvän Viessin šanelomisešta. ¹⁹ Lisäkäsi uškojakunnat valittih hänet miän matkalaisekäsi, konša Jumalan kunnivokši lähemmä viemäh tiän lahjua Jerusolimih. Tämä lahja on merkki šiitä, jotta työ oletta valmehet auttamah toisie rissittyjä. ²⁰ Emmä taho, jotta kenkänä vois moitie meitä, jotta myö muka pahoin kačomma niitä šuurie rahoja, kumpasie keryämmä ta lähemmä viemäh. ²¹ Miän kun pitäy ruatua oikein ei yksistäh Hospotin ieššä, vain vielä ihmisien šilmissä. ²² Työnnämmä näijen kahen kera vielä yhen vellen, kumpasen innon šaima nähä moneh kertah ta monissa as's'oissa. Nyt hiän tahtou auttua entistä enämmän, šentäh kun hiän lujašti luottau teih. ²³ No Tiitašta voin šanuo, jotta hiän on miun ruatovelli, yheššä miun kera ruatau tiän hyväkäsi. A nämä toiset vellet ollah uškojakuntien työntämät, hyö ollah Hristossan kunnivo. ²⁴ Näyttäkyä, mitein työ tykkyättä heitä, anna kaikissa uškojakunnissa tiijettäis, jotta emmä myö ole tyhjäh kehuo teitä.

9 Miun ei tosieh tarviččis ni kirjuttua teilä pyhien auttamisešta. ² Miehän hyvin tiijän, jotta työ aina oletta valmehet auttamah, ta šiitä mie kehuin teitä makedonijalaisilla. Kerroin heilä, jotta ahajalaisien apu oli valmehena jo viime vuotena. Tiän into šai tiäläki monie liikkehellä. ³ Nyt työnnän tiän luo nämä vellet. Tahon olla varma, jotta mie en tyhjäh kehun teitä, vain työ oletta valmehet, niin kuin mie jo šanoin. ⁴ Muitein vois käyvä niin, jotta šinne tulou miun kera makedonijalaisie ta hyö nähäh, jotta työ että ole valmehet. Šilloin myö joutusima häpieh, myö kun niin varmoina kehuma teitä. Tiän iččenä häpie ois niin šuuri, jotta šiitä en ni pakaja. ⁵ Šentäh kačoin tärkiekši šuaha nämä vellet lähtömäh tiän luo ennen meitä ta pitämäh huolta, jotta tiän lupuama lahja ois jo varušettu. Šiitä še ois tosieh hyvästä tahošta annettu eikä pakošti kerätty lahja. ⁶ Muistakkua nämä šanat: ken vähän kylväy, še vähän leikkua, ta ken äijän kylväy, še äijän leikkua. ⁷ Jokahini antakkah šen mukah, min on mieleššäh piätän, ei pahoin mielin eikä pakošti. Jumala tykkyäy šitä, ken antau ilomielin. ⁸ Jumala voit antua teilä kyllitellein kaikkie hyvyä, niin jotta teilä on aina kaikkie, mitä tarvičetta, ta voitta ruatua äijän kaikkie hyvyä. ⁹ Onhan Pyhissä Kirjutukšissa šanottu: – Hiän jakelou omaštah, antau köyhillä, Hänen hyvyš keštäy ijän. ¹⁰ Jumala antau kylväjällä šiemenen ta leivän šyötäväkši. Hiän antau teiläki šiemenet, kašvattau ne, ta niin tiän hyvä ruato tuou šuuren tulon. ¹¹ Työ pohatutta kaikešša ta niin voitta antua äijältä. Näin miän ruato šuau ihmiset kiittämäh Jumalua. ¹² Tämä tiän lahja ei yksistäh täytä Jerusalin uškojien tarpehie, vain lisäkši še noštou šuuren kiitošuaillon Jumalalla. ¹³ Tällä ruavolla työ tovisatta omašta ušošta. Lahjan šuajat kiitetäh Jumalua šiitä, jotta työ oletta näin kuulijaisie Hristossan Hyvällä Viessillä ta juatta höylisti tiän omašta heilä ta kaikilla muilla. ¹⁴ Hyö moliuvutah tiän puolešta ta ikävöijäh teitä, kun nähäh, mitein miärättömän hyvä Jumala on teitä kohen. ¹⁵ Passipo Jumalalla Hänen šanomatoman šuurešta lahjašta!

10 Mie, Puavila, kiännyn tiän puoleh nöyräšti ta leppiešti kuin Hristossa. Šanotah, jotta mie muka šielä ollešša olen varačču, ka loittuota pakajan teilä rohkiešti. ² Molin, jotta tiän luokši tultuo miun ei tarviččis olla tämmösenä rohkiena. Mie niätšen meinan olla jyrkkänä niijen kera, kenen mieleštä myö elämä niin kuin tämän muailman ihmiset. ³ Vaikka myö elämmä täššä muailmašša, emmä šoji tämän muailman luatuh. ⁴ Miän šota-aštalat ei olla ihmisien aštaloja, kun niillä on Jumalan antama väki hävittyä viholisen linnat. Myö hävitämmä ihmismielen viisaštelut ⁵ ta kaiken, mi mahtavana noušou Jumalan tuntomista vaštah. Myö otamma kiini kaikki ajatukšet ta kiännämä ne Hristossalla tottelijiksi. ⁶ Konša työ rupietta täyšin tottelomah Hristossua, niin myö olemma valme-

het kurittamah niitä, ket ei totella. ⁷ Kaččokkua, mitä teilä on šilmien ieššä. Kun ken ollou varma, jotta hiän on Hristossan oma, niin muistakkah, jotta myö niise olemma Hristossan omie. ⁸ Hospoti anto miula vallon rakentua teitä eikä luuvva muah. Ta vaikka mie kehusin omua valtua liikuaki, niin miun ei tarviče šitä hävetä. ⁹ Elkyä smiettikkyä, jotta näillä kirjasilla mie vain pölättelen teitä. ¹⁰ Muutomathan šanotah: «Hänen kirjasissa on väkie ta vaikutušta, vain rahvahan kera ollešša hiän on avutoin ta hänen pakinat ollah tyhjät». ¹¹ Näijen pitäis tietyä, jotta mitä mie šanon kirjassissa, konša en ole tiän luona, niin šitä šamua ruan, konša olen šielä. ¹² Myö kaččuot emmä ruohi panna iččienä niijen joukkoh tahi verrata niih, ket iče kehutah iččieh. Hyö ollah mielettömie, kun mitatah iččieh omalla mitalla ta verratah iččieh vain iččeheh. ¹³ Ka myö še emmä kehu iččienä liikua, kun vain Jumalan panomah rajah šuate, ta työ niise oletta šen rajan šiämeššä. ¹⁴ Myö emmä aštun Jumalan panoman rajan yli, konša tulima tiän luo. Myö še enšimmäisenä toima teilä Hristossan Hyvän Viessin. ¹⁵ Emmä kehu iččienä liikua emmäkä toisien ruatoloilla. Toivomma kuiteski, jotta konša tiän uško kašvau, niin levenöy miän ruatoki tiän kešešta muuvvalla päin. ¹⁶ Toivomma, jotta voimma šanella Hyvyä Viestie vielä teitä loitompana eläjillä, ei kumminki toisien ruatoalovehilla. Emmä taho kehuutuo šillä, mitä toiset on šuatu aikah. ¹⁷ «Ken kehuu, kehukkah Hospotie». ¹⁸ Ei šitä pietä arvošša, ken iče iččieh kehuu, vain šitä, ketä Hospoti kehuu.

11 Avoi, kun työ voisija vähäsen šietyä miun mielettömyttä! Ka kyllähän työ šiijättäki. ² Mie varteičen teitä kuin tuatto omua tytärtä, niin kuin Jumala varteiččou omieh. Mie niätšen lupasin tiät yhellä ainuolla Miehellä, Hristossalla, ta tahon tuuvva tiät Hänen eteh kuin puhtahan neiččyön. ³ Varajan, jotta niin kuin kiärmis šai viisahuolla pettyä Ievan, niin tiänki mieli voit rikkautuo, ta työ että enämpi ole täyvellisešti Hristossan omie. ⁴ Työ niät hyvin šiijättä, kun ken tultou tiän luo ta šanellou toisešta Iisussašta kuin myö šanelima. Ta šiijättä šenki, kun šuanetta toisen henken kuin min jo šaita, tahi toisen hyvän viessin kuin min jo ottija vaštah. ⁵ Ka mie kuitenkin en ole mieleštäni yhtänä pahempi kuin nuo muka šuuret apostolit. ⁶ Onnako mie en ole muasteri pakajamah, ka mie tiijän äijän. Šen myö olemma tuonun teilä ilmi kaikin tavoin kaikissa as'soissa. ⁷ Lankesinko mie šuureh riähkäh, kun auttuakšeni teitä noušomah alennin iččeni, konša šanelin teilä Jumalan Hyvyä Viestie ilmain palkkua? ⁸ Toisilla uškojakunnilla oli rahakuluja miušta, šentäh kun otin heiltä palkan, jotta voisin teitä auttua. Konša olin tiän luona ta käršin puutetta, en ni šilloin ollun kenenkänä vaivana. ⁹ Kaiken, mitä tarvičin, miula annetihi vellet, kumpaset tultih Makedonijašta. Olen starainun, jotta en miteinkänä ois tiän nisoilla, ta iellähki

staraičen. ¹⁰ Niin kuin on totta še, jotta Hristossa eläy miušša, niin yhtä totta on šeki, jotta Ahaijašša kenkänä ei voi eštyä milma kehuutumašta täällä. ¹¹ Mintäh? Šentähkö, kun muka en tykkyä teitä? Jumala tietäy, jotta tykkyän. Ta niin kuin en ole ottan teiltä palkkua, niin en ota iellähki. ¹² Šilloin nuo toiset ei voija rehenteliytyö ta šanuo, jotta hyö ruatah omua ruatuo niin kuin myö. ¹³ Tuommoset ollah valehapostolija, hyö vain luatiuvutah Hristossan apostoliloiksi. ¹⁴ Eikäi kumma, niät kun iče šaatana niise luatiutuu valon anheliksi. ¹⁵ Niin jotta ei ole mitänä kummallista šiinä, jotta hänen käškyläiset luatiuvutah Jumalan käškyläisiksi. Hyö šuahah omien ruatojen mukani loppu. ¹⁶ Vielä kerran šanon: elkyä pitäkkyä milma mielettömänä. A vaikka oisinki mieletöin, niin antakkaa miun olla šemmosena, jotta mieki voisin hoti vähäsen kehuo iččieni. ¹⁷ Mitä nyt iččieni kehuon pakajan, en pakaja Hospotin mielen mukah. Pakajan juštih niin kuin mieletöin. ¹⁸ Kun kerran niin monet täššä muailmašša kehutah iččieh, niin anna mieki kehun. ¹⁹ Työhän mielellänä šiijättä mielettömie, kun iče oletta niin järkövät. ²⁰ Työ še šiijättä, konša teistä luajitah orjie, konša teiltä viijäh viimesetki, tallotah jaloissa. Työ šiijättä ylpiemielisie ta niitä, ket lyyvväh teitä näkyö vaššen. ²¹ Omakši häpiekši šanon, jotta tämmöistä myö emmä šuattan. Ka kun ken ruohtinou kehuo iččieh – pakajan nyt niin kuin mieletöin – niin ruohin mieki. ²² Hyö ollah jevreit? Mie niise. Hyö ollah israelilaiset? Mie niise. Hyö ollah Aprahamin jälkiläiset? Niin mieki. ²³ Hyö ollah Hristossan käškyläiset? Mie vielä enemmän – pakajan juštih kuin mieletöin. Mie olen ruatan enemmän kuin hyö, tyrmäššä olen olun tuakiempah, milma on äijän piekšetty, moničči olen kaččon kuolomalla šilmih. ²⁴ Viisi kertua šain jevreilöiltä «yhtä vailla nelläkymmentä» ruošaniskuo. ²⁵ Kolmičči milma lyötih keppilöillä, kerran kivitettih. Kolmičči olin uppuojašša laivašša, yön ta päivän olin mereššä ualtojen heittelömänä. ²⁶ Moničči olin matoilila. Oisin voinun upota jokiloih, oisin voinun joutuo rosvojen käsih. Piti varata oman muan eläjie ta vierašmualaisie, piti varata linnašša ta tyhjäššä muašša. Olin vähällä upota mereh, varasin valehvelliien kera ollešša. ²⁷ Äijän olen ruatan ta nähyn vaivua, moničči olen joutun valvomah, olen käršin nälkyä ta januo, moničči olen pyhittän, ollun vilušša ta alačči. ²⁸ Kaiken tämän lisäkši milma joka päivä painau huoli kaikista uškujakunnista. ²⁹ Kun ken ollou heikko, niin mie niise olen heikko. Kun ken lankennou riähkäh, še polttau miun šytäntä. ³⁰ Kun ollou pakko kehuo iččieni, niin kehun omua heikkoutta. ³¹ Hospotin Iisussan Hristossan Jumala ta Tuatto – olkah Hiän ijän kaiken kiitetty – tietäy, jotta en valehtele. ³² Konša mie olin Damaskissa, čuari Aretin alani piälikkö pani varteiččijat linnan ovilla, jotta šais miut kiini. Ka miut lašettih vakašša linnanšeinän ikkunašta muah, ta niin piäsin pakoh hänen käsistä.

12 Nyt mie jätän kehumiset, šentäh kun šiirryn šemmosih as'soih, kumpasie Hospoti miula näytti ta ilmotti. ² Tiijän eryähän Hristossan oman, kumpani nellätoista vuotta takaperin temmattih kolmanteh taivahah. Oliko hiän šilloin runkoššah, vain oliko lähten runkoštah, šitä en tiijä. Šen tietäy Jumala. ³ No täštä mieheštä tiijän, jotta hänet temmattih ruajuh ta hiän kuuli šanoja, kumpasie ihmini ei šuata šanuo, eikä hänellä ole šiih valtua. Oliko še mieš runkoššah, vain oliko lähten runkoštah, šitä en tiijä. Šen tietäy Jumala. ⁵ Täštä mieheštä mie olen ylpie, ka en ičeštäni, još vain omašta heikkouvešta. ⁶ Vaikka tahotosinki kehuutuo, niin en ois mieletöin, šentäh kun mie pakajan totta. Šitä en kuitenki rupie ruatamah, jotta kenkänä ei pitäis milma parempana, kuin mitä hiän miušša näköy tahi mitä miušta kuulou. ⁷ Jumala näytti miula kummua. Jotta mie tämän takie en ylpeilis, Hiän pani miun lihah pistävän piikin, šaatanan anhelin piekšämäh milma. ⁸ Kolmičči mie molin Hospotie, jotta piäsisin šiitä eris. ⁹ Ka Hospoti vaštasi miula: «Šiula riittäy Miun armo. Miun väki näkyö parahiten heikošša ihmiseššä.» Šentäh mie parempi olen ylpie omašta heikkouvešta, jotta miuh ašettuis Hristossan voima. ¹⁰ Šentäh mie olen iloni, kun olen heikko, kun milma šatatetah šanalla, kun miula on vaikie, kun milma ajelah ta ahissetah Hristossan tähän. Juuri heikkona olen väkövä. ¹¹ Olen nyt mieletöin, kun kehun iččieni, ka työ pakottija miut šiih. Tiän še ois pitän pityä miun puolta. Vaikka mie en ole mikänä, kuitenki en ole yhtänä pahempi noita muka šuurie apostolija. ¹² Mie vaipumatta luajin tiän kešeššä merkkiruatoja, kummie ta šuurie ruatoja, kumpaset tovissetah, jotta mie olen oikie apostoli. ¹³ Mitäpä työ oletta jiänyn vailla muih uškujakuntih verraten? Šitäkö, jotta mie en ole ollun teilä vaivana? Prostikkua miula tämä viäryš! ¹⁴ Olen nyt valmis tulomah tiän luo jo kolmannen kerran, ta en nytkänä taho olla teilä vaivana. En taho tiän varoja, tahon vain teitä iččienä. Eihän lapšien pie kerätä vanhemmilla hyvysie, kun vanhempien lapšilla. ¹⁵ Mie pien mielelläni omie varoja, jotta pelaštua tiät, annan vaikka iččeni. Tykkyättäkö työ milma vähemmän šentäh, kun mie tykkyän teitä näin šuurešti? ¹⁶ No työ myönnettä, jotta vaivana mie en ole teilä ollun. A lienkö valehellun teitä, ounaš kun olen? ¹⁷ Mänetiijä hyövyin teistä niijen vellien kautti, ketä olen työntän tiän luo? ¹⁸ Mie käsin Tiitan lähtie tiän luokši ta työnsin tuon toisen vellen hänen kera. Onko Tiitta hyötyn teistä? Emmäkö myö ole hänen kera šamašša henkeššä ta emmäkö matkua šamua tietä? ¹⁹ Onnakkö työ nyt mi-etittä, jotta myö puolistauvumma tiän ieššä? Emmä puolistauvu, myö pakajamma Jumalan ieššä Hristossan käškyläisinä. Armahat vellet, kaikki tämä on tarkotettu tiän parahakši. ²⁰ Mie kun varajan, jotta šinne tultuo en löyvä teitä šemmosina kuin toivosin.

Šilloin työ niise šuatta nähä milma toisenmoisena kuin toivosija. Kun vain en näkis šielä riitoja, kajehušta, vihua, oman hyvän tavotteluo, pahoja pakinoja toisista, kielenkanteluo, šuurenteliutumista ta kurittomutta. ²¹ Kun ei vain miun Jumalani panis milma matalakši tiän takie, konša tuaš tulen šinne! Kun vain miun ei tarviččis itkie monien šemmosien takie, ket riähkävyvtih eikä ole kieltävyvytty huoruinnašta ta jumalattomašta ta šiiivottomašta elämäšta, mitä on eletty!

13 Olen nyt kolmannen kerran tulošša tiän luo, niät kun «joka as's'ašša pitäy kuunnella kahta tahi kolmie tovistajua». ² Varotin jo toisen käynnin aikana niitä, ket oli aikasemmin riähkävyvytty. Ta nyt tuloni iellä kirjutan tiältä loittuota heilä ta kaikilla muillaki, jotta konša tuaš tulen šinne, ketänä en armaha. ³ Työhän tahotta tovišsušta šiitä, jotta miušša pakajau Hristossa. Hiän ei ole tiän ieššä heikko, a näyttäy teilä oman voimah. ⁴ Hiän oli heikko, konša Hänet ristihnuaklittih, ka Jumalan voimašta Hiän nyt eläy. Myö niise olemma heikkoja, šentäh kun olemma Häneh yhisettyt, ka kuitenkin yheššä Hänen kera elämmä Jumalan voimašta. Ta työki šuatta šen tuntie. ⁵ Kaččokkua iččienä, olettako ušošša. Smiättikkyä omua elämyä. Et-

täkö tunne, jotta Iisussa Hristossa on teissä? Kun että tuntene, niin että ole ušošša. ⁶ Toivon tiän näkövän, jotta myö olemma tosi apostolija. ⁷ Myö molimma Jumalua, jotta työ että ruatais mitänä pahua. Emmä moli šitä, jotta näyttäsimä tosi apostoliloilta. A molimma šitä, jotta työ ruatasija hyvyä, vaikka myö emmä näyttäis tosi apostoliloilta. ⁸ Myö emmä voi mitänä Hyvän Viessin tosišanomua vaštah, myö puolissamma šitä. ⁹ Olemma mielissä, kun iče olemma heikkoja, a työ oletta voimakkahie. Šitä juuri molimmaki, jotta tiän elämä kohenis. ¹⁰ Kirjutan täštä nyt, kuni vielä olen tiälä, jotta šinne tultuo miun ei tarviččis olla ankarana ta käytyä šitä valtua, min Hospoti on miula antan. Miunhan pitäy šillä vallalla rakentua, ei hajottua. ¹¹ Lopukši, vellet, olkua iloset. Antakkua opaštua iččienä, ottakkua miun neuvot vaštah, olkua yksimielisie ta eläkyä rauhašša. Šilloin armaššukšen ta rauhan Jumala on aina tiän kera. ¹² Tervehtikkyä toini toista, šepäytykkyä kuin vellet. Kaikki uškovellet työnnetäh teilä tervehyisie. ¹³ Olkah Hospoti Iisussa Hristossa teilä armollini, Tuatto Jumala armaštakkah teitä ta Pyhä Henki yhistäkkäh tiät toini toiseh. Amin.

Kirjani galatalaisilla

1 Tämä on apostoli Puavilan kirjani Galatijan uškojakunnilla. Ei še ihmiset valittu milma täh ruatoh ta pantu apostoliksi kun Iisussa Hristossa ta Tuatto Jumala, kumpani noššatti Iisussan kuollehista. ² Mie ta kaikki miun kera olijat vellet tervehimmä Galatijan uškojakuntie. ³ Jumalan, miän Tuaton, ta Hospotin Iisussan Hristossan armo ta rauha olkah tiän kera. ⁴ Hristossa anto oman henken miän riähkien vuokši, jotta vois pelaštua miät nykyseštä pahašta muailmašta. Tämä oli Jumalan, miän Tuaton, tahto. ⁵ Hänellä kuuluu kunnivo aina ta ilmasen ijän. Amin. ⁶ Mie kummekšin, kun työ näin ruttoh tahotta kiäntyö pois Jumalašta, kumpani Hristossan armon takie kučču tiät. Työ jättijä miän šaneloman Hyvän Viessin ta rupesija kuuntelomah toisenmoista hyvää viestie. ⁷ Kuitenki toista Hyvyä Viestie ei ole. On vain ihmisie, kumpaset ševotetah tiän mielie ta kuotellah viäristyä Hyvyä Viestie Hristossašta. ⁸ Vain kun kennih – vaikka myö iče tahi vaikka anheli taivahašta – šanelou teilä toisenmoista hyvää viestie kuin myö šanelima – hiän olkah kirottu. ⁹ Min olemma enneinki šanon, šen nyt uuvveštah šanon: kun kennih šanelou teilä toisenmoista hyvää viestie, ei šitä, min työ oletta jo šuanun, niin Jumala hänet kirokkah. ¹⁰ Yritänkö mie täššä šuaha ihmisie omalla puolellani? Miušta on tärkeimpi, jotta Jumala ois miun puolella. Reistuanko mie olla ihmisillä mieliksi? Ka kun mie tahtosin ukotie ihmisillä, niin en ois Hristossan käškyläini. ¹¹ Tahon, jotta työ tietäsiä, vellet, jotta miun šaneloma Hyvä Viesti ei ole ihmisen piäštä lähtösin. ¹² Enhän mie šitä ihmisiltä šuanun, eikä kenkänä šitä miula opaštan. Mie šain šen Iisussalta Hristossalta, konša Hiän näyttäyty miula. ¹³ Olettahan työ kuullun, mitein mie ennein elin jevreiläisen vieron mukah. Šilloin mie äijälti ajelin Jumalan uškojakuntua ta yritin kokonah hävittyä šen. ¹⁴ Olin jevreijen vierošša monie šamanikäsie poikkoimpi ta kovašti puolissin tuattoloilta perittyä opaššukšie. ¹⁵ A Jumala valičči miut, konša olin vielä muamoni vačašša ta omašša armoššah kučču miut ruatoh. ¹⁶ Hiän kaččo hyväkši antua oman Poikah näyttäyty miula, jotta mie šanelisin Häneštä Hyvyä Viestie toisenvierosilla kanšoilla. Šilloin en kyšyn neuvuo yheltäkänä ihmiseltä ¹⁷ enkä lähten Jerusolimih niijen luo, ket jo ennein milma oli tultu apostoliloiksi. Šen ieštä mänin Aravijah ta šieltä tulin jälleläh Damaskih. ¹⁸ Vašta kolmen vuvven piäštä mänin

Jerusolimih, jotta tuttavuštuo Petrih, ta olin hänen luona viisitoista päivyä. ¹⁹ Muista apostoliloista nävin vain Juakon, Hospotin vellen. ²⁰ Jumala on miula tovis-tajana, jotta tämä, mitä teilä nyt kirjutan, on totta. ²¹ Šen jälkeh läksin Siirijah ta Kilikijah. ²² Juutijan uškojakunnissa rissityt ei vielä tiijetty milma. ²³ Hyö vain kultih tämmösie pakinoja: «Še mieš, kumpani ennein ajeli meitä, nyt opaštau šitä uškuo, kumpaista ennein reistasi hävittyä». ²⁴ Ta hyö ylennettih Jumalua miun tähen.

2 Nelläntoista vuvven piäštä mie tuaš mänin Jerusolimih Varnavan kera ta otin vielä kerallani Tiitan. ² Läksin šinne šentäh, kun Jumala näytti miula, jotta miun pitäy männä. Šelitin šielä uškojakunnalla, mimmoni on še Hyvä Viesti, kumpaista šanelen toisenvierosilla rahvahilla. Pakasin vain uškojakunnan johtajilla. Ruavoin niin, jotta miun ruato ei mänis tyhjäh, ei aikasempi eikä nykyi. ³ Ei ni Tiittua, miun matkalaista, pakotettu ottamah laitaleikkaušta, vaikka hiän on kreikkalainen. ⁴ A šitä vuajittih kuitenkin eryähät uškoveliksi luatiutujat, kumpaset oli pujottauvuttu miän joukkoh. Nämä miehet tultih nuuškimah, mimmoni on še valta, kumpasen olemma Hristossalta Iisussalta šuanun. Hyö tahottih uuvveštah šuattua miät Sakonan orjiksi. ⁵ Vain myö kaččuot emmä ni kotvasekši antan heilä periksi, jotta Hyvän Viessin tosišanoma šäilyis teilä puhtahana. ⁶ Eryähät šielä näytettih johtajilta, a ketä hyö toveštah oltih, miušta on šama, šentäh kun Jumalalla kaikki ihmiset ollah šamanarvoset. No nämä johtajat ei lisätty mitänä miun pakinoih. ⁷ A hyö nähtih, jotta miula on annettu ruavokši Hyvän Viessin šanelomini laitaleikkuamattomilla – toisenvierosilla, niin kuin Petrillä oli annettu ruavokši šen šanelomini laitaleikatuilla – jevreilöillä. ⁸ Jumala, kumpani anto Petrillä voimua ruatua jevreijen apostolina, anto miula voimua ruatua toisenvierosien kešeššä. ⁹ Juakko, Kifa ta Iivana, kumpasie piettih uškojakunnan tukipylvähinä, nähtih, jotta Jumala omašša armoššah oli antan miula tämän ruavon. Hyö annettih miula ta Varnavalla kättä yhte-hisen ruavon merkiksi. Myö šopima, jotta mie ta Varnava mänisimä iellähki ruatamah toisenvierosien kanšojen luo, a hyö jatettais jevreijen luona. ¹⁰ Šitä hyö vain tahottih, jotta myö muistasima hiän uškojakunnan köyhie, ta šitä mie olen starainunki ruatua.

¹¹ Konša Petri tuli Antiohijah, niin mie rahvahan ieššä

nousin häntä vaštah, šentäh kun hiän ruato viärin.
¹² Hiän kun niät enšin šoi Antiohijašša yheššä toisista vieroista kiäntynehien vellien kera. A konša šinne tuli Juakon luota eryähie miehie, hiän heitti šen tavan ta eristäyty näistä vellilöistä. Hiän varasi niitä, ket vuajit-tih, jotta toisista vieroista kiäntynehet niise pitäy laitaleikata. ¹³ Šamua ruvettih ruatamah toisetki jevreirissityt, ta jo Varnavaki otti heistä mallie. ¹⁴ Kun mie nävin, jotta hyö enämpi ei eletä Hyvän Viessin tosišanoman mukah, mie šanoin Petrillä kaikkien ku-ullen: «Kun kerran šie, kumpani olet jevrei, voit jättyä jevreijen tavat ta elyä toisenvierosien tapojen mukah, niin mintäh pakotat toisenvierosie elämäh jevreijen tapah?» ¹⁵ Myö olemma šyntyn jevreilöiksi, emmä ole mitänä toisih vieroih kuulujie riähkähisie. ¹⁶ Myö kuitenkin tiijämmä, jotta ihmini ei kelpua Jumalalla Sakonan käškyjä täyttämällä. A Hänellä kelpuau še, ken uškou Iisussah Hristossah. Šentäh myö jevreit ni-ise rupesima uškomah Hristossah Iisussah, jotta kelpuasima Jumalalla Hristossah uškomalla, emmä ru-atomalla šitä, mitä Sakona vuatiu. Eihän kenkänä kelpua Jumalalla šentäh, kun ruatau šitä, mitä Sakona käšköy. ¹⁷ Ka kun meitä, kumpaset staraičemma Hris-tossan tähän kelvata Jumalalla, piättäneh riähkähisinä, niin Hristossako miät on riähkäh juohattan? Ei šuinki!
¹⁸ Kun mie ruvennen uuvveštah täyttämäh Sakonan käškyjä, mistä jo kieltävyin, niin šillä mie myönnän, jotta Hristossah uškuos's'a olinki viäräššä. ¹⁹ Kuitenki Sakonan kautti mie kuolin, ta niin mie en enämpi ole šen vallan alla, šentäh voin elyä Jumalalla. Miut on Hristossan kera ristihnuaklittu. ²⁰ Ta nyt enämpi en elä mie, kun Hristossa eläy miušša. Tämän elämän, mitä täššä runkoššani vielä elän, elän ušošša Jumalan Poikah, kumpani tykkäsi milma ta anto oman henkeh miun puolešta. ²¹ Mie en luo kylkeh Jumalan armuo. Niätšen kun ihmini kelpuais Jumalalla täyttämällä Sakonan käšyt, šilloinhan Hristossa ois kuollun tyhjäh.

3 Työ mielettömät galatalaiset, ken tiät noitu, niin jotta kiäntyjä pois tosišanomašta? Olihan tiän šilmien eteh piuruššettu Iisussa Hristossa ristihnuaklit-tuna. ² Šanokkua miula vain yksi as's'a: šaitako työ Pyhän Henken Sakonan käškyjä täyttämällä, vain šentäh kun kuulija Hyvän Viessin ta uškoja šiih? ³ Mitein voitta olla noin mielettömie! Työ alottija rissityn elämän Pyhän Henken avulla, nytkö meinuatta omin voimin lopettua šen? ⁴ Mitein äijän työ joutuja käršimäh ta kaikkiko muka tyhjäh? Ka ei še voinun olla tyhjäh. ⁵ Mintäh Jumala antau teilä Pyhän Henken ta luatiu tiän joukošša šuurie ruatoja? Šentähkö, kun työ täytät-tä Sakonan käšyt, vain šentäh, kun työ kuulija Hyvän Viessin ta uškoja šiih? ⁶ Muissattahan työ Aprahamin: «Hiän uško Jumalan lupaukšeh, ta šentäh hiän kelpasi Jumalalla». ⁷ Tiän pitäy malttua, jotta tovellisie Apra-hamin jälkiläisie ollah ne, kellä on uško. ⁸ Pyhät Kirju-

tukšet jo ieltäpäin näytettih, jotta toisenvieroset kanšat kelvatah Jumalalla, kun ne ušotah. Kirjutukšis-sahan jo ieltäpäin ilmoitettih Aprahamilla tämä hyvä vi-esti: «Šiun kautti Jumala plahosloviu kaikki kanšat». ⁹ Aprahami uško ta šai plahoslovenjan. Šamoin kaikki ne, ket ušotah, šuahah plahoslovenja yheššä Apra-hamin kera. ¹⁰ A kaikki ne, ket reistatah kelvata Ju-malalla Sakonua täyttämällä, ollah kirotot. Niätšen Py-hissä Kirjutukšissa šanotah: «Kirottu on jokahini, ken ei täytä kaikkie, mitä Sakonan kirja käšköy». ¹¹ Tiettäväini, kenkänä ei Sakonua täyttämällä kelpua Jumalalla. Vet Pyhissä Kirjutukšissa šanotah: «Jumalalla kelpuau še, ken uškou, ta šemmoni eläy ilmasen ijän». ¹² Ka Sakona ei jätä mitänä šijua ušolla. Šiuh nähän Pyhissä Kirjutukšissa on šanottu: «Ken ruatau, mitä Sakona vu-atiu, šuau šiitä elämän». ¹³ Hristossa piäšti miät šiitä kiroukšešta, min Sakona tuou. Hiän niätšen Iče tuli kirottukši miän ieštä, niin kuin on kirjutettu: «Kirottu on jokahini, kenet on riputettu puuh kuolomah». ¹⁴ Näin kävi, jotta toisenvieroset kanšat niise šuatais Apra-hamilla luvattu plahoslovenja Hristossan Iisussan kautti, ta myöki Häneh uškuon šaisima meilä luvatun Henken. ¹⁵ Vellet, pakajan nyt jokapäiväsen elämän kielellä. Kun ken on luatin šopimukšen šiitä, miten hä-nen perintö pitäy jakua hänen kuoltuo, ta on vahvistan šen šopimukšen, niin kenkänä ei voi kumota šitä, eikä šiuh voi lisätä mitänä. ¹⁶ Šamua voit šanuo lupaukšista, kumpaset Jumala anto Aprahamilla ta hänen jälk-iläisellä. Pyhissä Kirjutukšissa ei šanota «jälkiläisillä», mi tarkottau monie, vain šiinä šanotah: «šiun jälk-iläisellä», mi tarkottau yhtä, ta tämä on Hristossa. ¹⁷ Mie tarkotan tätä: Jumala luati Hristossua koškijan šopimukšen Aprahamin kera. Sakona tuli nelläšatua kolmekymmentä vuotta myöhempäh. Šentäh še ei voi kumota voimašša oljua šopimušta eikä luatie Jumalan lupaušta tyhjäkši. ¹⁸ Kun perinnön šuamini rippuis Sakonan käškyjen täyttämieštä, niin šilloin šitä perin-työ ei enämpi šais lupauksen kautti. Kuitenki Jumala anto perinnön Aprahamilla juštih šentäh, kun oli lu-vannun. ¹⁹ Mitä varoin šilloin on Sakona? Še annettih šopimukšen jälkeh näyttämäh ihmisillä, mi on riähkyä. Še oli voimašša, kuni ei tullun še Aprahamin Jälkiläini, kumpaista lupauš koški. Anhelit tuotih Sakona yhyšmiehellä, Moisseilla, kumpani anto šen ihmisillä. ²⁰ No lupauksen Jumala anto Aprahamilla kahenkešen, šiinä ei yhyšmieštä tarvittu. Jumala luati šen yksin. ²¹ Niin jotta mänöykö Sakona Jumalan lupaukšie vaš-tah? Ei šuinki! Kun ois annettu šemmoni sakona, mi vois antua ihmisellä elämän, šilloin ihmini tosiekhi kelpuais Jumalalla sakonan käškyjä täyttämällä. ²² Kuitenki Pyhien Kirjutukšien mukah kaikki ihmiset ollah riähän vankija. Šentäh Jumala antau šen, min lu-pasi, Iisussah Hristossah uškojilla hiän ušon tähän. ²³ A ennein ušon ajan tuluo myö olimi Sakonan vankija ši-

ih šuate, kuni ušošta ei vielä tiijetty. ²⁴ Näin Sakona oli miän kaččojana šini, kuni Hristossa ei tullun, jotta Hänen tultuo Jumala hyväksyis miät ušon tähnen. ²⁵ Nyt, konša ušon aika jo tuli, myö emmä enämpi ole kaččojan vallan alla. ²⁶ Työ kaikin oletta Jumalan lapšie, kun ušotta Hristossah Iisussah. ²⁷ Kaikin työ, ket oletta Hristossah kaššettuja, šuoriutuja Hristossah. ²⁸ Ei ole enämpi eruo jevrein ta kreikkalaisen välillä, ei orjan eikä omavaltasen, ei miehen eikä naisen, šentäh kun Hristossašša Iisussašša työ kaikin oletta yhistyn yhekši. ²⁹ Ta kun työ kerran oletta Hristossan omie, niin työ oletta Aprahamin jälkiläisie ta šuatta Jumalan toivottaman perinnön.

4 Pakajan šiitä, jotta kuni perillini on lapšen-ijäššä, hiän ei millänä eruo orjašta, vaikka iče on kaiken omistaja. ² Hiän on kašvattajien ta talonkaččojien vallašša tuaton ašettamah aikah šuate. ³ Niin še oli miänki elämäššä. Myö olimä kuin alaikäset, kumpasie hallittih tämän muailman voimat. ⁴ A konša miärätty aika tuli, Jumala työnsi tänne oman [ainuon] Pojan. Naisešta Hiän šyntä ta Hiän taipu tottelomah Sakonua, ⁵ jotta šuaha Sakonan orjina eläjät pois šen vallašta, anna meistä tulis Jumalan lapšie. ⁶ Ta kun kerran työki oletta Jumalan lapšie, Hiän työnsi tiän šiämeh oman Poikah Henken, kumpani karjuu: «Avva! Tuatto!» ⁷ Niin jotta šie et enämpi ole orja, vain lapši. Ta kun kerran olet lapši, niin olet ni Jumalan perillini Iisussan Hristossan kautti. ⁸ Konša työ että vielä tietän Jumalua, työ kumartija šemmosilla jumalilla, kumpaset ei olla mitänä jumalie. ⁹ A nyt työ tiijättä Jumalan, tahi paremmin šanottuna Jumala tietäy tiät. Ka mintähpä työ tuaš kiännyttä noijen vähäväkisien ta kurjien voimien puoleh? Meinuattako uuvveštah ruveta niijen orjiksi? ¹⁰ Työ piettä huolovašti miärättyjä päivie, kuukaušie, pruasniekka-aikoja ta vuosija. ¹¹ Varajan, jotta lienenkö tyhjäh ruatan tiän hyväkši. ¹² Pyritän teitä, vellet: tulkua šemmosiksi kuin mie olen, šentäh kun mie niise olen tullun šamanmoisekši kuin työ. Että työ ole miula mitänä pahua ruatan. ¹³ Muissattahan, jotta mie enšimmäisen kerran šanelin teilä Hyvyä Viestie, šentäh kun kipevyin. ¹⁴ Työ että pahekšin miun läsintyä etäkä jättän milma, vain ottija miut vaštah kuin Jumalan anhelin, kuin Hristossan Iisussan. ¹⁵ Työ olija šilloin niin iloset. Missä tiän ilo nyt on? Ruohinpa šanu, jotta šilloin, kun šuinki šemmoni ois ollun mahollista, työ oisija kiskon šilmät piäštä ta antan miula. ¹⁶ Ka mitäpä nyt! Nytkö miušta tuli tiän vihamieš, šentäh kun šanon teilä toven? ¹⁷ Nuo Hyvän Viessin viäristelijät kuotellah kaikin keinoin olla teilä mieliksi, vain šiitä ei tule mitänä hyvyä. Hyö tahotah erottua tiät meistä, jotta työ alkasija šuurella innolla kannattua heitä. ¹⁸ Hyväššä as'sašša pitäis olla aina innokaš, eikä vain šilloin, konša mie olen tiän luona. ¹⁹ Oi työ miun kallehet lapšet! Tuaš miun pitäy käršie šynnytyšvaivoja tiän

tähnen šini, kuni työ että tule Hristossan moisiksi. ²⁰ Oi kun mie nyt voisin olla tiän luona! Iänenki muuttasin teilä paisešša. A näin en tiijä, mitä tiän kera ruatasin. ²¹ Työ, kumpaset tahotta elyä Sakonan mukah, šanokkua miula: kuulettako, mitä Sakona šanou? ²² Onhan Pyhissä Kirjutukšissa šanottu, jotta Aprahamilla oli kakši poikua. Enšimmäisen pojan šai orjanaini Agari. Toisen pojan šai omavaltani naini Sarra. ²³ Orjan poika šyntä niin kuin kaikki muut ihmiset, a omavaltasen poika šentäh kun Jumala oli luvannun. ²⁴ Täššä on peitetty merkityš. Agari, kumpasen lapšet šynnyttih orjiksi, juohattau Sinain vuaralla luajittuh šopimukšeh. ²⁵ Agari merkiččöy Sinain vuarua Aravijašša, ta šen vaštineh on nykyni Jerusalimi, šentäh kun Jerusalimi omie lapšineh eläy Sakonan orjana. ²⁶ A Sarra juohattau taivahalliseh Jerusalimih, kumpani on omavaltani, ta še on miän kaikkien muamo. ²⁷ Onhan Pyhissä Kirjutukšissa šanottu: – Pie iluo, šie, kumpani et voi šuaha lašta ta et ole konšana šynnyttän! Pie iluo ta karjahtele, šie, kumpani et tiijä šynnytyšvaivoja! Niätšnen miehen jättämällä naisella on äijän lapšie, enämmän mitä šillä, kumpani on miehellä. ²⁸ Vellet, myö olemma lupauksen lapšie, niin kuin Sarran poika, Issakka, oli. ²⁹ Kuitenki niin kuin šilloin ihmisen tahošta šyntynyt poika ajeli Henken voimašta šyntynyttä poikua, niin on nytki. ³⁰ A mitäpä Pyhät Kirjutukšet šanotah? Ne šanotah näin: «Aja pois orjanaini ta hänen poika, šentäh kun orjanaisen poika ei šua perie tuatoh hyvysie yheššä omavaltasen naisen pojan kera». ³¹ Myö še, vellet, emmä ole Sakonan orjie, vain olemma lupauksen voimašta šyntynehie Jumalan lapšie.

5 Myö emmä ole enämpi orjie, šentäh kun Hristossa anto meilä oman vallan. Šentäh pisykkyä lujina, elkyä antakkua uuvveštah šituo iččienä orjan riimuloih. ² Mie, Puavila, šanon teilä: kun antanetta laitaleikata iččenä, teilä ei ole Hristossašta mitänä hyötyö. ³ Varotan vielä kerran jokahista, jotta ken antau lutatie iččelläh laitaleikkauksen, šen pitäy elyä kaikkien muijenki Sakonan käškyjen mukah. ⁴ Työ, ket tahotta kelvata Jumalalla Sakonan käškyjä täyttämällä, jättijä Hristossan ta tipahtija Jumalan armon ulkopuolella. ⁵ Ka myö še toivomma, jotta kelpuamma Jumalalla miän ušon tähnen. Henki antau meilä tämän toivon. ⁶ Kun ihmini ollou Hristossašša Iisussašša, niin ei ole välie, onko hänet laitaleikattu, vain ei ole. Tärkietä on vain uško, mi tulou näkyvih tykkyämiseššä. ⁷ Työ jo hyvyä vauhtie mänijä etehpäin. Kenpä tiät pietti, kun että enämpi tottele tosišanomua? ⁸ Ken muanitti tiät oikielta tieltä? Ei ainaki Jumala, kumpani teitä kučču. ⁹ Näpillini hapatušta hapattau koko taikinan. ¹⁰ Hospotih luottuan mie ušon, jotta työ rupietta ajattelomah šamoin kuin mie. A še, ken ševotti tiän mielet, šuau kuritukšen, olkah hiän ken hyväh. ¹¹ Vellet, kun mie vieläki puolistaisin laitaleikkaušta, niin mintäh mil-

ma pitäis ajella? Šilloinhan miun pakinat Hristossan rissistä ei oltais enämpi kellänä kompaššukšena. ¹² Mi-
ušta ne miehet, kumpaset yllytetäh teitä
laitaleikkaukšeh, šuatais leikata omat vehkehet pois.
¹³ Vellet, tiät on kučuttu Sakonan orjuuvešta elämäh
omalla vallalla. Ka elkyä tämän vallan nimissä
piäštäkkä valloillah omua riähkähistä luontuo, vain
tykäkkä ta paššakkua toini toista. ¹⁴ Vet Sakonan kaik-
ki käšyt on yhisetty täh yhteh käškyh: «Tykkyä omua
lähimmäistäš niin kuin iččieš». ¹⁵ Ka kun työ purreta ta
repinettä toini toista, niin varokkua, jotta että toini
toista täyšin hävittäis. ¹⁶ Šentäh mie šanon: eläkkä ni-
in kuin Jumalan Henki käšköy, šilloin että täytä oman
riähkähisen luonnon himoja. ¹⁷ Niätšen ihmisen
riähkähini luonto tahtou toista kuin Henki, Henki toista
kuin riähkähini luonto. Ne nouššah toini toista vaštah,
niin jotta työ että rua šitä, mitä tahtosija. ¹⁸ Vain kun
Henki ollou teitä juohattamašša, niin työ että ole Sako-
nan vallan alla. ¹⁹ Ihmisen riähkähisen luonnon ruavot
ollah kaikkien nähtävissä. Niitä ollah huoruinta,
pakana ta šiivotoin elämä, ²⁰ valehjumalilla kumartami-
ni, noituuš, viha, riijat, toiseh naiseh ta mieheh vara-
jamini, kiukkavuš, oman hyvän tavottelu, erimielisyš,
[muanutukšet], viärat opaššukšet, ²¹ kajehuš, tap-
pamiset, juopottelu, elämöinti ta muu šemmoni.
Varotan teitä, niin kuin jo ennen olen varottan: ne, ket
tämmöistä ruatah, ei piäššä Jumalan Valtakuntah. ²² A
Jumalan Henki kašvattau meissä tykkyämistä, iluo ta
rauhua. Še luatiu meistä käršivällisie, hyväšanasie ta
hyvie. Še kašvattau meissä uškuo, ²³ šuau miät leppeik-
si ta opaštou meitä pitämäh iččie kurissa. Mikänä
sakona ei ole näitä vaštah. ²⁴ Ne, ket kuulutah Hris-
tossalla, nuaklittih ristih oma riähkähini luonto
kaikkien šen himojen ta tahtojen kera. ²⁵ Kun kerran
myö elämmä Henken varašša, niin miän pitäy antua
Henken juohattua meitä. ²⁶ Miän ei pie tavotella ičel-
länä tyhjyä kunnivuo, ei pie äršyttyä eikä kajehtie toini
toista.

6 Vellet, kun ketä nähtäneh riähkyä ruatamašša, ni-
in tiän, kumpasie Henki juohattau, pitäy hyvillä

šanoilla auttua häntä myöštymäh oikiella tiellä. Kuiten-
ki varokkua, jotta iče että joutuis riähkäh. ² Kantakkua
toini toisen takkoja. Tällä keinoin työ täytättä Hris-
tossan sakonan. ³ Kun ken pitänöy iččieh minänih,
vaikka ei ole mikänä, še valehtelou iččieh. ⁴ Jokahini
kaččokkah vain omie ruatoja. Šilloin hiän voit ylpiellä
vain ičeštäh, vertuamatta iččieh toisih. ⁵ Jokahisen
pitäy iče kantua oma kantamuš. ⁶ Še, kellä Jumalan
šanua opaššetah, antakkah opaštajallah kaikkie hyvyä.
⁷ Elkyä valehelkua iččienä! Jumalua että voi valehella.
Mitä ihmini kylväy, šitä šamua hiän leikkua. ⁸ Ken
kylväy šiemenen oman riähkähisen luonnon peltoh,
šillä tulou šurma. Ka še, ken kylväy Henken peltoh,
šuau šiitä ičelläh ilmasenikusen elämän. ⁹ Ruatakkua
myö vaipumatta hyvyä, vet kun emmä hellittäne,
šamma omalla ajalla šiitä palkan. ¹⁰ Kuni meilä vielä
on aikua, ruatakkua myö hyvyä kaikilla, varšinki omilla
uškoveillioillä. ¹¹ Nyt mie kirjutan teilä omalla kiälläni.
Niättä nämä šuuret kirjaimet! ¹² Ne, ket tahotah olla
hyvinä ihmisien šilmissä, reistatah pakottua teitä ot-
tamah laitaleikkaukšeh. Näin hyö ruatah vain šentäh,
jotta heitä ei ajeltais Hristossan rissin tähän. ¹³ Ei ni iče
laitaleikatut eletä Sakonan käškyjen mukah. Hyö vain
šentäh tahotah šuaha tiät laitaleikatuiksi, jotta voitais
šuuventeliutuo šillä. ¹⁴ Mie en ijäššäh taho kehuksen-
teliutuo millänä muulla kun vain miän Hospotin Iisus-
san Hristossan rissillä. Šen rissin tähän muailma on
miula kuin kuollut, ta mie niise olen muailmalla kuin
kuollut. ¹⁵ Kun ken ollou Hristossašša Iisussašša, niin
šillä ei ole mitänä välie, onko hiän laitaleikattu, vain
laitaleikkua matoin. Tärkietä on, jotta Jumala on luatin
hänet uuvvekši ihmisekši. ¹⁶ Antakkah Jumala oman
rauhan ta armon niillä, ket eletäh tämän neuvon
mukah – ta koko Jumalan Israelilla. ¹⁷ Elkäh kenkänä
enämpi tuokah miula huolta. Onhan miula runkoššani
huavanjälet, kumpaset šain Iisussan Hristossan takie.
¹⁸ Miän Hospotin Iisussan Hristossan armo olkah tiän
kera, vellet. Amin.

Kirjani efessalaisilla

1 Mie, Puavila, Jumalan tahošta Iisussan Hristossan apostoli, tervehin Efessašša eläjie Hristossah Iisussah uškojio pyhie. 2 Jumalan, miän Tuaton, ta Hospotin Iisussan Hristossan armo ta rauha olkah tiän kera. 3 Kiitetty olkah miän Hospotin Iisussan Hristossan Jumala ta Tuatto! Hristossan kautti Hiän plahoslovi meitä kaikilla Pyhän Henken antamalla lahjoilla, mitä on taivahissa. 4 Šentäh kun Jumala tykkäsi meitä, Hiän jo ennen ilmojen alkuo valičči miät Hristossan tähän, jotta myö oisima Hänen ieššä pyhie ta vijatomie. 5 Jumala jo ieltäpäin piätti ottua miät omiksi lapšiksi Iisussan Hristossan pelaššuštyön kautti. Tämä oli Jumalan hyvä tahto. 6 Šentäh kiittäkkä myö Häntä šiitä, mitein armollini Hiän oli, kun lahjotti meilä oman armahan Poikah. 7 Hristossan Veren kautti myö piäsimä riähän vallašta ta miän pahat ruavot prostitih. Tämmöni pohjatoim on Jumalan armo, 8 mitä Hiän täyvellä kiällä anto meilä oman viisahuon ta maltannan mukah. 9 Hiän ilmotti meilä oman peitošša ollehen tahon, kumpasen Hiän omašša hyvyöššäh oli piättän täytytä Hristossan kautti. 10 Ta še Hänen tahto, kumpasen Hiän omalla ajallah täyttäy, on tämä: Hiän yhistäy Hristossašša kaiken, mi on taivahašša ta muan piällä. 11 Hristossan tähän šuamma perinnön, niin kuin Jumala oli mielin ta ieltäpäin piättän – Hiän, kumpani šuau kaiken käymäh oman tahon ta meininkin mukah. 12 Myö enšimmäisinä panima oman toivon Hristossah. Šentäh miän pitäy elyä niin, jotta Jumalan šuurta nimie kiitettäis. 13 Nyt työ niise oletta kuullun tošišanoman, Hyvän Viessin pelaššukšešta, ta niin työ rupesija uškomah Hristossah. Hiän merkičči tiät omikseh antamalla teilä Pyhän Henken, kumpasen oli luvannun. 14 Pyhä Henki on meissä merkinä šiitä, jotta Jumala antau meilä perinnön. Näin on šiieh šuate, kuni Jumala piäštäy oman rahvahan valloillah. Šentäh kiittäkkä myö Hänen šuurta nimie! 15 Mie šain kuulla, jotta työ ušotta Hristossah Iisussah ta tykkyättä kaikkie pyhie. 16 Šentäh mie vaipumatta kiitän Jumalua teistä, konša mainičen teitä omissa malituissa. 17 Mie moliuvun, jotta miän Hospotin Iisussan Hristossan Jumala, jumalalisen valon Tuatto, antais teilä Henken, mi šuau tiät viisahiksi ta näyttäy teilä peitošša ollehet as'sat. Šiitä työ opaššutta tuntomah Hänet. 18 Avakkah Hiän tiän šytämen šilmät näkömäh, mimmoseh toivoh Hiän on miät kuččun. Näyttäkkäh Hiän teilä, mitein kumman hyvä ta

pohatta on še perintö, kumpasen Hiän pyhillä antau. 19 Näyttäkkäh Hiän teilä, mitein loputoim on Hänen voima, mi ruatau meissä uškojissa. Še on še šama väkövä voima, 20 millä Hiän noššatti Hristossan kuollehista ta pani Hänet istumah Iččeh oikiella puolella taivahissa. 21 Šielä Hristossa on ylempänä kaikkie halliččijie, valtoja, voimie ta isäntie. Jumala luati Hristossan nimen korkiemmakši kaikkie muita nimijä, kumpasie mainitah täššä ta vielä tulijašša ajašša. 22 Jumala pani kaiken Hristossan vallan alla ta nošti Hänet kaiken yläpuolella, uškojakunnan piäkši. 23 Uškojakunta on Hristossan runko, še on Hänen täyttämä, Hänen, kumpani kaiken joka paikašša täyttäy omalla olollah.

2 Työ olija kuollehie omien pahojen ruatojen ta riähkien takie, 2 kumpasien vallašša työ ennen elijä tämän muailman meininkin mukah. Työ tottelija taivahanalasiens valtojen halliččijua, šiitä henkie, mi vielä nytki pitäy omašša vallašša tottelomattomie ihmisie. 3 Ennen myö kaikin niise elimä heijän tapah oman riähkähisen luonnon vallašša. Myö ruatoma, niin kuin miän runko ta mieli tahto. Niin myö olima šyntymäštä šuate Jumalan vihan alla niin kuin muutki ihmiset. 4 Kuitenki Jumalan armo on niin šuuri ta Hiän tykkäsi meitä niin äijän, 5 jotta Hiän luati miät eläviksi yheššä Hristossan kera. Myöhän olima kuollehet omien pahojen ruatojen tähän. Hänen armošta tiät on pelaššettu. 6 Jumala noššatti miät kuollehista yheššä Hristossan Iisussan kera ta pani miät yheššä Hänen kera istumah taivahissa. 7 Tämä tovistau ni tulijina aikoina, mitein pohjatoim on Jumalan armo ta mitein äijän Hiän meitä tykkyäy, kun anto meilä Hristossan Iisussan. 8 Armošta Jumala pelašti tiät antamalla teilä ušon. Ei pelaššuš ole teistä lähtösin, še on Jumalan lahja. 9 Šitä ei anneta ruatojen vuokši, jotta kenkänä ei vois kehukšenteliutuo. 10 Myöki olemma Jumalan luatimat. Miät on luajittu elämäh Hristossašša Iisussašša, jotta ruatasima niitä hyvie ruatoja, kumpasie Jumala meitä varoin ieltäpäin varušti. 11 Muistakkua, jotta työ šyntyjä vierašheimosiksi, laitaleikkuamattomiksi – niinhän teitä nimitettih jevreit, ketä ihmiskäsin luajitun leikkauksen tähän šanotah laitaleikatuiksi. 12 Šiieh aikah työ elijä ilmain Hristossua, olija Israelin rahvahan ulkopuolella eikä Jumalan šopimukšet ta niijen lupaukšet kuuluttu teilä. Työ elijä muailmašša ilmain toivuo ta vailla Jumalua. 13 Ka nyt Hristossašša Iisus-

sašša työ, kumpaset ennen olija loittuona Jumalašta, pääsijä Hänen lähellä Hristossan Veren avulla. ¹⁴ Hristossa on miän rauha. Hiän luati jevreilöistä ta toisista rahvahista yhen rahvahan. Hiän murenti šeinän, mi erotti ne. ¹⁵ Omalla kuolomalla Hiän hävitti šen šeinän, mi oli erottan hiät toini toisešta ta mi oli luatin heistä toini toisen vihollisie. Hiän kumosi jevreijen Sakonan käškyneh ta opaššukšineh. Näin Hiän omašša Ičeššäh yhisti nuo kakši rahvašta yhekši uuvvekši rahvahakši ta luati rauhan. ¹⁶ Rissillä kuollešša Hristossa omašša Runkoššah šai aikah šovinnon Jumalan ta näijen molompien rahvahien välillä ta näin lopetti vihan. ¹⁷ Hiän tuli šanelomah Hyvyä Viestie rauhašta teilä, ket olija loittuona, ta meilä, ket olima lähellä. ¹⁸ Hiän avasi niin meilä kuin teiläki piäšyn Tuaton luo yhen ta šaman Henken juohattamana. ¹⁹ Niin jotta työ että enämpi ole vierahie että muuvalta tullehie, kun kuulutta Jumalan pereheh, šamah rahvahah kuin pyhät. ²⁰ Työ oletta kivijä šiinä kojissa, min kivijalkana ollah apostolit ta Jumalan viessintuojat ta min piäkivenä on Iče Hristossa Iisussa. ²¹ Hiän liittäy koko kojyn yhteh, niin jotta še kašvau Hospotin pyhäkši kojiksi. ²² Häneššä työ nise tuletta Pyhän Henken avulla Jumalan kojyn rakuššakšiksi.

3 Juštih iellä mainitun takie mie, Puavila, polvissun Tuaton eteh. Mie olen Hristossan Iisussan tahošta riimuloissa tiän vierašheimosien takie. ² Olettahan työ kuullun šiitä, jotta Jumala anto miula ruavokši šanella teilä Hänen armošta. ³ Jumala jävi miula nämä peit-tomiet, niin kuin täššä ylempänä jo lyhyöšti kirjutin. ⁴ Tätä lukiessa työ voitta nähä, miten hyvin mie olen perillä Hristossua koškijašta peittoas'sašta. ⁵ Šitä peit-toas'sua ei männehien ihmispolvien aikana annettu ihmisen tietoh. Nyt Pyhä Henki näytti šen Hristossan pyhillä apostoliloilla ta Jumalan viessintuojilla. ⁶ Še peit-toas'sa on tämä: kun toisenvieroset kanšat Hyvän Viessin kautta yhyttih Hristossah Iisussah, niin Jumala antau heilä perinnön šamoin kuin jevreilöillä. Hyö ollah šaman runkon ošie ta heilä kuuluu šama lupauš. ⁷ Tämän Hyvän Viessin šanelija miušta tuli, kun Jumala omašša armoššah lahjotti miula tämän ruavon ta anto šiieh voimua. ⁸ Miula, kaikista pyhistä pienimmällä, on annettu tämä lahja – šanella toisenvierosilla šanomua Hristossan rajattomista hyvysistä. ⁹ Jumala, kaiken Luatija, tahto, jotta mie ilmottaisin kaikilla Hänen meininkit, kumpasie Hiän aikojen alušta on pitän peitošša. Ne Hiän tuou kaikkien nähtäväkši Iisussan Hristossan kautta. ¹⁰ Näin taivahanalaset halliččijat ta vallat niise šuatih tietyä uškojakunnan kautta Jumalan monipuolini viisahuš. ¹¹ Tämä oli Jumalan ilmasenikuni tahto, kumpasen Hiän täytti miän Hospotin Hristossan Iisussan kautta. ¹² Hristossan omina ta Häneh uškuon voimma rohkiešti ta varmašti läheštyö Jumalua. ¹³ Šentäh mie molin teitä, pisykkyä lujina, vaikka mie tiän

takie jouvun käršimäh – šehän noštau tiän arvo. ¹⁴ Juštih tämän vuokši mie polvissun miän Hospotin Iisussan Hristossan Tuaton eteh. ¹⁵ Hänen mukah kaikki tuatot taivahissa ta muan piällä šuahah tuaton nimi. ¹⁶ Molin Häntä, jotta Hiän omašta šuurešta jumalal-lisešta valošta antais teilä voimua ta omalla Henkellä lujittais tiän šytämet. ¹⁷ Molin, jotta tiän ušon kautta Hristossa löytäis elinšijan tiän šytämässä. ¹⁸ Molin, jotta tiän elämän kivijalkana ta kašvun pohjana ois Jumalan tykkyämini. Šilloin työ yheššä kaikkien pyhien kera maltatta, miten levie, pitkä, korkie ta šyvä on Hristossan tykkyämini. ¹⁹ Šiitä työ piäšettä piällä, miten äijän Hiän teitä tykkyäy, vaikka še kyllä on ihmistietuo ylempänä. Ta niin Jumala täyttäy tiät kokonah omalla Ičellä. ²⁰ Jumala omalla voimallah, kumpani ruatau meissä, voit šuaha aikah äijyäki enemmän, kuin mitä myö maltamma kyšyö tahi ajatellaki. ²¹ Häntä kiit-täkkäh kaikki ihmispolvet uškojakunnašša Hristossan Iisussan tähän, aina ta ilmasen ijän. Amin.

4 Mie, kumpani olen Hospotin takie tyrmäššä, molin teitä: eläkkyä, niin kuin Jumalan kuččumien ihmisen pitäy ely. ² Olkua nöyrät, hyväšanaset ta käršivälliset. Tykkyämini auttakkah teitä šietämäh toini toista. ³ Pyhä Henki on luatin tiät yhekši, ka niin reistakkuu kaikin voimin pisyöki yheššä; ta šäilyttäkkyä rauha, še niät šitou tiät toini toiseh. ⁴ On vain yksi runko ta yksi Henki, niin kuin še toivoki, mih tiät on kuččuttu, on yksi. ⁵ On vain yksi Hospoti, yksi uško, yksi kaššanta! ⁶ Yksi on Jumala, kaikkien Tuatto! Hiän halliččou kaikkie, ruatau kaikešša ta on meissä kaikissa. ⁷ Jokahini meistä on šuanun oman henkellisen lahjan, šen min Hristossa kaččo hyväkši antua. ⁸ Šiieh nähän Pyhissä Kirjutukšissa on šanottu: – Hiän nousi ylähäkši, otti tyrmäššä olijat omakši voittošualehekši, Hiän anto lahjoja ihmisillä. ⁹ Eikö tämä «Hiän nousi ylähäkši» merkiče, jotta šitä ennen Hiän oli šolahtan alahuakši, ihan muan alimpaisih paikkoih? ¹⁰ Juuri Hiän, kumpani šolahti alahuakši, nousi kaikkie taivahie ylempäkši, jotta täytyy taivahat ta mua omalla ololah. ¹¹ Hiän pani yhet meistä uškojakuntah apostoliloiksi, toiset Jumalan viessintuojiksi ta Hyvän Viessin šanelijiksi, šamoin paimeniksi ta opaštajiksi, ¹² jotta eväštyä kaikki uškojat jumalanruatoh, Hristossan runkon rakentamish. ¹³ Šilloin myö kaikin piäšemmä yhteh ta šamah uškoh ta opaššumma tuntomah Jumalan Pojan. Meistä tulou ušošša täyši-ikäsie, šemmosie, mimmoni Hristossa oli. ¹⁴ Šilloin myö enämpi emmä ole lapšie, kumpasie kaikenmoiset opaššukšet häilytetäh puoleh toiseh ta kumpasie ounahat ta valehtelijat ihmiset muanitetah viärällä tiellä. ¹⁵ Myö elämmä tošišanomian mukah ta tykkyämmä toini toista. Myö kašvamma kaikešša kiini Hristossah, Häneh, kumpani on uškojakunnan piä. ¹⁶ Hiän yhistäy koko runkon ta kaikkien nivelien avulla pitäy šitä tukušša. Kun jokahini

runkon oša ruatau omua ruatuo, niin koko runko kašvau ta rakentuu tykkyämiseššä. ¹⁷ Šentäh mie varotan teitä ta molin Hospotin nimeššä: elkyä enämpi eläkyä niin kuin toisenvieroset! Hiän tuumat ollah tyhjänpäiväsie. ¹⁸ Hiän järki on hämärtyn ta še elämä, min Jumala antau, on heilä vieraš, šentäh kun hyö ollah vailla tietuo ta hiän šytämet ollah kiven kovat. ¹⁹ Ta kun hyö enämpi ei tunneta mitänä huikieta, niin ruvettih elämäh šiivottomasti, niin jotta yhtänä ei pijätellä omie pakanoja himoja. ²⁰ Eihän teilä ole Hristossašta tämmöistä opaššettu, ²¹ kun toven lienettä Häneštä kuulun ta kun teilä ollou opaššettu tosišanoma Iisussašta. ²² Šen opaššukšen mukah tiän pitäy heittyä pois entini elämäntapa ta riähkähini luonto, kumpaista muanittajat himot rikotah. ²³ Tiän pitäy uuvvistuo mieleltä ta henkeltä. ²⁴ Tiän pitäy šuoriutuo uuteh ihmiseh, kumpani on luajittu šemposeksi kuin Jumala tahtou. Tiän pitäy elyä pyhyä elämyä, oikeuven ta tosišanoman mukah. ²⁵ Niin jotta jättäkyä valehtelu ta paiskua toini toisella totta, šentäh kun myö olemma šaman runkon ošie. ²⁶ Kun šiännyttä, varokkua, jotta että riähkävyvy. Luatikkua šopu, ennenin kuin päiväni laškou. ²⁷ Elkyä antakkua juavelin piäššä tiän välih. ²⁸ Varaš elkäh enämpi varaštakkah, vain parempi ruvekkah ruatamah ta omin käsin tienakkah šikäli, jotta ois mistä antua hiäššä oljalla niise. ²⁹ Elkyä piäštäkyä šuuštana mitänä šopimatointa. Paiskua šitä, mi on hyvä ta mi lujittau uškuo, jotta tiän šanoista ois hyötyä ta iluo kuulijilla. ³⁰ Elkyä šatattakkua Jumalan Pyhyä Henkie. Niätšen šini, kuni Jumala ei tullun käymäh omieh, Pyhä Henki on teissä merkinä šiitä, jotta työ kuulutta Jumalalla. ³¹ Jättäkyä kaikki karkiet mielet, šiäntymini ta viha, riitely, toini toisen noitumini ta nijien kera kaikki muut pahat tavat. ³² Olkua toini toisella hyväšanasie ta leppeitä, prostikkua toini toista, niin kuin Jumalaki on prostin teitä Hristossan tähän.

5 Ottakkua mallie Jumalašta, olettahan työ Hänen armahie lapšie. ² Eläkyä toini toista tykäten, niin kuin Hristossa niise tykkyäy meitä. Miän tähän Hiän anto Iččeh lahjakši ta hyvänhajusekši uhriksi Jumalalla. ³ Ka huoruinnašta, kaikešta pakanašta ta ahneuošta ei tiän joukošša šua olla ni pakinua. Mikänä šemmoni ei paššua pyhillä. ⁴ Tiän ei šua olla pahašuisie, tyhjänpakasijie eikä kakšimielisie, vain tiän pitäy kiittyä Jumalua. ⁵ Työhän tijättä hyvin, jotta yksikänä huorissa kävijä tahi pakanašti eläjä ei piäše Hristossan ta Jumalan Valtakuntah, eikä skuuppa, šentäh kun hiän on kuin valehjumalilla kumartelija. ⁶ Elkyä antakkua kenenkänä muanitella iččienä tyhjillä pakinoilla, šentäh kun ne vejetäh Jumalan viha tottelomattomien piällä. ⁷ Niin jotta elkäh teilä olkah mitänä yhtehistä šemosien kera. ⁸ Ennein työ niise olija yhtä pimietä, a nyt Hospotin yhteyveššä elyässä työ oletta täyvet valuo. Ka niin eläkyä valon lapšina, ⁹ šentäh kun Pyhä Henki

kašvattau kaikkie šemmoista, mi on hyvä, oikieta ta totta. ¹⁰ Tiijuštakkua, mitä Jumala tahtou. ¹¹ Elkyä yhtykkyä pimien tyhjij hommih, niistä ei ole šualista. Päivänvaloh tiän pitäy šemmoset hommat vetyä. ¹² Huikie on paissaki, mitä jumalattomat ihmiset peitočči ruatah. ¹³ Ka kaikki še tulou näkyvih, konša joutuu valoh. Ta kaikki, mi on tullun näkyvih, on valuo. ¹⁴ Šentäh šanotahki näin: – Havaččauvu, šie makuaja, ta nouše kuollehista, niin šuat valon Hristossalta! ¹⁵ Niin jotta kaččokkua tarkkaseh, mitein elättä. Elkyä eläkyä järettömien tapah, eläkyä niin kuin viisahat. ¹⁶ Käyttäkyä kaikki aika hyväh, šentäh kun nämä päivät ollah pahat. ¹⁷ Elkyä olkua tolkuttomie, vain tiijuštakkua, mi on Hospotin tahto. ¹⁸ Elkyä juokua viinua humalah šuate, še kun vetäy šiivottomah elämäh, vain antakkua Pyhän Henken täytyä iččenä. ¹⁹ Laulakkua yheššä psalmija, kiitošviršie ta henkellisie lauluja, laulakkua ta šoittakkua täyveštä šytämeštä Hospotilla. ²⁰ Kiittäkyä aina ta kaikešta Jumalua, Tuatuo, miän Hospotin Iisussan Hristossan nimeššä. ²¹ Totelkua toini toista Jumalua varaten. ²² Naiset, totelkua omua mieštä niin kuin Hospotie, ²³ šentäh kun mieš on naisen piä, niin kuin Hristossa on uškojakunnan piä. Onhan Hristossa pelaštan uškojakunnan, kumpani on Hänen runko. ²⁴ Niin kuin uškojakunta taipuu Hristossan tahtoh, šamoin ni naisien pitäy kaikešša taipuo oman miehen tahtoh. ²⁵ Miehet, tykäkyä omua naista, niin kuin Hristossa tykkäsi uškojakuntua ta anto oman henken šen puolešta ²⁶ pyhittyäkšeh šen. Hiän pesi uškojakunnan puhtahakši vejjellä ta šanalla. ²⁷ Hiän tahto ašettua šen Iččeh eteh jumalallisen valon täyttämänä, pyhänä ta vijattomana, ilman likalättie, vikua tahi mitänä muuta šemmoista. ²⁸ Šamoin pitäy miehenki tykätä naistah niin kuin omua runkuo. Ken tykkyäy naistah, še tykkyäy iččieh. ²⁹ Eihän kenkänä vihua runkuoh, vain jokahini šyöttäy šitä ta huolehtiu šiitä. Juštih šamoin Hospoti pitäy huolen omašta uškojakunnašta. ³⁰ Še on Hänen runko, ta myö olemma šen runkon ošie, Hänen lihua ta luita. ³¹ «Šentäh mieš jättäy tuattoh ta muamoh ta liittyy omah naiseh, niin jotta näistä kahešta tulou yksi liha». ³² Tämä on šuuri peittoas's'a, mie pakajan nyt Hristossašta ta uškojakunnašta. ³³ Nämä šanat ollah niise teitä varoin: jokahini teistä tykakkäh omua naistah niin kuin iččieh, ta naisen pitäy kunnivoittua mieštäh.

6 Lapšet, totelkua omie vanhempie Hospotin tähän, šentäh kun še on oikein. ² «Kunnivoita tuatuoš ta muamuoš» on ensimmäini käšky, mih liittyy tämä lupauš: ³ «šilloin mäneššyt ta elät pitälti muan piällä». ⁴ Ta työ tuatot, lapšie kašvattuas's'a elkyä noššattakkua heissä vihua, vain ohjakkua ta opastakkua heitä Hospotin tahon mukah. ⁵ Orjat, totelkua omie muallisie isäntie. Varakkua ta kunnivoittakkua heitä ta ruatakkua kaikki työt puhtahalla šytämellä, ni-

in kuin ruatasija Hristossalla. ⁶ Elkyä totelkua heitä vain šilloin, konša oletta heijän šilmien ieššä ta konša tahotta olla heijän mieltä myöte. Olkua niin kuin Hristossan käšskyläiset, kumpaset puhtahalla šytämellä eletäh Jumalan tahon mukah. ⁷ Ruatakkua oma työ omatahtosešti, niin kuin paššuasija Hospotie ettäkä ihmisie. ⁸ Muistakkua, jotta jokahini, ken ruatau hyvyä, šuau šiitä palkan Hospotilta, olipa hiän orja tahi omavaltani. ⁹ Ta isännät, työ niise pitäkkyä hyvin omie orjie, elkyä varautelkua heitä. Tiijättähän, jotta teilä ta heilä on taivahašša šama Hospoti, kumpani ei jua ihmisie heijän arvon mukah. ¹⁰ Lopukši šanon teilä, vellet: lujittukkua Hospotissa, ottakkua Hänen šuuri voima tiän voimakši. ¹¹ Pankua piällänä Jumalan šotavehkehet, jotta voisija pityä puolie juavelin ilkeitä meininkijä vaštah. ¹² Emmähän myö šoji ihmisie vaštah, kun šojimma näkymättömie halliččijie ta valtoja vaštah, tämän pimien muailmanajan vullanpitäjie vaštah ta taivahanalasia pahoja henkivaltoja vaštah. ¹³ Šentäh ottakkua Jumalan šotavehkehet, jotta voisija pahan päivän tultuo panna vihollisilla vaštah ta kaikki voitettuo pisysijä pissyššä. ¹⁴ Šeisokkua lujina! Šitokkua vyökši tosišanoma ta pankua piällänä oikien elämän

šuojapaita, ¹⁵ jalačiksi punokkua halu šanella Hyvyä Viestie rauhašta. ¹⁶ Ottakkua aina šuojakši uško, šillä voitta šammuttua kaikki juavelin palajat nuolet. ¹⁷ Piäh pankua pelaššukšen šuojalakki ta ottakkua Henken miekka, še on Jumalan šana. ¹⁸ Ruatakkua tämä kaikki moliutuon ta anuon. Moliutukkua aina Henken antamin voimin. Vaipumatta valvokkua ta moliutukkua kaikkien pyhien puolešta. ¹⁹ Moliutukkua miunki puolešta, jotta miula annettais oikiet šanat šuuh, konša rupien pakajamah, ta jotta voisin rohkiešti avata Hyvän Viessin peittoas'soja. ²⁰ Šitä työtä ruatamah miut on työnnetty, vaikka nyt olen riimuloissa. Moliutukkua, jotta voisin paissa rohkiešti, niin kuin miun ni pitäis. ²¹ Tiän luo tulou miän armaš uškovelli Tihikka, Hospotin varma ruataja. Hiän pakajau teilä kaikešta, jotta työ tietäsijä, mitä miula kuuluu ta mitein jakšan. ²² Työnnän hänet tiän luo juštih šitä varoin, jotta šaisija tietyä, mitä meilä kuuluu, ta jotta hiän rohkistais teitä. ²³ Jumala, miän Tuatto, ta Hospoti Iisussa Hristossa antakkah teilä, vellet, rauhan. Auttakkah hyö tiän tykätä toini toista ta antakkah hyö teilä ušon. ²⁴ Armo tulkah kaikkien niijen ošakši, ket ilmasen ijän tykätäh miän Hospotie Iisussua Hristossua. Amin.

Kirjani hilippiläisillä

1 Mie, Puavila, ta vielä lisäksi Timofei, Iisussan Hristossan käskyläiset, tervehimmä kaikkie Hilipissä olijie Hristossan Iisussan pyhie ta šamoin uškojakunnan kaččojie ta heijän auttajie. 2 Jumalan, miän Tuaton, ta Hospotin Iisussan Hristossan armo ta rauha olkah tiän kera. 3 Kiitän Jumaluani aina, konša muissan teitä. 4 Konša moliuvun tiän kaikkien puolešta, olen aina hyvilläni šiitä, 5 jotta työ oletta alušta šuate ollun ta vielä nyt oletta miän kera Hyvyä Viestie levittämässä. 6 Jumala on alottan teissä hyvän ruavon. Mie olen varma šiitä, jotta Hiän šuattau šen ruavon loppuh šuate, kuni Iisussa Hristossa ei tule jälleläh. 7 Ta oikein še on, jotta mie ajattelen teistä kaikista näin, olettahan työ miun šytämeššä. Ollenko mie riimuloissa tahi puolista-mašša ta lujittamašša Hyvyä Viestie, ka kaikin työ šuata šamua Jumalan armuo kuin mieki. 8 Jumala on miun tovistaja, jotta mie tykkyän teitä kaikkie, niin kuin Iisussa Hristossa tykkyäy. 9 Moliuvun, jotta tiän tykkyämiäni kašvais ta antais teilä lisyä tietuo ta kaiken maltamista. 10 Šilloin työ maltatta, mi on parašta, ta oletta puhtahat ta vijattomat Hristossan tulopäivvyä vuotuas'sa. 11 Iisussa Hristossa auttau teitä elämäh oikein ta ruatamah äijän hyvyä Jumalan kunnivokši ta kiitokšekši. 12 Vellet, tiän on hyvä tietyä, jotta še, mitein miula kävi, vei Hyvyä Viestie etehpäin. 13 Kaikki keisarin horomien varteiččijat ta šamoin kaikki muutki tiälä šuatih tietyä, jotta mie olen riimuloissa Hristossan tähnen. 14 Nämä miun riimut autettih monie tākäläisie uškovelijä luottamah Hospotih. Mitänä varajamatta hyö ruvettih vielä šuuremmalla himolla šanelomah Jumalan šanua. 15 Še on totta, jotta eryähät šanelah Hristossašta vain šentäh, kun kajehitah milma ta tahotah riijellä. No toiset šanelah Hristossašta puhtahin mielin. 16 Nuo enšimmäiset ei ruata šitā puhtahin mielin, hyö tahotah vain noštua iččieh. Hyö smietitäh, jotta näin voijah lisätä miun riimujen painuo. 17 A nuo toiset šanelah Hristossašta šentäh, kun tykätäh milma. Hyö vet tiijetäh, jotta miut on pantu puolistamah Hyvyä Viestie. 18 Ka mitäpä tuošta. Mie olen iloni šiitä, jotta Hristossašta šanelah kaikkeh luatuh – olkah še puhtahin šytämin tahi iččie noštuan. Ta vielä iellähki voin olla iloni, 19 šentäh kun tiijän, jotta tiän malittujen tähnen ta Iisussan Hristossan Henken avulla tämä kaikki kiäntyy miun parahakši. 20 Vuotan ta toivon lujašti, jotta en missänä as'sašša jouvu häpieh. Toivon, jotta voin nyt,

niin kuin aina, olla rohkiena ta tuuvva kunnivuo Hristossalla, käykäh še šiitä miun elämän tahi kuoloman kautta. 21 Miula elämä on Hristossa ta kuoloma on voitto. 22 No kun jänen eloh, šiitä on hyötyö miun ruavolla. En tiijä, pitäiskö miun valita elämä vain kuoloma. 23 Olen näijen kahen välissä. Tahtosin lähtie tiältä ta olla Hristossan kera, še niät ois miula parašta. 24 Teilä on kuitenkin parempi, jotta jäisin eloh. 25 Olen šiitä varma, ta niin tiijän, jotta jänen henkih. Mie pisyn kaikkien tiän luona, jotta työ eistysijä ušošša ta šaisija šiitä iluo. 26 Šiitä työ Iisussan Hristossan omina šuatta vielä enämän olla ylpiet miušta, konša tulen tiän luo uuvveštah. 27 Tiän pitäy vain elyä Hristossan Hyvän Viessin arvon mukah. Piäššempä mie iče käymäh tiän luona ta nähnen teitä, tahi en piäšše, kuitenkin tahtosin kuulla, jotta työ pisyttä lujašti šamašša henkeššä. Pisykkyä yheššä henkeššä ta šotikkua yksissä mielin Hyvän Viessin ta ušon puolešta. 28 Elkyä antakkua missänä as'sašša vaššuštajien pölättyä iččienä. Še on merkki šiitä, jotta heitä vuottau uatu, a teitä pelaššuš. Ta tämä merkki on Jumalalta. 29 Teilä on annettu še oša, jotta šuatta uškuo Hristossah, ka vielä šuatta käršieki Hänen tähnen. 30 Hyvän Viessin puolešta ruatuas'sa teitä vaššuššetah, niin kuin milma on vaššušsettu ta vieläki vaššuššetah. Šen työ oletta nähnyen ta šiitä nyt kuuletta.

2 Eikö meitä rohkissa še, jotta olemma yhtä Hristossan kera? Eikö Hänen tykkyämini lujita meitä? Eikö Jumalan Henki yhissä meitä, emmäkö myö ole armolliset ta emmäkö šaleiče toini toista? 2 Kun kerran näin on, niin luatikkua miun ilo täyvällisekši šillä, jotta oletta yksimielisie, tykkyättä toini toista, elättä šovušša ta ajatteletta šamah tapah. 3 Elkyä luatikkua mitänä vain iččienä tuumaijen, kun olkua nöyrät ta pitäkkyä toista iččienä parempana. 4 Elkyä šuahuštakkua vain ičcellänä hyvvyä, ajatelkua toisienki parašta. 5 Olkah teiläki šemmoni mieli, mi Hristossalla Iisussalla oli. 6 – Hänellä oli Jumalan muoto, ka Hiän ei pitän kiini šiitä jotta olla Jumalan vertani, 7 vain kieltäyty täštä kaikešta. Hiän tuli orjan moisekši, šamanmoisekši kuin ihmiset. Hiän eli ihmisenä ihmisien joukošša. 8 Hiän pani iččeh pienekši ta oli tottelija kuolomah šuate, rissillä kuolomah šuate. 9 Šentäh Jumala nošti Hänet yli kaiken ta anto Hänellä nimen, kaikkie muita nimijä korkiemman. 10 Iisussan nimie kunnivoittuan on kaikkien polvissuttava, niin taivahašša kuin muan piällä ta

muan alla, ¹¹ ta Tuatto Jumalan kunnivokši joka šuun on šanottava, jotta Iisussa Hristossa on Hospoti. ¹² Armahat vellet, työ aina totteliija milma, konša olin tiän luona. Totelkua vielä enemmän nyt, kun olen muuvalla. Varaten ta vapissen ruatakkua oman pelaššukšen hyväkši. ¹³ Jumala niät šuau teissä aikah šen, jotta tahotta ruatua ta vielä ruatta niin kuin on Hänen hyvä tahto. ¹⁴ Ruatakkua kaikki valittamatta ta kiistelömättä. ¹⁵ Šilloin teissä ei ole mitänä moittavaa. Työ oletta puhtahie ta vijattomie Jumalan lapšie tämän pilautunuon ta riähkähisen rahvahan kešeššä. Työ loisatta heijän joukošša kuin tähet taivahalla, ¹⁶ kun piettä kiini elämän šanašta. Ta mie voin olla ylpinä Hristossan tulopäivänä šiitä, jotta en tyhjäh starainun ta en tyhjäh ruatan. ¹⁷ Vaikka miun elämän viimeset pisarat valutettais uhriksi, kun ruan tiän ušon hyväkši, kuitenkin mie olen hyvilläni ta iloilen kaikkien tiän keralalla. ¹⁸ Työ niise olkua hyvillä mielin ta iloilkua miun keralalla. ¹⁹ Toivon, jotta Hospoti Iisussa antau miun ruttoh työntyä Timofein tiän luo. Kun kuulen mitein as'sat šielä ollah, še noštau miunki mieltä. ²⁰ Miula ei ole ketänä Timofein vertaista, ken yhtä tosissah huolehtis teistä. ²¹ Kaikki muut pietäh huolta vain omista as'soista eikä Iisussan Hristossan as'sašta. ²² Ka Timofein työ hyvin tijättä, mimmoni varma hiän on. Yheššä miun kera hiän on starainun ruatua Hyvän Viessin hyväkši kuin poika tuaton rinnalla. ²³ Šentäh toivon, jotta voisin työntyä hänet tiän luo šamašša kun šuan tietyä, mitein miula ičelläni käypi. ²⁴ Ta olen varma, jotta miut niise Hospoti rutto piäštäy tiän luo. ²⁵ Nyt miun kuitenkin pitäy työntyä tiän luo miän velli Jepafrodit. Hiän on miun rinnalla ruatan ta puolistan Hyvyä Viestie. Työ še hänet työnsijä tänne milma auttamah, konša mie tarvičin apuo. ²⁶ Hänellä on teitä kaikkie ikävä ta hiän on huolissah šiitä, jotta työ kuulija hänen läsinnäštä. ²⁷ Hiän tosiehi läsi, oli kuolomaisillah, vain Jumala armahti häntä. Eikä yksistäh häntä kun milma niise, jotta miula ei tulis uutta murehta entisien lisäkši. ²⁸ Ta vielä šenki vuokši tahon työntyä hänet rutompah šinne, jotta työ šaisija nähä hänet uuvveštah ta ihaštuisija. Šilloin miulaki ois vähemmän huolta. ²⁹ Ottakkua hänet vaštah ilomielin Hospotin tähnen ta pitäkkyä arvošša hänen moisie! ³⁰ Hiän vet oli Hristossan ruavon tähnen vähällä kuolla. Hiän oli valmis antamah oman henken, kun autto milma šiinä, miššä työ että voinun auttua.

3 Ka niin, velleni, iluol'kua Hospotissa! Mie en kyläššy kirjuttamah teilä uuvveštah šamoista as'soista, a teilä še on turvakši. ² Varokkua noita koirie, noita miän vaššuštajie. Hyö ollah kelvottomie ruatajie, kumpasilta laitaleikkaušta luatiessa on pilattu vehkehetki. ³ Oikeita laitaleikkattuja olemma myö, ket sluušimma Jumalalla henken voimalla. Myö olemma ylpiet Hristossašta Iisussašta emmäkä pie toivuo runkon

laitaleikkaukšeh, ⁴ vaikka mie še šiihki voisin pityä toivuo. Kun ken toini voinou pityä šiih toivuo, niin šemmiten mie. ⁵ Onhan miut laitaleikattu netälin vanhana. Olen šyntysin israelilaini, olen Veniaminin heimošta, jevrei jevreiläisistä vanhemmista. Olin farissei. ⁶ Šuurella innolla ajelin Jumalan Kirikkyö. Sakonan rikkomisešta milma ei voinun moittie. ⁷ Ka kaikkie tätä, mitä šilloin pijin voittona, pien nyt Hristossan tähnen arvottomana. ⁸ Kallehinta miula on miun Hospotin Hristossan Iisussan tuntomini. Kaikkie muuta pien arvottomana. Hänen tähnen kaimasin kaiken entisen. Heitin kaiken pois kuin ruhkut, jotta šaisin omakšeni Hristossan ⁹ ta jotta kaikin nähtäis: mie olen Häneššä. En mie kelpua Jumalalla šentäh, kun elän Sakonan mukah, vain šentäh kun ušon Hristossah. Niätšen Jumalalla kelpuau yksistäh še, ken uškou. ¹⁰ Mie tahon vain tuntie Hristossan ta Hänen ylöšnoušomisen voiman. Tahon käršie niin kuin Hiän kärši ta tahon tul-la Hänen moisekši kuolomalla, niin kuin Hiän kuoli. ¹¹ Enköš šilloin mie niise šais noušša kuollehista. ¹² En mie šano, jotta mie oisin jo šuanun kaiken šen, mitä tavottelen, tahi oisin jo tullun täyvellisekši. Mie kuitenkin staraičen šuaha šen, kun kerran Hristossa Iisussa on ottan miut omakšeh. ¹³ Vellet, en tuumaiče, jotta oisin jo perillä. Vain tämän voin šanuo: mie unohan šen, mi jäi tuakši, ta tavottelen kaikin voimin šitä, mi on ieššä. ¹⁴ Mie juokšen kilvan loppuh šuate, jotta voittasin palkinnon – piäsisin taivahah. Šinne Jumala kučču Hristossan Iisussan omat. ¹⁵ Näin pitäy ajatella miän kaikkien, ket olemma täyvellisie. A kun työ mistänih as'sašta ajatelletta toisin, niin šen niise Jumala šelvitäy teilä. ¹⁶ Miän pitäy vain olla šamua mieltä šiitä, mitä jo tijämmä, ta elyä šen mukah. ¹⁷ Ottakkua miušta mallie, vellet. Opaštukkua niistä, ket eletäh šamoin kuin myö. ¹⁸ Olenhan mie teilä moničči šanon ta nyt ihan kynnälet šilmissä šanon, jotta monet eletäh niin kuin Hristossan rissin viholliset. ¹⁹ Hyö jouvutah lopulta uatuh. Vačča on hiän jumala, häpie on hiän kunnivo, ta hyö ajatellah vain muallisie as'soja. ²⁰ Ka miän kotimua on taivaš. Šieltä myö vuotamma pelaštajakši Hospotie Iisussua Hristossua. ²¹ Hiän muuttau miän heikot ta kuolovaiset runkot oman taivahaisen runkon moieksi. Hiän ruatau šen šillä voimalla, kumpasella Hiän panou kaiken oman vallan alla.

4 Armahat vellet, miula on ikävä teitä. Työ oletta miun ilo ta kunnivo. Pisykkyä häilymättä Hospotissa, armahaiset! ² Molin Jevodie ta molin Sintihie, jotta hyö elettäis keškenäh šovušša Hospotin tähnen. ³ Šilma niise molin, miun uškollini ruatovelli, auta näitä naisie. Hyö on yheššä miun kera staraitu levittyä Hyvyä Viestie, niin kuin on ruattu Klimenton ta muutki miun ruatovellet. Hiän kaikkien nimet ollah elämän kirjašša. ⁴ Olkua aina ilosie Hospotissa. Šanon vielä kerran: olkua ilosie! ⁵ Tulkah tiän leppevyš kaikkien ihmisien ti-

etoh. Hospoti on jo lähellä. ⁶ Elkyä olkua mistänä huolissana. Šuattakkua aina Jumalalla tietoh še, mitä tarvičetta, molikkua, kysykyä ta kiittäkyä. ⁷ Šilloin Jumalan rauha, mi on šuurempi mitä ihmini voipi malttua, šuojau tiän šytämet ta mielet, ta niin työ pisyttä Hristossašša Iisusašša. ⁸ Lopukši, vellet, ajatelkua kaikkie šitä, mi on totta, mi on arvokašta, mi on oiketa, puhašta, tykättävyä ta kaunista. Mi šuinki on hyvyä ta mitä kannattau kiittyä, šitä ajatelkua. ⁹ Ruatakkua šitä, mitä oletta miulta opaštun ta omakšun, mitä oletta miulta kuullun ta miušta nähyn. Šilloin rauhan Jumala on tiän kera. ¹⁰ Hospoti on antan miula šen šuuren ilon, jotta työ nyt rupesija uuvveštah huolehtimah miušta. Ainahan työ tahtoja auttua milma, ka että voinun. ¹¹ En šano tätä šentäh, jotta mie tarviččisin mitäni. Mie kun olen opaštun tyytymäh ši-ih, mitä miula on. ¹² Olen pärjännyn vähällä, ka tiijän parempuaki elämyä. Kaikkeh ta kaikenmoiseh olen tottun: šyömäh kyllitellein ta keštämäh nälkyä, elämäh yllinkylläistä elämyä ta pärjämäh vähällä. ¹³ Keššan kaiken Iisussan Hristossan avulla, kumpani antau miu-

la voimua. ¹⁴ Kuitenki työ ruatoja hyvin, kun auttoja milma miun ahtahina aikoina. ¹⁵ Hyvän Viessin levittämisen alušša, konša mie läksin Makedonijašta, työ olija ainut uškojakunta, mi anto miula raha-apuo. Tämän työ hilippiläiset ičeki hyvin tiiättä. ¹⁶ Konša mie olin Fessalonikašša, työ šinneki työnsijä miula avuššuta kerran ta vielä toisen kerran. ¹⁷ No en mie pakaja tätä šentäh, jotta tahtosin tiän lahjoja. Toivon vain, jotta tiän ruato tois teilä aina vain enemmän hyötyö. ¹⁸ Mie olen šuanun kaikkie yllinkyllin. Miula on nyt kaikkie, kun šain Jepafrodilta tiän työntämän lahjan. Še on kuin hyvänhajuni luatanan šavu, Jumalalla kelpuaja ta mielusa uhri. ¹⁹ Antakkah miun Jumala teilä Hristossan Iisussan kautta omašta taivahaisešta pohasvuošta kaiken, mitä tarvičetta. ²⁰ Jumalalla, miän Tuatolla, kunnivo aina ta ilmasen ijän. Amin. ²¹ Tervehtikkyä kaikkie Hristossan Iisussan pyhie. Miun luona olijat vellet työnnetäh teilä tervehyisie. ²² Teitä tervehitäh niise kaikki tākäläiset uškovaiset, varšinki keisarin paššarikunta. ²³ Olkah miän Hospotin Iisussan Hristossan armo tiän kaikkien kera. Amin.

Kirjani kolossalaisilla

1 Mie, Puavila, Jumalan tahošta Hristossan Iisussan apostoli, ta velli Timofei ² tervehimmä Kolossan pyhie, Hristossah Iisussah uškojie vellijä. ³ Jumalan, miän Tuaton, ta Hospotin Iisussan Hristossan armo ta rauha olkah tiän kera. Myö kiitämmä aina Jumalua, miän Hospotin Iisussan Hristossan Tuattuo, konša moliuvumma tiän puolešta. ⁴ Myö olemma kuullun tiän ušošta Hristossah Iisussah ta šiitä, mitein työ tykkyättä kaikkie pyhie. ⁵ Konša teilä tuotih tosišanoma, Hyvä Viesti, niin šilloin työ kuulija šiitäki, mi vuottau teitä taivahissa. Tämä on auttan teitä uškomah ta tykkyämäh. ⁶ Hyvä Viesti tuou ihmisillä hyvvyä ta leviey joka paikkah muailmašša. Šamalla keinoin še on ruatan tiänki kešešša šiitä päiväštä šuate, kuna šaita kuulla Jumalan armošta ta piäsijä šen tuntomah, šemmosena kuin še tovela on. ⁷ Jepafras, kumpaselta työ šiitä kuulija, on miän armaš ruatovelli, kumpani on varma Hristossan käškyläini ta ruatau tiän hyväkši. ⁸ Hiän še ni šano meilä šiitä tykkyämiseštä, min Henki on teissä šynnyttän. ⁹ Šiitä päiväštä, konša šaima kuulla täštä kaikešta, myö vaipumatta moliuvumma tiän puolešta. Myö molimma Jumalua, jotta työ šaisija äijän henkellistä viisahutta ta ymmärryštä ta piäsišijä täyšin tuntomah Hänen tahon. ¹⁰ Molimma, jotta työ eläsijä Jumalan kunnivokši ta kaikešša Hänen mielen mukah. Šiitä tiän hyvistä ruatoloista on äijän hyötyö ta työ opaššutta paremmin tuntomah Jumalua. ¹¹ Lujittakkah teitä Hänen jumalallisen valon voima, niin jotta voisija ilomielin keštyä ta käršie kaiken. ¹² Kiitämmä Jumalua ta Tuattuo, kumpani kučču miät šuamah pyhillä kuulujan perinnön valon valtakunnašša. ¹³ Hiän pelašti miät pimien vallašta ta šiirti miät oman armahan Poikah Valtakuntah. ¹⁴ Omalla Verellä Poika ošti miät omikseh, prosti miän riähät. ¹⁵ – Hiän on näkymättömän Jumalan kuva, enšimmäini, muailmoja aikasempah šyntynyt. ¹⁶ Hänen kautti Jumala luati kaikki mitä on taivahissa ta mitä on muan piällä, näkyväiset ta näkymättömät: valtaistumet, hallitukšet, kaikki vallat ta voimat. Kaikki on luajittu Hänen kautti ta Häntä varoin. ¹⁷ Hiän oli olomašša ennen kaikkie muuta, ta Hänen varašša kaikki pisyu tukušša. ¹⁸ Hiän on runkon piä, ta še runko on uškojakunta. Hiän on kaiken alku. Hiän nousi enšimmäisenä kuollehista, jotta Hiän ois kaikešša enšimmäini. ¹⁹ Jumala näki hyväkši, jotta Hiän ois täyšineh Pojašša. ²⁰ Jumala tahto

Pojan kautti šovittua kaiken Iččeh kera. Pojan rissin Verellä Hiän luati rauhan kaiken kera, mitä on muan piällä ta taivahissa. ²¹ Työ niise olia ennen Jumalašta vierautunehie ta Hänen vihamiehie, kun elijä pahojen ruatojen vallašša. ²² Jumala kuitenkin luati tiän kera šovinnon, šentäh kun Hristossa omašša Runkoššah kärši kuoloman. Hiän voit nyt ašettua tiät pyhinä, vijatomina ta moittiettomina Jumalan eteh. ²³ Tiän pitäy vain pisyö lujina ta häilymättä ušošša. Elkyä heittäkkyä pois šitä toivuo, min šaita, konša kuulija Hyvän Viessin. Tätä Viestie šanellah kaikilla eläjillä taivahan alla, ta miun, Puavilan, ruatona on levittyä šitä. ²⁴ Olen iloni, kun šuan nyt käršie tiän puolešta. Šen, mitä Hristossan käršimykšistä vielä puuttuu, mie käršin omašša runkoššani Hänen runkon hyväkši. Še runko on uškojakunta. ²⁵ Jumala luati miušta uškojakunnan käškyläisen. Oman meininkih mukah Hiän anto miula ruavokši täyvellisešti ilmottua teilä Hänen šanan. ²⁶ Tämä šana on ollun peitošša aikojen alušta, polvešta polveh, ta nyt Jumala ilmotti šen omilla pyhilläh. ²⁷ Hiän tahto näyttyä heilä, mimmoni häikien kirkaš on tämä kaikilla rahvahilla kuuluja peittoas's'a. Še on tämä: Hristossa eläy teissä, ta šentäh teitä vuottau jumalallini valo. ²⁸ Häneštä myö šanelemma. Myö neuvomma ta opaššamma joka ihmistä kaikella viisahuolla, jotta jokahini piäsis täyšin tuntomah Hristossan Iisussan. ²⁹ Šitä varoin mie ruan ta staraičen kaikella šillä voimalla, min Hiän miula antau.

2 Tiän on hyvä tietyä, mitein äijän vaivua mie niän tiän vuokši ta Laodikijašša ta Ierapolissa eläjien vuokši ta kaikkien muijen vuokši, ket ei ole konšana nähty milma. ² Toivon, jotta toini toisen tykkyämieni lutas hiät rohkeiksi, šitois hiät yhteh ta hyö ruvettais malttamah kaiken šyväšti ta täyvellisešti. Šiitä hyö piäššäh tuntomah Tuatto Jumalan ta Hristossan peittoas's'a, Hänen, ³ kumpasešša on peitettyä kaikki viisahuon ta tiijon uartehet. ⁴ Šanon tämän, jotta kenkänä ei pettäis teitä lipeillä šanoilla. ⁵ Vaikka mie runkoššani en ole šielä, henkeššä olen tiän kera. Olen iloni, kun niän, jotta tiän kešešša on kaikki kunnošša ta jotta teilä on luja uško Hristossah. ⁶ Kun kerran oletta ottan omakšena Hristossan Iisussan, Hospotin, niin eläkkyyä Hänešša. ⁷ Juurtukkua Häneh, rakentakkua oma elämä Hänen varah ta kašvakkua lujiksi ušošša šen mukah kuin teilä on opaššettu. Muistakkua aina

kiittyä kaikešta. ⁸ Vellet, kaččokkua, jotta kenkänä ei vetäis teitä viäräh šuuntah tyhjällä ta viekkahalla viisahuolla, mi pohjautuu ihmisien perintötapoih ta muailman alkuvoimih eikä Hristossah. ⁹ Häneššä koko jumaluš on tullun ihmistrunkoh, ¹⁰ ta Häneššä työ niise oletta kašvan täyteh mittah. Hiän on kaikkien valtojen ta voimien piä. ¹¹ Häneh tiät yhisti laitaleikkauš, mi ei ole ihmiskäsin luajittu. Še on Hristossan laitaleikkauš, missä riähkähini luonto jakšetah pois. ¹² Kaššannašša tiät hauvattih yheššä Hristossan kera. Kaššannašša tiät niise noššatettih eloh yheššä Hänen kera, šentäh kun työ uškoja Jumalah, kumpani omalla voimallah noššatti Hristossan kuollehista. ¹³ Työ olija kuollehie omien riähkien takie ta laitaleikkuamattoman runkon takie, vain Jumala luati tiät eläviksi yheššä Hristossan kera. Hiän prosti meilä kaikki riähät. ¹⁴ Hiän pyyhki pois kirjutukšen, kumpani kaikkien šen käškyjen kera oli meitä vaštah. Hiän luati šen tyhjäkši nuakliččomalla šen ristih. ¹⁵ Hiän otti henkivoimilta vallan ta šuatto ne häpieh kaikkien ieššä, kun luati Hristossašta niijen voittajan. ¹⁶ Šentäh kenkänä ei šua viärityä teitä šiitä, mitä šyöttä tahi juotta, mitein vietättä pruasniekkoja, uuttakuuta ta pyhie. ¹⁷ Ne ollah vain šen kuvahaini, mi on tulošša. A Hristossa on tovellini. ¹⁸ Elkäh teitä muanittakkah kenkänä, ken muka tahtou olla nöyränä ta ken kumartau anhelija ta uppuou šiih, mitä ei ole nähyn. Šemmosen ihmisen šuahah ylpiekši hänen omat tyhät ajatukšet. ¹⁹ Hiän ei pie kiini Hristossašta. Hristossa on piä, kumpani huolehtiu koko runkošta ta pitäy šitä nivelien ta jäntehien avulla tukušša, niin jotta še kašvau Jumalan tahtomalla tavalla. ²⁰ Työ kuolija yheššä Hristossan kera ta niin piäsijä muailman alkuvoimien käsistä. Mintähpä šilloin annatta muailman hallita iččienä, aivan kuin vielä eläsijä šiinä? Mintähpä annatta šanuo ičellänä: ²¹ «elä tartu», «elä maissa», «elä koše»? ²² Kaikki nämä kiellot ollah šyömiseh nähnen, mi šuuhu pantuo häviev. Ne ollah vain ihmisien käškyjä ta opaššukšie. ²³ Tämmöset käšyt näydetäh viisahilta, šentäh kun niissä on omaluajittuo jumalisutta, ta ne vuajitah nöyryttä ta runkon kurittamista. Ka tovešša ne ollah arvottomie, runkon himoja vaštah niistä ei ole mitänä apuo.

3 Kun tiät on kerran yheššä Hristossan kera noššatettu kuollehista, niin tavotelkua šitä, mi on ylähyänä taivahašša, missä Hristossa istuu Jumalan oikiella puolella. ² Ajatelkua šitä, mi on taivahašša, elkyä šitä, mi on muan piällä. ³ Työhän oletta kuollun, ta tiän elämä on Hristossan kera peitetty Jumalah. ⁴ Konša Hristossa, tiän elämä, tulou uuvveštah, šiitä työ niise tuletta Hänen kera jumalallisešša valošša. ⁵ Niin jotta tappakkua še, mi teissä on muallista: huoruinta, pakanuš, pahat runkon himot, muut pahat himot ta ahnehuš, kumpani on valehjumalilla kumar-tamista. ⁶ Niijen tähnen Jumalan viha lankieuo tottelo-

mattomien ihmisien piällä. ⁷ Tuommosien himojen val-lašša työ ičeki ennein elijä. ⁸ A nyt jättäkkyyä kaikki nämä: viha, karjumini, pahuš, pahat šanat toisista ta šiivottomat pakinat. ⁹ Elkyä valehelkua toini toista. Työ vet jakšoja piältänä teissä ollehen «vanhan ihmisen» ta kaikki šen ruavot ¹⁰ ta šuoriutuja uuteh ihmiseh. Tämä uuši ihmini aina vain uuvvistuu, jotta vois opaštuo paremmin tuntomah oman Luatijan ta tulla Hänen moisekši. ¹¹ Šilloin ei ole enämpi merkityštä šillä, onko ken kreikkalainen vain jevrei, laitaleikattu vain laitaleikkuamatoin, varvara vain skifiläini, orja vain omavaltani. Hristossa on kaikki ta Hiän on kaikissa. ¹² Jumala on valinnun tiät, työ oletta pyhie ta Hänellä armahie. Olkua šentäh aina armollisie, hyväšanasie, nöyrie, olkua leppiet ta käršivälliset. ¹³ Pitäkkyyä huolta, jotta tuletta toimeh keškenäh. Prostikkua toini toista, kun kellä ollou mitä toista vaštah. Niin kuin Hristossa prosti teitä, niin työ niise prostikkua. ¹⁴ Kaikista piällim-mäisenä olkah teilä tykkyämini, še niät šitou kaiken täyvellisešti yhteh. ¹⁵ Hallikkah tiän šytämissä Jumalan rauha. Täh rauhah tiät on yhen ta šaman runkon ošina kučuttu. Muistakkua kiittyä. ¹⁶ Antakkua Hristossan šanan elyä teissä yllinkyllisešti. Opaštakkua ta neuvokkua toini toista kaikella viisahuolla. Laulakkua kiitollisin mielin Hospotilla psalmija, kiitošviršie ta henkellisie lauluja. ¹⁷ Mitäi ruatanetta, šanoin tahi käsin, ruatakkua kaikki Hospotin Iisussan Hristossan nimeššä, ta kiittäkkyyä Jumalua, miän Tuattu, Hänen kautti. ¹⁸ Naiset, totelkua omua mieštä, niin kuin Hospotih uškojien kuuluu ruatua. ¹⁹ Miehet, tykäkkyä omua naista, elkyä olkua hänellä armottomie. ²⁰ Lapšet, totelkua kaikešša omie vanhempie, šentäh kun še on Hospotilla mieleh. ²¹ Tuatot, elkyä liijan kovašti kirokkua lapšie, jotta heijän mieli ei apeutuis. ²² Orjat, totelkua kaikešša omie muallisie isäntie. Elkyäkä yksistäh heijän šilmissä, jotta olla heilä mieliksi, kun puhtahin šytämin, Jumalua varaten. ²³ Mitäi ruatanetta, ruatakkua še täyveštä šytämeštä, niin kuin ruatasija šen Hospotilla ettäkä ihmisillä. ²⁴ Muistakkua, jotta šuatta Hospotilta palkakši perinnön. Työhän slu-ušitta Hospotilla Hristossalla. ²⁵ Viärinruataja šuau palkan omie viärie ruatoja myöte, Jumala niätšen ei luaji eruo ihmisien välillä.

4 Isännät, olkua oikiemieliset omilla orjilla ta pitäkkyyä heitä kaikkie yhenmoisina. Muistakkua, jotta teilä niise on taivahašša Isäntä. ² Moliutukkua vaipumatta, pitäkkyyä mieli malitun šanoissa ta kiittäkkyyä Jumalua. ³ Moliutukkua šamalla miänki puolešta, jotta Jumala avuais meilä oven Hänen šanan šanelomiseh ta myö šaisima paissa Hristossašta. Šanoma Hristossašta oli aikasempah peitetynä, ta šen šanoman tähnen olenki rauvoissa. ⁴ Moliutukkua, jotta voisin šanella šitä šelkiešti, niin kuin miun pitäis. ⁵ Olkua viisahat ulkopuolisien kera, paiskua heilä aina,

konša pašsuau. ⁶ Paiskua aina hyväšanasešti, kuitenkin šanoja šuolalla höyštyän. Tiän pitäy tietyä, mitein kelläki vaššata. ⁷ Miän armaš velli Tihikka šanou teilä miušta kaiken. Hiän on varma käškyläini ta miun ruatovelli Hospotin ruavošša. ⁸ Työnsin hänet tiän luo juuri šitä vaššen, jotta hiän šais tietyä, mitein työ šielä elättä, ta jotta hiän rohkistais teitä. ⁹ Hänen kera tulou miän uškollini ta armaš velli Onissima, kumpani on teikäläisie. Hyö kerrotah teilä kaikēšta, mitä tiälä on olun. ¹⁰ Teilä työntäy tervehyisie Aristarh, kumpani on tiälä tyrmäššä miun kera. Šamoten tervehyisie Varnavan šeukulta Markilta, kumpasešta työ jo šaita käšyt. Ottakkua hänet vaštah, kun hiän tullou tiän luo. ¹¹ Tervehyisie Iisussalta, kumpaista šanotah vielä Justakši. Nämä miehet ollah niitä jevreilöitä, ket on ruattu miun kera Jumalan Valtakunnan hyväkši, ta ainuot, keštä olen šuanun tovellista tukie. ¹² Tervehyisie työntäy

teikäläini Jepafras, Hristossan Iisussan käškyläini, kumpani aina kaikin voimin moliutuu tiän puolešta. Hiän moliutuu, jotta työ kašvasija ušošša ruavahiksi ta pisysijä lujina kaikēšša, mi on Jumalalla mieleh. ¹³ Voin tovistua, mitein äijän hänellä on intuo ta mitein hiän huolehtiu teistä ta Laodikijan ta Ierapolin uškojakunnista. ¹⁴ Miän armaš velli, liäkäri Lukka, työntäy teilä tervehyisie, šamoten Dimas. ¹⁵ Šanokkua tervehyisie Laodikijašša eläjillä vellilöillä, šamoin Nimfanilla ta hänen kotih keräytyjillä uškojilla. ¹⁶ Konša tämä kirjani on luvettu tiän kešešša, pitäkkyä huoli šitä, jotta še luvettais niise Laodikijan uškojakunnašša. Ta työ niise lukekkua miun Laodikijah työntämä kirjani. ¹⁷ Šanokkua Arhipalla: «Muissa hoitua hyvin še ruato, min olet Hospotilta šuanun». ¹⁸ Omakätini tervehyš miulta, Puavilalta. Muistakkua, jotta mie olen rauvoissa. Armo olkah tiän kaikkien kera. Amin.

Enšimmäini kirjani fessalonikkalaisilla

1 Mie, Puavila, ta vielä lisäksi Siluani ta Timofei, tervehimmä Fessalonikan uškojakuntua, kumpani eläy Tuatto Jumalašša ta Hospotissa Iisussašša Hristossašša. Jumalan, miän Tuaton, ta Hospotin Iisussan Hristossan armo ta rauha olkah tiän kera. **2** Myö aina kiitämmä Jumalua teistä kaikista, konša mainičemma teitä omissa malituissa. **3** Jumalan, miän Tuaton iešša myö aina muistelemma, mitein tiän uško pani tiät ruatamah, tykkyämini staraimah ta mitein teilä on luja toivo miän Hospotih Iisussah Hristossah. **4** Vellet, myö tiijämmä, jotta Jumala armaštau teitä ta on valinnun tiät omikseh. **5** Miän šaneloma Hyvä Viesti ei tullun tiän luo yksistäh šanoina, kun vieläi Pyhän Henken voiman ta monien tovissukšien kera. Työhän tiijättä, mitä myö tiän luona ruatoma tiän hyväkši. **6** Vaikka teitä oli kovašti ahissettu, työ ottija šanan vaštah Pyhän Henken antamin ilomielin. Työ läksijä aštumah šamua tietä, mitä myö aššumma ta mitä Iče Hospoti aštuu. **7** Nyt teistä otetah mallie kaikki Makedonijan ta Ahaijan uškovaiset. **8** Vet šanoma Hospotista on kajahtan tiän luota jo Makedonijan ta Ahaijan ulkopuolella. Viesti tiän ušošta Jumalah levisi joka paikkah, eikä miän tarviče šiitä ni paissa. **9** Ihmiset iče paissah, mitein työ ottija miät vaštah ta kiäntyjä valehjumalista moliumah elävällä, tosi Jumalalla. **10** Hyö kerrotah, mitein työ vuotatta taivahista Hänen Poikua, kumpasen Hiän noššatti kuollehista, Iisussua, kumpani piäštäy miät tulijašta vihašta.

2 Vellet, työ iče tiijättä, jotta miän käynti tiän luona ei männyn tyhjäh. **2** Työhän tiijättä, mimmosih muokkih myö joutuma ennen šinne tuluo Hilipissä ta mitein meitä šielä kiušattih. Kuitenki Jumala anto meilä rohkevutta tuuvva teilä Hänen Hyvä Viesti, vaikka meitä šuurešti vaššušsettih. **3** Konša myö kučumma ihmisie uškomah, myö emmä viäristele as'voja. Miän pakinat ei noušša pakanašta mieleštä, emmäkä myö muanita ketänä. **4** Jumala kaččo miät pätöviksi viemäh Hyvyä Viestie, ta niin myö ni šanelema šiitä. Täššä ruavošša myö emmä taho olla ihmisillä mieliksi kun Jumalalla, kumpani tutkiu miän šytämet. **5** Emmä ole konšana tahton ukotie kellänä, šen työ tiijättä. Emmäkä ole peitočči ahnuštan mitänä, šen Jumala tovis-tau. **6** Myö emmä ole kuotellun šuaha passipoja ihmisiltä, emmä teiltä emmäkä muilta, **7** vaikka Hristossan apostoliloina myö oisima voinun näytytä,

mitein tärkeitä olemma. Kuitenki tiän luona ollešša myö olima leppeitä niin kuin muamo, kumpani lellittäy omie lapšie. **8** Myö tykkäsimä teitä niin helläšti, jotta olima valmehet antamah teilä Jumalan Hyvän Viessin lisäksi oman iččenä. Niin armahie työ meilä olija. **9** Vellet, työ varmašti muissatta, mitein myö staraiččima ruatua ta näkimä vaivua. Konša šanelima teilä Jumalan Hyvyä Viestie, tienasima šen rinnalla yötä päivyä omua elätyštä, jotta emmä ois ollun tiän vaivana. **10** Työ, ta Iče Jumala, oletta tovistajina, mitein puhtahat ta oikiemieliset myö olima teitä uškovaisie kohen. Meissä ei ollun mitänä moittavua. **11** Työ tiijättä, jotta myö pitimä teitä niin kuin tuatto omie lapšie. **12** Myö neuvo-ma ta rohkistima teitä ta molima, jotta eläsiä Jumalalla kelpuavah tapah. Hiän kučuu teitä omah Valtakun-tah ta jumalalliseh valoh. **13** Myö vaipumatta kiitämmä Jumalua vieläi šiitä, jotta työ ottija vaštah Jumalan šanan, kumpasen kuulija meiltä. Työ ottija šen vaštah, ei ihmisien šanana kun Jumalan šanana – mi še tovel-la onki. Ta še šana ruatau omua ruatuoh teissä, kumpaset ušotta. **14** Teilä, vellet, kävi niin kuin Juuti-jašša olijilla Jumalan uškojakunnilla, kumpaset ollah Iisussašša Hristossašša. Tiän omat muanmiehet on pietty teitä yhtä pahoin kuin jevreit šikäläisie uškojie. **15** Jevreit tapettih Hospoti Iisussa ta Jumalan viessin-tuojat, ta meitä niise hyö ajeltih. Hyö ei olla Jumalalla mielehiset ta ollah kaikkien ihmisien vihamiehie. **16** Hyö reisselläh eštyä meitä pakajamašta toisenvierosilla kanšoilla šiitä šanua, mi voipi hiät pelaštua. Näin hyö täytetäh omien riähkien aštietä. Ka nyt Jumalan viha viimein tavottau hiät. **17** Vellet, kun myö joutuma olomah teistä kotvasen aikua erošša, niin työ kuitenkin olija miän šytämeššä, vaikka šilmillä emmä teitä nähyn. Myö kovašti kaipasima teitä ta miän himotti teitä nähä. **18** Šentäh meinasima tulla käymäh tiän luo – miula, Puavilalla, oli montaki kertua meininki tulla – ka šaatana pijätteli meitä. **19** Juuri työ oletta miän toivo, ilo ta ylpevyš miän Hospotin Iisussan Hristossan iešša, konša Hiän tulou. **20** Teistä myö šuamma kunnivuo ta iluo.

3 Kun emmä voinun enämpi keštyä eruo, piättimä iče jiahä Afiinah, **2** a tiän luo työnsimä Timofein. Timofei on miän uškovelli ta Jumalan ruatotovarissa, kumpani yheššä miän kera šanelou Hyvyä Viestie Hristossašta. Työnsimä hänet lujentamah teitä ta rohk-

istamah ušošša, ³ jotta kenkänä teistä ei horjuis nyky-sissä ahissukšissa. Vet työ tiijättä, jotta tämä on miän oša. ⁴ Tiän luona ollešša, myö jo ieltäpäin pakasima, jotta meitä ruvetah ajelomah. Ta juštih niin käviki, niin kuin tiijättä. ⁵ Šentäh en keštän pitemmäti, ka työnsin Timofein tiijuštamah, pisykö tiän uško lujana. Mie niät varasin, jotta muanittaja šai tiät muanittua, ta kaikki miän staraimini mänöy tyhjäh. ⁶ Nyt Timofei on tullun tiän luota jälelläh tänne ta tuonun meilä hyvie uutisie tiän ušošta ta toini toisen tykkyämiseštä. Hiän šano, jotta työ muisteletta meitä aina hyvällä ta ikävöičettä meitä kuin ni myö teitä. ⁷ Vellet, kaikkien miän vaivojen ta ahissukšien kešeššä viesti tiän ušošta anto meilä rohkevutta. ⁸ Nyt myö voimma tuaš elyä iel-läh, kun kerran työ pisyttä lujašti Hospotissa. ⁹ Mitein voisima tarpehekši kiittyä Jumalua teistä ta kaikešta ši-itä ilošta, mi meilä on Jumalan iješšä tiän vuokši? ¹⁰ Yötä päivyä myö täyveštä šytämeštä moliuvumma, jotta šaisima nähä teitä ta voisima antua teilä šen, mitä vail-la tiän uško vielä on. ¹¹ Iče Jumala, miän Tuatto, ta miän Hospoti Iisussa Hristossa avakkah meilä tien tiän luo. ¹² Lisäkkäh Hospoti teilä aina vain enämmän toini toisen ta kaikkien ihmisien tykkyämistä. Tykäkkyä työ heitä, niin kuin myö tykkyämmä teitä. ¹³ Lujentakkah Hospoti tiän šytämet, jotta ne oltais pyhät ta vijat-tomat miän Jumalan ta Tuaton iješšä, konša miän Hospoti Iisussa Hristossa tulou kaikkien omien pyhien kera. Amin.

4 Ta vielä, vellet! Työ oletta opaštun meiltä, miten pitäy elyä, jotta oisija Jumalalla mieleh. Ta juštih niinhän työ elättäki. Hristossan Iisussan nimeššä myö kuitenkin molimma ta vakotamma teitä staraimah vielä enämmän. ² Työhän muissatta, mitä Hospotin Iisussan käškyjä myö antoma teilä. ³ Jumalan tahto on, jotta teistä tulis pyhie. Elkyä käykyä huorih! ⁴ Jokahini teistä opaštukkah pitämäh omua runkuo kurissa, pitäkkäh hiän šen pyhänä ta kunnivošša. ⁵ Elkyä antakkua omua runkuo himon tulen valtah niin kuin ruatah toisen-vieroset rahvahat, kumpaset ei tunneta Jumalua. ⁶ Elkäh kenkänä teistä näissä as's'oissa ruatakkah šitä, mi on kiellettyö, elkäh hiän ruatakkah mitänä pahua omalla uškovellellä. Hospoti tašuuu kaikešta šem-mosešta, niin kuin olemma teilä jo ennen šanon ta varottan. ⁷ Jumala niät ei šitä vaššen kuččun meitä, jot-ta eläsimä riähäššä, kun kučču pyhäh elämäh. ⁸ Šentäh še, ken kieltäytyy näistä neuvoloista, ei kieltävyv ih-miseštä vain Jumalašta, kumpani antau meilä Pyhän Henken. ⁹ Uškovellien tykkyämiseštä teilä ei tarviče kir-juttua, šentäh kun Jumala Iče opašti tiät tykkyämäh toini toista. ¹⁰ Työ vet tykkyättä kaikkie uškovellijä koko Makedonijašša. Myö kuitenkin pyritämmä teitä, vellet, tykäkkyä toini toista vielä lujempah. ¹¹ Yrittäkkyä kaikin voimin elyä vakavašti. Hoitakkua omat as's'at ta omin käsin tienakkua oma elätyš, niin kuin myö olemma

käšken. ¹² Tällä keinoin kun elättä, niin ulkopuolisetki kunnivoitetah teitä. Ta työ iče että tarviče apuo keltänä. ¹³ Vellet, mie tahon šelittyä teilä, miten käyt niillä, ket kuoltih Hristossah uškuon. Šilloin teilä ei ois pahua mieltä niin kuin noilla toisilla, kumpasilla ei ole toivuo. ¹⁴ Myö ušomma, jotta Iisussa kuoli ta nousi kuollehista. Šamoin ušomma, jotta konša Iisussa tu-lou, Jumala tuou Hänen kera jälelläh elämäh ne, ket kuoltih ušošša Iisussah. ¹⁵ Šanomma teilä šen, mitä Hospoti on šanon: Myö elošša olijat, kumpaset jiammä tänne Hospotin tulentah šuate, emmä kerkie Hänellä vaštah ennen kuollehie. ¹⁶ Konša ylianheli karjahtau käšyn ta Jumalan torvi toittottau, šiitä Iče Hospoti laškeutuu taivahašta. Enšin nouššah eloh ne, ket kuoltih Hristossah uškojina. ¹⁷ Šiitä miät, kumpaset olemma vielä elošša, olemma näillä ilmoilla, tem-matah yheššä hiän kera pilvissä yläilmoih Hospotilla vaštah. Ta niin myö šuamma aina olla Hospotin kera. ¹⁸ Rohkistakkua toini toista näillä šanoilla.

5 Teilä, vellet, ei tarviče kirjuttua, konša še aika ta päivä tulou. ² Työ vet tiijättä iče oikein hyvin, jotta Hospotin päivä tulou tietämättä kuin rosvo yöllä. ³ Ih-miset šanotah: «Nyt on rauha, ei ole mitänä hätyä». Šilloin heilä tulou tuho arvuamatta niin kuin šuantavai-vat lašta vuottajalla naisella. Eikä hyö piäššä pakoh. ⁴ Ka työ, vellet, että elä pimieššä. Teilä tuo päivä ei tule tietämättä niin kuin rosvo taloh. ⁵ Työ kaikin oletta val-on lapšie ta päivän lapšie. Myö emmä ole yön ta pimien lapšie. ⁶ Niin jotta elkä myö muakka niin kuin muut, vain valvokka ta pisykkä šelvin päin. ⁷ Ne, ket muatah, muatah yöllä. Ne, ket humaloijah, ollah yöllä humalašša. ⁸ Ka myö, kumpaset olemma päivän lapšie, pisykkä šelvin päin. Šuoriutukka ušon ta tykkyämisen šuojapaitah. Piän šuojakši ottakka pelaššukšen toivo. ⁹ Ei Jumala valinnun meitä, jotta kuation oma viha miän piällä. Hiän valičči miät, jotta pelaštuisima Hospotin Iisussan Hristossan kautti. ¹⁰ Hristossa kuoli miän puolešta, jotta myö eläsimä yheššä Hänen kera, ollem-ma myö Hänen tulleššä vielä henkissä tahi jo kuolo-man uneššä. ¹¹ Šentäh rohkistakkua ta lujittakkua toini toista, niin kuin työ ruattaki. ¹² Molimma teitä, vellet, pitäkkyä arvošša niitä, ket ruatah tiän kešeššä. Hospoti on pannun hiät johtamah ta juohattamah teitä. ¹³ Pitäkkyä heitä šuurešša arvošša ta tykäkkyä heitä heijän työn tähän. Eläkyä šovušša keškenäh. ¹⁴ Vako-tamma teitä, vellet, kiäntäkyä kurittomie oikiella tiel-lä, rohkistakkua arkoja, auttakkua avuttomie ta olkua kaikkien kera käršivällisie. ¹⁵ Kaččokkua, jotta kenkänä teistä ei makšais pahašta pahalla. Yrittäkyä aina lu-atie hyvyä toini toisella ta kaikilla ihmisillä. ¹⁶ Olkua aina ilosina. ¹⁷ Moliutukkua vaipumatta. ¹⁸ Kiittäkkyä kaikešta. Tätä Jumala tahtou teiltä, Hristossan Iisussan omilta. ¹⁹ Elkyä šammuttakkua Pyhän Henken tulta. ²⁰ Elkyä väheššikkyä Jumalan viessintuojien šanomie.

²¹ Tutkikkua hyvin ne kaikki ta ottakkua še, mi on hyvä.
²² Pisykkyä erošša kaikešta pahašta. ²³ Iče rauhan Jumala pyhittäkkäh tiät täyvellisešti. Hiän šuojelkah tiät kaikkineh: tiän henken, mielen ta runkon, niin jotta teissä ei ois mitänä moittavua, konša miän Hospoti Iisussa Hristossa tulou. ²⁴ Häneh, kumpani teitä

kučču, voit uškuo. Hiän ruatau šen, min on luvannun.
²⁵ Vellet, moliutukkua miän puolešta. ²⁶ Tervehtikkyä toini toista, šepäytykkyä kuin vellet. ²⁷ Hospotin nimeššä mie vuajin, jotta luvetta tämän kirjasen kaikilla pyhillä vellilöillä. ²⁸ Miän Hospotin Iisussan Hristossan armo olkah tiän kera. Amin.

Toini kirjani fessalonikkalaisilla

1 Mie, Puavila, ta vielä lisäkši Siluani ta Timofei tervehimmä Fessalonikan uškojakuntua, kumpani eläy Jumalašša, miän Tuatošša, ta Hospotissa Iisussašša Hristossašša. **2** Jumalan, miän Tuaton, ta Hospotin Iisussan Hristossan armo ta rauha olkah tiän kera. **3** Miän pitäy aina kiittyä Jumalua tiän tähän, vellet. Ta oikein onki, jotta niin ruamma, šentäh kun tiän uško kašvamistah kašvau ta toini toisen tykkyämini lisäytyy teissä kaikissa. **4** Myö ylpinä kerromma teistä Jumalan uškojakunnissa. Myö olemma ylpiet tiän ušošta ta šiitä, jotta keššättä kaikissa ajelomisissa ta muokissa, kumpasie työ jouvutta käršimäh. **5** Täštä näky, jotta Jumalan suutu on oikie. Hiän hyväkšyy tiät omah Valtakuntah, kumpasen takie työ nyt käršittäki. **6** Jumala on oikiemieliini: Hiän makšau ahissukšella tiän ahistajilla. **7** A ahissetut, niin tiät kuin miätki, Hiän piäštäy ahissukšista, konša Hospoti Iisussa omien väkövien anhelien kera ilmeštty taivahašta. **8** Hiän tulou roihuojan tulen kešeššä ta kurittau niitä, ket ei tiijetä Jumalua eikä totella miän Hospotin Iisussan Hristossan Hyvyä Viestie. **9** Heijän kuritukšena on ilmasenikuset uatun muokat. Hiät erotetah Hospotista, eikä hyö piäššä näkömäh Hänen voimua ta jumalallista valuo. **10** Näin käypi šinä päivänä, konša Hospoti tulou, jotta Hänen pyhät kunnivoitettais ta kaikki uškojat kiitettäis Häntä. Työ niise oletta heijän joukošša, šentäh kun uškoja miän tovissukšeh. **11** Juuri täštä šyyštä myö moliuvumma aina tiän puolešta. Miän Jumala on kuččun tiät omikseh, ta myö molimma, jotta työ oisija tämän kučun arvosie. Šamoin molimma, jotta Hiän voimallah auttais teitä tiän kaikissa hyvissä meininkilöissä ta šuattais loppuh ne ruavot, mit tovisetah tiän ušošta. **12** Tällä keinoin työ toisija kunnivuo miän Hospotin Iisussan Hristossan nimellä. Ta Hiän tois kunnivuo teilä miän Jumalan ta Hospotin Iisussan Hristossan armon mukasešti.

2 Otamma nyt pakinakši miän Hospotin Iisussan Hristossan tulomisen ta šen, jotta miät kerätäh Hänen luo. Myö molimma, vellet, **2** elkyä mänettäkyä mieltänä elkyäkä pöläštykkyä, kun teilä šanottaneh, jotta Hristossan päivä on jo tullun. Elkyä uškokkua tämmöistä pakinoa, vaikka kennih šanois teilä, jotta Pyhä Henki šen hänellä ilmotti, tahi myö muka šanoma tahi kirjuttima niin. **3** Elkyä antakkua kenkänä millänä keinoin pettyä iččienä. Še päivä niät

ei tule, kuni ihmiset ei kieltäyvytä ušošta ta kuni ei tule riähän ihmini, kumpani on mänöššä uatuh. **4** Tuo ihmini vaššuštou kaikkie jumalallista. Hiän noštou iččeh korkiemmalla kaikkie, mitä pietäh jumalana tahi millä kumarrellah. Hiän ašettuu Jumalana istumah jumalankotih ta šanou olovah Jumala. **5** Ettäkö muissa, jotta mie pakasin teilä täštä jo šilloin, konša olin tiän luona. **6** Työ tiijättä, mi tuota ihmistä vielä pijättelöy, niin jotta hiän ilmeštty vašta, konša hänen aika tulou. **7** Jumalan vaštani voima niät kun jo ruatau peitočči. Hänen, ken šitä vielä pijättelöy, on vain enšin mäntävä pois tieltä, **8** ta šiitä ilmeštty tuo Jumalan sakonan vaššuštaja. Konša Hospoti Iisussa tulou jällelläh, Hiän tappau tuon vaššuštajan oman šuuh henkähykšellä ta hävittäy omalla jumalallisella valollah. **9** Jumalan sakonan vaššuštajan tulomini on šaatanan ruato. Konša hiän tulou, hiän luatiu kummie ta merkkiruatoja, mit muanitetah rahvašta. **10** Kaikilla valehkeinoilla še muanittau niitä, ket jouvutah uatuh. Šinne hyö jouvutah šentäh, kun ei tykätty tositietuo, mi ois pelaštan hiät. **11** Šentäh Jumala työntäy heillä šuuren ekšytykšeh, jotta hyö ušottais valeheh. **12** Ta niin šuahah suutun kaikki ne, ket ei ušottu šiieh, mi on tosi, vain valittih viäryš. **13** Vellet, meilä on täyši šyy aina kiittyä Jumalua teistä, kumpasie Hiän tykkyäy. Jumala valičči tiät pelaštumah enšimmäisinä: Hänen Henki pyhitti tiät ta työ uškoja tosišanomah. **14** Täh pelaššukšeh Hiän kučču tiät Hyvän Viessin kautti, kumpasen myö teilä toima, jotta työ šaisija miän Hospotin Iisussan Hristossan jumalallisen valon. **15** Šentäh, vellet, pisykkyä lujina ta pitäkkyä kiini niistä opaššukšista, kumpasie myö olemma antan teilä omissa pakinoissa tahi kirjasissa. **16** Iče miän Hospoti Iisussa Hristossa ta Jumala, miän Tuatto, kumpani tykkyäy meitä ta omašša armoššah lahjotti meilä ilmasenikusen avun ta hyvän toivon, **17** rohkistakkah teitä ta antakkah teilä aina voimua kaikkieh hyvieh ruatoloih ta pakinoih.

3 Lopukši vielä, vellet, moliutukkua miän puolešta, jotta Hospotin šana levieis rutompah ta piäsis muuvvallaki šamah kunnivoh kuin še on tiän kešeššä. **2** Moliutukkua vielä, jotta piäsisimä pahoista ta kelvotomista ihmisistä; eihän kaikki ušota. **3** Hospoti kuitenkin on luotettava. Hiän lujentau teitä ta šuojau kaikēšta pahašta. **4** Hospoti on antan meilä uško teih, jotta työ nyt ta iellähki ruatta šitä, mitä myö käšemmä.

⁵ Hospoti ohjakkah tiän šytämet tykkyämäh niin kuin Jumala tykkyäy ta keštämäh niin kuin Hristossa keštäy.
⁶ Miän Hospotin Iisussan Hristossan nimeššä myö käšemmä teitä, vellet, pisykkyä erošša jokahisešta, ken on laiska eikä elä miän opaššukšien mukah.
⁷ Tiijättä iče, mitein tiän pitäy ottua mallie meistä. Konša olima tiän luona, niin emmä laisotellun.
⁸ Myö emmä kenenkänä luona šyönyn ilmaista leipyä, kun ruatoma ta staraiččima yötä päivyä, jotta emmä ois ollun tiän vaivana.
⁹ Oishan meilä ollun šiih valta, ka tahtoma omalla elämällä näyntyä teilä, mitein pitäy elyä.
¹⁰ Konša myö olima tiän luona, niin käškimä, jotta ken ei tahtone ruatua, še elkäh ni šyökäh.
¹¹ Myö niät kun olemma kuullun, jotta eryähät tiän joukošta laisotellah. Hyö ei ruata mitänä, vain touhutah tyhjän-

päiväistä.
¹² Šemmosie myö käšemmä ta neuvomma miän Hospotin Iisussan Hristossan nimeššä, jotta hyö rauhotuttais, ruvettais ruatamah ta tienattais oma leipä.
¹³ Ka työ, vellet, ruatakkua aina hyvyä, elkyä vaipukkuu.
¹⁴ No kun ken ei totelle, mitä myö täššä kirjasešša šanoma, niin pitäkkyä häntä šilmällä ta pisykkyä hänešta erilläh. Eikö hiän šiitä häpieis.
¹⁵ Elkyä kuitenkin pitäkkyä häntä vihamiehenä, vain opaštakkua häntä kuin vellie.
¹⁶ Iče rauhan Hospoti antakkah teilä rauhan, aina ta kaikella keinoin. Hospoti olkah tiän kaikkien kera.
¹⁷ Mie, Puavila, täššä omalla kiällä kirjutat teilä tervehyiset. Tämmöistä on miun kirjutuš, täštä tunnetta kaikki miun kirjaset.
¹⁸ Miän Hospotin Iisussan Hristossan armo olkah tiän kaikkien kera. Amin.

Enšimmäini kirjani Timofeilla

1 Tämän kirjuttaja on Puavila, Iisussan Hristossan apostoli. Apostoliksi miut pantih Jumala, miän Pelaštaja, ta Hospoti Iisussa Hristossa, miän Toivo.

2 Mie tervehin šilma, Timofei, miun henkellini poikani. Tuatto Jumalan ta miän Hospotin Iisussan Hristossan hyvyš, armo ta rauha olkah šiun kera! **3** Makedonijah lähtiessä käsin šiun jiahä Efessah, jotta kieltäsit šielä eryähie levittämäštä vierahie opaššukšie. **4** Heijän pitäy jättyä tyhjät starinat ta loputtomat heimokuntaluvettelot. Niistä tulou vain tyhjänpäiväistä piänvaivua eikä ne eissetä Jumalan meininkie. Šen voit šuaha aikah vain uško. **5** Tämän neuvon tarkotukšena on noššattua toini toisen tykkyämistä, mi lähtöy puhtahašta šytämeštä, riähättömäštä omaštahenkeštä ta tovelisešta ušošta. **6** Eryähät kiännyttih pois näistä aššoista, ekšyttih ta ruvettih pakajamah, mitä piä kanta. **7** Hyö tahotah opaštua Jumalan Sakonua, vaikka ičeki ei malteta šitä, mitä paissah ta mistä niin varmoina kiissetäh. **8** Tietyšti Sakona on hyvä, kun šitä käytetäh niin kuin kuuluu. **9** Pitäy muistua, jotta Sakonua ei ole luajittu kunnan ihmisillä, kun sakonanrikkojilla ta tottelomattomilla. Še on luajittu jumalatomilla, riähkähisillä ta niillä, ket ei kunnivoiteta Jumalua. Še on luajittu pyhän häpyäjillä, tuaton ta muamon tappajilla ta muilla tappajilla, **10** huorissa kävijillä ta mieštä panijilla miehillä. Še on luajittu niillä, ket šiepatah ihmisie, [ket tovissetah viärin ta ket pannah elukkoja.] Še on luajittu valehtelijilla, šananrikkojilla ta kaikilla šemmosilla, ket nouššah tervehtä opaššušta vaštah. **11** Näin opaštou Hyvä Viesti, mi pakajau taivahallisen valon šuurešta Jumalašta. Tämä Hyvä Viesti on annettu miun šaneltavakši. **12** Mie kiitän miän Hospotie Hristossua Iisussua, kumpani on antan miula voimua. Passipoitan Häntä šiitä, jotta Hiän kaččo miut varmakši ta otti ruatoh, **13** vaikka ennen nakroin ta ajelin Häntä ta muokkasin Häneh uškojje. Kuitenki Hiän armahti milma, šentäh kun en ollun ušošša enkä tietän, mitä ruavoin. **14** Miän Hospotin [Iisussan Hristossan] armo on loppumatoin. Kun pisymmä Hristossašša Iisussašša, Hiän antau meilä uško ta tykkyämistä. **15** Tämä šana on varma ta šiieh kannattau uško: Hristossa Iisussa tuli maailmah pelaštamah riähkähisie, ta mie olen niistä pahin. **16** Ka Jumala armahti miut šitä vaššen, jotta juuri miušša, pahimmašša riähkähisešša, Hristossa Iisussa näyttäis, mitein käršivällini Hiän on.

Näin mie olen mallina niillä, ket kiännytäh uškomah Häneh ta šuahah ilmasenikuni elämä. **17** Ilmasenikusella Čuarilla, kuolomattomalla, näkymättömällä ta ainuolla viisahalla Jumalalla kunnivo ta jumalallini valo aina ta ilmasen ijän! Amin. **18** Poikani Timofei, mie annan šiula käšyn. Še on niijen viestien mukani, mit on šiuh nähen Jumalalta tultu. Miun käšky on tämä: pie ne viessit mielešša ta šoji hyvin ušon puolešta. **19** Pisy ušošša ta šäilytä omahenki riähättömänä! Eryähät ei kuuneltu omuahenkieh ta kavotettih uško. **20** Näin kävi Imeneillä ta Aleksanterilla. Hiät mie annoin šaatanalla käsih, jotta hyö opaššuttais elämäh Jumalua nakramatta.

2 Mie neuvon teitä, jotta ennen kaikkie muuta antotta Jumalalta apuo, moliuvutta, luvetta malittuja ta passipoitatta Jumalua kaikkien ihmisien puolešta. **2** Moliutukku čuarien ta kaikkien vullanpitäjien puolešta, jotta myö voisima elyä tyyntä ta rauhallista elošta Jumalua varaten ta arvokkahašti. **3** Tämmöni malittu on hyvä ta še on mielehini Jumalalla, miän Pelaštajalla. **4** Hiän tahtou, jotta kaikki ihmiset pelaššuttais ta šuatais tietyä, mitä Hyvä Viesti opaštou. **5** – On vain yksi Jumala, ta vain yksi voit yhistyä Jumalan ta ihmisen, ihmini Hristossa Iisussa. **6** Hiän anto oman henkeh makšukši kaikkien puolešta, näin Hiän tovisi oikieh aikah Jumalan hyväštä tahošta. **7** Tämän viessin šanelijakši ta apostoliksi miut on pantu. Mie pakajan totta Hristossan nimešša, en valetele. Miut on pantu toisenvierosilla kanšoilla oikien ušon opaštajakši. **8** Šentäh mie tahon, jotta miehet joka paikašša moliuvuttais, noššettais käteh Jumalan puoleh puhatahin mielin, ilmain vihua ta mitänä epyälömättä. **9** Šamoin tahon, jotta naiset šuoriuvuttais šiivon vuatteih, kaunissettais iččieh šiivošti ta huikieta varaten – ei tukkie pöyhistäällä, ei kultakoruloilla, simčukoilla tahi kallehilla vuatteilla. **10** Jumalah uškojilla naisilla paššatah kaunisšukšekši hyvät ruavot. **11** Naisen pitäy kuunnella opaššušta pakajamatta ta tottelijaisena. **12** Mie kiellän naista opaštamašta tahi komentelomašta omua mieštäh. Hänen pitäy elyä hil'lasena. **13** Enšinhän Jumala luati Aatamin ta šiitä vašta Ievan. **14** Ta ei šitä Aatamie petetty, kun naini anto pettyä iččeh ta rikko Jumalan käšyn. **15** Lapšenšujana naini kuitenkin pelaštou, kun vain pisynöy ušošša, tykännöy toisie ta elänöy šiivošti pyhyä elämyä.

3 Tämä šana on varmašti totta: ken pyrkiy uškojakunnan piämiehen virkah, še tahtou hyväh ruatoh. ² Uškojakunnan piämiehen pitäy olla šemmoni, keneššä ei ole mitänä moittavua. Hänen pitäy olla yhen naisen mieš, šelväpäini, vakava, rehellini, hänen pitäy hyvin vaššata vierahie ta olla hyvä opaštaja. ³ Hänen ei šua olla viinah mänijä, ei toračču, ei riitelijä, ei oman hyövyn šuahuštaja, vain hyväšanani ta šopusa, ei rahalla ahneh. ⁴ Pitäkkäh hiän hyvyä huolta omašta kotiväještä, kašvattakkah lapšieh, jotta ne oltais tottelijat ta kunnivoitettais kaikkie. ⁵ Kun ken ei šuattane pityä huolta kotiväještäh, niin mitein hiän vois huolehtie Jumalan uškojakunnašta? ⁶ Piämiehenä ei šua olla vašta uškoh kiäntynyt, jotta hiän ei rupieis šuurenteliutumah eikä joutuis suutittavakši yheššä juavelin kera. ⁷ Hänen pitäy olla hyväššä luvušša uškojakunnan ulkopuolella niise, jotta häneštä ei paistais pahua ta jotta hiän ei puuttuis juavelin anšah. ⁸ Uškojakunnan tijakonien niise pitäy olla kunnan ihmisie, ei kakšinuasie. Heijän ei šua tottuo viinah eikä šuahuštua omua hyötyö. ⁹ Heijän pitäy hyvin tietyä miän ušon opaššukšet ta pityä omahenki riähättömänä. ¹⁰ Heitä niise pitäy enšin tutkie, ta kun heistä ei löyvettäne mitänä moittavua, hyö šuahah ruatua tijakonina. ¹¹ Šamoin heijän naisien pitäy olla kunnan ihmisie, hyö ei šuaha paissa muista pahua. Heijän pitäy olla šelväpäisie ta šemmosie, jotta heih voipi kaikkešša uško. ¹² Tijakonin pitäy olla yhen naisen mieš, ta hänen pitäy hyvin huolehtie omista lapšista ta kotiväještä. ¹³ Niitä, ken hoitau tijakonin työn hyvin, pietäh hyväššä luvušša ta hyö voijah rohkiešti paissa ušošta Hristossah Iisussah. ¹⁴ Tätä kirjuttuas's'a toivon, jotta piäšen ruttoh šiun luokši. ¹⁵ Ka kun viikoštunen, šuat täštä kirjasešta tietyä, mitein pitäy olla Jumalan kojissa. Še koti on elävän Jumalan uškojakunta, kaiken tostitijon pylväš ta kivijalka. ¹⁶ Miän pyhän ušon peittoas's'a on šuuri: – Jumala tuli maailmah ihmisen runkošša, Henki tovisi, jotta Hiän kelpuau Jumalalla. Anhelit nähtih Hänet, Häneštä šaneltih maailman kanšoilla, Häneh ušottih maailmašša, Hänet otettih jumalalliseh valoh.

4 Pyhä Henki šanou šelväh, jotta viimesinä aikoina eryähät kieltävyvät ušošta ta aletah kuunnella muanittelijie henkijä ta piessojen opaššukšie. ² Niitä levitetäh pyhiksi luatiutujat valehtelijat, kumpasien omahenki on kuin palavalla rauvalla poltettu. ³ Hyö kielletäh akottumašta ta mänömäštä miehellä, ta hyö kielletäh šyömäštä eryähie ruokie. No Jumala on antan nämäki šyömiset. Ne, ket ušotah ta tiijetäh tošišanoma, šuahah šyvvä niitä ruokie Jumalua kiittyän. ⁴ Niätšen kaikki, min Jumala on luatin, on hyvyä. Mitänä šiitä ei tarviče heittyä pois, kun še kiittyän ote-tah vaštah. ⁵ Jumalan šana ta malittu luajitah še luvalisekši. ⁶ Kun näin opaššat vellijä, olet hyvä Hristossan

Iisussan käškyläini. Šie iče niise šuat voimua ušon ta oikien opaššukšen šanoista, kumpasien mukah olet elän. ⁷ Jumalattomie ta tyhjänpäiväsie starinoja elä kuntele, vain totuta iččeš oikieš uškoh. ⁸ Runkon harjotelušta on vain vähäsen hyötyö, ka oikiešta ušošta on hyötyö kaikkeh, šentäh kun še lupuau elämän nykyseššä ta tulijašša ajašša. ⁹ Tämä šana on tosi ta še kannattau ottua vaštah. ¹⁰ Šitä vaššenhan myö ruamma ta käršimmä ahissukšie, kun panima toivon eläväh Jumalah, kumpani on kaikkien ihmisien Pelaštaja, šemminki uškojien. ¹¹ Näitä as's'oja neuvo ta opašša.

¹² Kenkänä ei šua vähekšie šilma nuoren ijän tähän. Ole uškojilla mallina pakinoissaš ta elämäššäš, toisien tykkyännäššä, henkeššä, ušošša ta puhtahuošša.

¹³ Luve uškojakunnalla Pyhie Kirjutukšie, neuvo ta opašša šini, kuni mie en tule. ¹⁴ Elä jätä käyttämättä šitä henkellistä lahjua, kumpasen šait Jumalalta tulleh viessin kautti, konša uškojakunnan vanhimmat pantih käteh šiun piällä. ¹⁵ Pie huolta täštä kaikkešta ta rua aina näin, jotta kaikin nähtäis šiun eistymini.

¹⁶ Kačo tarkkah, mitein elät ta mitä opaššat. Pie kiini näistä neuvoista! Šilloin pelaššat iččeš ta ne, ket kuulalah šilma.

5 Elä kiruo vanhua mieštä kovilla šanoilla, kun neuvo häntä niin kuin tuattuoš, nuorempie miehie niin kuin vellijäš, ² vanhoja naisie kuin muamuoš.

Nuorempie naisie neuvo kuin čikkojaš, kaikkešša puh-tahin mielin. ³ Kunnivoita ta pie huolta leškinaisista, kumpaset on jätty aivan yksinä. ⁴ A kun lešellä ollou lapšie tahi punukkoja, niin niijen pitäis enšin opaštuo huolehtimah omašta pereheštä ta makšamah omien vanhempien vaivat. Še on Jumalan mielen mukahista.

⁵ Aivan yksin jäänyt leškinaini panou toivon Jumalah ta omissa malituissa kyšyy Häneltä apuo yötä päivyä. ⁶ A makieta elämyä eläjä leški on jo elyässäh kuin kuollut.

⁷ Muissuta leškilöillä täštä, jotta ihmiset ei piäštäis moittimah heitä. ⁸ Še, ken ei huolehi omahisista ta šemminki omašta pereheštä, on kieltäytyn ušošta.

Hiän on pahempi kuin še, ken ei ušo. ⁹ Leškien listoih kelpuau vain šemmoni, ken on täyttän kuušikymmentä vuotta ta ken on ollun vain yhen miehen naisena.

¹⁰ Listoih šuau ottua vain šemmosen, kenet tunnetah hyvistä ruatoloista, ken on kašvattan lapšie, pitän kois-sah matkalaisie, peššyn uškovaisien vierahien jalat, auttan hätäh joutunehie ta on starainun ruatua kaikkie muuta hyvyä. ¹¹ Nuorempie leškijä elä ota listoih. Heti kun heijän runkon himot piäššäh valtah, hyö vierauvutah Hristossašta ta tahotah männä miehellä.

¹² Näin heistä tulou viäräpäitä, šentäh kun hyö rikottih še, mitä aikasempah oli luvattu Jumalalla. ¹³ Šiitä vielä joutavina olleššah hyö aletah kierrellä talošta toiseh ta totutah olomah laiskoina. Šen lisäkši hyö kielitelläh ta šotkeuvutah toisien as's'oieh, paissah šemmoista, mitä ei šais paissa. ¹⁴ Šentäh mie tahon, jotta nuoret lešet

mäntäis miehellä, šuatais lapšie ta ruattais kotitöitä. Šilloin miän vaššuštajat ei löyvetä meissä mitänä haukuttavua. ¹⁵ Muutomat lešet niätšen on jo kiännyty aštumah šaatanalla jälkeh. ¹⁶ Kun kellä uškojista, miehellä tahi naisella, ollou koissa leškijä, hänen pitäy huolehtie heistä. Heijän tähän ei pie vaivata uškojakuntua, jotta še vois pityä huolta aivan yksin jianehistä leškilöistä. ¹⁷ Vanhimmat, kumpaset hyvin ohjajah omua uškojakuntua, ollah kakšinkertasen kunnon arvosie, šemminki ne, ket ruatah Hyvän Viessin šanelijina ta opaštajina. ¹⁸ Vet Pyhissä Kirjutukšissa šanotah: «Elä šivo puimašša olijan härän šuuta» ta «Ruataja on tienannun oman palkan». ¹⁹ Elä kuuntele, konša viäritetäh uškojakunnan vanhimpua, kun šitä viäriyštä ei tovistane oikiekši kakši tahi kolme tovistajua. ²⁰ Riähkäytynehie ihmisie kiruo kaikkien kuullen, jotta toisetki varattais. ²¹ Jumalan ieššä, Hospotin Iisus Hristossan ieššä ta valittujen anhelien ieššä mie vakotan šilma, jotta elä šie näijen neuvojen mukah. Elä ole kenenkänä puolella eläkä pie yhtä ihmistä toista parempana. ²² Elä kiirehäh panomah käsieš kenenkänä piällä ta plahoslovimah häntä ruatoh, jotta et šekois toisien riähkih. Šäilytä iččeš puhtahana. ²³ Elä enämpi juo pal'lašta vettä, kun ota vaččaš tähän ta ainasien vaivoješ tähän vähäsen viinuaki. ²⁴ Eryähien ihmisien riähät nävytäh kaikilla ta ne viijäh šuorah suutuh, a toisien riähät tullah näkyvih jälēšti. ²⁵ Šamoin hyvät ruavot nävytäh kaikilla, ta neki, mit ei nävytä, ei voija pisyö peitošša.

6 Niijen, ket ollah orjan länkilöissä, pitäy kaikilla keinoin kunnivoittua omie isäntie, jotta Jumalan nimie ta miän opaššušta ei haukuttais. ² Orjien ei pie vähekšie uškovaisie isäntie šen takie, kun hyö ollah uškovellijä. Tämmösie isäntie pitäy paššata vielä paremmin šen takie, kun hyö ruatah hyvyä ta ollah armahie uškovellijä. Tätä kaikkie opašša ta neuvo. ³ Ken opaštah toisin kuin mie eikä elä miän Hospotin Iisus Hristossan tervehien šanojen mukah ta miän ušon opaššukšien mukah, ⁴ še šuurenteliutuu eikä malta mitänä. Hänellä on kovuan šuuri himo riijellä ta kiissellä šanoista. Šemmosešta tulou kajehušta, riitua, pahoja pakinoja, ilkeitä ajatukšie toisista ⁵ ta tyhjänpäiväsie kiistoja mielettömien ihmisien välillä. Nämä kiistelijät on unohettu Hyvän Viessin opaššukšet ta

smietitäh, jotta ušolla voit pohattuo. Šemmosista pisy loitompana. ⁶ Uško tosieh onki šuuri rikkahuš, kun vain tyvyymmä šiih, mitä meilä on. ⁷ Šyntyössä myö emmä tuonun mitänä täh muailmah, ta konša kuolemma, emmä voi viijä tiältä mitänä. ⁸ Kun meilä on ruokua ta vuattiet piällä, niin šiitä meilä riittäkkäh. ⁹ Ne, ket tahotah pohattuo, jouvutah muanitukših ta puututah anšah. Hyö jouvutah monenmoisien mielettömien ta vahinkuo tuojien himojen valtah. Ne vejetäh ihmisie hätäh ta tuhoh. ¹⁰ Rahanhimo on kaiken pahan juuri. Rahua šuahuštuas'sa monet kiännyttih pois ušošta ta šuatih ičelläh monenmoisie murehie. ¹¹ Ka šie, Jumalan ihmini, pisy loitompana kaikēšta tämmöseštä! Kuottele elyä oikein ta olla jumalahini, kašva ušošša, ole käršivällini ta leppie. ¹² Šoji hyvä ušonšota ta voita omakšeš ilmasenikuni elämä. Šiuh Jumala šiut kučču, konša šie hyvin šanelit ušoštaš monien tovistajien ieššä. ¹³ Jumala, kaiken elämän antaja, ta Hristossa Iisussa, kumpani Ponttei Pilatin ieššä tovisi omašta ušoštah, olkah miun tovistajina. Tovistakkah hyö, kun mie pyritän šilma näin: ¹⁴ rua hyväšisti kaikki, mitä šiula on annettu ruattavakši, kuni miän Hospoti Iisussa Hristossa ei tule jällelläh. Šiitä kenkänä ei voi šilma moittie. ¹⁵ – Kiitetty Jumala, ainut Halliččija, čuarien Čuari ta isäntien Isäntä, antau omalla ajallah Hospotin Iisus Hristossan jiiävytyö. ¹⁶ Jumala yksin on kuolomatoon, Hiän eläy valošša, kumpaista ei šua tulla lähellä. Häntä yksikänä ihmini ei ole nähyn eikä voi nähä. Hänen on kunnivo ta ilmasenikuni valta. Amin. ¹⁷ Varo ta niitä, ket täššä muailmašša ollah pohattoja, jotta hyö ei šuurenteliuvuttais. Kačo, jotta hyö ei pantais omie toivoja epävarmah pohasvuoh, vain eläväh Jumalah. Hiän antau meilä hyväkši mielekši kaikkie kylitellein. ¹⁸ Pyritä heitä ruatamah hyvyä, keryämäh pohasvuokši hyvie ruatoja ta šiäštämättä jakamah omie eloja muilla. ¹⁹ Näin hyö kerätäh ičelläh pohasvuon, mi on hyvä alušta tulijua aikua vaššen, ta niin hyö šuahah omakšeš ilmasenikuni elämä. ²⁰ Timofei, pie tallešša še, mi on ušottu šiun huolih! Pisy loitompana jumalatomista ta tyhjistä pakinoista. Eläkä rupie kiistelömäh mistänä, mitä valehellen šanotah tositiijokši. ²¹ Eryähät väitetäh, jotta heilä on še tieto, ta on šentäh ekšytty pois ušošta. Jumalan armo olkah šiun kera! Amin.

Toini kirjani Timofeilla

1 Tämän kirjuttaja on Puavila, Jumalan tahošta Iisussan Hristossan apostoli, kumpani on Jumalan lupauksen mukah kučuttu elämäh Hristossašša Iisussašša. 2 Mie tervehin šilma, Timofei, miun armaš poika. Tuatto Jumalan ta miän Hospotin Hristossan Iisussan hyvyš, armo ta rauha olkah šiun kera! 3 Kiitän Jumalua, kumpasen hyväksi mie ruan omahenki puhtahana, niin kuin jo miun tuatot ruattih. Kiitän Häntä, kun päivin ta öisin malituissani aina mainičen šilma, Timofei. 4 Muissan šiun kynnälet ta tahtosin tuaš nähä šilma, šititä miula ois hyvä mieli. 5 Kiitän Jumalua, kun muissan šiun puhtahan ušon. Tämä uško oli jo šiun ämmölläš Loitalla ta muamallaš Evnikillä, ta olen varma, jotta še on šiulaki. 6 Šentäh muissutan šiula, jotta puhaltait palamah šen henkellisen lahjan, kumpasen Jumala šiula anto, kun mie panin käteni šiun piällä. 7 Eihän Jumala ole antan meilä varajamisen henkie, vain voiman, tykkyämisen ta tervehen jären henken. 8 Šentäh elä häpie tovistua miän Hospotista Iisussašta Hristossašta. Eläi milma häpie, kumpani olen Hänen tähnen tyrmäššä, vain kärši šieki Hristossan Hyvän Viessin tähnen. Jumala antau šiula šiuh voimua. 9 Hiän on miät pelaštan ta kuččun pyhällä kučulla, ei miän ruatojen takie, vain oman meininkih ta armoh mukasešti. Tämä armo tuli miän ošaksi Hristossašša Iisussašša jo ennen aikojen alkuo. 10 A nyt, konša miän Pelaštaja, Hristossa Iisussa, tuli muailmah, še armo on tullun näkyvih. Hiän pani lopun kuoloman vallalla ta Hyvän Viessin kautti toi valoh elämän ta kuolomattomuon. 11 Tämän Hyvän Viessin šanelijakši, apostoliksi ta toisenvirosien opaštajakši miut on pantu. 12 Šentäh mie nyt käršin näitä muokkie. Šitä en kuitenki häpie, šentäh kun tiijän, keneh mie ušon. Olen varma, jotta Hiän voit varteija omah tulentapäiväh šuate šen, min on miun haltuh antan. 13 Olkah šiula mallina ne tervehet opaššukšet, mit miulta kuulit. Šäilytä uško ta tykkyämini, kumpaset tullah Hristossalta Iisussalta. 14 Pie tallešša še hyvä, mi on šiula ušottu. Pyhä Henki, kumpani on meissä, antau šiula šiuh voiman. 15 Niin kuin šie tiijät, Aasijan muakunnašša kaikin jätettih miut, heijän joukošša Figel ta Jerrogen. 16 Hospoti olkah armollini Onisiforin perehellä, šentäh kun hiän moničči rohkisti milma. Hiän ei hävenyn milma, vaikka olenki tyrmäššä. 17 Riimah tultuo hiän vaipumatta ečči milma, kuni ei löytän. 18 Olkah Hospoti hänellä armollini omana tulentapäivänä! A

kuin äijän hiän autto milma Efessašša, šen šie ylen hyvin tiijät.

2 Hristossan Iisussan armo antakkah šiula voimua, poikan! 2 Kaikki, mitä olet miulta kuullun monien tovistajien aikana, šanele šemmosilla ihmisillä, kumpasih voit uškuo ta kumpaset voijah muita opaštua. 3 Šie niise keššä vaivua niin kuin Hristossan Iisussan hyvä saltatta. 4 Kenkänä ei saltattana ollešša šotkeuvu tavallisen elämän as'oih, kun tahtonou olla piäliköllä mieliksi. 5 Šamoin kilpailija ei šua voitovenččua, kun rikkonou kilpailun šiäntöjä. 6 Muamiehen, kumpani ruatau hiki piäššä, pitäy enšimmäisenä šuaha oma oša pellon tulošta. 7 Mieti näitä miun šanoja! Hospoti antakkah šiula mieltä kaikkeh. 8 Muissa, jotta Iisussa Hristossa, Tuavitan jälkiläini, on noššatettu kuollehista, niin kuin opaštuo miun šaneloma Hyvä Viesti. 9 Tämän Hyvän Viessin tähnen mie jouvun käršimäh, olen vieläi rauvoissa niin kuin pahanruataja. A Jumalan šana ei ole rauvoissa. 10 Šentäh mie keššän kaiken niijen tähnen, kenet Jumala on valinnun. Keššän, jotta hyöki šuatais pelaššuš Hristossašša Iisussašša ta šen kera ilmasenikuni jumalallini valo. 11 Oikein on šanottu: – Kun lienemmä Hristossan kera kuollun, niin Hänen kera šuamma elyäki. 12 Kun pisyneemmä lujina, piäšemmä Hänen kera halliččomah. Kun kieltäytynemmä Häneštä, Hiän niise kieltäytyy meistä. 13 Vaikka meih ei voine uškuo, Häneh kuitenki voipi uškuo, šentäh kun Hiän ei muutu. 14 Muissuta täštä uškojakunnalla. Vakota heitä Hospotin nimeššä, jotta hyö ei kiisseltäis šanoista. Šitä ei ole mitänä hyötyö, še on vain kuulijilla pahakši. 15 Staraiče kaikin voimin olla Jumalan šilmissä varma ruataja, kumpani ei häpie omua työtä, vain oikein opaštuo tosišanomua. 16 Pisy loittuona jumalattomista ta tyhjämpäiväsistä pakinoista, šentäh kun niijen pakasijat jouvutah aina vain loitommakši Jumalašta. 17 Heijän opaššuš leviey niin kuin tarttuja tauti. Tämä mösie opaštajie ollah Imenei ta Filit. 18 Hyö valehellah, konša šanotah, jotta kuollehista noušomini on jo ollun. Näin hyö hävitetäh eryähien uško. 19 Ka Jumalan panoma perušta pisyy lujana, ta šiuh on kirjutettu nämä šanat: «Hospoti tietäy oman rahvahan» ta «Kiäntykkäh pois kaikkešta pahašta jokahini, kenen huulilla on Hospotin nimi». 20 Šuurešša talošša ei ole yksistäh kultasie ta hopiesie ašteita, vain on niise puušta ta

šavešta luajittuja. Yhet on pruasniekka-ašteita, toisie pietäh arkina. ²¹ Šentäh jokahini, ken puhistau iččeh kaikesta viärästä opaššukšešta, on kuin arvokaš aštie. Hiän on pyhä, Hospotilla hyövyllini ta kelpuau kaikkeh hyväh ruatoh. ²² Pakene nuorien pahoja himoja ta kuottele elyä oikein. Pisy ušošša, tykkyä uškovellijä ta elä rauhašša kaikkien niijen kera, ket puhtahalla šytämellä kučutah avukšeh Hospotie. ²³ Elä ševo mielettömih ta tyhjäh kiistoih. Iče tiijät, jotta niistä šyntyy riitoja. ²⁴ Hospotin käškyläisen ei šua riijellä. Hänen pitäy olla hyväšanani kaikilla, nerokaš opaštamah ta käršivällini, ²⁵ niin jotta hiän leppiešti neuvou vaššuštajie. Onnako Jumala antau heijän mielen muuttuo, niin jotta hyö niise opaššutah tietämäh tosietuo. ²⁶ Šiitä hyö piäššäh pois juavelin anšašta, kumpasešša še pitäy heitä ta pakottau täyttämäh omua tahtuoh.

3 Šiun pitäy tietyä, jotta viimesinä päivinä tullah jykiet ajat. ² Šilloin ihmiset tykätäh vain iččieh ta rahua. Hyö kehutah iččieh ta ollah ylpiet, haukutah toisie eikä totella omie vanhempie. Hyö ollah kiittä-mättömät ta jumalattomat eikä tykätä toini toista. ³ Konša šiännytäh, ei lauhuta. Hyö kielitelläh toisien piällä, ei hallita iččieh, ollah ruakaluontosie ta kaiken hyvän vihollisie. ⁴ Hyö petetäh, ollah kovašiamisie ta mielettömie. Hyö tykätäh enemmän makieta elämyä kuin Jumalua. ⁵ Piältä kaččuon hyö ollah jumalahisie, ka kielletäh ušon voima. Šemmosista pisy erošša! ⁶ Eryähät heistä männäh rahvahan kotiloih ta muanitellah kepiemielisie ta riähkäh uponnehie naisie, kumpasie revitelläh monenmoiset pahat himot. ⁷ Nämä naiset ollah aina kuuntelomašša opaššušta, ka ei miteinkänä voija piäššä perillä tositiijošta. ⁸ Niin kuin Jannei ta Jamvrei vaššuššettih Moisseita, šamoin tuomomet ihmiset vaššuššetah tosišanomua. Heijän järki on pimeytyn ta heijän ušošta ei ole mitänä hyötyö. ⁹ Ei hyö piäššä loitoš, šentäh kun ruttoh kaikin nähäh, mitein mielettömät hyö ollah. Šamoin ni Jannein ta Jamvrein mielettömyš tuli näkyvih. ¹⁰ Šie olet ottan miun opaššukšen omakšeš ta olet elän niin kuin mie. Šie tahot šamua kuin mie. Šie ušot, keššät, tykkyät ta käršit kuin mie ¹¹ kaikissa ajelomisissa ta muokissa. Šiehän tiijät mitein milma ajeltih Antiohijašša, Ikoni-jašša ta Listrašša. Kuitenki kaikešta Hospoti miut piäšti. ¹² Ka niin še on, jotta kaikkie niitä ajellah, ket ollah Hristossan Iisussan omie ta tahotah elyä Jumalan mielen mukah. ¹³ A pahat ihmiset ta muanittelijat aina vain pahetah, hyö ekšytetäh muita ta ekšytäh iče. ¹⁴ Šie vain pie kiini šiitä, min olet opaštun ta mih lujašti ušot. Šiehän tiijät, ken on šilma opaštan. ¹⁵ Šie jo pieneštä šuate tiijät Pyhät Kirjutukšet. Ne voijah antua šiula viisahutta, niin jotta pelaššut uškomalla Hristossah Iis-

ussah. ¹⁶ Kaikki Pyhät Kirjutukšet on šynnytty Jumalan Henkeštä. Ne autetah opaštua, neuvuo, kirota ta kašvattua Jumalan tahon mukaseh elämäh. ¹⁷ Näin Jumalan ihmiseštä tulou täyvellini, kumpani šuattau ruatua kaikkie hyvya.

4 Mie vakotan šilma Jumalan ta miän Hospotin Iisussan Hristossan nimeššä, Hänen, kumpani tulou suutimah elävie ta kuollehie. Hiän tulou ta ottau val-lan, ta šentäh mie vakotan šilma: ² šanele Hyvyä Viestie. Rua šitä työtä šopivah ta šopimattomah aikah. Kiruo riähistä, kiellä ta neuvo aina käršivällisešti opaštuan. ³ Tulou niätšen aika, konša ihmiset ei voija šietyä tervehtä opaššušta, vain eletäh omie himoja myöte. Hyö kerätäh ympärilläh opaštajie, kumpaset paissah šitä, mitä hyö tahotah kuulla. ⁴ Hyö typetäh korvat tosišanomalta ta kiännytäh kuuntelomah starinoja. ⁵ A šie pie aina iččieš kurissa, keššä vaivat, šanele Hyvyä Viestie ta rua kunnolla šiula annettu työ. ⁶ Miun elämän viimesie pisaroja jo valutetah uhriksi alttarilla, miun lähön aika tuli. ⁷ Šojin hyvin ušon puolešta, pijin puolieni loppuh šuate ta šäilytin ušon. ⁸ Šiitä hyväštä miula on nyt varušetuo oikien elämän palkakši voittajanvenčča. Šen antau miula Hospoti, oikiemielini Sut'ja, omana tulentapäivänä. Eikä vain miula yhellä, kun kaikilla, ket ikävöijen vuotetah Hänen jäiviytmistä. ⁹ Kuottele piäššä rutompah miun luo. ¹⁰ Dimas mieltä täh muailmah, jätti miut ta läksi Fessalonikkah. Kreskent mäni Galatijah ta Tiitta Dalmatijah. Vain Lukka on tiälä miun kera. ¹¹ Ota Markki matkahaš ta tuo tänne, šentäh kun häneštä on miula hyötyö täššä ruavošša. ¹² Tihikan mie työnsin Efessah. ¹³ Konša lähet, tuo tulleššaš miun sviitka, kumpasen jätin Troadah Karpan luo, ta tuo kirjat, varšinki pergamentilla kirjute-tut. ¹⁴ Vaškišepä Aleksanteri luati miula äijän pahua. Hospoti makšakkah hänellä hänen ruatojen mukah. ¹⁵ Šie niise varo häntä, hiän äijälti vaššuštuo miän opaššušta. ¹⁶ Konša ensimmäisen kerran puolistauvuin suutun ieššä, ketänä ei ollun miun tukena, kaikin jätet-tih miut. Elkäh Jumala pankah šitä heilä vijakši! ¹⁷ Hospoti kuitenkin oli miun kera ta anto miula voimua, jotta voisin vetyä loppuh šuate Hyvän Viessin šanelomisen, anna kaikki kanšat kuultais še. Ta niin mie piäsin leijonan leukapielistä. ¹⁸ Hospoti pelaštuo miut ielläkki kaikešta pahašta ta vief omah taiva-haiseh Valtakuntah. Hänellä kunnivo aina ta ilmasen ijän! Amin. ¹⁹ Šano tervehyisie Priskillalla ta Akilalla ta Onisiforin perehellä. ²⁰ Erasti jäi Korinfi. Trofima kipeyty ta hänet mie jätin Milittah. ²¹ Yritä piäššä tänne ennein talvie! Šiula työnnetäh tervehyisie Jevvul, Pudei, Linei, Klautija ta kaikki vellet. ²² Hospoti Iisussa Hristossa olkah šiun henkeš kera! Armo teilä! Amin.

Kirjani Tiitalla

1 Mie, Puavila, Jumalan käskyläini ta Iisussan Hristossan apostoli, tervehin šilma, Tiitta. Miula on annettu ruavokši lujittua Jumalan valiččomien ihmisien uškouo ta auttua heitä tuntomah tosieto, mi viey Jumalan tahon mukaseh elämäh. ²Šiitä heilä on ilmasenikusen elämän toivo. Šen elämän Jumala lupasi ennen aikojen alkuo, ta Hiän ei valehtelee. ³Konša oikie aika tuli, Hiän ilmotti oman šanan šiinä Hyväššä Viessissä, kumpani on ušottu miun levitettäväkši. Mie šanelen Hyvyä Viestie Jumalan, miän Pelaštajan, käšyštä. ⁴Šie, Tiitta, olet miun henkellini poika, meilähän on šama uško. Tuatto Jumalan ta Hospotin Hristossan Iisussan, miän Pelaštajan hyvyš, armo ta rauha olkah šiun kera. ⁵Jätin šiut Kriittih šitä vaššen, jotta šie panisit kuntoh šielä kaiken, mi vielä oli panomatta. Ašeta joka linnašša uškojakuntah vanhimmat niijen neuvojen mukah, mitä annoin šiula. ⁶Uškojakunnan vanhimman pitäy olla šemmoni, keššä ei ole mitänä moittittavua ta ken on yhen naisen mieš. Hänen lapšien pitäy olla uškovaisie, ei vällällisen eikä kurittoman mainivošša olijie. ⁷Uškojakunnan piämieheššä ei šua olla mitänä moittittavua, šentäh kun tämän ruvon hiän šai Jumalalta. Hiän ei šua olla koppava eikä äkkivihani, ei viinah mänijä, ei toračču eikä oman hyövyň šuahuštaja. ⁸Hänen pitäy hyvin vaššata vierahie. Hänen pitäy olla hyväntahtoni, vakava, oikiemieliini, jumalahini ta šemmoni, ken hyvin iččieh halličču. ⁹Hänen pitäy pisyö miän opaššukšen mukasešša toven šanašša. Šiitä hiän šuattau neuvuo toisie tervehellä opaššukšella ta voipi näyttyä vaššuštajilla, jotta hyö ollah viäräššä. ¹⁰Eritenki jevreijen kešeštä kiäntynehien joukošša on äijän kurittomie, tyhjän pakasijie ta valehtelijie. ¹¹Heijän šuut pitäy typpie. Hyö niätšen ševotetah kokonaisie perehie opaštamalla heilä šemmoista, mitä ei pitäis, jotta vain šuatais iččeläh hyötyö. ¹²Yksi kriittiläini, heijän oma einuštaja, on šanonki: – Elä ušo kriittiläistä, skuuppua, laiskua, vihapäistä. ¹³Toven hiän šano. Šentäh kiruo heitä ankarašti, jotta hyö tultais ušoššah tervehiksi ¹⁴eikä enämpi kuunneltais jevreijen starinoja ta šemmosien ihmisien käškyjä, kumpaset on kiännytty pois tosišanomasta. ¹⁵Puhtahilla kaikki on puhašta, a niillä, ket ei olla puhtahie eikä ušota, mikänä ei ole puhašta. Hiän mieli ta šamoin omahenki on pakanoitun. ¹⁶Hyö šanotah, jotta tunnetah Jumala, kuitenkin hiän rua-

toloista näky, jotta ei tunneta. Hyö ollah ilkeitä ta tottelomattomie, eikä heistä ole minkänä hyvän ruatajiksi.

2 Šiun pakinat olkah tervehen opaššukšen mukaset. ²Olkah vanhat miehet šelväpäisie, vakavie ta ičenpijättelijie. Olkah heilä terveh uško, tykakkäh hyö toisie ta olkah käršivällisie. ³Vanhojen naisien pitäy niise elyä niin kuin pyhien kuuluu. Heijän ei šua paissa muista pahua eikä tottuo viinah, vain heijän pitäy opaštua toisie hyväh. ⁴Heijän pitäy neuvuo nuorie naisie tykkyämäh omua mieštä ta lapšie. ⁵Nuorien naisien pitäy olla vakavina ta puhašmielisinä, heijän pitäy pityä hyvyä huolta kojistah ta taipuo oman miehen tahtoh. Šilloin ei niken voi paissa pahua Jumalan šanašta. ⁶Nuorempie miehie käše pitämäh mieli kurissa. ⁷Hyvän ruatamisešša ole kaikilla mallina. Olkah šiun opaššuš rehelistä, arvokašta ta puhašta. ⁸Šiun pakinat olkah tervehie ta vailla mitänä moittittavua. Šiitä šiun vaššuštajat jouvutah häpieh, šentäh kun ei voija šanuo meistä mitänä pahua. ⁹Orjie neuvo kaikiešša taipumah omien isäntien tahtoh ta ruatamah heijän mieltä myöten. Heijän ei šua panna isännällä vaštah ¹⁰eikä varaššella. A heijän pitäy aina näyttyä, jotta ollah kunnollisie ta heih voit luottua. Ta niin hyö kaikiešša tuuvvah kunnivuo Jumalan, miän Pelaštajan, opaššukšella. ¹¹Jumalan armo niät jiiävyty, jotta kaikki ihmiset pelaššuttais. ¹²Še armo opaštou meitä jättämäh jumalattomuš ta muailman himot, še opaštou elämäh täššä muailmašša vakavašti, oikiemieliesti ta Jumalua varaten. ¹³Näin miän pitäy elyä, kuni vuotamma šitä päivyä, konša miän kallis toivo tulou tovekši: šuuri Jumala ta miän Pelaštaja Iisussa Hristossa tulou omašša jumalallisešša valošša. ¹⁴Hiän anto oman henkeh miän puolešta. Tällä keinoin Hiän piäšti miät kaiken pahan vallašta ta puhisti omakši kanšakšeh, kumpani kaikin voimin ruatau hyvyä. ¹⁵Näin šiun pitäy paissa uškojilla, rohkistua ta neuvuo heitä kaikella šillä vallalla, mi šiula on. Eikäi kenen pie pienekšie šilma.

3 Muissuta kaikilla, jotta heijän pitäy taipuo piämiehien ta muijen vullanpitäjien tahtoh. Heijän pitäy olla tottelijina ta valmehina ruatamah kaikkie hyvyä. ²Heijän ei šua paissa pahua keštänä eikä riijellä, vain heijän pitäy olla hyväšanasie ta leppeitä kaikilla ihmisillä. ³Myö niise olima tolkuttomie ta tottelomattomie, olima ekšykšissä, kaikenmoisien pahojen himo-

jen ta makien elämän orjje. Myö elimä kaiken pahan ta kajehukšen vallašša. Meitä vihattih ta myö vihasima toini toista. ⁴ A konša tuli näkyvih Jumalan, miän Pelaštajan, hyvyš ta armaššuš ihmisie kohen, ⁵ Hiän pelašti miät. No še ei ollun miän hyvien ruatojen tähän, kun Hänen armošta. Hiän pelašti miät pešömällä puhtahiksi, ta niin myö šyntymä uuvveštah ta Pyhä Henki uuvvisti miät. ⁶ Tämän Henken Jumala valutti šiaštämättä miän piällä miän Pelaštajan Iisussan Hristossan kautti, ⁷ jotta myö Hänen armošta kelpuasima Hänellä ta šaisima perinnökši ilmasenikusen elämän, niin kuin toivomma. ⁸ Näih šanoih voipi uškuo. Mie tahon, jotta šie aina muissuttaisit näistä as'soista, ana ne, ket ušotah Jumalah, staraitais ruatua hyvyä. Tämä on kaikilla hyväkši ta hyövykši. ⁹ Pisy loittuona tyhjänpäiväsistä kiissoista ta heimokuntaluvveteleista

eläkä riitele ta kiivaštele Sakonašta. Še kaikki on hyövytöintä ta tyhjänpäiväistä. ¹⁰ Kun ken hajottanou uškojakuntua, šemmoista ihmistä enšin varota kerran tahi kahičči. Kun hiän ei uškone, pisy häneštä loitompana. ¹¹ Šiehän tiijät, jotta tuommoni ihmini on kuin kieroh kašvanut puu, hiän eläy riähäššä. Hiän on jo iče suutin iččeh viäräkši. ¹² Konša työnnän šiun luo Arteman tahi Tihikan, kiirehi miun luo Nikopolih. Šielä mie niät meinuan viettyä talven. ¹³ Šuorita sakonanopaštaja Zena ta Apollos hyvin matkah, niin jotta hyö ei oltais minkänä vailla. ¹⁴ Anna meikäläiset niise opaššuttais ruatamah hyvyä, konša on tarvis, jotta heijän uško ei jäis tyhjäkši. ¹⁵ Kaikin, ket ollah tiälä miun luona, työnetäh šiula tervehyisie. Šano tervehyisie kaikilla miän kallehilla uškovellilöillä. Jumalan armo olkah tiän kaikkien kera! Amin.

Kirjani Filimonilla

1 Mie Puavila, kumpani olen tyrmäššä Hristossan Iisussan takie, ta velli Timofei tervehimmä miän kallista ruatovellie Filimonie. **2** Tervehimmä niise miän armašta sisärtä Apfijua ta tervehimmä Arhippua, kumpani puolistau uško yheššä miän kera. Šamoin tervehimmä uškojakuntua, mi keräytyy šiun talošša, Filimoni. **3** Jumalan, miän Tuaton, ta Hospotin Iisussan Hristossan armo ta rauha olkah tiän kera. **4** Mie kiitän Jumaluani aina, konša mainičen šilma malituissa. **5** Mie olen kuullun šiun ušošta Hospotih Iisussah ta šiitä, mitein šie tykkyät Häntä ta kaikkie pyhie. **6** Mie moliuvun, jotta miän yhtehini uško auttais šilma malttamah kaiken šen hyvän, mi teilä on Hristossašša Iisussašša. **7** Vellisen, še, mitein šie tykkyät toisie uškojie, ihaššuttau ta rohkistau meitä šuurešti, šie kun olet noštan pyhien mielie. **8** Mie voisin Hristossan antamalla vallalla käškie šilma ruatamah šen, mi pitäy ruatua. **9** Ka kun mie tykkyän šilma, šentäh vain molin, jotta täyttäsit miun tahon. Mie Puavila, jo vanha mieš, nyt vielä Hristossan Iisussan takie tyrmäššä, **10** molin šilma poikani Onissiman puolešta. Tyrmäššä olleššani miušta tuli hänen henkellini tuatto. **11** Ennein häneštä ei ollun šiula hyötyö, a nyt hiän on hyövyllini niin šiula kuin miulaki. Työnnän hänet jälelläh šiun luokši, **12** a šie ota hänet vaštah niin kuin ottasit vaštah miut iččeni. **13** Mielelläni pitäsin häntä tiälä, niin jotta hiän ois auttamašša mil-

ma šiun ieštä, kun olen Hyvän Viessin tähän tyrmäššä. **14** Kuitenki en taho pakottua šilma ruatamah hyvyä, vain toivon, jotta ruat šen omašta tahoštaš. Šentäh en tahton ruatua mitänä ilmain šiun lupua. **15** Jošpa Onissima šentäh joutuki šiušta eris kotvasekši, jotta šaisit hänet ijäkši jälelläh, **16** ta ei enämpi orjana, vain orjua kallehempana, armahana vellenä. Hyvin armaš hiän on miula, a kuin äijyä armahampi šiula – niin ihmisenä kuin Hospotin omanaki. **17** Niin jotta kun pitänet milma uško- ta ruatovellenäš, ota hänet vaštah niin kuin ottasit miut. **18** Kun hiän lienöy šiula mitä pahua ruatan tahi ollou šiula mitä velkua, pane še miun laškuh. **19** Mie, Puavila, kirjutan tämän omalla kiälläni: mie makšan šen. Kuitenki elä unoha, jotta šie niise olet miula velašša – olet velašša oman iččeš. **20** Niin, velleni, täytä tämä miun pyyntö Hospotin tähän. Ihaššuta miun šytäntä Hospotin tähän! **21** Kirjutin šiula täštä, kun ušon, jotta šie tottelet milma. Ta tiijän, jotta ruat enämmänki mitä kyšyn. **22** Vielä yksi as's'a – löyvä miula kortteeri. Toivon, jotta Jumala vaštuaui tiän malittuloih, ta työ šuatta miut luokšena. **23** Jepafraš, kumpani on miun kera Hristossan Iisussan takie tyrmäššä, työntäy šiula tervehyisie, **24** šamoin miun ruatovellet Markki, Aristarh, Dimas ta Lukka. **25** Miän Hospotin Iisussan Hristossan armo olkah tiän henken kera. Amin.

Kirjani jevreilöillä

1 Monet kerrat ta moneh luatuh Jumala ammusina aikoina pakasi miän tuattoloilla omien viessintuojien šuulla. ²A näinä viimesinä aikoina Hiän on paissun meilä Poikah kautti. Pojan kautti Jumala luati maailmat ta pani Hänet kaiken perillisekši. ³Pojašta šäteilöy jumalallini valo, ta mimmoni Jumala on, šemmoni on Poikaki. Oman šanan voimalla Poika pitäy maailman pissyššä. Kun Hiän enšin puhisti miät riähistä Verelläh, šititä Hiän istuutu šuuren Jumalan valtaistumen oikiella puolella taivahašša. ⁴Näin Pojašta tuli anhelija šuurempi, šamoin kuin Hänellä annettu nimi on anhelien nimie korkiempi. ⁵Ei Jumala ole yhelläkänä anhelilla konšana šanon: – Šie olet Miun Poika, tänäpiänä Mie šain Šiut. Eikä yheštäkänä anhelista Jumala šanon: – Miušta tulou Hänen Tuatto, ta Häneštä tulou Miun Poika. ⁶Konša Jumala tuou enšimmäisen Poikah maailmah, Hiän šanou: – Kaikki Jumalan anhelit kumartakkah Häntä. ⁷Anheliloista Hiän šanou näin: – Jumala luatiu omat anhelit tuuliksi, omat käšskyläiset tulen liekkilöiksi. ⁸No Pojaštah Hiän šanou: – Šiun valtaissuin, Jumala, pisyy ajašta aikah, Šie halličet omua rahvašta oikein. ⁹Šie tykkyät šitä, mi on oikein, ta vihuat šitä, mi on viärin. Šentäh Jumala, Šiun Jumala, voiteli Šilma ilon voitiella turpiemmin kuin Šiun kera olijie. ¹⁰Ta vielä näin šanou: – Ihan alušša Šie, Hospoti, luajit muan, ta taivahat niise ollah Šiun käsillä luajit. ¹¹Mua ta taivaš kavotah, ka Šie pisyt. Ne kaikki kulutah niin kuin vuattiet, ¹²Šie kiärit ne tukkuh niin kuin sviitkan, ta ne muututah. A Šie olet aina šama, Šiun elinvuuvvet ei loputa. ¹³Yhelläkänä anhelilla Jumala ei konšana šanon, niin kuin šano Hristossalla: – Issu Miun oikiella puolella, kuni Mie kuan muah Šiun viholiset, panen hiät Šiun jalkojen alla. ¹⁴Eikä anhelit olla henkijä, kumpaset Jumala työntäy auttamah niitä, ket šuahah pelaššuš?

2 Šentäh miän pitäy hyvin tarkkah pityä mieleššä še, min olemma kuullun, jotta emmä ajautuis virran vieminä viärällä tiellä. ²Jo še šanoma, min anhelit tuotih, oli luotettava. Jokahini, ken oli tottelomatoin ta rikko šitä vaštah, šai šen mukasen kuritukšen. ³Miteinpä šilloin myö voisima šiäštyö kuritukšešta, kun emmä pitäne arvošša šitä šuurta pelaššušta, mistä Iče Hospoti enšimmäisenä šaneli? Ne, ket kuultih Hänen šanoma, tovissettih meilä, jotta še on totta. ⁴Ta Iče Jumala lujitti heijän tovisukšen. Hiän niätšen anto hei-

jän luatie merkkiruatoja ta kaikenmoisie kummie ta jako Pyhän Henken lahjoja oman tahtoh mukah. ⁵Tulijua maailmua, šitä mistä nyt pakajamma, Jumala ei antan anheliloilla hallittavakši. ⁶Pyhien Kirjutukšien misä lienöy kohen ken lienöy tovisi šiitä näin: – Mi še on ihmieni! Kuitenki Šie häntä muissat. Mi še on ihmisen lapši! Kuitenki Šie piet häneštä huolta. ⁷Vähäsekši ajakši Šie alennit hänet anhelija alemmakši, šiitä annoit hänellä voiton merkiksi mainehta ta kunnivuo, panit hänet halliččomah käsieš ruatoja, ⁸panit kaiken hänen jalkojen alla. Jumala niätšen pani kaikki ihmisen vallon alla, Hiän ei jättän mitänä hänen vallon alla panomatta. Vielä myö emmä voi nähä, jotta kaikki ois ihmisen vallašša. ⁹Šen myö kuiteski niämmä, jotta Iisussa, «vähäsekši ajakši anhelija alemmakši alennettu», kuoloman muokat keššettyö šai voiton merkiksi mainehta ta kunnivuo. Armollisen Jumalan tahto niät oli, jotta Iisussa joutu käršimäh kuoloman jokahisen ihmisen puolešta. ¹⁰Jumala, ken on kaiken Luatija ta perušta, tahto tuuvva äijän lapšie jumalalliseh valoh. Šentäh Hänen piti käršimyksien kautti luatie Iisussašta, heijän pelaštajašta ta perilläviejäšta, täyvellini. ¹¹Hänellä on šama Tuatto kuin niillä, ketä Hiän puhista. Šentäh Iisussa ei häpie kuččuo heitä omiksi vellilöiksi. Hiän šanou Tuatollah: ¹²– Mie kerron Šiun nimeš voimašta omilla vellilöilläni, laulan Šiula kitošviršie uškojakunnan kešeššä. ¹³Hiän šanou niise: – Mie panen turvani Hospotih. Ta vieläi šanou: – Täššä myö olemma, Mie ta lapšet, kumpaset Jumala Miula anto. ¹⁴Nämä lapšet ollah ihmisie, lihua ta vertä, ta šentäh Iisussa niise tuli ihmisekši, hiän moisekši. Šillä keinoin Hiän šuatto omalla kuolomalla hävittyä vallon juavelilta, kuoloman isännältä. ¹⁵Näin Hiän piäšti ihmiset kuoloman varuušta, mi oli pitän heitä orjina koko heijän ijän. ¹⁶Ei Iisussa tullun auttamah anhelija, kun Aprahamin jälkiläisie. ¹⁷Šentäh Hänen piti tulla kaikešša vellieh moisekši, jotta Häneštä tulis armahtava ta varma Ylipappi ta Hiän vois Jumalan ieššä šovitua oman kanšan riähät. ¹⁸Šentäh kun Iisussa kešti muokat ta muanitukšet, Hiän voipi auttua niitä, ketä niise muanitellah pahah.

3 Tämän tähän, työ pyhät vellet, ket oletta šuanun taivahašta kučun, kaččokkua Iisussah Hristossah. Hiän on miän ušon Apostoli ta Ylipappi. ²Jumala pani Hänet täh ruatoh ta luottau Häneh, niin kuin luotti

Moisseih kaikissa oman talon as'oisissa. ³ Kuitenki Iisussalla kuuluu suurempi kunnivo kuin Moisseilla, yhtä äijyä suurempi kuin talon rakentajan kunnivo on talon kunnivuo suurempi. ⁴ Jokahini talo on kennih käsillä rakennettu, ka kaiken rakentaja on Jumala. ⁵ Moissei oli varma Jumalan talon kaikissa hommissa, a hiän oli vain käskyläini. Hänen ruatona oli tovistua šiitä, mistä Jumala tahto myöhemmin paissa. ⁶ Ka Hristossa on Poika, kumpasen haltuh on annettu Jumalan koko talo. Tämä talo olemma myö, kun vain loppuh šuate pisymmä rohkeina ta ilosin mielin piemmä kiini toivošta.

⁷ Šentäh, niin kuin Pyhä Henki šanou: – Još työ tänäpäianä kuuleta Jumalan iänen, ⁸ elkyä koventakkua šytäntä, niin kuin ruattih tiän tuatot, konša nouštih Jumalua vaštah ta kuotelih Hänen tirppamista tyhjässä muašša. ⁹ Šielä hyö kuotelih Miun tirppamista, šanou Jumala, ta šuatih nelläkymmentä vuotta nähä, mitä Mie heilä ruavoin. ¹⁰ Mie vihaššuin šiih ihmispolveh ta šanoin: «Aina hyö ekšytäh šytämeššäh». Hyö ei tahottu kulkie Miun teitä, ¹¹ ta niin Mie vihoissani pošiuvin, jotta konšana hyö ei piäššä Miun lepopaikkah.

¹² Varokkua, vellet, jotta kenkänä teistä ei ois šytämeššäh paha ta epäuškoni, niin jotta jättäis elävän Jumalan. ¹³ Lujentakkua toini toista pisymäh ušošša šini, kuni vielä šanotah «tänäpäianä», jotta riähkä ei muanittais ketänä teistä eikä koventais kenenkänä šytäntä. ¹⁴ Meilä on šama oša Hristossan kera, kun vain loppuh šuate pisymmä šiinä ušošša, mi meilä on ollun jo alušta šuate. ¹⁵ Pyhissä Kirjutukšissa šanotah: – Još työ tänäpäianä kuuleta Jumalan iänen, elkyä koventakkua šytäntä, niin kuin ruattih tiän tuatot šilloin, konša nouštih Jumalua vaštah. ¹⁶ Ket kuultih Jumalan iäni, ka kumminki nouštih Häntä vaštah? Kaikki ne, ket Moissein juohattamina oli lähetty pois Jegiptistä. ¹⁷ Kellä Jumala oli vihoissah nelläkymmentä vuotta? Niillä, ket lankettih riähkäh ta kuoltih tyhjäh muah. ¹⁸ Kellä Jumala pošiuu, jotta hyö ei piäššä Hänen lepopaikkah? Niillä, ket oltih tottelomattomie. ¹⁹ Tästä niämmä, jotta hyö ei piäšty šinne, šentäh kun ei ušottu.

4 Jumalan lupauš, jotta piäšemmä Hänen lepopaikkah, on vielä voimašša. Šentäh varokkua, jotta yksikänä teistä ei jäis joukošta. ² Myöhän niise kuulima hyvän šanoman aivan niin kuin nuo entisajan ihmiset tyhjässä muašša. Heilä ei kuitenki ollun mitänä hyötyö šanomašta, kumpasen hyö kuultih. Hyö niätšen ei ušottu šitä, ta šentäh še ei šulautun heih. ³ Ka myö, ket ušomma, piäšemmä luvattuh lepopaikkah. Noista tyhjäh muah jänehistä Jumala šano: – Ta niin Mie vihoissani pošiuvin, jotta konšana hyö ei piäššä Miun lepopaikkah. Jumala jätti hiät lepopaikan ulkopuolella, vaikka še oli jo valmehena maailman luatimisešta šuate. ⁴ Onhan Pyhissä Kirjutukšissa šanottu šeiččemenneštä päiväštä: «Šeiččementenä päivänä Ju-

mala levähteli kaikista omista ruatoloista». ⁵ A ylemmänä mainitušša kohašša šanotah: «Konšana hyö ei piäššä Miun lepopaikkah». ⁶ Ne, ket muinoin kuultih hyvä šanoma, ei piäšty šinne, šentäh kun ei ušottu. Kuitenki on varma, jotta eryähät piäššäh šinne. ⁷ Šentäh Jumala ašetti uuvven päivän, kumpasešta šanotah «tänäpäianä». Hiän niätšen äijyä myöhemmin šano Tuavitan šuulla nämä šanat: – Konša työ tänäpäianä kuuleta Hänen iänen, elkyä koventakkua omua šytäntä. ⁸ Kun jo Jošua ois vienyn entisajan rahvahan lepopaikkah, Jumala ei pakajais toisešta, myöhemmäštä päiväštä. ⁹ Niin jotta Jumalan rahvalla on vielä pyhänpäivän lepo ieššä. ¹⁰ Ken piäšöy lepopaikkah, še šuau levähellä kaikkien omien ruatojen jälkeh, niin kuin Jumalaki omien ruatojen jälkeh. ¹¹ Niin jotta piäšyštäytykkä kaikin voimin tuoh lepo. Elkäh kenkänä lankekkah ta elkäh jäkäh matan varrella, niin kuin nuo entisajan tottelomattomat ihmiset ruattih. ¹² Jumalan šana on elävä ta voimakaš. Še on terävämpi kuin mikänä kakšiteräni miekka. Še isköy šyväh ta erottau mielen ta henken, nivelet ta luijen ytimet. Še tuou näkyvih miän šiämen tahot ta mielet. ¹³ Jumalalta ei voi peittyä mitänä. Kaikki, mi on olomašša, on pal'l'ašta ta alačointa Hänen šilmissä. Hänellä miän pitäy šeloštua koko miän elämä. ¹⁴ Niin jotta meilä on šuuri Ylipappi, kumpani on kulken läpi taivahien, Iisussa, Jumalan Poika. Šentäh pisykkä myö šiinä ušošša, kumpani meilä on. ¹⁵ Hiän ei ole šemmoni Ylipappi, kumpani ei malttais miän heikkoja puolie. Häntähän on kaikešša muaniteltu pahah šamalla keinoin kuin meitäki muanitellah. Hiän še vain ei luatin riähkyä. ¹⁶ Aštukka šentäh varajamatta armollisen Jumalan valtaistumen eteh, jotta Hiän armahtais meitä, ta myö šaisima avun, konša šitä tarvičemma.

5 Jokahini ylipappi valitah ihmisien joukošta ta ašetetah ihmisien puolešta sluušimah Jumalalla. Hiän tuou Jumalalla lahjoja ta uhrija riähkien prostimisekši. ² Šentäh kun hiän ičeki on heikko, hiän šuattau šaleija tietämättömie ta erehtyjie. ³ Oman heikkouven vuokši hänen pitäy uhrata niin omien riähkien kuin kanšanki riähkien puolešta. ⁴ Kenkänä ei iče ota ylipapin arvu očelläh, vain hänet kučču šiih virkah Jumala, kumpani kučču jo Aaronin. ⁵ Šamoin Hristossa niise ei iče korottan iččieh ylipapin arvoh, vain Hänet korotti Jumala, kumpani šano Hänellä: – Šie olet Miun Poika, tänäpäianä Mie šain Šiut. ⁶ Ta toisešša Pyhien Kirjutukšien kohašša Jumala šanou: – Šie olet Pappi ilmasen ijän, šemmoni kuin oli Melhisedekki. ⁷ Mualisen elämän aikana Iisussa iänehtkien moli ta karju avukšeh Jumalua, kumpasella oli valta pelaštua Hänet kuolomašta. Jumala kuuli Iisussan malitun, šentäh kun Hiän taipu Jumalan tahtoh. ⁸ Vaikka Hiän oli Poika, Hiän joutu käršimykšien kautti opaštumah tottelijakši. ⁹ Kun Hiän oli ruatan kaiken, mitä piti, Häneštä tuli il-

masenikusen pelaššukšen tuoja, kaikkien niijen Pelaštaja, ket totellah Häntä. ¹⁰ Häneštä tuli Jumalan ašettama Ylipappi, šemmoni kuin Melhisedekki. ¹¹ Meilä ois täštä äijän šanottavua, kumminki näitä as'soja on vaikie šelittyä teilä, šentäh kun työ että enämpi kehtua kuunnella. ¹² Jo aikoja teistä ois pitän tulla toisien opaštajie, ka työ iče tuaš tarvičetta opaššušta: kenenih pitäis opaštua teilä Jumalan šanua ihan alušta šuate. Työ tarvičetta tuaš maituo, että työ keššä jyrieta ruokua. ¹³ Jokahini, ketä vielä šyötetäh maijolla, on nännilapši. Šemmoni ei ole harjautun tietämäh, mi on oikein. ¹⁴ Jyrie ruoka on tarkotettu ruavahilla. Hyö on šiämeššäh harjauvuttu erottamah, mi on hyvyä ta mi on pahua.

6 Ka niin jättäkkä ne as'sat, mitä meilä enšimmäkši opašsettih Hristossašta ta kiirehtikkä eteh päin täyteh tietoh. Emmä rupie uuvveštah panomah kivi-jalkua ta opaštamah šemmosie as'soja kuin kiäntymistä kuolomah viejistä ruatoloista ta uškuo Jumalah. ² Emmä rupie uuvveštah opaštamah kaštamisista ta käsien piälläpanomisešta, kuollehien noušomisešta ta šiitä, jotta Jumalan antama suutun piätöš on ikuni. ³ Myö emmä jä näih as'soih, vain mänemmä ielläh, kun še ollou Jumalan tahto. ⁴ Vet mahointa on auttua niitä, ket kerran jo piäštih valoh, maisseltih taivahan lahjua ta yheššä toisien kera šuatih Pyhä Henki, ⁵ maisseltih Jumalan hyvyä šanua ta tulijan muailman voimie, ⁶ ka kuitenkin hylättih uško. Ei heitä voi toiseh kertah kiäntyä pois riähistä. Hyö omakši vahinkokšeh aivan kuin uuvveštah nuaklitah Jumalan Poika ristih ta nošsetah Hänet kaikkien nakrettavakši. ⁷ Kun mua imenöy iččeheh vihman, kumpani šiitä moničči kaštelou, ta antanou leivän niillä, ket šiitä kašvatetah, šemmoni mua šuau Jumalan plahoslovenjan. ⁸ No kun še kašvanou ohtajaisie ta piikkipenšašta, še on kelvotoin. Šemmoni mua on kirottu, ta viimein še tulella poltetah. ⁹ Työ, armahat vellet, oletta kuitenkin tuo parempi mua, ta teitä vuottau pelaššuš. Olemma šiitä varmoja, vaikka pakajamma näin. ¹⁰ Jumala on oikiemieliini. Ei Hiän unoha tiän ruatoja ta tykkyämistä. Kun työ auttoja Hänen pyhie ta vieläki autatta heitä, niin šiitä näkyy, mitein työ tykkyättä Hänen nimie. ¹¹ Tahtosima vain, jotta työ iče kenki loppuh šuate šuurella innolla vuottasija tiän toivon täyttymistä. ¹² Elkyä olkua laiskoja, vain ottakua mallie niistä, ket on ušottu ta käršivällisešti vuotettu ta šentäh šuahah omakši še, min Jumala on luvannun. ¹³ Antuas'sa Aprahamilla lupauksen Jumala pošiutu omalla nimelläh, šentäh kun ei ollun ketänä šuurempua, kenen nimellä Hiän ois pošiutun. ¹⁴ Jumala lupasi Aprahamilla: «Mie plahoslovin šilma hyvistähyvin šuurešti ta annan šiula äijälti jälkiläisie». ¹⁵ Ta kun Aprahami käršivällisešti vuotti, niin hiän šai, mitä hänellä oli luvattu. ¹⁶ Ihmiset pošiuvutah kenennih

iččieh šuuremman nimellä. Pošiutumini lujittau as'san ta lopettau kaikki heijän kiissat. ¹⁷ Juuri šentäh Jumala niise pošiutu, jotta lujittua oma lupauš. Hiän tahto tällä varmalla tavalla näyttyä niillä, kellä lupauš oli annettu, jotta Hänen piätöš ei muutu. ¹⁸ Noissa kaheššä muuttumattomašša as'sašša, lupauksešša ta pošiutumisešša, Jumala ei voi valehella. Šentäh myö, Hänen šuojah puannehet, voimma aivan varajamatta pityä kini šiitä toivošta, mi on meilä annettu. ¹⁹ Tämä toivo on miän elämän juakkeri, luja ta varma. Še mänöy jumalankojin saviessan läpi kaikistapyhimpäh. ²⁰ Šinne mäni Iisussa miän iellä, konša Häneštä tuli ilmasenikuni Ylipappi, šemmoni kuin Melhisedekki.

7 Tämä Melhisedekki oli Salimin čuari ta korkeimman Jumalan pappi. Konša Aprahami oli voittan šovašša čuarit ta matkasi kotih, Melhisedekki tuli hänellä vaštah ta plahoslovi hänet. ² A Aprahami anto hänellä kymmenykšet, še oli kymmeneš oša kaikista šotašualehista. Melhisedekki on enšimen «oikiemieliini čuari», šiitä hänen nimi merkiččöyki. Šen lisäksi hiän oli Salimin čuari, ili «rauhan čuari». ³ Hänellä ei ole tuattu, ei muamuo, eikä luvetteluo tuattojen nimistä. Hänen elinpäivillä ei ole alkuo, ei loppuo. Hiän on Jumalan Pojan moini: hiän pisyy pappina ikusešti. ⁴ Pankua merkillä, mitein šuuri Melhisedekki on: miän kantatuatto Aprahami anto hänellä kymmenykšet, parahimman ošan omista šotašualehista. ⁵ Niijen Leevin jälkiläisien, ketä on ašetettu pappiloiksi, pitäy Sakonan käšyn mukah kerätä kymmenykšet kansalta, omilta vellilöiltäh, kumpaset niise ollah Aprahamin jälkiläisie. ⁶ A Melhisedekki, kumpani ei ollun hiän heimuo, otti kymmenykšet Aprahamilta, ta plahoslovi Aprahamin, kumpani jo oli šuanun lupaukšet Jumalalta. ⁷ Šehän on šelvä, jotta korkiempiarvoni plahosloviu pienempiarvosien. ⁸ Papit, kumpaset kerättih kymmenykšie, oltih kuolovaisie ihmisie. A Melhisedekki, kumpani niise otti kymmenykšie, Pyhien Kirjutukšien tovissukšen mukah eläy aina. ⁹ Ka Leeviki, kymmenykšien keryäjä, makšo kymmenykšet Melhisedekkilä Aprahamin kautti. ¹⁰ Hiän ei ollun vielä šyntyn, konša Melhisedekki tuli Aprahamilla vaštah, kuitenkin hiän oli jo olomašša oman kantatuattoh Aprahamin lante-hissa. ¹¹ Sakona käšköy Israelin rahvahan panna pappiloiksi Leevin jälkiläisie. Kun näijen pappien ruato ois lutan ihmisistä šemmosie kuin Jumala tahtou, niin mintäh ois pitän tulla vielä uuvven papin, kumpani oli Melhisedekin moini, ei Aaronin šukuo? ¹² Konša yhenmoisien pappien šijah tulou toisenmoini, šiitä pakošti muuttuu sakonaki. ¹³ Ka Hiän, keštä täššä on pakina, Iisussa Hristossa, ei ni kuulu Leevin heimoh, kun ihan toiseh heimoh. Šen heimon miehistä yksikänä ei ole ruatan papin ruatuo jumalankojin alttarin luona. ¹⁴ Kaikin vet tiijetäh, jotta miän Hospoti on nouššun Jutan heimošta, eikä Moissei ole missänä maininnun,

jotta šen heimon miehistä tulis pappija. ¹⁵ As's'an luatiu vielä šelvemmäksi še, jotta uuši Pappi, kumpani tuli, on Melhisedekin moini. ¹⁶ Hiän ei perin papin ruatuo tuattoloiltah, niin kuin käšköy Sakona, vain šai šen häviemättömän elämän voimašta. ¹⁷ Häneštä Pyhät Kirjutukšet tovissetah näin: – Šie olet Pappi ilmasen ijän, šemmoni kuin oli Melhisedekki. ¹⁸ Näin kumotah vanha Sakonan käšky leeviläisistä pappiloista ta heijän ruavošta, šentäh kun še käšky oli voimatoim ta hyövytöin. ¹⁹ Eihän Sakona luatin ketänä Jumalan mielen mukaseksi. Šen tilah myö šaima parempua: šaima toivon, kumpasen varašša myö voimma läheštyö Jumalua. ²⁰ Pitäy vielä muistua Jumalan pošiotumini. ²¹ Leevin heimon miehistä tuli pappija ilmain pošiotumista. No täštä toisešta, Iisussašta, tuli Pappi šentäh, kun Jumala pošiotumalla lujitti Hänen pappina olomisen. Hänellä kun oli šanottu: – Hospoti pošiotu eikä muuta mieltäh. Hiän šano: Šie olet Pappi ilmasen ijän, šemmoni kuin oli Melhisedekki. ²² Täštä niämmä, mitein luja on še Šopimuš, kumpasen Puolistajana on Iisussa. ²³ Vanhan Šopimukšen aikasie pappija oli äijän, šentäh kun hyö kuoloman takie jouvuttih jättämäh oma ruato. ²⁴ No Iisussa pisyy ilmasen ijän, ta niin Hänen papin ruato niise on ilmasenikuni. ²⁵ Šentäh Hiän voit nyt ta aina pelaštua niitä, ket Hänen kautti tullah Jumalan luokši. Hiän eläy ikusešti, jotta vois molie heijän puolešta. ²⁶ Juuri tämmöni Ylipappi meilä pitäyki olla. Hiän on pyhä, vijatoin ta puhaš. Hänet erotettih riähkähisistä ta nošsettih taivahie korkiemmalla. ²⁷ Hänen ei tarviče uhrata niin kuin muijen ylipappien joka päivä enšin omien riähkien ta šiitä rahvahan riähkien vuokši. Hiän anto yhen uhrin, konša anto uhriksi Iččeh, ta še uhri riittäy kaikiksi ajoiksi. ²⁸ Sakona luatiu ylipappija ihmisistä, kumpaset ollah heikkoja. No Sakonua myöhemmin Jumala pošiotumalla nošti ilmasenikuseksi Ylipapiksi oman Pojan. Poika on ruatan kaiken, mitä Jumala tahto.

8 Miun pakinan piä-as's'a on tämä: meilä on Ylipappi, kumpani istuu taivahissa šuuren Jumalan valtaistumen oikiella puolella. ² Hiän ruatau ylipapin ruatuo taivahan pyhäköššä, tovellisešša pyhäkojissa, kumpasen nošti Iče Hospoti, ei ihmini. ³ Jokahisen ylipapin ruatoh kuuluu tuuvva lahjoja ta uhrija Jumalalla, ta šentäh miän Ylipapilla, Iisussalla, niise piti olla oma uhri tuotavana. ⁴ Kun Hiän ois muan piällä, niin Hiän ei ois ni pappi, šentäh kun tiälä ollah jo ne papit, ket tuuvvah Sakonan mukaset uhrilahjat. ⁵ Heijän papinruato on kuitenkin vain kuva ta kuvahaini taivahaisešta papinruavošta. Šanohan Jumala Moisseilla, konša hiän alotteli pyhäkön luatimista: «Pie huoli šiitä, jotta luajit kaiken šen kuvan mukah, min šait nähä vuaralla». ⁶ Ka miän Ylipappi, Iisussa, šai äijyäki tärkeemmän ruavon, mitä nuo toiset papit. Še ruato on yhtä tärkeä, kuin on še Šopimuš, kumpasen Puolistaja Hiän on. Še Šopimuš

on šuurempi kuin enšimmäini, šentäh kun šen pohjana ollah šuuremmat lupaukšet. ⁷ Kun enšimmäini Šopimuš ois voinin ruatua kaiken, mitä varoin še annettih, niin ei šen tilalla ois tarvittu toista. ⁸ No Jumala moitti omua rahvašta. Hiän šano: – Kaččokkua! Aika tu lou, šanou Hospoti, konša Mie luajin Uuvven Šopimukšen Israelin kanšan ta Juutan kanšan kera. ⁹ Še ei ole šemmoni Šopimuš, mimmosen Mie luajin hiän tuattojen kera, konša otin heitä kiäštä ta šuatoim hiät pois Jegiptin muašta. Hyö ei pisytty Miun Šopimukšešša, ta šentäh Mie niise en välittän heistä, šanou Hospoti. ¹⁰ Uuši Šopimuš, kumpasen Mie luajin Israelin kanšan kera näijen päivien jälkeh, šanou Hospoti, on tämmöni: Mie panen Miun omat sakonat hiän mielih, kirjutat ne hiän šytämih. Mie olen hiän Jumala, ta hyö ollah Miun rahvaš. ¹¹ Šilloin kenkänä enämpi ei opašša toista, velli ei šano vellelläh: «Opaššu tietämäh Hospoti», šentäh kun hyö kaikki, pienimmäštä šuurimpah, tiijetäh Miut. ¹² Mie prostin hiän pahat ruavot enkä enämpi konšana muissa hiän riähkie ta viäryä elošta. ¹³ Kun Jumala näin pakasi Uuvešta Šopimukšešta, Hiän näytti šillä, jotta enšimmäini Šopimuš oli vanhennun. Ta še, mi on vanhennun ta aikah elän, ruttohäviev.

9 Niin jotta enšimmäisellä Šopimukšella, min Jumala luati Israelin rahvahan kera, oltih šiännöt sluušpah nähän ta oli pyhäkoti tiälä muan piällä. ² Pyhäkoti oli kankahašta luajittu pirtti, kumpasen etuošašša oli lamppu, stola ta uhrileivät. Tätä ošua šanottih «pyhäksi». ³ Toisen saviessan takuana oli še pyhäkojin oša, kumpaista nimitetäh «kaikistapyhimmäksi». ⁴ Šielä oli kultani kuajinta-alttari, kumpasella poltettih luatanua, ta oli Šopimukšen lipaš, kumpani oli joka puolelta kullalla peitetty. Lippahašša oli kultani aštie mannan kera ta Aaronin šauva, mi oli puhennun lehteh. Šamoin šielä oli Šopimukšen kivipliitat, kumpasih oli kirjutettu Jumalan kymmenen käškyö. ⁵ Lippahan piällä oltih heruvimit, jumalallisen valon anhelit, kumpaset šiivillä varjottih riähkien prostimispaikkua. Kaikkie tätä ei nyt tarviče šelittyä tarkemmin. ⁶ Näin oli kaikki ruštattu. Pyhäkojin etuošah käyväh papit joka päivä sluušpua pitämäh. ⁷ No a toiseh ošah mänöy vain ylipappi, ta vain kerran vuuvešša. Šilloin hänellä pitäy olla keralla vertä; hiän tuou šitä šovittuakšeh omat riähät ta ne rahvahan riähät, kumpasie hyö oli luajittu tietämättä. ⁸ Näin Pyhä Henki näyttäy, jotta taivahalliseh pyhäkotih ovie ei avata šini, kuni muallini pyhäkoti pisyy paikallah. ⁹ Muallini pyhäkoti on kuva nykyeštä ajašta. Šinne kyllä tuuvvah lahjoja ta uhrija, vain yhenkänä sluušpašša olijan omuahenkie ne ei puhisseta, ne ei šuaha häntä Jumalan mielen mukaseksi. ¹⁰ Nämä käšyt niin kuin ruuvvat ta juomat ta erimoiset pešutki, košetah vain ihmisen runkuo ta pisytäh vain šini, kuni ei tule aika muuttua niitä. ¹¹ Hris-

tossa, kaiken tulijan hyvän Ylipappi, on jo tullun. Hiän aštu šuuremman ta paremman pyhäkojin kautti. Šitä pyhäkotie ei ole luajittu ihmiskäsin ta še ei kuulu täh muailmah. ¹² Hiän ei tuonun uhrina pukkien eikä häkkien vertä, vain Hiän anto uhriksi oman Veren. Näin Hiän kerralla ruato oman ruavon loppuh šuate, mäni kaikistapyhimpäh ta šai meilä ilmasenikusen pelaššukšen. ¹³ Häkkien ta pukkien veri puhistau ihmisen sluušpan mänölöih kelvollisekši ta šamoten pakanojen piällä vihmutettu lähtömän tuhkaresi. ¹⁴ Mitein äijy paremmin šiloin puhistau Hristossan Veri! Pyhän Henken voimalla Hristossa anto Iččeh vijat-
tomana uhrina Jumalalla. Hänen Veri puhistau miän omanhenken kuolomah viejistä ruatoloista, ta niin myö voimma sluušie elävällä ta tovellisella Jumalalla. ¹⁵ Šitä varoin Hristossa tuli Uuvven Šopimukšen tuojakši, jotta ne, kenet Jumala kučču, šuatais heilä luvat-
tu ilmasenikuni perintö. Näin käypi šentäh, kun Hristossa kuoli, ta Hänen kuoloma piäštäy ihmiset pahoista ruatoloista, kuita hyö ruatti enšimmäisen Šopimukšen aikana. ¹⁶ Perintyö ei voi jakua šini, kuni šen jättäjä ei ole kuollun. ¹⁷ Perintöhän voijah jakua vašta šiloin, konša šen antaja kuolou. Konša hiän eläy, šitä ei voi jakua. ¹⁸ Šentäh enšimmäini Šopimuš niise ei aštun voimah ilmain vertä. ¹⁹ Šitä Šopimušta luatiessa Moissei luki enšin rahvahalla Sakonan käšyt. Šiitä hiän otti häkkien ta pukkien vertä, ševotti veren veteh, ta ruškiella villalla ta iisopinvaršilla vihmutti Sakonan kirjan ta koko kanšan. ²⁰ Šamalla hiän šano: «Tämä veri lujittau šen Šopimukšen, min mukah Jumala on käšken tiän elyä». ²¹ Šamalla keinoin hiän vihmutti vertä pyhäkojin ta kaikkien sluušpašša piättävien vehkehien piällä. ²² Sakonan mukah melkein kaikki puhissetah verellä, eikä riähkie voi prostie, kun ei valutettane uhrivertä. ²³ Niin jotta näin piti puhistua kaikki, mi on luajittu taivahaisen mallin mukah. No kaikki še, mi on iče taivahašša, pitäy puhistua paremmilla uhriloilla. ²⁴ Hristossa ei männyn ihmiskäsin luajittuh pyhäkotih, mi on vain tovellisen pyhäkojin kuva, kun mäni iče taivahah. Šielä Hiän on nyt Jumalan ieššä miän Puolistajana. ²⁵ Eikä Hänen tarkotukšena ole antua Iččieh uhriksi moničči, niin kuin tavallini ylipappi kerran uuvvešša vief kaikistapyhimpäh uhrivertä, mi ei ole hänen omua. ²⁶ Muiteinhan Hristossan ois pitän käršie kuoloma moneh kertah muailman luatimisešta alkuan. Hiän kuitenkin tuli täh muailmah vain kerran, nyt aikojen lopušša, jotta hävittyä riähkä uhuamalla Iččeh. ²⁷ Jokahisen ihmisen ošana on kerran kuolla ta šiitä tulou suutu. ²⁸ Šamoin Hristossa on kerran uhrattu, jotta Hiän ottais pois kaikkien riähät. Ta Hiän tulou vielä kerran, ka ei enämpi riähän tähän, vain pelaštuakšeh ne, ket Häntä vuotetah.

10 Vanhan Šopimukšen aikani Sakona on vain kuvahaini tulovašta, paremmašta hyvästä, ei iče še

hyvä. Vaikka Sakonan mukasie uhrija uhratah vuosi uuvven peräštä, Sakona konšana ei voi luatie Jumalan mielen mukasiksi niitä, ket tullah Hänen eteh.

² Muiteinhan uhrien tuomini ois lopetettu. Kun ne, ket tullah Jumalan eteh, ois jo kerran puhissuttu riähistä, hyö ei enämpi tunnettais mitänä riähkyä omaššahenkeššäh. ³ Kuitenki vuosi uuvven peräštä uhrin muissutetah ihmisillä hiän riähistä. ⁴ On niätšen mahotointa, jotta häkkien ta pukkien veri ottais pois riähät. ⁵ Šentäh Hristossa šanou muailmah tullesša Jumalalla: – Uhrija ta lahjoja Šie et tahton, a Šie annoit Miula runkon. ⁶ Polttouhrit ta uhrin riähistä ei Šilma miellytetty. ⁷ Šiloin Mie šanoin: Kačo, Mie tulen täyttämäh Šiun tahtuo, Jumala, niin kuin Miušta on kirjakiäröh kirjutettu. ⁸ Enšin Hristossa šanou: «Uhrija ta lahjoja, polttouhrija ta uhrija riähistä Šie et tahton, ne ei Šilma miellytetty», vaikka Sakona käšköy näitä uhrija tuuvva. ⁹ No šiitä Hiän lisäsi: «Kačo, Mie tulen täyttämäh Šiun tahtuo, Jumala». Näin Hiän kumuou nuo käšyt, jotta ašettua niijen tilalla Jumalan tahto. ¹⁰ Hänen tahon mukasešti miät on puhissetu riähistä kerrallisella uhrilla, kun Iisussa Hristossa anto uhriksi oman Runkon. ¹¹ Jokahini pappi šeisou joka päivä sluušimašša Jumalalla ta uhuu kerta kerran peräštä šamanmoiset uhrin, kumpaset konšana ei voija piäštyä riähistä. ¹² A Hristossa uhrasi riähistä yhen ainuon uhrin, oman henken, ta šen jälkeh ašettu ilmasekši ijäkši istumah Jumalan oikiella puolella. ¹³ Šielä Hiän vuottau, kuni Hänen viholliset kuatah Hänen jalkojen alla. ¹⁴ Hiän kun yhellä ainuolla uhrilla luati ikusešti täyvellisekši ne, ketä puhissetah riähistä. ¹⁵ Pyhä Henki niise tovis-
tau meilä täštä. Enšin näin: ¹⁶ – Mie luajin hiän kera, šanou Hospoti, tulovina aikoina tämmösen šopimukšen: Mie ašetan miun omat sakonat heijän šytämeh, kirjutan ne heijän šiämeh. ¹⁷ Ta vielä lisyäy: – Heijän riähkijä ta pahoja ruatoja Mie enämpi konšana en muissa. ¹⁸ A missä riähät on prostittu, šielä enämpi ei tarviče uhrata riähän takie. ¹⁹ Vellet, myö voimma nyt varajamatta männä kaikistapyhimpäh, šentäh kun Iisussa Hristossa uhrasi oman Veren. Näin Hiän avasi meilä uuvven, elämäh viejän tien, ²⁰ kumpani mänöy saviessan, Hänen Runkon, kautti. ²¹ Hiän on miän šuuri Ylipappi, Hänen hoitoh on annettu Jumalan koko talo. ²² Aštukka myö šentäh Jumalan eteh puhtahin šytämin ta Häneh täyšin luottuan, omahenki puhtahakši vihmutettuna kaikešta riähäštä ta runko puhtahalla vejelä peštynä. ²³ Myö šanomma, jotta myö piemmä toivon Jumalah. Pisykkä horjumatta täššä toivošša, šentäh kun Jumalan lupaukšeh voit uškuo. ²⁴ Pitäkkä myö huolta toini toisešta ta rohkistakka toini toista tykkyämiseh ta hyvih ruatoloih. ²⁵ Myö emmä šua jättyä uškojakunnan yhtehisie sluušpoja, niin kuin eryähillä on tapana, vain miän pitäy rohkistua toini toista, šitä enemmän mitä lähempänä niättä Hospotin

päivän olovan. ²⁶ Niätšen kun myö tahallah männemmä riähkäh vielä šenki jälkeh, konša jo šaima tositiijon, niin ei ole enämpi uhrie, mi piäštäis miät noista riähistä. ²⁷ Ei jää muuta kun kauhie suutun vuottamini ta polttava tuli, mi nielöy Jumalua vaštah nouššehet. ²⁸ Kun ken nouššou Moissein Sakonua vaštah ta löytynöy kakši tahi kolme tämän tovistajua, niin še ihmini suutitah šaleimatta kuolomah. ²⁹ Tuumaikua, mitein äijyä ankarammin pitäy kurittua šitä, ken tallou Jumalan Poikua, häpyäy armon Henkie eikä pie pyhänä Uuvven Šopimukšen Vertä, kumpasella hänet iččeh on pyhitetty! ³⁰ Myöhän tunnemma Hänet, ken šanou: – Miun on košto, Mie tašuan, šanou Hospoti. Ta vieläi lisyäy: – Hospoti rupieu suutimah omua rahvašta. ³¹ On kauhieta joutuo elävän Jumalan käsih. ³² Muistakkua, mimmoista oli ennen, šilloin konša työ vašta piäsijä valoh. Työ keštijä šilloin šuuret käršimykšet ta pisyjä lujina. ³³ Yksie teistä nakrettih ta piinattih kaččelijien huviksi, toiset autettih niitä, kellä lankesi tuommoni kova oša. ³⁴ Työ käršijä yheššä miun kera, konša olin rauvoissa. Työ että pannun vaštah, konša tiän hyvuset otettih teiltä, ka olija iloset, šentäh kun tiesijä, jotta taivahašša teilä on paremmat hyvuset. Niitä teiltä ei voi viijä. ³⁵ Šentäh elkyä heittäkyä pois rohkevutta, työ šuatta šiiä šuuren palkan. ³⁶ Tiän pitäy keštyä, jotta voisija täyttyä Jumalan tahon ta niin šaisija omakšena šen, min Hiän lupasi. ³⁷ Onhan Pyhissä Kirjutukšissa šanotu näin: – Vähäsen aikua vielä, hyvin vähäsen, ta tulou še, ken on tulošša, ³⁸ eikä Hiän viivyttele. Ken ruatau Miun tahon mukah ta uškou Miuh, še šuau elyä. A ken luopuu ušošta, še ei ole Miula mieleh. ³⁹ Myö emmä ole niitä, ket luovutah ušošta ta hävitäh, vain olemma niitä, ket ušotah ta pelaššetah iččeh.

11 Uško antau varmuon šiitä, jotta šuamma šen, mitä toivomma. Še auttau meitä näkömäh šen, mi on vielä näkymätöin. ² Jumala hyväkšy ammuin elänehet tuatot heijän ušon vuokši. ³ Ušon avulla myö maltamma, jotta muailma on luajittu Jumalan šanalla: näkyvä on šyntyn näkymättömästä. ⁴ Avelin ušon vuokši hänen uhri oli Jumalan šilmissä parempi kuin Kainin. Jumala otti vaštah Avelin lahjat, ta näin Aveli šai tovisukšen šiitä, jotta hiän kelpuau Jumalalla. Ušon kautti Aveli pakajau meilä vieläi kuoltuo. ⁵ Ušon vuokši otettih Jenoh pois muan piältä kuolomua näkömättä. «Häntä enämpi ei ollun, šentäh kun Jumala otti hänet luokšeh». Niätšen jo ennen hänen pois ottamista häneštä tovisettih, jotta hiän oli elän Jumalan mielen mukasešti. ⁶ A ilmain uškou kenkänä ei ole Jumalan mielen mukani. Šen, ken aštuo Jumalan eteh, on ušotava, jotta Jumala on olomašša ta jotta Hiän makšau palkan niillä, ket ečitäh Häntä. ⁷ Uško šai Noijan tottelomah Jumalua, konša hiän šai tiijon šiitä, mi ei vielä näkyn. Hiän rakenti šuuren laivan, ta šiinä hänen koko pereh pelaštu. Hänen uško suuti [koko] epäuškoson

muailman ta anto hänellä ičelläh uškojilla kuulujan perinnön, šen, jotta Jumala hyväkšy hänet. ⁸ Uško šai Aprahamin tottelomah Jumalan kuččuo ta lähtömäh ši-ih muah, min Jumala oli luvannun hänellä perintömuakši. Hiän läksi matkah, vaikka ei tietän, kunne oli mänöššä. ⁹ Šentäh kun Aprahami uško, hiän ašettu elämäh hänellä luvattuh muah niin kuin vierahah muah ta eli šielä šatroissa. Šamoin elettiš Issakka ta Juakko, kumpasilla niise oli luvattu še mua. ¹⁰ Aprahami vuotti šitä linnua, mi on rakennettu lujalla pohjalla ta min Jumala Iče on mieleššäh kuvittelun ta lautin. ¹¹ Ušon voimalla Aprahamin naini Sarra šai lapšen, vaikka oli lapšetoin ta vaikka lapšenšujakši oli jo liijan vanha. Hiän kun tuumaičči, jotta Jumala, lupauksen antaja, on luotettava. ¹² Šentäh Aprahami, yksi ainut mieš, kumpasen mieškunto oli jo šammun, šai jälkiläisie yhtä äijän kuin on taivahašša tähtijä, yhtä luvutomašti kuin on meren rannalla hiekkajyväsie. ¹³ Uškojina nämä kaikki kuoltih. Šitä, mi heilä oli luvattu, hyö ei šuatu. Hyö oli vain loittuota nähty še ta tervehitty šitä ilomielin. Hyö šanottih iččieh vierahiksi ta muuttolaisiksi tämän muan piällä. ¹⁴ Ne, ket paissah näin, näytetäh, jotta hyö ollah kotimuan ečošša. ¹⁵ Kun heijän mieleššä ois ollun še mua, mistä hyö oli lähetty, niin oishan hyö voitu myöštyö šinne. ¹⁶ Ka eipähän, hyö vuotettih parempua, taivahaista kotimuata. Šentäh Jumala ei häpie šitä, jotta Häntä kučutah heijän Jumalakši. Onhan Hiän heitä varoin jo varuštan valmehen linnanki. ¹⁷ Jumala tahto nähä, tottelouko Aprahami Häntä, ta šentäh käški Aprahamin tuuvua uhriksi poikah Issakan. Uško šai Aprahamin tottelomah, ta niin hiän oli valmis uhruamah ainuon pojan, vaikka oli jo šuanun lupaukšet jälkiläisistä. ¹⁸ Hänellä niätšen oli šanottu jotta: «Issakan jälkiläisie šanotah šiun lapšiksi». ¹⁹ Aprahami tuumaičči, jotta Jumala voit noššattua kuollehenki. Šentäh hiän šaiki pojan jälelläh, kuollehista noušomisen einušmerkkinä. ²⁰ Šentäh kun Issakka uško, niin tulija aika mieleššä hiän plahoslovi omat pojat Juakon ta Isavan. ²¹ Šentäh kun Juakko uško, niin hiän kuoloman iellä plahoslovi Joosefin molommat pojat ta moliutu šauvah nojaten. ²² Šentäh kun Joosefi uško, niin hiän kuoloman läheteššä pakasi šiitä, jotta Israelin kanša lähtöy myöhemmin Jegiptistä. Hiän šano, mitä hänen luilla pitäy šilloin ruatua. ²³ Uško šai Moissein vanhemmat pitämäh poikua peitošša kolme kuukautta šyntymän jälkeh. Lapši oli heijän šilmissä hyvin kaunis, eikä hyö varattu faraonin käškyö, jotta pitäy tappua israelilaisien poikalapšet. ²⁴ Faraonin tytär otti Moissein pojakšeh. No šentäh kun Moissei uško, niin hiän ruavahakši tultuo ei tahton, jotta häntä kučuttais faraonin tyttären pojakši. ²⁵ Moisseista oli parempi käršie muokkie yheššä Jumalan rahvahan kera, kuin šuaha riähäštä lyhytaikaista iluo. ²⁶ Hiän niät piti Hristossan tähän tulijua huikieta šuurempana po-

hasvuona kuin koko Jegiptin uartehie, šentäh kun näki tulijan palkinnon. ²⁷ Ušon vuokši Moissei läksi Jegiptistä faraonin vihua varajamatta. Hiän niin kuin ois nähyn Näkymättömän, ta šentäh pisy lujana. ²⁸ Šentäh kun hiän uško, hiän ennen Israelin rahvahan Jegiptistä lähtyö pani alkuh Äijänpäivän vieton. Hiän käški heijän voitua verellä ovipielet, jotta anhel, kumpani tuli tappamah jegiptiläisien perehien enšimäiset lapšet, ei koškis israelilaisien lapših. ²⁹ Ušon voimalla israelilaiset kulettih Ruškien meren yli niin kuin kuivua muata pitin, ka šamua yrittäessä jegiptiläiset upottih. ³⁰ Ušon voimašta šorruttih Jerihonin linnanšeinät, konša Israelin rahvaš oli kiertän niijen ympäri šeiččemen päivä. ³¹ Šentäh kun huoranaini Raava uško, hiän otti hyvinä vierahina vaštah israelilaiset tiijuštelijat [ta neuvo heitä pakenomah linašta toista tietä]. Näin hiän pelaštu kuolomašta yheššä tottelomattomien kera. ³² Mitäpä täh vielä lisyäsin? Miulta loppuis aika, kun rupiesin šanelomah Keteonista, Varakista, Samsonista ta Jeffašta, Tuavitašta, Samuilista ta [toisista] Jumalan viessintuojista. ³³ Ušon voimalla hyö voitettih valtakuntie. Ušon voimalla hyö ruuttih šitä, mitä Jumala tahto, ta šuatih, mitä Jumala oli luvannun. Hyö typettih leijonoilta turpa, ³⁴ šammutettih roihuva tuli ta puattih miekan lyöntijä. Hyö oltih heikkoja, ka voimissuttih. Heistä tuli väkövie šoturija, hyö ajettih pois vihollisen šotajoukot. ³⁵ Eryähät naiset šuatih kuolלהet omahiset elävinä jälelläh. Monie kivutettih kuolomah šuate. Hyö ei otettu vaštah heilä tarittuo piäšentyä, šentäh kun tahottih kuolלהista nouštuo piäššä parempah elämäh kuin heijän muokkuajat. ³⁶ Toisie ivual'tih ta ruoškittih, pantih vielä rautoih ta tyrmäh. ³⁷ Heitä kivitettih kuolijiksi, heitä šahattih kahtie, kivutettih, šurmattih miekalla iskien. Hyö jouvuttih kulekšimah lampahan- ta kosannahkat vuateina, hyö käršittih puutetta, heitä ahissettih ta pieksettih. ³⁸ Hyö oltih liijan hyvie täh muailmah, ta niin heijän piti kulekšie tyhjäššä muašša ta vuaroilla, elyä kallivokoloissa ta muakuopissa. ³⁹ Kaikista näistä ihmisistä on heijän ušon tähän annettu Pyhissä Kirjutukšissa hyvä tovissuš. No šitä, min Jumala on luvannun, hyö ei vielä šuatu. ⁴⁰ Jumala niät kun on varuštän meitä varoin vielä parempua, ta tahto, jotta šitä parempua hyö ei šuaha ilmain meitä.

12 No kun kerran miän ympärillä on tämmöni pilvi tovistajie, heittäkkä pois kaikki, mi meitä painau, ta riähkä, mi meih on lujah tarttun. Juoška loppuh šuate še kilpa, mi on miän ieššä. ² Kaččokka vain Iisus-sah, miän ušon alkuhpanijah ta šen täyvällisekši luatijah. Tulijan ilon tähän Hiän ei välittän häpieštä, kun kešti rissillä muokat, ta nyt Hiän istuu Jumalan valtais-tumen oikiella puolella. ³ Ajatelkua Häntä, kumpani kešti, konša riähkähiset Häntä vihattih, jotta työ että rupieis varajamah ettäkä antais periksi. ⁴ Työ että ole

vielä verissäpäin šotin riähkyä vaštah. ⁵ Työ oletta unohtan tämän Pyhien Kirjutukšien šanan, mi opaštatu teitä kuin tuatto omie poikieh: – Poikani, elä vähekšy Hospotin kuritušta, elä anna mieleš pahottuo, konša Hiän opaštatu šilma. ⁶ Niätšen ketä Hospoti armaštatu, šitä Hiän kurittatu, Hiän lyöy jokahista, kenet pojakšeh ottatu. ⁷ Keštäkkä, kun Jumala kurittatu teitä: Hiän pitäy teitä omina poikinah. Onko šemmoista poikua, kumpaista tuatto ei kurittais? ⁸ A kun teitä ei kuritet-tane, niin kuin kaikkie muita, niin työ oletta jalka-lapšet, että omat lapšet. ⁹ Konša mualliset tuatot kuritettih meitä, myö emmä ruohtin panna vaštah. Vielä šitäki enemmän miän pitäy taipuo taivahaisen Tuaton tahtoh, šentäh kun še antau meilä elämän. ¹⁰ Miän tuatot kuritettih meitä vain lyhyttä aikua varoin ta niin kuin heistä näytti hyvältä. Ka Jumalan kurituš on meilä tovellisekši hyövykši: še šuau miät pyhiksi, niin kuin Hiän on pyhä. ¹¹ Kurituš, konša šitä annetah, ei tunnu iloselta vain ikävältä. Kuitenki šen kautti opaššetut šuahah lopulta palkakši rauha ta ruvetah täyttämäh Jumalan tahtuo. ¹² Voimistukkah šentäh tiän vaipunehet kiät ta voimattomat polvet! ¹³ Kaččokkua, jotta kävelettä šuorie teitä, jotta rampa jalka ei mänis tiloil-tah, vain rutto parenis. ¹⁴ Kuotelkua elyä niin, jotta teilä ois rauha kaikkien kera. Eläkkä Jumalan mielen mukaista pyhyä elämyä, šentäh kun ilmain šitä kenkänä ei niä Hospotie. ¹⁵ Pitäkkä huoli šiitä, jotta yksikänä teistä ei kavottais Jumalan armuo ta jotta mikänä pahan karkie juuri ei piäsis kašvamah teissä eikä tuomah vahinkuo. Niätšen šemmoni voipi myrkyt-tyä monie. ¹⁶ Kaččokkua, jotta tiän joukošša ei ois ketänä huorissakävijyä tahi jumalatointa, šemmoista kuin Isava. Yheštä rokkastaučašta hiän möi tuaton plahoslovenjan, mi enšipoikana kuulu hänellä. ¹⁷ Työ tiijät-tä, jotta kun hiän myöhemmin tahto šuaha ičelläh plahoslovenjan, hiän ei šuanun šitä. Hiän ei voinun muut-tua tuaton mieltä, vaikka itkien šitä aneli. ¹⁸ Että työ tullun tulta roihuvan vuaran luo, šemmosen, kumpaista voipi käsin košettua, niin kuin Israelin rah-vaš tuli Moissein juohattamana Sinain vuaran luo. Šielä oli mušta pilvi, pimie ta myrškytuuli. ¹⁹ Šielä kuulu torventoitotuš ta Jumalan iäni. Šen iänen kuulijat molittih, jotta heijän ei tarviččis kuulla enämpyä. ²⁰ Hyö ei keššetty tätä käškyö: «Jokahini, vaikka villisvieri, ken košettatu vuarua, pitäy kivittyä kuolijakši tahi nuolella tappua». ²¹ Še oli niin kauhie kaččottava, jotta Moisseiki šano: «Mie varajan ta vapisen». ²² Että työ tuon tulisen vuaran luo tullun, työ tulija Sijjonin vuaran luo, elävän Jumalan linnan, taivahaisen Jerusalemim luo. Tiän ieššä on muštänah anhelija. ²³ Ta on pruasniekkua viettävä uškojakunta, Jumalan enšimäiset lapšet, kumpasien nimet ollah taivahan kirjašša. Šielä on Jumala, kaikkien Sut'ja, šielä ollah täyvällisekši tulלהet Jumalan omat. ²⁴ Šielä on Iisussa, Uuvven Šopimukšen Puolistaja ta

šielä on Vihmontaveri, kumpani pakajau parempua, ei kuču koštamah niin kuin Avelin veri. ²⁵ Kaččokkua, jotta työ että kiänny pois Häneštä, ken pakajau! Kun tuatot Sinain vuaran luona ei kuunneltu Jumalua, konša Hiän ilmotti oman tahon muan piällä, hyö ei voitu šiaštyö kurituksešta. Vielä pahemmin käyt meilä, kun kiäntynemmä pois Häneštä, ken pakajau meilä taivahašta. ²⁶ Šilloin Hänen iäni pani muan tärisömäh, a nyt Hiän on luvannun jotta: – Vielä viimesen kerran Mie panen muan tärajämäh, enkä yksistäh muata, kun taivahan niise. ²⁷ Šanat «vielä viimesen kerran» tarkotetah šitä, jotta kaikki luajittu liikahtau ta šiiirtyy tiloilta, jotta še, mi ei liikaha, pisyis paikallah. ²⁸ Myö šuamma valtakunnan, mi ei liikaha. Olka šentäh kiitollisie, kiittäkkä Jumalua ta sluušikka Hänellä Hänen tahon mukasešti, kunnivoittuan ta varaten, ²⁹ šentäh kun miän Jumala on kuin tuhkakši polttava tuli.

13 Olkua keškenäh kuin vellet, tykäkkyä toini toista. ² Olkua aina valmehet vaštuamah vierahie, šentäh kun eryähät yöšijua antuas'sa on otettu oman katon alla anhelija, iče šitä tietämättä. ³ Muistakkua vankija, niin kuin oisija iče rauvoissa hiän kera. Muistakkua kivutettuja, tuntouhan tiänki runko kivun. ⁴ Pitäkkyä parikuntaelämä kaikin puolin kunnivošša. Pisykkäh parikunnan yhtehini makuušija riähäštä puhatahana, šentäh kun Jumala suuti huorineläjät ta vierahan naisen kera makuajat. ⁵ Elkyä juoškua rahan peräh, kun tyytykkyä šiih, mitä teilä on. Jumala Iče šano: – Mie en šilma jätä, en konšana šilma hylkyä. ⁶ Šentäh myö voimma rohkiešti šanuo: – Hospoti on miun auttaja, šentäh mie en varaja. Mitäpä ihmini vois miula ruatua? ⁷ Muistakkua omie johtajie, niitä, ket šaneltih teilä Jumalan šanua. Pitäkkyä mieleššä, mitein hyö eletti, ta ottakkua heijän uško ičellänä malliksi. ⁸ Iisussa Hristossa on šama eklein, tänäpiänä ta ilmasen ijän. ⁹ Elkyä antakkua kaikenmoisien vierahien opaššukšien vetyä iččienä viäräh. Miän šytämie pitäy lujittua armolla eikä ruuvilla, kumpasista kenkänä ei ole hyötyn. ¹⁰ Meilä on šemmoni alttari, kumpasella

pantuja uhrija Vanhan Šopimukšen pappiloilla ei ole valtua šyyvvä. ¹¹ Työhän tiijättä, jotta konša ylipappi riähkien šovittamiseksi viey kaikistapyhimpäh elukkojen vertä, niin niijen elukkojen runkot poltetah linnan ulkopuolella. ¹² Šentäh Iisussa niise kärši ta kuoli linnanveräjän ulkopuolella, jotta omalla Verellä pyhittyä rahvaš. ¹³ Niin jotta lähtekkä myö ihmisien joukošta Hänen luo ta kantakka šitä häpietä, mitä Hiän kanto. ¹⁴ Tiälä meilä ei ole ikuhista linnua, vain myö vuotamma ta ikävöičemmä šitä linnua, mi tulou. ¹⁵ Olka myö šentäh Iisussan kautta aina tuomašša Jumalalla uhriksi kiitoššanoja, šemmosie šanoja miän huulilta, mit kiitetäh Hänen nimie. ¹⁶ Šamoin muistakkua ruatua hyvyä ta antua omašta, šentäh kun šemmoset uhrin olah Jumalalla mieleh. ¹⁷ Totelkua omie johtajie, taipukkua heijän tahto. Hyö vaipumatta huolehitah teistä, šentäh kun heijän pitäy vaššata teistä Jumalan ieššä. Anna hyö šuahah ruatua omua työtä hyvillä mielin, ei ohkuallen; še niätšen ois teilä vahinkokši. ¹⁸ Moliutukkua miän puolešta. Olemma varmoja šiitä, jotta miän omahenki on puhaš, šentäh kun tahomma elyä kaikin puolin oikein. ¹⁹ Varšinki šen puolešta tahotosin tiän moliutuvan, jotta rutompah piäsisin jälelläh tiän luo. ²⁰ Rauhan Jumala nošti kuollehista miän Hospotin Iisussan Hristossan, lampahien šuuren Paimenen, kumpani omalla Verellä lujitti ilmasenikusen Šopimukšen. ²¹ Molin, jotta Jumala varuštaitiä kaikella hyvällä, niin jotta voisija täytyä Hänen tahon. Šen, mi on Hänellä mieleh, Hiän Iče luatikkah teissä, Iisussan Hristossan kautta. Hänellä kuuluu kunnivo aina ta ilmasen ijän! Amin. ²² Vellet, molin teitä, ottakkua käršivällisešti vaštah nämä opaššukšet. Miehän kirjutin aivan lyhyöšti. ²³ Šen tahon vielä šanuo teilä, jotta miän velli Timofei piäsi tyrmäštä. Kun hiän tullou ajoissa, otan hänet matkah tiän luo. ²⁴ Tervehtikkyä kaikkie tiän johtajie, tervehtikkyä kaikkie pyhie. Italijašta kotosin olijat vellet työnnetäh teilä tervehyisie. ²⁵ Jumalan armuo teilä kaikilla! Amin.

Juakon kirjani

1 Mie, Juakko, Jumalan ta Hospotin Iisussan Hristossan käškyläini, työnnän tervehyisie Israelin ka-hellatoista hajallah eläjällä heimokunnalla. ² Vellet, olkua vain hyvillänä, konša jouvutta monenmoisih muanitikših. ³ Työhän tiijättä, jotta konša tiän uško keštäy muanitikšet, še kašvattau teissä keštämistä. ⁴ Šiitä työ šuatatta keštyä kaiken, ta niin teistä tulou kaikin puolin kypšie ihmisie, šemmosie, kumpasissa ei ole mitänä vikua. ⁵ Kun kuitenkin kellä teistä ei olle vi-sahutta, kyšykkäh šitä Jumalalta. Jumala antau šitä hänellä, Hiän kun niät täyvellä kiällä antau kaikilla eikä moiti, konša häneltä kyšytäh. ⁶ No kyšyö pitäy uškuon, yhtänä epyälömättä. Ken epyälöy, on kuin meren ual-to, kumpaista tuuli ajau šinne tänne. ⁷ Elkäh šemmoni ihmini vuottakkah Hospotilta mitänä. ⁸ Hiän on kakšimielini, kaikissa ruatoloissah häilyväini. ⁹ Olkah alempaisilla okšilla olija velli ylpie šiitä, jotta Jumala noštou hänet korkiella. ¹⁰ A pohatta olkah ylpie šiitä, jotta Jumala alentau hänet, šentäh kun pohattaki ka-tou niin kuin kukka heiniköššä. ¹¹ Päiväni noušou, puahtau äkiešti ta kuivattau heinän. Kukka kirpuou ta šiih loppuu šen kaunehuš. Šamoin pohatta näivistyy omilla teilläh. ¹² Ošakaš on še, ken muanitikšet keštäy, šentäh kun muanitikšet keššettyö hiän šuau voiton-venčakši elämän. Šen Jumala toivotti niillä, ket Häntä tykätäh. ¹³ Elkäh kenkänä muanitikših jouvuttuo šanokkah, jotta Jumala häntä muanittelou. Paha ei voi muanitella Jumalua, ta Iče Hiän ei muanittele ketänä. ¹⁴ Ka jokahista muanittau hänen oma himo, mi häntä kuihuttelou ta viettäy pahah. ¹⁵ Šiitä himo tulou kuin naini pakšukši ta šuau riähän, a kun riähkä on kašvan täyvekši, še tuou kuoloman. ¹⁶ Elkyä valehelkua iččienä, miun kallehet vellet! ¹⁷ Joka hyvä anti ta joka täyvellini lahja tulou ylähätä, taivahan tähtien Tuatol-ta. Hänen luona ei mikänä muutu, valo ei vaihu pimiekši. ¹⁸ Oman tahon mukah Hiän šynnytti miät uuveštah toven šanalla, jotta oisima enšimmäiset Hä-nen luajittujen joukošša. ¹⁹ No niin, miun armahat vel-let, jokahisen pitäy olla aina valmis kuulomah, ka ei pie kiirehtie pakajamah eikä antua valtua vihalla. ²⁰ Vihan vallašša olija mieš ei rua šitä, mi on oikein Jumalan šilmissä. ²¹ Niin jotta jättäkyä kaikki pakanat mielet ta pahuon jännökšetki. Olkua nöyrät ta ottakkua vaštah še šana, kumpani on teih issutettu ta kumpani voit tiät pelaštua. ²² Ruatakkua, mitä šana käšköy, elkyä yk-

sistäh kuunnelkua šitä – muitein valehteletta iččienä. ²³ Še, ken vain kuuntelou šanua eikä rua šen mukah, on kuin mieš, kumpani peilistä kaččelou omua muo-tuo. ²⁴ Hiän tarkkah kaččou iččieh, lähtöy pois ta ša-mašša unohtau, mimmoni hiän on. ²⁵ Jumalan sakona, mi piäštäy ihmisen riähän ta kuoloman vallašta, on täyvellini. Ken tarkkah tutkiu šitä sakonua ta pisyy ši-inä, šitä Jumala plahosloviu kaikissa šen ruatoloissa. Tämmöni ihmini ei unoha šitä, mitä on kuullun, vain ruatau šen mukah. ²⁶ Kun ken teistä pitänöy iččieh uškojana eikä voine pijätellä kieltäh, hiän valehtelou iččieh ta hänen uško on tyhjä. ²⁷ Jumalan ta Tuaton šilmissä puhaš ta vijatoin uško on šitä, jotta myö huolehimma orpolaista ta leškilöistä, konša hyö ollah muokissa, ta varotamma iččienä, jotta muailma ei pakanoittais meitä.

2 Vellet, kumpaset ušotta miän Hospotih Iisussah Hristossah, jumalallisen valon Hospotih, elkyä jakakkua ihmisie heijän arvon mukah. ² Kun tiän uško-jakuntah tullou mieš kultasissa šormukšissa ta vorssis-sa vuatteissa, ta šamah aikah tullou köyhä pahoissa vuatteissa, ³ niin ettäkö luo šilmienä tuoh vorssašti šuoriutunuoh ta šano hänellä: «Tule šie tänne, täššä on hyvä šija». A köyhällä työ šanotta: «Šie šeiso tuošša», tahi: «Issu šie täššä, miun jaloissa». ⁴ Näin työ juatta ihmisie oman mielen mukah. Teistä on tullun suutijie, kumpasilla on viärät ajatukset. ⁵ Kuulkua, armahat vellet! Eikö Jumala valinnun muailman köyhie olomah ušošša pohattoina? Eikö juuri hyö peritä Val-takuntua, kumpasen Jumala lupasi Häntä tykkyäjillä. ⁶ Ka työ häpäsijä köyhän. Eikö juuri pohatat ahisseta teitä ta vejetä teitä suutuh? ⁷ Eikö juuri hyö hävätä šitä hyvyä nimie, kumpasella teitä nyt kučutah? ⁸ Ruatta oikein, kun elänettä Sakonan korkeimman käšyn mukah, kumpani on Pyhissä Kirjutukšissa. Še käšky on tämmöni: «Tykkyä lähimmäistäš niin kuin iččieš». ⁹ Ka kun työ ruvennetta jakamah ihmisie heijän arvon mukah, teilä tulou riähkä, ta Sakonan ieššä työ oletta viärät. ¹⁰ Niät kun še, ken muitein eläy Sakonan mukah, ta kuitenkin rikkou šen yheššä kohašša, še on kaikissa kohin viärä. ¹¹ Jumala, kumpani on šanon: «Elä makua vierahan naisen kera», šano niise: «Elä tapa». Vaikka et ni makuais vierahan naisen kera, ka kun tap-panet, niin olet sakonanrikkoja. ¹² Niin jotta paiskua ta ruatakkua niin kuin ne, ketä Jumala suutiu šen sako-

nan mukah, mi piäštäy ihmisen riähän ta kuoloman vallašta. ¹³ Ken ei toisie armaha, šen Jumalaki suuti ilmain armuo. No ken armahtau, šen Jumalaki suutušša armahtau. ¹⁴ Vellet, mitä hyötyö šiitä on, kun ken šanonou, jotta hiän uškou, a ičelläh ei ole ruatoja. Voisko šemmoni uško pelaštua hänet? ¹⁵ Kun šiun vellessä tahi sisärellä ei olle vuatetta eikä jokapäiväistä ruokua, ¹⁶ niin mitä virkua ois tiän šanuo: «Mänkyä rauhašša, šuoriutukkaa lämpimäšti ta šyökyä hyvin»? Eikö tiän pitäis antua heilä šitä, mitä hyö elyäkšeh tarvithat? ¹⁷ Šamoin voit ušoštaki šanuo. Kun työ vain uškonetta ettäkä ruatane mitänä, tiän uško on kuollut. ¹⁸ Nyt kennih šuattau šanuo: «Šiula on uško, miula ruavot». Šiih mie šanon: «Näytä šie miula oma uškoš ilmain ruatoja, a mie näytän šiula ušon omilla ruatoloilani». ¹⁹ Šie ušot, jotta on vain yksi Jumala. Oikein ruat! Piessat niise ušotah še ta niin varatah, jotta vapissah. ²⁰ Ka etkö šie, tyhjänpäiväni ihmini, taho tietyä, jotta ilmain ruatoja uško on kuollut. ²¹ Eikö miän kantatuatto Aprahami kelvannun Jumalalla omien ruatojen takie, kun hiän vei poikah Issakan uhriksi alttarilla? ²² Niäthän šie, jotta Aprahamin uško ta ruavot kuulutah yhteh: ruatojen kautta uško tuli täyvekši. ²³ Ta niin täytyy Pyhien Kirjutukšien tämä šana: «Aprahami uško Jumalua, ta šentäh hiän kelpasi Jumalalla». Näin hiän šai nimekši Jumalan tovarissa. ²⁴ Niättäkö nyt, jotta ihmiseštä tulou Jumalalla kelpuaja ruatojen takie, ei yksistäh ušon takie. ²⁵ Eikö šamoin iččieh myöjä naini, Raava kelvannun Jumalalla omien ruatojen takie, šentäh kun otti tiijuštelijat luokšeh ta autto heijän puata toista tietä. ²⁶ Niin kuin runko ilmain henkie on kuollut, šamoin on uškoki kuollut ilmain ruatoja.

3 Vellet, monien teistä ei pie ruveta opaštajiksi. Työhän tiijättä, jotta meitä opaštajie suutitah mui-ta kovemmin. ² Vet jokahini meistä moneh luatuh hairahtuu. Ken ei hairaha pakinoissa, hiän on täyvellini ta šuattau pityä koko runkon kurissa. ³ Konša panema šuičet heposen šuuh, niin šuamma šen tottelomah meitä ta voimma ohjata koko hepoista. ⁴ Ta laivat niise, vaikka ne ollah šuuret ta rajut tuulet niitä ajellah, ka pieni huopari ohjuau laivan, kunne perämieš tahtou. ⁵ Šamoin kieliki on pieni runkonoša, no še voit rehen-nellä šuurilla as'soilla. Pieni tuli šytyttäy palamah šu-uren mečän! ⁶ Kieli niise on tuli, miän runkošša še on kaiken pahan pešä. Še pakanoittau koko runkon ta šy-tyttäy tuleh ihmisen elämänpyörän. A iče še on šyttyn uatun tulešta. ⁷ Kaikkie elukkoja ihmini šuattau kešyt-tyä ta on kešyttänki nelläjalkasie, lintuja, ryömijie ta meren elukkoja, ⁸ vain kieltä ei yksikänä ihmini voi kešyttäy. Še on pijättelömätöin ta paha, täytenäh tap-pajua myrkkö. ⁹ Kielellä myö kiitämmä Jumalua, miän Tuattuo, ta šillä šamalla kiruomma ihmisie, Jumalan kuvan mukah luajittuja. ¹⁰ Kiitämini ta kiruomini lähetäh šamašta šuušta. Näin ei šua olla, vellet!

¹¹ Voitko šamašta hettieštä noušša makieta ta karkieta vettä? ¹² Vellet, smokvapuušša ei kašva voipuun marjo-ja eikä viinamarjan okšašša smokvua. Šamoin yheštä hettieštä ei voi juošša šuolaista ta makieta vettä.

¹³ Onko tiän joukošša ketä viisašta ta tolkukašta? Kun ollou, niin näyttäkäh hiän šen hyvällä elämällä – rua-toloilla, kumpasie ruatau hyväšisti ta viisahašti. ¹⁴ Ka kun tiän šiämeššä ollou mušta kajehuš ta riijanhimo, niin elkyä šuurenteliutukkaa, jotta oletta viisahat. Šen kun luatinetta, niin kiännättä toven valehekši. ¹⁵ Šem-moni viisahuš ei tule ylähyätä. Še on muailman vi-isahutta, še tulou ihmisen šiämeštä ta on piessojen vi-isahutta. ¹⁶ Šielä, missä ihmiset kajehitah ta riijelläh, kaikki on šekasin ta on kaikenmoista pahutta. ¹⁷ No ylähyätä tulova viisahuš on enšiksi puhaš ta pyhä. Še auttau elyä rauhašša, olla hyväšanasena, taipusana, täytenäh armuo ta hyvie ruatoja. Še pitäy kaikkie ih-misie yhenmoisina eikä še luajitteliuvu. ¹⁸ Rauhanluati-jat kylvetäh rauhan šiemen ta šuahah šiitä šualehekši Jumalalla kelpuaja elämä.

4 Mistä tiän joukošša nouššah kiissat ta riijat? Mis-täpä muušta kun tiän pahoista himoista, kumpaset šojitah tiän runkošša. ² Työ himoilletta, vain että šua šitä, mitä tahotta. Työ tapatta ta kajehitta, ka kuitenkin että šua šitä, mitä himottau. Työ riitelettä ta šojitta, ka mitänä että šua, šentäh kun että kyšy. ³ Ta vaikka kyšynettä, niin että šua, šentäh kun kyšyttä pa-hah tarkotukšeh, omien himojen täyttämiseh. ⁴ Voi teitä, kumpaset kiäntyjä pois Jumalašta! Ettäkö tiijä, jotta ken tykkyäy muailmua, še vihauu Jumalua? Ken tahtou olla muailman tovarissa, še tulou Jumalan vi-hamiehekši. ⁵ Vain smietittäkö, jotta Pyhissä Kirju-tukšissa on tyhjäš šanottu näin: «Jumala tahtou yksin omata šen henken, min on meih pannun». ⁶ Kuitenki vielä šiitäki šuurempi on še armo, min Jumala antau. Ši-ih nähen Pyhissä Kirjutukšissa šanotah näin: – Jumala on ylpeitä vaštah, ka nöyriellä Hiän antau armon. ⁷ Šen-täh taipukkaa Jumalan tahtoh, a juavelie vaššuštakkua, niin še pakenou teistä. ⁸ Läheštykkyä Jumalua, niin Hiän läheštyy teitä. Riähkähiset, puhistakkua kiät! Kakšimieliset, puhistakkua šytämet! ⁹ Murehtikkua omua kurjutta, itkekyä ta valittakkua! Muuttukkah tiän nakru murehekši ta ilo apiekši. ¹⁰ Olkua nöyränä Hospotin ieššä, niin Hiän noštou tiät. ¹¹ Vellet, elkyä paiskua pahua toini toisešta. Ken pakajau pahua velleštä tahi suuti häntä, še pakajau Sakonua vaštah ta suuti Sakonan. A kun šie suutinet Sakonan, niin et ole Sakonan täyttäjä, vain olet šen suutija. ¹² Yksi ainut on Sakonanantaja ta Suutija, Hiän, kellä on valta pelaš-tua ta valta suutie uatuh. A kenpäš šie olet toisie suu-timah? ¹³ Kuulkua nyt työ, kumpaset šanotta: «Tänäpiänä tahi huomena myö lähemmä šiih ta šiih linnah. Myö viivymmä šielä vuuvven, luajimma kaup-poja ta šuamma hyvät rahat.» ¹⁴ No työ että tiijä, mitä

huomini päivä tuou tullesšah. Mitä on tiän elämä? Työ oletta kuin šavu, mi kotvasen näkyy ta šiitä häipy. ¹⁵ Näin tiän pitäis šanu: «Kun Hospoti tahtonou ta myö elänemmä, niin ruamma šitä ta tätä». ¹⁶ A nyt työ vain ylpinä šuurenteliuvutta. Kaikki tuommoni šuurenteliutumini on paha. ¹⁷ Še, ken tietäy, mitä pitäis ruatua, ka ei rua, šuau šiitä riähän.

5 Kuulkua, työ pohatat! Itkekyä ta valittakkua šitä kurjutta, mi teilä on tulošša. ² Tiän pohasvuot on hapattu ta tiän vuattiet on koin šyömie. ³ Tiän kulta ta hopie on ruošuttu. Niijen ruošme tovistau teitä vaštah ta šyöy tiän lihua kuin tuli. Työ oletta kerännyn äijän eluo näinä lopun aikoina. ⁴ Työ että makšan palkkua ruatajilla, kumpaset oltih tiän vil'oja leikkua-mašša. Kuulkua: še palkka karjuu, ta leikkuajien valitukšet nouštih Hospotin Savaofan korvih. ⁵ Työ viettijä muan piällä yllinkylläistä elämyä ta mänijä omie himoja myöte. Työ oletta lihottan tiän šytäntä vieläi omana tappopäivänä. ⁶ Työ suutija ta tappoja Oikiemielisen; Hiän ei pannun teilä vaštah. ⁷ Šamoin työki, vellet, keštäkyä Hospotin tuloh šuate. Kaččokkua, mitein muanruataja vuottau kallehie muan antimie. Käršivälisešti hiän vuottau šyyš- ta kevätvihmoja. ⁸ Työ niise olkua käršivälliset ta pisykyä lujina, šentäh kun Hospotin tulo on lähellä. ⁹ Vellet, elkyä valittakkua toini toisen piällä, jotta teitä ei suutittais. Kaččokkua, Suutija jo šeisou ovilla. ¹⁰ Vellet, ottakkua muokkien keštämiseššä ta käršimiseššä malliksi Jumalan viessin-

tuojat, kumpaset paistih Hospotin nimeššä. ¹¹ Niitä, ket keššetäh loppuh šuate, myö šanomma ošakkahiksi. Työ oletta kuullun, mitein Jovi kešti, ta mitä Hospoti anto hänellä šen keštämisen lopušša. Hospoti on armollini ta prostija. ¹² Ennein kaikkie, vellet, elkyä pošuutukkua taivahan, muan tahi minkänä muun kautti. Konša oletta myöti, šanokkua vain: «Ka no». Konša kiellättä, šanokkua: «Ei». Muitein työ jouvutta suutittaviksi. ¹³ Kun kellä teistä ollou muokkie, hiän moliutukkah. Kun ken ollou hyvillä mielin, hiän laulakkah psalmija. ¹⁴ Kun ken teistä läsinöy, kuččukkah hiän luokšeh uškojakunnan vanhimmat. Anna hyö voijellah häntä pyhävoilla Hospotin nimeššä ta molitah hänen puolešta. ¹⁵ Uškuon šanottu malittu parentau läsijän. Hospoti noštah hänet jaloillah, ta kun hiän ollou riähkäytyn, hänellä prostitah. ¹⁶ Niin jotta šanokkua omat riähät toini toisella ta moliutukkua toini toisen puolešta, jotta parenisija. Oikiemielisen malittu on voimakaš ta äijän voipa. ¹⁷ Il'la oli šamanmoini ihmini kuin myöki. Hiän moliutu vaipumatta, jotta ei vihmu, ta niin mualla ei vihmun kolmeh ta puoleh vuoteh. ¹⁸ Ta konša hiän tuaš moliutu, taivaš anto vihman, ta mua kašvatti vil'an. ¹⁹ Vellet, kun teistä ken kiäntynöy pois tostitiijošta ta toini ohjannou hänet jällellah oikiella tiellä, ²⁰ niin tietäkyä tämä: ken kiäntäy riähkähisen viärältä tieltä, še pelaštah hänet kuolomašta ta kattah hänen monet riähät.

Petrin enšimmäini kirjani

1 Mie, Petri, Iisussan Hristossan apostoli, tervehin Jumalan valittuja, kumpaset muuvvalta tullehina eletäh hajallah Pontan, Galatijan, Kappadokijan, Aasian ta Vifinijan muakunnissa. 2 Jumala, miän Tuatto, on oman meininkin mukah Henkellä pyhittä tiät, jotta työ tottelisija Iisussua Hristossua ta oisija Hänen Verellä puhtahaksi vihmutettu. Antakkah Jumala teilä aina vain enämmän armuo ta rauhua. 3 Kiitetty olkah miän Hospotin Iisussan Hristossan Jumala ta Tuatto! Omašta šuurešta armošta Hiän anto meilä uuvven elämän, kun noššatti Iisussan Hristossan kuollehista. Näin meilä on varma toivo šiitä, 4 jotta šuamma perinnön, mitä ei voi mikänä rikkuo, lijata eikä puolentua. Šitä šäilytetäh taivahissa teitä varoin, 5 kumpasie Jumala omalla voimallah šuojelou, niin jotta työ ušon kautti pelaššutta. Še pelaššuš on valmehena, ta aikojen lopušša kaikin šuahah še nähä. 6 Iluol'kua täštä pelaššukšešta, vaikka nyt jouvuttaki vähäsen käršimäh monenmoisissa pahan muanutukšissa. 7 Muanutukšet näytetäh, onko tiän uško tovellini. Kultuahan niise tulešša pietäh, jotta nähä, onko še tosi kultua, ta onhan tiän uško äijyä kallehempi mitä häviejä kulta. Kun tiän uško pisynöy muanutukšissa lujana, niin šiitä teilä koituu Iisussan Hristossan tullesšša kiitošta, mainehta ta kunnivuo. 8 Häntä työ tykkyättä, vaikka että ole Häntä nähyn. Häneh työ ušotta, vaikka että nyt Häntä niä. Ta niin teilä on šanoin šanomatoim jumalallini ilo, 9 šentäh kun ušon palkakši šuatta pelaššukšen. 10 Tätä pelaššušta Jumalan viessintuojat on ečitty ta mietitty. Hyö on einuššettu ta paistu, jotta Jumala antau tämän lahjan teilä. 11 Viessintuojat kuotelih tiijuštua, konša ta mitein še pelaššuš tulou. Šen heilä näytti heissä olija Hristossan Henki einuštamalla, jotta Hristossa joutuu käršimäh ta šen jälkeh šuau kunnivon. 12 Viessintuojilla oli annettu tietu, jotta še, mistä hyö paistih, ei ollun heitä iččieh varoin kun teitä varoin. Nyt näistä as'soista šanellah teilä ne, ket taivahašta työnnetyn Pyhän Henken voimalla tuotih teilä Hyvä Viesti. Ta täštä kaikesta himottais anheliengi piäššä perillä. 13 Tämän tähän, [armahat], pitäkkyä mieli šelkienä ta iččenä kurissa. Täyveššä ušošša vuottakkua šitä Jumalan armuo, mi teilä annetah Iisussan Hristossan jäiviytyöššä. 14 Olkua kuin tottelijat lapšet. Elkyä ruvekkua elämäh pahojen himojen mukah, kumpasien vallašša työ olija ennen, konša vielä että tietän Hyvyä Viestie Iisussašta

Hristossašta. 15 Hiän, kumpani on tiät kuččun, on Pyhä. Niin työki olkua pyhät kaikissa omissa ruatoloissa.

16 Niätšen Pyhissä Kirjutukšissa on šanottu: «Olkua pyhät, šentäh kun Mie olen pyhä». 17 Työ šanotta Tuatokši Häntä, kumpani arvoh kaččomatta suuti uš ketäki ruatojen mukah. Šentäh eläkkyä jumalanvarušša še aika, kuni kävelettä mualla vierahina. 18 Työhän tiijättä, jotta tiät on oššettu Hristossan omiksi šen tyhjänpäiväsen elämän vallašta, mitä tiän tuatot eletti. Eikä teitä oššettu millänä häviejällä tavaralla, hopiella ta hi kullalla, 19 vain Hristossan, vijattoman ta puhtahan Vuonnan, kallehella Verellä. 20 Jumala valičči Hänet jo ennen muailman luatimista, ka nyt aikojen lopušša työnsi Hänet mualla teitä varoin. 21 Hristossan kautti työ ušotta Jumalah, kumpani noššatti Hänet kuollehista ta anto Hänellä jumalallisen valon. Šentäh tiän uško ta toivo nojatah Jumalah. 22 Henken avulla työ tottelija tosišanomua Iisussašta Hristossašta, ta niin työ puhistu, jotta voisija puhtahin mielin tykätä velliä. Niin jotta tykäkkyä toini toista vaipumatta, täyveštä šytämeštä. 23 Työhän oletta šyntyn uuvveštah, että häviejäštä šiemeneštä, vain häviemättömäštä, Jumalan eläväštä ta ilmasenikusešta šanašta. 24 Pyhissä Kirjutukšissa niätšen šanotah näin: – Ihmini on kuin heinä, ihmisen kaunehuš on kuin heinikön kukka. Heinä kuivau, kukka kirpuou, 25 ka Hospotin šana pisyy ilmasen ijän. Juuri tämä on še šana, še Hyvä Viesti, mi teilä on šaneltu.

2 No niin, jättäkkyä kaikki pahuš ta kaikki ounahuš. Elkyä luajitteliutukkua, elkyä kajehtikkua, elkyä paiskua pahua toisista. 2 Niin kuin vaštašyntynehillä lapšilla himottau maituo, niin teiläki himottakkah puhašta Jumalan šanua, jotta šen avulla kašvasija ta pelaštuisija. 3 Olettahan työ jo «maissellun Hospotin hyvyttä». 4 Tulkua Hänen luo. Hiän on elävä kivi, kumpani ei ihmisillä kelvannun, vain Jumala kačo valičči Šen ta Še oli Hänellä kallis. 5 Työ niise olkua elävie kivijä, kumpasista rakennetah henkellini talo. Näin teistä tulou pyhä pappilisto, kumpani tuou henkellise uhrija Jumalalla. Jumala hyväššy ne uhrit Iisussan Hristossan tähän. 6 Šanouhan Hiän Pyhissä Kirjutukšissa Hristossašta näin: – Kačo, Mie panen Sijonih kiven, piäkiven, valitun ta kallehen. Ken Häneh uškou, še ei jouvu häpieh. 7 Niin jotta teilä, ket ušotta, Hiän on kallis. No niillä, ket ei ušota, Hiän on «kivi, kumpasen

rakentajat hylättih, a kumpasešta tuli rakennukšen piäkivi. Še on kivi, kumpaseh kompaššutah, ta kallivo, kumpaseh lanketah». ⁸ Hyö šentäh kompaššutah, kun ei totella Jumalan šanua, ta šemmoni oša heilä on miärättyki. ⁹ No työ še oletta valittu heimo, Čuarin papilisto, pyhä heimo, Jumalan oma rahvaš. Jumala kučču tiät pois pimieštä omah ihmehvaloh, jotta työ šanelisija Hänen šuurista ruatoloista. ¹⁰ Ennein työ että ollun kanša, vain nyt työ oletta Jumalan kanša. Ennein työ olija Jumalan armuo vailla, vain nyt työ šaita armon. ¹¹ Kallehet vellet, työ, ket elättä muuvvalta tullehina vierahašša muašša. Varotan teitä, elkyä antakkua valtua runkon himoloilla, mit šojitah henkie vaštah. ¹² Eläkkyyä hyvin toisenvierosien rahvahien joukošša, vaikka hyö kirottanehki teitä pahanruatajiksi. Kun hyö nähäh tiän hyvät ruavot, niin hyö kiitetäh Jumalua šinä päivänä, konša Hiän tulou suutimah muailmua. ¹³ Hospotin tähentelkua kaikkie muallisie vallanpitäjie: čuarie, kulla on kaikista korkein valta, ¹⁴ ta muaherroja, kuita čuari on pannun kurittamah pahanruatajie ta palkiččomah hyvänruatajie. ¹⁵ Niätšen Jumalan tahto on, jotta työ hyvyä ruatamalla lopettaisija mielettömien ihmisien tolkuttomat pakinat. ¹⁶ Työ että ole ihmisien orjat, teilä on oma valta, vain šen vallan nimissä ei pie ruatua pahua. Eläkkyyä niin kuin Jumalan orjat. ¹⁷ Kunnivoittakkua kaikkie, tykäkkyyä uškovellijä, varakkua Jumalua, kunnivoittakkua čuarie. ¹⁸ Käšskyläiset, kunnivoittakkua omie isäntie ta totelkua heitä, ei vain hyvie ta leppeitä, ka šamoin kovaluontosie. ¹⁹ Plahoslovenjan šuau še, kumpani Jumalua mieleššä pityän keštäy vaivoja ta vijattomana käršiy. ²⁰ Mitä kiittämistä šiinä on, kun työ keštänettä, konša teitä kuritetah tiän pahoista ruatoloista? Vain kun työ keštänettä, konša jouvutta käršimäh hyvien ruatojen takie, šiitä Jumala teitä kiittäy. ²¹ Niätšen šiih tiät on kučuttu. Käršihän Hristossa niise miän puolešta ta jätti meilä mallin, jotta myö kulkisima Hänen jälkijä. Pyhissä Kirjutukšissa šanotah Häneštä näin: ²² – Hiän ei riähkyä luatin, Hänen šuušta ei valehta kuultu. ²³ Häntä haukuttih, ka Hiän ei vaššannun šamalla. Hiän kärši, ka ei varautellun tašuamisella, kun anto Iččeh oikiemielisien Suutijan käsih. ²⁴ Hristossa Iče kanto omašša Runkoššah miän riähät rissinpuulla, jotta myö kuolisima pois riähistä ta eläsimä Jumalan tahtuo myöte. Hristossan huavat parennettih tiät. ²⁵ Työ olija niin kuin ekšynyöt lampahat [ilmain paimenta], vain nyt kačo työ myöštyjä tiän henken Paimenen ta Kaččojan luo.

3 Šamoin työ, naiset, taipukkua oman miehen tahtoh. Šilloin ne miehet niise, ket ei ušota Jumalan šanah, oman naisen elämän kautta ilmain šanojaki kiännytäh uškoh, ² kun nähäh, miten puhtahašti ta Jumalua varaten työ elättä. ³ Elkyä čomentakkua iččienä piältäpäin: elkyä kaunehešti pletityllä tukalla, kultako-

ruloilla tahi vorssilla vuatteilla. ⁴ Olkah tiän čomuš šiämeh peitetty, olkah še nöyrän ta hill'asen henken katomatointa kaunehutta. Še on Jumalan šilmissä kallista. ⁵ Näin kaunissettih iččieh entisajan pyhät naiset, kumpaset ušottih Jumalan lupaukših. Hyö toteltih omie miehie, ⁶ niin kuin Sarraki totteli Abrahamie ta kučču häntä isännäkši. Työ niise oletta Sarran tyttärie, kun ruatta hyvyä ettäkä anna minkänä varautelun pölättyä iččienä. ⁷ Šamoin työ, miehet, eläkkyyä visahašti oman naisen kera. Muistakkua, jotta hiän on vähäväkisempi kuin työ. Pitäkkyyä heitä kunnivošša, šentäh kun hyö yheššä tiän kera šuahah Jumalalta lahjakši elämä. Šilloin mitänä ei ole tiän malittujen tiellä. ⁸ Lopukši šanon, jotta olkua kaikin yksimielisie, hyvät ta pahat yheššä vaššakkua, tykäkkyyä uškovellijä. Olkua armollisina, hyvätapasina ta nöyrämielisinä. ⁹ Elkyä vaššakkua pahah pahalla, haukkumiseh haukkumiselä, a parempi plahoslovikkua. Työhän tiijättä, jotta plahoslovimah Jumala tiät kučču, jotta perisijä Hänen plahoslovenjan. ¹⁰ Šentäh kun še, ken tykkyäy elämyä ta tahtou nähä hyvie päivie, pijätelkäh omua kieltäh pahoista šanoista ta huulijah valehen pakajamisešta. ¹¹ Kiäntykkäh hiän pois pahašta ta ruatakkah hyvyä, eččikkäh rauhua ta staraikah löytyä šen. ¹² Hospotin šilmät niät kačotah oikiemielisien puoleh, Hänen korvat kuullah heijän malitut, ka Hospotin näkö kiäntyy pahanruatajie vaštah, jotta hävittyä hiät muan piältä. ¹³ Ken voit ruatua teilä pahua, kun työ kaikin voimin starainetta ruatua hyvyä? ¹⁴ Ta vaikka työ joutusijaki käršimäh, šentäh kun elättä Jumalan mielen mukah, niin ošakkahat oletta. Elkyä varakkua elkyäkä hätäytykkyyä, ¹⁵ vain pitäkkyyä Hospoti Jumala pyhänä tiän šytämeššä. Kun teiltä kyšyttäneh, mitä työ uškuon vuotatta, olkua aina valmehet antamah vaštavuš hyväsisti ta kunnivoittuan. ¹⁶ Pitäkkyyä omahenki puhtahana. Šilloin tiän moittijat, ket kirotah teitä pahanruatajiksi, jouvutah häpiemäh, kun nähäh tiän hyvä elämä Hristossašša. ¹⁷ Parempi on ruatua hyvyä ta käršie, kun še ollou Jumalan tahto, kuin käršie pahojen ruatojen tähentelkua. ¹⁸ Vet Hristossaki kärši kerran kuoloman miän riähkien takie, oikie viäräpäijien puolešta, jotta šuattua miät Jumalan luo. Hänen Runko tapettih, ka Jumala eleytti Hänen henken. ¹⁹ Ta henkenä olleššah Hiän mäni tuonelah ta pakasi Hyvyä Viestie kuollehien henkillä, kumpaset oltih šielä vankina. ²⁰ Hyö oltih niitä, ket ennen muinoin ei toteltu Jumalua, kumpani Noijan päivinä käršivällisešti vuotti šen ajan, kuni laivua rakennettih. Šiinä laivašša vain muutoma ihmini, kaikkieh kaheksän henkie, pelaštu vejen kantamina. ²¹ Tämä vejen kautta pelaštumini juhattau kaššantah. Kaššanta ei merkiče likojen pešömistä runkošta, vain še on lupauš Jumalalla pityä omahenki riähättömänä. Šen myö šuamma Iisussan Hristossan kuollehista noušomisen kautta, ²² Hänen,

kumpani nousi taivahah ta istuu Jumalan oikiella puolella. Hänen vallan alla on pantu anhelit, vallat ta voimat.

4 Kun kerran Hristossa omašša Runkoššah kärši miän hyväkši, niin työ niise olkua valmehet käršimäh. Niätšen ken runkoššah käršiy, še enämpi ei luaji riähkyä. ² Šiitä hiän eläy loppusen muallisen elämän Jumalan tahon mukah eikä ihmishimojen vetämänä. ³ Männehinä aikoina työ jo kyllitellein ruatoja šitä, mitä toisenvieroset ruatah. Työ vieretteliytyjä šilloin lijašša ta pahoissa himoissa, [miehet paniija miehie ta elukkoja. Työ olija ilkiemieliiset], työ humaloiččija, piruiččija ta juopottelija. Työ sluušija valehjumalilla kaikenmoista kauhieta ruatamalla. ⁴ Šentäh nuo toisenvieroset nyt kummekšitah šitä, jotta työ enämpi että juokše hiän kera šamah välällisen elämän virtah, ta paissah teistä pahua. ⁵ Ka hyö jouvutah vaštuumah Jumalalla, kumpani rutto rupieiu suutimah elävie ta kuollehie. ⁶ Šitä vaššen on kuollehilla niise šaneltu Hyvä Viesti, jotta hyö henkeššah elettäis niin kuin Jumala eläy, vaikka runkoššah hyö šuatih šama suutu kuin kaikki ihmiset. ⁷ Kaiken loppu on läššä. Šentäh pitäkkyä mielet kurissa ta valvokkua, jotta voisija moliutuo. ⁸ Ennein kaikkie tykkyä vaipumatta toini toista, šentäh kun tykkyämini kattau monet riähät. ⁹ Valittamatta ottakkua ativoih toini toista. ¹⁰ Iče kenki auttakkah toisie šillä henkellisellä lahjalla, min on šuanun Jumalalta, olkua Jumalan monenmoisien lahjojen hyvinä isäntinä. ¹¹ Ken pakajau, paiskah Jumalan antamalla šanoilla. Ken auttau, auttakkah voimalla, min Jumala antau. Näin Jumala šuau kaikešta kiitokšen Iisussan Hristossan kautti. Hänellä kuuluu kunnivo ta valta aina ta ilmasen ijän! Amin. ¹² Kallehet vellet! Elkyä kummekšikkua šitä muokkien tulta, kumpasešša oletta. Še tuli näyttäy, keštäykö tiän uško. Elkyä ajatelkua, jotta teilä tapahtuu mitäni outuo. ¹³ Parempi iluol'kua šiitä, jotta šuatta käršie Hristossan takie. Mitä enämän käršittä, šitä enämän šuatta iluo. Šilloin voitta olla hyvillänä ta pityä iluo, konša Hiän tulou omašša jumalallisešša valošša. ¹⁴ Konša ihmiset haukutah teitä Hristossan nimen tähän, niin oletta ošakkahat, šentäh kun tiän piällä on jumalallisen valon Henki, Jumalan Henki. Nuo haukutah Häntä, a työ piettä Häntä kunnivošša. ¹⁵ Kun vain kenkänä teistä ei joutuis käršimäh toisen tappajana, varaštajana, pahanruatajana tahi vierahih as'oih šekautujana. ¹⁶ Ka kun ken käršinöy šentäh kun on rissitty, še elkäh häpielkäh, vain kiit-

täkkäh Jumalua tämmöseštä ošašta. ¹⁷ On tullun suutun aika, ta enšin Jumala suuti oman rahvahan. Ka kun suutu alkanou meistä, niin mimmoni lienöy niijen loppu, ket ei taivuta uškomah Jumalan Hyvä Viestie? ¹⁸ – Kun kerran oikiemieliini vaivoin pelaštuo, niin mitein käypi jumalattomalla ta riähkähisellä? ¹⁹ Šentäh ne, ket käršitäh Jumalan tahon mukah, ruatakkah ielähki hyvä ta antakkah oman elämän Jumalan käsih. Hiän on kaiken luatin ta Häneh voipi aina uško.

5 Ta nyt neuvoja niillä, ket tiän joukošša ollah vanhimpie. Mie iče niise olen vanhin ta Hristossan muokkien tovistaja. Miula niise on oša šiih jumalalliseh valoh, mi jäivytyy, konša Hiän tulou jälelläh. ² Paimentakkua šitä laumua, min Jumala on teilä antan. Elkyä ruatakkua šitä pakošti, kun omašta tahošta, Jumalan tahon mukah, elkyä ni rahanhimošta, kun täyveštä šytämeštä. ³ Elkyä herroina hallikkua niitä, kenet on annettu teilä kačottavakši, vain olkua omalla laumalla mallina. ⁴ Šiitä, konša Piäpaimen tulou, työ šuatta palkakši kunnivovenčan, kumpani konšana ei näivissy. ⁵ Šamoin työki, nuoremmat, taipukkua uškojakunnan vanhimpien valtah. Ta työ kaikin olkua nöyrät ta kuunelkua toini toista, šentäh kun Jumala on ylpiemieliise vaštah, ka nöyrillä Hiän on armollini. ⁶ Niin jotta heitkyä Jumalan väkövän kiän alla, niin Hiän ylentäy tiät, konša še aika tulou. ⁷ Heittäkkyä kaikki omat murehet Hänen piällä, šentäh kun Hiän huolehtiu teistä. ⁸ Pitäkkyä mielet šelkienä ta valvokkua. Tiän vaššuštaja, juaveli, kävelöy ympärillä kuin ärjyjä leijona ta eččiy, kenet vois nielaissa. ⁹ Vaššuštakkua häntä, pisykkyä lujina ušošša! Tiijättähän työ, jotta täššä muailmašša tiän vellet niise ollah šamanmoisissa muokissa. ¹⁰ Ka kaiken armon Jumala on kuččun miät Hristossašša Iisussašša omah ilmasenikuseh valoh. Kun oletta kotvasen aikua käršin, Hiän Iče noštou tiät, lujentau teitä, antau voimua ta häilymättömän pohjan jalkojen alla. ¹¹ Hänellä kunnivo ta valta ilmasen ijän! Amin. ¹² Mie työnnän teilä tämän lyhyön kirjasen velli Siluanin keralla, kumpaseh miun mieleštä voit luottua. Näillä šanoilla tahoin rohkistua teitä ta näyttyä, jotta še armo, kumpasešša työ elättä, on tovellista Jumalan armuo. Pisykkyä šiinä lujina! ¹³ Teilä työntäy tervehyisie Vavilonissa olija uškojakunta, niise Jumalan valittu kuin työki. Šamoin miun poika Markki tervehtiy teitä. ¹⁴ Tervehtikkyä toini toista, šepäytykkyä kuin vellet. Rauha teilä kaikilla, ket oletta Hristossašša Iisussašša. Amin.

Petrin toini kirjani

1 Mie, Simoni Petri, Iisussan Hristossan käškyläini ta apostoli, tervehin teitä, kumpasilla miän Jumala ta Pelaštaja Iisussa Hristossa on ollun armollini ta oikiemieliini. Häneltä työ oletta šuanun šaman kallehen ušon kuin myöki šaima. ² Tulkah tiän ošakši aina vain enemmän armuo ta rauhua, šentäh kun työ tunnetta Jumalan ta miän Hospotin Hristossan Iisussan.

³ Omašša jumalallisešša voimašša Hospoti on antan meilä lahjakši kaiken, mitä tarvičemma, jotta elyä Jumalan mielen mukaista elämyä. Olemmahan myö opaštun tuntomah Hänet, kumpani kučču miät omalla jumalallisella valolla ta voimalla. ⁴ Näin Hiän lahjotti meilä šuuret ta kallehet lupaukšet. Niijen avulla työ šuatatta puata pahoja himoja, mit muailmašša ihmistä pilatah. Ta niin Jumala rupieu elämäh teissä. ⁵ Tämän tähnen staraikua lisätä tiän uškoh hyvät ruavot, hyvih ruatoloih tieto, ⁶ tietoh ičen kurissa pitämini, ičen kurissa pitämiseh keššäntä, keššäntäh jumalanvaruu, ⁷ jumalanvaruuh vellien tykkyämini ta vellien tykkyämiseh kaikkien ihmisien tykkyämini. ⁸ Kun teilä on kaikki tämä ta še vielä lisäytyy, niin työ että jiä toimetomiksi eikä miän Hospotin Iisussan Hristossan tuntomini mäne tyhjäh. ⁹ Ka še, kellä ei tätä kaikkie ole, on šokie, omua nenyä loitommakši ei niä. Hiän on unohtan, jotta hänet puhissetih aikasemmista riähistä. ¹⁰ Šentäh, vellet, staraikua näytyä, jotta Jumala on tiät kuččun ta valinnun. Kun työ näin ruatta, niin että konšana lankie. ¹¹ Šiitä teilä avatah veräjät miän Hospotin ta Pelaštajan Iisussan Hristossan ilmasenikuseh valtakuntah. ¹² Šentäh mie tahon aina muissuttua teilä näistä as's'oista, vaikka työ ne tiijättäki ta pisyttä lujah šiinä tositiijošša, mi on teilä annettu. ¹³ Miušta on oikein muissutella teilä näistä as's'oista, kuni vielä elän ta olen täššä runkošša. ¹⁴ Mie kun niät tiijän, jotta jouvun kohta jättämäh tämän runkon – näin miän Hospoti Iisussa Hristossa on miula ilmottan. ¹⁵ Šentäh mie ruan kaiken, mitä voin, jotta miun lähön jälkehki työ aina muistasija nämä as's'at. ¹⁶ Myö emmä šanellun teilä mitänä ounahašti kekšittyjä starinoja, konša pakasima miän Hospotin Iisussan Hristossan voimašta ta tulomisešta. Myö kun niät omin šilmin näkimä, mitein šuuri Hiän on. ¹⁷ Myö olima paikalla, konša Hiän šai Tuatto Jumalalta kunnivon ta jumalalisen valon. Niätšen Hänellä kantautu Jumalan iäni, mi šano: «Tämä on Miun armaš Poikani, kumpaseh Mie

olen mieltyn». ¹⁸ Tämän iänen, mi kantautu taivahista, myö iče kuulima, konša olima Hänen kera pyhällä vuaralla. ¹⁹ Šentäh myö entistä lujemmin ušomma Jumalan viessintuojien šanah. Ta työ niise ruatta hyvin, kun pisynettä šiinä šanašša. Še on niin kuin lamppu, mi palau pimieššä šini, kuni uuši päivä ei ala ta huomeneštähti ei šyty tiän šiämeššä. ²⁰ Kuitenki tiän pitäy ennen kaikkie malttua še, jotta kenkänä ei voi omin neuvoin šelittyä yhtänä Pyhien Kirjutukšien einuššušta. ²¹ Eihän yhtäkänä Jumalan viestie ole tuotu ihmisen tahošta, vain Pyhän Henken juohatukšella pyhät Jumalan miehet paistih še, min Jumalalta kuultih.

2 Israelin rahvahan joukošša on kuitenkin ollun nitäki, ket luatiuvuttih Jumalan viessintuojiksi. Šamoin tiänki joukkoh tulou valehopaštajie. Peitočči hyö kuletetah uškojakuntah vuarallisie valehopaššukšie. Ta kun hyö vielä kieltävytäh Hospotista, kumpani ošti hiät omikseh, niin hyö ruttoh tienatah ičelläh tuho. ² Šiitä monet ruvetah hiän tapah pitämäh šiivotointa elämyä, ta hiän takie toven tie joutuu häpieh. ³ Rahanhimosina hyö kuotellah hyötyö teistä pakinoilla, kuita iče kekšitäh. Ka hiät on jo ammuin suutittu ta še suutu on vielä voimašša. Ei mäne pitälti, kun hyö jo hävitäh. ⁴ Eihän Jumala šiäštän anhelijaki, kumpaset oli riähkävytty, vain lykkäsi hiät riimuloissa uatun pimieh vuottamah suutuo. ⁵ Eikä Hiän šiäštän ammuista muailmuaki, vain anto vejennoušun kattua jumalattoman ihmiskunnan. Kuitenki Jumala pelašti Noijan, kumpani šaneli ihmisillä toven. Noijan kera Hiän jätti eloh vielä šeiččemen muuta henkie. ⁶ Jumala suuti hävitettäväkši Sodomian ta Gomorran linnat ta poltti ne porokši. Näin Hiän näytti, mitein käyt tulijien aikojen jumalattomilla. ⁷ Kuitenki Hiän pelašti oikiemielisien Lotin, kumpasen mieltä paino jumalattomien ihmisien šiivotoin elämä. ⁸ Päivästä päiväh tuo oikiemieliini mieš muokkautu henkeššäh, kun heijän kešeššä elyässä joutu näkömäh ta kuulomah heijän jumalattomie touhuja. ⁹ Niin jotta Hospoti tietäy, mitein piäštyä pahašta ne, ket varatah Häntä. No jumalattomie Hiän kurittau ta varteiččou suutupäiväh šuate ¹⁰ – šemminki niitä, ket männäh oman runkon ilkeijen himojen peräššä ta pahekšitäh Hospotie ta Hänen valtua. Nämä valehopaštajat ei varata ketänä. Hyö ollah koppavat, ei varata paissa pahoja henkivalloista. ¹¹ Ei ni anhelit ivuallen viäritetä henkivaltoja Hospotin

ieššä, vaikka heilä onki enemmän valtua ta voimua kuin noilla valehopaštajilla. ¹² Nuo ihmiset paissah pahua šiitä, mistä ei tiijetä mitänä. Hyö ollah niin kuin tolkuttomat elukat, mit luonto tarkotti pyyvettäviksi ta tapettaviksi, ta elukkojen tapah hyö hävitähki.

¹³ Omista pahoista ruatoloista hyö šuahah pahanruatajan palkka. Hyö tykätäh piruija kešellä päivyä. Nämä häpiemättömät ta pakanat ruokitah omie himoja, konša ollah šyömäššä tiän kera. ¹⁴ Heijän šilmät ollah täytenäh huoruinnan himuo eikä hyö voija lopetua riähäššä elämistä. Hyö kuihutetah anšah ihmisie, kumpasilla ei vielä ole lujua pohjua elämäššä. Heijän šytämet ollah ahnehet. Nuo Jumalan kiruomat! ¹⁵ Hyö kiännyttih šuoralta tieltä, ekšyttih ta lähettih Vosoran pojan Valaamin tiellä. Valaami tahto valehukšella tienata rahua, ¹⁶ ka täštä häntä moittittih. Osla, mykkä šiivatta, pakasi ihmisen iänellä ta pietti einuštajan mielettömät tuumat. ¹⁷ Nuo valehopaštajat ollah kuin vejettömät hettiet, kuin vihmapilvet, kumpasie myrškytuuli hajottau. Heilä on varuššettu ilmasenikuni pilkkosen pimie. ¹⁸ Hyö šuurenteliuvutah tyhjänpäiväsillä pakinoilla. Runkon himojen vallaššä hyö vejetäh šiivottomah elämäh niitä, ket ollah juštih piäšömäššä eroh ekšynehistä ihmisistä. ¹⁹ Hyö luvatah antua näillä oma valta, vaikka iče ollah pahojen tapojen orjie, šemmosien, mit rikotah ihmistä. Ihmini kun niät on šen orja, mi on hänet omakšeh voittan. ²⁰ Hyö piäštih eroh muailman pahuošta miän Hospotin ta Pelaštajan Iisussan Hristossan tuntomisen kautti. A šiitä kun tuaš puututtih muailman anšoih ta jouvuttih šen valtah, niin heijän tila on nykyjäh entistä pahempi. ²¹ Parempi ois ollun, kun hyö ei ois opaššuttu tietämäh oikieta tietä, kun mitä šen tietyän kieltävyttih heilä annetušta pyhäštä käšyštä. ²² Heilä on käynyn niin kuin šananpolveššä šanotah: «Koirä myöštty omalla okšenukšella», ta: «Pešty šika vieretteliyty rapakošša».

3 Kallehet vellet! Tämä on jo toini kirjani, min mie teilä kirjutan. Molommissa kirjasissa mie olen starainun noššattua teissä puhtahie ajatukšie muissutamalla teilä näitä as'voja. ² Pitäkyä mieleššä pyhien viessintuojien ammuset šanat ta Hospotin ta Pelaštajan käšky, kumpasen šaita tiän apostoliloilta. ³ Ennein kaikkie tietäkyä, jotta aikojen lopušša tulou irvistelijie, kumpaset eletäh omien pahojen himojen mukah.

⁴ Hyö šanotah: «Onko Hospoti tullun jälelläh muailmah, niin kuin lupasi? Miän tuatot on uinottu iki-ueh, ta kaikki on entisellä, niin kuin on ollun muailman luatimisešta šuate.» ⁵ Näin pakasijat niin kuin unohettais, jotta jo aikojen alušša oltih olomaššä taivahat, ta mua luajittih Jumalan šanalla veještä ta vejellä.

⁶ Vejellä ta šanalla šen aikani muailma niise hävitettih vejennouššä. ⁷ Ta šen šaman šanan varašša nykysie taivahie ta nykyistä muata šäilytetäh tulella hävitettäviksi. Niitä pietäh suutupäivyä varoin, konša kaikki jumalattomat hävitetäh. ⁸ Kallehet vellet, elkyä unohtakkua šiitä, jotta Hospotilla yksi päivä on kuin tuhat vuotta ta tuhat vuotta on kuin yksi päivä. ⁹ Ei Hospoti pitvittele lupaušta täytyssä, vaikka eryähien mieleštä Hiän pitvittelöy. Hiän vain on pitälti šietän meitä, šentäh kun ei taho kenenkänä häviemistä. Hiän tahtou, jotta kaikin kiännyttäis riähistä ta tultais Hänen luo.

¹⁰ Hospotin päivä tulou vuottamatta kuin rosvo yöllä. Šinä päivänä taivahat kavotah jyrinän kera, ta alkuainehet hajotah tulen äkieštä. Šamoin palau mua ta kaikki, mitä ihmini on šen piällä luatin. ¹¹ Kun kerran tämä kaikki näin hajuou, niin mimmoista pyhyä ta oikieta elämyä tiän pitäis elyä, ¹² tiän, kumpaset vuotatta Jumalan päivyä ta kiirehittä šen tuluo. Tuona päivänä taivahat šytytäh tuleh ta hajotah, ta alkuainehet šuletah tulen äkieššä. ¹³ Ka myö še vuotamma uušie taivahie ta uutta muata, mit Jumala on luvannun. Niissä täytyy Jumalan tahto kaikieššä. ¹⁴ No niin, kallehet vellet! Kun työ tätä kaikkie vuotatta, niin staraikua olla Hospotin ieššä puhtahina ta vijattomina ta jotta teilä ois rauha. ¹⁵ Ta elkyä unohtakkua, jotta Hospoti on šentäh käršivällini, jotta myö pelaštuisima. Niinhän miän armaš velli Puavilaki on hänellä annetun viisahuon mukasešti teilä kirjuttan. ¹⁶ Näin hiän šanou kaikissa kirjasissa, missä pakajau näistä as'voista. Niissä on kuitenkin vaikiešti maltettavie kohtie, kumpasie tolkuttomat ta häilyväiset ihmiset omakši vahinkokši viärissellä, niin kuin kaikkie muitaki Pyhie Kirjutukšie.

¹⁷ Kallehet vellet, nyt teitä on etukäteh varotettu täštä kaikiešta. Kaččokkua šentäh, jotta jumalattomat ei ekšytettäis teitä ta työ että kirpuois omalta lujalta pohjalta. ¹⁸ Kašvakkua vain miän Hospotin ta Pelaštajan Iisussan Hristossan armošša ta tuntomiseššä. Hänellä kunnivo nyt ta ilmasen ijän. Amin.

Iivanan enšimmäini kirjani

1 Pakina on elämän Šanašta. Še on ollun alušta alkuan, myö olemma kuullun šen, olemma omin šilmin nähyn šen, šitä olemma kačellun ta käsin košetellun. ² Elämä jläviyty, myö näkimä šen, ta šiitä myö tovissamma. Myö tuomma teilä šanan il-masenikusešta Elämäštä, kumpani oli Tuaton luona ta tuli meilä. ³ Min näkimä ta kuulima, šen myö teilä šanelemma, jotta työ niise oisija yheššä miän kera, ni-in kuin myö olemma yheššä Tuaton ta Hänen Pojan Iisussan Hristossan kera. ⁴ Tämän myö kirjutamma teilä, jotta tiän ilo ois täysi. ⁵ Še šanoma, kumpasen myö kuulima Iisussalta Hristossalta ta kumpasen šanelemma teilä, on tämmöni: Jumala on valo, Häneššä ei ole mitänä pimietä. ⁶ Kun šanonemma, jotta elämmä yheššä Hänen kera, a iče kävellemmä pimieššä, niin myö valehtelemmä emmäkä elä tositi-ijon mukah. ⁷ Ka kun kävellemmä valošša, niin kuin Jumala on valošša, niin šilloin myö pisymmä yheššä, ta Iisussan Hristossan, Jumalan Pojan Veri puhistau miät kaikista riähistä. ⁸ Kun šanonemma, jotta emmä ole riähähiset, niin myö valehtelemmä iččienä eikä meis-sä ole tositetuo. ⁹ Kun myö šuulla tunnuštanemma omat riähät, niin Jumala, kumpani on varma ta oikiemieliini, prostiu meilä miän riähät ta puhistau miät kaikesta viäryöštä. ¹⁰ Kun šanonemma, jotta myö emmä ole luatin riähkyä, luajimma Jumalašta valehtelijan eikä Hänen šana ole meissä.

2 Armahat lapšet! Kirjutan teilä tämän, jotta työ et-tä ruatais šemmoista, mistä tulou riähkyä. Kuiten-ki kun teistä ken riähkäytynöy, niin meilä on Tuaton lu-ona Puolistaja, Iisussa Hristossa, kumpani on vijatoin. ² Hiän on kuolomallah piäštän miät riähistä ta niin šovittan miät Jumalan kera. Eikä Hiän šovittan yksistäh meitä Jumalan kera, vain koko maailman. ³ Kun myö täytämmä Iisussan käšyt, niin šiitä tiijämmä, jotta tun-nemma Hänet. ⁴ Ken šanou, jotta tuntou Iisussan, vain ei täytä Hänen käškyjä, še on valehtelija. Šemmosešša ihmiseššä ei ole tositetuo. ⁵ No ken eläy Iisussan šanan mukah, šiinä ihmiseššä Jumalan tykkyämini on tosieh tullun täyvekši. Täštä myö tiijämmä, jotta olem-ma Iisussašša. ⁶ Ken šanou, jotta pisyy Iisussašša, šen pitäy elyä šamoin kuin Iisussa eli. ⁷ Miun armahaiset! Käšky, kumpasen teilä kirjutan, ei ole uuši. Še on še vanha käšky, mi teilä on ollun alušta šuate. Vanha käšky on še šana, min työ oletta kuullun alušta šuate.

⁸ Kuitenki käšky, kumpasen teilä kirjutan, on uuši. Iis-ussašta ta teistä näkyy, jotta še on totta, šentäh kun pimie häipyy ta tosi valo jo loistau. ⁹ Ken šanou, jotta hiän eläy valošša, a vihuau omua vellie, še vielä kävelöy pimieššä. ¹⁰ Ken tykkyäy vellieh, še pisyy val-ošša. Šemmosešša ihmiseššä ei ole mitänä, mi vetäis hänet riähkäh. ¹¹ Vain še, ken vihuau omua vellie, on pimieššä. Hiän kävelöy pimieššä eikä tiijä, kunne on mänöššä, šentäh kun pimie on šoventan hänen šilmät. ¹² Mie kirjutan teilä, lapšet, šentäh kun Jumala on Iisus-san Hristossan nimen tähän prostin teilä riähät. ¹³ Mie kirjutan teilä, tuatot, šentäh kun työ oletta opaštun tuntomah Hänet, ken on ollun alušta alkuan. Mie kirju-tan teilä, nuoret, šentäh kun työ oletta voittan juavelin. Kirjutan teilä, lapšet, šentäh kun työ opaštuja tuntom-ah Tuaton. ¹⁴ Tuatot, mie kirjutan teilä, šentäh kun työ opaštuja tuntomah Hänet, ken on ollun alušta alkuan. Nuoret, mie kirjutan teilä, šentäh kun työ oletta voimakkahie, Jumalan šana pisyy teissä ta työ oletta voittan juavelin. ¹⁵ Elkyä tykkyäy maailmua elkyäkä šitä, mi maailmašša on. Ken tykkyäy maailmua, hiän ei tykkyä Tuattuo. ¹⁶ Niätšen kaikki, mitä maailmašša on: runkon himot, šilmien kautti tulijat himot ta ylpie elämä, kaikki tämä on maailmašta lähtösin, ei Tuatoš-ta. ¹⁷ Muailma häviey ta šen himot niise, vain še, ken eläy Jumalan tahon mukah, pisyy ilmasen ijan. ¹⁸ Lapšet, nyt on viimeni aika. Työ oletta kuullun, jotta on tulošša antihristossa, Hristossan vaššuštaja. Monta antihristossua on nyt tullunki, ta šiitä myö tiijämmä, jotta on viimeni aika. ¹⁹ Hyö on lähetty miän joukošta, no hyö ei kuiteski oltu miän joukkuo. Kun hyö ois oltu miän joukkuo, niin hyö ois pisyytty miän kera. No hyö lähettih pois, ta šiitä näky, jotta ei kaikin kuuluta meih. ²⁰ Työ oletta Pyhän voitelomat ta tiijättä kaiken. ²¹ En mie šentäh kirjuta teilä, jotta työ muka että tunsis tosi-tietuo. Kirjutan šentäh, kun työ tunnetta šen ta tiijättä, jotta mikänä valeh ei ole tositiijošta lähtösin. ²² Kenpä šilloin on valehtelija? Valehtelija on še, ken šanou, jotta Iisussa ei ole Hristossa. Šemmoni ihmini on antihris-tossa, hiän kieltäytyy Tuatošta ta Pojašta. ²³ Ken kieltäytyy Pojašta, šillä Tuattuo niise ei ole. Ken omaš-tau Pojan, šillä on Tuattoki. ²⁴ Pisykkäh teissä še šanoma, min työ kuulija jo alušša. Kun še šanoma, min työ kuulija alušta šuate, pisynöy teissä, niin työ niise pisyyttä Pojašša ta Tuatošša. ²⁵ Ta še, min Hiän meilä lu-

pasi, on ilmasenikuni elämä. ²⁶ Tämän mie kirjutin teilä niistä, ket tahotah ekšyttyä tiät. ²⁷ Jumala on voijellun tiät Pyhällä Henkellä, ta še voitelu pisy teissä. Työ että tarviče kenenkänä opaššusta, šentäh kun Pyhä Henki opaštou teitä kaikēšša. Hiän on tosi, Häneššä ei ole valehta. Mitä Hiän on teilä opaštan, šiinä pisykkyä. ²⁸ No niin, lapšet, pisykkyä Hristossašša. Šilloin voimma olla rohkeina emmäkä jouvu häpiemäh Hänen ieššä, konša Hiän tulou. ²⁹ Työ tiijättä, jotta Hristossa eli aina oikein. Šilloin tiijättä ni šen, jotta jokahini, ken eläy oikein, on Jumalan lapši.

3 Kaččokkua, mitein šuurešti Tuatto meitä tykkyäy! Niin šuurešti, jotta meitä šanotah Jumalan lapšiksi, ta Hänen lapšie myö olemmaki. Muailma šentäh ei tiijä meitä, kun še ei tiijä Häntä. ² Armahaiset, jo nyt myö olemma Jumalan lapšie, ta vielä ei ole tietuo, mitä meistä tulou. Myö tiijämmä vain šen, jotta konša Iisussa tulou, myö tulemma Hänen moisiksi. Šilloin niäm-mä, mitä meistä tulou, šentäh kun šuamma nähä Hänet šemmosena, mimmoni Hiän on. ³ Jokahini, kellä on tämmöni toivo Iisussah, puhistautuu, ta šiitä hiän on yhtä puhaš kuin Iisussa. ⁴ Jokahini, ken luatiu riähkyä, noušou Jumalan sakonua vaštah, šentäh kun riähkä on Jumalan sakonan rikkomista. ⁵ Työ tiijättä, jotta Iisussa, kumpasešša Ičeššäh ei ole riähkyä, tuli ottamah pois miän riähät. ⁶ Še, ken pisy Iisussašša, ei luaji riähkyä. Še, ken luatiu riähkyä, ei ole nähyn Iisussua eikä tunne Häntä. ⁷ Lapšet, elkyä antakkua kenenkänä ekšyttyä iččienä. Ken eläy Jumalan tahon mukah, še kelpuau Jumalalla, niin kuin Hristossa kelpuau. ⁸ Ken luatiu riähkyä, on juavelista, juaveli niätšen on alušta šuate luatin riähkyä. Juuri šitä vaššen Jumalan Poika tuliki muailmah, jotta hävittyä juavelin ruavot. ⁹ Yksikänä Jumalašta šyntynyt ei luaji riähkyä, šentäh kun Jumalan šiemen pisy Häneššä. Hiän ei voi luatie riähkyä, onhan hiän šyntyn Jumalašta. ¹⁰ Ken ei elä Jumalan tahon mukah, še ei ole Jumalašta, ta šamoin šeki, ken ei tykkyä omua vellie. Täštä näkyy, ken on Jumalan lapši, ken juavelin lapši. ¹¹ Še šanoma, min työ alušta šuate oletta kuullun, on tämmöni: miän pitäy tykätä toini toista. ¹² Miän ei šua olla Kainin moisie, kumpani oli juavelin lapši ta tappo oman vellen. A mintäh tappo? Šentäh, kun Kainin ruavot oltih pahoja, a hänen vellen ruavot hyvie. ¹³ Elkyä kummekšikkua, vellet, kun muailma teitä vihannou. ¹⁴ Myö tiijämmä, jotta olemma šiirtyn kuolomašta elämäh, šentäh kun tykkyämmä vellijä. Ken ei tykkyä vellieh, še pisy kuoloman vallašša. ¹⁵ Jokahini, ken vihuau vellieh, on ihmistappaja. Työ tiijättä, jotta ilmasenikuni elämä ei voi pisyö yhteššäkänä ihmistappajašša. ¹⁶ Iisussa anto oman henkeh miän puolešta: šiitä myö šaima tietyä, mitä tykkyämini on. Šamoin miänki pitäy omistua oma elämä vellilöillä. ¹⁷ Kun kellä ollou kyl-lillein eluo, ta hiän nähnyö vellen hiäššä eikä šaleine

ta auttane häntä, niin Jumalan tykkyämini ei voi pisyö Häneššä. ¹⁸ Lapšet, elkyä tykkyä šanoilla ta pakinois-sa vain ruatoloilla ta tosissah. ¹⁹ Šiitä myö niämmä, jotta tosieto on meissä. Ta myö voimma Jumalan ieššä rauhottua oman šytämen, ²⁰ kun še meitä mistänih viärittänöy. Jumala on miän šytäntä šuurempi ta tietäy kaiken. ²¹ Armahaiset, kun miän šytän ei meitä viärit-täne, niin myö voimma rohkiešti tulla Jumalan eteh. ²² Ta mitä kyšynemmä, šen myö Häneltä šuamma, šentäh kun täytämmä Hänen käšyt ta ruamma šitä, mi on Hänen mielen mukaista. ²³ Jumalan käšky on tämä: miän pitäy uškuo Hänen Pojan Iisussan Hristossan nimeh ta tykätä toini toista, niin kuin Hiän meilä käški. ²⁴ Ken eläy Jumalan käškyjen mukah, še pisy Jumalašša, ta Jumala pisy Häneššä. Hiän anto meilä Pyhän Henken. Täštä myö tiijämmä, jotta Hiän pisy meissä.

4 Armahaiset, elkyä uškokkua jokahista, ken šanou, jotta pakajau Jumalan Henken juohattamana. Kaččokkua tarkkah, onko še henki tosiehki Jumalašta. Niätšen kun muailmašša on äjjän niitä, ket luatiuvutah Jumalan viessintuojiksi. ² Jumalan Henken työ tunnetta täštä: Jumalan Henki on šillä, ken šanou, jotta Iisussa Hristossa on ihmieni, ihmisrunkošša täh muailmah tullut. ³ Yksikänä henki, ken ei pie Iisussua Hristossua ihmisrunkošša tullehena, ei ole Jumalašta. Še on antihristossan henki. Työ oletta kuullun, jotta še henki on tulošša, ta še on jo nyt muailmašša. ⁴ Lapšet, työ oletta Jumalašta, ta työ oletta voittan nuo viessintuojiksi luatiutujat. Niät kun še Henki, mi on teissä, on muailman henkie šuurempi. ⁵ Viessintuojiksi luatiutujat ollah muailmašta. Muailmašta ollah heijän pakinat, ta muailma kuuntelou heitä. ⁶ Myö olemma Jumalašta. Ken tietäy Jumalan, še kuuntelou meitä. Ken ei ole Jumalašta, še ei meitä kuuntele. Täštä myö tunnemma Toven Henken ta ekšytkšen henken. ⁷ Armahaiset, tykakkä myö toini toista, šentäh kun tykkyämini on Jumalašta. Jokahini, ken tykkyäy, on šyntyn Jumalašta ta tietäy Jumalan. ⁸ Ken ei tykkyä, še ei tiijä Jumalua, šentäh kun tykkyämini on Jumalašta lähtösin. ⁹ Jumala näytti meilä oman tykkyämisen työntämällä oman ainuon Pojan muailmah, jotta myö Hänen kautti šaisima elämän. ¹⁰ Tykkyämini ei ole šiinä, jotta myö olemma tykännyn Jumalua, vain še on šiinä, jotta Hiän tykkäsi meitä ta työnsi oman Poikah šovintouhriksi miän riähistä. ¹¹ Armahaiset! Kun kerran Jumala meitä näin tykkyäy, niin miän niise pitäy tykätä toini toista. ¹² Jumalua ei ole kenenkänä konšana nähyn. Ka kun myö tykännemmä toini toista, niin Jumala pisy meissä ta Hänen tykkyämini on tullun meissä täyvekši. ¹³ Jumala anto meilä oman Henkeh. Šiitä myö tiijämmä, jotta pisy-mä Häneššä ta Hiän pisy meissä. ¹⁴ Myö olemma nähyn ta tovissamma, jotta Tuatto työnsi oman Poikah muailman Pelaštajakši. ¹⁵ Ken šanou, jotta Iisussa on

Jumalan Poika, häneššä Jumala pisyy, ta hiän iče pisyy Jumalašša. ¹⁶ Myö tiijämmä, jotta Jumala tykkyäy meitä. Šiitä myö olemma ihan varmat. Tykkyämini on Jumalašta lähtösin. Še, ken tykkyäy, pisyy Jumalašša, ta Jumala pisyy häneššä. ¹⁷ Šiitä näkyy, jotta Jumalan tykkyämini on tullun meissä täyvekši, kun myö suutpäivänä voimma varajamatta aštuo Hänen eteh. Mimmoni Iisussa on, šemmosie myöki olemma täššä muailmašša. ¹⁸ Tykkyämiseššä ei ole varajamista. Niätšen täyvellini tykkyämini ajau pois varajamisen. A varajamisešša ičeššäh on käršimyštä. Ken varajau, häneššä tykkyämini ei ole tullun täyvekši. ¹⁹ Myö tykkyämmä Jumalua, šentäh kun Hiän enšin tykkäsi meitä. ²⁰ Kun ken šanonou: «Mie tykkyän Jumalua», ka iče vihannou vellie, hiän on valehtelija. Miteinpä še, ken ei tykkyä vellie, kumpaista näköy, vois tykätä Jumalua, kumpaista ei niä? ²¹ Hristossa anto meilä tämän käšyn: ken tykkyäy Jumalua, še tykakkäh velliiki.

5 Jokahini, ken uškou, jotta Iisussa on Hristossa, on šyntyn Jumalašta. Ta jokahini, ken tykkyäy Tuatuo, tykkyäy Hänen Laštaki. ² Šiitä myö tiijämmä, jotta tykkyämmä Jumalan lapšie, kun tykkyämmä Jumalua ta elämmä Hänen käškyjen mukah. ³ Jumalan tykkyämini tarkottau šitä, jotta myö elämmä Hänen käškyjen mukah, eikä Hänen käšyt olla jykiet. ⁴ Kaikki, mi on šyntyn Jumalašta, voittau muailman. Miän uško on še, millä myö voitamma muailman. ⁵ Vain še, ken uškou, jotta Iisussa on Jumalan Poika, voittau muailman. ⁶ Iisussa Hristossa on tullun ristimisvejen, rissinvveren ta Pyhän Henken kautti. Hiän ei tullun yksistäh vejen, vain vejen ta veren kautti. Pyhä Henki tovistau Häneštä, šentäh kun Henki on tosi. ⁷ Taivahašša on kolme tovistajua: Tuatto, Šana ta Pyhä Henki, ta nämä kolme ollah yksi. ⁸ Ta muan piällä on kolme tovistajua:

Henki, vesi ta veri, ta nämä kolme paissah yhtä.

⁹ Ušommahan myö ihmisien tovissukšeh, ka kuitenkin Jumalan tovissuš on äijyäki varmempi. Ta Jumalan tovissuš on tämä: Hiän tovistau omašta Pojaštah. ¹⁰ Ken uškou Jumalan Poikah, šillä on tämä tovissuš šytämeššä. A še, ken ei ušo Jumalan tovissušta, luatiu Jumalašta valehtelijan, šentäh kun hiän ei ušo Iče Jumalua. ¹¹ Ta tämä on še tovissuš: Jumala anto meilä ilmasenikusen elämän, ta še elämä on Hänen Pojašša. ¹² Kellä on Jumalan Poika, šillä on elämä. Kellä ei Jumalan Poikua ole, šillä ei ole elämyä. ¹³ Tämän kaiken mie olen kirjuttan teilä, kumpaset ušotta Jumalan Pojan nimeh, jotta tietäsijä: Jumalan Poikah uškuon teilä on ilmasenikuni elämä. ¹⁴ Myö šuamma rohkiešti läheštyö Jumalua ta uškou, jotta Hiän kuulou meitä, konša mitä molinemma Hänen tahon mukah. ¹⁵ Ta kun myö tiijämmä, jotta Hiän kuulou meitä, konša mitä Häneltä kyšynemmä, niin tiijämmä šenki, jotta šuamma, mitä Häneltä kyšymmä. ¹⁶ Kun ken nähnyö vellen riähkyä luatimašša, ka še riähkä ei vie kuolomah, niin moliutukkah hiän vellen puolešta ta Jumala antau šillä elämän. Pakajan niistä, kenen riähkä ei ole kuoloman riähkä. No on vieläi kuoloman riähkyä, ta šemmosešta en käše moliutuo. ¹⁷ Kaikki viäryš on riähkyä, ka on riähkyä, mi ei ole kuolomakši. ¹⁸ Myö tiijämmä, jotta yksikänä Jumalašta šyntynyt ei luaji riähkyä. Še, ken on šyntyn Jumalašta, pitäy huolen ičeštäh, niin jotta juaveli ei piäše häneh käsin. ¹⁹ Myö tiijämmä, jotta myö olemma Jumalašta, a koko muailma on juavelin vallašša. ²⁰ Myö tiijämmä niise, jotta Jumalan Poika tuli ta anto meilä mieltä, jotta tietäsimä tosi Jumalan. Ta myö elämmä tosi Jumalašša, kun olemma Hänen Pojašša Iisussašša Hristossašša. Hiän on tosi Jumala ta ilmasenikuni elämä. ²¹ Lapšet, pisykkyä erošša valehjumalista! Amin.

Iivanan toini kirjani

1 Mie, uškojakunnan vanhin, tervehin valittuo emuo ta hänen lapšie, kumpasie mie toveštah tykkyän. Enkä vain mie tykkyä teitä, kun kaikki, kellä on tositieto. **2** Tykkyän teitä šen tositiijon vuokši, mi on meissä ta pisy miän kera ilmasen ijän. **3** Mie molin, jotta Tuatto Jumala ta Iisussa Hristossa, Tuaton Poika, oltais teilä hyvät ta armolliset ta annettais rauha, teilä, kumpasilla on tositieto ta kumpaset tykkyättä toini toista. **4** Ihaššuin šuurekkali, kun nävin šiun lapšieš joukošša šemmosie, ket eletäh tošišanoman mukah, šen käšyn mukah, kumpasen myö olemma Tuatolta šuanun. **5** Ta nyt, valittu emo, šanon teilä kaikilla: tykäkkä toini toista. Uutta käškyö en šiula kirjuta, vain tämän šaman, mi meilä on ollun alušta šuate. **6** Tykkyämini merkiččöy šitä, jotta myö elämmä Jumalan käškyjen mukah. Tämän käšyn työ oletta kuulun alušta alkuan, ta šen mukah tiän pitäy elyä. **7** Muailmašša liikkuu nyt monie ekšyttäjie. Hyö ei tun-

nuššeta Iisussua Hristossua ihmisekši, ihmisrunkošša täh muailmah tullehekši. Ne ollah ekšyttäjie ta antihristossoja. **8** Varokkua, jotta että kavottais šitä, min myö olemma omalla ruavolla šuanun aikah, vain šaisija täyven palkan. **9** Jokahini, ken ei pisy Hristossan opaššukšešša, kun lisyä šiieh mitäni, on vailla Jumalua. A jokahisella, ken pisy Hristossan opaššukšešša, on Tuatto ta i Poika. **10** Kun ken tullou tiän luo eikä opaštane tällä keinoin, niin šitä elkyä otakkua luokšena elkyäkä ni tervehyttä luatikkua. **11** Še, ken ottau hänet vaštah, yhtyy hänen pahoih ruatoloih. **12** Miula ois teilä äijän šanottavua, ka en taho kirjuttua šitä näin kynällä ta muštiella. Mie kun toivon piäššä tulomah tiän luo, jotta voisima paissa šilmät kohakkah. Šilloin tiän ilo on täyvellini. **13** Šiun čikon lapšet työnnetäh šiula tervehyisie. Hiän niise on Jumalan valittu. Amin.

Iivanan kolmaš kirjani

1 Mie, uškojakunnan vanhin, tervehin armašta Gaijua. Mie tovela tykkyän šilma. **2** Armaš velli, mie moliuvun, jotta šie oisit terveh ta jotta kaikki šiun elämäššä mänis hyvin, niin kuin šiun šiämeššä kaikki on hyvin. **3** Ihaššuin šuurekkali, kun tänne tultih vellet ta kerrottih, mitein šie pisyt tositijjošša ta šen mukah elät. **4** Mikänä ei tuo miula šuurempua iluo kuin še, kun kuulen, jotta miun lapšet eletäh tositijjon mukah. **5** Armaš velli, kaikkešta šiitä, mitä šie ruat vellien hyväkši ta vierahienki hyväkši, näkyy, jotta šiuh voit uško. **6** Hyö on uškojakunnan ieššä kerrottu, mitein šie heitä tykkyät. Ruat hyvin, kun šuoritat hiät matkah Jumalalla mielehiseh tapah. **7** Hristossan nimen tähän hyö on matkah lähetty, eikä hyö oteta toisenvierosilta vaštah mitänä apuo. **8** Šentäh miän pitäy kannattua heijän moisie, jotta myöki oisima hiän kera šamašša ruavošša, tošišanoman levittämiššä. **9** Kirjutin uško-

jakuntah, kuitenki Diotrefi, kumpani tykkyäy olla heijän johtajana, ei pie meitä arvošša. **10** Šentäh mie šinne tultuo otan pakinoiksi šen, mitä hiän ruatau, kun levittäy meistä pahoja pakinoja. Ta šekänä hänellä ei riitä. Hiän iče ei ota vellijä vaštah, ta kieltäy niitäki, kenen hi-mottais ottua. Hiän vieläpä erottau heitä uškojakunnašta. **11** Armaš velli, elä ota malliksi pahua, ota malliksi hyvä. Ken ruatau hyvä, hiän on Jumalašta. No še, ken ruatau pahua, ei ole Jumalua nähny. **12** Dimitristä kaikin kerrotah vain hyvä, ta hänen Jumalan tahon mukani elämä niise tovištau šen. Šamua voimma šanuo myöki, ta työ tiijättä, jotta miän šanoih voipi uško. **13** Miula ois šiula äijän šanottavua, ka en taho kirjuttua šitä näin kynällä ta muštiella. **14** Toivon, jotta ruttoh näkeyvymmä. Šiitä voisima paissa šilmät kohakkah. **15** Rauha šiula! Tovarissat työnnetäh šiula tervehyisie. Šie niise šano tervehyisie kaikilla, jokahisella erikseh.

Juutan kirjani

1 Mie Juuta, Iisussan Hristossan käškyläini ta Juakon velli, tervehin kaikkie, ketä Tuatto Jumala on kuččun ta pyhittän ta ketä Iisussa Hristossa šuojelou. 2 Antakkah Jumala teilä enämmän ta enämmän armuo, rauhua ta armaššušta. 3 Miun armahat! Miun oikein himotti kirjuttua teilä miän yhtehiseštä pelaššukšešta. Šen tilašta kačonki nyt tärkeemmäksi pyrittyä teitä puolistamah šitä uškuo, kumpani pyhillä on annettu kerralla kaikkie ajoiksi. 4 Niätšen tiän joukkoh on pujottautun eryähie ihmisie, kumpaset on jo ammuin suutittu. Hyö ollah jumalattomie ta käyväh huorih, šentäh kun smietitäh, jotta Jumala heitä kuitenkin armahtau. Hyö kieltävyväh ainuošta Valtijašta, Jumalašta, ta miän Hospotista Iisussašta Hristossašta. 5 Vaikka työ tiijättäki kaiken, tahon kuitenkin muissuttua teilä šiitä, jotta Hospoti enšin piäšti oman kanšan Jegiptistä, a järešti hävitti niistä šemmoset, ket ei ušottu. 6 Ta niitä anhelija, kumpaset ei pisyttu paikoillah, vain jätettih omat elinšijat, Hiän pitäy pimeššä ta ikusissa rauvoissa šuurta suutupäivyyä vuottamašša. 7 Šamoin kävi Sodomian ta Gomorran ta niijen ympärillä oliijen linnojen. Noijen anhelien tapah niijen rahvaš heitty huoruimah ta antautu šemmosien runkon himojen valtah, mit ollah ihmislouontuo vaštah. Heijän šuama kurituš on muissutukšena ilmasenikusešta tulešta. 8 Šamoin ruatah nämä tiän keškeh pujottautunuot unennäkijät. Hyö pakanoitetah omat runkoh, ei taivuta minkänä vallan alla ta ivual'lah valon anhelija. 9 Eipähän ni ylianheli Mihail, konša kiisti Moissein ruumehešta juavelin kera, ruohtin kirota ta suutie juavelie, kun šano vain: «Suutikkah šilma Hospoti!» 10 Ka nämä ihmiset paissah pahua šiitä, mitä ei tiijetä. Ta mitä hyö runkoššah mielettömien elukkojen tapah tunnetah, šillä hyö iččeh hävitetäh. 11 Paha hiät periy! Hyö lähettih Kainin tiellä, palkan toivošša hairahettih Valaamin jälillä ta Korein tapah nouštih omie johtajie vaštah, ta niin heilä tulou tuho. 12 Nämä ihmiset ollah niin kuin likälätit tiän yhtehisillä illallisilla. Häpielömättä hyö täytetäh omua marua. Hyö ollah

kuin vejettömät pilvet, kumpasie tuuli kantelou. Hyö ollah kuin puut, kumpaset šykyšyllä ei anneta antimie, kahičči kuollehie, juurineh muašta revittyjä. 13 Hyö ollah kuin vihaset meren uallot, kumpasien valkiepiänä on heijän häpie. Hyö ollah kuin tieltä ekšynyöt tähet, kumpasilla ilmasekši ijäkši on varušsettu šynkkä pimie. 14 Heistä einušti jo Jenoh, Aatamista šeiččemeš. Hiän šano: «Kačo, Hospoti tulou lukomattomien pyhien anhelieh kera 15 ta rupieu suutimah kaikkie. Hiän kurittau kaikkie jumalattomie kaikista ruatoloista, kuita hyö on omašša jumalattomuošša ruattu. Šamoten Hiän kurittau kaikista hävittömistä šanoista, kumpasie nuo jumalattomat riähkähiset on Häntä vaštah paistu.» 16 Nuo ihmiset ollah omah ošah tyytymättomie valittajie, kumpaset eletäh omien jumalattomien ta pahojen himojen mukah. Pakinoissah hyö šuurenteliuvutah, ta omua hyötyö tavotellen hyö luatiuvutah toisien mieltä myöte. 17 Miun armahat! Muistakkua, mitä miän Hospotin Iisussan Hristossan apostolit jo ieltäpäin šanottih. 18 Hyöhän šanottih teilä, jotta lopun aikoina tulou irvistelijie, kumpaset eletäh omien jumalattomien himojen mukah. 19 Nämä ollah ihmisie, kumpaset jätetäh yhtehini uško. Iče hyö ollah muallisie, Jumalan Henkie heissä ei ole. 20 Miun armahat, rakentakkua omua elämyä pyhimmän ušon pohjalla ta moliutukkua Pyhäššä Henkeššä. 21 Pisykkyä Jumalan armahukšešša ta vuottakkua, jotta miän Hospoti Iisussa Hristossa omašša armoššah vey miät ilmasenikuseh elämäh. 22 Olkua armollisie niillä, ket ollah ušošša häilyväiset. 23 Toisie pelaštakkua varauttamalla, temmakkua hiät tulešta. Tuokua valoh heijän riähät varajannan kera, elkyä koškekkua heijän vuateihki, mit hyö on lijattu omissa runkon himoissa. 24 Ainuolla viisahalla Jumalalla on voimua pijättyä tiät lankiemašta ta šuuren ilon vallašša panna tiät puhtahina Iččeh eteh. 25 Hiän pelašti miät Iisussan Hristossan, miän Hospotin kautti. Hänen on jumalallini valo, kunnivo, voima ta valta ennein aikojen alkuo, nykyjä ta ilmasen ijan. Amin.

Jiävintä Iivanalla

1 Tämän kirjan as'sat Jumala jiävi Iisussalla Hristossalla jotta näyttyä omilla käškyläisillä, mitä kohta on tulošša. Jumala työnsi oman anhelin ta hänen kautti näytti kaiken tämän käškyläiselläh Iivanalla. 2 Täššä kirjašša Iivana šanelou kaiken, mitä hiän näki. Hiän šanelou, mitä Jumala šano ta mitä Iisussa Hristossa tovesti. 3 Ošakaš on še, ken tämän kirjan toisilla lukou; ošakkahat ollah ne, ket kuullah nämä einuššuššanat ta ruatah šen mukah, mitä täh kirjah on kirjutettu. Lähellä on še aika, konša kaikki tämä tulou. 4 Iivana tervehtiy šeičentä uškojakuntua, kumpaset ollah Aasijan muakunnašša. Armuo ta rauhua teilä Häneltä, ken on, ken oli ta ken tulou, ta niiltä šeiččemeltä henkeltä, kumpaset ollah Hänen valtaistumen ieššä, 5 ta Iisussalta Hristossalta, kumpani on luotettava tovestaja. Hiän nousi enšimmäisenä kuollehista ta on muailman čuarien Halliččija! Iisussa Hristossa tykkyäy meitä ta omalla Verellä pesi miät riähistä. 6 Hiän luati miät čuariloiksi ta Jumalan, oman Tuattoh, pappiloiksi. Hänellä kuuluu kunnivo ta valta aina ta ilmasen ijän! Amin. 7 – Kačo, Hiän tulou pilvissä! Kaikki ihmiset nähäh Hänet, neki, ket pissettih Hänet läpi. Hänen tullesšša voikerretah muailman kaikki kanšat. Näin käypi. Amin. 8 «Mie olen Alfa ta Omega, Alku ta Loppu», šanou Hospoti, Hiän, ken on, ken oli ta ken tulou, Kaikenvaltani. 9 Mie olen tiän velli Iivana. Niin kuin tiän šamoin miunki ošana ollah ahissukšet, mieki kuulun Hristossan valtakuntah ta miunki Hiän auttau keštyä. Mie jouvuin Patmos-nimisellä šuarella, šentäh kun šanelin ihmisillä Jumalan šanua ta tovestin Iisussašta Hristossašta. 10 Hospotin päivänä Henki valtasi miut, ta mie kuulin takuata lujan iänen, niin kuin ois torveh puhallettu. Še iäni šano: «Mie olen Alfa ta Omega, Enšimmäini ta Viimeni. 11 Kirjuta, mitä niät, ta työnnä kirja Aasijan muakunnan näh uškojakuntih: Efessah, Smirnah, Pergamoh, Fiaturah, Sardissah, Filadelfijah ta Laodikijah.» 12 Mie kiännyin nähäkšeni, kenen iäni miula pakajau. Kun kiännyin, nävin šeiččemen kultajalkaista lamppuo, 13 ta niijen šeiččemen lampun kešellä nävin niin kuin Ihmisen Pojan. Hänellä piällä oli pitkä sviitka ta rinnan ympärillä kultani vyö. 14 Hänen piä ta tukat oltih valkiet niin kuin valkie villa, niin kuin lumi, ta Hänen šilmät oltih kuin tulen liekkehet. 15 Hänen jalat oltih kuin šulatuškiukuašša hehkuva vaški, ta Hänen iäni oli kuin šuurien vesien pauhu.

16 Hänellä oli oikiešša kiäššä šeiččemen tähtie. Hänen šuušta pisti miekka, molommilta puolin hyvin terotettu. Hänen näkö oli kuin kirkaš päiväni korkeimmilla. 17 Hänet nähtyö mie kuavuin Hänen jalkoih kuin kuollut. Ka Hiän laški oikien kiän miun piällä ta šano: «Elä varaja. Mie olen Enšimmäini ta Viimeni, 18 Mie elän. Mie olin kuollut, ka kačo, nyt elän ilmasen ijän, amin. Miula on kuoloman ta tuonelan avuamet. 19 Šentäh kirjuta, mitä niät: še, mitä nyt on, ta še, mitä tämän jälkeh tulou. 20 Šie nävit šeiččemen tähtie Miun oikiešša kiäššä ta šeiččemen kultajalkaista lamppuo. Niijen peitetty merkityš on tämä: šeiččemen tähtie ollah šeiččemen uškojakunnan anhelit, ta šeiččemen lamppuo, kumpaset šie nävit, ollah ne šeiččemen uškojakuntua.»

2 «Efessan uškojakunnan anhelilla kirjuta näin: 'Hiän, kellä on oikiešša kiäššä šeiččemen tähtie ta ken kävelöy šeiččemen kultajalkasen lampun kešellä, šanou näin: 2 Mie tiijän, mitein äijän šie ruavoit ta staraičit ta mitein kešit kaiken. Mie tiijän, jotta et voi šietyä pahoja ihmisie. Šie olet tarkkual'l'un niitä, ket šanotah iččieh apostoliloiksi, vaikka hyö ei ollaki šemosie. Šie olet nähnyin, jotta hyö ollah valehtelijie. 3 Keštyä šie niise šuatat, olethan joutun moneh vaivah Miun nimen takie etkä ole antan periksi. 4 No šitä en ši-ušša hyväkšy, jotta šie et enämpi tykkyä, niin kuin enšin tykkäsit. 5 Kačo, mitein loitoš olet joutun šiitä, mimmoni olit uškoh tultuo. Jätä riähäššä elämini ta myöššy ruatamah enši ajan ruatoja. Kun et kiäntyne, Mie rutto tulen šiun luo ta šiirrän šiun lampun paikaltah. 6 Kuitenki ruat oikein šiinä, kun vihuat nikolajittojen ruatoja, kumpasie Mie niise vihuan. 7 Kellä on korvat, še kuulkah, mitä Henki šanou uškojakunnilla. Šillä, ken voittau, Mie annan šyvvä elämän puušta, mi on Jumalan satušša.» 8 «Smirnan uškojakunnan anhelilla kirjuta näin: 'Hiän, kumpani on Enšimmäini ta Viimeni, kumpani oli kuollun, vain nousi kuollehista, šanou näin: 9 Mie tiijän šiun ruavot, ahissukšet ta mitein köyhä šie olet. Ka kuitenkin šie olet pohatta! Mie tiijän, mitein šiusta paissah pahua nuo, ket šanotah iččieh jevreilöiksi. Šaatanan joukkuo hyö ollah, ei jevreilöitä! 10 Elä yhtänä varaja šitä, mitä jouvut käršimäh. Juaveli kačo panou muutomie teistä tyrpä, jotta näkyis keštäykö tiän uško, ta työ jouvutta kymmenekši päiväksi ahissukših. Pisy ušošša kuolom-

ah šuate, niin Mie annan šiula voiton palkakši elämän. ¹¹ Kellä on korvat, millä kuulla, še kuulkah, mitä Henki šanou uškojakunnilla. Ken voittau, šillä ei tule toista kuolomua.» ¹² «Pergamon uškojakunnan anhelilla kirjuta näin: 'Hiän, kumpasella on molommilta puolin terotettu miekka, šanou näin: ¹³ Mie tiijän šiun ruavot ta tiijän, jotta šie elät šielä, missä šaatanalla on valtaisuin. Kuitenki šie piet lujašti kiini Miun nimeštäni etkä ole kieltäytyn ušošta Miuh. Et ni šilloin kieltäytyn, konša Miun varma tovistaja Antippa tapettih tiän luona, šielä, missä šaatanana eläy. ¹⁴ Ka kaikkie en šiušša hyväkšy: šiun luona on šemmosie, ket eletäh Valaamin opaššukšen mukah. Hiän opašti Valakilla, mitein viritäy israelilaisilla anša. Hiän opašti heitä šyömäh valehjumalilla uhrattuo lihua ta elämäh huorin. ¹⁵ Šamoin šiun joukošša on niitä, ket eletäh nikolajittojen opaššukšen mukah, kumpaista Mie vihuan. ¹⁶ Niin jotta kiänny pois riähistä! Kun et kiäntyne, Mie tulen rutto šinne ta rupien šotimah heitä vaštah šuuni miekalla. ¹⁷ Kellä on korvat, millä kuulla, še kuulkah, mitä Henki šanou uškojakunnilla. Ken voittau, šillä Mie annan šyötäväkši peitošša olijua taivahan mannuu ta annan valkien kiven. Šiih kiveh on kirjutettu uuši nimi, kumpaista ei tunne kenkänä muu kuin šen nimen šuaja.» ¹⁸ «Fiatiran uškojakunnan anhelilla kirjuta näin: 'Jumalan Poika, kumpasella on šilmät kuin tulen liekkehä ta kumpasen jalat ollah kuin hehkuva vaški, šanou näin: ¹⁹ Mie tiijän šiun ruavot, tiijän, mitein šie tykkyät, autat toisie, ušot ta tirpat. Viime aikoina olet ruatan vielä enemmän kuin alušša ruavoit. ²⁰ Ka šitä en šiušša hyväkšy, jotta voit šietyä tuota naista, tuota Jesavelie, kumpani šanou iččieh Jumalan viessintuojakši. Hiän niätšen opaštou ta muanittou Miun käškyläisie elämäh huorin ta šyömäh valehjumalilla uhrattuo lihua. ²¹ Mie annoin hänellä aikua heittyä huoruinta, ka hiän ei tahon šitä lopettua. ²² Avoi-voi häntä! Mie kuan hänet šijalla läsimäh ta kaikilla hänen kera kiimijillä annan šuuret muokat, kun hyö ei heitettäne omie ilkeitä hommie. ²³ Jesavelin lapšet Mie lyön kuolijakši. Kaikki uškojakunnat piäššäh tietämäh, jotta Mie olen Še, ken šiek lou šytämet ta mielet. Mie annan jokahisella teistä hänen ruatojen mukah. ²⁴ Ka työ muut fiatiralaiset, ket että elä tuon opaššukšen mukah että ole omakšun šaatanan šyvempie tietoja, teilä Mie šanon: mitänä uutta takkua en pane tiän kannettavakši. ²⁵ Pitäkyä kiini šiiitä, mitä teilä on, kuni Mie en tule. ²⁶ Še, ken voittau, še, ken loppuh šuate eläy Miun tahon mukah, šillä Mie annan vallan hallita kanšoja. ²⁷ Hiän paimentou niitä rautasella šauvalla, hajottou ne palasiksi niin kuin šaviaštiet, niin kuin Mieki šain Tuatoltani vallan ruatua. ²⁸ Voittajalla Mie annan huomeneštähen. ²⁹ Kellä on korvat, millä kuulla, še kuulkah, mitä Henki šanou uškojakunnilla.»

3 «Sardissan uškojakunnan anhelilla kirjuta näin: 'Hiän, kellä on Jumalan šeiččemen henkie ta šeiččemen tähtie, šanou näin: Mie tiijän šiun ruavot. Šie olet elävien kirjoissa, vain šie olet kuollut. ² Havaččauvu ta elävytä še, mi vielä on jalellä, kuni še ei kokonah kuole. Olen huomannun, jotta šiun ruavot ei olla Miun Jumalan tahon mukaset. ³ Muissa, mitein kuulit šanan ta otit šen vaštah. Tottele šitä ta kiänny pois riähistä. Kun šie et valvone, niin Mie tulen šiun luon kuin rosvo. Kopšahan šiun eteh šemmoseh aikah, mitä et voi arvata. ⁴ No šiula on Sardissašša kuitenkin moniehie, ket ei ole pakanoitettu omie vuatteitah. Hyö šuahah kävellä Miun kera valkeissa vuatteissa, hyö ollah šen arvošet. ⁵ Še, ken voittau, šuau piälläh valkiet vuattiet. Mie en pyyhi hänen nimie elämänkirjašta, vain šanon häntä omakšeni Miun Tuaton ta Hänen anhelien ieššä. ⁶ Kellä on korvat, še kuulkah, mitä Henki šanou uškojakunnilla.» ⁷ «Filadelfijan uškojakunnan anhelilla kirjuta näin: 'Näin pakajau Pyhä ta Tosi, Tuavitän avuamen haltija. Hänen avuamua ovie kenkänä ei šalpuua eikä Hänen šalpuamua ovie kenkänä avua. Hiän šanou: ⁸ Mie tiijän šiun ruavot. Ieššäš on nyt avonaini ovi. Mie šen avasin, eikä kenkänä voi šitä šalvata. Šiun voimat ollah vähäšet. Kuitenki šie olet elän Miun šanan mukah etkä ole konšana kieltäytyn Miun nimeštä. ⁹ Kačoi, Mie annan šiula väkie šaatanan sinagogašta, niitä valehtelijie, ket šanotah iččieh jevreilöiksi, vaikka ei ni olla. Mie panen hiät tulomah šiun luo ta kumartumah muah šuate šiun jalkoih. Šiiitä hyö maltehtah, jotta šie olet Miun valittu. ¹⁰ Šie olet tarkkah elän Miun šanan mukah ta keštän. Šentäh Mieki šuojuan šilma ta pelaššan šiut šiiitä ahissukšen ajašta, mi tulou koko maailmalla ta rupieu šieklohman muan eläjie. ¹¹ Mie tulen ruttouh. Pie kiini šiiitä, mitä šiula on, jotta kenkänä ei veis šiun voiton palkkua. ¹² Ken voittau, šen Mie panen pylvähäkši Miun Jumalani pyhäkotih, eikä hiän konšana lähe šieltä. Mie kirjutän häneh Jumalani nimen ta Jumalani linnan nimen. Še linna on uuši Jerusalmi, mi šolahtou taivahašta Miun Jumalani luota. Ta oman uuvven nimeni Mie niise kirjutän häneh. ¹³ Kellä on korvat, še kuulkah, mitä Henki šanou uškojakunnilla.» ¹⁴ «Laodikijan uškojakunnan anhelilla kirjuta näin: 'Näin šanou Amin, Še varma ta luotettava Toivistaja, kaiken Jumalan luajitun Alku: ¹⁵ Mie tiijän šiun ruavot: šie et ole kylmä etkäi kuuma. Oi kun šie oisitki kylmä tahi kuuma! ¹⁶ A šie olet hualie, et kylmä etkä kuuma, ta šentäh Mie šylen šiut pois šuuštani. ¹⁷ Šie kehut, jotta olet pohatta, olet šuurešti pohattun, et tarviče enämpi mitänä. Vain šie et hokšua, jotta oletki kurja ta raukka, köyhä, šokie ta alačoin. ¹⁸ Annan šiula neuvon: ošša Miulta tulešša puhisettuo kultua, niin pohatut. Ošša valkiet vuattiet ta pane ne piälläš, šiiitä ei nävy šiun alaččoman runkon häpietä. Ošša šilmävoijetta ta voitele šilmät, niin rupiet näkömäh.

¹⁹ Jokahista, ketä Mie tykkyän, šitä kiruon ta kuritan. Šentäh jätä riähäššä elämini, elä ole hualie vain ole kuma. ²⁰ Mie šeison ovella ta kopissan. Kun ken kuullou Miun iänen ta avannou oven, Mie tulen hänen luo, ta myö illaissamma yheššä, Mie ta hiän. ²¹ Ken voittau, šen Mie annan istuo kerallani Miun valtaistumellani, niin kuin Mieki voittoni jälkeh issun Tuattoni kera Hänen valtaistumella. ²² Kellä on korvat, še kuulkah, mitä Henki šanou uškojakunnilla.»

4 Šiitä mie kačoin ta nävin, jotta taivahan ovi oli auki. Iäni, min jo aikasempah kuulin ta mi oli niin kuin ois torveh puhallettu, šano miula: «Nouše tänne! Mie näytän šiula, mitä tämän jälkeh tulou.» ² Šiinä šamašša Henki valtasi miut. Nävin, jotta taivahašša oli valtaissuin ta šillä valtaistumella oli Istuja. ³ Še Istuja loisti niin kuin kallehet kivet jaspis ta sardis. Valtaistumen ympärillä oli väriltäh smaragdinin tapani ukonkuari. ⁴ Tämän valtaistumen ympärillä oli vielä kakšikymmentänellä valtaissuina. Niillä istumašša mie nävin kakšikymmentänellä vanhinta, kumpasilla oli piällä valkiet vuattiet ta piäššä kultaset venčat. ⁵ Piävaltaistumešta lenti tulenisku ja kuulu ukkosen jyro. Šen ieššä palo šeiččemen lamppuo, Jumalan šeiččemen henkie, ⁶ ta šen ieššä oli niin kuin lasini, hrustallin tavoin kimaltelija meri. Valtaistumen ieššä ta ympärillä oli nellä olijua, kumpaset ieštä ta takuata oltih täytenäh välähtelijie šilmie. ⁷ Yksi niistä muissutti leijonua, toini nuorta härkyä, kolmannella oli näkö kuin ihmisellä, ta nelläš oli lentävän kotkan moini. ⁸ Kaikilla näillä nellällä olijalla oli kuuši šiipie, kumpaset šiämešta päin oltih täytenäh välähtelijie šilmie. Ne nellä olijua ei levähellä, yötä päivyä ne šanotah: – Pyhä, pyhä, pyhä on Hospoti Jumala, Kaikenvaltani! Hiän oli, Hiän on ta Hiän tulou. ⁹ Nuo nellä olijua ylennetäh, kunnivoitetah ta kiitetäh Häntä, ken istuu valtaistumella ta eläy aina ta ilmasen ijän. ¹⁰ Konša hyö näin ruatah, šilloin kakšikymmentänellä vanhinta heittävyttih muah Hänen valtaistumen eteh ta kumarretah Hänellä, ken eläy aina ta ilmasen ijän. Hyö pannah omat venčat valtaistumen eteh näijen šanojen kera: ¹¹ – Hospoti, Šie olet šen arvonni, jotta Šilma ylennetäh ta kunnivoitetah ta šiula annetah valta, šentäh kun Šie olet luatin kaiken. Kaikki, mi on olomašša, on Šiun tahošta luajittu.

5 Mie nävin, jotta valtaistumella Istujan oikiešša kiäššä oli kirjakiärö. Še oli kirjutettu täyten molommin puolin ta šalvattu šeiččemellä pečatilla. ² Ta mie nävin väkövän anhelin, kumpani kyšy lujalla iänelä: «Ken on šen arvonni, jotta voipi avata tämän kirjan ta murentua šen pečatit?» ³ Vain ei ollun ketänä, ei taivahašša, ei muan piällä eikä muan alla, ken ois voinun avata kirjan ta kaččuo šen šiäme. ⁴ Mie itin äijälti, kun ei löytyn ketänä, ken ois ollun šen arvonni, jotta vois avata šen kirjan, lukie šitä tahi hoti kaččuo šen šiäme.

⁵ Šiitä yksi vanhimmista šano miula: «Elä ite. Juutan heimon Leijona, Tuaviton Juuri, on voittan! Hiän avuau tämän kirjan ta murentau kaikki šeiččemen pečattie.» ⁶ Ta Mie nävin, jotta valtaistumen ta nellän olijan ieššä, vanhimpjen kešeššä šeiso Vuonna. Še oli niin kuin ois tapettu. Šillä oli šeiččemen šarvie ta šeiččemen šilmyä – ne Jumalan šeiččemen henkie, mit oli työnnetty joka paikkah muan piällä. ⁷ Še aštu lähemmäksi ta otti kirjan valtaistumella Istujan oikiešta kiäštä. ⁸ Konša Vuonna otti kirjan, ne nellä olijua ta kakšikymmentänellä vanhinta heittävyttih Hänen eteh. Vanhimmilla oli kaikilla arfat ta kultamal'at täytenäh kuajintašavuo, še šavuo on pyhien malittuja. ⁹ Hyö laulettih uusi laulu: – Šie olet šen arvonni, jotta voit ottua kirjan ta avata šen pečatit, šentäh kun Šiut tapettih. Šie omalla Verelläš oššit miät Jumalalla kaikista heimoista, kaikista kielistä, kanšoista ta maista. ¹⁰ Šie luajit meistä čuarija ta pappija miän Jumalalla ta myö rupiemma halliččomah muan piällä. ¹¹ Valtaistumen, nellän olijan ta vanhimpjen ympärillä nävin šuuren joukon anhelija ta kuulin heijän iänen. Heitä oli lukomatoin miärä, kymmenentuhatta kertua kymmenentuhatta ta tuhat kertua tuhat. ¹² Hyö šanottih lujalla iänelä: – Vuonna, mi oli tapettu, on šen arvonni, jotta šuaha valta, pohasvo, viisahuš ta voima. Hiän on šen arvonni, jotta Häntä kunnivoitetah, ylennetäh ta kiitetäh. ¹³ Ta mie kuulin, jotta kaikki, ket eletäh taivahašša, muan piällä, muan alla ta mereššä – kaikki mitä niissä on – šanottih: – Hänellä, ken istuu valtaistumella, Hänellä ta Vuonnalla kuuluu kiitoš, kunnivo, jumalallini valo ta valta aina ta ilmasen ijän. ¹⁴ Ne nellä olijua šanottih: «Amin», ta kakšikymmentänellä vanhinta heittävyttih muah ta kumarrettih Hänellä, ken eläy aina ta ilmasen ijän.

6 Mie nävin, jotta Vuonna avasi enšimmäisen šeiččemešta pečatista. Mie kuulin, kun yksi nelläštä olijašta pakasi. Hänen iäni oli kuin ukkosen jyro, ta hiän šano: «Tule ta kačo!» ² Ta šiinä šamašša nävin valkien heposen, ta šen šeläššä istujalla oli jouši. Hänellä annettih venčča, ta voittajana hiän läksi šuamah uušie voittoja. ³ Vuonna avasi toisen pečatin. Mie kuulin, kun toini olija šano: «Tule ta kačo!» ⁴ Nyt tuli toini heponi, tulenruškie. Šen šeläššä istujalla annettih valta viijä rauha muan piältä ta panna ihmiset tappamah toini toisie. Hänellä annettih šuuri miekka. ⁵ Vuonna avasi kolmannen pečatin. Mie kuulin, kun kolmaš olija šano: «Tule ta kačo!» Šiinä šamašša nävin muššan heposen. Šen šeläššä istujalla oltih kiäššä viesat. ⁶ Mie kuulin iänen. Še niin kuin ois tullun noijen nellän olijan joukošta ta šano: «Mitta vehnyä dinarilla, osrua kolme mittua. Šiemenvoita ta viinua elä pilua.» ⁷ Vuonna avasi nellänneen pečatin. Mie kuulin, kun nelläš olija šano: «Tule ta kačo!» ⁸ Šiinä šamašša nävin tuhkanharmuan heposen. Šen šeläššä istuja oli nimeltäh Šurma, ta šen järeššä tuli Tuonela. Račaštajal-

la annettih valta nellänteh ošah muata. Še šai tappua ihmisie miekalla, nälällä, tarttuvalla tauvilla ta jättyä heitä villipetojen kynsih. ⁹ Vuonna avasi viijennen pečatin. Mie nävin alttarin alla niijen henket, kenet oli tapettu Jumalan šanan vuokši ta šen vuokši, kun hyö tovissettih omašta ušošta. ¹⁰ Hyö karjuttih lujalla iänelä: «Pitältikö mänöy, Valtijaš, Šie Pyhä ta Tosi, ennen kuin piet suutun ta makšat miän vereštä muan eläjillä?» ¹¹ Šiitä heilä jokahisella annettih valkie vuate ta käsettih vuottua rauhašša vielä kotvani, kuni heitä ta heijän vellijä, šamah tapah šurmattuja Jumalan käškyläisie, ois täyši luku. ¹² Mie nävin, mitein Vuonna avasi kuuvvennen pečatin. Mua järähteli, päiväni pimeni muššakši niin kuin šuruvuate, ta kuu muuttu verenruškiekši. ¹³ Taivahan tähet kirvottih muah, niin kuin smokvat tiputah puušta, kun myršky šitä puistau. ¹⁴ Taivaš kato näkyvistä kuin kirjakiärö, kumpani kiäritäh rullah, ta kaikki vuarat ta šuaret šiirryttih šijoiltah. ¹⁵ Muan čuarit, korkiearvoset miehet ta šotajoukkojen johtajat, pohatat ta mahtavat miehet ta kaikki muut, niin orjat kuin omavaltaset, peittävyttih kallivokoloih ta vuarojen notkoloih. ¹⁶ Hyö karjuttih vuaroilla ta kallivoilla: «Kuatukkua meilä piällä, peittäkyä miät valtaistumella Istujan šilmistä ta Vuonnan vihašta! ¹⁷ Hänen vihan šuuri päivä tuli – kenpä voit šen keštyä?»

7 Tämän jälkeh nävin nellä anhelie. Hyö šeisottih muan nelläššä čupušša ta pijäteltih muan nellyä tuulta, jotta ei tuulis yli muan ta meren eikä yhtehkänä puuh. ² Nävin vielä yhen anhelin, kumpani nousi päivännoušušta päin ta kanto elävän Jumalan pečattie. Hiän karju kovalla iänellä noilla nellällä anhelilla, kumpasilla oli annettu valta hävittyä muata ta mertä. Hiän šano: ³ «Elkyä hävittäkyä muata, elkyä mertä elkyäkä puita, ennen kuin painamma pečatin miän Jumalan käškyläisien očah». ⁴ Mie kuulin pečatilla merkittyjen luvun. Pečatin šai šatanelläkymmentänelätuhatta, ta heitä oli kaikista Israelin heimoista: ⁵ Juutan heimošta šai pečatin kakšitoistatuhatta, Ruviman heimošta – niise kakšitoistatuhatta, Gadan heimošta – kakšitoistatuhatta, ⁶ Asirin heimošta – kakšitoistatuhatta, Neffalimin heimošta – kakšitoistatuhatta, Manassijan heimošta – kakšitoistatuhatta, ⁷ Simeonin heimošta – kakšitoistatuhatta, Leevin heimošta – kakšitoistatuhatta, Issaharin heimošta – kakšitoistatuhatta, ⁸ Savulonin heimošta – kakšitoistatuhatta, Joosefin heimošta – kakšitoistatuhatta ta Veniaminin heimošta – kakšitoistatuhatta. ⁹ Tämän jälkeh nävin šuuren rahvašjoukon, niin šuuren, jotta kenkänä ei šuuttan šitä lukie. Šiinä oli ihmisie kaikista maista, kaikista kanšoista ta heimoista, ta kaikista kielistä. Hyö šeisottih valtaistumen ta Vuonnan ieššä valkeissa vuatteissa, ta käsissä heilä oli palmanokšie. ¹⁰ Hyö karjuttih lujalla iänellä: – Pelaššukšen tuou miän Jumala, Hiän,

kumpani istuu valtaistumella, Hiän ta Vuonna! ¹¹ Kaikki anhelit šeisottih valtaistumen, vanhimpien ta nellän olijan ympärillä. Hyö heittävyttih očin valtaistumen eteh, kumarrettih Jumalalla ¹² ta šanottih: – Amin. Miän Jumalalla kuuluu kiitoš, jumalallini valo, viisahuš ta passipot, kunnivo, valta ta voima aina ta ilmasen ijän! Amin. ¹³ Yksi vanhimmista kyšy miulta: «Ketä nämä valkievuattehiset ollah? Mistä hyö on tultu?» ¹⁴ Mie vastasin hänellä: «Tuattosen, šie šen tiijät». Hiän šano miula: – Nämä on piäšty šuurešta ahissukšešta. Hyö peštih omat vuattiet ta valotettih ne Vuonnan Vereššä. ¹⁵ Šentäh hyö ollah Jumalan valtaistumen ieššä ta sluušitah Hänellä Hänen pyhäkojissa yötä päivä. A Hiän, kumpani istuu valtaistumella, eläy hiän kera. ¹⁶ Hyö ei enämpi tiijetä näläštä, ei janošta, heitä ei enämpi polta päiväni eikä puahtava helle. ¹⁷ Vuonna, kumpani on valtaistumen ieššä, pitäy heistä huolta ta viey hiät elämän vejen hetteillä, ta Jumala pyyhkiy heijän šilmistä kaikki kynnälet.

8 Konša Vuonna avasi šeiččemennen pečatin, taivahašša tuli hil'laista. Šitä kešti puolisen tuntie. ² Mie nävin, jotta niillä šeiččemellä anhelilla, mit šeisottih Jumalan ieššä, annettih šeiččemen torvie. ³ Šiitä tuli vielä yksi anheli, še ašettu alttarin eteh kultani kuatelničča kiäššäh. Hänellä annettih äijän luatanua, jotta hiän panis šen luatanan yheššä Jumalan rahvahan malittujen kera kultasella alttarilla, mi oli valtaistumen ieššä. ⁴ Luatanan šavu nousi anhelin kiäštä Jumalan eteh yheššä Jumalan rahvahan malittujen kera. ⁵ Anheli otti kuatelniččan, täytti šen alttarin tulella ta loi tulen alaš muan piällä. Ukkoni jyräsi, tulta iski ta mua järähteli. ⁶ Ne šeiččemen anhelie, kumpasilla oli šeiččemen torvie, varuštauvuttih puhaltamah torviloih. ⁷ Enšimmäini anheli puhalti torveh. Šilloin tuli ruahta ta tulta ta niijen šejašša vertä, ta ne pieksettih muata. Kolmaš oša puista palo ta kaikki vihanta heinä palo. ⁸ Toini anheli puhalti torveh. Mereh lykättih mi lienöy, mi oli kuin šuuri palaja vuara. Kolmaš oša mereštä muuttu verekši, ⁹ kolmaš oša mereššä eläjistä kuoli ta kolmaš oša laivoista upposi. ¹⁰ Kolmaš anheli puhalti torveh. Šilloin taivahašta kirposi šuuri tähti, mi oli tulešša. Še täytti kolmannen ošan virroista ta hetteistä. ¹¹ Tähän nimi oli Karkieheinä. Kolmanneš vesistä muuttu karkiekši kuin karkieheinä. Monet ihmiset kuoltih veještä, šentäh kun še oli tullun karkiekši. ¹² Nelläš anheli puhalti torveh. Šilloin kolmanneš päiväseštä, kolmanneš kuušta ta kolmanneš tähtilöistä šammu, niin jotta kolmanneš niijen valošta pimeni. Päivä muuttu kolmaš ošua himmiemmäkši, ta šamoin pimeni yö. ¹³ Šiitä nävin yhen anhelin, kumpani lenti korkiella taivahan luašša. Mie kuulin, mitein še karju lujalla iänellä: «Kor'ahiset ne, ket eletäh muan piällä! Vielä kuuluu torvien iäni, vielä kolme anhelie puhaltau torveh.»

9 Viiješ anheli puhalti torveh. Šilloin mie nävin, jotta taivahašta oli kirvonnun muah tähti. Tähellä annettih pohjattoman kaivon avuan, ² ta še avasi tuon pohjattoman kaivon. Kaivošta nousi šavuo niin kuin šuurešta kiukuašta, ta šavu pimenti päiväsen ta ilman. ³ Šavušta levisi muan piällä rašvakattija, ta niillä annettih šama valta kuin on skorpioniloilla muan piällä. ⁴ Rašvakattiloilla šanottih, jotta niijen ei šua pilata muan heinyä eikä mitänä vihantua eikä yhtänä puuta. Ne šuatih valta muokata vain niitä ihmisie, kellä ei ole očašša Jumalan pečattie. ⁵ Heitäki rašvakatit ei šuatu tappua, vain piinata viisi kuuta. Tuška, min ne ihmisellä tuuvvah, on šamanmoini kuin skorpionin pissou tuška. ⁶ Niinä päivinä ihmiset ečitäh šurmua, ka ei löyvetä. Heijän himottais kuolla, vain kuoloma pakenou heistä. ⁷ Rašvakatit oltih šotah varušetuttujen heposien näköset. Niillä oli piäššä kullaväriset venčat. Niijen nuamat oltih kuin ihmisen näkö, ⁸ ta niillä oli pitkä tukka niin kuin naisilla. Niijen hampahat oltih kuin leijonan hampahat. ⁹ Niillä oli rintašuoajat, mit oltih kuin rautua. Niijen šiivistä läksi šemmoni jymineh kuin šotakärryistä, kumpasie monet heposet vejetäh täyttä laukua. ¹⁰ Niillä oli häntä ta hännäššä pissin niin kuin skorpioniloilla. Niillä oli valta kiušata ihmisie viisi kuuta. ¹¹ Niijen čuarina oli pohjattoman kaivon anheli, šen jevreinkielini nimi on Avaddon, kreikankielini Apollion. ¹² Enšimmäiseštä kor'aušta piäsimä. No šen jälkeh tulou vielä kakši kor'ua. ¹³ Kuuvveš anheli puhalti torveh. Jumalan ieššä oli kultani alttari, ta mie kuulin iänen, mi tuli šen alttarin nelläštä šarvešta. ¹⁴ Še iäni pakasi kuvvonnella anhelilla, mi šoitti torvie. Še šano näin: «Piäššä irti ne nellä anhelie, kumpaset ollah rauvoissa šuuren Jefrat-joven rannalla». ¹⁵ Niin piäššettih irti ne nellä anhelie, kumpaset oltih valmehina tätä tuntie, päivä, kuuta ta vuotta vaššen: niijen piti šurmata kolmaš oša kaikista ihmisistä. ¹⁶ Niillä oli raččuväkie kakšikymmentätuhatta kertua kymmenentuhatta mieštä; mie kuulin heijän luvun. ¹⁷ Mie nävin, jotta heposet ta račaštajat oltih tämmösie: račaštajilla oli tuliruškiet, šavunšiniset ta rikinkeltaset rintašuoajat. A heposilla oli kuin leijonan piä ta niijen šuušta tuli tulta, šavuo ta rikin kačkuo. ¹⁸ Näih kolmeh vahinkoh – tuleh, šavuh ta rikin kačkuh, kumpasie heposien šuušta tuli – kuoli kolmaš oša ihmisistä. ¹⁹ Heposien voima oli niijen šuušša ta hännäššä. Hännät oltih kuin myrkkymavot, ta niillä oli piät, kumpasilla ne ruattih ihmisillä pahua. ²⁰ Loppuset ihmiset, mit ei kuoltu näih vahinkoih, ei kuitenki kiännytty pois omien käsien luajokšista. Hyö entisellä kumarrettih piessoilla ta valehjumalilla, mit hyö oli luajittu kullašta, hopiešta, vašešta, kiveštä ta puušta. Ne ei voija nähä, ei kuulla, ei kävellä. ²¹ Hyö ei kiännytty riähistä, ei heitetty ihmisien tappamista, ei etovuintua, ei huorin elämistä, ei varaštamista.

10 Šiitä mie tuaš nävin uuvven, väkövän anhelin, kumpani laškeutu taivahašta. Hänellä vuattiena oli pilvi ta hänen piän piällä oli ukonkuari. Hänen näkö oli kuin päiväni ta hänen jalat kuin tulipaččahat. ² Kiäššä hänellä oli pieni avattu kirjakiärö. Hiän laški oikien jalan meren piällä, vašemen mualla. ³ Hiän karjahti lujalla iänellä, niin kuin leijona ois ärjyn. Kušša hiän karjahti, šeiččemen ukkoista pakasi jyräkällä iänellä. ⁴ Kun nämä šeiččemen ukkoista oli jyrisen paistu, mie rupesin kirjuttamah. Ka šiitä kuulin taivahašta iänen, mi šano miula: «Pie peitošša še, mitä šeiččemen ukkoista pakasi. Elä kirjuta šitä muistih.» ⁵ Anheli, kumpasen nävin šeisomašša meren ta muan piällä, nošti kiän taivašta kohti. ⁶ Hiän pošuutu Šen nimellä, ken eläy ilmasen ijän, Šen, ken luati taivahan, muan ta meren ta kaiken, mitä niissä on. Hiän šano näin: «Aika on lopušša. ⁷ Tulou päivä, konša šeiččemeš anheli noštau oman torven ta puhaltau šiih. Šilloin käy toteh Jumalan peitošša pietty meininki. Tapahtuu juuri niin, kuin Hiän ilmotti omilla käškyläisilläh, Jumalan viessintuojilla.» ⁸ Iäni, kumpasen mie jo aikasempah kuulin taivahašta, rupesi tuaš pakajamah miula ta šano: «Mäne tuon anhelin luo, mi šeisou meren ta muan piällä, ta ota avattu kirjakiärö hänen kiäštä». ⁹ Mie mänin anhelin luo ta šanoin hänellä: «Anna kiärö miula». Hiän vaštasi: «Ota ta šyö še. Še on karkie vačaššaš, vain šuuššaš še maistuu makielta kuin mesi.» ¹⁰ Mie otin kiärön anhelin kiäštä ta šoin šen. Še maistu miun šuušša makielta kuin mesi, ka konša šoin šen, vačašša tuntu karkielta. ¹¹ Hiän šano miula: «Tuaš šiun pitäy einuštua, mitä tulou muailman kanšoilla, mailla, kielillä ta čuariloilla.»

11 Šiitä miula annettih mittapuu, mi oli kuin keppi, ta miula šanottih: «Mäne ta mittua Jumalan pyhäkoti ta alttari ta luve ne, ketä šielä on moliutumašša. ² Jumalankojin ulkopiha jätä kuitenki mittuamatta, šentäh kun še on annettu vierahilla kanšoilla. Ne tallotah pyhyä linnua nelläkymmentäkakši kuukautta. ³ Mie työnnän kakši omua tovistajua. Värččivuattiet piälläh hyö šanellah Miun šanua tuhat kakšišatua kuušikymmentä päivä.» ⁴ Nämä tovistajat ollah kakši voipuuta ta kakši lamppuo, mit šeisotah muan Hospotin ieššä. ⁵ Kun ken tahtonou ruatua heilä pahua, niin hiän šuušta lähtöy tuli, mi nielöy hiän viholliset. Näin kuolou jokahini, ken tahtou ruatua heilä pahua. ⁶ Heilä on valta šalvata taivaš, niin jotta mualla ei vihmu niinä päivinä, konša hyö šanellah Jumalan šanua. Šamoin heilä on valta muuttua vejet verekši ta työntyä mualla kaikenmoista vahinkuo, konša vain tahottaneh. ⁷ Konša nämä kakši tovistajua lopetetah oma ruato, noušou pohjattomašta kaivošta svieri. Še rupieu šotimah heitä vaštah, voittau hiät ta tappau hiät. ⁸ Heijän ruumehet še jättäy šuuren linnan pihalla. Jumalan viessintuojien pakinoissa šitä linnua kučutah Sodomik-

si ta Jegiptiksi. Šielä heijän Hospoti oli ristihnuaklittu. ⁹ Kolme ta puoli päivyä käy ihmisie eri kanšoista, heimoista, kielistä ta maista kačcelomašša heijän ruumehie, eikä niitä anneta hauvata. ¹⁰ Muan eläjät iluol'ah heijän kuolomašta. Hyö pietäh piuruja ta työnnetäh toini toisillah lahjoja, šentäh kun nuo kakši Jumalan viessintuojua pahoin vaivattih muan eläjie. ¹¹ No noijen kolmen ta puolen päivän piäštä tuli viessintuojih elämän henki, min Jumala oli työntän, ta hyö noustih jaloillah. Šuuri varuu valtasi kaikki ne, ket nähtih še. ¹² Hyö kuultih, jotta taivahašta karjuttih lujalla iänellä: «Nouškua tänne!» Šiitä viessintuojat noustih pilven kantamina taivahah, ta heijän viholliset nähtih še. ¹³ Šiinä šamašša tuli ankara muanjärissyš. Kymmeneš oša linnašta šortu, ta järissykšeššä kuoli šeiččementuhatta ihmistä. Muut vareuvuttih ta taivuttih kunnivoittamah taivahan Jumalua. ¹⁴ Toini kor'a mäni. Ka kolmaš tulou rutto. ¹⁵ Šeiččemeš anhelii puhalti torveh. Taivahašša kajahti monien iänien karjeh: – Koko muailma tuli nyt miän Hospotin ta Hänen Hristossan valtakunnakši. Hiän halliččou aina ta ilmasen ijän. ¹⁶ Šiitä ne kakšikymmentänellä vanhinta, mit issuttih Jumalan ieššä omilla valtaistumilla, heittävyttih očin muah, kumarrettih Jumalalla ¹⁷ ta šanottih näin: – Myö kiitämmä Šilma, Hospoti Jumala, Kaikenvaltani, Šilma, kumpani olet, kumpani olit ta kumpani tulet! Šie panit liikkehellä oman šuuren voimaš ta otit vallan omih käsih. ¹⁸ Kanšat ollah vihan vallašša, ka nyt on Šiun vihan aika. Tuli aika suutie kuollehet, aika antua palkka Šiun käškyläisillä, Jumalan viessintuojilla, ta kaikilla pyhillä, kaikilla, ket varatah Šiun nimie, pienillä ta šuurilla. On aika hävittyä ne, ket hävitetäh muata. ¹⁹ Taivahašša avattih Jumalan pyhäkoti, niin jotta näkyvih tuli Šopimukšen lipaš, kumpani oli jumalankojissa. Tulta iski, ukkoni jyräsi, mua järähteli ta oli šuuri ruahmyršky.

12 Taivahalla näky šuuri merkki: naini, kumpasella oli vuattiena päiväni, kuu jalkojen alla ta piän piällä kaheštatoista täheštä luajittu venčča. ² Hiän oli pakšuna ta karju tušissah lapšenšujan vaivoissa. ³ Taivahalla näky vielä toini merkki: šuuri tulenruškii drakoni, kumpasella oli šeiččemen piätä ta kymmenen šarvie ta korona kaikissa šeiččemeššä piäššä. ⁴ Hänäläh še pyyhälti pois kolmannen ošan taivahan tähtilöistä ta luuvva vinnasi ne muah. Drakoni ašettu laštašujan naisen eteh, jotta nielaissa lapši, šamašša kun še šyntyy. ⁵ Naini šai lapšen, pojan, kumpani rupieu paimentamah muailman kanšoja rautasella šauvalla. Šiitä lapši temmattih Jumalan ta Hänen valtaistumen luo, ⁶ a naini pakeni tyhjäh muah. Šinne Jumala varuštii hänellä paikan, missä häntä šyötetäh tuhat kakšišatua kuušikymmentä päivyä. ⁷ Taivahašša alko šota. Ylianheli Mihail ta hänen anhelit noustih šotimah drakonie vaštah. Drakoni omien anhelien kera

kuolla vaššušti, ⁸ ka ei šuattan pityä puolieh. Šillä ta šen anheliloilla enämpi ei ollun šijua taivahašša. ⁹ Šuuri drakoni, tuo muinehien aikojen kiärmis, kumpaista kučutah juaveliksi ta šaatanakši, tuo koko ihmiskunnan ekšyttäjä, luotih muan piällä. Ta hänen kera luotih alaš hänen anhelit. ¹⁰ Mie kuulin, jotta taivahašša šanottih lujalla iänellä näin: – Nyt on pelaššuš tullun, miän Jumalalla on valtakunta ta voima ta Hänen Hristossalla valta. Nyt on viärittäjä heitetty alaš, juaveli, ken miän Jumalan ieššä viäritti miän vellijä yötä päivyä. ¹¹ Miän vellet voitettih še. Vuonnan Veri ta heijän antama toviššuš Iisussašta Hristossašta tuotih heilä voitto. Hyö ei šaleitu omua henkieh, kun oltih valmehet vaikka kuolla. ¹² Šentäh pitäkkyä iluo, taivahat ta työ taivahien eläjät! No kor'a teilä, muan ta meren eläjät! Juaveli laškeutu tiän luo šuuren vihan vallašša, še niätšen tietäy, jotta hänellä jäi vain vähän aikua. ¹³ Konša drakoni huomasi, jotta hänet on heitetty mualla, še alko ajella naista, kumpani oli šuanun pojan. ¹⁴ Naisella annettih šuuren kotkan šiivet, jotta hiän lentäis rahvattomah muah, hänellä varuššettuh paikkah. Šielä hiän on šuojašša kiärmeheštä, ta šielä häneštä pietäh huolta vuosi, kakši vuotta ta vielä puoli vuotta. ¹⁵ Kiärmis šylki keroštah naisen peräh vesivirran, jotta virta veis hänet männeššäh, ¹⁶ ka mua autto naista. Še avasi oman šuun ta nielasi virran, kumpasen drakoni oli šylken keroštah. ¹⁷ Šiitä drakonin viha ylty, ta še läksi šotimah naisen toisie lapšie vaštah, niitä, ket eletäh Jumalan käškyjen mukah ta tovišsetah Iisussašta Hristossašta.

13 Mie šeisatuin meren rannalla ta nävin, mitein mereštä nousi svieri. Šillä oli kymmenen šarvie ta šeiččemen piätä. Kaikissa kymmeneššä šarvešša oli korona ta jokahiseh piäh oli kirjutettu Jumalua ivuaja nimi. ² Svieri, kumpasen nävin, muissutti leopartie, no jalat šillä oltih kuin kontiella ta šen turpa oli kuin leijonan turpa. Drakoni anto šillä oman voimah ta valtaistumeh ta šuuren vallan. ³ Mie nävin, jotta yksi svierin päistä niin kuin ois šuanun šurmaniskun, ka huava oli parennun. Koko muailma ihmetteli svierie ta läksi šen jälkeh, ta kaikin kumarrettih drakonilla, kumpani anto svierillä šemmosen vallan. ⁴ Svierillä hyö niise kumarrettih ta šanottih näin: – Ken on tämän svierin vertani, ken voit šotie šitä vaštah? ⁵ Svierillä oli annettu šuu, kumpani ivuali Jumalua ta pakasi ylpiešti. Še šai tämän vallan nellänkymmenenkahen kuun ajakši. ⁶ Niin še avasi šuun ta alko paissa pahoja Jumalašta. Še ivuali Jumalan nimie ta Hänen elošijua ta niitä, ket eletäh taivahašša. ⁷ Šillä annettih vielä valta šotie pyhie vaštah ta voittua hiät, ta niin šen valtah annettih kaikki heimot, kanšat, kielet ta muat. ⁸ Kaikki muan eläjät kumarretah šillä – kaikki ne, kenen nimie muailman luatimisešta alkuan ei ole kirjutettu tapetun Vuonnan elämäkirjah. ⁹ Kellä on korvat, še kuulkah: ¹⁰ – Ken

panou toisie tyrmäh, še iče joutuu tyrmäh. Ken toisie tappau miekalla, še iče miekalla tapetah. Nyt pyhiltä kyšytäh keštämistä ta uškuo. ¹¹ Šiitä mie nävin, mitein toini svieri nousi muan šiämeštä. Šillä oli kakši šarvie, kuin vuonnan šarvet, ta še pakasi kuin drakoni. ¹² Še käyttäy enšimmäisen svierin puolešta šen koko valtua. Še panou muan ta šen eläjät kumartamah enšimmäisellä svierillä, šillä, kumpasen kuolinhuava oli parennun. ¹³ Še luatiu šuurie merkkiruatoja, šuau tulenki lyömäh taivahašta muah ihmisien šilmissä. ¹⁴ Niillä merkkiruatoilla, kumpasie šillä on valta luatie enšimmäisen svierin nimissä, še muanittau viäräh kaikki muan eläjät. Še käšköy heijän luatie pačaškuvan enšimmäiseštä svieristä, kumpaista isettih miekalla ta kumpani virkosi henkih. ¹⁵ Še šai vallan antua enšimmäisen svierin pačaškuvalle henken, niin jotta še pačaškuva šuatto paissa. Še šai vieläi vallan tappua kaikki, ket ei kumarreta šillä pačaškuvalle. ¹⁶ Še pakotau kaikki, pienet ta šuuret, pohatat ta köyhät, omalla vallalla eläjät ta orjat, jotta hyö otettais oikieh käteh tahi oččah merkki. ¹⁷ Kellänä ei ole valtua oštua eikä myyvä mitänä, kun hänellä ei olle tätä svierin merkkie, tahi svierin nimie tahi šen nimen numeroarvo. ¹⁸ Täššä vuajitah viisahutta. Še, ken maltau, laškekkah svierin nimen numeroarvon: še on eryähän ihmisen numeroarvo, ta še numeroarvo on kuušišatua kuušikymmentäkuuši.

14 Šiitä nävin tämän: Vuonna šeiso Sijonin vuaralla. Hänen kera oli šatanelläkymmentänätuhatta ta ihmistä, kumpasien oččah oli kirjutettu Hänen Tuaton nimi. ² Mie kuulin taivahašta iänen, mi oli kuin šuurien vesien pauhu ta kuin ukkosen jyry. Še iäni, min kuulin, oli vieläi kuin arfanšoittajat ois šoitettu omilla arfoilla. ³ Valtaistumen ieššä ta nellän olijan ta vanhimpien ieššä laulettih uutta lauluo. Šitä lauluo ei voinun opaštuo kenkänä muu kuin nuo šatanelläkymmentänätuhatta, ket on pelašsettu muan piältä. ⁴ Hyö ollah niitä, ket ei ole pakanoitettu iččieh naisien kera, vain on pisytty puhtahina kuin neiččyöt. Hyö kuletah Vuonnalla jälkeh, mänekäh hiän minne hyväh. Hiät on enšimmäisenä pelašsettu ihmisien joukošta Jumalalla ta Vuonnalla. ⁵ Valehta heijän šuušta ei ole kuultu, hyö ollah puhtahie ta vijattomie Jumalan valtaistumen ieššä. ⁶ Mie nävin tuaš uuvven anhelin, kumpani lenti korkiella taivahan luašša. Hänen ruatona oli šanella Hyvyä Viestie muan eläjillä, kaikilla kanšoilla, heimoilla, kielillä ta mailla. ⁷ Hiän šano lujalla iänellä: «Varakkua Jumalua ta kunnivoittakkua Häntä, Hänen suutun aika tuli! Kumartakkua Häntä, ken on luatin taivahan, muan ta meren ta hettiet.» ⁸ Hänen jälleššä tuli toini anhelie, kumpani šano: «Kuatu, kuatu šuuri Vaviloni, tuo huora, kumpani muanitti kaikki kanšat juomah vihan viinua.» ⁹ Näijien kahen anhelin jälleššä tuli vieläi kolmaš, kumpani šano lujalla iänellä: «Ken kumartau svierillä

ta šen pačaškuvalle ta ottau oččah tahi käteh šen merkin, ¹⁰ še joutuu juomah Jumalan vihan viinua. Šitä viinua ei ole laimennettu, vain kuattu šillä Jumalan vihan mal'lah. Šitä ihmistä kivutetah tulešša ta rikin kačkušša pyhien anhelien ta Vuonnan ieššä. ¹¹ Tulešta, mi ihmisie kivuttau, noušou šavu aina ta ilmasen ijän. Heilä ei ole yön, ei päivän lepuo – ei niillä, ket kumarretah svierillä ta šen pačaškuvalle, eikä kellänä, ken ottau svierin nimen merkikseh. ¹² Täššä kyšytäh pyhiltä keštämistä, niiltä, ket eletäh Jumalan käškyjen mukah ta ušotah Iisussah.» ¹³ Mie kuulin taivahašta iänen, kumpani šano: «Kirjuta: Ošakkahat ollah ne, ket täštä alkuan kuollah Hospotin omina. Hyö ollah ošakkahie, šanou Henki. Hyö šuahah levähellä omista vaivoista, šentäh kun heijän ruavot matatah heijän peräššä.» ¹⁴ Šen jälkeh nävin tämän: Oli valkie pilvi, ta pilven piällä istu ken lienöy Ihmisen Pojan näköni. Hänellä oli piäššä kultani venčča ta kiäššä terävä čirppi. ¹⁵ Jumalankojista tuli vieläi yksi anhelie ta lujalla iänellä karju pilven piällä Istujalla näin: «Pane čirppi ruatamah ta leikkua, nyt on vil'ankorjuun aika. Muan elo on kypšyn korjattavakši.» ¹⁶ Šilloin pilvellä Istuja työnsi oman čirpin muan piällä, ta niin oli muan elo korjattu. ¹⁷ Taivahan jumalankojista tuli tuaš yksi anhelie, ta hänelläi oli terävä čirppi. ¹⁸ Jumalankojin alttarista tuli anhelie, še, kumpasen vallašša on tuli. Hiän karju lujah šillä anhelilla, kumpasella oli terävä čirppi: «Pane terävä čirpis ruatoh ta korjua marjarypälehet muan viinasatušta. Marjat on jo kypšyty.» ¹⁹ Šiitä anhelie työnsi oman čirpin muan piällä, leikkasi rypälehet muan viinasatušta ta lykkäsi marjat šuureh pušerrušaltahah, Jumalan vihan pušerrušaltahah. ²⁰ Marjat tallattih altahašša linan ulkopuolella, ta altahašta valu vertä. Šitä vertä oli niin äijän, jotta še vieläi tuhannen kuuvvenšuan stadiemitan piäššä nousi heposen turpah šuate.

15 Mie nävin tuaš taivahalla šuuren ta kummallisen merkin: šeiččemen anhelie, kumpasilla oli šeiččemen vahinkuo. Nämä vahinkot oltih viimeset, niih tyhjeni Jumalan viha. ² Mie nävin niin kuin hrustallimeren, mi välähteli tulta. Šiinä hrustallimeren rannalla šeisottih svierin voittajat, ne, ket ei kumarrettu svierin pačaškuvalle eikä otettu šen merkkie eikä šen nimen numeroarvo. Heilä oli käsissä Jumalan arfat. ³ Hyö laulettih Moissein, Jumalan käškyläisen, lauluo ta Vuonnan lauluo. Še mäni näin: – Šuuret ta kummanhyvät ollah Šiun ruavot, Hospoti Jumala, Kaikenvaltani! Oikiet ta tovet ollah Šiun tiet, Šie Jumalan rahvahan Čuari! ⁴ Ken Šilma ei varajais, Hospoti, ken ei ylentäis Šiun nimieš? Šie yksin olet pyhä. Kaikki kanšat tullah Šiun eteh ta kumarretah Šiula, šen takie kun Šiun oikie suutu tuli tietoh. ⁵ Šen jälkeh Mie nävin, mitein taivahašša avattih jumalankoti, Jumalan elošija. ⁶ Jumalankojista tuli šeiččemen anhelie, kumpasilla oli šeiččemen vahinkuo. Anhelit oli šuoriuvuttu puhtahan

valkeih liinavuatteih, ta rinnan ympärillä heilä oli šivot-tu kultavyöt. ⁷ Yksi nellästä olijašta anto näillä šeiččemellä anhelilla šeiččemen kultaista mal'lua. Ne mal'lat oltih täytenäh Jumalan vihua, Hänen, kumpani eläy aina ta ilmasen ijän. ⁸ Jumalan valo ta voima täytti jumalankojin šavulla, niin jotta kenkänä ei voinun männä jumalankotih, kuni ei loputtu šeiččemen anhelin šeiččemen vahinkuo.

16 Mie kuulin jumalankojista lujan iänen, še šano šeiččemellä anhelilla näin: «Mänkyä! Kuatakkua Jumalan vihan šeiččemen mal'lua muan piällä.» ² Enšimmäini anhelin mäni ta kuato oman mal'lan muan piällä. Šiitä tuli pahoja märkijie huavoja niih ihmisih, kellä oli svierin merkki ta ket kumarrettih šen pačaškuvua. ³ Toini anhelin kuato oman mal'lan mereh. Meri muuttu niin kuin kuollehen verekši, ta kaikki mereššä eläjät kuoltih. ⁴ Kolmaš anhelin kuato oman mal'lan virtoih ta hettehiih, ta ne muututtih verekši. ⁵ Mie kuulin, kun vesien anhelin šano: – Šie olet oikiemieliini, oi Hospoti, Šie, kumpani olet ta kumpani olit, Šie pyhä, kumpani näin suutit! ⁶ Hyö on valutettu pyhien ta Jumalan viessintuojien vertä, ta vertä Šie panit hiät juomah. Hyö šuatih omien ruatojen mukah. ⁷ Šiitä kuulin, kun alttarin luona pakasi toini anhelin. Še šano: – Niin še on, Hospoti Jumala, Kaikenvaltani! Oikiet ta tovet ollah Šiun suutun piätökšet. ⁸ Nelläš anhelin kuato oman mal'lan päiväseh, ta päiväni šai vallan korventua ihmisiä tulella. ⁹ Ihmiset puahuttih kovašša heltieššä, ka kuitenkin ivual'tih Jumalua, kumpasen vallašša oltih nämä vahinkot. Hyö ei kiännytty riähistä Jumalan puoleh eikä ruvettu kunnivoittamah Häntä. ¹⁰ Viiješ anhelin kuato oman mal'lan svierin valtaistumella, ta svierin valtakunta pimeni. Tušissah ihmiset purtih omat kielet verillä, ¹¹ no kuitenkin hyö kirottih taivahan Jumalua omien tuškien ta huavojen takie. Eikä hyö kiännytty omista pahoista ruatoloista. ¹² Kuuvveš anhelin kuato oman mal'lan šuureh Jefrat-jokeh. Joven vesi kuivi, ta niin avautu tie päivännoušun čuari-iloilla. ¹³ Mie nävin, mitein drakonin šuušta, svierin šuušta ta viärän viessintuojan šuušta läksi kolme piesua, ne oltih rupiskokunan näkösie. ¹⁴ Ne ollah piessoja, kumpaset ruatah kummie. Ne lähetäh keryämäh kaikkie maailman čuarija šotah Jumalan šuurena päivänä, Hänen, kumpani on kaikenvaltani. ¹⁵ «Mie tulen äkki-arvuamatta kuin rosvo. Ošakaš on še, ken valvou ta pitäy huolen omista vuatteista, jotta ei joutu is häpieh, kävelömäh alačči kaikkien nähen.» ¹⁶ Piessat kerättih čuarit paikkah, min nimi jevrein kielellä on Armageddon. ¹⁷ Šeiččemeš anhelin kuato oman mal'lan ilmah. Šilloin kuulu taivahašta jumalankojin valtaistumelta luja iäni, mi šano: «Kaikki on ruattu». ¹⁸ Tulta iski, kuulu iänie, ukkoni jyräsi ta tuli ankara muanjärissyš. Še oli niin ankara järissyš, jotta šemmoista ei ole ollun koko aikana, min ihmini on ollun muan piällä.

¹⁹ Šuuri linna hajosi kolmeh ošah, ta joka muašša linnaš sorruttih. Jumala ei unohtan šuurla Vavilonie, še joutu juomah täyven mal'lan Hänen vihan ta šiäntymisen viinua. ²⁰ Kaikki šuaret kavottih, eikä vuaroja enämpi näkyn. ²¹ Ilmataivahaisie, talantan painosie rakehie šato taivahašta ihmisien piällä. Ihmiset kirottih Jumalua näijen rakehien takie, šentäh kun tämä vahinko oli ylen jykie.

17 Yksi niistä šeiččemeštä anhelista, kumpasilla oli šeiččemen mal'lua, tuli miun luo ta šano: «Tule, mie näytän šiula, mimmoni suutu tulou šillä šuurella huoralla, kumpani eläy šuurien vesien viereššä. ² Hänen kera maailman čuarit elettih huorin ta hänen huoruinnan viinašta muan eläjät juovuttih.» ³ Henki valtasi miut, ta anhelin vei miut tyhjäh muah. Mie nävin naisen, kumpani istu heläkänruškien svierin šeläššä. Svieri oli kirjutettu täyteh Jumalua ivualijie nimijä, ta šillä oli šeiččemen piätä ta kymmenen šarvie. ⁴ Naini oli šuoriutun purppuranruškien ta heläkänruškien vuattieh, korissukšena kiilti kultua, jalokivie ta simčukkoja. Kiäššä hiän piti kultaista mal'lua, mi oli täyši hänen huoruinnan ilkevyttä ta pakanutta. ⁵ Hänen očašša oli nimi, šen peitetty merkityš on: «Šuuri Vaviloni, maailman huorien ta kaiken ilkien emä». ⁶ Mie nävin, jotta naini oli juopun pyhien vereštä ta Iisussan tovistajien vereštä. Mie hämmäššyin šuurešti hänet nähtyöni. ⁷ Anhelin šano miula: «Mitäpä ihmettelet? Mie kerron šiula naisen peitetyn merkitykšen. Kerron šamoin svierin peitetyn merkitykšen, tuon, kumpasen šeläššä naini istuu ta kumpasella on šeiččemen piätä ta kymmenen šarvie. ⁸ Svieri, kumpasen šie nävit, on ollun, a nyt šitä ei ole. Še vielä noušou pohjattomašta kaivošta, no še joutu tuhoh. Ne muan eläjät, kumpasien nimijä maailman luatimisešta šuate ei ole kirjutettu elämäkirjah, kummekšitah svierie näheššäh, šentäh kun še on ollun ta männyn, no kuitenkin še vielä tulou. ⁹ Täššä tarviččou järkie ta viisahutta. Šeiččemen piätä tarkottau šeiččentä vuaru, kumpasilla naini istuu. ¹⁰ Čuarija niise on šeiččemen. Viisi niistä on jo ollun, kuuvveš on vallašša. Yksi ei ole vielä tullun, ta konša hiän tulou, hiän on vallašša vain vähäsen aikua. ¹¹ Svieri iče – še, kumpani on ollun, ka kumpaista ei enämpi ole – on kaheksäš čuari ta šamala yksi noista šeiččemeštä. Šillä tulou tuho. ¹² Kymmenen šarvie, kumpaset šie nävit, tarkotetah kymmentä čuarie. Hyö vielä ei nouštu valtah, no šuahah myöhemmin čuarinvalta yheššä svierin kera, kuitenkin vain pienekši rupiemakši. ¹³ Yksissä tuumin hyö annetah oma valta ta voima svierillä. ¹⁴ Nuo kaikki ruvetah šotimah Vuonnua vaštah, ka Vuonna voittau hiät, šentäh kun Hiän on isäntien Isäntä ta čuarien Čuari. Hänen kera šuahah voitto kaikki ne, ket on pisytty ušošša Häneh, kaikki ne, kenet Hiän on kuččun ta valinnun.» ¹⁵ Vielä anhelin šano: «Vejet, kumpasie nävit, ne,

kumpasien viereššä huora istuu, ollah kanšoja, ihmisjoukkoja, maita ta kielijä. ¹⁶ Ta kymmenen šarvie, kumpaset šie nävit, ta svieri, ne šiännytäh huoran piälä ta revitäh hänet pal'lahakši ta alaččomakši, šyvväh hänen liha ta poltetah hänet tuhkakši. ¹⁷ Jumala niätšen panou hiät ruatamah oman meininkin mukah. Šentäh hyö yksissä mielin annetah oma čuarinvalta svierillä šiih šuate, kuni Jumalan šanat käyväh toteh. ¹⁸ Naini, kumpasen nävit, on še šuuri linna, kumpani halliččou muan kaikkie čuarija.»

18 Šen jälkeh nävin, mitein taivahašta šolahti tuaš yksi anheli. Hänellä oli šuuri valta, ta hänen jumalallini valo valotti koko muan. ² Hiän karju lujah: «Kuatu, šuuri Vaviloni kuatu! Še muuttu piessojen elošijakši, kaikkien piessojen ta kaikkien pakanojen ta ilkeijen lintujen pešäpaikakši. Šen huoran viinua, vihan viinua, on kaikki rahvahat juotu. ³ Kaikki muailman čuarit on eletty huorin hänen kera, ta kaikki muailman kupčat on pohatuttu hänen šuurešta pohasvuošta ta yllinkylläseštä elämäštä». ⁴ Mie kuulin taivahašta vielä toisen iänen, kumpani šano: «Lähtekkyä pois, jätäkkyä hänet, työ, ket oletta Miun rahvašta, jotta että yhtyis hänen riähkih eikä teilä tulis niitä vahinkoja, kumpasilla häntä kiušatah. ⁵ Hänen riähkien pino noušou jo taivahah šuate, eikä Jumala unoha hänen pahoja ruatoja. ⁶ Ruatakkua hänellä niin kuin hiän ruato toisilla, makšakkua kakšin verroin hänen ruatoloista. Šiäh mal'lah, mih hiän toisilla juomua ševotti, ševottakkua hänellä ičelläh kahta karkiempi juoma. ⁷ Min hiän on mainehta ta pohasvuo ahnuštan, šaman verran antakkua hänellä tuškua ta murehta. Hiän pakajau ičekšeh: 'Mie olen čuaritar ta issun valtaistumella. En ole leški, konšana en jouvu kor'ua näkömäh.' ⁸ Šentäh hänellä tullah yhtenä ta šamana päivänä kaikki hänen vahinkot: kuoloma, mureh ta nälkä, ta hänet poltetah tuhkakši. Mahtava on Hospoti Jumala, kumpani hänet suuti!» ⁹ Muailman čuarit, kumpaset on huoruutu hänen kera ta eletty pohatašti, itetäh ta voikerretah hänen ošua, konša nähäh šavun noušomašša hänen ropivošta. ¹⁰ Hyö šeisotah loittuona, pöläššykšissäh šiitä, mitein häntä muokatah. Hyö šanotah: – Kor'a šiula, šuuri linna! Kor'a šiula, Vaviloni, mahtava linna: niin äkkie šiut suutittih. ¹¹ Muailman kupčat itetäh ta murehitah häntä, šentäh kun enämpi kenkänä ei ošša heijän tavaroja: ¹² ei kultua, ei hopena, ei jalokivijä eikä simčukkoja, ei liinakankašta, ei purppurakankašta, ei šulkkua eikä heläkänruškeita kankahie, ei hyvänhajuista tuijapuuta, ei noršunluušta eikä jalopuušta luajittuja tavaroja, ei vaški-, rauta- eikä marmorilujajokšie, ¹³ ei koritsua eikä muita makujauhoja, ei luatanua, ei hajuvoitimie eikä kuajintapihkua, ei viinua eikä šiemenvoita, ei hienoja jauhoja eikä vil'lua, ei šiivattua, ei lampahie, ei heposie eikä kärryjä, ei orjje, ihmisie runkoneh ta henkineh. ¹⁴ – Kaikki še hyvä,

mitä šiun mieli himoili, on nyt ollun ta männyn. Kaikki šiun pohasvuot ta kiilto niise on männnyttä, enämpi konšana ne ei myöššytä. ¹⁵ Noijen tavarojen kaupiččijat, nuo, ket pohatuttih huoran pohasvuošta, šeisotah loittuona, pöläššykšissäh šiitä, mitein häntä muokatah. Hyö itetäh ta voikerretah näin: ¹⁶ – Kor'a šiula, šuuri linna! Šie šuoriuvuit liinasih, purppuraisih ta heläkänruškeih vuatteih, šilma kaunisettih kulta, jalokivet ta simčukat, ¹⁷ ka niin äkkie nuo pohasvuot hävittih. Šamoin kaikki laivojen kapitanit ta niillä matkuajat, merimiehet ta muut merellä tienuajat šeisottih loittuona. ¹⁸ Kun hyö nähtih šavun noušomašša linnan ropivošta, hyö karjuttih: «Mi linna ois tämän šuuren linnan moini?» ¹⁹ Hyö kylvettih tuhkaa omih päih, itetih, voivotettih ta karjuttih näin: – Kor'a, kor'a šuurella linnalla, kumpasen kallehukšista pohatuttih kaikki, kelä on laivoja merellä! Ruttoh še hävisi. ²⁰ Iluol'e šen lopušta, taivaš, iluol'kua kaikki pyhät, kaikki apostolit ta Jumalan viessintuojat! Jumala suuti šen linnan šiitä, mitä še teilä ruato. ²¹ Yksi väkövä anheli otti šuuren kiven, melličänkiven kokosen, loi šen mereh ta šano näin: – Tätä vauhtie pyyhitäh muan piältä Vaviloni, tuo šuuri linna, eikä šitä enämpi konšana löyvy. ²² Enämpi ei kuulla šiun pihollaš arfanšoittuo, ei lauluo, ei pillin eikä torven iäntä. Enämpi ei ole minkänä ruavon ruatajua, ei kuulla jauhinkiven jyrinyä. ²³ Enämpi ei nähä lampun valuo, ei kuulla šulhasen, ei moršiemien iäntä. Šiun kupčat oltih muan šuurimpie, omilla tietovuisilla šie muanitit kanšat viärällä tiellä. ²⁴ Šiun kiät ollah Jumalan viessintuojien ta pyhien vereššä, muailman kaikkien tapettujen vereššä.

19 Tämän jälkeh kuulin taivahašta mahtavan iänen, niin kuin šuuri rahvašjoukko ois laulan tämän möistä lauluo: – Alliluija! Pelaššukšen tuou miän Hospoti, Hänen on jumalallini valo ta voima. ² Oikie ta tosi on Hospotin suutu. Hiän suuti tuon šuuren huoran, kumpani pilasi muailman omalla huoruinnalla. Hospoti makšo huoralla omien käškyläisien veren. ³ Tuaš kuulu iäni, mi šano: – Alliluija! Huoran ropivošta noušou šavu aina ta ilmasen ijän. ⁴ Kakšikymmentänelä vanhinta ta nellä olijua heittävyttih očin muah Jumalan eteh ta kumarrettih Hänellä, kumpani istuu valtaistumella. Hyö šanottih: – Amin. Alliluija! ⁵ Ta valtaistumelta kuulu iäni, mi šano: – Kiittäkkyä miän Jumalua, kaikki työ Hänen käškyläiset, työ, ket Häntä varajatta, pienet ta šuuret! ⁶ Šiitä kuulin iänen, mi oli kuin šuuren rahvašjoukon kohineh, kuin šuurien vesien pauhu ta kova ukkosenjyry. Še šano: – Alliluija! Hospoti, miän Jumala, Kaikenvaltani, tuli nyt Čuarina. ⁷ Olka myö hyvillänä ta iluol'ka, kunnivoittakka Häntä! Nyt tuli Vuonnan häijen aika. Hänen moršien on jo valmehena, ⁸ hänet on šuoritettu hiämekkoh, puhtahah ta heläkänvalkieh liinamekkoh. Še liinamekko merkiččöy pyhien hyvie ruatoja. ⁹ Anheli šano miula: «Kirjuta: Ošakkahat ollah

ne, ketä on kučuttu Vuonnan hiästolah». Ta hiän jatko: «Nämä ollah totisie Jumalan šanoja». ¹⁰ Mie heittävyvin anhelin jalkoih, jotta kumartua hänellä, vain hiän šano: «Elä rua šitä! Mie olen vain Jumalan käšskyläini, niin kuin šie ta šiun vellet, kumpaset ollah Iisussan tovista-jat. Jumalalla šiun pitäy kumartua!» Iisussan tovistajissa on Jumalan viessintuojien Henki. ¹¹ Mie nävin taivahan avattuna: nävin valkien heposen ta šen šeläššä miehen. Hiän pakajau totta ta Häneh voit uškuo, Hiän suuti ta šotiu oikein. ¹² Hänen šilmät oltih kuin tulen liekkehet, Hänellä oli piäššä monta koronua. Häneh oli kirjutettu nimi, kumpaista ei tiijä kenkänä toini, vain Hiän Iče. ¹³ Hänellä oli piällä vereh kaššettu sviitka, ta Hänen nimi on Jumalan Šana. ¹⁴ Miehen jäleššä matat-tih taivahan šotajoukot. Hyö račaššettih valkeilla heposilla, ta heilä oli heläkänvalkiet liinavuattiet. ¹⁵ Miehen šuušta lähtöy terävä miekka. Šillä miekalla Hiän isköy kanšoja, Hiän paimentau niitä rautasella kepillä. Hiän talluo ličottau viinamarjat pušerrušaltahašša, jotta näyttyä Jumalan šiäntymini ta viha, Hänen, kumpani on Kaikenvaltani. ¹⁶ Miehen sviitkah reijen kohalla on kirjutettu nimi: čuarien Čuari, isäntien Isäntä. ¹⁷ Šiitä nävin anhelin, kumpani šeiso ylähyänä päiväseššä. Hiän karju lujalla iänellä kaikilla lintuloilla, kumpaset lennettih korkiella taivahan luašša: «Tulkua, keräy-tykkyä Jumalan pruasniekka-iltasella! ¹⁸ Šuatta šyvvä čuarien lihua, šotapiälikköjen ta valtamiehien lihua, heposien ta račaštajien lihua, kaikkien lihua, niin omalla vallalla eläjien kuin orjien, niin pienien kuin šu-urien.» ¹⁹ Šiitä nävin, jotta svieri ta muailman čuarit omien šotajoukkojen kera oli keräyvytty yhteh, jotta šotie Račaštajua ta Hänen šotajoukkuo vaštah. ²⁰ Ka svieri otettih kiini, šamoin viärä viessintuoja. Hiän oli svierin nimissä luatin kummie ta muanitellun viäräh ihmisie, ket oli otettu svierin merkki ta ket kumarrettih šen pačaškuvalla. Ne molommat työnnettih elävinä tuliseh järveh rikinkačkusien tuliliekkehien kešellä. ²¹ Loput šotajoukošta šuatih šurma miekašta, mi työn-ty Račaštajan šuušta, ta kaikki linnut šyötih kyllitellein heijän lihua.

20 Mie nävin, jotta taivahašta šolahti anhelin, kumpasella oli kiäššä pohjattoman kaivon avuan ta jykie riimu. ² Anhelin otti kiini drakonin, tuon muinasien aikojen kiärmehen, min nimet ollah juaveli ta šaatana. Hiän šito šen riimuh tuhanneksi vuuvekši, ³ šalpasi šen pohjattomah kaivoh ta pani kaivon oveh pečatin. Enämpi drakoni ei šua muanittua kanšoja viäräh, kuni ei kulu tuhat vuotta. Šiitä še on piäššet-tävä irti vähäsekši aikua. ⁴ Mie nävin valtaistumie, ta niillä, ket ašettuttih istumilla, annettih valta suutie. Mie nävin niijen henket, keltä oli leikattu piä Iisussan tovis-sukšen ta Jumalan šanan tähän. Hyö ei ruvettu kumar-tamah svierillä eikä šen pačaškuvalla eikä otettu šen merkkie oččah eikä käteh. Hyö nouštih eloh ta hallittih

yheššä Hristossan kera tuhat vuotta. ⁵ Muut ei nouštu eloh šini, kuni ei männyn tuhat vuotta. Tämä on enšimmäini kuollehista noušomini. ⁶ Ošakkahie ta pyhie ollah ne, ket piäššäh enšimmäiseh kuollehista noušomiseh! Heih toisella kuolomalla ei ole valtua, vain heistä tulou Jumalan ta Hristossan pappija ta hyö hallitah Hristossan kera tuhat vuotta. ⁷ Konša mänöy tuhat vuotta, piäššetäh šaatana tyrmäštä, ta še lähtöy kiertämäh koko muata ta muanittamah kanšoja viäräh. Še eksyttäy Gogin ta Magogin ta keryäy muan rahvahat šotah, ta šotajoukkoja on niin kuin meren rannalla hiekkua. ⁸ Ne keräyvytäh muan joka puolelta ta ašetutah pyhien elošijan ympärillä ta armahan lin-nan ympärillä. ⁹ Ka taivahašta isköy tuli ta nielasou ne kaikki. ¹⁰ Šaatana, kanšojojen eksyttäjä, työnnetäh šamah rikinkačkuseh tuliseh järveh, missä svieri ta viärä viessintuoja jo ollah. Šielä ne joututah muokkau-tumah yötä päivyä, aina ta ilmasen ijän. ¹¹ Mie nävin šuuren valkien valtaistumen ta Šen, ken šillä istuu. Hänen nävön ieštä pakeni mua ta taivaš, eikä niitä enämpi ollun. ¹² Ta nävin mie kuollehet, šuuret ta pienet, šeisomašša Jumalan ieššä. Kirjat avattih, šiinä oli elämäkirjaki. Kuollehie suuttittih šen mukah, mitä kirjoih oli kirjutettu, jokahini omie ruatoja myöte. ¹³ Meri anto omat kuollehet, Šurma ta Tuonela annet-tih omat kuollehet, ta kaikki hiät suuttittih omien ruato-jen mukah. ¹⁴ Šiitä Šurma ta Tuonela luotih tuliseh järveh. Tulini järvi on toini kuoloma. ¹⁵ Jokahini, kenen nimie ei löytyn elämäkirjašta, luotih tuliseh järveh.

21 Mie nävin uuvven taivahan ta uuvven muan. Enšimmäini taivaš ta enšimmäini mua oli kavot-tu, eikä mertä enämpi ollun. ² Mie, Iivana, nävin, mitein pyhä linna, uuši Jerusalmi, laškeutu taivahašta Jumalan luota pruasniekkavuatteissa, niin kuin moršien, kumpani on kaunisettu šulhaista varoin. ³ Mie kuulin taivahašta voimakkan iänen, mi šano: «Kačo, Jumalan elošija on nyt ihmisien kešeššä! Hiän rupieu elämäh hiän kera, ta heistä tulou Hänen rah-vaš. Jumala Iče on hiän kešeššä ta on hiän Jumala. ⁴ Hiän pyyhkiy heijän šilmistä joka ainuon kynnälen. Kuolomua ei enämpi ole, ei murehta, ei voikerrušta, ei vaivua, šentäh kun kaikki entini on männyn.» ⁵ Valtais-tumella Istuja šano: «Uuvekši Mie luajin kaiken». Hiän šano miula: «Kirjuta nämä šanat muistih. Ne ollah toven šanat, niih voit luottua.» ⁶ Vielä Hiän šano miula: «Nyt on kaikki ruattu loppuh šuate. Mie olen Alfa ta Omega, Alku ta Loppu. Šillä, ketä janottau, Mie annan lahjakši vettä elämän vejen hettieštä. ⁷ Voittaja šuau tämän kaiken perinnökši. Ta Mie olen hänen Jumala, ta hiän on Miun poikani. ⁸ Ka varačut, ušošta pois kiän-tynehet ta kaikella ilkiellä kumartajat, ihmistappajat ta huoruiččijat, noijat, valehjuralien käšskyläiset ta kaikki valehtelijat šuahah tämmöni palkka: hyö joututah tuliseh järveh rikinkačkusen tulen keškeh. Tämä on toi-

ni kuoloma.»⁹ Yksi niistä šeiččemeštä anhelista, kumpasilla oli šeiččemeššä mal'l'ašša šeiččemen viimeistä vahinkuo, tuli miun luo ta šano miula: «Tule, Mie näytän šiula naisen, Vuonnan moršiemien». ¹⁰ Henki valtasi miut, ta anhelie vei miut šuurella ta korkiella vuarella. Hiän näytti miula šuuren linnan, pyhän Jerusalmiin, kumpani laškeutu taivahašta, Jumalan luota. ¹¹ Še loisti Jumalan omua valuo. Še kiilti kuin kallehin kivi, kuin hrustallinkirkaš jaspis. ¹² Linnan ympärillä oli šuuri ta korkie kivišeinä. Šiinä oli kakšitoista veräjä ta niitä varteičči kakšitoista anhelie. Veräjih oli kaiverrettu Israelin kahentoista heimon nimet. ¹³ Päivänoušun puolella oli kolme veräjä, pohjosešša kolme, šuvešša kolme ta päivänlašušša kolme veräjä. ¹⁴ Linnan kivišeinäššä oli kakšitoista aluškie, ta niissä oli kakšitoista nimie, Vuonnan kahentoista apostolin nimet. ¹⁵ Anhelilla, kumpani miula pakasi, oli kultani mittakeppi, millä mitata linna, šen veräjät ta kivišeinä. ¹⁶ Linna oli nelliskanttini, yhtä levie kuin pitkä. Anhelie mittasi linnan kepilläh ta še oli kakšitoistatuhatta stadieta. Pivuš, leveyš ta korkevuš oltih kaikki šamanmittaset. ¹⁷ Šeinän hiän niise mittasi, ta še oli šataneläkymmentänellä kynäryä – tämän anhelie mittasi ihmisien mitalla. ¹⁸ Šeinä oli rakennettu jaspiskiveštä, ta linna oli lasinkirkašta puhašta kultua. ¹⁹ Linnanšeinän aluškievet oli kaunistettu erimoisilla kallehilla kivilöillä. Enšimmäisenä aluškievenä oli jaspis, toisena sapfiiri, kolmantena halkidoni, nelläntenä smaragdi, ²⁰ viijentenä sardoniksi, kuuvventena serdoliikki, šeiččementenä hrisolitti, kahekšantena virilli, yhekšäntenä topasi, kymmenentenä hrisoprasii, yhentenätoista gitsintti ta kahentenätoista ametisti. ²¹ Veräjäh oli kakšitoista simčukkua – jokahini kaheštatoista veräjäštä oli luajittu yheštä simčukašta. Linnan piätie oli kultua, puhašta kuin läpinäkyvä lasi. ²² Jumalankotie linnašša en nähny, šentäh kun šen pyhäkkönä on Hospoti Jumala, Kaikenvaltani, Hiän ta Vuonna. ²³ Valokšeh linna ei tarviče päiväistä eikä kuuta, šentäh kun Jumalan oma valo valottau šen, ta šen lappuna on Vuonna. ²⁴ Pelaššetut rahvat kävelläh šen valošša, ta maailman čuarit tuuvah šinne oma kunnivo ta kallehukšet. ²⁵ Šen veräjie ei šalvata päivällä, ta yötä šielä ei oleki. ²⁶ Muon kanšat tuuvah šinne kaiken, mitä heilä on kallista ta kaunista. ²⁷ Mitänä pakanua šinne ei piäššetä, ei ni ainutta valehjumalan käškyläistä eikä valehtelijua, vain yksistäh ne, kenen nimet on kirjutettu Vuonnan elämäkirjah.

22 Anhelie näytti miula elämän vejen puhtahan virran, mi hrustallinkirkkahana lähtöy Jumalan ta Vuonnan valtaistumešta. ² Linnan piätiellä, virran molommin puolih kašvo elämän puu. Puu antau kakši-

toista kertua vuuvešša antimie, kerran joka kuušša. Šen lehtilöistä kanšat šuahah tervehyttä. ³ Linnašša ei ole mitänä, mi ei ois Jumalalla mieleh. Šielä on Jumalan ta Vuonnan valtaissuin, ta kaikin šielä kumarretah Jumalalla. ⁴ Hyö šuahah nähä Hänen näkö, ta heijän očašša on Hänen nimi. ⁵ Yötä šielä ei ole, eikä hyö tarvita lampun eikä päiväsen valuo, šentäh kun Hospoti Jumala on heijän valona. Hyö hallitah čuariloina aina ta ilmasen ijän. ⁶ Miula šanottih: «Nämä šanat ollah totta ta niih voit uškuo. Hospoti Jumala, kumpani antau oman Henkeh omilla pyhillä viessintuojilla, työnsi oman anhelin näyttämäh käškyläisillä, mitä rutto on tulošša. ⁷ Mie tulen rutto. Ošakaš on še, ken tottelou tämän kirjan einuššuššanoja.» ⁸ Mie, Iivana, olen kaiken tämän kuullun ta nähny. Kušša kuulin ta nävin šen, mie heittävyin očin muah, jotta kumartua šillä anhelilla, kumpani miula šen näytti. ⁹ Ka hiän šano miula: «Elä kačo rua šitä! Mie olen vain Jumalan käškyläini, niin kuin šieki ta Jumalan viessintuojat, šiun vellet, ta kaikki ne, ket totellah tämän kirjan šanoja. Jumalalla šiun pitäy kumartua!» ¹⁰ Šiitäh hiän šano miula: «Elä pane pečatin tuakši peittoh tämän kirjan einuššuššanoja, šentäh kun rutto tulou tämä aika.» ¹¹ Jumalatoim eläkkäh iellähki jumalattomašti, pakana pakanoittukkah ielläh, oikiemieleni pisykkäh oikiemielenä ta pyhä tulkah vieläki pyhemmäksi. ¹² «Mie tulen ruttoh ta tulleššani tuon kaikilla palkan, makšan jokahisella hänen ruatojen mukah. ¹³ Mie olen Alfa ta Omega, Enšimmäini ta Viimeni, Alku ta Loppu.» ¹⁴ Ošakkahie ollah ne, ket eletäh Hänen käškyjen mukah: hyö piäššäh šyömäh elämän puušta ta šuahah männä veräjistä linnah. ¹⁵ Ulkopuolella jähäh koirat ta noijat, huoruiččijat, ihmistappajat ta valehjumalilla kumartajat ta kaikki, ket tykätäh valehta ta iče valehellah. ¹⁶ «Mie, Iisussa, työnsin oman anhelin šanelomah teilä täštä uškojakunnissa. Mie olen Tuavitan juuri ta hänen jälkiläini, kirkaš huomeneštähti.» ¹⁷ Henki ta moršien šanotah: «Tule!» Ken tämän kuulou, šanokkah: «Tule!» Ken on janoissah, tulkah. Ken tahtou, še šuau elämän vettä ilmaseksi. ¹⁸ Jokahista, ken kuulou tämän kirjan einuššuššanat, mie vakotan näin: Kun ken lisännöy ni ih mitänih, niin Jumala panou hänen käršittäväksi ne vahinkot, kumpasista täššä kirjašša on kirjutettu. ¹⁹ Kun ken ottanou pois mitänih tämän einuššuškirjan šanoista, Jumala pyhkiy pois hänen nimen elämäkirjašta. Hiän ei piäše pyhä linnah, eikä hänellä kuulu mikänä še, mistä täššä kirjašša on kirjutettu. ²⁰ Hiän, kumpani toivistau tämän kaiken toveksi, šanou: «Tämä on tosi, Mie tulen ruttoh». Amin. Tule, Hospoti Iisussa! ²¹ Miän Hospoti Iisussa Hristossa olkah armollini teilä kaikilla. Amin.